

T. C.
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Nergisî
İKSİR-İ SA'ÂDET
(İnceleme-Metin-Dizin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Nurten ÇELİK

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Bahir Selçuk

Adıyaman - 2012

ONAY

Nurten Çelik tarafından hazırlanan "Nergisi, İksir-i Sa'âdet, (İnceleme-Metin-Dizin)" başlıklı bu çalışma, 30/01/2012 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği / ~~oyçokluğu~~ ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

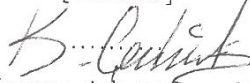
[İ m z a]

[Unvanı, Adı ve Soyadı] (Başkan)

Prof. Dr. Süleyman ÇALPAK

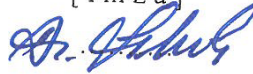
[İ m z a]

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÇELİK

[İ m z a]

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

Doç. Dr. Bahar SELÇUK

ÖZET

ÇELİK, Nurten. Nergisî İksîr-i Sa'âdet (İnceleme-Metin-Dizin), Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman, 2012.

17. yüzyılın ilk yarısında Saraybosna'da doğan Nergisî'nin asıl adı Mehmed'dir. Birçok yerde kadılık ve müderrislik görevlerinde bulunan Nergisî, IV. Murad tarafından vakanüvis olarak atandığı Revan seferine giderken attan düşüp hayatını kaybetmiştir.

17. yüzyılda süslü nesirle yazmış olduğu eserleriyle ün kazanan yazar, edebiyatımızda tek mensur hamse sahibidir. Çalışmış olduğumuz eser, Nergisî'nin hamsesi içerisinde yer alan İksîr-i Sa'âdet'tir. Yazar bu eseri İmam Gazâlî'nin Kimyâ-yı Sa'âdet adlı eserinden çevirmiştir.

Bu çalışma üç ana bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm yazarın hayatı, edebî kişiliği ve eserlerini içermektedir. İkinci bölümde eser hakkında bilgi verilmiştir. Son bölüm ise eserin tenkitli metni ve dizinden meydana gelmiştir.

ABSTRACT

**ÇELİK, Nurten. Nergisî İksîr-i Sa'âdet (Examination-Text-Index),
Master's Thesis, Adıyaman, 2012.**

The real name of Nergisî, who was born in Saraybosna, in the first half of the 17th century, is Mehmed. Nergisî, who served as a judge and lecturer in many places, lost his life after falling off a horse, while going to the Revan campaign as a chronicler appointed by Murat IV.

He had become famous for his works written in ornate-prose, in 17th century. The writer is the only one who has prose quinary, khamsa, in our literature. The work we study on is İksîr-i Sa'âdet, which is one of the works in Nergisî's Khamsa. The writer translated this work from the work named Kimyâ-yı Sa'âdet of Imam Gazâli.

This master's thesis includes three chapters. First chapter contains information about the writer's life, literary personality and works. In the second chapter, it has been provided information about the work. The last chapter consists of critical text of the work and the Index.

ÖN SÖZ

Klasik Türk Edebiyatı, nazım ağırlıklı olmasına rağmen nesir de önemli bir yere sahiptir. Hemen her konuda yazılan mensur eserler incelendiğinde, biçim ve muhteva yönünden çağları aşan bir nesir geleneğinin varlığı görülecektir.

Klasik Türk nesri, genel olarak sade ve süslü nesir şeklinde tasnif edilir. Özellikle süslü nesir denildiğinde akla ilk gelen isimlerden biri olan Nergisî, XVII. yüzyıla damgasını vurmuş devrinde ve sonraki dönemlerde beğenilen ve taklit edilen biri olmuştur.

Nergisî, eserlerinde işlediği konular ve üslûbu ile bir orijinalite ortaya koymuştur. Arap ve Fars dilini çok iyi bilen Nergisî, Arapça ve Farsça kelimeleri eserlerinde sıkça kullanmıştır. Yazmış olduğu eserler, devrinde ilgi görse de, Tanzimat'tan sonra Nergisi de eleştiri oklarına hedef olmuştur. Özellikle sanatlı dili, bu eleştirilerin odağı olmuştur.

Nergisî, XVII. yüzyılda yazmış olduğu mensur eserleriyle adını günümüze kadar taşımıştır. Bilindiği üzere edebiyatımızdaki tek mensur hamse Nergisî'ye aittir. Hamse içerisinde yer alan İksîr-i Sa'adet bu beş eserden biridir.

İksîr-i Sa'adet, İmam Gazalî'nin Kimyâ-yı Sa'adet adlı eserinin yalnızca bir kısmının tercümesidir. İnsanlara faydalı olması düşüncesinden yola çıkan yazar, eserine Allah'a hamd ve peygambere övgüden sonra, Sultan IV. Murad'ı öven bir kasideyle devam eder. Yazar, eserde kardeşlik, sevgi, adabımuâşeret, anne-baba ve çocuk hakları gibi birçok konuyu işlemiştir. Esere Arapça ve Farsça kelimeler hâkimdir; bu nedenle eserin dili oldukça ağırdır. Nergisî, Kimyâ-yı Sa'adet'i Türkçeye tercüme ederken birebir çeviri yapmamış, esere güzellik kazandırmak amacıyla kendinden de bir şeyler katmıştır. Bu nedenle asıl metin ile tercümesi arasında yer yer farklılıklar söz konusudur.

Bu çalışmada İksîr-i Sa'adet'in çevriyazısı yapılmış, eserin biçim ve içerik özellikleri üzerinde durulmuştur.

Çalışmamız, giriş ve üç ana bölümden meydana gelmiştir. Birinci bölümde, Nergisî'nin hayatı, edebi kişiliği ve eserleri hakkında genel bilgiler verilmiştir.

İkinci bölümünde ise İksîr-i Sa'adet'in genel özellikleri ve özetine yer verilmiş; ayrıca nüshalarına değinilmiştir.

Son bölüm ise eserin tenkitli metni ve dizin kısımlarından oluşmuştur. Tenkitli metin oluşturulurken dört nüshadan yararlanılmıştır. Bunlar: Selimağa Ktb., 1844/1, Beyazıt Umumi Ktb., 5520, Beyazıt Umumi Ktb., 5499/2, Şehit Ali Paşa Ktb. nüshalarıdır. Eserin tenkitli metni kurulurken sıhhat derecesi yüksek olan Beyazıt Umumi Ktb., 5520 nüshası esas alınmıştır. Ayrıca gerekli görüldüğü durumlarda matbu nüshadan da faydalanılmıştır. Nüshalar arası kelime farklılıkları, eserde geçen ayet ve hadislerin anlamları dipnotta verilmiştir.

Bu çalışmada hiçbir zaman desteğini esirgemeyen, kısıtlı zamanlarında bile yardımcı olmaya çalışan, çalışmanın her aşamasında bilgisinden yararlandığım değerli danışman hocam Doç. Dr. Bahir SELÇUK'a, bilgi ve tecrübesinden faydalandığım, eseri baştan sona kontrol etme nezaketi gösteren saygıdeğer hocam Prof. Dr. Süleyman ÇALDAK'a ve çalışmam boyunca bana her zaman destek olan sevgili eşime teşekkür ediyorum.

Adıyaman, 2012

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖN SÖZ	iii
KISALTMALAR	viii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

NERGİSÎ'NİN HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

1. HAYATI.....	4
2. EDEBÎ KİŞİLİĞİ.....	5
3. ESERLERİ.....	6
3.1. Hamse-i Nergisî.....	6
3.1.1. El-Akvâlü'l-Müselleme fi-Gazâvâtî'l-Mesleme	6
3.1.2. Kânûnu'r-Reşâd	7
3.1.3. Meşâkku'l-Uşşâk.....	7
3.1.4. İksîr-i Sa'âdet (İksîr-i Devlet).....	7
3.1.5. Nihâlistân	8
3.2. Münşe'ât (Esâlîbu'l-Mekâtîb)	8
3.3. El-Vasfu'l-Kâmil fi-Ahvâli Vezîri'l-Âdil	8
3.4. Arapça Risâle	9
3.5. Horos-nâme	9
3.6. Manzumeleri.....	9

İKİNCİ BÖLÜM

İKSİR-İ SA'ÂDET'İN GENEL ÖZELLİKLERİ

1. İKSİR-İ SA'ÂDET VE YAZILIŞ NEDENİ.....	10
2. ESERİN NÜSHALARI.....	11
3. ESERİN ÖZETİ	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**İKSİR-i SA'ÂDET'İN TENKİTLİ METNİ VE DİZİN**

1. TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	24
2. TENKİTLİ METİN.....	25
3. DİZİN.....	138
SONUÇ	195
KAYNAKÇA	196
TIPKIBASIM.....	198
ÖZGEÇMİŞ	268

KISALTMALAR

a.e.g	: Adı geçen eser
AKBM	: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı
Ank.	: Ankara
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Ef.	: Efendi
h.	: Hicri
İst.	: İstanbul
İst. t.	: İstinsah tarihi
Ktb.	: Kütüphanesi
m.	: Miladi
MEB.	: Milli Eğitim Bakanlığı
Müst.	: Müstensih
öl.	: Ölümü
Sül. Ktb.	: Süleymaniye Kütüphanesi
s.	: Sayfa
Trc.	: Tercüme
TY.	: Türkçe Yazmaları
Üniv.	: Üniversitesi
vb.	: ve benzeri

Çevride Kullanılan Nüshaların Kısaltmaları

B	Bayezit Umumi Ktb., No: 5499/2
H.	Hüdâyî Azîz Mahmud Ef., No: 1844/1
Ş.	Şehit Ali Paşa, 1529
U.	Bayezit Umumi Ktb., No: 5520

GİRİŞ

Türk nesrinin İslamiyet öncesi döneme kadar uzanan bir geçmişi vardır. Varlığı bilinen ilk mensur örnek olan Göktürk yazıtları, Uygur dönemine ait çoğu dinî ağırlıklı metinler, İslamiyet öncesi dönem Türk nesrini oluşturur.

İslamiyet'in kabulüyle beraber, yeni bir sentez halinde Türk-İslam kültürü oluşmaya başlamıştır. Yeni oluşum, diğer alanlarda olduğu gibi kendisini edebiyatta da göstermiş, böylece İslamî Türk edebiyatının bilinen ilk eserleri 11. yüzyıl ortalarında Hakanîye Türkçesi ile yazılmaya başlanmıştır. Bu edebiyat, şekil ve tür bakımından daha önceki edebiyattan ayrılır. Bu dönemde Arap alfabesi kullanılmaya başlanmış, yeni dinin normları didaktik bir ifade ile ele alınmış, özellikle din ile irtibatı olan Arapça ve Farsça kelimeler yavaş yavaş Türkçeye girmeye başlamıştır (Ersoylu, 19083: 121).

XIV. yüzyılda nazım alanında değerli eserler olduğu gibi, nesir alanında da ciddi bir gelişme kaydedilir. Bu dönemin en önemli özelliklerinden biri Arapça ve Farsçadan yapılmış çevrilerdir. Türklerin İslam dinini kabul etmesiyle birlikte yapılan çevriler de bu doğrultuda olmuştur. Yazarlar, özellikle dinî içerikli eserleri çevirmeye yönelmişlerdir. Bu yüzyıl, Türk nesrinin gelişimi açısından önemli bir yere sahiptir. Bu dönem, dinî içerikli eserlerin yanında din dışı konuları anlatan eserlerin de yazılmaya başlandığı bir dönem olmuştur.

İslamiyet'in kabulünden itibaren XV. yüzyıla kadar yazılmış mensur eserlerin neredeyse tamamı dinî-tasavvufî içeriklidir. Kur'an çevrileri, hadis tercümelere, ilmihaller, fıkıh ve akaid metinleri, menkabevî İslam tarihleri, siyerler, dinî-destanî eserler söz konusu eserlerin başlıcalarıdır. Bunların çoğunun tercüme oluşu dikkat çekicidir. Bu eserlerdeki kısa cümleler, yalın üslûp, çeviri havası konuşma dilinin özelliklerini yansıtmaktadır (Selçuk, 2009: 1).

Edebiyatımızda XV. yüzyıldan sonra nesirde önemli gelişmeler yaşanır. Dil ve üslûpta ciddi değişiklikler göze çarpar. Bu dönemde sade ve anlaşılır dil kullanımı

yerine süslü ve sanatlı söyleyiş hâkim olmaya başlar. Sade, orta ve süslü nesir şeklinde isimlendirilen nesir türleri ortaya çıkar.¹

Sade nesir, halkın anlayabileceği şekilde açık ve anlaşılır bir üslûp kullanılarak ele alınan eserlerde görülür. Hadis kitapları, Kur'an tefsirleri, ahlak ve siyaset kitapları bu gruba örnek eserlerdir.

Orta nesirde de yabancı kelimelere yer verilir; fakat bu süslü nesirdeki kadar aşırı değildir. Fetva metinleri ve coğrafi eserler bu gruba dâhil edilebilir.

Süslü nesirde ise dil ve üslûp sade nesirden tamamen farklıdır. Arapça ve Farsça kelimeler ağırlıklıdır. Sanatkârane söyleyiş göz önüne alınmıştır. Secili söyleyişlere yer verilir. Böylece nesre ahenk kazandırmak amaçlanır.

XVI. yüzyılda pek çok sanatçı, şair ve nesir ustası yetişmiştir, değerli eserler verilmiştir. Bu yüzyılda edebiyatın bu denli gelişmesini sağlayan unsur, Osmanlı padişahlarının ilim ve eğitime vermiş oldukları destektir. Arapça ve Farsça ağırlıklı olan dil, nesirde XVI. yüzyılın ortalarına doğru kendini hissettirir. Birleşik cümleler, soyut kavramlar, yeni yeni kelimeler sıkça kullanılmaya başlanır.

Nesir geleneği bakımından XVII. yüzyıl, diğer yüzyıllardan çok fazla farklılık göstermez. Dil ve üslûp açısından diğer yüzyılların devamı niteliğindedir. Sanatlı nesir alanında Nergisî ve Veysî bu döneme damgasını vuran isimlerdir. Bu dönemde dinî eserlerin yanında edebî eserler, tezkireler, tarihî eserler, siyasetnameler, coğrafi eserlerde kaleme alınmıştır.

Klasik nesir dilinin yoğun olarak kullanıldığı bu dönemde, yazarlar ağır bir dil kullanmayı maharet saymışlardır. Bu nedenle eserlerinde hiç kullanılmayan veya çok az kullanılan kelimelere yer vermişlerdir. Arapça ve Farsçanın ağır bastığı bu yüzyılda verilen eserler, secilerle, tamlamalarla, uzun cümlelerle iyice anlaşılmaz

---

¹ İz (2011:VXII), Klâsik nesrin üç kolda geliştiğini söyler ve sade, süslü ve orta nesir şeklinde bir tasnif yapar. Köksal (2011:16-19), Klâsik nesrimizde üsluplar başlığı altında klâsik nesri, dört grupta incelerler. 1. Sade nesir (üslûb-ı sâde), 2. Orta nesir (üslûb-ı mutavassıt), 3. Süslü nesir (üslûb-ı müzeyyen), 4. Ağdalı nesir (üslûb-ı âli).

hale getirilmiştir. XVII. yüzyılda bu çerçevede eser veren yazarlardan biri de Nergisî olmuştur.

XVII. yüzyılda Nergisî, yazmış olduğu Hamse'siyle adını günümüze kadar taşıyabilmiştir. Dil ve üslûp açısından süslü nesrin özelliklerini içeren eser, edebiyatımızda oldukça önemli bir yere sahiptir. Eser, “El-Akvâlü'l-Müselleme fî-Gazâvâti'l-Mesleme, Kânunu'r-Reşâd, Meşâkku'l-Uşşâk, İksir-i Sa'adet (İksir-i Devlet) ve Nihâlistân” adlı eserlerden oluşmaktadır.

Hamse içerisinde yer alan eserlerden biri olan İksîr-i Sa'adet, süslü nesirle kaleme alınmış mensur bir eserdir. Eser, İmam Gazâli'nin Kimyâ-yı Sa'adet adlı kitabının ikinci “rükn”ünün dördüncü “asl”ından bir bölümün Türkçeye tercüme edilmesiyle meydana getirilmiştir. Dinî-ahlakî özellikleri içeren bu eserde, Allah'ı sevmenin gerekleri, gerçek sevginin özelliği, komşuluk hakları, anne-baba hakkı, köle hakkı, çocuk hakları... gibi birçok konudan bahsedilmektedir.

Eserin içeriği bakımından aslına sadık kalmaya çalışan yazar, serbest bir tercüme tekniği ile âdetâ telif bir eser meydana getirmiş, eserin aslında olmayan şiirlerle metne zenginlik kazandırmıştır.

İslam dünyasında çok okunan eserlerden biri olan Kimyâ-yı Sa'adet'in Türkçe tercümeleri içerisinde en çok rağbet göreni, Nergisî'nin bu kısmî tercümesi olmuştur (Çaldak, 2010:135). İksîr-i Sa'adet, tercüme olması hasebiyle özgün bir eser olmasa da, gerek tercüme tekniği gerekse dil ve üslûp açısından nesir geleneğimizin güzel örneklerinden birini teşkil etmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

NERGİSÎ'NİN HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

1. HAYATI²

Asıl adı Mehmed olan Nergisî, Saraybosna'da doğmuştur. Nergisî'nin doğum tarihi tam belli olmamakla beraber h.988-993 (m. 1580-1585) yılları arasında doğduğu kesinlik kazanmaktadır. Kaynaklarda Nergisî'nin ailesi ve soyu hakkında fazla bilgiye rastlanmaz. Babası Nergisî-zâde Ahmed, İstanbul'da ve Balkan şehirlerinin birçoğunda kadılık yapmıştır.

Nergisî, İstanbul'da Kadı-zâde Feyzullah Efendi'den mülâzemet alarak ilmiye mesleğine girmiştir. Önce müderrislik yapmış, sonra muhtelif kadılıklarda bulunmuştur. Nergisî'nin ilk kadılık yaptığı yer Saraybosna'nın Gabela kasabasıdır. Burada kadılık yaparken memuriyet süresini tamamlamadan görevinden alınır ve yerine başka biri atanır. Bu olay sonrasında hayli geçim sıkıntısı çeken Nergisî, İstanbul'a tekrar döner.

Nergisî, İstanbul'a döndükten kısa bir süre sonra Çaniçe kadılığına atanır. Yazar burada da birtakım sıkıntılar yaşar. Bunun üzerine Mostar kadılığına getirilir. Sonrasında ise Yenipazar, Elbasan, Banaluka, Manastır kadılıklarında görev alır.

Memuriyet hayatı bir kadılıktan diğerine atanmakla geçen Nergisî, takdirini kazanmış olduğu IV. Murad tarafından Revan seferine gidecek orduya vak'anüvis olarak atanır. Fakat Nergisî'nin bu son ve güzel vazifesi kısa sürmüştür; asrın nesir üstâdı, seferin daha ilk günlerinde, ordu İzmir'e yaklaşırken Gebze yakınlarında atından düşerek vefat etmiştir.

---

² Nergisî ile ilgili daha önce yapılan önemli çalışmalar bulunduğu için burada ayrıntıya girilmeyecektir. Nergisî'nin hayatı, edebî kişiliği ve eserleri ile ilgili bilgiler, aşağıdaki eserlerden hareketle hazırlanmıştır.

Süleyman ÇALDAK, *Nergisî ve Nihâlistân'ı*, İstanbul, 2010, s. 19-159.

Bahir SELÇUK, *Meşâkkü'l-Uşşâk (İnceleme-Metin)*, Erzurum, 2009, s. 11-19.

Nergisî'nin mezarının nerde olduğu kesin olarak bilinmemektedir. İstanbul'a getirilen cenazesinin Eyüp veya Üsküdar'a gömüldüğü söylenir. Şairi belli olmayan şu beyit, Nergisî'nin ölüm tarihini vermektedir:

Lafzen ve ma'nen didüm târîhini

Âh biñ kırk dörtde göçdi Nergisî (1044)

Nergisî; Şeyhülislam Yahya, Taşköprü-zâde Mehmed Kemaleddin Efendi, Kâf-zâde Fâizî, Veysî, Nev'i-zâde Atâî gibi dönemin önemli isimleriyle çeşitli vesilelerle görüşmüştür. Nergisî'nin çok kişiden destek görmüş olmasına rağmen sıkıntılı bir hayat sürdüğü, bazı kişilerle problemler yaşadığı, azledildiği, mektuplarından ve eserlerinden anlaşılmaktadır. Üstün yeteneğine rağmen yeterince takdir görmemiş olan Nergisî, eserlerinde ve mektuplarında bu ilgisizlikten ve çektiği sıkıntılardan sıkça yakınmaktadır.

2. EDEBÎ KİŞİLİĞİ

Nergisî, Sinan Paşa ile başlamış olan sanatlı nesir geleneğini zirveye taşımıştır. Tanzimat dönemine kadar nesirde hep taklit ve takip edilen Nergisî, Tanzimatla birlikte “gayr-i tabîlik ve Acem taklitçiliği” ile şiddetle eleştirilmiştir.

İyi bir Arapça ve Farsça eğitimi alan Nergisî, bu dilleri eserlerine de yansıtmıştır. Nergisî, söz güzelliğini sadelikte değil, sanatlı söyleyişte aramıştır.

Nergisî, nesirlerinde Arapça ve Farsçanın kendi zamanına kadar kullanılmamış veya çok az kullanılmış; bilinmeyen, alışılmamış kelimelerini kullanmıştır (Banarlı, 2004:680).

Nergisî, yazdığı hemen her şeyde, genelde yüksek bir düzeyi yakalamayı amaçlamıştır. Bunun arka planında, sanatçı kişiliğinin inşalı kompozisyonlardan zevk almasının yanında, onun meslek yaşamının çoğunu Bosna'nın taşra merkezlerinde orta derecede bir kadı olarak geçirmiş olmasının da etkisi vardır. Zira

mektuplarından da anlaşıldığı üzere Nergisî, bu yolla sanat gücünü ve yeteneğini sergileme ve bu vesileyle daha iyi bir yere gelme düşüncesindedir.

Nergisî, devrin önemli hattalarından hat dersi almış ve hattıyla da meşhur olmuş bir sanatçıdır.

Aynı zamanda şiir söyleyen ve şiirlerini nesirlerine nisbetle daha sade bir dille yazan Nergisî'nin kuvvetli bir edebî kültürü ve eserlerini zeka çizgileriyle süsleyen nükteli bir üslûbu vardır.

3. ESERLERİ

3.1. Hamse-i Nergisî

Beş mensur eserden oluşan “Hamse”, Nergisî'nin en önemli eseridir. Türk edebiyatında tek mensur hamse örneğidir.

Pek çok yazma nüshaları bulunan Hamse, iki defa Bulak'ta (1255), bir defa İstanbul'da (1285) olmak üzere üç defa basılmıştır.

Hamse içerisinde yer alan eserler şunlardır:

3.1.1. El-Akvâlü'l-Müselleme fi Gazâvâti'l-Mesleme

Nergisî'nin h. 1030 (m. 1621) yılında kaleme aldığı, bazı kaynaklarda Gazâvât-ı Mesleme ve El-Kavlü'l-Müselleme fi-Gazâvâti'l-Mesleme şeklinde kaydedilen eser, Muhyiddin-i Arabî'nin Muhadaratü'l-Ebrâr ve Müsâmerâtü'l-Ahyâr adlı kitabından bir faslın tercümesidir. Eserde Mesleme b. Abdü'l-melik'in Anadolu cephesi komutanlığına atanmasıyla başlayan Anadolu gazaları ve İstanbul seferi anlatılır.

Eserle ilgili bir yüksek lisans çalışması yapılmıştır. (Kayhan Atik, “Gazâvât-ı Mesleme”, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1990)

3.1.2. Kânûnu’r-Reşâd

İlhanlı hükümdarı Hudabende adına yazılmış olan Risâle-i Ahlaku’s-Saltana adlı siyasetnamenin Kânûnu’r-Reşâd adıyla yapılmış tercümesi olan bu eser, Sultan IV. Murad’a takdim edilmiştir.

Eserde Türkçe, Farsça ve Arapça manzumeler ve Osmanlı tarihinden hikâyeler yer almaktadır. Hamse-i Nergisî içinde üç defa basılmış olan Kânûnu’r-Reşâd’ın pek çok nüshası mevcuttur.

Bahir Selçuk tarafından çalışılan eser yayım aşamasındadır.

3.1.3. Meşâkku’l-Uşşâk

Nergisî’nin Meşâkku’l-Uşşâk adlı eseri, on aşk hikâyesinden meydana gelmiştir. Aşk belasına düşenlerin hikâyelerini ihtiva etmesi bakımından eser Meşâkku’l-Uşşâk adını almıştır.

Bu eser, Bahir Selçuk tarafından bir inceleme ile birlikte yayımlanmıştır. (Bahir SELÇUK, “Meşâkku’l-Uşşâk-İnceleme-Metin”, Erzurum, 2009)

3.1.4. İksîr-i Sa’âdet (İksîr-i Devlet)

İksîr-i Sa’âdet ile ilgili bilgilere “İkinci Bölüm”de ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

3.1.5. Nihâlistân

Nergisî'nin Hamse'sinin en önemli eseri Nihâlistân'dır. Başlangıçta sadece aşk hikâyelerinden ibaret olan Nihâlistân, başka mevzuları işleyen konular da eklenerek yeniden yazılmıştır. Eserde toplam yirmi beş hikâye bulunmaktadır. Yurt içinde ve yurt dışında pek çok yazma nüshası bulunan eser, Hamse-i Nergisî içinde üç defa basılmıştır.

Eser, Süleyman Çaldak tarafından çalışılmıştır (Süleyman Çaldak, “Nihâlistan”, İst., 2010).

3.2. Münşe'ât (Esâlîbu'l-Mekâtîb)

Nergisî'nin dostlarıyla ve devlet adamlarıyla yazışmalarını içeren Münşe'ât'ı uzun bir takdim yazısıyla Şeyhülislâm Yahya Efendi'ye ithaf edilmiştir. Oldukça sanatlı bir dille kaleme bu eserdeki mektuplar, dönemin sosyal ve siyasal yapısına ışık tutacak ipuçları barındırmaktadır (Çaldak, 2004: 49).

Pek çok yazma nüshası bulunan eser üzerine bir doktora çalışması yapılmıştır. (H. İbrahim Haksever, “Eski Türk Edebiyatında Münşe'ât'lar ve Nergisî'nin Münşe'ât'ı”, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995)

3.3. El-Vasfu'l-Kâmil fi-Ahvâli Vezîri'l-Âdil

Bazı kaynaklarda Gazâvât-ı Murtazâ Paşa adı ile de bilinen eser Banaluka'da yazılmıştır. Eser, Budin valisi Murtazâ Paşa'nın Macaristan savaşları etrafında yazılmıştır. Eser beş bölümden meydana gelmiştir.

Eser üzerine bir yüksek lisans çalışması yapılmıştır. (Fahri Oluk, El-Vasfu'l-Kâmil fi-Ahvâli Vezîri'l-Âdil Adlı Yazma Eserin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Erciyes Üniv.,SBE., (Yayımlanmamış YLT) Kayseri, 2007)

3.4. Arapça Risale

Basit rika ile yazılmış olan altı sayfalık Arapça eser, alış-veriş mukavelesine dair bir fıkıh risalesidir.

3.5. Horos-nâme

Bu mensur hikâyenin altı sayfalık bir nüshası Millet Kütüphanesinde, diğeri DTC Fakültesi Kütüphanesinde olmak üzere iki nüshası bulunmaktadır. Yazılış tarihi bilinmeyen eser, horoz ile tilki hikâyesi olup bir inceleme ile birlikte yayımlanmıştır. (Süleyman Çaldak, “Nergisî'nin Horos-nâmesi”, AÜ, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 13, Erzurum, s. 243-250)

3.6. Manzumeleri

Daha çok münşî olarak tanınan Nergisî aynı zamanda ismi şu'ara tezkirelerinde geçen bir şairdir. Bazı kaynaklarda onun şiirlerini ihtiva eden bir divanın veya en azından bir mecmuanın bulunduğu söylenirse de böyle bir eser tespit edilememiştir. Nergisî'nin Arapça, Türkçe ve Farsça şiirleri bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

İKSİR-İ SA'ÂDET'İN GENEL ÖZELLİKLERİ

1. İKSİR-İ SA'ÂDET VE YAZILIŞ NEDENİ

İksir-i Devlet adıyla da bilinen İksir-i Sa'âdet, Nergisî'nin hamsesini oluşturan eserlerinden biridir. Eser, İmam Gazâlî'nin Kimyâ-yı Sa'âdet adlı eserinin “Muâmelat” kısmından “Beşinci asl”ın Türkçeye çevrisidir.

Tasavvuf felsefesi ve ahlakı hakkında pek değerli bilgiler ihtiva eden bu kitap Gazali'nin İhyâ-i Ulûm adlı eserinin bir nevi özeti olup Farsça yazılmıştır. İslâm dünyasında en çok okunan eserlerden biri olan Kimyâ-yı Sa'âdet'in Türkçe pek çok tercümesi bulunmaktadır. Fakat bu eserin tercümeleri arasında en çok rağbet görenin, Nergisî'nin bu kısmî tercümesi olduğunu kaynaklardan öğrenmekteyiz (Çaldak, 2010: 135).

Nergisî, eserin giriş kısmında Allah'a hamd eder ve peygambere övgüde bulunur. Sonrasında IV. Murad'ı öven on sekiz beyitlik bir kaside ile devam eder. Hüseyin Efendi'nin şeyhülislam olarak atanmasından dolayı duyduğu sevinci dile getirir ve bu nedenle ona bir eser sunmayı düşünür. Bu isteğini eserinde şu sözlerle ifade eder:

“...kitâb-ı medh-i ‘âlî-hâzrete dîbâce-tırâz-ı maḥmedet olup ve ihṭâr-ı ma‘ nâ-yı ‘ubûdiyyet mülâhazasıyla bir benefşe-deste-i ḥâşâk-âlûd-ı bâğ-ı belâgatı rişte-i pür-pîç u tâb-ı sûtûr ile beste kılup recâ-yı deryûze-i iltifât ile ol nâ-çîz berg-i sebz-i müstmendâne-yi ber-dâşte-i pîşgâh-ı -ı mu‘ allâ-cenâb-ı ‘âlî-câh idem.” (53b/1-5)

Nergisî nasıl bir eser yazacağını düşünürken Şeyhülislam hastalanır, yatağa düşer. Herkes şeyhülislamın bir an önce iyileşmesi için dua eder. Nergisî ise bir eser yazıp şeyhülislama takdim etmeyi uygun bulur ve Gazâlî'nin Kimyâ-yı Sa'âdet'inin bir kısmını tercüme etmeye karar verir. Bu düşüncesi eserinde şu şekilde yer alır:

“... Һazretüñ ceyb-i iktidârında nüķüd-ı ma‘arifden ğayrı şâyeste-i nezr-i ‘âfîyetleri bulunmamağla ‘ämme-i enāma ‘amîmü’n-nef’ olan kütüb-i meşâyih-i ‘azāmdan mefhüm-ı İhyā’u’l-‘Ulüm olmağ üzre rağbet-yäfte-i kibâr-ı her merzübüm olan kitâb-ı Kîmyâ-yı Sa‘âdet den bir faşluñ ya‘nî Rükni-i Mu‘âmelât uşulından beşinci aşluñ miyâne-i ta‘bîrât-ı Rûmiyâne ile ber-âvürde-i mıstar-ı terceme olunmasından münāsib şükrâne-i ni‘met-i ‘âfîyetlerine kudretüm olmayup hemân-dem ki du‘â-yı cihāniyân ve teveccüh-i niyâz-âmîz-i münkesir-dilân-ı ihlâş-verzân Һuzûr-ı kâdî-i Һacât ü dergâh-ı murâd-bağş-ı ehl-i münâcâtda qarîn-i qabûl olup...” (54b/3-10)

Yazar, eserin giriş kısmından sonra herhangi bir başlık koymadan çevri esere giriş yapmıştır. Nergisî çeviriyi yaparken kelimeleri birebir tercüme etmekten kaçınmış, esere kendi yorumunu katmayı uygun bulmuştur.

Eserin nerede ve ne zaman yazıldığını belirten açıkça bir ifade yoktur. Ancak İslâm Ansiklopedisi’nde hiçbir kaynak belirtilmeden 1041 (1632) yılında yazıldığı ifade edilir. Diğer kaynaklar bu noktaya değinmezken Hamseler Kataloğu’nda, yazıldığı tarihin açıkça bilinmediği ifade edilir (Çaldak, 2010: 138).

2. ESERİN NÜSHALARI

İksîr-i Sa’âdet, Hamse-i Nergisî içinde üç defa basılmış, 1288 yılında ise müstakil olarak basılmıştır. İksîr-i Sa’âdet’in çeşitli kütüphanelerde birçok yazma nüshası bulunmaktadır. Tespit ettiğimiz nüshalar aşağıda verilmiştir.

1. Hüdâyî Azîz Mahmud Ef. (Selim Ağa Ktb.), 1844/1 (İst. t. 15 Zilhicce 1336-4 Eylül 1724, Müst. Ahmed lütfî b. Hacı Hasan)
2. Bayezit Umumi Ktb., 5520
3. Bayezit Umumi Ktb., 5499/2 (İst. t. 15 Muharrem 1251-14 Mayıs 1835, Müst. Seyyid Mehmed Es’ad)
4. Şehit Ali Paşa Ktb., 1529 (İst. t. H. 1045, Müst. Ahmed Berbatî)

5. Yahya Tevfik Ef. (Rağıp Paşa Ktb.), 173 (İst. t. Ramazan 1209-Mart/Nisan 1975, Müst. Mehmed Tahirü'l- Mevlevî)
6. Lala İsmail Ef. (Sül. Ktb.), 415/1
7. Halet Ef. (Sül. Ktb.), 378/2
8. Hamidiye (Sül. Ktb.), 1078/5
9. Hamidiye (Sül. Ktb.), 1462/2
10. Nuruosmaniye Ktb., 4939/2
11. Nuruosmaniye Ktb., 4969/3
12. Nuruosmaniye Ktb., 2273
13. İst. Üniv. Ktb. 1881/2 (İst. t. Cemaziyelevvel 1107-14 Aralık 1695 Müst. Şeyh Mahmud Mevlevî)
14. İst. Üniv. Ktb., 3308 (İst. t. 21 Rebi'ülevvel 1150-19 Temmuz 1737, Müst. Fetva-emini-zâde Mehmed Zühdi)
15. İst. Üniv. Ktb., 958/1
16. İst. Üniv. Ktb., 1357/4
17. İst. Üniv. Ktb., 2764 (İst. t. h. 1133 m. 1720/21)
18. İst. Üniv. Ktb., 2985/1
19. İst. Üniv. Ktb., 7182
20. Hacı Mahmud Ef. (Sül. Ktb.), 2561

3. ESERİN ÖZETİ

Kitaba besmele ile başlayan Nergisî, evvela övgü dolu sözlerle Allah'a hamd ü sena eder ve peygambere övgüde bulunur. Sonrasında Sultan IV. Murad'ı öven on sekiz beyitlik bir kaside ile devam eder. Kasideye, uzun zamandır yazmadığını ifade eden beyitlerle başlayan Nergisî, sonraki beyitlerde Sultan Murad'a övgüler söyler ve Sultan Murad'ın Hüseyin Efendi'yi şeyhülislam tayin etmesinden dolayı duyduğu mutluluğu dile getirerek kasidesine son verir.

Hüseyin Efendi şeyhülislam olduktan sonra insanların arzularını yerine getirmekte ve onlara her türlü kolaylığı sağlamaya çalışmaktadır. Nergisî de hem kendi yeteneğini ispat etmek hem de şeyhüislama olan bağlılığını göstermek amacıyla medihler yazıp sunmayı düşünmektedir. Ancak Nergisî yazacağı eserin konusuna bir türlü karar veremez. Yazar kararsızlık içinde ne yazacağını düşünürken şeyhülislamın bir hastalığa yakalandığı haberi yayılır. İnsanlar şeyhin bir an önce iyileşmesi için dua eder, adaklar adar. Nergisî de şeyhe sunacağı bir şeyi olmadığı için yeteneğini konuşturup ona bu eseri (İksîr-i Devlet) yazmaya karar verir. Eser İmam Gazâlî'nin Kimyâ-yı Sa'âdet adlı eserinin muamelat kısmından beşinci aslının Türkçeye tercümesidir. Yazar kitabını daha tamamlamadan şeyhülislam sağlığına kavuşur. Nergisî de o sevinçle eserini gözden geçirmeye fırsat bulamadan şeyhe takdim eder.

Yazar, bu eserini İmam Gazâlî'nin Kimyâ-yı Sa'âdet adlı kitabından tercüme ettiğini dile getirir. Nergisî eseri tercüme ederken eserin aslına sadık kalmaya özen göstermiştir. Bu itinasından eserinin ismini aslına yakınlığından dolayı İksîr-i Sa'âdet koymayı uygun bulmuştur. Yazar, eserini oluştururken Gazâlî'nin söyleyiş tarzını bozmayacak şekilde ifadeye yeni anlamlar yükler.

Nergisî'ye göre tercüme iki kısımdır. Bunlardan birincisi okuyucuya aktarılmak istenilen ifadenin aynen tercüme edilmesidir. Bu tür tercüme bir birebir olduğu için yazar, esere kendinden bir şeyler katamaz, anlam ve ifadelere güzellik veremez. İkinci kısım tercümede ise eserde okuyucuya verilmek istenilen mana çıkarılıp yazar tarafından kendi isteğine göre yeniden şekillendirilerek anlatılmasıdır.

Mütercim bu eseri yazarken ikinci tarz tercüme şeklini kabul ettiğini belirtmektedir. Bu nedenden dolayı asıl metin ile tercüme metin arasında birtakım farklılıklar söz konusudur.

Nergisî insanlara yararlı bilgiler sunan bu kitabın yalnızca belirli bir kısmını tercüme etmiştir. Yazar, bu kitabın halka adabımuaşeret, Allah için dostluk, anne-baba hakları, çocuk hakları, komşu hakları, köle ve hizmetçilerin hakları gibi konuları kapsamasından dolayı herkese yararlı olacağını düşünür.

Nergisî, bu açıklamanın ardından herhangi bir başlık veya eserin başladığını gösteren bir ibare koymadan esere giriş yapar. Allah, insanlara can verip onları dünya denen misafirhaneye yollamıştır. İnsanlar, bu misafirhanede bir müddet konakladıktan sonra tekrar ebedi hayata doğru yol alacaklardır. Bu yolculuk esnasında sevgi ve yardımlaşma olmalı ve birbirlerinin karşılıklı haklarının neler olduğunu öğrenmelidirler.

Yazar esere böyle bir giriş yapar ve ardından hadislerle esere devam eder. Allah için dostluk ve kardeşlik kurmanın önemini anlatır. Allah için birbirlerini sevenler kıyamet gününde hak ettikleri mertebeye getirileceklerdir. Kıyamet gününde insanlar sığınacak bir gölge ararken insanoğlu arasından yedi sınıfa tabi olanlar Allah'ın rahmetinden istifade ederler. Bunlardan birincisi; halkına adaletli davranan devlet reisleridir. İkinci olarak, ibadete heves eden ve ibadet içinde yetişen gençler de Allah'ın lütfuna mazhar olacaklardır. Üçüncü gruba dâhil olanlar ise, mescide gidip ibadetlerini yaptıktan sonra kalbini dünya nimetlerine kapatıp tekrar mescide dönünceye kadar kalben mescide bağlı kalanlardır. Dördüncüsü, vefa ehli olan iki insanın Allah için bir araya gelmesi ve Allah için ayrılmasıdır. Beşinci olarak nefsine sahip çıkıp Allah'tan korkmasını bilenlerdir. Altıncısı, tenhada Allah'ı zikredip O'nun için gözyaşı döken, Allah aşkıyla yanan insanlardır. Son olarak da Allah için sadaka verip bunu gizli tutmayı başaranlar olacaktır.

Peygamber (s.a.v) buyurur ki: “Allah için birbirini sevenlere ahiret meydanında yakuttan bir sütun dikilir ve başında yetmiş bin köşk bulunur. O köşklere yayılan nur, Allah'ın rahmetine nail olanlara parlayacaktır. Sonra bu insanlar birbirlerini teşvik edip ‘Gelin varalım bunları seyredelim’ diyeceklerdir.

Onlar bakınca sündüs elbiseler içinde alınlarında ‘Allah için birbirlerini sevenler’ yazısını göreceklerdir. Mücahid (r.a) buyurur ki: “Allah dostu olanlar birbirlerini görüp de sevdikleri zaman, nasıl ki sonbaharda ağaçların yaprakları bir bir dökülür işte o anda, o insanların günahları da tıpkı o ağaçların yaprakları gibi dökülür.”

Allah için olan gerçek sevgi iki derecedir. Birinci derece: Allah rızası gözetilerek bir kimseyi dini bir iş için sevmektir. Mesela öğrencisine ilim, irfan öğreten hocanın ilim öğrendiği için öğrencisini sevmesi, öğrencinin de ilim öğrettiği için hocasını sevmesi gibi. İkinci derece: Bir kimseyi yaptığı işlerden dolayı değil de yalnızca Allah’ın yarattığı bir kul olduğu için yani Yaradan’dan dolayı yaratılanı sevmektir.

Allah’ı seven, onun emir ve yasaklarına uyan kimseler, Allah’a düşmanlık edenlere düşmanlık eder. O kimselere karşı kalpleri nefretle dolar. Allah’a itaat etmeyenlere karşı tavır almak, gerektiği yerlerde sert davranmak gerekmektedir.

Allah’a düşmanlık edenlere kızmanın birtakım dereceleri mevcuttur. Bunlardan ilki savaş esnasında kâfir müşriklerin hakkı öldürülmek ya da esir alınmaktır. İkinci derecede olanlar dini hafife alıp Allah’a ihanet edenlerdir. Bunlarla başa çıkmanın yolu değer vermemek ve muhatap olmamaktır. Onlara karşı düşmanlık beslemektir. Üçüncü derecede ise insanları günaha sürükleyen, gıybet ve fesatlık eden insanlardan uzak durmaktır. Bu tür insanlarla dostluk kurulmamalıdır. Dördüncüsü, şarap içen ve günah işleyen ancak kimseye zarar vermeyen insanlardır. Bu tür insanlara iyilikle nasihat edilmeli, kabul etmezse de o insanlarla ilgi ve alaka kesilmelidir.

Herkesle dostluk kurulmaz. Dostluk kurulacak insanlarda şu üç özellik aranmalıdır: Birincisi akıl, ikincisi güzel ahlak, üçüncüsü de dindar ve salih kimseler olmalıdır. Cafer-i Sıddık; yalancı, ahmak, korkak, bahil ve fasık olan insanlardan uzak durmayı ve onlarla arkadaşlık kurmamayı buyurur.

Kardeşlik ve Arkadaşlık Hakları: Peygamberimiz “İki kardeş birbirini yıkayan iki el gibidir.” buyurur. Yazar bu kısımda kardeşlik ve arkadaşlık haklarına dikkat çekmeye çalışmış, naklettiği kıssa ve hikâyelerle anlatıma zenginlik konuya

da çekicilik kazandırmıştır. Yazar kardeşlik ve arkadaşlık haklarını gruplara ayırarak incelemiştir.

Kardeşlerinin nefsinin kendi nefsinin üzerinde tutmak ve onlara öncelik tanımak gerekmektedir.

Utbetu'l Amr (r.a.) bir dostundan dört bin akçe talep etti. Dostu da ona yarısını teklif edince, Utbe ondan vazgeçti ve: “Ey utanmaz! Utanma nedir bilmez misin ki Allah için sevgi iddiasında bulunup da bu fani dünyada cimrilik ediyorsun?” dedi.

Feth-i Mevsilî, (r.a.) arkadaşlarından birinin evine gitti. Fakat ev sahibi evde yoktu. Hizmetkârından sahibinin sandığını istedi. Feth-i Mevsilî’yi tanıyan hizmetkâr emre hemen itaat etti ve sandığı getirdi. Sandıkta mevcut olan parayı aldı. Ev sahibi eve gelip olanları öğrenince son derece memnun oldu ve hemen hizmetkârını azat etti.

Hz. Ali “Din kardeşlerimden biri için yirmi dirhem harcamayı, fakirler için yüz akçe harcamaya tercih ederim.” buyurmuş.

Peygamberimiz (s.a.v.) sahabelerden biri ile bir misvak bahçesinde gezerken iki dal misvak kesti. Peygamberimiz, o iki misvaktan doğru olanını yanındaki sahabeye verdi. Eğri olanını ise kendisi aldı. Sahabe “Ya Resulallah bana ihsan ettiğiniz bu misvak size layık ve uygundur.” deyince Efendimiz (s.a.v.) “ Kimse yoktur ki bir başkasıyla dostluk yapsın ve mutlaka arkadaşlık hakkını gözetmesin.” buyurdular.

Bir ihtiyaç anında karşı taraf talep etmeden arkadaşının yardımına koşturur. Hatta öyle ki geçmişteki zatlar arkadaşlarının kapısına bizzat varıp ev halkının bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormuşlardır.

Hasan-ı Basri (r.a.) buyurur ki “Din kardeşlerim bana ailemden ve çocuklarımdan daha azizdir ki onlar bana dini hatırlatır ve Allah’a yönelmemi sağlarlar.” demiştir.

Din kardeşleri hakkında iyi konuşmak gerekir. Onlar hakkında kötü söz söylemekten kaçınılmalıdır. Din kardeşi hakkında gıybet etmemek, o ne söylese söylesin sözünü dinlemek, onlarla münakaşa ve münazara yapmamak, onların dost ve akrabalarına sahip çıkmak, emanete hıyanet etmemek, din kardeşlerinin duygu ve düşüncelerine saygı duymak, kendisi hakkında bir kusuru olmuş ise bu durumdan şikâyet etmeyip mazur görmek, yapılan iyiliklere karşı teşekkür etmek, vefakârlık göstermek, istek ve dileklerini yerin getirmek, suizanda bulunmamak din kardeşlerinin üzerlerine düşen görevlerdir.

Hz. İsa (a.s.) ashabına hitap edip “ Kardeşi uyurken elbisesini açıp da avret yerini bütün insanlara gösteren bir kişi hakkında ne düşünürsünüz?” diye sorar. Ashabı “Bunu kim reva görür ki?” deyince de “Bunu siz reva görüyorsunuz. Din kardeşlerinizin ayıbını görüp başkalarına ifşa ediyorsunuz.” buyurdu.

Hz. Abbas (r.a.) oğlu Abdullah’a nasihat buyurdu. Ona dedi ki “ Ömer bin el-Hattab seni kendine yakın görüyor. Sen de bu yakınlığın kıymetini bil. Ona sakın şu beş şeyde vefasızlık etmeyesin: Onun sırrını asla insanlara söylemeyesin. Onun meclisinde kimseyle ilgili gıybet etmeyesin. Asla yalan söz söylemeyesin. Halife ne buyursa muhalefet etmeyip her emrini kabul edesin. Ona kesinlikle hıyanette bulunmayasın.”

Hz. Ali “Her kim kardeşinin kendi hakkında düşündüğü iyi niyete şükürde kusur ede, onun yaptığı iyiliğe de kusur etmesi kaçınılmazdır.” buyurdu.

Hz. Ebî Derdâ, ziraat maksadıyla bir ovada dolaşırken iki öküze gözü takılır. Görür ki iki öküz arasında tam bir uyum söz konusudur. Biri ayağa kalkınca diğeri de hemen ayağa kalkmakta, biri yatınca diğeri de yatmaktadır. Derdâ bu durum karşısında gayri ihtiyari gözünden akan yaşlara engel olamaz ve “Din yolunda kardeş olanlar yoldaşlık ve uyum içinde olmayı bu iki hayvandan öğrensinler ve birbirine itaat etmeyi ve birbirine uymayı bunlardan görsünler.” buyurur.

Peygamberimiz (s.a.v.) “Mü’min, mü’minin aynasıdır.” buyururlar. Bir mü’min kendi kusurlarını başka bir mü’minde görerek öğrenir. Hz. Ömer (r.a.) “Allah’ın rahmeti bana kendi ayıbımı bildiren kişiye olsun.” buyurmuştur.

Ebu Ali Ribâti (r.a.) buyururlar ki: “Abdullah bin Razî ile bir çölde arkadaş olduk. Biraz yol kat ettikten sonra bana ‘Bu ıssız çölde bizden başka yolculuk eden yoktur. Bu yolculukta hangimizin reis olması daha uygundur?’ diye sordu. Ben de ‘sen ol.’ dedim. Abdullah da bana ‘Ne yaparsam yapayım beni dinleyip her emrimde bana itaat edecek misin?’ diye sordu. Bende uyacağıma dair söz verdim. Hemen bir torbaya eşyalarımızı koydu ve omzuna aldı. Biraz yol aldıktan sonra ‘Sen yoruldu. Ver biraz da ben taşıyayım.’ dedim. Fakat fayda etmedi. Bana ‘Bu kafilenin reisi benim. Sen yalnızca benim emirlerime itaat et, yeter.’ dedi. Epeyce yol aldıktan sonra biraz dinlenmeye karar verdik. Bizim olduğumuz yere öyle bir yağmur yağmaya başladı ki ne bir ağacı kendimize siper etmeye mecalimiz kaldı ne de bir taşta sığınmaya gücümüz yetti. Abdullah bir kilim parçasını fark etti. O kilim parçasını yağmur kesilinceye dek ıslanmamam için üstüme tutup sabaha kadar öylece bekledi. Onun bu hali beni çok üzdü fakat yapacak bir şey yoktu. Ne zaman yardım etmeyi teklif ettim ise beni reddedip ‘Hala bu kafilenin reisi benim sana düşen bana itaat etmektir.’ diyerek teklifimi geri çevirdi. Onu reis yaptığıma çok pişman oldum.”

Din kardeşlerinin hata ve kusurları örtülmeli ve görmezden gelinmelidir. Eğer din kardeşin bir kusur işlemişse ona güzellikle nasihatta bulun. Fayda etmezse onunla sohbeti terk etme hususunda sahabeler arasında fikir ayrılıkları söz konusu olmuştur. Ebu Derdâ öyle insanlarla bağlantıyı hemen koparmamak ve bir müddet onunla dost kalınıp ona telkinlerde bulunmak gerektiğini söylemektedir.

Beni İsrâil’de iki arkadaş bir mağarada inzivaya çekilirler. Bir gün bu iki arkadaştan biri bazı ihtiyaçları karşılamak için şehre iner. Bir sarayın penceresinde gördüğü bir güzele tutulur ve şehre ne amaçla geldiği aklından uçup gider. Mağarada kalan diğer kişi, arkadaşını uzun zaman bekler. Arkadaşı gelmeyince ümidini kesip şehre inmeye karar verir. Etraftan soruştururken arkadaşını sarayın etrafında perişan bir halde bulur. Arkadaşı onu görünce halinden çok utanır ve “Sen kimsin? Nereden gelirsin?” diyerek onu tanımazlıktan gelir. Arkadaşının bu hali karşısında gözyaşlarına engel olamaz. Ona “Ey arkadaşım! Kendini bu kadar harap etme. Bu halinden dolayı benden utanma. Benim sana olan şefkat ve merhametimden bir şey eksilmedi.” diyerek arkadaşını teselliye çalışır. Dostunun bu tutumundan etkilenen

âşık, tövbe eder ve kalbine hidayet güneşinin nurları saçılır. Görür ki mecazî aşk geçicidir. Bakiyi, faniye tercih eder.

Ebu Süleyman Daranî buyurmuşlardır ki: “Dostunuzdan eziyet gördüğünüzde ona azarla karşılık vermeyesiniz; zira sizin ağzınızdan çıkabilecek bazı kelimeler ondan gördüğünüz eziyetten daha fazla ona eziyet edebilir.”

İslam Kardeşliğinin Hakları: İslam kardeşliğini yazar, kısımlara ayırarak anlatır. Yine bu bölümde de diğer bölümlerde olduğu gibi anlatılan hikâyelerle konuya zenginlik kazandırmıştır.

Öncelikle bir Müslüman kendine reva görmediği bir şeyi başka din kardeşine de reva görmemelidir. Efendimiz buyurur ki: “ Mü'minler tek vücut gibidir. Bir uzva isabet eden acı ve ızdırıp, bütün bedene sirayet eder.”

Musa (a. s.) “Ya Rabbe'l-Âlemin kullarından adil sıfatıyla adlandırılıp senin adaletine kimler layıktır?” diye sorar. Allah: “Kullarım arasında en adili insaf ehlidir.” buyurur.

Hiçbir Müslüman din kardeşinin elinden ve dilinden zarar görmemelidir. Mücahid (r. a.) anlatıyor: “Allah cehenneme gidenlere kaşınma hastalığını verdi. Öyle ki kaşınmaktan kemikleri görünür oldu. Sonrasında bir ses duyuldu. ‘Bu zahmetin acısı size zevk veriyor mu, hoşunuza gitti mi?’ Azaptan feryat içinde ‘Bu ızdırıp canımıza yetti, çok fenadır.’ diye cevap verirler. ‘Bu dünyada Müslüman’lara yaptığımız eziyetlerin bedelidir.’ diye karşılık verilir.

İnsanlar birbirlerine büyüklük taslamamalı ve hiç kimseye kibirlenmemelidirler. Allah gurur ve kibri sevmez. Peygamberimiz yaşlı insanların evlerine gider, hal ve hatırlarını sorar, ihtiyaçlarını karşılardı. Hiç kimse, kimseye hakaretle davranmamalıdır; zira bundan daha büyük bir günah olamaz.

Allah, insanlar arasında dedikodu yapmayı yasaklamış, fitneci, fesat insanlardan uzak durmayı emretmiştir. Öyle insanlar cenneti uzaktan seyreden tayfanın içinde yer alacaktır.

Bilerek bir Müslüman üç günden fazla din kardeşiyle konuşmazlık yapamaz. İki gün konuşmasa bile üçüncü gün mutlaka selam verip, konuşmak gerekmektedir. Allah Hz. Yusuf'a: "Sen ki bu rütbe ve dereceye kardeşlerini affettiğin için mazhar oldun." buyurmuştur. Affetmek büyüklüktür, büyüklük gösteren de zelil olmaz.

Mutlaka iyilik ve ihsanda bulunulmalıdır. Eğer imkân varsa ise her Müslüman gücü deresinde iyilik yapmalıdır. Bir insana, asıl lazım olan şey akıldır. Akıldan sonra öncelikle gerekli olan Allah'a ve Resul'üne imandır. İmandan sonra ise mühim olan iyilik ve ihsanda bulunmaktır.

Yaşlılara hürmet ve küçüklere merhamet etmek gerekmektedir; zira Peygamberimiz "Bu iki halde kusur edenler bizden değildir." buyurmuşlardır. Efendimizin bu sözüyle yaşlılara hürmet etmenin önemine değinilmiştir.

İslam ehline karşı güler yüzlü olunmalıdır. Allah güler yüzlü olanları kendine dost kılmıştır.

İnsanlar verdikleri sözlerden asla caymamalıdır ve sözlerine sadık kalmalıdır.

Her mü'minin derecesine göre ikram ve hürmette bulunulmalıdır. Her insanın bir derecesi vardır. Allah insanlara hangi dereceyi layık görmüşse, insanlar tarafından da o dereceye göre ikram ve hürmete layıktır. Bir gün Peygamberimizin huzuruna yaşlı bir kadın geldi. Efendimiz: "Merhaba! Ey yüce ana. Her ne muradın ver ise rica et, hemen yerine getireyim." buyurdu. Sonra kendi hissesine düşen ganimeti o kadına verdi.

Birbirine dargın iki Müslüman'ın arasını bulmak da İslam kardeşliği haklarındandır. Peygamberimiz bir gün ashabına hitap edip "Nafile ibadetten daha efdal ibadeti size haber vereyim." buyurdularında Hz. Ömer "Ya Resulallah anam babam feda olsun." dedikten sonra Efendimiz, "Dargın olan iki Müslüman'ın arasını bulmaktır." buyurdu.

İnsanların ayıp ve kusurlarını örtmeli ve insanlara ifşa etmemelidirler. Peygamberimiz "Dünyada din kardeşinin aybını örtenlerin, kıyamet gününde de

Allah onların günahlarını örter.” buyurmuştur. Hz. Ömer bir gece şehri gezerken bir evden ses duydu. Hemen o eve girdi ve gördü ki bir kadınla bir erkek laubali bir şekilde âlem yapıyorlar. Hz. Ömer bu durum karşısında son derece sinirlenerek “Ey Allah’ın düşmanları! Nedir bu rezillik!” diye azarlamaya kalkıştı. Adam “Ya Hz. Ömer acele etme! Eğer ben bir suç işlediysem sen şu anda üç suç işledin. Öncelikle, Allah insanların aybını ifşa etmeyi yasak etmiş iken sen benim aybımı ifşa etin. İkincisi ‘Evlere kapılarından girin.’ buyurulmuşken sen benim evime damdan girdin. Üçüncüsü de ‘Başkalarının evine izin almadan, ev sahibine selam vermeden girmeyin.’ buyurulduğu halde sen benim evime izinsiz girdin.” deyince Hz. Ömer mahcup olur, af diler ve oradan ayrılır.

İnsanları gıybetten uzak tutmak, birbirleri hakkında süizanda bulunmamalarını sağlamak için töhmetli işlerden kaçınmak gerekmektedir. Hz. Ömer bir adamın yolda bir kadınla gizli bir şekilde konuştuğunu görür. Adamı azarlayacakken “Ya Emire’l-Mü’minin bu kadın benim hanımımdır.” der. Bu durum karşısında şaşırır Hz. Ömer, insanları şüpheye düşürecek tavır ve davranışlardan uzak durulması gerektiğini ifade ederek oradan uzaklaşır.

Bir Müslüman İslam ehlinden kime rast gelirse gelsin öncelikle selam vermelidir. Peygamberimiz (s.a.v.) “Konuşmaya selam vermeden başlayana siz de cevap vermeyin.” buyurmuştur. Bir gün Efedimizin huzuruna bir adam geldi ve peygamberimize selamda ihmal gösterdi. Peygamberimiz (s.a.v.) adamı huzurundan reddedip, selam verme adabına uyması gerektiğini bildirdi.

Mutlaka hasta ziyaretlerine gidilmelidir. Peygamberimiz (s.a.v.) “Her kim bir hastayı ziyarete giderse, o kişi ziyareti yapıp evine dönünce yetmiş bin melek görevlendirilir ve o kişi için akşama dek affını isterler.” buyurmuştur. Hasta olan bir kimse eşinden birkaç akçe alsın. O para ile bir miktar bal alsın. Balı yağmur suyu ile karıştırarak bir şerbet elde etsin. İşte o şerbette şifa vardır. Çünkü Allah bala şifa, yağmura bereket, mehir parasına da afiyet buyurmuştur.

Bir kimse hasta ziyaretine gittiğinde birtakım hususlara dikkat etmelidir. Hasta evine gittiğinde yavaşça kapıyı çalmalı ve “Kimsin?” diye soran hizmetçiye kendini tanıtip hasta ziyaretine geldiğini belirtmelidir. Hastanın yanında fazla

kalmamalı, hatırını çok sormamalı, hastalığından dolayı üzüntü duyduğunu hastaya hissettirmemelidir.

Din kardeşliğinin bir başka hakkı da cenazelerde bulunmaktır. Cenazede bulunmanın adabı, tebessüm edilmemeli ve kendi ölümünü düşünerek hüznlenilmelidir. A'meş (r.h.a.) "Bir gün bir cenazeye gittim, başsağlığı dileyebileceğim kişi kimdir bilemedim. Yani insanların her biri, bir birinden üzgün. Bu yüzden cenaze sahibi kimdir anlayamadım." demiştir.

Komşu Hakları: Komşu hakları birkaç çeşittir. Müslüman olan iki hakka sahiptir. Hem akraba hem de komşu hem de Müslüman olanın ise üç hakkı vardır. Komşusunun köpeğine taş atan komşusunu incitmiş olur. Bir kimse kırk haneye dek komşudur.

Peygamberimiz (s.a.v) komşu hakları hususunda: talep ederse yardımda bulunmak, fakir iseler nafaka vermek, hastalıklarında ziyarette bulunmak, ölünce cenazesinde bulunmak, evlerin duvarlarını yüksek yaparak komşusunun havasına ve ışığına engel olmamak, alınan meyvelerden komşusuna da göndermek, kendi çocuklarının ellerine yiyecek bir şeyler verip dışarı göndermemek, yemek pişirirken mutfaktan yayılan kokulara dikkat etmek, eğer bu mümkün değilse de pişen yemekten bir miktar komşulara göndermek gerektiğini buyurmuştur.

Peygamberimiz (s.a.v.) "Yemek pişirirken suyunu bir miktar fazla koy ki o yemekten komşularına da gönderebilesin." buyurmuşlardır.

Akraba Hakları: Allah, "Akrabaları ile ilgi ve alakayı kesen insanlardan ben de ilgimi keserim." buyurmuştur. Her ne olursa olsun akrabalarla bağlantının koparılmaması gerektiği vurgulanmıştır.

Anne ve Baba Hakları: Anne-baba hakkı bütün haklardan daha önemlidir. Bir mü'min ana-babasına saygıda kusur etmezse, iyilikte bulunursa cennet kokusu beş yüz yıllık mesafeden duyulur, buyurulmuştur.

Bir mü'min, Resulullah'ın huzuruna gelip "Ya Resulallah anam, babam bu dünyadan göç etti. Onların benim üzerimde ne hakları varsa ödemek isterim. Bunun

için ne yapmam uygundur?” diye sorar. Peygamber (s.a.v.) Onlar için dua et, vasiyetlerini yerine getir, dostlarına ve akrabalarına hürmet ve iyilikte bulun.” buyurdu.

Çocukların Hakkı: Çocukların hakları da en az ana-baba hakkı kadar önemlidir. Bir kişi Peygamberimize (s.a.v.) “Ya Resulallah kimlere iyilik edeyim? diye sorunca Efendimiz “Annene ve babana iyilikte bulun.” dedi. Adam “Onlar vefat ettiler.” deyince “O zaman çocuklarına iyilikte bulun.” diye buyurmuştur.

Bir çocuğu terbiye babında, çocuk yedi günlük olunca ona akika kurbanı kesilmeli, altı yaşına girince terbiye öğretilmeli, dokuz yaşına geldiğinde yaşlılarından odaları ayrılmalı, on üç yaşında ibadet öğretmek için gerekirse dövülmelidir. Buluş çağına eriştiğinde ise evlendirilmelidir. Böylelikle bir baba evladı için üzerine düşen görevleri yerine getirmiş olmaktadır.

Akra^c “Ya Resulallah, benim on çocuğum vardır, fakat hiçbirini öpmedim.” deyince peygamber, “Her kim evladına merhamet etmezse bilsin ki Allah da ona merhamet etmez.” buyurmuştur.

Köle ve Hizmetkârların Hakkı: Peygamberimiz (s.a.v.) köle hizmetkârlar hakkında şu tavsiyelerde bulunmuştur: Köle ve hizmetkârlarınız hakkında Allah’tan korkunuz. Onlara güçlerinin yetmediği işleri yaptırmayınız. Siz ne yiyorsanız onlara da aynılarından veriniz.

“Hizmetkârlarımızın kusurlarını günde kaç defa affedelim?” diye sorulunca Hz. Peygamber “Yetmiş kere affedin.” diye buyurmuştur.

“Böyle sabretmeyi kimden öğrendin?” diye sorduklarında “Kays bin Asım’dan” diye cevap verdi. Sonrasında şu hikâyeyi anlattı: Cariyesi et yüklü bir aleti taşıırken yanlışlıkla Kays’ın küçük oğlunun üzerine düşürdü ve çocuğun ölümüne sebep oldu. Cariye korkudan dehşete kapıldı. Kays cariyeye “Üzülme! Senin bir günahın yok. Bu Allah’tan gelen bir beladır.” diyerek cariyesini azat etti.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İKSİR-İ SA'ÂDET'İN TENKİTLİ METNİ VE DİZİN

1. TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

’	:ء	S	:س
E	:أ	Ş	:ش
Ā	:آ	Ş	:ص
B	:ب	Z, D	:ض
P	:پ	Ṭ	:ط
T	:ت	Z	:ظ
Ṣ	:ث	‘	:ع
C	:ج	Ġ	:غ
Ç	:چ	F	:ف
H	:ح	Ḳ	:ق
Ḥ	:خ	K,G,Ñ	:ك
D	:د	L	:ل
Z	:ذ	M	:م
R	:ر	N	:ن
Z	:ز	V,O,Ö,U,Ü	:و
J	:ژ	H,E,A	:ه
Y,I,Î	:ی		

Çevriyazıda Harf ve Kelimelerin Yazılışı

1. Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzun ünlüler üzerine (-) işareti konularak belirtilmiştir.
2. Farsça ön eklerin tamamı kısa çizgi (-) ile ayrılmıştır.
3. Farsça son ekler bitişik yazılmıştır.
4. Birleşik kelimeler kısa çizgi (-) ile ayrılmıştır.
5. Farsça kelimelerdeki “vâv-ı ma’dûle”, “v” şeklinde gösterilmiştir.
6. Türkçe hecelerinin sonunda yer alan “b”ler “p” şeklinde yazılmıştır.

4. TENKİTLİ METİN

(51b)

(1) Püte-i táb-dāde-i mutaḥayyilede güdāḥte-i tābiş-i feyz-i Rabbānī olan (2) eczā-yı kīmyā-yı ma‘ānī enbīk-i ḥāme-i güher-rīzden kāleb-i şahāyife taḳtīr (3) olındukça **evvelen** iksīr-i ḥamd ü şenā-yı Mevlā küliçe-i ibrīz-i müdde‘āya tarḥ ü (4) ilkā olınmağla sebā‘ik-i suḥan-ı müstaḥsenü’l-medlül şāyeste-i (5) tamgā-yı ḳabūl olur.

Şi‘r:

Ey herçi remīde v’āremīde
Der kün fe-yekūn tu āferīde (6)

Yek zerre zi-kīmyā-yı iḥlāş
Ger ber mis-i men nihī şevēd ḥāş (7)

(8) **Şāniyen** şayḳal-ı na‘t-ı Resūl-ı mu‘allā-cenāb ü ḳalem-ḳārī-i medīḥ-i āl u aşḥāb (9) ile perdāḥte ve cilā-dāde ḳılınmağla bāzār-ı şayrafiyān-ı i‘tibārda (10) rütbe-i revāca vuşūl bulur. **Ḳıṭ‘a:**

Ey ḥāk-i tu kīmyā-yı bīniş
Pür-zer zi-tu genc-i āferīniş (11)

İksīr-i tu dāde ḥāk-rā levn
V’ez mihr-i tu āferīde şūd kevn (12)

(13) **Nazm:**

Mefā‘ ilün / Fe‘ilātün / Mefā‘ ilün / Fe‘ilün

(14) Nice zamān idi sermā-yı ḡam idüp te‘şīr

(15) Füsürde idi devāt ü şikeste kilik-i nizār

³ müdde‘āya: du‘āya B

⁵ tamgā-yı: -H

- (16) Şüküfte olmaz idi taze ğonçe-i ümmîd
 (17) Hezâr-ı hâmede nâ-bûd idi dem-i güftâr
 (18) Velî ki pertev-i mihr-i ‘adâlet-i şâhî
 (19) Cihâmı eyledi şüret-nümâ-yı faşl-ı bahâr

(52a)

- (1) Cenâb-ı Hâzret-i Sulţân Murâd-ı a‘zam kim
 (2) Bu kevne gelmedi hergiz anuñ gibi hünkâr
 (3) Hünerver ü ‘ulemâ-perver ü suhan-perdâz
 (4) Dilîr ü şâ‘ir ü hattât ü nâzımü’l-eş‘âr
 (5) Müdir-i çarh-ı sa‘âdet medâr-ı ferr u şükûh
 (6) Melâz-i ehl-i recâ mültecâ-yı her nâ-çâr
 (7) Zamân-ı devleti cins-i ‘ulûma vaqt-i revâc
 (8) Nigâh-ı raġbeti her dem zühûr-ı fazla medâr
 (9) İdüp irâde-i nazm-ı umûr-ı devlet ü dîn
 (10) Kemâl-i mekremetin nâ-geh eyleyüp izhâr
 (11) Getürdi mesned-i iftâya fâzîlü’l-dehri
 (12) Ki oldur a‘lem-i ‘âlem güzîde-i ahyâr
 (13) Cemâli maţla‘-ı envâr-ı feyz-i Rabbânî
 (14) Derûnı maşdar-ı esrâr-ı îzid-i dâdâr
 (15) Bülend-mertebe ‘Âdil Hüseyn Efendi k’odur

³ Hünerver ü: Hünerver B

¹² Ki: -B

(16) Ferīd-i devr-i zamān ü yegāne-i a^ç şār

(17) ^ç İyālī ḥayl-i ahālī meşāyih aḥbābı

(18) Kemīne çāker-i dergāhı cümle-i aḥrār

(19) Peyām-ı cāhını tebşīr idince peyk-i ümmīd

(52b)

(1) Nesīm-i müjde ile dehre geldi feyz-i bahār

(2) Çözildi şevkıle fevrī devāt-ı yaḥ-beste

(3) Açıldı güldi gül-i fażl u gül-bün-i āşār

(4) Terāne-senc-i ma^ç ānī olup ḥurūş itdi

(5) ^ç Anādil-i suḥan-ārā-yı nādire-güftār

(6) Nevīd-i cāhına şükrāne genc-i makdūrın

(7) Ḥuzūr-ı müjde-resāna idince ḥalk ṯşār

(8) Atup külāhumı eflāke şevkıle itdüm

(9) Cevāhir-i suḥan-ı dil-pesendi bende nişār

(10) Şikeste-beste biraz cevher-i ma^ç ārifdür

(11) Cihānda mā-melek-i Nergisī-i bī-miḳdār

(12) **Neşr:** Ḥabbezā ṯālī^ç -i ferḥunde-fāl-ı ḥāme-i şaḥib-kemāl ki pīş-ez-īn (13) inḳıṯā^ç -ı feyezān-ı iltifātdan dem-beste vü lāl olup ney gibi dāğ (14) dāğ ve ārāyiş-i pīş-ṯāḳ-ı ferāğ iken ol bülbül-i nāzik-edānuñ (15) ser-ağāz-ı zemzeme-i ma^ç rifeti bir

² fevrī: devri B

³ güldi gül-i fażl u: gül gül B

⁹ dil-pesendi: dil-peżīri B

¹² ferḥunde-fāl-ı: ferḥunde-ḥāl-ı B

¹⁴ pīş-ṯāḳ-ı: pīşgāh-ı B

nev-bahār-ı ma‘delete rāst geldi ki eṣer-tırāzān-ı sevālif-i eyyām (16) hergiz bu maḳūle nev-rūz-ı ḥuceste-nesīm-i i‘tibāra düş olmayup nāle-i ‘andelīb-i (17) kilik-i suḥan-serā-yı nādire-pīrāları mevsim-i ḥubūb-ı ḳabūl-ı ḳabūle teṣādūf (18) itmekle **Mıṣrā’**: *Yā żay‘ata’l-verdi zāre fī-ramazān* **Neṣr**: medlūlı üzre terāne-i (19) bī-hengām-ı ‘aṣıḳāneleri taḥassür-i gül-i gūṣ-i nūkte-ṣinevle mübeddel-i

(53a)

(1) vāveylā-yı fiḡān olmışdı. **Şi‘r**:

Şafḥen li-hazā’d-dehri ‘an-hefavātihi
İzā kāne hazē’l-yevm min ḥasenātihi (2)

(3) **Neṣr**: Böyle nev-rūz-ı ḥuceste-bürüz-i ma‘deletde ki müṣādif-i dem-i ḥurrem-i ‘īd-i meserret (4) ola, sebū-yı ḥātırı şahbā-yı neṣāṭ-efzā-yı ḥayṣıyyet ile leb-rīz olan (5) rindān-ı mezāḳ-āṣnā-yı ṣāḥib-ma‘rifet ü temyīz münāsibdür ki böyle (6) demlerde sākit ü ḥāmūṣ ve ḡubār-ı ekdār ile ḥayrān ve medḥūṣ (7) ḳala. **Beyt**:

Bahār’est ey ḥalvetī müjde bād
Çi sān mī-niṣīnī cemādī cemād (8)

Şi‘r:

Demidür mest-i mey-i ṣevḳ olup erbāb-ı suḥan (9)
İdeler dildeki sırr-ı hüneri dehre ‘ayān (10)

Demidür mu‘ciz-i ‘İsī-i sürür ide yine (11)
Ḥuṣḳ-çüb-i ḳalemi naḥl-i ter-i bāḡ-ı beyān (12)

(13) **Neṣr**: Binā-ber-īn bu maḳūle tezāḥum-ı devā‘ī-i ṣādmānī ve teveffür-i esbāb-ı behcet ü kām-rānīde ki **Beyt**:

¹ olmuşdı: olmuş idi H

⁸ bād: bām H

¹³ ṣādmānī: sādmānī B

Dem-i nev-rûz-ı şafâ-bağş-ı keremdür n'ola ger
Dinüp eş'âr ü kaşâyid okına medh ü gazel (14)

(15) **Neşr**: vezni üzre nesîc-i hoş-nümâ-yı manzûmehâ-yı ahâli-pesend ile edâ-ı merâsim-i (16) tehânî mu'tâd olup evreng-nişîn-i pâ-y-taht-ı kâm-bağş-ı olan ferîdü'd-dehr-i (17) efdâl-penâhuñ feyz-i taqayyüd ü ehl-perverîleri dağı erbâb-ı dânişe tâziyâne-i (18) himmet ve mümidd-i mâye-i kuvvet olmağla bu kemîne hâk-pây-ı bî-bâk hırâmân-ı (19) çemen-zâr-ı ma'rifet-i zimmetine lâzım geldi ki işbât-ı meleke-i kudret-i 'âcizâne

(53b)

(1) için kitâb-ı medh-i 'âlî-hâzrete dîbâce-tırâz-ı mahmedet olup ve ihtâr-ı ma'nâ-yı (2) 'ubûdiyyet mülâhazasıyla bir benefşe-deste-i hâşâk-âlûd-ı bâğ-ı belâgatı rişte-i (3) pür-pîç ü tâb-ı sûtür ile beste kılup recâ-yı deryûze-i iltifât ile (4) ol nâ-çîz berg-i sebz-i müstmendâne-yi ber-dâşte-i pîşgâh-ı fetvâ-penâh-ı (5) mu'allâ-cenâb-ı 'âlî-câh idem. Zihî sa'âdet olursa kabûle erzânî. (6) Hûşûşâ bundan muqaddem dağı ol 'âlî-hâzretüñ mirâren şeref-bağş-ı şadâret-i (7) Rûm olduklarında nevâziş-i erbâb-ı hayşiyâtı pîş-nihâd-ı meşreb-i (8) dâd-i' tiyâd itdükleri müşâhede olunduğca ba'zî besîc-i nâ-çîz ve hazef-pârehâ-yı (9) haclet-engîzi hâk-i râh-ı nedîm-i nigâhlarına nişâr idegelüp **Mısrâ'**: (10) *Ānān ki hāk-rā be-naẓar kīmyā konend* **Neşr**: medlûlına mâ-şadağ olan lağza-ı (11) 'inâyet-i süheyl-hâşiyetleri ile ber-mukteżâ-yı **Beyt**:

Ger hoy-çekân ân leb-şeker
Ber şûre-hâk âredgüzer
Ân hâk-râ der-yeknaẓar
Ser-çeşme-i hayvân koned (12)

¹⁷ feyz-i feyz u: B

¹ medh-i: medîh B; ihtâr: ihzâr H

² bâğ-ı belâgat: belâgat B

⁷ meşreb-i: -H

⁸ sebec: nesîc H

(13) **Neşr:** Ol Һar-mühreler hem-reng-i lü'lü-yi şehvâr ve Һazef-rîzeler hem-қadr-i cevâhir-i âbdâr (14) olduğundan Һaṭ' -ı nazâr zemîn-i sîne cevher-i 'irfâna kân ve la' l-i hünere BedeҺşân (15) olup tarṣī' -i mücevher-tıқşâr-ı kelâm-ı bedī' ü'n- niẓâma lâzım cevâhir-i fevâҺir-i (16) belâgat-me'âşiri çâr-sü-yı âşâr-ı âğyârdan kef-i dest-i mazmûn-tirâş-ı (17) iltikâṭ ile tedârük ü taḫşîl tekellüfâtına ihtiyâc zaḫmeti ber-ṭaraf olmuş idi. **Beyt:**

Minnet ne-keşem zi-sâğar-ı ğayr
Hem sâķī-i Һod şevem der-în deyr (18)

(19) **Neşr:** Bu mertebede füyüzât-ı bedīhiyyü'z-zuhûra vuşul ol muқaddes-cenâb-ı kerâmet-

(54a)

(1) penâhuñ feyz-i nefes-i taḫsîn-eşerleri ile cilveger-i Һuşul olmağla suḫan-senc-i (2) zihni derraķa naқdîne-i evķât-ı nâzenîni қumâr-bâzî-i mâ-lâ-ya' nîye isrâfdan (3) Һazer lâzım gelüp ol yegâne-i devr-i zamân ve Һudâvend-i müşfik-nihâd-ı ehl-i 'irfânuñ (4) zikr-i cemîlî mede'l-eyyâm pîrâye-i şaḫâyif-i a' şâr u dühür olmağıçün nâm-ı nâmîleri (5) ta'vîz-i küleh-küşe-i dîbâcesi olmuş âşâr-ı nev-be-nev-i tâze-zuhûr ibrâzına ser-mâye-i (6) 'ömr-i 'azîzi şarf itmek vâcib ve müteḫattem görünmiş idi. Lâkin sebâ'ik-i (7) ta'birât-ı sencîde-edânuñ ne maқûle müdde'â-yı nev-peydâ üzre ifrâğ-ı қâleb-i (8) imlâ olunması münâsibdür diyü cezr ü medd-i iқdâm ü iḫcâm müsâfir-i keşti-nîşin-i (9) mütefekkireyi sâḫil-i Һasma lenger-endâz-ı қarâr olmadan şâğil (10) olmağla küşe-gîr-i kevsel-i dimâğ olan nevtî-i Һired-i Һurde-bîn ile istişâre-i (11) semt-i şavâb üzre iken nâ-gehân ol müdir-i çarḫ-ı murâd u қuṭb-ı felekü'l- (12) eflâk-ı 'adl ü dâd olan câ-nişîn-i müctehidîn ve cân-ı beden-i dünyâ vü dîn (13) Һazretlerinüñ kevkeb-i ṭabī'at-ı enver-i Һürşîd-eşerlerinde nev'-i vebâl-i tağayyür (14) pedîdâr olup Һâdî-i merkez-i rûḫ ve mütemmim-i dâ'ire-i vücûd-ı 'amîmü'l-fütûḫı (15) olan manṭaқatu'l-bürüc-ı mizâc-ı sa'âdet-ı imtizâclarınıñ

¹⁴ la' l-i: la' l-pâş H; hünere: -H

¹⁹ mertebede: merkeķ-i B

⁹ Һasma: -Ş

inhirāfı bir derecede (16) görindi ki ma‘āza’llāh dīde-i cihāniyāna āsar-ı tāmme-i kübrā ve ‘alā’im-i taḍa‘ḍu‘-ı (17) bünyān-ı dīn ü dünyā nümāyān olup bay u gedā, bīgāne vü āšnā, mecnūn u (18) ‘āqıl, meczūb u kāmīl, her kes u nā-kes, dem-beste vü münkaṭı‘-nefes olmak maḳāmına (19) varup niceler ferzendir belki kendi kendin ol maḥbūbu’l-ḳulūb-i ‘ālemiyāna ḳurbān u

(54b)

(1) fedā itmek mertebeleri muḳarrer olup cümle-i kā’ināt bezl-i nüzūr u şadāḳat (2) itdükde bu aḳall-ı ‘ubdān-ı ḥazretüñ ceyb-i iḳtidārında nüḳūd-ı ma‘ārifden ğayrı (3) şāyeste-i nezr-i ‘āfīyetleri bulunmamağla ‘āmmе-i enāma ‘amīmü’n-nef‘ olan kütüb-i (4) meşāyiḡ-i ‘izāmından mefhūm-ı **İḥyā’u’l-‘Ulūm** olmak üzre raġbet-yāfte-i (5) kibār-ı her merzūbūm olan kitāb-ı **Kımyā-yı Sa‘ādet**’den bir faşluñ ya‘nī **Rūkn-i** (6) **Mu‘āmelāt** uşulından beşinci aşluñ miyāne-i ta‘bīrāt-ı Rūmiyāne ile ber-āvürde-i (7) mıstar-ı terceme olunmasından münāsib şükrāne-i ni‘met-i ‘āfīyetlerine ḳudretüm (8) olmayup hemān-dem ki du‘ā-yı cihāniyān ve teveccūh-i niyāz-āmīz-i münkesir-dilān-ı ihlāş-verzān (9) ḥuzūr-ı ḳāḍī-i ḥacāt ü dergāh-ı murād-baḡş-ı ehl-i münācātıda ḳarīn-i ḳabūl olup (10) ol rūḡ-ı mücessem-i ‘ālemüñ vücūd-ı mükerremlerinde ‘arıza-ı inhirāf mübeddel-i bür’-i tām (11) oldığı görüldü. **Şi‘r:**

El-ḥamdu li-vāhibi’l-‘aṭāyā

Ve’ş-şükrü li-dāfi‘i’l-belāyā

Neşr: mażmūnıyla (12) dībāce-bend-i ḥamd-i Ḥudāvend olup müdde‘ā-yı mezkūruñ şüret-pezīr-i zuhūr olmasına (13) ḥasbe’l-ḳader bezl-i maḳdūr ḳılındı. Sübhāna’llāh ne vaḳt-i sa‘īd-i ‘īdāsāda (14) ibtidā olunmuş ki henüz intihāsı ārāyiş-yāb-ı ceffe’l-ḳalem ü (15) temme’l-kitāb olmadın ve perīşānī-i nazra-ı ulā cevalān-ı ṭab‘-ı (16) ḳalem-i i‘āde vü tekrīr ile perdāḡt-ı itmām ve revnaḡ-ı intizām peydā ḳılmadın (17) rūḡ-ı beden-i ‘irfān ve memdūḡ-ı ‘ālem ü ‘ālemiyān olan zāt-ı ber-güzīde-şifāt (18)

¹⁸ münkaṭı‘-nefes: münkaṭı‘u’n-nefes H

⁸ verzān: vezādīn B

⁹ münācātıda: münācātıdan H

¹³ ḥasbe’l-ḳader: ḥasbe’l-ḳadere H

¹⁸ celī: celā: H

hürşid-i celî-şâ‘şa‘a-ı evc-i mekrümât mihrbân-peder-i ehl-i dâniş u intibâh (19)
müebbî-i şefekât-penâh-ı ‘ibâdu’llâh bî-hâtem Süleymân-ı şâhib-taşarruf
Hudâvend-i ‘âlî-şân

(55a)

(1) târihü’t-tekellûf-i müceddid-i mi‘e-i ‘âşire câmi‘-i fezâ’il-i kâmine vü zâhire (2)
bâlig-i aqşâ’l-gâyât-ı kemâlât-ı bâhire ferîdü’l-evâhir ve’l-evâ’il el-fâzil (3) ibni’l-
fâzil ibni’l-fâzil ellezî lâ-yefî cevâhiru’l-hurûf li-tarşî‘i tîcânı (4) evşâfihi’l-celîle ve-
lâ yektefî nişâbü’l-ulûf li-işşâi elţâfihi’l-cemîle (5) edâma’llâhu ta‘âlâ idâme’d-
devleti fî-simâtı ‘izzetihi mâ-ibtehecce’d-dehrü bi-zükâ’ihi (6) ve ğurretihi cenâb-ı
‘âlîleri şeref-bağş-ı mesnedgâh-ı fetvâ ve mihr-i ‘inâyet-i (7) ‘âlem-şümülleri ziyâ-
pâş-ı çâr cihet-i dîn ü dünyâ ve bi’l-cümle şağş-ı ‘âleme pertev- (8) endâz-ı nür-ı
ihyâ oldukları müşâhede olındı. **Mısrâ‘**: Hezâr şükr-i Hudâ şad hezâr şükr-i Hudâ
Şi‘r:

El-yevme ruddet ‘ale’d-dünyâ beşâşetühâ (9)

Ve ürziye’l-meliku ve’l-İslâmu va’llâh

(10) **Neşr**: ğalebe-i keyfiyyet-i raḥîḳ-i sürürdan bu ‘ucâletü’l-vaḳt-i (11) bî-
insicâmuñ ḥasbe’l-merâm tenḳîḥ u işlâhına tevehhüş-i tâmm üzre imrâr-ı (12) ḥâme-
i nazar-ı mükerrere iḳdâm mümkin olmayup ser-mestî-i neşât-ı kâm-rânî (13) şitâb-ı
bî-iḥtiyârâneye ilcâ itmekle mütelehhişen ‘azîmet-i bisât-büsî-i (14) Hudâvend-i
müşilü’l-emânîye cesâret olunduğı ümmiddür ki dâ‘iye-i (15) temevvüc-i lücce-i
cebîn-i ‘itâb olmayup bu ğarḳ-ı ‘araḳ-ı şermsârî-i perîşânîye (16) ṭaraf-ı ridâ-yı
tesâmuḥ-ı ‘âlî-ḥazret mirvaḥa-i râḥat ve müterakḳıb-ı (17) nigâh-ı merḥamete
taḥrîk-i küşe-i ebrü-yı ḳabülleri işâret-i beşâret ola. **Ḳıṭ‘a**:

² kemâlât: kelimât B; evâ’il: -H

³ ibni’l fâzil: -B

⁵ idâme’d-devleti: eyyâm devleti B

⁷ ‘âleme: -Ş

¹⁰ keyfiyyet-i: keyf-i H

Hemîşe tâ büved âşâr-ı münşiyân-ı kelâm
Be-nâm-ı nâmî-i erbâb-ı mekremet menşûr (18)

Me'âşir-i hemegî münteşir be-nâm-ı tu bād
Çi der-emâkin-i ğaybet çi der-mağâm-ı huzûr (19)

(55b)

(1) **Neşr:** Bu müsvedde-i ber-hem-zedenüñ aşl-ı ber-uşûl ve me'ğaz-ı rehînü'l-kabûli te'lîf-i laîf-i (2) İmâm Hücetü'l-İslâm şeyhü's-şüyüh bâhirü'l-aşâle ve'r-rüsüh Hâzret-i İmâm Muhammed (3) Ğazzâlî evşala'llâhu'r-revha ilâ-rûhihi 'ale't-tevâlî ya'nî **Kîmyâ-yı Sa'âdet-** (4) nâm nüşâ-i pür-ğikmet ve gencîne-i mâl-â-mâl-cevâhir-i naşîhat olmağın bu enmüzecü's-şinâ'a-ı (5) faķîr-i qalîlü'l-bizâ'a nâm-ı **İksîr-i Devlet** ile mu'anven ü müsemnâ ve mefhûm-ı edâ-i (6) hâzret-i şeyhe halel gelmemek üzre hasbe'l-iqtizâ cemâl-i dūşize-i (7) ma'nâ zînet-yâb-ı hilye-i hoş-nümâ-yı inşâ kılınup ve naql-i hadîş-i bi'l-ma'nâ (8) bâbında vârid olan ihtilâf-ı eslâfa binâ'en 'adem-i tecvîz tarafında (9) olan kelâm-ı kibârî ri'âyeten her çend ki cenâb-ı mü'ellifü'l-aşl kıddise sırruhu (10) naql-i bi'l-ma'nâ buyurdukları mevâzî'-ı şerîfede sem'-i muhâtaba ilkâ-ı teşvîk u iğrâ veyâ ifâde-i izâh-ı fehvâ için ba'zî elfâz-ı mütenâsibe ile tezyîn-i suhan lâzım gelüp fi'l-cümle edâ-yı ma'nâ-yı hadîşde tafşîl olınmış ola. Mücerred ol kelimât-ı zâ'ide bî-'aynihi dehen-i müşg-bâr-ı hâzretten sâdir olmağla ihtirâzen 'ani'l-iftirâ hâzret-i şalla'llâhu 'aleyhi (11) ve sellem böyle buyurmuşlar ta'bîrinden lisân-ı hâme maşrûf-i semt-i âher kılınup (12) me'âl-ı mağâl irâde olınduğın ifâde için gül-deste-i kelâmlarından (13) bu mağûle bûy-ı ma'nâ istişmâm olınmış veyâ silkü'l-le'âl-ı mağâllerinden (14) bu resme berîk u leme'an-ı mazmûn istidlâl kılınmışdur tarîkası meslûk-i (15) kadem-i kalem olmışdur, ya'nî bî-'aynihi ma'nâ-yı hadîş-i nebevî naql olınmadığı mağâllerde kelâm-ı dürer-bâr-ı hâzretten münfehim olan medlûl-ı mağbûl bir vech-i vecih-i karînü'l-kabûl ile menkûl olduğı ma'lûm olmağıçün haber-i seyyidü'l-beşerden bu

¹⁸ be-nâm: binâ-yı H

⁵ İksîr-i Devlet: İksîr-i Sa'âdet B

¹⁰ mütenâsibe: münâsibe H; edâ-yı ma'nâ-yı hadîşde: -H

¹² olınduğın: olduğın H/B

¹⁵ şebîh: müşâbih H; sâniyen: -Ş

ma' nā istidlāl olunur diyü buña şebîh bir ta' bîr ile ifâde-i merâm olunmuşdur. **Şāniyen** hāzret-i İmām şāfi' iyü'l-mezheb olduğu cihetden (16) lāzıme-i ' ıza vü tezkîr olan terğîb ve terhîb emrinde taşîr buyurdıkları (17) mertebede mehmâ-emken zimâm-ı hūme-i muṭlaḳu'l-' inān maẓbūṭ-ı dest-i teyakḳuz

(56a)

(1) olmasında taḳayyüd olunup ifrāṭ u tefrîṭ ile vāhime-perestān-ı süst-iz' ānı (2) maḡlaṭa-ı ḳîl ü ḳāle düşürmemek üzere bir ta' bîr-i māni' ü't-ta' yîr ile (3) edā-i merâm bābında ihtimām olunmuşdur. Zîrā suḡan-fehmān-ı ma' nā-āşnāya vāzih u hüveydādur ki muṭlaḳā terceme iki kısım olup, bir kısım elfāz-ı mütercemeyi bî-' aynihi terkîbi ile ta' bîrdür. Ammā bu tarz üzere terceme ḳalîlü'l-müfād olduğundan ḡayrı şāhid-i şîrîn-cemāl-i maḳāl şîve-i leṭāfet ve ḡaṭṭ u ḡāl-i feşāḡat u belāḡatdan binaşîb olur. Ve kısım-ı şānî, me'āl-i kelāmı aḡz idüp maẓmūn-ı suḡan-ı muşannıfu'l-aşlı ḳālîb-ı ḡüsn-i edāya ifrāḡ için münāsib-i maḳām ba' zı elfāz u ' ibārāt ve terākîb ü isti'ārāt ile perdāḡt-ı ziyet virüp murād-ı muşannıfı şüret-i ḡüb u tarz-ı merḡūbda taḡḳîḳ u taşvîrdür. Ḥālā iḡtiyār-kerde-i rāḳımu'l-ḡurūf kısım-ı şānî olup iḡtizā-ı maḡalle mülāyim nefes-dırāzî-i münşiyāne ile bezmgāh-ı belāḡatda suḡan-perdāzî-i ma'rifet ve nükte-sencî-i berā'at yüzinden yārāna ḡizmetdür. Mercūdur ki aşlı nüşhadan ziyāde noḳşān üzere muşādif oldukları ta' bîrātuñ sebebi ma' lūmları olduğdan şoñra ḡarf-endāzî-i ṭa' n u teşnî' i revā görmeyüp zelḳa-ı pāy-ı nā-hemvār-ḡırām-ı aḳlāma nazarları düş olduğça dest-ḡîrî-i 'afv u iḡmāz ile tekerrüm dirēḡ itmeyeler. Et-teḡafül min aḡlāḳi'l-kirām şeft' u 'özr-ḡ'āh-ı münāsibü'l-maḳāmdur ve aşlı-ı kitāb bir deryā-yı esrār (4) ve dünyā-yı āşār olup cümleden bu faşluñ iḡtiyār olunması ḡalkla ādāb-ı (5) mu'āşeret ve iḡtilāṭı mübeyyin ve ḡuḳūḳ-ı vālideyn ü iḡvān ü ḡademe vü dostānı (6) mutazammın olmaḡla 'āme-i enāma nef' ve fā'idesi şāmil u 'ām olmaḡ mülāḡazasından (7) neş'et idüp rūḡāniyyet-i 'azîz-i muḳaddes-cenāb-ı mümidd-i iḡtitām ve ıḡlāḡ-ı (8) nüşḡa-ı vücūd-ı ḡatā-ālūdda müfîz-i meleke-i taḳayyüd ü ihtimām olmaḡ mültemesdür ve's-selām. (9) Ceyş-i 'aramram-ı keşîrü'z-zihām-ı ervāḡ-ı ādemiyānsāz u selb-i şüret ü cüsmāndan (10)

¹⁷ dest: -H

² ta' yîr B: taḡayyür U

³ cemāl: -H; maḳām: maḳāl H; nefes: naḳş B; olduğdan şoñra: olduğda B; tekerrüm: mükerrerem B; maḳāmdur: maḳām B

‘uryân oldukları hâlde dīvān-ı muḳaddesü'l-erkân-ı pādşāh-ı cihān-āferinde (11) celle şānühü tenbīh-i sipeh-sālār-ı meşiyet-i Kirdgārī ile mürettebetü'ş-şufūf ve gird-ā- (12) gird müctemi' ü me'lūf iken cānib-i fermān-fermā-yı bī-çün ü çerādan ruḫşat-yāfta-i (13) işāret-i fe'hbiṭū olup her biri ser-i meydān-ı evc-i 'illiyyinden (14) müntehā-yı menāzil-i ḫalk u tekvīn olan ḳarārgāh-ı “*şümme redednāhu esfele (15) sāfilīn*”^{*} semtine teveccüh lāzım geldükde geşt-i sāḫa-ı melsā-yı ḡayb ve ṭayy-ı şāhrā-yı (16) beyzā-yı emr idince hezārān hezār maḳāmāt u eṭvār seyr itmışlerdür.

Beyt:

Be-bīn ki çend neşīb ü firāz der-rāh'est
Zi-āstān-ı 'adem tā-be-pīşgāhı şu'ūr (17)

(56b)

(1) **Neşr:** ve rikāb-ı maṭāyā-ı eşbāḫa pā-nihāde-i zuhūr olup ṭayy-ı 'ırāş-ı fesiḫatü'l-ercā-i (2) ta' ayyün için taḫrīk-i zimām-ı 'azīmet ḳılduklarında şad çendīn mesālik-i (3) pūr mehālikden 'ubūr idüp resīde-i dārū'l-ḳarār-ı āḫiret olunca sefer-i dūr-ā- (4) dūrları nihāyet bulmaḡla min ṭavrın ilā-ṭavr ve min ḫālin ilā-ḫāl taḫavvül (5) ve intikālleri emr-i muḳarrerdür. **Nazm:**

Cüvān eyler felek ṭıflı cüvānı pīr-i zāl eyler
Ne ḫāletdür hilāli bedr ider bedri hilāl eyler (6)

(7) **Neşr:** Pes taḳrīr-i mezkūr ḫasebiyle şāri'-i pehnā-yı vücūd ol vüfūd-ı müte'ākıbü'l-vürūda (8) reh-güz̄er u memerr ve tāb-ḫāne-i nüh saḳf-ı zamāna ol ḳavāfil-i mütetābi'ü'n-nüzüle bir müddet neşimengeh (9) u maḳarr ve ol ribāṭ-ı fānī-i ḡayr-ı cāvidānīde nüzül iden ḡürūh-i misāfirinūñ (10) menzil-i āḫere şitābān revān olması daḡı nūr-ı zükādan aḫherdür. **Nazm:**

¹³ işāret-i: -B; fe'hbiṭū: nahbiṭū (ininiz, çıkınız) Kur'an-ı Kerīm (Bakara 2/36, 2/38; ihbiṭū şeklinde A'raf 7/24, Tāhā 20/123)

¹⁵ melsā: pehnā H

* “*Sonra onları aşağıların aşağısına çektik.*” Kur'an-ı Kerīm (Tin 95/5)

³ mesālik-i pūr mehālikden: mesālikden B

¹⁰ nūr-ı zükādan: -H

Çi koned k'ez pey-i devrân ne-reved çün pergâr
Her ki der-dâ'ire-i gerdiş-i eyyâm üftâd (11)

(12) **Neşr:** 'Alâ-haza't-takdîr mecmû'-ı benî-âdem bir yerden 'azm-i sefer eylemiş bir nice yâr u (13) hem-dem menzilesindedür ki 'inân-der-'inân kaç'-ı râh-ı çend-rûze için (14) ma'ıyyet üzre pūyân u revân olmuşlardır ve zâhirâ bir kaç yârân (15) belki ba'zı perîşân-meşreb-i raht-nâdân bir biri ile refîk olup 'azm-i sefer-i (16) Hicâz veyâ kaşd-ı râh-ı Hindūstân itseler elbette miyânlarında hūkūq-ı uşuvvete (17) muzâhî bir haqq-ı vâcibü'r-rî'âye peydâ olup sefer-i fülânide hem-râh (18) olmuşuz diyü müddetü'l-'ömr temşiyet-i merâsim-i dostîye ihtimâm ve biri birinüñ (19) tatyîb-i hâtır u incâh-ı merâmların zimmet-i himmetlerine ilzâm iderler. Pes vaţan-ı

(57a)

(1) aşlî olan şehristân-ı ezelden bendergâh-ı ebede bir yerden 'azm-i hürâm iden (2) reh-revân-ı 'âlem-i kevn ü fesâda ki ebūhüm Âdem ve'l-ümmü Havvâ' mazmūnı imzâ-yı (3) huccet-i uşuvvetleridür. İbdâ'-ı şerâ'it-i murâfaqatda ne mertebede bezli sa'y-ı cemîl (4) itmek gerekdür ki şahîfe-i taḥkîk-i haḳîkatleri noḳta-ı şekk-i taḳşîrden (5) maşûn ve huşûl-i havâ'ic-i hūlletleri gâ'ile-i hâ'ile-i 'uḳūqdan me'mûn ola. **Beyt:**

Z'ân hemek'âdâb-ı nikū-kârî'st
Pâye-i evvel edeb-i yârî'st (6)

(7) **Neşr:** Binâ'en 'aleyh bu muḳaddime hâtır-nişân-ı dâniş-âmūzân-ı medrese-i fehm ü (8) iz'ân ola ki maḥz-ı rızâ-yı Hudâ için dostî ve ülfet velâ li-ğarażin ve (9) 'ıvażin maḥabbet ü meveddet dîbâce-i resâ'il-i 'ibâdât ve 'unvân-ı menâşîr-i (10) meşübât el-kışşa bihterîn merâtib-i mu'âmelâtdur. Hâzret-i Fahr-i 'Âlem şalla'llâhu ta'âlâ (11) 'aleyhi ve sellem gūş-ı hūş-ı 'âlemiyânı teşnîf için nişâr-ı dâmen-i

¹² 'azm-i sefer: sefer B

¹⁵ bir biri: biribiri H

¹⁰ ta'âlâ: -U/B/Ş

rūzgār (12) itdügi cevāhir-i elfāz-ı tābdārdan bu şa‘şa‘-ı hüdā-leme‘ān pertev-endāz-ı dil u cān-ı (13) cihāniyāndur ki cenāb-ı müfīzü’l-birr-i ‘ālimü’l-ğaybi ve’s-sır her kese ki irāde-i hayr u (14) nikūyī kılp pīrāmen-i ismine defter-i levḥ-i maḥfūzda “*es-sa‘īd sa‘īdün fı’l-ezel*” *(15) resmini keşide kılmış ola. Elbette aña bir yār-ı ğār-ı muvāfiḳ erzānī ider ki (16) yād-ı Hüdādan ser-fürü-bürde-i Bürde-i ğufül ve ihtifā-kerde-i perde-i zühül (17) olursa münebbih ü sâ’ik olup bi-ḥükmi’l-muvāfaḳa mülteḥik-i ḫalaḳa-ı zākirīn (18) olduḳda terāne-perdāzī-i ber-uşül-ı hem-demī ile mülāzeme-i zıkr-i Hüdāya müşevviḳ (19) ola. Bu mażmūn-ı müsellema daḫı ol maḥdūm-ı ber-güzīde-i ‘ālem şalla’llāhu ta‘ālā ‘aleyhi ve sellem

(57b)

(1) ḫāzretlerinüñ nişār-ı mefāriḳ-ı efhām-ı ümem kılduḳları le’ālī-i girān-bahā-yı müş‘irü’l-ḫikemden (2) müstefāddur ki hergiz iki mü’min-i ihlāş-ayīnuñ mirāt-ı cilā-dāde-i cemālleri teḳābül (3) itmez. Ya‘nī iki müslim-i sīne-şāf-ı ḫulūş-ittişāf yek-digere ‘arz-ı āyīne-i (4) ruḫsār eylemez ki lā-büdd eḫadühümāya ḫal‘at-ı ḫasnā-ı ḫasene-i dīniyye rü-nümā olmaya (5) ve elbette ikisinden biri müşāhede-i menfa‘at-ı uḫreviyye kılmaya. Yine (6) ol cān-ı ‘ālem şalla’llāhu ta‘ālā ‘aleyhi ve sellem ḫāzretlerinüñ nefes-i müşġinlerinden bu nükhet-i (7) ḫikmet-āmīz daḫı ‘ıtr-sāy-ı meşām-ı cān-ı erbāb-ı temyīz olmışdur ki her kes ki ḫarīḳ-i (8) Ḥaḳda bir ādemi kendüye yār u yāver ve li’llāh birāder ittiḫāz idüp bünyān-ı (9) ḫaşr-ı muvāḫātları zeḫzeḫa-yāb-ı zelzele-i mümāzāḳa vü mümārāt (10) olmaya, buḫbūḫa-ı ferādīs-i ‘ulyāda bir maḳām-ı ra‘nāya nā’il ola ki ol ḫaşretü’l- (11) ‘ibād olan nüzhetġāh-ı dil-ġüşāya sâ’ir ‘ibād maḫşül-ı mezra‘a-ı (12) ‘ömr-i şad sāleleri olan ḫabbāt-ı ḫasenāt ve māye-i bī-nihāye-i meşübāt (13) nişār itmekle vaż‘-ı ḫadem-i vüşül itmeyeler. **Naẓm:**

Rāz-ı derūn-ı perde zi-rindān-ı mest pürs

K’īn ḫāl nīst zāhid-i ‘ālī-maḳām-rā (14)

* “Cenetlik olan ezelde cennetlik olacağı takdir edilmiştir.”(Hadis)

¹⁹ ta‘ālā: -U/B/Ş

⁵ menfa‘at-ı: menḳabet H

⁶ ta‘ālā: -U/B/Ş

⁹ mümāzāḳa vü mümārāt: mefāriḳ u ḫamārāt B

¹⁴ perde: -B

(15) **Neṣr:** Ebū İdrīs-i Ḥavlānī raḥmetu'llāhi 'aleyh cenāb-ı Mu'āza ḥiṭāb idüp “Yā Mu'āz (16) ma'lūm-ı ḥaṭır-ı şavāb-endiṣūñ ola ki ḥālā seni maḥz-ı rızā-yı Ḥudā için (17) kendüme yār ve aḥ fi'llāh ve şadīk-ı vefādār ittiḥāz itdüm ve zāt-ı kerem-şi'āruñı (18) kullāb-ı incizāb-ı ḥasbī ile āgūş-ı uḥuvvete aldum, min ba'd sāḥa-ı ittiḥād-ı (19) muḥlişānemüzden ḥas u ḥār-ı bīgānegī rüfte ve ber-dāşte ve enbān-ı cānımız

(58a)

(1) zād ü zevāde-i ḥulūş u yegānegī birle enbāşte gerekdür.” didükde Mu'āz (2) raḍīya'llāhu 'anh daḥı bu cevāb-ı müjde-āmiz ile iş'ār-ı kabūl-ı kelām-ı yār-ı vefādār (3) eyledi ve didi ki “Enfās-ı muḥaddese-i risālet-penāhiden bu tefāşıl-i (4) ātiyenūñ mülaḥḥaşı gūş-zed-i muḥlişidür ki rüz-i pür-hevl-i rusta-ḥizde ışıkkāk-ı (5) şufūf-ı şunūf-ı āferidegāndan ḫubbe-i şimāḥ-ı kā'ināt pür-ṭanīn ve ḫa'ḫa'a-ı (6) esliḥa-ı āteşin-i zebāniyān-ı mü'ekkel be-ḫahr u kīn dehşet-endāz-ı nufūs-ı zāyi'a-ı (7) müşrikīn olıcaḫ ol yevmü'l-feza' i'l-ekberde ḡavḡā-yı vāveylā-yı nefsi nefsiden (8) ārzū-yı āsūdegī-i nīm-laḫza ile her kes ser-i bī-sāmānını ḫufre-i laḫde şoḫmaḫ (9) mülāḫazasına düşüp **Mışrā'**: *Ne cāy-ı ḫarār u ne semt-i güriz* **Neṣr:** tezebüzbinden ser-gerdān-ı (10) felevāt-ı ıztırāb iken pīrāmen-i 'arş-ı a'lāda bir zībende kürsī-ı mücevher (11) ya'nī bir taḫt-ı muraşşa'-ı zer-ender-zer nihāde ḫılınur. Bir ṭā'ife için ki pertev-i mihr-i (12) cemālleri mānend-i māh-ı çār-deh-şebēh tābān u mütelālī ve berīk-ı nūr-ı ṭal'atları (13) şa'şā-pāş-ı eṭrāf u ḫavālī olup kāffe-i ma'şer-i beşer izdiḥām-ı ḫaşer-i (14) ehl-i maḫşerden zebūn u bī-tāb iken anlar āsūde vü āzāde ve ḫāṭibe-i (15) nās muḫāsebe-i mekāsib-i eydīleri edāsında dehşet-i saṭvet-i (16) ḫahhāriden ıztırāb-ı ḫafaḫān-engīze düşüp ve şaḫn-ı medrese-i cihānda (17) ecvibe-i müskite ile ilzām-ı enām iden mīr-i kelāmıların ḫarāret-i ḫaclet-i güneḫkārīden (18) dimāḡ-ı yübūset-girifteleri āsyā-yı bī-āba dönüp cevāb-ı ḥiṭāb-ı (19) “*li-meni'l-mülk*” de tedārük-i ta'bīr-i münīr-i “*li'lāhi'l-vāḫidi'l-ḫahhār*” idince bī-çārelerūñ

¹⁶ rızā-yı: -H

¹⁷ ḫarāret-i: -B

¹⁹ bī-çārelerūñ: -B

* “*Bu gün mülk kimindir?*” Kur'an-ı Kerīm (Mü'min 40/16)

** “*Kahhar olan tek Allah'ındır.*” Kur'an-ı Kerīm (Mü'min 40/16)

(58b)

(1) her bün-i mesāmmı bir Zinderūd-ı ‘ arak-ı şermsārī olmağla şahrā-yı kıyāmet (2) deryā-yı bī-nihāyet olduqda ol tã’ifeye zıkr olan kürsiler Cūdī-i (3) necāt olup kaffe-i kã’ināt belā-keş-i cezr u medd-i ümmid ü bīm iken bunlar (4) şürufāt-ı ğurufāt-ı rāhat u şafāda mekīn olalar. Bir vechile ki her rüsüm-i (5) “*ve rıdvānun min ’allāhu ekber*”* ile münakkaş çetr-i sürür fark-ı pür-nūrları üzre (6) efrāşte ve ruķūm-ı “*lā-havfun ’aleyhim ve-lā hüm yeħzenūn.*”*** Nāşiye-i hāllerine kalem-i kerem-i (7) Rabbānī ile nigāşte ola. **Nazm:**

Ber-āstān-ı fenā dil me-nih ki cāy-ı diger

Berāy-ı ‘ işret-i tu ber-keşide-end kuşūr (8)

(9) **Neşr:** Aşhāb-ı güzīn ol muħbir-i şādıkdan “Bu ni‘met-i ‘uzmā fã’izleri kimlerdür?” diyü (10) istifsār idicek “*El-müteħābbūne fı’llāh*” *** diyü cevāb-fermā-yı aħbāb oldılar. (11) Ya‘nī ol tã’ife ki muṭlaķā rızā-yı Mevlā için biri birine maħabbet kıluv (12) miyān-bend-i teveddütlerinde ‘uķde-i nifāk ve ķabā-yı velālarında baħye-i şıķāk (13) nā-peydā ola. (14) Yine ol ħayāt-baħş-ı ħaste-dilān-ı ‘ālem şalla’llāhu ta‘ālā ‘aleyhi ve sellem ħazretleri zãm’ān-ı bādiye-i (15) ħayret olan tefsīde-lebān-ı ümmeti bu zülāl-i iħsān ile reyyān itmişlerdür ki (16) cenāb-ı mün‘im-i bī-çün ü çerā celle ve ‘alā bu mazmūn-ı ħuceste-fercāmı ħırzū’l-emān-ı (17) cān-ı zu‘afā idüp buyurur ki “Benüm maħabbetüm ol müslimīn-i ħulūş-āyīnūñ (18) ħaķķıdur ki li-eclī biri birin ziyāret ve biri birine ri‘āyet ve mihr ü maħabbet kıluv

(59a)

(1) benüm için umūr-ı mālīyyede müsāmaħa revā görürler ve yek-digere nuşret u i‘ānete bezl-i himmet (2) iderler. Ke-zālik müfād-ı elsine-i ehlü’s-sünnedür ki ħazret-i Ĥudā-yı zi’l-‘ azamet (3) ve’l-kibriyā ferdā-yı kıyāmetde serā-perde-i “*Se-*

* “*Allah’ın rızası ise, daha büyüktür.*” Kur’an-ı Kerim (Tevbe 9/72)

** *Onlar için korku yoktur, mahzun da olmayacaklardır.*” Kur’an-ı Kerim (Yunus 10/62)

*** “*Allah için sevmek.*”

¹⁴ ta‘ālā: -U/B/Ş

¹ bir emrde: -B/U/Ş

terevne Rabbeküm ke-mā teravne'l-ḳamere leylete'l-bedr** den (4) cümle-i müştākān-ı cemāle 'arz-ı dīdār idüp ni' met-i rü'yet-i bār-ı 'āmm virdükde (5) ve dīde-i ḳarār-i başireti ve “*men kāne fī-hāzihī a'mā fe-hüve fī'l-āḫiret a'mā*”** ḡubārından (6) mübtelā-yı seyl-i 'ilel olmayan şā'ib-naẓarān-ı üli'l-ebşār cemāl-i bī-miṣāl-i (7) pādşāh-ı mümteni' u'z-zevāli 'ayne'l-yaḳīn müşāhede idüp gördükde ḫiṭāb-ı (8) Şamedānī vārid ola ki ol ṭā'ife ḳandedür ki dünyāda biri biriyle 'aḳd-i muvāḫāt (9) idüp ḫasbeten li'llāh şerā'it-i muşāfātı mürā'āt iderlerdi. Ḥālā ki ḫarr-ı ciger-süz-ı (10) ḳıyāmetden ilticā idecek sāye-i ḫimāye nā-peydādur, gelüp zıll-ı raḫmetde (11) rāḫat bulsunlar ve zīr-i aḡşān-ı servistān-ı maḡfīretümde ārām itsünler.” **Naẓm:**

Zihī be-sāye-i luṭf-ı tu ḫalḳ-rā ārām

Zihī be-raḫmet-i 'āmm-i tu ḳalb-rā teskīn (12)

(13) **Neḡr:** Bu tafşīl-i āti'l-beyānuñ mülahḫaşı daḫı ol pādşāh-ı şüret u ma'nā şalla'llāhu ta'ālā (14) 'aleyhi ve sellem cenāb-ı 'ālīlerinden mervīdür ki “Yevm-i ḳıyāmetde iḫtidām-ı zırām-ı ḳahr-ı cebbārīden (15) 'arşa-ı 'araşāt tābe-i germ-i pür-süza dönüp günāhkārlar mähī-i dām-üftādeveş (16) pīçiş-i ızırābdan kendüyi yerden yere urup ve düd-ı āh-ı nedāmet-i 'āşiyān-ı her millet (17) ol rüz-ı rüşeni ki “*Mikdārühü ḫamsīne elfe senetin*”dür*** şām-ı deycūra döndürüp (18) bār u büngāhına füşşat-serāy-ı 'ālemi istiḫḳār iden cebābire-i naḫvet-pīşe (19) der-be-der ü serserī gezüp hengām-ı tena'umda bālīn-i zer-keş-i āftāb ve pister-i

(59b)

(1) zer-beft-i keh-keşāna ser-fürü itmeyen, nāz-perverān-ı zī-yāl ü bāl mażīḳ-ı güre
(2) taḫassür çeküp ve bi'l-cümle ecnās-ı ḫalāyık müy-ı zengīvār biri birine girüp (3)
“*yevme yefirru'l-mer'u min aḫihī*”**** ehvāli nümāyān olduḳda ve her ferdüñ

* “*Semada dolunayı gördüğünüz gibi Rabbinizi keyfiyetsiz birşekilde göreceksiniz.*” (Hadis)

** “*Ve burada (bu dünyada) kimkür ise artık o ahirette de kördür.*” Kur'an-ı Kerim (İsrâ 17/72)

⁶ mübtelā-yı: mübtelī H; seyl-i: sebel-i B

¹³ ta'ālā: U/Ş

*** *Miktari elli bin yıldır.* Kur'an-ı Kerim (Meâric 70/4)

³ ve ummihi ve ebih: -U/H/Ş

**** “*O gün kişi kardeşinden kaçır.*” Kur'an-ı Kerim (Abese 80/34)

hāfāyā-yı (4) aḥvāli ‘ayān olduḡda bu izdiḡām-ı ‘āmmda hıç kese rāḡat u ārām (5) nā-müyesser iken ṡavā’if-i muḡtelife-i benī-ādemden yedi šınf sāye-i ‘arš-ı (6) Raḡmānda müstezill ü müsteriḡ olurlar. **Evvelā** imām-ı ‘ādil ki güher-pāre-i maẓmūn-ı (7) “‘*Adlū sā‘atin ḡayrūn min ‘ibādeti sittīn sene*’* dürrütü’t-tāc-ı mütefekkiresi ve netice-i (8) ḡānūn-ı “‘*fe’staḡim ke-mā umirte*’*** düstürü’l-‘amel-i ḡuvvet-i mutašarrıfesi olup (9) umūr-ı zīr-destān-ı zu‘afāda ser-i mū fürū-güzāšte-i müsā‘ade ḡılmaya (10) ve girībān-ı šad çāk-ı maẓlūmīni pençe-i ḡašm-ı ḡavī-baḡt-ı zalemeden ḡalāš (11) içün sā‘id-i pūr-zūr-i himmetin der-kār idüp reh-güzere-i ‘aceze-i berāyādan ḡas u ḡār-ı (12) āzār-ı ešrārı izāle ve gerden-i ru‘ūnet-medār-ı ḡuvvān-ı maẓlemekāra šafīḡa-ı (13) bī-nebve-i siyāset ḡavāle ḡılmaḡla šaḡīfe-i rüzḡarı nuḡūš-ı bī-meze-i (14) mekārıh ü ekdārdan pāk idüp meydān-ı ḡubār-ālūd-ı ḡükūmete rešeḡāt-ı (15) luḡf ü mu‘adelet isāle ve pehn-dešt-i ḡükūmetdeki cāy-ı tesābuḡ-ı fürsān-ı (16) ‘izz ü šāndur, hemiše iḡrāz-ı ḡašabū’s-sabḡ-ı “*inna’llāhe ye ‘muru bi’l-‘adli ve’l-iḡsān*”**** (17) niyyeti ile küreng-i paleng-āheng-i himmetin icāle ḡıla. **šāniyen** ol cüvān-ı tāze-res-i (18) nev-sinn ü sāl ki āteš-i germ-iltihāb-ı ‘unfuvānı bād-ı hevā vü hevesle (19) tiz ve sebū-yı ḡalb-i šanavberisi mey-i nāb-ı cünūnü’š-šebāb ile ser-šār u

(60a)

(1) leb-riz olup šiddet-i ḡaleyān-ı dīk-i šerehi ser-pūš-endāz-i šabr ü ṡāḡat (2) ve nihāyet-i feverān-ı tennūr-ı šūr u šeḡabı ber-ṡaraf-sāz-ı māye-i sükūn ü rāḡat (3) olmaḡ maḡāmında iken ilḡā-yı āb-ı serd-i ‘ibādet ile teskīnine himmet (4) ḡılıp āftāb-ı ṡal‘ātı mütevārī-i šeḡāb-ı iltihā olunca ve pīrāmen-i māh-ı ‘ārızın (5) hāle-i meḡāsin iḡāṡa ḡılınca belki mūrçe-i ḡaṡṡı taḡšıl-i per ü bāl-ı mešīb idince (6) niḡāb-ı ‘iffet ile mestūr olup šīme-i šüyūḡ-ı šāḡīb-rūsūḡ olan (7) ‘adet-i ‘ibādeti vücūd-ı müsta‘iddü’s-sürūrına mühimterin-i umūr bile. **šālisen** ol (8) merd-i šalāḡ-endiš ve ‘ibādetkār-ı bī-vesvese vü tešviš ki edā-yı ferā’iz (9) ü nevāfilden šoñra mesācid ü

⁴ beyān: -U/H/š

⁷ sittīn: -B

* “*Bir saatlik tefekkür altmış senelik ibadetten hayırlıdır.*” (Hadis)

** “*Emrolunduḡun gibi dosdoḡru ol.*” Kur’an-ı Kerim (Hud 11/112)

⁹ fürū: -B

¹² ḡuvvān: ḡūn B

*** “*Muhakkak ki Allah adaleti ve iḡsanı emreder.*” Kur’an-ı Kerim (Nahl 16/90)

⁵ mešīb idince: mešiyyet B

cevāmi‘ den revāne-i semt-i qarārgāhı olıcağ (10) qalbini istiḥlāf idüp vücūd-ı za‘īfi temşiyet-i ḥavā’ic-i ‘ālem ve ikāmet-i (11) kār-ı ehemme iştiğāl itdükde dil-i āgāh ü cān-ı bā-intibāhını mu‘tekif-i (12) zevāyā-yı mescid-i şerīf ide. Ya‘nī kendi maşlahatına teveccüh lāzım gelicek göñli mescidde qalup cesedi itmām-ı kāra gide. **Rābi‘an** ol iki yār-ı vefādār ki ḥasbeten li’llāh (13) biri birine enīs ü ğam-ḥ‘ār olup āyīn-i vidād-ı ḥaqqānīye bir vechile (14) qarār vireler ki ne ḥālet-i iftirākda ḥablü’l-metīn-i ittiḥādları keş-ā-keş-i tebā‘ūd ile (15) infişām-pezir-i zevāl ola ve ne hengām-ı vaşl u telākda ser-rişte-i ülfetleri (16) ber-hem-zede-i dest-i ihtilāf olup pīç u tāb-ı mükābere vü ‘inād ile ‘uqde-i (17) taqşīr peydā kıla. **Ḥāmisen** ol faḥl-i perhīzkār ki semend-i ḥarūn-ı tünd-rev-i nefsinı (18) meydān-ı tek ü tāz-ı ḥod-kāmīde ‘inān-keşide tıutup hemvāre şekīme-i (19) men‘ u zecr ile zabı u teşḥīrde bī-taqşīr ola ve şu‘bān-ı pīçān-ı helāhil-rīz-i

(60b)

(1) hevesini zebūn-ı füsūn-ı şabr u nā-tüvān-ı tiryāk-ı taḥammül kıla. Ya‘nī kemer-i ḥavf-ı (2) Ḥudāyı miyān-ı cānına bir tarīkle merdāne bend ide ki dest-i fitne-bīz-i ḥada‘a-girān-ı (3) zamāne ki medlül-ı “*inne keydekünne ‘azīm*”^{*} sivār-ı ‘ibret-nümālarıdır, ḥall-i ‘uqde-i pālheng-i (4) fütüvvetinde ‘āciz qalup nāḥun-ı muḥannā-yı teşvīşleri ifrāt-ı küşiş-i beyhüdeden sütürde vü rīze rīze ola. (5) Ya‘nī maḥābīb-i (6) şāhib-cemālden biri şüret-i zībā-yı sāmān-rübā-yı mu‘āmelesinden ref‘-i (7) niqāb-ı imtinā‘ idüp gencīne-i merdüm-firīb-i ‘ināqından kufl-ı muḥālefeti ber-dāşte (8) kıлмаğla naqd-i vişālin der-miyān itdükde pençe-i ḥaşyet-i ğāzab-ı qahhārī ol (9) cüvān-merdüñ gelü-yı şebağın füşürde kılıp mā-beyne taşavvur-ı qahr-ı Ḥudā perde-keş-i (10) bīm-i rüz-i cezā olmağla mübāşeret-i fāḥişeden keff-i nefis idüp dest-i (11) ta‘addīsi hetk-i ḥicāb-ı ‘işmet zelletinden maşūn ve hüczetü’l-izār-ı ‘iffet-i cānibeyn (12) vaşme-i inḥilāldan me‘mūn ola. **Sādisen** ol şāhib-i rikḫat-i qalb ki şavma‘a-ı (13) tenḥāyīde yād-ı cenāb-ı Mevlā-yı ferd-i bī-hem-tāyı hem-

¹² şerīf: -Ş

¹³ ta‘ālā: -U/B/Ş

² ki: -Ş

* *inne keydekünne ‘azīminne keydehünne ‘azīm* U “*Gerçekten sizin hileniz pek büyüktür.*” Kur’an-ı Kerim (Yusuf 12/28)

⁷ itdükde: -U/Ş/H

⁸ ḥaşyet-i: -H

dem-i zıkr-ḥ'ān-ı zebān (14) itdükçe iki şışe-i çeşm-i seyyāle-feşānı pür gül-āb-ı 'aberāt olup (15) germiyyet-i nār-ı 'aşk-ı İllāhī enbīk-ı dimāğından taqṭīr itdügi reşehāt-ı mā'u'l-verd-i (16) sirişk-i revān dü lüle-i dīdesinden pīrāmen-i sīnesine rīzān, belki tā dāmen-i (17) cānına perīşān ola. **Sābi'an** ol sehī-nefs-i mesīḥī-nefes ve Hātem-tab'-ı Bermekī-heves (18) ki perniyān-ı zer-beft-i iḥsānını kelef-i riyā işābetünden şakınup (19) iḥfā-yı 'aṭāyā-yı nā-maḥşūrede bir mertebede bezl-i maḥdūr ide ki menba'-ı

(61a)

(1) kef-i yemīninde cereyān iden ḳaṭarāt-ı seyyāle-i dirhem ü dinār şadāsı resīde-i (2) sāmi'a-ı dest-i yesārī olmaya. Bu silkü'l-le'al-i maẓmūn-ı naṣīḥat-nümūn ol (3) mā-ḥaşal-ı cünbiş-i emvāc-ı kāf ü nūn şalla'llāhu ta'alā 'aleyhi ve sellem ḥāzretlerinüñ kenāre-i (4) deryā-yı güher-pāş-ı aḥbārından iltikāṭ olinmışdur ki hiç kes li'llāh ziyāret-i (5) aḥ-ı müslime rü-be-rāh olmaz ki der-'aḳab firiştegān-ı müjde-resāndan biri (6) şitābān revān olup der-ḥāl tebşīr-i ravza-ı rıdvān ve tehniye-i cāh-ı (7) “*ve-fiha mā teştehihi'l-enfūs*”^{*} ile ḥarīfi şādmān itmeye. (8) **Hikāye**: Bu nuḥbetü'r-rivāyāt şimār-ı şecere-i aḥbār-ı seyyid-i kā'inātdandur ki (9) yekkesüvārān-ı meydānü's-sa'ādeden bir şādık-nefes merd-i āzāde aḥbābından (10) birin ziyāret için yek-süvāre-i rāh-ı 'azīmet olup giderken şavb-ı (11) dergāh-ı Sübhānīden bir melek ol şaḥsuñ pürsiş-i semt-i teveccühi için (12) firistāde olup ḥasbe'l-işāre cānib-i maḥşadgāhından mütefaḥḥış (13) olıcaḳ, fülān birāderüñ ziyāreti niyyeti ile 'azīmet eyledüm, diyü cevāb virdükde (14) ol melek tekrīr-i ḥiṭāb idüp “Ümmīd-i ḥuşul-i ḥācet veyā 'alāḳa-ı ḳarābet (15) veyā sābıḳa-ı luṭf u 'ināyet mi dā'ıye-i mülāzemet oldı?” didi. Ḥarīf-i (16) 'azimü'z-ziyāret muḳaddemāt-ı mezkūreyi bi'l-küllıye selb idüp esbāb-ı (17) merḳūmeden ḳaṭ'ā biri melḥūz u mutaşavver olmayup münāsebet-i uḥuvvet-i (18) ḥaḳḳāniyyeden ḡayrı 'illet-i ziyāret

¹⁷ nefsi-i: nefes H

¹ iden: -B

³ ta'alā: U/H/Ş

^{*} “*Orada canlarının istediği her şey vardır.*” Kur'an-ı Kerim (Zuhruf 43/71)

⁹ yekke-süvārān: süvār-ı B; nefes: -H

¹¹ semt: himmet H

ve maḥabbet-i ḥulūṣ-engīz-i bī-ğarażāneden (19) özge bā'ış-i 'azīmet yoḫdur.
Maḥz-ı rızā-yı Ḥudā için kendüme yār-ı ğār u

(61b)

(1) ğam-güsār-ı vefādār ittiḥāz itmekle ḥālā ḥasbeten li'llāhi ta'ālā ziyāretine dāmen-ber-zede-i (2) 'azīmet oldum, diyicek melek şadā-yı rūḥ-efzā-yı “tübā lek” ile taḫdīm-i (3) beşāret ve tehniye-i manşib-ı mağfıret kıilup, “Ey merdüm-i baḫtiyār ve ey nīk-cüy-ı (4) sütüdekār mükāfāt-ı ḥasenātda 'aşr-ı emşāli ile mücāzāt eyleyen 'ādil-i (5) Perverdgār beni cenāb-ı şerīfe müjde-resān olmağla irsāl itdi. Ḳalb-i (6) āğāhuña zāhir ü 'ayān ola ki ḥazret-i melik-i müte'āl ve kerīm-i zī'l-celāl seni bu (7) vaż'-ı pesendide muḫābelesinde kendi zāt-ı celīline dost kııldı ve ārāmiş-i (8) vücūd-ı mes'ūduñuz için ḥarīm-i bāğ-ı na'imde ikiñüze daḫı bir menzil-i şerīf ü (9) cāyğāh-ı laṭif i' dād eyledi.” didi. **Beyt:**

Ber-der-i meyḥāne reften kār-ı yek-rengān buved
Ḥod-fürüşān-rā be-küy-ı mey-fürüşān rāh nīst (10)

(11) **Nesr:** Rivāyet-gerde-i şikātdur ki ba'z-ı enbiyāya vaḫy-i Ḥudā nāzil olup (12) şīme-i zühd ü taḫvā ki hemīşepişenüzdür, meşāḳḳ-ı tākāt-şiken-i dünyādan (13) rehāyī-baḫş-ı necāt olmağla māye-i rāḫatıñuzdur ve ḫālet-i 'ibādet ki hemvāre 'ādetiñüzdür, (14) medār-ı taḫşīl-i şeref-i dāreyn olduğı cihetden sebeb-i rif'ātüñüzdür, bu cümleñüñ (15) netā'ic ü āşarı kendi nefsüñüze 'āiddür. Ammā görüñ hīç benüm rızām için (16) dostlarumdan birini kendiñüze dost kııldıñuz mı ve düşmenlerümden (17) birin düşmen bildiñüz mi, diyü buyurulmuşdur. Yine ol suḫan-serā-yı mu'ciz-gū (18) şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem üstüvārterin bāzū ile ki “*el-ḥubbu li'llāh ve'l-buğzu li'llāh*”^{*} mefhūmindan (19) 'ibāretdür, gerden-i imāna āvīḫte olmaḫ lüzūmın tañşış itdükleri

¹⁹ kendüme: kendime H

² taḫdīm-i beşāret: beşāret-i taḫdīm H

⁵ itdi: eyledi B

¹⁸ ta'ālā: U/Ş; ve'l-buğzu li'llāh: el-buğzu fi'llah H/B

* “*Allah için sevmek, Allah için buğz etmek*”.

(62a)

(1) maẓāmīn-i tenbīhāt-ı şerīflerinden mütelaḥḥaş olmuştur. Ke-zālik müfād-ı yerā² a-ı (2) taḥkīk-nümā-yı ūlī'n-nühādur ki nefes-i dermān-resi bür'ü's-sā³ a-ı ekmeḥ ü (3) ebrāş olan cenāb-ı Mesīḥ ⁴ aleyhi's-selāma yevmen mine'l-eyyām vaḥy-ı melik-i ⁵ allām (4) nāzil olup “Yā İbne Meryem ⁶ ibādāt-ı kātibe-i kuṭṭān-ı araḍīn ü semāvātı (5) mü'eddī kılsuñ ve ḥilālinde benüm rızā-yı zāt-ı pāküm için dostı ve düşmeni ma⁷ nāsı (6) bulunmasa hergiz ol ṭā⁸ atlaruñ bārgāh-ı ⁹ izzetümde maḳbūl olmaz. Ya¹⁰ nī el-ḥubbu li'llāh (7) ve'l-buḡzu li'llāh ḳā¹¹ idesini ri¹² āyet itmeyen ¹³ abede ve zühhāduñ tekellüfāt-ı (8) riyāzātı rütbe-i ḳabūle vuşul bulmaz.” diyü ḥiṭāb-ı Şamedānī vürūd itdi (9) ve ḥazret-i zinde-sāz-ı dīr-mürdegān ¹⁴ aleyhi's-selām ḥuẓzār-ı meclis ü ḥavāriyyūn-ı mūnis-cenāblarına (10) ḥiṭāb idüp “Uşāt-ı Ḥudāya buḡzıla silk-i dostān-ı İllāhīye mūnselik (11) oldum ve ol zümre-i bā-reyb ü mirādan ki “*ve sīḳa'llezīne keferū ilā-cehenneme zūmerā*”¹⁵ (12) ḥasb-i ḥālleridür. Tebā¹⁶ üd ü tenāyī-i iḥtiyār itmekle ḳurb-ı Ḥudāya isti¹⁷ dād buldum (13) ve rızā-yı Mevlāyı anlara ḥışm u kīn ve buḡz u nefrīn ile ele getürdüm.” (14) diyü faḥr ü mübāhāt itdükte cülesā-yı Ḥazret-i ¹⁸ İsa edā-yı zemin-būsī-i (15) taşdıḳden şoñra dehen-güşā-yı su'āl olup “Eyā nebiyy-i mürsel ve meb¹⁹ üş- (16) bi'l-ḥaḳḳ-ı sūtüde-²⁰ amel bize ne maḳūle ḳavm ile şoḥbet ü ülfet münāsibdür ki (17) sūtūr-ı aḥvālimüz ser-engüşt-i levmi-lā'imden maşūn ve biẓā²¹ a-ı müzcāt-ı a²² mālimum (18) ḳabūl-i Resūl ve rızā-yı Ḥudāya maḳrūn ola.” didüklerinde cānib-i rūḥu'llāhdan (19) bu cevāb-ı şāfi ḥayāt-bāḥş-ı ḳulüb-ı aşḫāb oldı ki ol ricāl-i ḥuceste-fāl ile

(62b)

(1) hem-bezm ü hem-ḥāl olmaḳ gerekdür ki liḳāları tezkīr-i cemāl-i zī'l-celāl ide (2) ve kelāmları mūcib-i ziyādegī-i faẓl u kemāl ve bā³ iş-i tehzīb-i aḥlāḳ u ḥiṣāl-iñüz (3) olup ṭavr u ḥareketleri be-her-ḥāl menhec-i ḥudāya dāll ola. Girih-bend-i dır⁴ -ı ḳavl-

² nefes-i: -B

³ ⁵ aleyhi's-selāma: ⁶ aleyhi's-selām ḥazretlerine H

⁶ ⁷ izzetümde: ⁸ izzetde H

⁹ dīr: dīn B

* “*Kafirler zümre zümre cehenneme sürülürler.*” Kur'an-ı Kerim (Zümer 39/71)

¹⁵ Eyā: Yā B

¹⁶ ḳavm: aḳvām B

¹⁸ cānib: cenāb H

¹ liḳāları: liḳā-ı H, -B

i (4) sedīd mazhar-ı sırr-ı “*ve elennā lehu'l-ḥadīd*”^{*} Ḥazret-i Dāvud ‘aleyhi’s-selāma vaḥy-ı Rabbānī (5) vürūd idüp “Niçün keşret-i ḥalāyıkdan remīde ve künc-i ferāğ u inzivāda (6) āremīdesün?” diyü ḥiṭāb olınuḡda ol bülbül-i ḥoş-nevā-yı hüdā (7) ve zemzeme pirā-yı ‘aşq-ı pāk-ı Ḥudā bu cevāb-ı şavāb-intimā ile nağme-serā oldı ki (8) “Ey bār-ı Ḥudā senüñ āteş-i maḥabbet-i zāt-ı muḡaddes-şifātuñ şahrā-yı derūnuma şu‘le-pāş-ı (9) ta‘alluḡ olalı ḥas u ḥār-ı mā-sivāyı bi’l-küllıye sūzān idüp çeşm-i ḥaḡ-bīnūme (10) ki mekhül-ı tütıyā-yı ‘ayne’l-yaḡındur. Cemāl-i ‘adīmü’l-mışāl-i hüviyyetden ḡayrı (11) temāşā idecek şey’-i āḡer nümāyān olmaz ki aña dil beste vü nıgerān ve ālüfte (12) vü ḡayrān olam.” **Rubā’ī**

Ey ḡayr-ı tu-rā be-sūy-ı tu seyrī ne
Ḥāli zi-tu mescīdī ne vü deyrī ne (13)

Dīdem heme ṭālibān u maṭlūbān-rā
Ān cümle tuyī vü der-miyān ḡayrī ne (14)

(63a)

(1) **Nesr:** Pes angāḡ cenāb-ı Dāvud-ı ḡalīfetu’llāha tekrār ḡiṭāb-ı Sübhānī vārid oldı ki (2) “Ey Dāvud ḡāfil olma. Sübāt-ı ḡafletden bīdār ol, kendiñi ve iḡvānuñı (3) ele getür ve cem‘ıyyet-i ḡaṭırla taṭyīb-i ḡulūb-i mü’minīne himmet kııl. Her kim rāh-ı (4) dīnde saña refīḡ olmaya, andan ba‘īd ol ve ol maḡüle semt-i ḡaḡkāniyyetden (5) şāḡil olan ḡarīn-i seyyi’ekārdan iḡtiyār-ı dūrī kııl ki anlaruñ (6) āmed ü şüdü menhel-i ‘azb-ı derūnuñı tīre ve ol şımfuñ ḡerd-i tereddüdi (7) ḡücre-i dimāḡuñı tārīk idüp taḡarrübleri ḡuzūr-ı ‘izzetümden bā’ iş-i cüdāyīdür. **Beyt:**

Zinhār ez-ḡarīn-i bed zinhār
Ve ḡınā Rabbenā azābe’n-nār (8)

⁴ Ḥazret-i: -H

^{*} “*Ve biz de ona demiri yumuşattık.*” Kur’an-ı Kerīm (Sebe 34/10)

⁶ nevā: nidā B

⁷ serā: pirā B

¹⁴ Dīdem heme ṭālibān u maṭlūbān-rā / Ān cümle tuyī vü der-miyān ḡayrī ne: -B

Neşr: Mesned-ārā-yı ıaşr-ı metin-i dîn ve şuffe-nişin-i gülşen-serāy-ı yakîn hazret-i (10) seyyidü'l-evvelîn ve'l-âhirîn şalavātu'llâhi 'aleyhi ve 'alâ-âlihi ve şahbihi ecma'in, (11) neşr-i şemim-i gül-gönçe-i feyz-i 'amim şadedinde bu nefha-i cân-bağş ile taqtir-i meşam-ı (12) sükkân-ı heft iklim idüp hallâk-ı 'acâyib-i 'âlem celle şânühü nîme-i vücûdı (13) âteşden ve nişf-ı âheri berfden bir ferişte sirişte itmişdür. “Ey Kâdir-i

(63b)

(1) bî-reyb ü hilâf miyân-ı şelc ü nâra i'tilâf erzânî itdigün gibi ni'met-i (2) 'ubüdiyyetüne lâyıķ olan bendegân-ı hazrete ülfet ve beynerine mihr-i maħabbet ilkâsın (3) ricâ iderin.” diyü 'arz-ı temennî buyurmuşlardır. Yine ol 'âlî-hazret-i bâ-'izzetden (4) bu maẓmûn-ı pür-'ibret gûş-zed-i hikem-pejühân-ı ümmetdür ki tâ'ife-i nâciyye-i (5) el-müteħabbüne fî'llâh için meydân-ı âhîretde yâkût-ı şâfdan bir 'amûd-ı şeffâf (6) müheyyâ vü mevzû' ve bâlâ-yı 'amûdda yedi biñ ıaşr-ı meşid-i mükellef maşnû'dur ki (7) her ıaşr-ı bî-kuşûrdan ol fırķa-ı müstevcibü's-sürür temâşâ-yı gülzâr-ı cinân (8) ve müşâhede-i dîdâr-ı hür ü gilmân ideler ve mihr-i münir-i 'âlem-ârâ firâz-ı kâh-ı (9) düvâzdeh-küngüre-i âsmândan ziyâ-güster-i evc-i 'illiyyîn ve şa'sa'a-pâş-ı (10) zamân u zemîn olduğı gibi anlar dağı deriçe-i ıaşr-ı mu'allâ-şürfe-i cinândan (11) 'arz-ı 'izâr idüp envâr-ı bâhire-i dîdârları ile tâbefken-i hulûd-ı berîn olalar (12) ve ehl-i na'im biri birin ol mesned-ârâyân-ı bâlâ-hâne-i rahmetün müşâhede-i tal'at-ı (13) behcet-efzâlarına teşvîķ idüp “Gelün varalum teħabb-ı haķķânîleri sebebi ile (14) hâlâ ser-efrâz-ı ehl-i behişt olan hulûş-endîşân-ı pâkîze-siriştün teferrüc-i (15) hâlât-ı kâm-rânîleri ile tefrîh-i kulûb u seyr-i vaz'-ı merğûb idelüm.” diyüp (16) hürâmân-ı cânib-i qarârgâhları olıcaķ görirler ki bir mu'azzez ve mükerrem tâ'ife ki (17) şân-ı sa'âdet-nişânları hadd-ı ta'bîr ü taķrîrden ber-ter libâs-ı fâhîr-i sündüsî-ıarız-ı (18) 'abķârî-ıırâz der-ber, visâde-i

² beynerine: beynerinde H

³ iderin: iderüm H

⁴ ümmetdür: Allâhdur B

⁷ sürür: sür B

¹⁷ hadd-ı: hâl-i B

reng-ā-reng-i istebraķī gūsterānīde vü nihāde (19) ve levāzım-ı “*mütteki ʿine ʿalā fūruşin baṭā ʿinuhā min istebraķin*”^{**} ke-mā yenbaġī āmāde ġilmān u ḡūr

(64a)

(1) dehālīz-i ḡuşūrda “*bi-ekvābin ve ebārīķa, yeṭūfūne beynehā ve beyne ḡamīmīn ān*”^{**} (2) vefķınca maķām-ı ḡızmetde cilve-künān, mażmūn-ı şafā-meşḡūn-ı el-müteḡabbūne fi’llāh (3) ḡalem-i nūr ile nāşıyelerinde meşṭūr nişimengeh-i dil-ġuşāları ṭāķ-ı zebercedī (4) ve eyāvīn-i pūrķār-ı zümürredī ile nümūdār-ı beyt-i ma’ mūr; İbn-i Semmāk (5) raḡmetu’llāh ʿaleyh ḡālet-i vedā ʿ-ı dār-ı fānī ve şaded-i irtihāl-i riyāz-ı rıdvānīde (6) ʿözr-i taķşīr-i mā-selef ḡilālinde bu kelimāt-ı ḡayāt-baḡş ile sedd-i ramaķ-ı (7) nāṭıķa idüp bu mażmūn-ı şehd-āmīzi ḡelvā-yı āḡirīn-i bezm-i dem-i vā-pesīn (8) eyledi ve “Yā erḡame’r-raḡimīn ʿilm-i şerīfūñ muḡīṭdür ki hengām-ı irtikāb-ı (9) ma’ āşīde erbāb-ı ṭā’ āta farṭ-ı maḡabbet ve incizābum var idi, ve her çend (10) benden bi-ḡükmi’l-beşeriyye bir hefve-i nefsiyye şudūr itmīş ise lā-büdd nüşḡa-ı (11) mihr ü vefā-yı ehl-i ḡüdā der-pīş ve sübḡa-i zıkr-i aşḡāb-ı tuķā der-dest (12) idi. İllāhī bu ḡālet keffāret-i zünüb ve cebīre-i kesr-i ʿuyüb eyle.” diyü ʿarż-ı (13) temennī-i maġfıret ḡıldı. Mücāhid raḡmetu’llāh ʿaleyh buyurmışlardır ki dostān-ı (14) İllāhīnūñ āyīne-i ḡalb-i yek-digere pertev-endāz-ı inbisāṭ u ibtisām olduķları (15) māḡī-i zālām-ı āşām olup her birinūñ mehebb-i dehānından ṭaraf-ı şecere-i (16) vücūd-ı āḡere vezān olan nesīm-i luṭf u nikūyī berg u bār-ı vizr u (17) vebāllerin faşl-ı mihrecānda bād-ı şedīdü’l-hübüb-ı ḡazān evrāķ-ı eşçār ṭār-mār (18) itdüġi gibi rīzān u perīşān ider. **Nazm:**

Nesīm-i rāḡat-ı İzed çü mī vazed yek-bār

Ne-māned ez şecer-i saḡt-ı ma’ şıyet bün u bār (19)

* “*Astarları kalın ipek atlas olandöşekler üzerine yaslanmışlardır.*” Kur’an-ı Kerīm (Rahman 55/54)

** “*Onunla kaynar su arasında dönüpdurlar.*” Kur’an-ı Kerīm (Rahman 55/44)

¹³ ḡıldı: eyledi H

¹⁷ mihrecānda: ḡızānda B; eşçār: eşçarı H/B

(64b)

Żabiṭa-ı Maḥabbet-i Ḥaḳḳāniyenüñ Keyfiyyet-i Vuḳū' ı Beyānındadır

(1) **Evvelā** bu ma' nā-yı şavāb-intimā ma' lūm-ı tıbā' -ı dürüst-³ ayārān-ı sedād-āšnā
 (2) ola ki āşār-ı leme' āt-ı nār-ı maḥabbet-i ḥaḳḳāniyye ıştıkāk-ı zend-i sebeb ü
 zende-i (3) 'illet ile muḳtedih olmayup şihāb-ı şāḳıb gibi şavb-ı 'ālem-i bālādan
 miyān-ı (4) ādemiyāne şā'ib ü nāzil ve müste'idd-i ḳabūl-i şerāre-i maḥabbet olan
 ḥurraḳa-ı (5) sīne-i dü-kes ol şu'le-i nūr-pāş-ı ezeli birle müştā' il olur (6) ve bu
 ḥālet-i maḥabbet debīristānda münāsebet-i müdārese veyā seferlerde mürāfaḳat (7) ü
 mu'ānese veyā ser-i maḥalle vü mecāmi' -i nāsda muşāḥabet ü mücālese ile zuhūr
 iden (8) merātib-i āşnāyī ḳabīlinden degül ve bir ādeme "*li-ecli mālihi ve cemālihi
 ev fazlihi (9) ve kemālihi*"* maḥabbet itmek daḫı ta' rīf-i mā-naḥnü fihe ğayr-ı
 dāḫıldür. Gerçi bir ḳısmı (10) nev' -i müdāḫale-i sebebiyyet ile şüret-nümā olmaḳ
 görünür. Fe-emmā tedḳīḳ olınsa (11) yine ḥaḳḳāniyyete rāci' olmaḫla ol 'alāḳa-ı
 bā' işiyyete ḥükm virilmeyüp yine şadede (12) mülāyimdür. Fe-li-zālik maḥabbet-i
 ḥaḳḳāniyye iki dereceye münḳasımdur. **Derece-i ūlā** (13) ol maḥabbet-i ḥālīşedür ki
 zāhir-i āşārında şemme-i ğaraż-ı dīniyye fāyiḫdür, lākin (14) rızā-yı Mevlādan ḥāric
 olmayup ol 'araz-ı ğaraż nümāyende-i cevher-i ḥaḳḳāniyyet (15) olmaḫla ma' nen
 yine ḳabīl-i maḥabbet-i bī-ġarażāneden ma' düddur. Meşelā telāmize (16) ve esātize
 beyninde cārī olan maḥabbet taḫşīl-i 'ulūmden şākirde cāh ü (17) māl u tecemmül ü
 iḳbāl mutaşavver olmayup neyl-i derecāt-ı āḫiret murād olıcaḳ (18) ve ifāde-i
 fūnūndan üstāda celb-i menāfi' -i māliyye melḫūz olmayup tilmīzūñ

(65a)

(1) kesb-i aḫlāḳ-ı ḥamīde ve cem' -i nu' ūt-ı pesendīde ile nā' il-i ḥoşnūdī-i Ḥudā (2)
 olması menvī olıcaḳ ke-mā zūkire maḥabbet-i ḥaḳḳāniyye ta' rīfine dāḫil olur.
 Aşḫāb-ı (3) ihtiyāca merātib-i istiḫḳāḳlarına münāsib emvāl ü menāşib iḫsān iden
 (4) ve gürūh-i fuḳarāya nūzl ü nafaḳa vü cāme vü şadaḳa viren küremā-yı muḫşinīne
 maḥabbet (5) daḫı 'ināyet itdükleri māl ü cāh vesīle-i nizām-ı ḫāl-i zīr-destān u
 rā' iyyet (6) olduğundan ğayrı nihādında istiḳāmet ve icrā-i ḥükme liyāḳat olanlara

³ şavb-ı: şavāb-ı B

* *Malı ve güzelliği ya da erdem ve olgunluğu için.* (Hadis)

¹² Derece-i ūlā: derece-i evvel B

(7) ri' āyet müstetbi' -i iḳāmet-i ḥudūd ve tenfīz-i ḳavānīn-i ' adālet olup (8) ' aṭiyye-i māliyyenüñ daḥı def' -i daḡdaḡa-i cū' ve kesb-i ṭahārete (9) sebebiyyeti olduğundan mu' īn-i ' ibādet veyā ḥavā'ic-i dervīṣān ü müsāfirine (10) şarf olunmaḡla cālib-i rızā-yı Rabbü'l-' izzete ve bā' iṣ-ı neyl-i sa' ādet-i āḫiret (11) olıcaḡ ve iḥsān itdükleri libās ü ḳabā zīnet-i nāzır-fırīb mülāḫazasından (12) müberrā olup mücerred dāfi' -i derd-i ḡarr ü berd ve māni' -i ḡarr-ı germ ü serd olmaḡla (13) edā-yı ḥidemāt-ı mefrūzaya mü'eddī olmaḡ taşavvurı ile vuḳū' bulıcaḡ (14) ḫāl minvāl-i sābıḳa muṭābıḳ ve maḡabbet-i ḫaḳḳāniyye kısmına iltihāḳı müteḫaḳḳıḳ (15) olur. Zīrā ' ulemā vü ' ubbād-ı selefden nice berere-i kirām mu' āşırları olan (16) Ḥātem-menişān-ı keremkāra muḳābele-i bezl ü in' āmlarında nümāyende-i maḡabbet ü ikrām (17) ve güşāyende-i ser-kīse-i şevḳ ü ḡarām olduklarında kelām yoḡdur. Ol maḳūle (18) büzürgān-ı ṭarīḳa-ı taḳvā ki ḫançer-i sīne-ḫırāş-ı cū' ile şad-pāre-ciger (19) olduklarında biñ cihān kān-ı zer ü sīme rāygān muşādif olsalar

(65b)

(1) muḳteżā-yı himmetleri merhem-bahā-yı ḡidā olmaḡıçün bir dānesin ber-dāşte (2) ḳılmaḡdan 'ār iken ve dībā-yı zībā-yı çarḫ-ı atlas pīş-keş-i her kes ve nā-kes (3) ḳılmaḡ için taḳtī' vü tevzī' olunmaḡ mümkün olduğı şüretde ve cānib-i ülkerden bihterīn ḳıṭ' ası (4) vāyelerine taḡşış ü ta' yīn olınsa lāzıme-i cevdet-i ṭabī' atları cül-i esterān-ı (5) heyzüm-keş ḳılmaḡdan istinkāf idüp ḫarān-ı ten-perver-i dehre iṣār iken (6) vech-i vecīh-i mezkūruñ ḫaḳḳāniyyete şemme-i māni' iyyetin iḥsās itseler ḫāşā ki (7) aḡniyā-yı rüzgāra rüy-ı dil gösterüp muḳābele-i luṭf-ı nā-çizlerinde ol (8) merdān-ı müstaḡnī-dilden ki **Mışrā'**: *Sitānend ü dehend efser-i şāhen-şāhī* **Neşr**: mażmūnı dürrütü't- (9) tāc-ı himmetleridür, zerre-i meyelān u iltifāt nümāyān ola. Fühülüñ bu' ülelerine (10) maḡabbeti daḥı ol ' ācizeler ' iṣar-ı mūcibü'd-demār-ı beşeriyyetden ḫācize olup mühimme-i taḡhīr ü (11) tanzīf ol kütēh-āstīnlerüñ dest-yārī-i dest-i televvüş-güdāzları ile (12) müheyyā olmaḡla mu' īn-i taḳvā ve māni' -i taḡvā olmaḡ mülāḫazasıyla vuḳū' (13) bulıcaḡ taḡşīl-i sābıḳa lāḫıḳ olur. **Derece-i**

⁷ ḥudūd: ḥudūdunda B

⁹ sebebiyyeti: -H

⁷ luṭf-ı: -H

⁸ şāhen: -H; sitānend: mī-sitānend B

¹⁰ ḫācize: ' ācize B

sāniye mertebe-i sâbıkadan müreccaḥ u (14) mu‘teber ve ṭabaḳa-ı tafşil-i mârrü'l-beyândan bālâter bir maḥabbet-i ekīde-i ḥālîşedür ki (15) evşâf-ı nâ-revâ-yı ğaraż ve muḥtemelât-ı mücâzât ü ‘ıvâzdan ḥâlî bir ṭavr-ı ‘âlîdür (16) ve derece-i ülâyı taḥḳîḳ siyâḳında mezkûr olan dâ‘ye-i ta‘lîm ü ta‘allüm ve fâ‘ide-i (17) ferâğ-ı bâl u netâ‘ic-i i‘ânet-i ‘ibâdet ve menâfi‘-i dünyâ vü âḫiret ḳaṭ‘â melḥûz u (18) mutaşavver olmaya. Meşelâ bir âdeme maḥzâ fermân-ber-i aḥkâm-ı İlähiyye olup külliyyeti cânib-i (19) mâlikü'l-mülk-i bî-hem-tâya maşrûf olduğı ḥayşiyyet ile veyâ mücerred maḥlûḳ-ı Hudâ

(66a)

(1) olup ber-feḫvâ-yı “*ḥammertü tıynete âdeme bi-yedeyye erba‘îne şabâhen*”^{*} ḥamîr-mâye-i vücûdı ḥâzret-i (2) feyyâz-ı muṭlaḳuñ kâr-ḥâne-i ḳudret-i ezeliyyesinde dü-dest-i mekârim-nişânı ile (3) ki celâl ü cemâlınden ‘ibâretdür, muḥammer ü perdâḫte olmuş armağân-ı ‘âlem-i ğayb (4) olduğı cihet ile maḥabbet eyleye. Bu iki mertebe ‘ayn-ı maḥabbet-i İlähiyyedür ki refte refte (5) vesîle-i ‘aşḳ-ı ḥaḳîḳî olur. Meşelâ şüret-i zâhirede bir maḥbûb-ı nâzenînuñ dil-beste-i (6) fitrâk-ı zülf-i ‘abîr-ta‘ṭîri olan ‘aşîḳ-ı zâr u faḳîr yalñuz firîfte-i naḳş-ı cemâl-i (7) tâbdârı olmaḳ degül maḥallesinuñ seng-i der ü dîvârına ve ḥas u ḥaşâk-ı reh-güzârına (8) meyelân-ı derûnîde mecbûr olup kemter ğubâr-ı âstânın tütüyâ-yı dîde-i cân (9) ü muḥaḳḳar giyâh-ı râh-ı bostânın gül-berg-i muṭarrâ-yı ravza-ı rıdvân bilür. Belki ser-i (10) küyında ârzü-yı üstüḫ‘ân-pâre ile ser-gerdân olan segân-ı cerebnâk-ı (11) düm-bürîdeyi lüyüş-ı âhenîn-pençe-i merdüm-şîkâr ‘add idüp şîr-perestân-ı (12) bî-dîn gibi ta‘zîm-i ‘ibâdet-âmîz ile nişân-ı ḳademlerin secdegâh-ı cebîn (13) itmek ve lâlâyân-ı dergâhınuñ evzâ‘-ı şütüm-âmîzini merḥabâ vü âferîn ve hücum u (14) nefrînlerin işâret-i “be-yâ” vü “be-nişîn” bilmek ‘âdet-i dîrîn-i ehl-i derddür. Pes (15) âşnâyân-ı dür-â-dürünuñ fermân-ber ü meftûnı olmağa cân viren vâlihler (16) murahḫaş-ı bezm-i ḥaşş-ı yâr olan ḥavâşş-ı dergâhın göricek ne mertebede incizâb u (17) temelluḳ gösterüp ḥuşûşâ âşâr-ı maḥşûşasından bir yâdgâra veyâ nigâşte-i (18)

¹⁴ bir maḥabbet: maḥabbet-i maḥabbet H

¹⁸ İlähiyye: -H

¹ âdeme: -B

^{*} “*Ademîn çamurunu kırk sabah ellerimle yoğurdum.*” (Hadis)

⁶ zâr u: zâre B

⁹ Belki: ki B

enāmil-i mevzūnı olan nāme-i müşg-bār-ı yāra zafer bulıcağ nice taḳbīl ü iltiṣām (19) ve ta'zīm u ikrām idüp nüṣḥa-i cān-ı 'azīzinden mükerrerem tutduğı zevāhirdendür.

(66b)

(1) Aḥvāl-ı 'aşḳ-ı mecāzī bu minvāl üzre olıcağ niṣāb-ı maḥabbetu'llāhdan vāye-gīr-i vüçüd u ḥāl (2) olan 'uṣṣāḳ-ı bī-vüçüd-ı ḥaḳīḳīye maṣnū'-ı dest-i ḳudret-i Şamedānī olan nüṣḥa-i vüçüd-ı ādemīye (3) şad çendān maḥabbet ü rağbet lāzıme-i zımmet-i himmet olur. Bu cihetdendür ki ḥazret-i (4) Faḥr-i 'Ālem şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem ḥuzūrına aḳsām-ı şüküfe ve mīveden bir nev-bāde-i (5) bāğ-ı zuhūr ihdā olınsa ta'zīm u iclālinde mübālağa idüp dü-çeşm-i pür-nūrlarına (6) ki meḳḥül-i tütüyā-yı "*mā-zāğē'l-başaru ve mā-ḫāğā*"* dur, süde ḳılurlardı ve hediye-i pādşāh-ı (7) 'ālimü'l-ğaybi ve's-şehādedür. Ḳurb-ı Ḥudādan yakında cüdā olmuştur diyü şunūf-ı (8) ikrām ile iltiṣām buyururlardı. El-ğaraż bu ṭarīḳ üzre āşār-ı ḥaḳḳa min ḥayṣü (9) hüve eṣerühü tezāyüd-i maḥabbet zuhūrı niṣān-ı füzünī-i maḥabbet-i mü'eşşir celle celālüdür. Taḳrīr-i (10) mezkūr ḥasebiyle maḥabbet-i ḥaḳḳāniyye ḳısmına münḳasım olup biri maḫz-ı cevher-i zāt (11) ve biri āşār u şıfāta müteretteb olur ve ḳısm-ı evvel, şānīden etemm ü a'zam (12) idügi emr-i zāhirdür ve rüsūḫ-ı maḥabbet delīl-i ḳuvvet-i imāndur. Her çend maḥabbet rāsiḫ (13) ve ḳavī ola, imān daḫı 'azīm ve mefīn olur ve muḳarrebān-ı İllāhīye maḥabbet nev'-i menfa'atı (14) mutażammın olsa, olur ki enbiyā vü evliyā vü 'ulemā vü şuleḫāya eḫibbāsı īşār-ı nevāl ü māl (15) ve bezl-i mā-melek ü menāl itdükleri ma'rūf u meşhürdür. Nite ki ḥazret-i Ebā-Bekr-i Şiddīḳ (16) ve 'Ömer-i Fārūḳ raḫīya'llāhu 'anhümā ve sā'ir aşḫāb-ı kirāmdan şudūr itdügi müttefaḳun 'aleyh-i (17) cumhürdür ve her kes mertebe-i maḥabbet ve ḳuvvet-i imānı mertebesinde bezl ü īşār idüp (18) ba'zıları kemāl-i maḥabbetlerinden mecmū'-ı mā-meleklerin yek-bāre der-miyān itmişler ve ba'zılar (19) el-hedāyā be-ḳadr-i mühdihā vefḳınca mertebe-i ta'alluḳları üzre maḳdūrların fidā ḳılmışlardır.

³ rağbet: himmet B; zimmet: -B

* "*Bakış kaymadı ve haddi aşmadı.*" Kur'an-ı Kerim (Necm 53/17)

¹⁰ ḥasebiyle: üzre B

¹⁵ raḫīya'llāhu anh: -H/U/Ş

(67a)

(1) Fāşıla. (2) Ma‘lūm-ı havātır-ı āgāh-ı ehl-i intibāh ola ki muṭī‘ān-ı evāmīr ü nevāhī-i İllāhīye maḥabbet (3) iden ṭā’ife bi’z-żarūre ser-keşān-ı fermān-ı Ḥudā olan ṭuġāt-ı naḥvet-pīşeye (4) li’llāh ‘adüvv ü bed-ḥ’āh olur. Ḥuşūşā dāmen-i ḥilkatleri ālūde-i levş-i fışk u (5) fücūr ve libās-ı ṭynetleri çirkīn-i denes-i küfr ü şürūr olan gürūh-ı mekrūhdan (6) bīzār u nefūr olup ne ol şirzime-i mezmūmenüñ hāme-i müstaḥaḳku’l-melāme-i (7) vücūdlarında kūpāl-ı ğāzab-ı ḳahhārī peydā itdüġi şecāc-ı bī-‘ilāc-ı ‘işyāna merhem-nih-i (8) teraḥḥum ve ne ol ṭā’ife-i ḥā’ifenüñ cāme-i müstaḳzirü’l-bıṭāne-i nihādlarında miḳrāz-ı (9) ḳazā vü ḳader ġuşāde itdüġi çāk-ı mücibü’l-helāk-ı ṭuġyāna baḥye-zen-i tekerrüm olurlar. (10) Belki ol ġüne merdūdān-ı bārgāh-ı raḥmeti be-her-ḥāl leked-zede vü pāymāl iderler. (11) Zīrā lāzıme-i maḥabbet maḥbūbuñ müte‘allikāt u aḥbābına ta‘alluḳ u dostī ve bed-ḥ’āh u (12) bed-sigāllarına nefrīn u ‘adāvetdür. Ammā bir müslim-i pāk-i‘tikād ki binā-yı kelime-i ‘aḳīdesi (13) ḥurūf-ı ‘ilel-i zeleden şaḥīḥ u sālīm iken telbīs-i iblīs ile irtikāb-ı (14) ma‘āşī ḳılup vezn-i isti‘dādı nāḳış olduğundan şīġa-ı mebgūz-ı (15) Ḥudāya mişāl ola. Lāzımdur ki ḥasene vü seyyi’esinüñ ḥükmi virilüp İslām ve (16) dīni ciheti ile sezāvār-ı maḥabbet ü ri‘āyet ve fışk u ‘işyānı ḥasebiyle mazḥar-ı ‘adāvet u (17) nefret ḳılınup ḥāletey-i dostī vü düşmenide mütereddid mu‘āmele olına ve çehre-i mu‘āşeretine (18) ṭaraf-ı yesārdan sīlī-i ḥaḳāret ṭoḳındıḳça cānib-i yemīnden kef-i dest-i nevāziş (19) ve merḥamet dirīġ olınmaya ve bu ḥāl ki cem‘-i ezdād şüretidür ‘inde’t-taḥḳīḳ

(67b)

(1) mümteni‘ ve muḥāl degüldür. Meşelā bir ādem şaḥş-ı āḥerüñ evlādından birine ri‘āyet (2) ve āḥerine ihānet eylese vālid ol şaḥşa min vechin maḥıbb ve min vechin (3) ‘adū olurlar. Ke-zālik bir ādemüñ üç ferzendi olup biri ‘āḳıl (4) u muṭī‘ ve biri ebleh ü ser-keş ve biri ebleh ü muṭī‘ olsa lā-büdd evvele maḥabbet, (5) şānīye ‘adāvet, şālīşe ġāh buġz u ġāh ri‘āyet idüp her birinüñ (6) ferā-ḥūr-ı bālā-yı istiḥḳāḳı

¹ Fāşıla: -H/Ş

⁶ nefūr olup: nefūrına B; mezmūmenüñ: merḳūmenüñ H

⁹ baḥye-zen: baḥye-zebān H

¹³ ‘ilel-i zeleden: zeled ü ‘ilelden H

¹⁸ yemīnden: yemīninden B

³ olurlar: olur B

muḳtezāsınca gāh ilbās-ı perniyān-ı iḥsān ider (7) ve gāh ḥıl⁸ at-ı ri⁹ āyetden bürehne vü ⁹ uryān kıılır. Pes her kesüñ üslüb-ı (8) mu⁹ āmelede bu semt-i mergüb meslük-ı ḳadem-i iḥtiyārı olup ⁹ uşāta li-⁹ işyānihi (9) ⁹ adāvet ve feseḳaya li-fisḳıhi iḥānet lāzımdur ve şīḡa-ı ḳulm ü ⁹ udvānı lāzım-ı (10) ḡayr-ı müte⁹ addı olan nā-çārlar ki ḥuḳūḳ-ı ⁹ ibāddan iḥtirāz idüp ḳulm (11) ü ta⁹ addısi ancaḳ kendi nefis-i ḥāsīsine maḥşüş ola ve lu⁹ bet-bāzı-i fücürı verā-yı (12) perde-i ḥafāda tertīb idüp peymāne-i fisḳı ser-püş-ı ḥacālet ile mestür ide (13) ve her sāḡar-ı telḡ-i fesād ⁹ aḳabınca tenāvül-i nuḳl-ı istiḡfār eyleye, bu maḳūleler sengsār-ı ta⁹ n u (14) teşnı⁹ olmak münāḳız-ı ḳā⁹ ide-i mürüvvet olup ol maḳūlenüñ seyr-i nuḳūş-ı (15) rüsvāyīsinden iḡmāz ve ol gūne melāmet-zedenüñ tevbīḡ u i⁹ tirāzından (16) i⁹ rāz, siyer-i şuleḡā-yı müteḳaddimīndendür ki ḥāzret-i ⁹ afüvv ü ḡaffār ol resme (17) ālūde-i evsāḡ-ı küstāḡıñıñ cerīde-i cerā⁹ imine raḳam-keş-i ⁹ afv-ı cemīl olmak me⁹ müldur. (18)

Beyt:

Yumazsa āb-ı raḡmet ehl-i cürmüñ cürmini yā Rabb

Yā ol bī-ḡadd ü bī-pāyān olan deryāyı n⁹ eylersin

(19) **Neşr:** ve bu bābda meşreb-i eslāf iḡtilāf üzredür. Ba⁹ zılar şalābet-i dīniyye ve siyāset-i

(68a)

(1) şer⁹ iyye icrāsında daḳıḡa fevt itmeyüp ta⁹ yır u tevbīḡlerin iḡḡār ve i⁹ lān (2) evlādur dimişler ve ba⁹ zılar şıfat-ı settārī ile ittişāf semtin şıme-i kerīme-i (3) dil-i şāf-ı bā-inşāfları kıılıp pā-dāş-ı kār-ı nā-be-hencārların pādşāh-ı (4) ḡaḡā-baḡş-ı cürm-püş cenābına ḡavāle semtin tercīḡ itmişlerdür. Bu mādde (5) zerre-i tesāmuḡ revā görmeyen meşāyīḡden İmām Aḡmed-i Ḥanbel raḡmetu’llāhi ⁹ aleyh müte⁹ allıḡāt-ı (6) ⁹ ilm-i kelām muşanniflerinden biri taḡrır itdüḡi risālesinde redd-i

⁸ meslük-ı: -H

⁹ li-fisḳıhi: -B

¹² ḡafāda: -H

¹⁴ münāḳız-ı: münāḳız B

¹⁶ ⁹ afüvv: ḡafūr B; şuleḡā-yı: şālīḡm H, -B

¹⁸ n⁹ eylersin: n⁹ eylersün H

¹⁹ meşreb-i: müşrif-i H/B

⁵ Aḡmed-i: -B

⁶ mu⁹ tezile: münzele H

kelām-ı mu‘tezile şadedinde (7) kavlı-i ehl-i i‘tizālı taq̄dīm idüp ba‘ de lāyiḥa-ı zihni sedīdini taḥkīk itdükde cenāb-ı (8) İmām cebīn-i nefrīni pür-çīn idüp “Bu ne sözdür ki evvelā anlaruñ mıstar-ı nā-ber-hendese-i (9) q̄abūlden ḥāric safsaṭa-ı fāsīdū’l-medlūlını taq̄dīm idüp cevāb-ı sedīd-i şavāb-intisābuñı (10) te’ḥīr idesin. Mebādā ğiṣāve-i nazra-ı ūlā ile mübtelā-yı sübāt-ı (11) ğaflet olan talebe-i sāde-levḥ-i bī-dimāğdan birinüñ başar-ı bī-başıreti muq̄addemā (12) anlaruñ muq̄addime-i mümevveshesine ta‘alluḳ itdükde cāy-gīr-i ḥātırı olup semend-i idrākı (13) ser-i menzil-i tezyīfūñe vāşıl olmadın çep-rev-i girīve-i türrehāt-ı beyyinü’l-ḥilāfları (14) olmağla cādde-i hüdādan inḥirāf eyleye.” diyü naşīḥat-fermā oldılar. Yaḥyā bin (15) Ma‘n şaded-i baḥş-i himmet ve da‘vā-yı istignāda “Ben hiç āferīdeden ārzūmend-i (16) ‘aṭiyye vü rātibeye olmayup ḥasīs ü nefīs, cins ü naḳd in‘āma ṭālib ü cüyā (17) degülüm. Ammā ḥalīfe-i zamān tarafından şudūr iden şılāt ü ‘avāṭıfdan istinkāf (18) itmeyüp q̄abūlünde bī-pervāyum.” didükde imām-ı mezkūr ‘aleyhi raḥmeti’r-Rabbü’l-ğafūr (19) Yaḥyā-yı merḳūma izḥār-ı rüy-ı ‘itāb idüp zamān-ı keşīr dil-gīrliginden şeref-i

(68b)

(1) ḥiṭābdan maḥrūm kıldı. Bi’l-aḥire Yaḥyā bin Ma‘n dāmen-būs-i i‘tizār olup mizāḥ (2) ü laṭife maḳşūd itmiş idüm. Ne ān ki inā-i cidd-i şırfdan tereşşüh ide diyü isti‘fā-yı (3) küstāḥī itdükde ḥazret-i imām umūr-ı dīniyyede lu‘b u lehv olmaz, diyü cevāb-ı (4) tehdīd-āmīz ile ta‘zīr buyurdılar. Egerçi erbāb-ı merāḥim ü eşfākdan bir fırka (5) ‘uyüb-ı cihāniyānı liḥāfe-i merḥamet ile mestūr itmek semtin meşreb-i ḥaṭā-puşlarına (6) mülāyim görmişlerdür ve ḥalkuñ şafā-yı ‘aḳīdelerine nazār idüp ārāyiş-i dūş-ı (7) ḥilḳatları olan ridā-yı teğāfūl ile cirm-i cürm ü günāhların pūşide kılmışlardur. (8) Ammā bu ḳā‘ide niyyete dā’ir olup ol maḳūle mübtelā-yı ‘uyüb-ı zūnūb olan ālüftegān-ı (9) zillet-i zelletüñ setr-i cerā’iminde der-kār ve āteş-i ızırārlarına reşḥa-pāş-ı teraḥḥum ü (10) i‘tizār oldukları kânūn-ı ḳahr-ı

⁹ q̄abūlden: q̄abūlünden H

¹¹ başar-ı: nazār-ı B

¹³ tezyīfūñe: tezyīnūñe H

¹⁷ şılāt: şırāt B

⁴ erbāb-ı: -Ş

⁷ cürm: -H

⁹ zelletüñ: rezāletüñ H

rubūbiyyetde maḫhūriyyetlerin müşāhedeleri (11) cihetindendür ki ber-feḫvā-yı “*kefā lehü zenbühü*”^{*} mürtekib oldukları meşā’ib-i ma‘āyib ḥasebiyle (12) mazḥar-ı ḡaḏab-ı zī’l-celālī oldukları miḥnet ü melāl ve şüret-i sū-i ḥāl yiter diyü ziyāde (13) ḳahr u niḳāle sezā görmedükleri cihetdendür. Fī’l-ḫaḳīḳa bu mertebe-i maḳbūle ve ṭabaḳa-ı ‘āliyedür. Ammā āşüftegān-ı (14) hevācis-i vesāvis olan kūr-dilān-ı telāşī vü ḥar-ṭab‘ān-ı bī-teḫāşī zinhār bu ma‘nāya (15) maḡrūr olmayup sırr-ı cemāl mazharı olan ricālden şudūr iden merḥamet-i (16) kerīmānenüñ zāhirine vüşüḳ ile ictirā-i makāriḥ taşavvurı ḥāṭır-ı fāṭırlarına reh-yāb (17) olmadan dervāze-i müfekkiyelerini mesdūd ve ‘ayyār-ı mutaḥayyileyi ḳā’idü’l-ceyş-i evḥām (18) olmaḳ rütbesinden ma‘zül ve merdūd ideler. Zīrā nükte-şināsān-ı rumüz-ı vaḫdetüñ (19) müsevvedāt-ı muşṭalaḫāt-ı ḳavliyye ve defātir-i ḳavānīn-i fi‘liyyeleri ṭalebe-i za‘ifü’l-ma‘rife-i

(69a)

(1) zāhir-bīnüñ küncīde-i maḫfāza-i idrākı olmaḳ vāziḫu’t-ta‘assürdür. Ol resme rüsüm-ı (2) ehl-i ḥāl ve ḳavā’id-i ḫāşşa-ı ricāl fehminde rācil olan ‘avām-ı enāmuñ ki teşebbüs-i (3) dāmen-i ‘aḳl-ı ma‘āş ile müzdeḫim-i behāyim ü en‘āmdan ḫalāş olup efrādınüñ ḫaḳḳ-ı (4) edā ile tefsīr-i māhiyyet-i idrākları ta‘bīr-i lā-yefhemden münfehimdür. Şütürān-ı bī-sārbān-ı (5) zimām-be-gerden gibi şaḫrā-yı fesīḫatü’l-ercā-yı esrārda geşt ü güzār-ı bī-ḳaydāneleri (6) cānib-i ḳāfile-sālār-ı ictihāddan memnū‘ olup ḫudūd-ı şeh-rāh-ı şerī‘at-ı şerīfedden (7) ser-i mü taḫattīye ruḫşat yoḳdur. Ba‘z-ı müzebzebīn-i ehl-i taḳlīdüñ emānī-i nefsi emmārelerine (8) müsā‘adelerin tevḫīde ḫaml itdükleri zālāl-ı maḫz ve ‘iyāzen bi’llāh nişān-ı (9) zendeḳadur, zīrā delīl-i tevḫīd evāmir ü nevāhīde ri‘āyet-i şer‘-i mecīd idüp (10) nefse müterettib olan āzār u ızrārı şavb-ı Ḥudādan cezā-ı sū-i şanī‘ (11) ve ‘ivaż-ı fi‘l-i şenī‘leri bilüp ekdār-ı rüzgārı imtiḫānāt-ı İlähiyyeden (12) bir hediye-i behiyye ‘add eyleyüp cefākārī-i enāmı hażm ve maḫallinde ḡayz-ı zārūriyyü’l-

* *Onun günahı ona yeter*

¹² zī’l-celālī: zī’l-celāl B

¹⁶ ictirā-i: icrā-i H

¹⁷ olmadan: olan B; müfekkiyelerini: münekkerelerini H

¹⁸ rütbesinden: mertebesinden H

¹ ta‘assürdür: taḫassürdür H, ta‘bīdür B

⁷ taḳlīdüñ: taḫḳiküñ H

¹⁰ hirev: -U/Ş/H

vürüdü (13) kezm ile hatt-ı haṭalarına gubār-efṣān-ı saff-ı cemil olmaḡdur. Ke-mā kāl (14) ta‘ālā “*Ve’l-kāzīmine’l-ğayz ve’l-āfīne ‘ani’n-nās*”^{*} “*Allāhümme aḡfaz ibādeke* (15) *el-ā’izīne bike min şerri’l-vesvāsi’l-ḡannās*”^{**} Ḥazret-i maḡdüm-ı āfāḡ dürr-nişār-ı “*Bu’iştü* (16) *li-ütemmime mekārime’l-aḡlāḡ*”^{***} şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem cenāblarınıñ ba‘z-ı ġazavāt-ı (17) meşhūrede intizām-ı silkü’l-le‘āl-i esnān-ı bedī‘ü’l-intizāmlarına dest-i (18) vācibü’l-ḡaṭ‘-ı meder-endāzān-ı ‘adū-yı siyeh-rüy-ı düzaḡ-cüydan nev‘-i (19) perīşānī-i şūrī taṭarruḡ idüp ḡoḡḡa-i la‘līn-i dehān-ı gevher-efṣānları

(69b)

(1) pür-yāḡüt-ı müzāb olduḡda muḡtezā-yı şefḡat-ı tıynet-i merḡamet-tırāzları üzre (2) tecerru‘ buyurup penbe-i mazmün-ı “*Allāhümme’hdī ḡavmī fe-innehüm lā-ya’lemün*”^{****} ile sedd-i (3) mecārī-i ḡün ve merhem-i talaṭṭufı süde-i zaḡm-ı derün itdükleri ḡazıyye-i meşhūrdur. (4) Eger ol ḡazretüñ irāde-i (5) ‘aliyyeleri ol demde istihlāk-ı rü-siyehān-ı ḡizb-i müşrikīne ta‘alluḡ idüp fi’l-cümle aḡz-ı şār (6) ve ḡaşd-ı demār ber-dāşte-i pīşḡāh-ı ḡahhārī ḡılsalar der-ḡāl zevāyā-yı (7) küre-i zemīnde ez-ḡāf tā-ḡāf ferd-i müteneffis ḡalmayup nuḡuş-ı zāyi‘a-ı (8) müşrikīn-i ḡüm-rāh def‘aten semūm-ı ḡahr-ı Ḥudā ile tebāh ve nişībgāh-ı derekāt-ı “*ilā-cehenneme*”^{*****} (9) ve “*bi’se’l-maşīr*”^{*****} cānibine rü-be-rāh olmaḡ muḡarrer idi. Mülaḡḡaşu’t-taṣṣıl ādem kendi (10) nefsine rāci‘ olan umūrda ḡasbemā emera’llāh ve bellaḡa’r-resül daḡıḡa fevt (11) itmeyüp ḡuḡūḡ-ı İlähiyye ve ḡudūd-ı şer‘iyyede müsāmaḡadan ictināb lāzımdur. (12) Ve şūrīdegān-ı fücür-endīşe ‘adem-i ‘adāvet delīl-i za‘f-ı diyānetdür. Meşelā (13) aḡbābdan birine şaḡş-ı bīḡāneden nev‘-i cefā vü ihānet şudūr itdükde sükūt (14) ile mu‘āmele idüp muḡābele-i ta‘addīye taşaddī olınmasa da‘vā-yı maḡabbet fesāne (15) ve laḡv-ı maḡz olur. Pes

¹³ Allāh: -U/Ş

^{*} “*Ve onlar öfkelerini yutanlardır ve insanları affedenlerdir.*” Kur’an-ı Kerīm (Ali İmrān 3/134)

^{**} “*Allah’ım sana sığınan kullarını vesvese veren şeytanın şerrinden koru.*”

¹⁶ mekārime’l-aḡlāḡ: meḡāsine’l-aḡlāḡ H/B

^{***} “*Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.*” (Hadis)

^{****} “*Allah’ım kavmime hidayet eyle. Onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar.*” (Hadis)

³ mecārī-i ḡün ve merhem-i talaṭṭufı süde-i zaḡm-ı derün itdükleri: -B

⁷ nuḡuş: nufūs H

^{*****} Ayetten iktibas, “*cehenneme (cehennemde).*” Kur’an-ı Kerīm (Ali İmrān 3/12)

^{*****} Ayetten iktibas, “*Ve (o) ne kötü varış yer!*” Kur’an-ı Kerīm (Mülk 67/6)

ṭabaḳāt-ı ṭā'ife-i mezbûre ya'nî merâtib-i muḥâlifân-ı (16) emr-i İlahî dört dereceye münḳasım olmağın lâzımdur ki derecât-ı ḥışm u kîn (17) ve ṭabaḳāt-ı ta'yîr ü tehçinleri daḫı mütefâvite ola. **Evvelâ** gürûh-ı kefere vü (18) müşrikîndür ki anlara buğz u kîn farîza-i zimem-i müslimîndür. Ḥarbîleri ile (19) mu'âmele-i seyf ü sinân-ı cân-sitân ile şûret-nümâ olup muḳâteleden

(70a)

(1) özge vechile muḳâbele nâ-revâdur ve ol şımf ile muḥâdât bâbında ez-în cānib (2) risâlet-i merg ile dāne-i rüyîn-i ṭop ve mühre-i üsrübî-nihād-ı tüfeng ve tîr (3) ü ḥarbe ve şemşîr ü seng ve sâ'ir edevât-ı ciger-güdâz-ı cenkden ğayrı hediye (4) nâ-münâsib ve anlaruñ tuḥfe-i cân-ı ḥaḳîrlerinden özge armağanları ḳabûlinden (5) himmet-i İslâmiyye ve ğayret-i dîniyye rû-gerdân ve mütecānibdür. El-ḥâşıl beyz-i (6) ḳavâzıb-ı ehl-i İslâm ki benve-i fütür u fülûl-ı ḳuşûrdan maşûndur. (7) Ol tîre-dilân-ı siyeh-kâsenüñ a'nâḳ-ı naḥvet-keş-i ru'ûnet-medârlarından (8) cüdâ ḳılınmayup hîme-i düzaḥ olmağıçün ecsâd-ı ḥuḅş-âlûdların (9) muttaşıl endâḫte-i ḥufre-i gür-ı pür-mâr u mûr ḳılmaḳ gerekdür ve baḳıyyetü's-süyûf (10) olan 'aceze-i bî-meze mazḥar-ı âyet-i kerîme-i “*veylün liküllî hümezetin lümeze*”^{*} dâḫil-i (11) selâsil-i istirkâḳ olunup gerden-i ḥâlleri zincîr-i zûll ü melâm ve dü-şâḫa-ı (12) taḫḳîr-i istiḥdâmdan ḥâlî ḳonılmamaḳ lâzımdur. Meger bâc u ḥarâc u itâve-i (13) lâzımeye mültezim olup miyân-ı ehl-i isti'mâna girîz ile dâḫil-i zincîr-i taḫḳîr (14) olanlar ol taḳdîrce “*u'tû'l-cizyete ve hüme şâğîrûn*”^{**} medlûlî üzre (15) yine ḳayd u bend-i ihânet ve tezlîlden âzâde ḳılınmayup reh-güzârdâ teşâdüf (16) maḫallerinde memerrleri tazyîḳ ve şiyâb-ı ḫalḳ reşîşe-i kâfirâne ile ziyy-i ehl-i (17) İslâmdan tefrîḳ olunmaḳ gerekdür ve ehl-i zimmet ile dostî vü ḫullet kerâhet-i (18) taḫrîmiyye

¹ muḥâdât: muḥârâh H

⁴ ḥaḳîrlerinden: 'azîzlerinden B

⁵ ḳabûlinden: ḳabûline H

^{*} “*İnsanları dilleri ile arkalarından çekiştiren ve karşılarında kaş, göz hareketi ile onları aşağılayanların vay haline!*” Kur'an-ı Kerîm (Hümeze 104/1)

¹⁴ olanlar: olalar H/B

^{**} Kısmî iktibas: “*Kitap verilenlerden, Allah'a ve ahiret gününe inanan kimselerle ve Allah'ın ve O'nun Resûl'ünün haram ettiğini haram etmeyenlerle ve hak dîni, dîn edinmeyenlerle, onlar küçük düşüp, cizyeyi elleriyle verinceye kadar savaşın.*” Kur'an-ı Kerîm (Tevbe 9/29)

¹⁶ memerrleri: rehleri B

ķabīlindendür, diyü cenāb-ı muşannif-i ğayür-meşreb-i (19) Şāfi‘ī-mezheb taşrīh ü işāret

(70b)

(1) ve cenāb-ı ğayrū‘l-verā ğadīş-i şerīfnde rūz-ı cezāya īmān getüren düşmenān-ı Ğudā ile dost olmaz maźmūnına (2) delālet vardur, diyü tenbīh ü naşīhat buyurmışdur. **Şāniyen** t̄ā‘ife-i mübtedi‘ adur ki (3) serāsīme-i dārū-yı dālāl olmağla rāst-rev-i şāri‘-i hūdā olmağa mecālleri (4) olmayup reftār-ı nā-hemvār ile cevānib-i vūs‘ata temāyülleri mezlaķa-ı beşeriyetden (5) pā-lağzīde-i bālū‘a-ı bid‘at ve üftāde-i cāh-ı çirk-āb-ı dālālet olmağla (6) menfūr-ı tıbbā‘-ı muṭahhara-ı şuleĥā-yı ümmet olmışlardur. Eger mürtekib oldukları (7) mefāsīde ğalkı da‘vet ve meslek-i bātıllarına teklīf-i teba‘iyyet iderlerse (8) ol ta‘ife hedef-i tūr-i tedmīr ü mu‘ādāt olmağa sezāvārlardur. Lāzımdur ki (9) dā‘imā kemān-küre-i ihānetden çehre-i bī-behre-i kirdārlarına her kes mühre-endāz-ı (10) ta‘n u teşnī‘ olup yemīn ü yesārdan ğāh sīlī-i redd ü istiĥķār (11) ve ğāh müşt-i tezlīl u āzār mebzūl ola ve muṭlakā anlarla muşāĥabetden (12) ictināb lāzımdur ki ‘avām-ı zāhir-bīn bu ğālden mütenebbih olup şoĥbet ü (13) ülfetlerinden ğirīz itmekle işābet-i mekr u mekīdetlerinden emīn olalar. Ve eger (14) kendüler bīm-i sereyān-ı levş-i bid‘atdan dāmen-çīde ğareket idüp hīç kese (15) teklīf-i muvāfaķat itmezlerse yine mu‘āmelelerin beķā-i ‘adem-i maĥabbet üzre (16) binā idüp def‘-i maĥzūr-ı zararları sehl olur. **Şālişen** ol fırķa-ı fesād-endīş-i (17) t̄āğıyyedür ki mürtekib oldukları ma‘āşī renciş-i ğātır-ı enāma dā‘ī ola. ‘Iyāzen (18) bi‘llāhi ta‘ālā zūlm ü ta‘addī ve meyl ü irtişā ile ğükme taşaddī ve hicv u ğıybet ve (19) nemīmet ve si‘āyet gibi vāķi‘ā bu eṭvār-ı seyyi’e-i aşĥābı dāmen-i ülfet-i yārānı

(71a)

(1) derīde ķılmaķ niyyeti ile çemen-şoffa-ı vifāķa ğars-ı muğaylān-ı nifāķ ve endām-ı aĥbāba (2) ğālīde olmaķ fikri ile reh-ğüzer-i ittifāķa ilķā-yı ğas u ğār-ı şikāķ

² buyurmışdur: buyurmuş H

⁶ menfūr-ı: tenevvür H

¹⁵ itmezlerse: eylemezlerse B

¹⁹ si‘āyet: sa‘ādet B; dāmen-i: dām-ı H, dāmān B

² reh-ğüzer: reh-ğüzār B

iderler. (3) Bunlar daḥı şāyān-ı vidād ü āšnāyī olmayup mecmū⁶ a-ı perīşān-evrāk-ı (4) ḥulletleri rişte-i pür-girih-i kerāhet ile müşerrez ve ḳabāçe-i ālūde-dāmān-ı (5) ülfetleri nemed-pāre-i mezemmet ile muṭarrazdur; lākin zāhir-i fetvā muḳteżāsınca (6) mertebe-i kerāhet-i iḥtilātı bāliḡ-i derece-i ḥürmet degüldür buyurdılar. **Rābi⁶ an** şürb-i (7) şarāb ve anuñ emşāline ḥufyeten irtikāb iden günehkārlardur ki şerer-i şerr u zararları (8) ḥurraḳa-ı ṭebāyi⁶-i nāsa işābet itmeyüp ḥākister-i setr u iḥfāda nihān olan (9) āteş-i ḥas-pūş-ı ma⁶ şıyyetleri ancaḳ kendileruñ metā⁶-ı nāmūs u ⁶ārların (10) sūzān ide. Ol maḳūle ma⁶ āşī-verzān-ı mümkünü⁶-ilzām ile semt-i mu⁶ āmele (11) reşehāt-ı pend-i müşfikāne ve miyāh-ı temşilāt-ı ḥoş-ṭab⁶ āne ile itfā-ı (12) nā⁶ire-i şürürlarına bezl-i maḳdürdur. Eger **Mışrā⁶**: *Pend-i peder nāfi⁶ ne-şod rüsvā-yı māder-zād-rā** (13) **Neşr** vezni üzre nāvek-i naşihata güşād virildükde dil-i pülād-nihādlarına (14) te⁶şir eylemeyüp fütāde-i ḥāk-ı bī-raḡbeti olursa baḥş-i irşāda (15) fayşal virilmeyüp iḥtilāt u ülfetlerinden mütecānib olmaḳ vācibdür. (16) Nihāyetü⁶-l-emr bi⁶-l-küllıye ser-rişte-i selām u kelāma güsistegī vü infişām tārī (17) olmaya ve zühhād-ı sīne-şāf-ı taḳvā-ittişāfdan ba⁶zı ol maḳūle ehl-i hevādan (18) bi-ḥükmi⁶-d-diyānet bīzār ve nefūr olıcaḳ zinhār şetm ü la⁶n itmeye ki ⁶ahd-ı sa⁶ ādet- (19) ḳarīn-i Faḥrū⁶-l-⁶Ālemінде şalla⁶-llāhu ⁶aleyhi ve sellem bir şürīde-i lā⁶ubālī-nihād mirāren şürb-i ḥamr idüp

(71b)

(1) her merre-i sekr ü kerre-i şürbinde ḥuzūr-ı ḥazrete iḥzār olıduḳça müşerref-i emr-i şer⁶ (2) olup şerbet-i hüşyār-sāz-ı ḥadd ile def⁶-i şudā⁶-ı ḥumār itdürdiler. Aşḥāb-ı (3) kirāmdan biri mezbūruñ bu ḥālet ile pey-der-pey mest ü efgār-ı mey dīvānu⁶-l-ḥükmi-i (4) şerī⁶ ata iḥzār olunup mestüre-i aḳdāmınuñ gāh u bī-gāh mülākāt-ı (5) şāhid-i mevzūn-ḥırām-ı ⁶aşā itdigünden müte⁶essir olup “Hey bī-çāre bu gaḫlet ü (6) ısrār tā-be-key niceye dek bu vaz⁶-ı nā-pesendi iltizām ve pāy-ı nā-ber-cāyüñe ḥammāletü⁶-l-ḥaṭab-ı āzār (7) olmaḡı ilzām idersin.” mażmūnında tevbiḥ

⁶ buyurdılar: bildirdiler B; degüldür: degül diyü H

¹⁰ ilzām: iltizām B

* *Soysuz rezile babanın nasihatı kar etmedi.*

¹⁹ Faḥrū⁶-l-⁶Ālemінде şalla⁶-llāhu ⁶aleyhi ve sellem: Faḥrū⁶-l-⁶ĀlemİN şalla⁶-llāhu ⁶aleyhi ve sellemde H

³ ḥükmi-i şerī⁶ at: ḥükmi⁶-ş-şerī⁶ at B

⁶ nā-pesendi: nā-pesendideyi H

⁷ idersün: idersin H; mażmūnında: mażmūnından B; ḥaclet-keşine: ḥacletüñe B

u ta' yir iderek rüy-ı haclet-keşine (8) laṭma-zen-i la' net oldı. Ḥazret-i şefîk-i her dü 'âlem şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem şahâbîyi bu vaz'-ı nâ-müveccehden (9) men' idüp "Ḥâlâ ol derdnâk-ı müste'iddü'l-helâka şeytân haşm olduğı (10) hizlân yeter, bir taraftan sen dağı la'n u melâmet ile iblîse yâr u yâver ve şemâtet ü (11) istihâda 'azâzile ber-â-ber olma." diyü buyurdılar. (12) Ma'lûm ola ki her âdem mu'âmele-i yârî vü hem-demîye şâyeşte degül ve her kes ile 'aḳd-i şirket-i (13) müfâvaza-ı birâderî emr-i müşkildür. Her kimüñle ki şöḫbet ve ülfet maḳşûd ola gerekdür ki (14) anda bu ḥışâl-ı şelâse mevcûd ola. **Evvelâ** 'âḳıl ve hüş-mend olmaḳ lâzımdur ki şöḫbet-i (15) aḫmaḳda şâ'ibe-i fâ'ide ber-taraf olup her-çend "*levlâ'l-ḫamḳâ' lebeṭaleti'l-ḫikmet*" * (16) emr-i muḳarrer iken ve dostî vü ülfetleri nâ-muvâfiḳ-ı ḳânûn-ı ḫikmetdür. Zîrâ 'âḳıbetü'l-'âḳıbe (17) şekl-i ictimâ'ı netîce-baḫş-ı nefret ve vaḫşetdür. (18) **Mısrâ'**: *Zi-aḫmaḳân be-gürîz çün 'İsâ gürîht Nesr*: Zîrâ ḳarîn-i aḫmaḳ câ'izdür ki bir maşlahat şavâb-dîd-i (19) rây-ı ḳaşırı olup irâde-i ḫayr iderken ḳillet-i fehmi ile bir zarar-ı 'azîme bâ' iş

(72a)

(1) ola ki tedbîr-i def' inde 'uḳûl-ı hezâr Ebü 'Alî vü Eflâṭûn muḫtarr u zebûn ḳala. Zîrâ aḫmaḳuñ (2) ḳubbe-i pest-i dimâğını düd-ı zâlâm-encâm-ı ḡabâvet bir vechile mâl-â-mâl-ı keşâfet itmişdür ki (3) derûnında çerâğ-efrûz-ı başıret olmağa mecâl muḫâl olup târîkî-i ḫucerât-ı (4) ḳuvâ-yı müdrikesi ḫasebiyle teşḫîş-i ḡaşş ü şemînde 'âciz olmağın ba'z-ı maḫallde efâ'î-i (5) pîç-der-pîç-i ḡadr u ḫüsrânî zülf-i şiken-der-şiken-i ḡâniye-i emânî ve perçem-i ḫam-ender-ḫam-ı (6) şâhid-i gül-rüy-ı kâmrânî şanup tās-ı nüh-tüy-ı feleke te'sîr iden semûm-ı şammâ-güdâz-ı (7) perîşânîyi tiryâḳ-ı müfîd-i şâdmânî ve nüş-dârü-yı ḫayât-ı câvidânî ḳıyâs eyler. (8) Fermûde-i kibârdur ki aşḫâb-ı ḫumḳ u ḡabâvetden nefret nev'-i ḳurbet ve rüy-ı (9) aḫmaḳa nazar 'ayn-ı ḫaṭâ vü maḫz-ı zararlıdır ve ta'rîf-i aḫmaḳa ol nâ-kes-i muṭlaḳ cedîr ü mâ-şadaḳdur ki (10) 'avâḳıb-ı umûra ittîlâ' u şu'ürdan fehm u idrâkı ḳaşır u dür ve

⁸ va'z-ı: veche B

* *Aḫmaklar olmasaydı, hikmet anlamsız olurdu.*

² düd: -B; keşâfet: -H

³ ḫucerât-ı: ḫucerâ-yı B; muḫâl: mecâl B

⁶ güdâz: güzâr H

müşâhede-i (11) ziyâ-ı şems-i yakından dide-i huffâş-hâşiyet-i başireti kör ola ve aña bir mühimmenüñ (12) tefehhümi ile tazıyî-i vaqt iden sâde-levhüñ küşîş-i bî-eşerleri netîce-bağş-ı (13) iz'ân olmayup kâğaz-ı neşşâf-ı zihnine şebt u testîr olınan rüsüm-ı ifâde-i (14) murâd “*ke'n-nağş 'ale'l-mâ*”¹¹* cây-gîr-i qabûl ve şüret-pezîr-i huşûl olmaya. **Sâniyen** nikû-hulğ u (15) hûb-şiyem olmağ gerekdür ki bed-hûy ile ülfetde ihtimâl-i selâmet ber-ţarafdur. (16) Zîrâ le'im-i bed-bahtuñ küşe-gîr-i şandûka-ı tıynetî olan erâkı-ı lu'm-ı cibillî 'âkıbet (17) muğtezâ-yı hâşşa-ı lâzimesin izhârda mecbûr olup bir müddet (18) hûsn-i mu'âşerete hilâf-ı tabî' at zûr iderse de âhîr zehr-efşân-ı ev'ıye-i (19) muşâfât olmasî bedihıyyât-ı umûrdandur. **Sâlişen** erbâb-ı şalâh u

(72b)

(1) diyânetden olmağ gerekdür ki şâdiha-ı sîretinde “*yu'rafu'l-mücrimüne bi-sîmâhum*”¹² zâlâmı (2) 'aks-endâz olan rû-siyehân-ı nâ-hudâ-terse i' timâd olunmaz nite ki “*ve-lâ tuţî' men ağfelnâhu* (3) “*an-zikrinâ ve'ttebe'a hevâhu*”¹³ naşş-ı celîli bu müdde'âya güvâhdur. Hağğâ ki ol mağûlelerle muğârenet (4) ma'nen rızâ-yı Hağdan müfârekatdur. Tâ'ife-i ehl-i bid'at dağı muğtezâ-yı hevâ-yı nefse (5) teba'ıyyet iden rândegân-ı dergâh-ı Hağğ ve müstağğkân-ı qahr-ı muţlağ şirzimesine mülğak (6) ü mülşak olup pâ-dâş-ı rezâlet ü nezâletleri sâ'ir re'â'-ı nâş gibi nişestengeh-i (7) sü'adâ-ı şuleğâdan mağrûd ve nazar-ı iltifât-engîz-i ebrâr u etkıyâdan merdûd olmağdur (8) ki ol siyeh-rüyân-ı seyvi'ekâruñ levş-i meşrebleri üşnân u şâbûn-ı tedârük ü (9) tedbîr ile muğtemel-i tağhîr olmayup denes-i âşnâyileri ile âlüde-dâmen-i đalâl olmağ (10) aşğâb-ı ğayrete mücib-i 'ardur. Huşuşâ ol

¹¹ ziyâ-ı: -B

¹⁴ nikû-hulğ u hûb-şiyem: nikû hûb-ı hulğ-şiyem H

* *Su üzerine yazı yazmak gibi.*

¹⁵ hûb: -H

**” *Mücrimler (suçlular) simalarından tanınır.*” Kur'an-ı Kerim (Rahman 55/41)

³ kalbe: -U/H/B

*** Kısımî iktibas: “*Kalbini zikrimizden gâfil kıldığımız ve hevasına (heveslerine) tâbî olan kimselere isteyerek, işinde haddi aşmış olanlara itaat etme!*” Kur'an-ı Kerim (Kehf 18/28)

⁵ mülğak: mülâğğaş H

⁶ nezâletleri: nedâmetleri H

⁸ rüyân-ı: rû-mâye-i B; üşnân ve: üşnâdan H

⁹ dâmen: dâmân B

maḳūle vāsi¹¹ -mezhebān-ı tesāmuḥ-pīşenuñ (11) ba¹² z-ı güm-rāhları ḥalkı menāhiden zecr ü men¹³ itmek maḥlūk-ı Ḥudāya teḥakküm ü dāverīdür. (12) “Bizüm hīç kes ile ḥuşümetimüz ve kirdārlarında ketḥudāyī taşarrufumuz yoḳdur.” diyüp temşit-i (13) fücūra müsā¹⁴ id ve ruḥşat-fermā-yı irtikāb-ı mefāsīd oldukları ‘ıyāzen bi’llāhi ta’ālā (14) tuḥm-ı ibāḥat u ḥamīr-māye-i ilḥād ü zındıḳadur. Bu güne herze-güyān-ı jāj-ḥādan (15) fersaḥ fersaḥ girīzān olmaḳ lāzıme-i zımmet-i rāst-ı¹⁵ iyārān-ı iz¹⁶ ān belki farīza-ı (16) himmet-i pāk-bāzān-ı meydān-ı dīn ü īmāndur. İmām Ca¹⁷ fer-i Şādıḳ raḍīya’llāhu ‘anh ḥazretleri (17) ecnās-ı beşerden beş şımf-ı bī-ḥayr ve be-şerr ile iḥtilātdan men¹⁸ itdükleri müfād-ı (18) kilik-i eşer-tırāzān-ı ictihāddur ki fi’l-cümle ḥaşānet-i ‘aḳl u rezānet-i rāy aşḥābı (19) ol imām-ı büzürgvāruñ şeb-çerāğ-ı pend-i sūdmenini meş¹⁹ al-i rāh-ı intibāh idicek pā-lağzīde-i

(73a)

(1) ḥandeḳ-i ‘amīḳ-i ḥızlān olmadan sālīm ve kārbān-ı aḥlāḳ u ef’ālī ḥücüm-ı nā-gāh-gīr-i (2) mekīdet-i reh-zen-i zalāldan emīn olur. **Evvelā** kezzāb-ı ḥāne-ḥarāb ki mevā²⁰ id-i (3) ‘urḳūbiyye ile qarīnin maḡrūr idüp umūr-ı ḡayr-ı vāḳı’ayı ḳāleb-i şıdḳa ifrāğ (4) itmekle bād-ı şe’āmat-ı ḥīle vü zūr ile ber-ḫaraf-sāz-ı ḥırmen-i ḥuzūrı olur. **Şāniyen** (5) aḥmaḳ-ı ḥīre-ser ki cāy-ı menfa’atda sū-i şanī’i sebebi ile ibdā²¹ -ı envā²² -ı zarar ḳılıp (6) zulmet-i ḳabāḥat-ı nā-fehmīden ıztırāb-ı mażarrat-engīze bā’ iş olduğın (7) daḫı bilmez ve ne resme şūr u şerr-i fitne-ḥīz icād itdüğün idrāk eylemez. **Şālisen** (8) baḫīl-i müstaḥaḳḳu’t-tezlīl ki ser-i kīse-i semāḫatı rişte-i pūr-pīç ü tābı imsāk ile (9) muḫkem-bend idüp hemyān-ı bedeninden naḳd-i cānı çıḳsa ceyb-i mürüvvetinden kemter (10) ḥabbe-i kerem çıḳmaz ve kānūn-ı sīnesinden dūd-ı āhı gird-bādāsā peyveste-i (11) çarḫ-ı āsmān olur. Ammā künc-i nekbet-ḥāne-i gūr-nümāyişinde bīm-i nüzül-i miḥmān ile (12) şu²³ le-i nār u eşer-i duḫān nümāyān olmaz. **Beyt:**

¹¹ teḥakküm: -H; zecr: -B

¹⁵ rāst: -H

¹⁶ raḍīya’llāhu ‘anh ḥazretleri: raḍīya’llāhü ta’ālā ‘anh ḥazretlerinüñ B; himmet: zimmet H/B

¹⁷ be-şerr: şerr H

¹⁹ şeb-çerāğ: -B

⁵ envā²² -ı: -H

⁷ idrāk eylemez: bilmez B

⁸ tāb: tāk H

¹⁰ āhı: -B

Çavmin izā istenbeḥa'l-ezyāf kelbūhum
Çālū li-ümmihim bülī 'ale'n-nār (13)

(14) **Neşr:** Ḥaḫḫā ki ehl-i dile mücāleset-i baḫl-i müste'iddü't-tezlīlden özge 'azāb-ı elīm ve ādeme (15) ol gürūh-ı mekrūh ile muḫārenet-i yek-demedden ziyāde belā-yı 'azīm olmaz ve (16) şunūf-ı mürtekibān-ı mekārīh ü mefāsīdūñ bir tedbīr-i yesīr ile izāle-i evsāḫ-ı (17) fesādı mümkün iken bu renc-i māder-zād mübtelāları şerbet-i cān-güdāz-ı merg-i (18) rāḫat-resāndan ḡayrı 'ilāc ile ıslāḫ ḫabūl eylemez. **Beyt:**

Ḥūy-ı bed der-ḫabī' atī ki nişest
Ne-reved tā be-vaḫt-ı merg ez-dest (19)

(73b)

(1) **Rābi'an** bed-ḫūy-ı türe-dil ki şaḫre-i şammā-yı derūnına tīşe-i saḫt-āvīz-i niyaz kār (2) itmeyüp levḫ-i sengīn-i sīnesinde ḫalem-ḫārī-i iltimās-ı erbāb-ı recā şūret-bend-i (3) temāşīl-i maḫbūle murād olmaz. **Ḥāmisen** fāsīḫ-ı ḫīre-ser ki hemīşe ser-girān-ı (4) cām-ı fücūr olup neşve-i ser-mestī-i şürürda āsīme-dimāḡ olmaḡla ne meşḡaleye (5) dest uracaḡın bilmeyüp tedbīr-i umūr-ı kārgāḫ-ı ḫavāssda nihāyet-i 'āciz ü (6) fütūrından ne cevher-i kelāmını muntaẓım-ı simṭ-ı sedād idebilür ve ne naḫd u cins-i (7) evzā' u eṭvārını sencīde-i mīzān-ı mustaḫīmü'l-'ıyār-ı nefsü'l-emr itmege ḫādir (8) olur; fe-keyfe ḫarīnīnūñ is'āf-ı ḫavā'icinde der-kār olup yārānını nişāb-ı (9) cūvān-merdīden ḫişşedār eyleye. Ma'a-hazā seyyidü't-ṭā'ife Cüneyd-i Bağdādī ḫaddesa'llāhu (10) sirrehu'l-'azīz ḫazretleri fāsīḫ-ı nīk-ḫūy ile şoḫbet 'ālīm-i bed-ḫulḫ ile ülfetden tercīḫ (11) iderin, buyururlar imiş. Bu ma'nā daḫı pertev-endāz-ı āyīne-i iz'ān ola ki bir ādemūñ (12) defter-i vücūdında rūsūm-ı aḫlāḫ-ı mezkūre bi-esrihā meşṭüre olmaḫ emr-i ba'iddür. (13) "*Ġāyete mā-fī'l-bābi'l-meysūr lā-yesḫuṭu bi'l-ma'sūr*"* **Evvelā** şoḫbet ve ülfetden murād ve netīce-i (14) fevād-ı ma'lūm olmaḫ gerekdür ki ol ḫāle mülāyim olan kimesnelere iḫtilāṭ

⁴ şürürda: sürürdan H

⁶ simṭ: -H

⁷ nefsü'l-emr: nefis B

⁹ ḫaddes'allāhu: ḫaddese H/B

¹⁰ ḫazretleri: ḫazretlerinūñ B

¹¹ iderin: iderüm H

* *Yapılabilecek olanın iyisini yapmak, zorluklardan dolayı terk edilemez.*

(15) olma. Meşelâ üns ü ğam-güsârî melhûz olıcağ ahlâğ-ı hamîde şâhibi ihtiyâr (16) olma. Eger menâfi^ç-i dünyeviyye murâd ise erbâb-ı semâhat ve küremâ-yı şâhib-mürüvvet (17) ile ihtilâf olma. Kezâ vü kezâ ahlâm-nüvisân-ı takvîm-i tecârîb-i umûr, envâ^ç-ı (18) benî-âdemi aqsâm-ı şelâseye münhaşır itmişlerdür ki bir kısmı ğidâ maķûlesidür ki vücudları (19) kuvvet-i rûh ve kuvvet-i beden olup anlarsız güzêrân-ı ahyâna imkân olmayup

(74a)

(1) kârbân-ı nefes bî-ħuzûr-ı îşân kaşaba-ı hulķûmdan güzâr itmez. Kısm-ı şânî (2) keyf ve tiryâğ menzilesindendir ki şöhetlerine ezmine-i maħşûşa ve mevâtın-ı (3) müte^ç addidede ihtiyâç çekilür. Kısm-ı şâliş marâz u ^ç illet maķâmındadır ki hergiz (4) âşnâyîlerine zarûret ilcâ itmez, belki ol maķûle ahlâğ-ı fâsidenüñ (5) tebâ^ç üdi mücib-i râhat ve müfarekatı beden-i ittiħâda bâ^ç iş-i şihhatdür. (6) Każâ ile bu şınfa mübtelâ olıcağ şerbet-i müdârâ ile def^ç ve taħlîline sa^ç y (7) idüp ol resme fażalât maķûlesinden olan qarîn-i fużül miyân-ı (8) yârândan izâle vü iħrâc olunmaķ lâzımdur. El-ğaraż yâr u hem-dem (9) olmağa lâyık ol âdemdür ki muķâreneti menâfi^ç-i dâreynden kalîl ü keşîr, (10) celîl ü haķîr, nev^ç-i menfa^ç atı müstemil ü mutazammın ola ve illâ tażyî^ç-i evķât-ı (11) ^ç ömr-i ^ç azîze mü’eddî idügi pertev-endâz-ı âyîne-i temyîzdür.

Der-tefâşîl-i (12) Hukûk-ı Lâzımü’r-ri’âye-i Uħuvvet ü Birâderî

Ma^ç lûm-ı daķıka-sencân-ı (13) süturlâb-ı ma^ç kûl u mefhûm ola ki kaşd-ı lu^ç bet-bâzî-i şaţranc-ı ittiħâd ile (14) her iki âdem ki nişeste-i ser-i naţ^ç-ı vidâd olup tahte-i nerd-i mülâķâtda (15) ka^ç beteyn-i muvâlât endâhte kılalar, menzile-i ^ç aķd-i nikâh u meşâbe-i ^ç ahd-ı kâbîn-i (16) izdivâcda bir haķğ-ı vâcibü’r-ri’âye işbât itmiş olurlar ki (17) *“Lev büsseti’l-cibâlu”** ev inşekķati’s-semâ*** ħablü’l-metîn-i maħabbet-i

¹⁵⁻¹⁷ Meşelâ üns ü... ihtilâf olma: -B

¹⁸ münhaşır: münkasım B

³ müte^ç addidede: müte^ç addideye B

¹² ri’âye: ri’âyet B

¹⁵ ^ç ahd-ı kâbîn-i: ^ç aķd u kâbîn H

* *Ve bussetil cibâlu bessâ: “Ve dağlar ufalanarak parçalanmıştır.* Kur’an-ı Kerîm (Vakıa 56/5)

** *“Ve sema yarılmıştır.”* Kur’an-ı Kerîm (Hakka 69/16)

bī-ğarazāneleri (18) keş-ā-keş-i mā vü metā ile munfaşım ve bünyān-ı raşīnū'l-erkān-ı hışn-ı ülfetleri (19) menācīk-i kūh-efken-i hātır-şiken-i münāza'a vü mümārāt ile mutaža' zī' ve münhedim

(74b)

(1) olmaya. Bu mazmūn-ı celīlū'l-i'tibār hazret-i Aḥmed-i Muḥtārdan şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem (2) mervīdür ki “İki birāder-i hemvār-evzā' ādeme iki dest-i üstüvār maḳāmındadır (3) ki biri birini şüst ü şū ve yek-digere isāle-i vazū'-ı vuzū kıllurlar.” diyü (4) şādīk-nihādān-ı ümmete lüzūm-ı ri'āyet-i şürūḫ-ı uḥuvveti īmā vü işāret (5) buyurmuşlardır. Binā'en 'aleyh **Mısrā'**: *Benī-ādem a'zā-yı yek-digerend* (6) **Neşr**: medlülü üzre 'ämme-i nāsuñ biri birine intisāb u ihtişāşı a'zā (7) meşābesinde ve aḥ fi'llāhuñ nisbet-i tāmmesi iki yed-i meşāliḥ-güzār mertebesinde (8) olıcaḳ mürā'āt-ı ḥuḳūḳ-ı lāzimesi farīza-ı zimem-i himem-i ḳāṭıbe-i ümem idügi (9) emr-i müsellemdür. Taḳdīr-i mezkūr üzre bir ādemüñ ef'āl ve hışālı muvāfiḳ-ı (10) hātır-h'āh olduğundan lāyık-ı uḥuvvet ve birāderī görölüp ihtişāş-ı (11) mu'āḫāt-ı ḥaḳḳāniyyeye ḳarār virilürse miyānda cārī olacaḳ ḥuḳūḳ-ı (12) muvālāt birkaç mertebedür. **Hakḳ-ı evvel** taşarrufāt-ı erzāḳ u emvālda aḥ-ı şefiḳin (13) kendi nefesine taḳdīm idüp ber-muḳtezā-yı “*Ve yu şirüne 'alā-enfusihim ve lev kāne bihim ḥaşāşa*”* (14) ḳā' ide-i tercīḫ ü imtiyāzı pīş-nihād eylemekdür ve naḳd u cins-i (15) mu'teberden hātır-h'āh u ta'alluḳ nümüdesi olan eşyā-ı nefise-i maḳbūlenüñ (16) zimām-ı taşarruf-ı mālīkānesin birāderinüñ yed-i mü'eyyidine virmekdür. **Hakḳ-ı şānī** (17) cemī'-i umūr u aḥvālde kendüden tefrīḳ itmeyüp müşāreketüne şerī'at-ı şerīfe (18) müsā'id olmayan mevādd-ı ma'hūde-i ma'dūdeden ḡayrı ḥuşūşda müşārik (19) ve müsāhim ve bi'z-zāt kendi maḳāmında ḳā'im bilmekdür. Şöyle ki biri birinüñ

¹⁸ raşīnū'l-erkān-ı: raşīnū'l-derkān-ı B

¹⁹ miskīn: -U/Ş/B

¹ ta'ālā: -U/Ş/H; sellem: selemden B

³ yek-digere: yek-digerine B; vazū'-ı: -B

⁸ ümem: ülüm H; idügü: idügi H

⁹ üzre: -B

¹¹ olacaḳ ḥuḳūḳ -ı: olan ḥaḳḳ-ı ḥuḳūḳ-ı H

¹² aḥ-ı: -H

* Ayetten iktibas: “*Kendileri ihtiyaç içinde bulunsalar bilediğelerine kendilerine tercih ederler.*” Kur'an-ı Kerīm (Haşr 59/9)

(75a)

(1) esb ü esbāb ve ḥademe vü devāb ve emlāk u eşvābında muḥtāc-ı tekellūf-i (2) isticāze olmayup ḥavā'ic-i mezkūre ḥuṣūlī taḥrīk-i ḥalaḳa-ı bāb-ı taleb (3) ü ricāya mevḳūf olmaya. Belki lāzım gelicek naḳd-i cān-ı 'azīzin dirīg itmeyüp (4) bī-tereddūd ü tekellūf rāh-ı birāderīye mebzūl ide. Zīrā bir maḳṣūduñ (5) peyveste-i ḥuṣūl olması bezl-i gencīne-i niyāza vā-beste olıcaḳ ol mühimmi (6) ṣemen-i suḥana bey' itmiş olur. 'Uḳbetü'l-'Āmir raḥmetu'llāhi 'aleyh bir ṣadīkından dört (7) biñ aḳçe taleb idüp ḥarīf-i nīm-zarīf niṣf-ı maṭlūbı teklīf itdükde "Ey bī-ḥayā (8) ṣerm ü āzerm itmez misin ki da'vā-yı maḥabbet-i ḥaḳḳāniyye idüp henüz īsār-ı (9) metā'-ı nā-çiz-i dünyāda buḥl idersin." diyü ḥavāle-i 'aṣā-yı inkār eyledi. Māldirīg (10) itmek degül ba'z-ı yārān-ı ḥaḳīḳat-me'āl biri birine bezl-i naḳdīne-i ḥayāt itdügi müfād-ı (11) elsine-i aḳlām-ı ṣiḳātdur ki **Hikāye**: Cebābire-i mülük-ı selefden bir seffāk-ı (12) ḥīre-keṣ-i Ḥaccāc-meniṣ ḥuzūrında bir nice ālüfte-i nā-murādı vüṣāt-ı bed-nihād-ı (13) sā'ī bi'l-fesād ḥilāf-ı nefsu'l-emr ile yād ve ṣarīḳa-ı iftirākārī üzre (14) ba'z-ı umūr-ı nā-ṣāyeste isnād itmekle nā'ire-i bī-günāh sūz-ı ḡamz u nemīmeti (15) īḳād itdiler. Melik ki melekü'l-mevt ile da'vā-yı birāderī ve kār-ı cān-sitānīde (16) ḥazret-i ḳābzū'l-ervāḥ ile baḥṣ-i birāderī iderdi. Ol fütādegān-ı dām-ı (17) ḳazā-yı nā-gehānī ve āvīḥtegān-ı cengel-i ṣeh-bāz-ı bī-emānī olan gürūh-ı (18) maḳlūmīni tūg-i cellād-ı cān-rübāya sifāriṣ itdi ki evvelā ḥıl'at-ı ḥayātdan (19) 'uryān ba'de kellelerin çevgān-ı ṣemṣīr ile pāyīn-i taḥtgāh-ı ṣāhīde ḡalṭān

(75b)

(1) ideler. Hemānā ol cem' uñ efrādından Ebu'l-Ḥasen-i Nūrī raḥmetu'llāhi 'aleyh miyān-ı (2) ṣaf-ı maḳlūmīnden taḥaṭṭī idüp gerden-efrāz-ı temennā oldı ve taḳdīm-i niyāz-ı (3) derūnī ḳıldı ki "Li'llāhi ta'ālā beni muḳaddemetü'l-ceyṣ-i küṣtegān ve imām-ı cemā'at-ı (4) ber-geṣtegān eyleñ ki ṣīr-i ṣemṣīr yārān u ihvāndan muḳaddem ben faḳīri naḥcīr (5) idüp ribāṭ-ı 'ademe anlardan evvel vaż'-ı ḳadem ḳılam ve

⁹ 'asā-yı: 'asārī-i H

¹⁶ ḳābzū'l-ervāḥ: fā'izü'l-ervāḥ B; birāderī: ber-ā-beri B

¹⁸ sifāriṣ: sipāriṣ H

² efrāz: firāz H

⁴ eyleñ: eyle H

şehristân-ı fenāya (6) rüfeqâdan muqaddem varup peyâm-ı vürüdlerin mîzbân-ı dârü'z-zıyāfe-i (7) cennete iblāğ idem.” dedükde melik dâ'ıye-i tehālük-i helâkdan pürsiş (8) idüp ne hâldedür ki kaçıbe-i enām çäre-perdâz-ı terâhî-i merg olup (9) tedârük-i esbâb-ı dîr-pervâzî-i hamāme-i himām ideler ve bir ân imtidād-ı (10) hayāta cān virüp “*Mine'l-‘amūd ile'l-‘amūd ferec*”^{*} mişdâkıncı ve lev lahzaten (11) istibkâ-yı nefese vü nefse ikdām gösterürler. Ne hikmetdür ki sen mażâz-ı siyāsete cānla tâlib (12) ve taqaddüm-i ta'ab-ı helâka derün-ı dilden harîş ü rāğıbsın diyicek Ebu'l-Hasen (13) ki merd-i meydân-ı cān-sipārî idi; bu cevâb-ı müsteţâb ile redd-i hitâb (14) eyledi ki “Bu tã'ife birâderlerümdür, ârzümen-i ihsānum ki hayāt-ı yekdeme (15) ve cāndârî-i lemhatü'l-başarı yārāna îşâr idem ki cellādân-ı tüz-dest-i cānsitân (16) benüm itmām-ı maşlahat-ı katlûme meşğül olduğı kadar zamân anlarıñ nefes-i hayātı (17) mümtedd olup benden ziyāde metâ' -ı hayāt-ı fāniden mütemetti' olalar.” didi. (18) Pes melik-i cā'ir u cābir bu hâlden hã'ir u bã'ir olup 'urûk u a'şâb-ı (19) cere'âtına bir vechile fütür geldi ki dest-i hañcer-keş-i cevrinden şamsāme-i hışm-ı

(76a)

(1) 'ālem-küşî fütāde-i zemîn-i tesāmuḥ olup bu meşrebde olan muhlişân-ı muvâfık-mezhebün (2) tefrîk-i şecere-i şābitü'l-aşl-ı vücūdlarına sa'y idüp fesāne-i bedendîşân (3) ile irāka-ı dimālarına irtikāb nā-mülāyim-i kânün-ı mürüvvet ve hücnet-fezā-yı de'b-i (4) 'adāletdür diyüp der-hāl cellād-ı bî-emāna işāret-i 'afv idüp cümlesinün (5) raqabelerin ḡull-ı tîḡdan āzād eyledi. Feth-i Mevşilî rahmetu'llāhi 'aleyh ehibbāsından (6) birinün mesken-i me'lūfin teşrîf idüp şāhib-ḡāne mevcūd bulunmamaḡla (7) hāfızu'l-beyt olan hizmetkārına ḡudāvendinün şandūq-ı ma' hūdını ihzāra (8) işāret idüp ḡulām, ḡudāvendi ile şeyḡün münāsebet ve ihtişāşından (9) haberdār olmaḡın 'ale'l-fevr emrine imtişāl idüp şandūqı pîş-i nazār-ı Fethu'llāha ihzār eyledi. (10) Ol daḡı kuflını ber-dāşte-i dest-i cür'et kılp derün-ı (11)

⁶ mîz-bân: mîz-bānân B; peyâm-ı: -H

⁹ ideler: iderler H

* *Direkten direğe bir aralık (boşluk) var.*

¹¹ Ne hikmetdür ki: -B

¹² ta'ab-ı: - B; diyicek: didikde B, diyücek H

¹⁹ hışm -ı: -B

¹ muvâfık: tevâfuk B

şandūkada bulduğı nuķūd-ı mevcūdeyi bi-rüm̄metihā alup müteveccih-i ʔaraf-ı (12) āḫer oldı. Ḥudāvend-i ḫāne gelüp mā-cerā-yı ḫālden āgāḫ olıcaķ ğāyet (13) sürürından ḫizmetkār-ı mezkūrı bu mu‘āmele muķābelesinde fi’l-ḫāl muḫarrerü’r-raķabe (14) ve muṭlaķu’l-‘inān idüp eline berāt-ı āzādı virdi ve memlūk-ı merķūmuñ (15) şandūk-ı derūnını cevāḫir-i fevāḫir-i murādāt ile māl-ā-māl eyledi. Ḥazret-i Ebī Hureyre (16) raḫīya’llāhu ‘anh cenābını aḫbābından ba‘zı āġūş-ı birāderiye çekmek murād (17) idinüp “Ey ġüzīde-i aşḫāb-ı Resül v’ey rāvī-i aḫādīş-i ḫarīnū’l-ķabül (18) vücūd-ı mes‘ūduñı kendüme yār u yāver ve li’llāḫ şadīķ u birāder ittīḫāz itmek (19) aķşā-yı āmāl u netīce-i mā-fi’l-bālumdur luṭf eyle bu ricā-yı ḫāṭırımı ķabül

(76b)

(1) ve bu ümniyye-i dil u cānumı ḫuşūle mevşül eyle.” diyü başt-ı muķaddemāt-ı niyāz itdükde (2) ḫazret-i Ebī Hureyre şerā’iṭ-i ‘asīrū’l-ri‘āye-i muşādaķatı yegān yegān ḫarīfe tefḫīm (3) u iz‘ān itdürüp “Cümle-i merāsım-i uḫuvvetden biri emvāl ü erzāķuñna senden (4) muķarreb olup zer u sīmūñı bī-bāk taşarruf murād eylesem çün ü çerā (5) itmeyüp ḫalben ve ḫālīben izḫār-ı ta‘allül ve ‘inād itmeyesin. Bu mertebeye meşrebüñ (6) müteḫammil olup bu ḫālet ḫavşala-ı ṭabī‘atuñda güncāyiş-pezīr olur mı (7) diyicek, yā Ebā Hureyre henüz bu ṭabaķada irādete rūsūḫ gelmeyüp (8) bu ṭarīķ üzere īşār-ı mā-meleke ḫudretüm yoķdur.” didi. Ebū Hureyre daḫı (9) “Ey sāde dil var imdi kendi kāruñna muvāzabet ḫıl ki emr-i uḫuvvet (10) maķūlesi kār-ı müşkil dāḫı senüñ maşlahatuñ degüldür.” diyü men‘ buyurdılar. (11) İbn-i ‘Ömer raḫīya’llāhu ‘anh cenābından menķüldür ki bir ser-i biryānı ba‘z-ı eḫıbbā (12) nihāde-i ṭabaķ-ı ihdā ḫılup ḫuzūr-ı āḫere firistāde eyledi. Mürselün ileyh (13) bu hediyyeye “Filān kes benden eḫaķķdur.” diyüp āḫer dostına īşār eyledi. (14) Ol daḫı bī-‘aynihi bu işre iķtifā idüp bir yār-ı ġārına ber-ġüzār itdi. (15) Ol daḫı kendi yār-ı cānuñ nefis-i nefisine tercīḫ idüp ser-i puḫteyi āḫere pīş-keş (16) ḫıldı. Kezā vü kezā her biri şadīķını hediyye-i mezkūreye eḫaķķ görmekle (17) kelle-i biryān mānend-i ṭop-ı kürī meydān-ı muḫādātta çevgān-ı dest-i (18) aḫbāb ile biraz zamān ġaltān olup tā yine

¹⁴ virdi: -B

⁴ olup: -H

⁶ olup: idüp B

¹¹ ta‘alā: -U/Ş

¹⁴ itdi: eyledi H

mürsil-i evvelde karar (19) idince dest-be-dest ser-gerdân oldu. Mesrûk rahmetu'llâhi 'aleyh

(77a)

(1) mu' aşırılardan biri ile muvâhât üzre olup her biri zimmet-i âhîre (2) edâsı lâzım olan düyün-ı vâcibü'l-każâyı şınv-ı şefîkinden mahfî şâhibü'l- (3) mâl olan vâm-ı hâha kendi kesb-i helâlinden edâ vü îfâ idüp şemme-i (4) imtinân fâ'ih olmak havfiyla cemîlelerinden yek-digeri âgâh itmediler. Hâzret-i 'Alî (5) kerrema'llâhu vechehu birâderân-ı dînîden biri hakkında yigirmi dirhem şarfını havâ'ic-i (6) dervîşân ve mesâkine yüz akçe şarfından tercîh iderin buyurlar imiş. (7) Hâzret-i Faḥr-i 'Âlem şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem bir bîşe-i misvâkzârda şahb-ı (8) kirâmdan biri ile teferrüc-künân geşt ü güzâr iderken iki nihâl-i sivâk (9) müşerref-i dest-büs-ı tâcdâr-ı levlâk oldu. Cenâb-ı Resûl-i semâhat-pîşe (10) şalavâtu'llâhi 'aleyh ol iki nihâl-i huçeste-fâlûñ dürüst ü râst (11) olanın sa'âdet-i refâkatları ile müste'id olan şahâbîye îşâr buyurup (12) bir miqdâr hamîde olan misvâkı nefis-i nefislerine taḥşîş buyurdılar. Şahâbî (13) “Yâ seyyide'l-beşer ben fakîr-i kemtere ihsân itdigün mevzûn u hemvâr ve tamâm (14) zât-ı keremkârûña lâyıḳ u sezâvârdur.” diyü niyâz mend-i tebdîl olıcaḳ hâzret-i (15) Faḥr-i 'Âlem şalla'llâhu ta'âlâ 'aleyhi ve sellem bu ta'bîr-i dil-pezîr ile taḥrîk-i lebân-ı şeker-rîz itdi ki hiç kes (16) âhîr ile şoḥbet-i yek-sâ'a itmez ki mürâ'ât-ı huḳûḳ-ı murâfaḳatdan mes'ûl (17) olmaya. El-hâleti hâzihi dünyâda râh-ı muvâfaḳat u murâfaḳat meslûk-ı kavâfil-i (18) benî-âdem olalı hużûr-ı Hüdâda senün refîkuñdan mahbûb ve maḳbûl (19) zuhûr itmemişdür ve itmez. İmdi efrâd-ı ḫalâyıḳdan “*kâ'inen men kân*”^{*} huḳûḳ-ı

(77b)

(1) refâkatdan mes'ûl olıcaḳ ḫabîb-i Hüdâ ve ḫabîb-i müsellemedevâ olan memdûḫ-ı (2) ber-güzîde-i Mevlâ bu bâbda daḳıḳa fevt itmek olur mı mażmûnın ifâde buyurup

⁷ zâr: - B/U/Ş

⁸ sivâk: misvâk B

¹⁵ ta'âlâ: -U/Ş

¹⁶ yek-sâ'a: yek-sâle H

¹⁹ imdi: idi B

^{*} *Kim olursa olsun!*

¹ ḫabîb-i: ḫabîb-i H

(3) misvāk-ı beyyinü'l-i' vicâc ile kendüler ƙanâ'at ve hemvârinı İ̇sâr-ı şahâbi ile işbât-ı (4) ƙuƙûƙ-ı murâfaƙat buyurdılar. **Hakk-ı düvüm** yâr-ı vefâdârũ cem' havâ'ic-ı lâzimesin (5) bî-taleb ü recâ şafâ-yı ħâtır ve neşât-ı zâhir ile tedârük ü İfâdur ki (6) selef-i şâlihîn bu şime-i kerîmeyi pîş-nihâd idüp aĥbâb u aşdıƙâsinuñ (7) ħuzûr u ğaybetlerinde der-i ħânelerine bi'z-zât varup ħademe vü 'ıyâlinden (8) pürsiş-i mâ-lezime ve tedârük-i mehâmm-ı lâzime itdükleri meşhûr u ma' rûfdur. Hasan-ı Başrî rahmetu'llâhi 'aleyh (9) buyururlar imiş “Birâder-i dînî baña ehl ü 'ıyâlünden ve evlâd u etbâ'umdan (10) 'azîzdür ki anlar umûr-ı dîniyyeyi tezkîr ve semt-i ħaƙƙâniyyete teşvîƙ iderler.” (11) 'İtr-sây-ı encümen-i aĥyâr ƙıdvetü'l-ebrâr Şeyĥ 'Attâr ƙuddise sırruhu buyurmuşlardur: (12) “Aĥvâl-ı ihvân-ı dînden ğafleti üç güne dek izâle itmek vebâldür. Müddet-i (13) mezkûra ƙadar zamân mihr-i dîdârları mütevârî-i şehâb-ı ihticâb olıcaƙ (14) lâzımdur ki tek-â-pû-yı muvâşalata iƙdâm ve ƙar'-ı bâb-ı taĥiyye vü ikrâm idüp (15) eger nişeste-i pister-i inkisâr-ı mizâc olmuşlar ise 'ıyâdet (16) ü tesliye bâbında dil-nümüdegîhâ-yı müşfikâne ile şifâ-sâzî-i cân-ı (17) der-mândelerine dermân u 'inâyet ƙılalar. Elem-zede-i teşvîş-i (18) ma' âş iseler pây-merdî-i ikrâz u i'âre vü kefâle ile mażîƙ-ı fâƙa-ı müzilü't-tâƙadan (19) ħalâş idüp endûh-ı dil-i zârların izâleye himmet ideler. Bi-ĥükmi'l-beşeriyye

(78a)

(1) sizi ferâmüş itmişler ise ƙadem-nîh-i ziyâretleri olup tecdîd-i maĥabbet (2) ü işbât-ı ħulûş-ı tavîyyet ile taĥƙîƙ-i mes'ele-i incizâb u meveddet eylesüz.” (3) Ƙâti' u'l-ırrƙ-ı her münâfıƙ İmâm Ca'fer-i Şâdık rağîya'llâhu 'anh buyururlar ki “Ben şımf-ı (4) düşmenân-ı bed-endişũñ maƙzi'l-merâm olmasına teşmîr-i sâƙ-ı ihtimâm (5) iderin ve anlarũñ bile ħuzûrumdan ħâ'iben â'ib olmaların nâ-sezâ-yı (6)

⁴ Hakk-ı düvüm: -B

⁶ aĥbâb: eĥibbâ B; aşdıƙâsinuñ: aşdıƙânuñ H

⁷ ğaybetlerinde: ğaybetlerine B

⁸ tedârük-i mehâmm-ı lâzime: -H; mehâmm: -B

¹⁰ dîniyyeyi: -Ş

¹⁴ taĥiyye: taĥiyyet H

¹⁶ tesliye: tesliyet B; nümüdegîhâ-yı: nümüd-kembahâ-yı H

¹⁸ ikrâz: ƙarâz H

³ şımf-ı: za' f-ı H

⁵ iderin: iderüm B

⁶ bilürin: bilürüm H

meşreb-i semâhat-pesendüm bilürin ve ne hâl ise yanumdan kām-yāb (7) u şād-kām gitmelerin zîmmet-i ‘ālî-himmete lâzım ve mühimm görürin. Pes ne mümkindür ki (8) umûr-ı dostân-ı haķîķide kuşûr idüp nûr-ı maħabbetleri ile çār cihet-i (9) vücûdum reşk-i zevâyā-yı beyt-i ma‘mûr olan aħbāb-ı muħlîşinüñ (10) arzû-yı tab‘-ı lañiflerin tehyi’ede muşāmaħa ve kuşûr eyleyem.” diyü buyururlar imiş. (11) Ba‘zı kibār-ı ebrār aħbābından birinüñ fevtünden şoñra elli miķdārı tevābi‘-i (12) müteveffānuñ iltizām-ı temşît-i umûr-ı ma‘āşların kendi zîmmetlerine ilzām idüp (13) zamān-ı hayāt-ı merħūmda mi‘şār-ı ‘āşirî zāhir olmayan vech üzre (14) tedārük-i mehāmm itdükleri şāyi‘ ü meşhûr ve kütüb-i āşārda muħarrer ü meşhûrdur. (15) **Hakķ-ı siyüm** lisāna dā’irdür. Ve bu hakķ-ı vācibü’r-ri‘āye birkaç mertebdür. (16) **Evvelā** eşnā-i mükāleme ve ħiṭābda ṭabaķçe-i zebān ile şeker-feşān-ı ta‘zīm (17) olup aħ-ı ‘azîzî ğıybetden ihtirāz idüp farazā ğā’ib iken hāzır (18) bilüp tenhāsında mebhāş-ı aħvālını zebān-zede-i taħķiķ itdükde (19) pes-i perdede maħķi‘-i ‘anhı müstemi‘-i maķāl ve ħaberdār-ı hāl mülāħaza idüp

(78b)

(1) ne manzûme-i ta‘rîfini medîḥ-i müdāhene ve taḥsîn-i riyā-güne ile meşhûn ve ne mazmûn-ı (2) tavşîfini kâleb-i hicv-i melîħa sebk idüp haşv-ı kabîḥ ü kaḍḥ u mezemmet ile şücûn-ı (3) kelāmını hücnat-i redd ve inkāra maķrûn ide. **Şāniyen** şiddîķından mazhar-ı şeref-i (4) ħiṭāb olduķda lâzımdur ki sem‘-i kabûl u rızā ile ışġā idüp ħilāf ü (5) münāzara ve cedel ü mükābereden ictinābı vācib bile ki münhel-i şāf-ı (6) vidādı ğubār-ı ħilāfdan beter tîre ve dimāġ-ı ittiḥādı zengār-ı leccācdan ziyāde (7) ħîre ider. ‘İllet-i zevāl-ı ħullet olmaz diyü mehere-i fenn-i aħlāķ ittifāķ (8) itmişlerdür. **Şālişen** ketm ü ihfā‘-ı ħabāyā ve esrārda ihtimām idüp vedî‘-ı (9) ħāfıza olan kîse-i ser-be-müħr-i rāza küşe-i gezlik-i izhār taṭarruķından (10) ihtirāz olına ki ‘ayyār-ı tîz-nāḥun-ı dehr ittifāķ-ı yağmāger-i merg ile ħalvet-ħāne-i (11) cānına naķb-zen-i bevār olıcaķ ol emānet-i lâzımu’l-viķāye zîr-i haşîr-ı (12) nesyen

⁹ beyt-i ma‘mûr: beytü’l-ma‘mûr B; aħbāb-ı: -H; aħbāb: aşhāb B

¹¹ ebrār: -B

¹³ mi‘şār-ı: münşār H

¹⁵ Hakķ-ı siyüm: -B

⁷ aħlāķ ittifāķ: ihtilāf-ı ittifāķ H

¹⁰ nāḥun-ı: nāħaķ B; ‘ayyār: ‘imār H

¹¹ naķb-zen: nūķüb-zen B, pür-zen H

mensiyyende pūşide ƙaldığından tārācina zafer bulamayup vedī[‘]a-1 (13) rūḥ şavb-1 müdī[‘]a redd ü teslīm olınuƙda emānet-i ma[‘]hüde şandūka-1 (14) beden-i pūşide ile ma[‘]an defīn-i ḥāk ola. **Rābi[‘]an** “Eş-şey’un izā sebete sebete (15) bi-levāzımih”^{*} medlūlı üzre şadıkuñ etbā[‘] u eşyā[‘]1 daḥı gā’ile-i mezemmet ü (16) āzardan maşūn olup cümle-i tevābi[‘] ve levāḥıƙ ta[‘]zīm ve ikrāmda fi[‘]len (17) ve ƙavlen matbū[‘]a tābi[‘] ve ma[‘]tūf ƙılına. **Hāmisen** aḥ-1 şadıƙ ḥaƙƙında herze-gūyān-1 (18) [‘]ālemden bir kelām-1 nā-pesend istimā[‘] itdükde zinhār iblāğı ile tağyīr-1 (19) zamīr ve tekdīr-i ḥāṭır-1 ḥaṭırine bā[‘] iş olmaya ki bu vaż[‘]-1 ƙabīḥ iki vech ile

(79a)

(1) mücib-i izdirā-1 şarīḥ olur. **Evvelā** “sebbecke men bellegeke”^{***} tarīƙıyle şetm-i (2) müstehcen, **şāniyen** ğamz-1 nā-müstaḥsendür. **Sādisen** ƙabūl-1 [‘]özr-i taşşīrdür; zīrā şevā’ib-i (3) ma[‘]āyibden beri yār u ğam-ḥ’ār ile tarḥ-1 birāderī hemānā mihr u müşterī ile (4) hem-şoḥbet olup ḥunyāger-i [‘]ālem-i bālā olan zühre-i zehrā ile ülfetgerīye (5) beñzer. Pes muḳteżā-yı ƙānūn-1 mürüvvet [‘]ayb u noḳşān-1 yārāna niğeh-endāz-1 (6) ta[‘]arruz olmayup bürde-i “Et-teğāfūl min aḥlāki’l-kirām”^{****} ile tesāmuḥ zellātına (7) ihtimāmdur ve bir ḥaṭī’a şudūr itdükde cārūb-1 i[‘] tizār ile sāḥa-1 gülzār-1 (8) muvālātı rüfte ƙılıp ḥas u ḥār-1 [‘]aşerāt u hefevātı şu[‘]le-i ma[‘]zeret-ḥ’āḥī-i (9) müstmendāne ile sūzān itmek gerekdür. Fermūde-i kibār-1 aḥyārdur ki her kimūñ ki (10) ḥücre-i dil-i şafā-meşḥūnında eşer-i nūr-1 imān ola, bī-şübhe āyīne-i lisānında (11) berīƙ-1 i[‘] tizār ü isti[‘]fā tābān olur ve her kimūñ kānūn-1 derūnında (12) ḥırām-1 dü-rüyī vü nifāƙ fūrūzān ola, elbette menfez-i dehānı düd-1 nefes-i (13) ğıybet ü mezemmet ile siyeh-fām-1 ḥızlān olur. Mü’min-i sīne-şāfuñ (14) [‘]ādeti [‘]özr-ḥ’āḥ ve münāfıƙ-1 rü-siyāhuñ pīşesi [‘]ayb-cūy u bed-ḥ’āḥ (15) olmaƙdur. Nazār-1 inşāf budur ki şadıƙ-1 şefīkuñ bir ḥasenesi māḥī-i a[‘]şār-1 (16) seyyi’āt olup bir kerre vuḳū[‘]a

* Bir şey var olmuş ise (var olması için) gerekli olan bütün (öğeleriyle) var olur.

¹⁶ ta[‘]zīm: -B

¹⁹ ƙabīḥ: -B

** [Başkaalarının senin hakkındaki kötü sözleri] sana ulaştıran küfretmiştir.

² sādisen: -Ş; ƙabūl-1: -H

⁴ [‘]ālem: -B

*** [Hataları] görmezden gelmek büyüklerin ahlakıdır.

¹⁰ şafā: -H

¹² fūrūzān: vizān B

¹⁵ a[‘]şār-1: i[‘] tibār H

gelen luṭf u vefāsı muḳābil-i taḳṣīr ü cefā-yı (17) deh-merre biline. Ya‘nī dostuñ bir kerre luṭf itmesi on kerre ḥaṭāsına muḳābil olup her taḳṣīr şādır olduḳça n’eyleyelüm filān zamānda Őu maḳūle bir kerem itmişdi diyüp on mertebeye varınca ḥaṭāları ‘afv olına ve bi-ḥükmi’l-beşeriyye ḥatve-i ḥaṭā ile kām-nih-i rāh-ı isā’et olıcaḳ eger (18) seyyi’esinüñ ḥükmi virilüp ḥuḳūḳ-ı sābıḳa mużmaḥill ve mensī olursa maḥż-ı bī-vefāyī ve (19) ‘ayn-ı ‘uḳūḳ olmuş olur. Bu taḳḍirce seyyi’e-i nā-marzıyye-i bī-vefāyī bu cānibe

(79b)

(1) müstenid olmaḳ lāzım gelür. Ḥazret-i Őefīḳ-i ümem şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellemüñ mezāmīn-i (2) pend-i müŐfikānelerinden mütereşşihdür ki ḳarīn-i seyyi’ekār u yār-ı bed-kirdārdan (3) ‘avn-ı Ḥudāya ilticā eyleñ ki sizden bir kemter ‘aşre ve muḥaḳḳar hefve Őudūrından (4) āgāh olıcaḳ işā‘a ḳılup hezerān ḥasenāt-ı maḳbūleñüzi ketm ü iḥfā (5) ider buyurmuşlardır. ‘Iyāzen bi’llāh bu fırḳaya iltihāḳ lüzümından ictināb (6) olına. **Ḥaḳḳ-ı çehārüm** bir mādde de birāder-i vefā-güstere sū-i ḳan olınmamaḳdur. (7) Birādere degül ḳaṭıbe-i beşerden hīç ferde ḳann-ı bed-cā’iz degüldür ki “*İnne ba‘de’z-zanni* (8) *işmun*”^{*} fehvā-yı celīli ol ḥālūñ vebāl idüğine delīldür. (9) Rivāyet-gerde-i kibārdur ki ḥazret-i ‘İsā ‘aleyhi’s-selām aşḫābına ḥiṭāb idüp (10) “Ol nā-kes-i bed-fi‘āl ḥaḳḳında ḥākim-i ‘adl-i mürüvvetine vech üzre ḥükmi-i mücāzāt (11) eyler ki bir ḳarındāşını ḥufte ve zīr-i çader-i ḥ‘āb-ı girānda nüḥüfte göricek (12) pūşiş-i ‘avretini ber-dāşte ḳılup beyne’n-nās iftizāḥına bā’iş ola.” (13) didikde ḥuzẓār “Yā Nebiyya’llāh ne maḳūle bed-baḥt-ı rū-siyāh bu ḳabāḥat-ı ‘uzmāya (14) ictirā idüp bu resme fezāḥat-ı Ően‘ā’ı ḳanḡı le’im-i nā-ḥudā-tersüñ sū-i (15) Őanī‘-ı dest-i melāmet-peymāsı ola.” diyü benān-ı ta‘accübi misvāk-ı dehān-ı taḥayyür ḳıldılar. (16) Ḥazret-i Mesīḥ rūḥu’llāh “Bu vaż‘-ı nā-me’mül sizden şādır ve cümleñüzden Őudūrı (17) emr-i zāhirdür ki kendi iḥvānıñuz ḡunūde-i raḳde-i ḡaflet-i beşeriyyet iken ḥaṭāların (18) āşḳār ve cüz’ī bahāne ile metā‘-ı

¹⁷ olup: -B

¹⁹ bī-vefāyī: vefāyī H

⁴ āgāh: añā B

⁸ ‘azīm: -U/H/Ş; delīldür: delīl-i ḳavīdür B

* “*Zannın bazısi ḡunahtır.*” Kur’an-ı Kerīm (Hucrāt 19/42)

¹¹ ḥufte: -B

tağşirlerin endāhte-i dūş-ı dellāl-ı rūzgār (19) idüp kazıyye-i hücnat-engīz-i haṭīc aların nuql-ı encümen-i ağıyār idersüz.” diyü

(80a)

(1) buyurdılar. Qāc ide-i kār-āzmāyān-ı dehr-i kīnever ki ağıvār-ı biḥār-ı efkāra ğavş ile (2) iḥrāc-ı aşḍāf-ı ciber kılmışlar ve teşebbüs-i ḥibāl-ı ḥayāl ile firāz-ı küngüre-i kuşūr-ı (3) taşavvura vūşül bulup şaḥnında nice dūşize-i pākīze-i naşāyiḥi der-ağuş (4) itmişlerdür. Bu zābıṭayı pīş-nihād-ı erbāb-ı sedād ve düstürü'l-ı amel-i aşḥāb-ı (5) reşād olmak üzere qarār virmişlerdür ki bir ādemi nāmzed-i uḥuvvet ü (6) yārī ve mersüm-ı dāğ-ı vefādārī kılmak ve naqd-i vefāya emīn ve ḥavā'ic-i (7) ḥubb u velāya kāfil u zamīn bilmek murād olıcağ lāzımdur ki evvelā anı bir (8) taqrīb ile iğzāb u ta'zīb idesin ve tenhāsında mebhāş-ı tavşīfüñi (9) ne kālebe ifrāğ ider ve meşşāta-ı zebānı şüret-i bıkır-ı zikriñe ne yüzden (10) āb u tāb virür, tecessüs idüp göresin ve nihān-ḥāne-i rāzına (11) cevāsīs-i esrār olan yārān-ı mevşūğun bihimden ba'zı maḥrem kılasın, (12) tā ki urūq-ı tefekkürine ḥulül idüp iktināh-ı melḥūzāt-ı zamīrinde ve istiqlāc-ı (13) māhiyyet-i aqīdesinde mübālağa idüp ḥaḳīḳat-ı ḥāl bi't-taḫṣīl ve'l-icmāl (14) münkeşif u mütebeyyin ve mütelahḥış u müte'ayyin ola. Eger meşğül-i melāmet olup (15) ser-i taḥḳīka sāṭūr-ı mezemmet ḥavāle kılmış ise el-ıyāz-güyān “*rāḍiyen mine'l-* (16) *ḡanīmeti bi'l-ıyāb*”^{*} nīm-rāh-ı teveccühden semt-i ferāğa atf-ı zimām-ı nedāmet (17) kılip ser-menzil-i bī-kesīye inān-rīz-i giriz idesin ve eger senüñ cibāl-ı (18) şimāliyye-i ta'nīf ü tehcīnünden ḥubūb iden şarşar-ı izdirā anuñ lücce-i derūnını (19) mütelāṭım ve emvāc-ı tağayyürini müterākım itmeyüp sükün-ı deryā-yı derūnı

(80b)

(1) sebebi ile cevvi-i dimāğına ebḥire-i utüvv ü bağḍā mütesā'id ve sāḥil-i deḥānına ḥas u (2) ḥāşāk-ı kaḫf ü şetm mütevārid olmamış ise āb-ı şāfi-şifāt şafvet-i (3) derūn

¹⁹ kazıyye-i: kār ide B

¹ kār-āzmāyān: kār aztābān B; kīnever ki: kīne H

² kılmışlar: kılmışlardur B

⁴ zābıṭayı: zābıṭa-ı Ş

¹⁵ kılmış: itmiş B; güyān-ı: güyāna B; bi'llāh: -U/B/Ş

^{*} Geri dönme ganimetine razı olarak.

² ḥāşāk-ı: -B

şāhibi idügi mütebeyyin ve lâyıķ-ı dostī vü ülfet oldıđı müte‘ayyin (4) olur. Ol taķdīrce mīsāk-ı ħubb u velāyı tecdīd ve bünyān-ı merşūşa-ı (5) şıdķ u şafāyı teşyīd idüp hemīşe āyīn-i yegānegī ve birāderī ber-ķarār ola. (6) Fermūde-i kibār-ı aĥyārdur ki ol maķūle müslim ile şoĥbet ü ülfet sezādur ki cenāb-ı (7) ‘allāmü’l-ġuyūba ma‘lūm olan sırr-ı nihānını senden maĥfī vü pinhān itmeye ve ĥazret-i (8) settārü’l-‘uyūb zeyl-i ‘afv ile mestūr itdüđi zillet ü ķuşūrını aġyāra (9) ‘ayān itmeye. Belki ba‘z-ı ĥabāyā-yı rāzı ifrāġ-ı inā-yı ĥāfızası kılup (10) esrār-ı maĥkiyye tamām ma‘lūm u maşbüť mıdur diyü pürsiş-i keyfiyyet-i nigeĥ-dārī-i rāz (11) itsūñ daĥı fevr-i istimā‘ ide rūsūm-i kelām-ı merķūmı levĥ-i dilden izāle ve menfez-i (12) sem‘-i diđerden iĥrāc idüp ne-şenīde vü ne-dāniste mu‘āmelesin göstere (13) ve bi’l-cümle revzene-i ġüşāde cenāĥ-ı şımāĥdan dāĥil-i ĥücre-i sāmi‘ ası olan (14) esrār-ı vācibü’l-izmārı derīçe-i dehāna reh-yāb olmadan men‘ idüp (15) inhidām-ı binā-i vücūd zamānı gelince muĥāriz-i ĥışn-ı beden olan kütvāl-ı rüĥ (16) gibi ķulle-i ĥāfızadan bīrūn-ĥırām olmaġı ĥarām taşavvur eyleye. Bu güher-pāre-i keh-rübā ĥāşiyyet-i (17) naşĥat cezb-i giyāĥ-ı ĥavātır-ı ehl-i fiťnat için nihāde-i dürc-i rivāyet (18) kılmışdur ki erbāb-ı ‘uķūl-ı sedīde ve aşĥāb-ı elbāb-ı pesendīde buyurmuşlardur, (19) zinhār bu dört ĥālde izĥār-ı maĥabbet ve vefādārī iden eşĥāşuñ şīfte-i

(81a)

(1) da‘vā-yı bī-ma‘nā-yı müzevver-feĥvāları olmadan iĥtirāz olma, ya‘nī vaķt-i rızāda (2) ve zamān-ı ricāda ve eyyām-ı hevā vü hevesde ve hengām-ı tuġyān-ı seyl-i şehvetde nümāyende-i (3) yarı ve mihrbānı olan riyākārān-ı ma‘şuş-ťabī‘ atuñ naķş-ı bī-me‘āl-ı (4) tabaşbuş-ı rübahānelerine vücūd virilmeye; zīrā ĥālāt-ı mezkūrede iddi‘ā-yı (5) muvālāta zārūret ilcā idüp ĥuşūl-ı merāmdan soñra lā-büdd ser-rişte-i (6) ta‘alluķı infişām bulur. Ĥazret-i ‘Abbās rađīya’llāhu ‘anh filze-i kebedi ve nevr-ı mīve-i (7) naĥl-i cesedi olan ferzend-i emced ü erşedi ‘Abdu’llāha ki e‘izze-i aşĥāb (8) ve ecille-i muķarrebān-ı ‘Ömer bin el-Ĥaťtābdan idi. Bu ta‘vīz-i naşĥatı ĥırz-ı bāzū-yı iz‘ān (9) itdi ki “Ey cān-ı peder muĥāť-ı zihni derrākuñ ola ki cenāb-ı emīrū’l-mü‘minīn (10) saña mezīd-i ikrāmından şaf-ı muĥtaşşān-ı āstānında cāy-ı

⁷ nihānını senden: nihānından B

⁹ ba‘z-ı: -H

¹¹ fevr-i: evvel H; rāz itsūñ daĥı fevr-i istimā‘ ide rūsūm-i kelām-ı merķūmı levĥ-dilden izāle ve menfez-i: -B

nişest erzānī kılup (11) adr-i cāh u celālūñi āsmān-peyvend eylemişdür ve kemāl-i ri‘āyetinden pīrān-ı cihān-dīdeye (12) tadīm idüp seni havāşş-ı bārgāh-ı iclālinden bilmişdür. Revā budur ki ha-ı ‘ināyetin (13) izā‘at itmeyesin ve bu havāşş-ı hamsede ki şahş-ı vefāya menzile-i havāss-ı hamsededür, (14) tesāmu u ufūl cā‘iz görmeyesin.” **Evvelā** şikāf-ı uşdan dāil-i hemyān-ı sem‘ (15) olan gevher-i mu‘teber-i esrāruñ ketm u ihfāsında ihtimām idüp ol ser-i hemyānı (16) rişte-i sükūt ile mukem-bend idesin. Ve esnān-ı sī ve dūñuñ her birin (17) pārqe-i şem‘-i kāfūrī farz idüp otuz iki yerde mühr-i sükūt urasın (18) farazā nāun-ı dest-i azā kīse-i cismūñi āk āk iderse ol le‘ālī-i (19) girān-bahāya perīşānī taarru itmeye. **Şāniyen** huzūr-ı emīrū‘l-mū‘minīnde a‘rāz-ı

(81b)

(1) müsłimīnden baş itmeyüp cemi‘yyetgāh-ı sipāh-ı ‘ırz u vaār olan meclis-i (2) ‘ālīlerinde zinhār sell-i seyf-i lisān idüp hī kesūñ endām-ı ta‘rīfine zam-res-i (3) ıybet ü mezemmet olmayasın. **Şālisen** şemşīr-i zebānuñı zeng-beste-i kızb u dürüğ (4) olmadan şaınup ol şamşām-ı ser-tūzī nebve-i kelām-ı ayr-ı vāı‘dan hıfz (5) idesin. **Rābi‘an** cenāb-ı ālīfenūñ her emrine muı‘ ve münād olup kemān-ı (6) işāretinden hemān ki bir nāvek-i murāda uşād vire, der-āl sīne-i abūlı hedef-i (7) icābet kılup zinhār araf-ı ta‘allūle tecānüb u temāyül revā görmeyesin. **āmisen** (8) ıyānet ü süst-peymānīden azer idüp sa‘y it ki āsmān-ı rast-gerdīş-i (9) himmetūñ ub-ı şadāat u atu‘l-istivā-ı istiāmet üzre gerdān (10) olup zeneb-i tinnīn-i ıyel u bī-vefāyī āftāb-ı al‘atuñı münkesif itmeye. **a-ı pencüm** (11) şaded-i muşāabetde kelām-ı a-ı şefīi merdūd ve kāsīd kılmadan ihtirāzdur, ya‘nī (12) sū-ı sev-i suanda kendīñi ālīb ve şadıuñı malūb östermeyesin ki huzār-ı (13) meclis seni ‘āıl ve nebīh ve anı āfīl ve sefīh ann itmiyeler. El-āşıl mutezā-yı (14) edeb-i muşāabet budur ki her ālde söz yārānuñ olup velev süllim ha elūñde (15) olduı tadīrce lāzımdur ki murāduñı bir arīile ta‘bīr idesin ki sāmī‘ (16) araf-ı şavābı kelām-ı abābda müşāhede eyleye. **a-ı şeşüm** avlen ve fı‘len

¹¹ cihān: -H

¹⁹ azret-i: -U/H/Ş

³ zeng: -H

¹¹ kılmadan ihtirāzdur: kılmayup taşnīf itmeden ihtirāzdur H

¹⁶ ta‘zīm: -B

ta^c zīm u (17) ikrāmında ser-i mū taqşır itmeyüp her hâlde ri^c âyet-i hadd-ı i^c tidâldur ve şerī^c at-ı (18) mürüvvetde şadīķı zīr-i cenāh-ı ta^c azzuma alup hedef-i nibāl-ı taḥķır itmekden ziyāde (19) vebāl olmaz. Tetimmāt-ı şaded-i mezkūrdandur ki aşdikā ile ifrāt-ı mümāzaḥa bā^c iş-i

(82a)

(1) tağayyür-i mizāc-ı muvālāt olur; zīrā mizāh-ı mu^c tedil nemek-i ḥ[~]ān-ı ülfetdür. Şöyle ki (2) hadd-ı mu^c tādān tecāvüz ide menhel-i ^cazb-ı vidādı āmīhte-i şereng-i fesād (3) idüp ne eṭ^cime-i nefise-i muḥālaḥada lezzet ve ne çāšnī-i eşribe-i muşādaḳatda (4) hoş-güvārī vü ḥalāvet ḳalur. Nite ki āb-ı ḥayāt-ı naşāyih Ḥazret-i Resūl-i ^camīmü'l- (5) menāyihden bu zülāl-i tenbīh müteressih olmışdur ki “Şehd-i ^cahdı mürri-ḥulf u ḥilāf (6) ile telḥ u nā-güvār itmeñ ve aşdikāyı dağdaḡa-ı keşret-i mizāh ile perīşān u (7) bī-ḥuzūr ḳılmañ ve pālūde-i kelāmı ālūde-i dürüg u güzāf itmegi revā görmeñ.” (8) diyü işāret buyurmuşlardur. **Ḥakḳ-ı heftüm** tābi^c -i muṭlaḳ olup sükūn u ḥareket (9) ve za^c n u neḥzatda teba^c iyyet itmekdür. Şöyle ki bir ṭarafa ^catf-ı ^cinān-ı ^cazīmet (10) şadedinde kendü ile murāfaḳata işāret eylese bahāne-fürüşī-i zād u zevāda (11) ve tedārük-i ḥavā³ic-i vā-māndegān-ı beyt ve tedbīr-i tertīb-i esliḥa vü sāz u seleb (12) itmeyüp bī-pürsiş-i semt-i teveccüh fi'l-ḥāl dūnbāle-rev-i yār-ı vefādār olmaḡa mutāba^cat (13) ḳıla. Ebū Süleymān Dārānī raḥmetu'llāhi ^caleyh buyurmuşlardur “Bir şınv-ı şadāḳat-şī^cār ile (14) nice rüzgār **Mısrā¹**: *El-cismü cismāni ve'r-rūḥu vāḥid** **Neḡr**: vezni üzre nefsi vāḥide ḥükminde (15) yār-ı gār olup bünyān-ı maḥabbet-i birāderānemüz bir vechile raşānet ü iştidād (16) bulmuş idi ki şecere-i şābitü'l-aşl-ı tevāfuḳımızı taḥrīkde dest-i ḥadeşān sālḥā (17) der-kār olsa miḳdār-ı zerre ne bīḥ u bün-i ḥulūşımuza taḍa^c ḍu^c gelür ve ne efnān u (18) aḡşān-ı mülteffetü's-sāḳ bi's-sāḳ-ı ittifāḳımızda nev^c -i teza^c zu^c nümāyān olurdu. (19) El-ḥāşıl ittişāl-ı derūnımız bir mertebede rūsūḥ peydā itmişdi ki erre-i mār-dendān-ı

¹ mizāh-ı: mizāc-ı B

⁶ mizāh: mizāc B

⁹ neḥzatda: neḥzatında H

¹¹ tertīb-i: terbiyet H

* *İki beden bir ruh.*

¹⁸ ittifāḳımızda: ittifāḳımız B; nev^c -i: -B

(82b)

(1) ecelden ğayrı ile tefrîk muḥāl ve nācūḥ-i tîz-i ‘ömr-şikâfdan özge edevât-ı (2) mümārāt ile şikest bulmaḥ taşavvur-ı bî-me’āl olup beynimüze nūr-ı zükā (3) ve reşḥa-ı mā ḥulūlı müte‘assır ve şahş-ı teklîf ü tekellüf vücūd-ı bîġāne gibi miyānımızda (4) cāy-ı güncāyiş bulmaḥ müte‘azzir idi.” Bā-în cümle yevmen mine’l-eyyām ḥuzūrında (5) bir muḥakḳar ḥācetüm zāhir olup incāḥ-ı merām şadedinde kemiyyetinden su’āl idüp (6) ne miḳdār ile maşlahatuñ tamām olur mażmūnın iş‘ār itmekle bu mertebede tereddüdi (7) bā’ iş-i izmiḥlāl-i maḥabbet olup fi’l-ḥāl ḥalāvet-i ülfeti mezāk-ı cāndan hicret (8) eyledi. **Hakḳ-ı heştüm** luṭf-ı ta’bîr ile meretebe-i maḥabbetüñden şadîḳ-ı şefîḳi ḥabîr (9) itmekdür. “*Ke-mā verede fi’l-ḥadiş izā eḥabbe eḥadüküm eḥāhu felyuḥbirhu*”^{*} şemere-i şecere-i (10) iḥbār oldur ki berîḳ-ı ifāde-i maḥabbet şikāf-ı sāmî‘adan fezā-yı dimāġına (11) ‘aks-endāz-ı vüşül olıcaḳ anuñ daḡı şaḥrā-yı derūnına te’şîr idüp mezārî‘-ı (12) bāṭınında pāşide olan tuḥm-ı şadāḳat resīde-i derece-i kemāl olup (13) senābil-i hezār-dāne-i mihr u vefā ve maḥşül-ı ‘amīmü’l-berekāt-ı şıdḳ u şafā ḥuşüle (14) gelür. **Hakḳ-ı nüḥüm** şadîḳuñ cemî‘ ḥālını sırren tefahḥuşdur. Mebādā ‘arıza-ı fāḳadan (15) ḥaste-ḥāl veyā bār-ı ṭāḳat-şiken-i düyün ile zebün u bî-mecāl olup (16) sāmān-ı ğayret māni‘-i keşf-i zāruret olmaġla āteş-i ğayūr-süz-ı ḥamiyyet (17) eczā-ı vücūdını süzān idüp nā’ire-i miḥnetini ḥākister-i tecellüd ile pinhān (18) itmek fikrine düşüp keşf-i rāzdan ġalebe-i ‘ār-ı nār-mişāl ile iḥtirāz (19) üzre ola. Pes şerīṭa-ı ḳaşide-i ġam-ġüsārî ve nefīce-i muḳaddeme-i birāderî

(83a)

(1) vü yārî budur ki reşehāt-ı āb-ı ḥayāt-ı taḳayyüd ve iltifāt ile iṭfā-ı lev‘a-ı (2) ciger-ġüdāz-ı izṭirābına himmet ve teskîn-i ḥarāret-i zā’iḳa-süz-ı ‘aciz u izṭirābına (3) i‘ānet olına. **Hakḳ-ı dehüm** esmā vü elḳābından mebgüz u menfūrı olan (4) lafza-ı nā-çespān ile ḥiṭābdan iḥtirāzdur ki emîrū’l-mü’minîn Ḥazret-i ‘Ömer (5) İbnü’l-Ḥaṭṭāb buyurmuşlar “Aḡ-ı şefîḳuñ maḥabbeti üç cihetden teraḳḳî-yāb-ı (6) izdiyād olup

² beynimüze: -H

^{*} “*Biriniz bir kardeşini sevdiği zaman bunu ona belli etsin.*” (Hadis)

⁴ Ḥazret-i: - Ş

⁵ İbnü’l-Ḥaṭṭāb: bin el-Ḥaṭṭāb raḳīya’llāhu anh H/B

mir'ât-ı meclüvve-i derûnı ol vücûh-ı şelâsedden şafâ (7) ve niķâ peydâ ider ki evvelâ nâm-ı nîk u vaşf-ı hûb ile muhâţaba, (8) sâniyen selâm-ı ta' zîm-encâm ile ibtidâ-i muşâhabe, şâlişen âmed ü şüdde ikrâm ve (9) taşdır ile mu'âmeledür ve etbâ' u eşyâ' ın dağı bu vech üzre mu'âmeleden (10) hişşedâr-ı iltifât itmek lâzıme-i yârân-ı pesendide-şifâtıdır.” **Hakķ-ı yâzdehüm** (11) edâ-yı şükr-i ni' metde taķşîr olunmamaķdur ki ĥazret-i 'Alî kerremma'llâhu vechehu buyurmuşlardur (12) “Her kim birâderinüñ kendi ĥakķında izĥâr itdügi niyyet-i ĥayruñ şükrinde kuşür (13) ide, ol niyyetüñ kuvvetden fi'le geldügi şüretde dağı taķşîr itmesi muķarrerdür.” (14) **Hakķ-ı düvâzdehüm** ĥaybet-i şadîķde ķâ'ide-i cânibdârî ve şiyânet-i 'ırz-ı (15) vefâdârî ke-mâ hüve'l-vâcib mer'î gerekdür. Şöyle ki bir herze-ĥ'âr-ı jā-j-ĥây (16) dehen-güşâ-yı ĥıybet olsa sîlî-i ĥehre-ĥırâş-ı i' tirâz ile rüy-ı mezemmet-güyü (17) nîlî kılına ki bu maķâmda sükût u taĥammül kemâl-i nâ-kesîden nâşîdür. (18) Meşelâ şüret-i zâhirede bir dostuñ ĥarb u ızrârına mübâşir (19) olan şaĥş-ı pür-naķşa mu'âraza-ı fi'liyye lâzım olduğu gibi bu mâddede

(83b)

(1) dağı bî-'aynihi muţârede-i ĥavliyye emr-i mühimmdür. Erîke-nişîn-i dâru'l-beķâ ve sâkin-i (2) 'âlî-serây-ı cennetü'l-me'vâ ĥazret-i Ebî Derdânuñ eşnâ-i geşt-i küh u deştde (3) maşlahat-ı zirâ'at için mu'ayyen iken baķara-ı muĥaķķereye nazâr-ı 'âlîleleri düş (4) olur. Görür ki biri biri ile kemâl-ı muvâneset idüp sükün u ĥareketde (5) yek-digere bir vechile teba'ıyyet itmişler ki biri refţâr itse ol dağı ma'en gider, (6) ĥarâr eylese evvelde bile ĥarâr ider. Bî-iĥtiyâr iki lüle-i dîdelerinden isâle-i (7) ĥatarât-ı 'aberât ile şâd-âb-sâz-ı mezâri'-ı te'eşşür oldılar ve buyurdılar ki (8) birâderân-ı râh-ı dîn âdâb-ı uĥuvvet ü de'b-i murâfaķat u muvâfaķatı bu iki (9) ĥayvân-ı kâsidü'l-iz'ândan ta'allüm itsünler ve biri birine itâ'at ve teba'ıyyeti (10) bunlardan görsünler. **Hakķ-ı sîzdehüm** 'ulüm-ı dîniyyede muĥtâc-ı ta'allüm olduğu (11) mertebeyi şadîķ-ı şefîķe ta'lîmdür. Zîrâ aĥvâl-ı dîniyyede “*ke-mâ merre*

⁷ nîk u: nikû u H

¹¹ efendimiz: -U/H/Ş

² Ebî: Ebü Ş; deştde: deştinde B

⁵ itse: eylese B

⁶ evvelde bile: ol dağı B

tafşîlehu** (12) zimmet-i aḥ-ı ‘azîzi metâ’ ib-i şüriyyeden ḥimāye lüzümü gibi nār-ı dūzaḥdan (13) viḳāye daḥı bi-ṭarīḳi’l-evleviyyet mühimm ve lâzımdur. Eger ifâdede taḳşîr itmeyüp (14) ḳabûl ve ta’ allümde ṭaraf-ı şadîḳdan tehāvün u ḳuşûr nümāyân olursa (15) nihānî pend-i müşfikâne ve temşîlât-ı ḥoş-ṭab’āna ile semt-i telaṭṭufdan (16) ehvâl-ı âḥiret ve aḥvâl-ı ḳahr-ı rebûbiyyetden āgâh eyleye. Kârger olmayıcaḳ (17) taḥvîf u tehdîd ile ta’ rîḳ-i üz-n-i ğafletinde bezl-i himmet ḳıla. Eger revzene-i (18) gūşından vülûc iden nesîm-i naşîḥat ḳubbe-i dimāğında ārām itmeyüp (19) menfez-i sem’-i digerden ḥurûc iderse ḳavl-i ḥazret-i ‘Osmân raḍîya’llāhu ‘anh

(84a)

(1) *“İzâ naşaḥte li-eḥadin fe-lem yaḳbel minke fe-teḳarreb ilâ’llāh”**** reh-nümā-yı semt-i sükût (2) olur. Ammâ bu maḳûle ile tedvâr-ı aḳdâḥ-ı naşāyiḥ mele-i nās u mecmâ’-ı enâmıda nâ-muraḥḥaşdur. (3) Zîrâ neşve-baḥş-ı te’sîr olmayup ḥumâr-ı iftizâḥı ‘ilâc-pezîr olmaz (4) ve şaded-i tefhîm-i pend-i sūdmennde ḥurûf-ı taḳrîrünü maḥâric-i tefhîm üzre (5) edâdan ihtirâz idüp ri’âyet-i ḳâ’ide-i terḳîḳ ile imâle-i ḥâṭırına (6) himmet olma ve bâng-ı tenbîḥ ü tehdîdi ber-dâşte-i evc-i tevbîḥ itmekle (7) müş’ir-i ğavġâ olmayasın ki zemzeme-i nuşḥ u pend-i müşfikâne bîrûn-ı perde-i (8) i’tidâl u ḥâric-i uşûl-ı ma’ḳûl olıcaḳ mü’essir-i cân-ı iz’ân olmayup (9) taşdî’-i mümteni’ü’l-ilâcdan ğayrı ḥâlet îrâş eylemez ve ‘uyûbuñı nihānî (10) ifâde iden şadîḳ-ı şadıḳa rencûr ve bî-ḥuzûr olmaḳ mertebe-i inşâfdan (11) dürdur. Belki bu luṭfi muḳâbelesinde memnûn olmaḳ lâzımdur ki bir kimse (12) derûn-ı câme vü bıṭâne-i libâsuñda mâr u kejdüm ü sâ’ir hevâm-ı zarar-resândan (13) bir mü’zînüñ pinhân olduğundan āgâh eylese tamâm luṭf (14) itmiş olur ve ‘inde’t-taḥḳîḳ evşâf-ı zemîme eziyyetkârân-ı mezkûrdan ya’ni mâr u kejdüm maḳûlesinden bedter (15) idüğü emr-i muḳarrerdür; zîrâ mâr u kejdümüñ zararı cism-i za’îfe (16) ve aḥlâḳ-ı seyyi’eniñ işâbeti rûḥ-ı laṭîfedür ve anlaruñ zaḥmkârîleri (17) firâş u şiyâbda bunlaruñ kefen ü türâbda zâhir olup ‘âlem-i şüretde (18) olan veca’ bürheten mine’z-

* Detaylı açıklaması geçtiği gibi.

¹⁴ ṭaraf-ı: ṭarîḳ B

** *Birine nasîhat ettiğinde kabul etmezse Allah’a yaklaş.*

² bu maḳûle ile: -H

⁴ ve şaded-i: -B

¹¹ dürdur: dūr B

zamān zā' il olur. Hāzret-i Faḥr-i 'Ālem şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem “*el-mü'min mir'atü'l-mü'min*”*

(84b)

(1) buyurdıkları kelām-ı pür-ḥikmetüñ ḥükmi bu maẓmün-ı laṭîfi mutaẓammındur ki nūr-ı îmānla āyînesi (2) tâbnāk olan müslim-i āḫerüñ 'aybını gösterür ya' nî ihtirāzı lâzım olan sū-i (3) fi' āli biri birinde görüp mütenebbih olurlar diyü ma' nā virmişlerdür. (4) Hāzret-i 'Ömer raḍīya'llāhu 'anh “raḥmet-i Ḥudā ol şadīḳ-ı bî-reyb u riyāya ki 'uyubumı (5) baña ihdā eyleye.” diyü buyurırlarmış. Ḥattā rivāyet-kerde-i kibār-ı aḫyārdur ki (6) Selmān-ı Fāris raḍīya'llāhu 'anh bir gün pīşgāh-ı ḫāzret-i 'Ömere duḫūl ve miyān-ı şaf-ı (7) muḫarrebінде müşül itdi. Cenāb-ı İbn-i Ḥaṭṭāb Selmāna ḫiṭāb idüp (8) “Yā Selmān dürüst ü rāst beyān eyle ki benüm aḫvālümden elsine-i enāmda (9) sâ'ir u dā'ir ne maḫūle güft u gū gūş-zedüñ oldı ki ol ḫāl (10) 'alā-taḫdīri'l-vuḫū' saña müstehcen gelüp izāle vü def' i ḫuzūruñda müstaḫsen (11) ola.” didükde Selmān-ı dil-keş beyān-ı taḫdīm-i merāsım-i isti' fādan soñra zemīnū'l- (12) me'mūr-ı ma' zūrda zānū-zede āğāz-ı taḫrīr idüp “Ey cā-nişīn-i Resūl-ı (13) güzīn zebān-ı ḫalkda şāyi' ve meşḫūrdur ki nümūdār-ı munaḫḫaş-süfre-i āsmān (14) olan simāṭuñuzda rüz-merre ḫurş-ı mihr u meh gibi iki küliçe-i nān nihāde (15) olurmış ve libās-ı cism-i şerīfūñüz olmağıçün iki pīrehen müheyyā olup (16) biri dībā-yı zībā-yı rüz gibi eyyāmda pūşişten ve biri mānend-i kemhā-yı miskī- (17) fām-ı şām hengām-ı ḫāb-ı rāḫatda zarf-ı gevher-i beden ḫılınurmış. Bundan (18) ḡayrı selef ü telefe dā'ir ve muḫteẓā-yı tarīḳa-ı taḫvāya muḡāyir ḫaber gūş-güzārum (19) olmadı didi.” ḫāzret-i Fārūḳ-ı 'amīmü'l-elṭāf muḫteẓā-yı şīme-i 'adl u

* *Mü'min mü'minin aynasıdır.* (Hadis)

² gibi: -U/H/Ş; ihtirāzı: ızrār H

³ fi' āli: ḫālī H; birbirinde: birbirinde B

⁶ Fāris: Fārisī B; raḍīya'llāhu: -U/H/Ş

⁷ muḫarrebінде: muḫarrebāna B; Selmāna: Selmān ḫāzretlerine B

⁸ beyān eyle ki: söyle ki B

⁹ ne maḫūle: -B

¹⁴ ḫurş-ı: -B; mihr: -Ş

¹⁵ için: -U/H/Ş

¹⁷ ḫāb-ı: -Ş

(85a)

(1) inşâf ile melhûz-ı dil-i Selmâni is'âfa 'azîmet buyurup fi'l-ḥaḳîka (2) bu iki ḥâl-i zâ'ididen beden ve dehen maḥrûm olmak emr-i sehldür. Ba' de'l-yevm (3) tekerrür-i câme vü nân ber-ṭaraf olsun diyü tenbîh ve işâret buyurdılar. (4) Ḥuzeyfe-i Mar' aşî rahmetu'llâh 'aleyh, Yûsuf bin Esbâta irsâl-i mektûb ile tevbiḥ-i (5) 'uyûb idüp istimâ' olındı ki dînüni iki ḥabbeye fûrûḥt eylemişsin, ya'nî (6) bâzârda bir şey'e ḥarîdâr olup bâyi'ün ta'yîn itdügi şemenden rub' dirhem (7) kadar ḥaṭṭ olunmasın teklîf ile izhâr-ı vaz'-ı 'anîf itmişsin. Zinhâr (8) dîde-i cândan sübât-ı ḡafleti def' it ve çehre-i mücâhededen bürka'-ı ṭama'ı (9) ref' it. Her kim ma'anî-i mu'ciz-eşer-i furḳân-ı celîlü's-şâna taḥşîl-i 'uşûr itdükden (10) şoñra meyl-i ḥuṭâm ve raḡbet-i nizâ'-ı ḥelâl ü ḥarâm nümâyân ide, ba'id degüldür ki (11) ol âdem âyât-ı Ḥudâda reyb u mirâ idenlere iltihâk ile dâḡdâr-ı ḥüsrân-ı (12) dîn u dünyâ ola ve bu maḳûle eşyâ-ı ḥasîseden maḥzûz u minnetdâr olmak (13) 'alâmet-i meyelân-ı mâl ve nişân-ı raḡbet-i dünyâ idügi muḥaḳḳaḳdur." diyüp (14) çemen-i zübül-yâfte-i aḥlâkına lüle-i sîmîn-i mektûbdan isâle-i reşehât-ı (15) naşâyiḥ itdükleri mervîdür. Âyet-i pürhidâyet-i "*ve-lâkin lâ-tuḥıbbüne'n-nâşihîn*"* (16) taḥḳîkinden nâ'ire-i yerâ'a-ı müfessîrinden rîzân-ı zemîn-i ifâde vü tebyîn (17) olan reşehât-ı müfîzü'l-berekât-ı ḥikemendür ki nâşihdan teneffür-i ṭibâ'-ı (18) ḥasîseye bâ'is ol maḳûle eşḡaş-ı ḥüreser-i bed-pertevün 'urûḳ-ı ṭıynetlerinde (19) ki iblîs-i ḥasîşe güzergâh u memerrdür. Ḥılt-ı fâsid-i ru'ûnet ü rîḥ-i ḳabîḥ-i naḥvet

(85b)

(1) istîlâsından ebḥire-i ḥuyelâ vü ḡurûr u ḥod-pesendî ev' iye-i ḥavâssını mümtelî (2) ḳılıp ḳuvâ-yı müdrikesine muñşabb olan mevâdd-ı nezâlet ü fesâd nûr-ı (3) cezâlet ü reşâdını maḥv idüp mübtelâ-yı sebel-i 'ilel olmaḡla timşâl-i (4) cibâl maḳûlesi olan

¹ Selmâni: -Ş

⁵⁻⁷ ya'nî bâzârda... 'anîf itmişsin: -Ş

⁸ sübât: siyâb H; bürka'-ı: bürkat'-ı B

⁹ furḳân: fermân H

¹² maḥzûz: melhûz B

* "*Fakat siz nasihat edenleri sevmiyorsunuz.*" Kur'an-ı Kerim (A'raf 7/79)

¹⁶ taḥḳîkinden: -H; nâ'ire: nâdirân B; ifâde ve tebyîn: ifâde-i ta'yîn B

¹⁷ teneffür-i: tenfir H

³ cezâlet: ḡayrât H; sebel: sübül B

⁴ cibâl: ḥıbâl H; ḡalâli: -H

eşkāl-i dālāli gözine görünmeyüp ittılā¹⁵-ı ma¹⁶‘āyibe (5) ‘adem-i kudret u fiḳdān-ı istiṭā‘atīdūr. Ve illā nihādında ihsās-ı dā¹⁷-ı ḳabā’ih-i (6) mūrīşü’l-fezāyihā kudret olanuñ ṭaleb-i devā¹⁸-ı naşāyihde bī-iḥtiyār (7) olması vāzih u zāhirdür. Bu tetimme-i baḥş-i mezkūr daḥı ma¹⁹‘lūm-ı erbāb-ı (8) şu‘ūr ola ki şadīḳa izāḳa-ı çāşnī-i nuş u pend ol zamānda müfīd ü (9) sūdmenddür ki mürtekib olduḡı ‘ayb u taḳşīr ḥaḳḳ-ı āḥere müterettib (10) ola. Eger ta²⁰‘addīsi nefsi-i nāşihā ‘āid ise ol maḥallde isrāf-ı naḳdīne-i (11) suḥan-ı pend-āmīz emri-i zā’id olup münāsib-i ḥāl tecerru²¹-ı melāldur, be-şart-ı (12) ān taḡayyürini izḥār ve ‘adem-i ḳabūl-ı kelāmından nāşī tekeddür ü te’şşürini i‘lānda ışrār (13) itmeye; zīrā müşāteme vü cidāla ilcā idüp refte refte mü’eddī-i firḳat (14) olmaḡ ihtimāldür ve eger ḥaṭī’asını ḥavşala-ı taḥammüli ḥazm idemeyüp bi’z-żarūre (15) mi²²‘de-i iştibārı mümtelī olursa hezār zinhār cüşā-i şütüm-ı mezmūm ile (16) ta²³‘zīb-i şadīḳ-ı ittiḥāda bā’iş olmayup ḥāne cüdā gūr cüdā meşel-i (17) bī-mişlī ile ‘amel iden kenāre-gīrān-ı semt-i vaḥdete müteveccih olmaḡla vaşl-ı (18) āsāyişgede-i hicr u bi²⁴‘ād ola ki be-her-ḥāl irtikāb-ı şütüm-ı şūmdan iḥtiyār-ı (19) tenā’ī vü tebā’üd evlā ve şoḥbet-i refīḳ-ı mezmūmdan maḥrūm olmaḡ istişvāb-

(86a)

(1) gerde-i ‘uḳalādur. Ammā bu ḥāle ya²⁵‘nī terk-i refīḳ-ı bed-ḥışāla kemāl-i żarūret (2) ilcā itmek gerekdür ki ednā mücib ile iḥtiyār-ı müfāreḳat münāfi-i (3) mürüvvetdür ve lāzım olan mehmā-emken zehr-ābe-i evzā²⁶-ı bāride-i rüfeḳāyı (4) tecerru²⁷ ve bār-ı girān-ı ekdār-ı hem-şoḥbetānı taḥammüldür. Zīrā şoḥbet ü ülfetden (5) ḡaraż tehzīb-i aḥlāḳ idüp tiḡ-i āzār-ı ḥalka sīne-i şabrı siper (6) ḳılmaḡdur. Ebū Bekr-i Kettānī raḥimehu’llāh buyururlar ki “Bir şaḥş-ı girān-cān rāḡīb-ı şoḥbetüm (7) olup nice zamān sāye-mişāl mülāzım-ı ḥizmetüm oldı; lākin derūnuma peyker-i (8) müstenkeri şıḳlet virüp her çend tedbīr-i müdāfa²⁸‘aya mübāşeret olunmuş ise (9) daḥı ziyāde cāy-gīr-i şebāt olup gitdüḡçe keştī-i girān-seyr-i şıḳleti lenger-endāz-ı (10) baḥr-i ḥāṭır oldı. Füsūn-ı ihdā-ı eşyā-ı nefise ile tevaḳḳu²⁹-ı def³⁰-i ḳābūsı ḳılduḡça (11) daḥı bedter āzürde vü şebāt-ı iḳdām idüp şeb ü rüz zıll-ı maḥrūṭī-şifat semt-i küre-i arz-ı vücūdumdan münfekk olmadı. (12) ‘Āḳıbet ḥarīfi menzilūme getirüp

¹⁵ hezār: - H; cüşā: -B

¹⁶ ḥışāla: fi‘āla H

¹⁷ bedter: -B

nihān-ḥāne-i (13) ri‘āyetde ikrām u ziyāfetden soñra iḳdām itdüm ki aḳdāmını nihāde-i rüy-ı meskenet-cüyüm (14) kıilup ben daḡı çehremi süde-i kefi-pāyı kıılam tarafeynden hezārān ilḡāḡ u (15) istiḡnā şudürından soñra bu vaż‘a rızā virüp muḳteżā-yı recā ber-cā (16) olıcaḡ deründan ol ḡāl-i istisḡāl zā‘il olup ḡüyā bu mu‘āmele ile (17) eşḡāl-i girān-cānīyi leked-zede vü peymāl eyledi.” Ebü ‘Alī-i Ribāḡī raḡmetu’llāhi ‘aleyh (18) rivāyet buyururlar ki ‘Abdu’llāḡ Rāzī ile bir bādiyede hem-rāḡ olmaḡ lāzım gelüp (19) ḡaḡ‘-ı mesāfeye ber-ā-ber vaż‘-ı ḡadem-i iḳdām itdük. Bir miḡdār ḡayy-ı rāḡdan

(86b)

(1) soñra baña ḡiḡāb idüp, “Bu şaḡrā-yı pehnāda ki bizden ḡayrı reh-rev-i bādiye-peymā (2) nā-peydādur. Mīr-i ḡāfile ḡaḡımız olmaḡ münāsibdür.” didi. Ben daḡı ta‘zīmen (3) li-şānihi cenāb-ı kerīmüñ ol rütbeye sezāvār ve teba‘iyyet-i muḡlaḡaya münāsib (4) olan faḡīr-i bī-miḡdārdur. Min ba‘d emrüne muḡ‘ vü ferman-berüm diyüp ‘ālem-i ḡudāvendīyi (5) anuñ düş-i himmetine taḡmīl itdüm. ‘Abdu’llāḡ daḡı te‘kīd-i mevāşīḡ u ‘uhūd idüp (6) ḡavlen ve fi‘len baña inḡiyād ve her emrümde terk-i ‘inād muḡarrer midür?” didi. Taḡrīr-i (7) sābıḡ üzre ben daḡı tekrīr-i ‘ahd-i imtişāl idüp muntazır-ı işāret-i lāzımü’l-inḡiyādı (8) oldum. Hemān-dem kendüde ve bende olan ḡalīl u keşīr zād u zevāda vü eşḡāl-ı (9) bir ḡarf-ı ma‘ḡüle ḡoyup ber-düş itdi ve taḡammül-i külf-i bār-keşīye ḡarār virüp (10) revāne-i rāḡ oldı. Bir ḡaḡ ḡaḡveden soñra ben taḡdīm-i niyāz idüp “ḡudāvendā (11) muḡteżā-yı ḡāfile-sālārī tekellüf ü bürdbārī degül belki ta‘aḡzum ü dāverīdür. (12) Zāt-ı büzürgvāruña lāzım olan āsüdegī vü rāḡat ve naḡl-i eşḡāl-ı ḡizmeti münāsib-i (13) ḡāl-i bendegān u ra‘iyyetdür. Li’llāhi ta‘ālā ḡarf-ı eşḡāl-ı şimdengirü bu kemer-beste-i (14) ‘ubūdiyyete tefvīz u teslīm eyleñ.” didüm. Fā‘idemend olmadı. Ba‘dehu niyāz-ı (15) münāvebe kıldum, kārger olmayup “ḡālā emīr-i nāfızü’l-emr-i ḡāfile benem, saña lāzım (16) olan iḡā‘at ve ḡükm-i ḡümāyunuma inḡiyād u teba‘iyyetdür. Ol zamān ki

¹⁴ ilḡāḡ u: ilcā vü H

¹⁶ ḡāl-i istisḡāl: cāy-ı istifāl H

¹⁷ Ebü ‘Alī-i Ribāḡī: -Ş

¹⁸ rivāyet: -B

¹⁹ ḡadem-i: aḡdām H

³ sezāvār: sezāvārdur H

⁹ maḡüle: maḡüleye B

(17) emr-i emâret senüñ nevbetüñe gelüp bu manşıb-ı ‘âliye rüzgâr seni ta‘yîn (18) ide, zimâm-ı irâdet ü ihtiyâr dest-i taşarrufuña vâ-beste olup (19) **Mışrâ‘**: *Fe-emrük mesmû‘un ve kavlüke nâfiz** **Neşr**: fehvâsı tevķī‘ -i menşür-ı iclâlüñ ola.”

(87a)

(1) diyüp tâ müsâfir-i şeh-râh-ı ‘âlem-i bālâ olan seyyâh-ı cihân-neverd-i âftâb (2) menzilüñe “*tağrubu fı-‘aynin ħami ‘etin*”*** de nüzül idince, ya‘nî kâfile-sâlâr-ı mihr-i münîr (3) cilvegâh-ı maşrıqdan nihân-ĥâne-i mağribe girince bu vech üzre geşt-i deşt (4) u kaţ‘-ı râh itdük. Ol zamân ki mîzbân-ı kazâ müsâfirân-ı şevâbit u (5) seyyâr için ĥayyâm-ı siyeh-fâm-ı şâmî ber-pâ kılp ve şahn-ı ribât-ı âsmânda (6) mevâkib-i kevâkibe cây-ı nişest âmâde idüp simât-ı müzerkeş-i mecerreyi pîşgâh-ı seyyâhân-ı ‘âlem-neverd-i (7) mihr u mâha keşide vü güşâde ve eşvâb u ‘alâ’iğden bürehne vü ‘ür olan (8) aşĥâb-ı tecrîd dūşına “*ve ce‘alnâ’l-leyle libâsen*”**** şâl-ı miskî-fâmını nihâde (9) kıldı; zâmile-i ĥareketimüzi keşide-i zâviye-i qarâr itdük ve bir kûşe-i bî-tüşede (10) istirahat u ârâma qarâr virdük. Kemîngâh-ı re’sü’l-cebelden reh-zen-i şehâb şebî-ĥün (11) idüp üstümüze bir vechile tîr-bârân itdi ki ne bir berk-i şeceri siper itmege (12) mecâl ve ne bir zîr-i ĥacere taĥaşşuna iktidâr oldı. ‘Abdu’llâh bir kılîm-pâreyi fark-ı (13) serümde miğfervâr tıutup mir-livâ-ı şubĥ-ı şâdıķ vüfûd-ı envârı bedîdâr (14) ve tîr-endâzân-ı bârânı münhezim ü târ u mâr idince bu ĥâl üzre mâni‘-i te’sîr-i tîr-i (15) ebr-i maţîr oldı. Ol şâdıķ-ı şâdıķuñ bu mertebede irtikâb-ı zaĥmetinden gâyetde (16) müte’essîr oldum. Ammâ ne çâre her çend teklîf-i münâvebe itdüm ise imtinâ‘ idüp “*Ĥâlâ (17) emîr ü nâfizü’l-kelâm-ı kâfile benem, saña lâzım olan maĥz-ı içâ‘ atdur.*” diyü cevâb-ı (18) evvelîn ile ilzâm iderdi. Farazâ ibtidâ’ en kendüye tefvîz-i Ĥudâvendi itdügi (19) kemâl-ı nedâmet ve infî‘âl tārî olup ĥayfâ ki ikrâm u tevķîr mülâĥazasıyla

¹⁸ irâdet: irâdât B

* [*İşte o zaman*] *senin emrin dinlenir ve sözün geçer.*

¹ müsâfir-i: mesâkir B

** Ayetten iktibas “*Bulanık bir pınarda batıyor...*” Kur’ân-ı Kerîm (Kehf 18/86)

⁸ şâl-ı: mişâl-i B

*** “*Ve geceyi örtü kıldık.*” Kur’ân-ı Kerîm (Nebe 78/10)

¹⁰ şehâb: şehâbet B

¹⁸ Ĥudâvend-i: -H

(87b)

(1) bā' iş-i āzürdegī vü taḥḳīr oldum diyü kendimi lev m u ta' yīr eyledüm. **Hakk-ı çehārdehüm** (2) 'afv-ı zellet u taḳşīrdür ki büzürgān-ı tarīḳa-ı vefādārī ḳaddesa'llāhu ervāhehum (3) buyurmışlardur "Şadīḳdan senüñ ḥaḳḳuñda tehāvün zuhūr itdükde lisān-ı (4) ḥāl ile kendi kendüñe heftād vech üzre i'tizār eyle. Eger ḳabül-ı (5) a'zārda nefis-i ser-keşüñ 'inād idüp benān-ı tevcīh-i vecīh ile inḥilāl-i (6) 'uḳde-i derūna mecāl olmazsa ve bu mertebeden şoñra bī-ḥuzūrlıḡuñ mündefi' (7) olmayup şüret-i inkisār ber-ḳarār olursa bil ki senüñ lev m-i tıynet (8) u ḥuḅş-ı tabī' atüñ andan yetmiş derece ziyādedür. Zīrā ol derdmendden (9) sehv ile bir ḥaḫā şādır olup bu ḳadar yüzden tevcīh ve i'tizār olınmışken (10) kārger olmayup taḡayyür u iḡbirāruñ bāḳī vü pāyīdār olıcaḳ ma' lüm olur ki (11) senüñ ḥabāşet ü şekāvetüñ şad çendāndur. Ammā irtikāb itdüḡi ḥaḫā-yı (12) nā-şavāb ḥuḳūḳ-ı enāma dā'ir olıcaḳ men' u zecrinde mübālaḡa lāzımdur. Eger (13) mancınīḳ-ı tenbīh u tehdīd ile hed m-i bünyān-ı 'udvānına mecāl olmazsa şoḫbetini (14) terk bābında mezāheb-i erbāb-ı elbāb muḫtelifedür. Ebū Derdā raḫīya'llāhu 'anh (15) tercīh-i inḳıḫā' a zāhib olup ol maḳūle ḥuḳūḳ-ı enāmda mübālāt (16) itmeyenlerüñ ḫaba' -ı ḫab' -ı mülevveşleri āb-ı naşīhat ile zā'il olmayıcaḳ şoḫbetinden (17) inḫizāl lāzımdur, diyü buyururlar. Ve bir müddet li'llāh şadīḳ ve dost ittīḫāz olunup (18) zimmet-i uḫuvvete edāsı lāzım olan pend-i müşfikāne dirīḡ olunmadı; te'sīr (19) itmeyüp şetaḫ u şekāseti ber-ḳarār olmaḡla bir zamān daḡı li'llāh buḡz u

(88a)

(1) 'adāvete sezāvār görölüp muvālāt-ı ḥaḳḳāniyye mübeddel-i mu'ādāt-ı ḥaḳḳāniyye (2) olmaḳ lāzım gelür diyü buyururlar. Ebū Zerr raḫīya'llāhu 'anh "Cürm ü 'işyān-ı (3) şadīḳ sebebi ile eczā-yı ülfeti teşrīḫ u tefrīḳ olunmaḳ revā görölmeyüp (4) ol sū-i ḥālden ferāḡ ihtimāliyle taḫammül-i külfet-i zelletin tercīḫ

² zellet: -B

⁶ derūna: derdine H

⁸ ḥuḅş-ı: ḥuḅşuñ H; ḥuḅş B

⁹ olınmışken: olınmış iken Ş

¹⁰ iḡbirāruñ: iḡrāruñ H

¹³ hed m: -B

¹⁷ inḫizāl: inḫizāmı H

¹⁸ uḫuvvete: -Ş

¹⁹ şekāseti: şikāyeti B

² ta' āla: -U/H/Ş

itmişlerdür.” (5) diyü buyurlar ki her kes ile ibtidâ’ en şartı-ı esâs-ı uhuvvet nâ-revâ olduğu (6) gibi ‘ale’l-‘amyâ mübtelâ olıcağ takşîri cihetiyle rû-gerdân olmakda nâ-sezâdur. (7) Zîrâ henüz dest-yârî-i aşdıkāya muhtâc olup mürtekib-i zellet olmağla (8) def’i bâbında i‘ânet-i şadîka henüz zâruret ilcâ itmişdür. Bu hâlde (9) nâ-murâdı terk itmek ‘ayn-i bî-vefâyîdür, belki lâzım olan şartı-ı uhuvvet ve (10) şadâkatı icrâ idüp faķîri hüsni tedbîr ile zincîr-i tedmîrden hâlâş (11) itmekdür ve ba‘de şudûri’l-ħaķî’at terk olunmayup yine mülâzemet-i şöħbeti (12) muķarrer olıcağ muħtemeldür ki devâm-ı hâlet-i dostî mülâbesesiyle ber-fehvâ-yı (13) “*es-şoħbetü mü’essiretün*”^{*} refte refte naşîħat ve irşâd-ı pey-der-pey kârger olup (14) hüy-yı bedden ferâğına mü’eddî ola. Mervîdür ki ekâbir-i seleften birine filân (15) birâderüñ tarîķ-i mustakîm-i sedâddan inħîrâf idüp reh-güm-kerde-i çengelîstân-ı (16) fesâd olmuşdur. Ba‘de’z-în destgâh-ı muvâlâtından kaç’-ı rişte-i münâsebet (17) münâsibdür, didiler. Ol kâr-dân-ı hayr-endîş-i nazâr-ber-şavâb bu sevķ-yı (18) nâ-revâ-yı aħbâbı redd ile tedârük-i cevâb idüp ‘alâ hezâ’t-takđîr ol (19) derdmend-i müsta‘iddü’l-‘ilâc henüz yâr u şadîka muhtâc olmuş ve anuñla

(88b)

(1) muvâneset ü yârî zamânı dağı şimdi gelmişdür; zîrâ bu âna dek şâbit-ķadem-i (2) câdde-i nefsü’l-emr idi. Āşnâ vü bîgâne andan mütecânib olmayup kendi (3) her kese yâr u yeksere ‘âlemiyân aña muħliş u ğam-güsâr idiler. Hâlâ pâ-lağzîde-i (4) bâlû‘a-ı beşeriyyet olmağla levş-i ħubşından cemî‘ aħbâb u ihvânı rû-gerdân-ı (5) teneffür ü istinkâf olmuşlardur. Lâzımdur ki bu hâlde biz aña yâr u vefâdâr (6) olup zelķa-ı ħaķâdan taħlîş için mühimme-perdâz-ı dest-gîrî olavuz. (7) Ve resen-i sa‘y-ı irşâd-engîz ile ķ‘ar-ı câh-ı ‘amîķ-i ħaķâdan ihrâc idevüz, (8) diyü buyurdılar. İbrâhîm-i Neħa‘î raħmetu’llâhi ‘aleyh inķîfâ‘-ı şöħbet-i aħbâbdan men‘ u (9) taħvîl siyâķında buyurlarmış ki mürtekib-i ħaķâyâ olan eħibbâdan tenâ’î (10) ķâ‘ide-i inşâfa münâfidür, zîrâ muħtemel ki fesâd-ı imrûzı ferdâda târik (11) ola. Ĥazret-i maħdûm-ı

¹¹ ħaķî’at: ħaķî’a H

^{*} [Bire bir] soħbet etkilidir.

¹⁸ aħbâbı: aħbârı B

¹⁹ ve anuñla: -Ş

¹ muvâneset: münâsebet B

⁵ olup: -U/H/Ş

⁸ men‘ u: men‘dür B

⁹ tenâ’î: tenâyî’i H

‘ālemiyān ve maḥbūb-ı Ḥudā ve maṭlūb-ı ins ü cān ‘aleyhi (12) şalavātu’llāhi’l-
 ‘azīzi’r-raḥman nefḥa-pāş-ı sāḥa-ı iz‘ān-ı ehl-i imān oldukları gül-deste-i (13) taḳrīr-
 i ‘abīr-te’şīrlerinden müstefāddur ki bir merd-i ‘ālīmden bi-ḥükmi’l-beşeriyye bir
 zellet (14) şudūr itdükde ol vaż‘-ı münkerden ḥazūr u nefūr olmaḳ lāzımdur, velī
 (15) ferāğ u peşimānī birle ta‘ḳīb itmesinden me‘yūs u nevmīd olmayalar, ya‘nī (16)
 ihtimāl-i nedāmet ü tövbe-kārīsın ba‘īd görmeyeler. Netīce-i suḥan mürtekib-i taḳşīr
 (17) olanlaruñ ḥāline inkār zātına inkārı müstelzim olmayup ‘an-ḳarībīn (18)
 taḥavvül ve intikālī mülāḥazasıyla āyīn-i murāfaḳat u yārīye fayşal virilmeyicek (19)
 ışlāḥ-ı ḥāle meyelānı muḳarrer olur. **Hikāyet:** Rivāyet-gerde-i naḳale-i aḥvāldendür ki

(89a)

(1) ezmine-i sālifede iki şadīḳ-ı vefādaruñ cemāl-ı ülfet ü ittiḥādları nümāyende-i (2)
 ḥüsn-i muvāfaḳat-ı ber-kemāl olup nice māh u sāl muḳteżā-yı rızā-yı yek-diger (3)
 üzre ṭayy-ı merāḥil-i eyyām u leyāl iderlerdi. İttifāken birinüñ şeh-bāz-ı (4) nazarı
 hevā-yı şūrīdegīde pervāz iderek pençe-i saḥt-āvīz-i ‘uḳḳāb-ı ‘aşḳ-ı (5) bī-emāna
 giriftār ve güncişk-i dil-i zār-ı bī-ḳarārı bir maḥbūb-ı endek-sālenüñ (6) rübūde-i
 çengāl-ı ibtilā-yı āzār-resāmı olup **Beyt:**

Dilem be-dest-i tu murğīst ber-kef-i ṭıflī

Ki ne küşed ne güzāred ne sāzadeş ḳafesī *(7)

(8) **Neşr:** vezni üzre pençe-i meyl ü maḥabbetinde ḥ‘ār u zār oldı. Bāde-i hüş-ber-i
 (9) ‘aşḳuñ ibtidā-ı girift ü neşve-i ülāsından bildi ki refte refte ser-tā-pāy (10)
 vücūdına istilā idüp ser-mestī-i veleḥ u iftinān-ı rüsvāyī-fezāsından (11) degme belā
 ile taḥlīş-i cān-ı pūr-‘anāya imkān olmaya. Pes refīḳ-i şefīḳinden (12) ‘özr-ḥ‘āh-ı
 küstāḥī olup birāderā ğam-güsārā ma‘lūm-ı zihni-pāküñ ola ki (13) **Beyt:**

¹³ taḳrīr-i: -B

² yek-diger: yek-digere B

³ leyāl: leyālī H

⁴ ‘uḳḳāb: -B

* *Senin elinde gönlüm, çocuğun elindeki bir kuş gibidir; ne öldürür ne bırakır ne de ona bir kafes yapar.*

⁷ ber-kef-i: der-kef-i H

Bir belâdur şalındı ‘uşşâka
Dostum kâmet-i hırâmānuñ

(14) **Neşr:** mışdâkınca bu kazâ-yı nâ-gehānī ki ser-nüvişt-i faķır-i āvāre-i hīç-kāre-i heme-kāredür, (15) hırmen-i cān-ı belâ-keşe bir şâ‘iķa-ı sāmān-suz-ı taħammül-güdāz olmuşdur ki (16) min ba‘d benden taşavvur-ı maħşül-ı muvāfaķat ve tevaķķu‘-ı menfa‘at-ı mürāfaķat (17) ictimā‘-ı āb u āteş gibi nâ-müyesser belki benüm gibi sūhte-cān-ı şu‘le-āşāmuñ (18) penbe-i vücūd-ı aħbāba muķāreneti ‘ayn-ı zararur. Ba‘de’z-ın münāsib-i hāl (19) ihtiyārımızla şirāze-i mecmū‘a-ı ihtilātı güsiste-i miķrāz-ı müfāreķat kılup

(89b)

(1) defter-i uħuvvet ü ittiħādı dest-i rüzgār-ı perīşān-sāza teslīm ile ihtiyār-ı (2) mübā‘adettür. **Mışrā‘:** Ben çeküldüm şāğ esen ķal imdi ķurbān olduğum **Neşr:** diyüp (3) niyyet-i vedā‘ ve ‘azīmet-i inķitā‘ ile müteveccih-i dāmen-būs-ı aħ-ı ‘azīz oldı. (4) Bu muķaddeme ki nefşe-i maşdür ve hezeyān-ı maħrūr ķabīlinden idi, resīde-i (5) sem‘-i birāderi olıcaķ mükedder-sāz-ı meşreb-i ‘azb-ı maħabbet u incizāb olmayup (6) ve ķat‘ā kelimāt-ı mezkūreden te‘eşşür ü tağayyür gelmeyüp rüy-ı cidd-i şırfdan müdāfa‘a-ı (7) uğlūta-ı hezl-āmīz-i refīķinde mucidd oldı ve didi ki ey aħ-ı şefīķ (8) ve vefādār-ı şadīķ lehīb-i şabābe ile marāz-ı meyl ü veleh iştidād-pezīr-i buħrān (9) olmağla ħarāret-i müfrița-ı ‘aşķ-ı tākāt-güdāz miķdāf-ı zebānuñı hezeyān-pāş-ı (10) perīşānī kılup bī-dimāğ u dāğ dāğ olduğundan ħayālāt-ı bī-ma‘nā (11) ta‘līl-i ħavāss u ķuvāya mü‘eddī olmuş gibi ma‘zūr bād **Mışrā‘:** (12) *Īn evvel-i dār u gīr-i ‘aşķ’est** **Neşr:** meger ibtilā-yı ‘aşķ u maħabbet ‘ademe bā‘iş-i ‘ayb u (13) hücnet ve yārāna medār-ı tefriķa vü nefret olmaķ ihtimāli mi vardur? Ĥālet-i maħabbetüñ (14) ber-ķarārī-i uħuvvete mānī‘yyeti ve ta‘alluķ-ı dil-ber anuñ zevāl-i ‘alāķa-ı birāderī ile (15) münāsebeti nedür? Şettāne beynehā eger ħātır-ı meyyāluñ ārzü-yı naķş-ı cemāle (16) rübüde ise kirdār-ı uħuvvete ne zarar virür? Farazā rüzān u şebān āvāre vü (17) ser-gerdān olmaķ lāzım gelmiş ise bizüm beynimizde şābit

¹¹ gibi: -B, ‘anāya: ‘itāba H

¹² evvel: ezel B

* *Bu, aşk çırpınışlarının başlangıcıdır.*

olan hūkūḡ-ı (18) uḡuvvet-i şādıḡāneye ḡalel ṡareyānı neden lāzım gelür? Ma' āza'llāh bu sevdā-yı (19) ḡāmı dimāḡ-ı fikretden izāle ve bu fikr-i fāsıdü'l-me'ālī sāḡa-ı ḡāṡırdan iḡrāc eyle,

(90a)

(1) eger cenābuña telāşı el virüp ser-i bī-sāmānuña serserī olmaḡ görünmiş ise (2) ḡamden li'llāh benüm māye-i 'aḡl u idrāküm ber-cādur. Eger saña āvārelik yüz ṡutup (3) biraz zamān şaḡrā-neverd-i şeydāyī olmaḡ lāzım gelmiş ise meydān-ı şadāḡatda (4) şebāt-ı ḡadem baña kār-ı ednādur. Sen ne ḡāl üzre geşt ü ḡüzār murād iderseñ, (5) māni' vü müzāḡim degülüm. Eger pergārvār hezār eṡrāf u aḡṡār seyr iderseñ, (6) ben yine merkez-i uḡuvvetde şābit-ḡadem ü ber-ḡarārüm, mi' mār-ı ḡazā-bünyān-ı ḡubb u velāmızı (7) ol mertebede mi te'sīs itmişdür ki menācīḡ-ı fesāne vü füsün veyā tünd-bād-ı (8) evzā' -ı ḡün-ā-ḡün ile inhidām-pezīr-i zevāl ola. Eṡfāldan degülüz ki ser meşḡ-i (9) vidādı benān-ı televvüş-pezīr-i 'uḡūḡ ile muḡmaḡill-i ālāyış-i taḡyīr idevüz. (10) Mecnün mıyuz ki ser-māye-i mā-bihi'l-ibtihāc-ı ḡulūşı isrāf-ı melā'ib-i fütür u (11) taḡşīr ḡılavüz. Bu derd-i ṡāḡat-şiken ki ḡavāle-i ser-i belā-medāruñ olmuşdur, (12) ḡā'ile-i emrāz-ı hā'ile ḡabīlindendür ki cism ü cānuñı teb-lerze-i ızṡırāba (13) şalmışdur. Şarṡ-ı birāderī vü lāzıme-i ṡarīḡa-i şadāḡat-ḡüsteri vücūd-ı (14) nāz-perverdüñi bu resme iḡtilāl-mizāc ve istīlā-yı 'arıza-ı inzi'āc ḡālinde (15) tek u tenhā ḡomayup yānuñca pūyān u revān ve derdüñe cūyā-yı dermān (16) olmaḡdur. Eger teḡāpū-yı himmetüm sebebiyle dārü'ş-şifā-yı 'ālemde zaḡm-i derünuña (17) merhem bulunmazsa bārī senüñle ber-ā-ber sūzān-ı āteş-i ızṡırāb olup (18) cām-ı ḡahr-ı dehr-i bī-emānı cenābuñla birāderāne bile çekem diyüp evvelā bu tedbīr-i (19) zūd-te'şīri muḡlā-yı şerbet-i nāfi' itdi ve benān-ı tedārük-i

³ meydān-ı: miyān B

⁴ murād: -H

⁶ yine: -H

⁸ evzā': -B; ser: -H

¹¹ Bu derd-i ṡāḡat-şiken ki ḡavāle-i ser-i belā-medāruñ olmuşdur: -B

¹² cism: çeşm H; lāzım: -U/H/Ş

¹⁴ iḡtilāl: iḡtilāf B

¹⁹ itdi: itdigi B

(90b)

(1) dil-pezîr ile muḳaddem nabz-gîr-i dil-ḥaste-i ‘aşk-ı mûcibü’t-tedmîr oldı ve didi (2) ki “Cenâb-ı ḥakîm-i ‘ale’l-ıtlâk ve ḥazret-i şifâ-baḥş-ı der-mândegân-ı fu’âk-ı firâk (3) ‘ârîza-ı ıztırâbuña ḥiffet ve lehîb-i sîne-i bî-şekîbüñe sükûn u râḥat (4) virince ‘ahd olsun ki tıfl-ı dehânum pistân-ı ğıdâdan faṭîm ve raḥîm-i şikem (5) cenîn-i şiba‘dan ‘aḳîm olup tâ senüñ gerden-i cânüñ dü-şâḥa-ı ‘aşk-ı (6) mecâzîden âzâd olunca ḥ’âb u ḥûriş ve ḥuzûr u âsâyiş vücûduma (7) ḥarâm olsun.” didi. Bu ‘ahd üzre kırk gün ‘ale’t-tevâlî inâ-yı mi‘desin (8) bedel-i mâ-yeteḥallelden ḥâlî kılıp tefsîde-leb u teşne-ciger nice derd-i ser çeküp (9) çille-i merdân tamâm olıcaḳ ḥarîfuñ keyfiyyeti ğaleyân-ı dîg-i miḥnet ve feverân-ı (10) tennûr-i ‘aşk u maḥabbetinden su’âl eyledi. Cân-ı ‘âşıkdan el-ân ke-mâ-kân (11) cevâbı vârid olup birâder-i nîk-sigâl tekrâr âġâz-ı şavm-ı vişâl idüp (12) dehânna engüşt-i ḥayretten özge nesne gelmez ve zâ’ika-ı cânı telḥ-âb-ı (13) şabırdan ġayrı ile def‘-i merâret-i ḥulkûm-ı taḥammül itmezdi. Birâder-i ‘âşık refîk-i (14) şâdıkuñ bu vech üzre zaḥmet ü meşakḳat irtikâbında kendüye muvâfaḳat (15) ve ri‘âyet-i levâzım-ı murâfaḳatın görüp “Ne ḥâldedür ki birâderüm âzâde-i ḳayd-ı ‘aşk (16) iken mücerred baña teba‘iyyet ü derd-i miḥnet-keşîde ma’nâ-yı ma‘iyyet bulunmaḳ için (17) nice müddetdür ki ġürisne vü bî-tâb maḥrûm-ı ğıdâ vü âb üftân u ḥîzân (18) giryân u ḥayrân gezer yürür, bu ḥâl üzre olmaḳ ben faḳîre evfaḳdur.” (19) diyüp ol daḫı birâder-i ġayûrına teba‘iyyeten cins-i aġdiye ve eşribeden

(91a)

(1) bi’l-küllîye inḳıṭâ‘ idüp müddeti çend bu vaz‘-ı derdmendâne ile ḥursend (2) olıcaḳ terk-i ekl ü şurb ile ḳuvvet-i riyâzetine rûsûḥ u iştîdâd ve meleke-i (3) rûḥâniyyetine teraḳḳî vü izdiyâd ḥâşıl olup tezâyüd-i şafâ-ı rûḥânî izâle-i (4) hevâ-yı nefsânîye bâ‘iş olmaġla nâ’ire-i sûz u ġüdâz-ı mecâz-âlûdı munṭafî (5) ve ġâ’ile-i şûr u ġavġâ-yı ibtilâ-engîzi müntefî olup âḫîr-i ‘ömre dek birâderâne (6) ġüzerân-ı evḳât u aḫyâna ḳarâr virdiler. Ve ‘avâ’ik-i ‘alâ’ikden âzâde seyr-i (7) ġülzâr-ı rûzgâr ve

¹¹ sigâl: saña B

¹² lâzım: -U/H/Ş

¹⁸ olmaḳ: -B

³ şafâ-ı: şafâyı Ş

⁴ pür-hevâ-yı: -U/H/Ş

⁵ şûr u ġavġâ-yı: -B

şahn-ı gülistân-ı cihânda iktîfâf-ı bahâr-ı âşâr itdiler. (8) **Hikâye:** Şaded-i mezkûra münâsib bir hikâye-i şahîhu'r-rivâye menkûldür ki (9) 'ahd-ı sâlifde 'ubbâd-ı murtâzîn-ı Benî İsrâ'îlden iki yâr bir gâr-ı teng u târda (10) ihtiyâr-ı inzivâ vü qarâr idüp yevmen mine'l-eyyâm ol iki yâr-ı vefâdârûñ (11) biri ba'z-ı levâzım ihzârı için cânib-i ma' mûreye müteveccih olup miyân-ı (12) maḥallât-ı şehrde güzâr iderken bir serây-ı 'âlî-binânûñ revzene-i şeh-nişîn-i (13) zerrîne-ṭâkından pertev-endâz-ı 'âlem-i cân bir cemâl-ı tâbdâr-ı hürşîd-lemâ'âna (14) nazarı düş olcaḡ şu'le-i 'ızârı muhterik-sâz-ı 'aḡl u hüşı olup (15) mest ü medhüş bir küşede qarâr idüp ne maḡüle maşlahat için şehre (16) geldügin ferâmüş eyledi. Künc-i gârda ḡalan yâr-ı vefâdâr nice eyyâm ser-be-ceyb-i (17) intizâr olup şeh-râh-ı ümmîdden eşer bedîdâr olmaycaḡ niyyet-i faḡş u istiḡbâr ile (18) pâ-nihâde-i râh-ı ma' mûre olup geşt-i eṭrâf u aḡtâr iderek ol mu'allâ (19) serâya uğrayup pîşgâhında görür ki **Beyt:**

(91b)

Ân sühte-i ḡarâb-sîne

Evreng-nişîn-i bî-ḡazîne * (1)

(2) **Nesr:** mesnedgâh-ı 'aşḡ-ı cânâna emîrâne geçmiş ṭurur. Ya'nî ḡayd-ı 'aḡl u idrâkı (3) ber-ṭaraf ḡılıp vâlih u ḡayrân bir kenârda ittikâ-yı cidâr idüp yatur (4) ṭarîḡa-i teraḡḡumdan pürsiş-i ḡâl-i melâl-me'âline âḡâz idicek ḡicâbından rüy-ı (5) maḡâle niḡâb-endâz-ı tecennün olup yâr-ı ḡarını teşḡîş itmek şüretinden (6) “Sen kimsin ve ne cânibden gelürsin?” diyü bîḡâne mu'âmelesiyle muḡâbele vâdisin (7) gösterdi. Yâr-ı 'âbid biraz zamân seyyâle-feşân-ı dumû' olup ḡâh kef-i (8) nevâziş ile cebîn-i ḡâline şandal-sây-ı şefḡat ve ḡâh gül-deste-i niyâzmenđi ile (9) rüy-ı âmâline gül-âb-efşân-ı merḡamet oldı, ve didi “Ey yâr-ı vefâ-sigâl (10) li'llâhi ta'âlâ kendiñi pâ-mâl-ı melâl ve leked-zede-i infi'âl itme ve semend-i şabra irḡâ-yı (11) 'inân idüp 'urûḡ u a'şâb-ı taḡammülüne fütür u kelâl virme ve benden (12) şerm ü ḡicâb idüp setr-i ḡâl ile muḡayyed olma.” **Beyt:**

¹¹ miyân-ı: meyelân-ı H

¹⁷ bedîdâr: bedîd H; faḡş: maḡz H

* *Hazinesi olmadıḡı halde tahta oturan, gönlü harap (yüreḡi) yanık, o (aşık).*

² 'aḡl u: -H

⁷ Yâr-ı: yârgâr H

Bir belâ-yı siyâha düşmişsin
Sehv ile k̂ar-ı çâha düşmüşsin (13)

(14) Neşr: Ola ki feyz-i şoḥbetümle vücūd-ı pür-melâluña şihḥat ve pây-merdî-i murâfaqatımla (15) bu ğamdan ḥalâş ve ‘âfiyet müyesser olup raḥne-i meşakḳatıñ rüfüger-i (16) tedbîr ile baḥye-i felâḥ peydâ kıla. Eger benüm tarafumdan k̂a’ide-i yârîye (17) ḥalel t̂arî olmak ḥayâlin iderseñ eymu’llâḥ şimdiki ḥâlde cenâbuña (18) şefḳat ve merḥametüm şad çendân ve mertebe-i ḥulûş u ta’alluḳum hezâr-bâr ziyâdedür. (19) Belki eyyâm-ı sâlifede hergiz şereyân-ı şefḳat bu derecede nâbîz olmamış idi.

(92a)

(1) Muḥaşşal faḳîri tedârük-i esbâb-ı ğam-ḥ’ârîde bâzil-i maḳdûr ve der-miyân-kün-i cidd-i mevfûr (2) bil. Hemân esrâr-ı zamîrûñden beni âġâḥ kıla. İnşâ’allâhu ta’âlâ sâ’id-i pür-zûr-ı (3) himmet der-kâr olucaḳ “Yâ miyân-ı ma’şûḳ-ı emel der-kenâr olur yâ gerden-i cânıña (4) âvîḥte olan kılâde-i fiten cüdâ kılunur.” diyü bî-ḥadd ü şümâr cevâhir-i (5) tesliyet îşâr eyledi. ‘Âşîḳ-ı nâ-murâd birâder-i ḥâlişü’l-fevâduñ bu rütbede (6) insâniyyet ve kendüden bu resme vaz’-ı müstehcen-i münâfîü’l-mürüvve şudûrından (7) soñra câdde-i maḥabbetde sâbit-ḳadem olup bu ḥâlde ber-devâmî-i şıḍḳ u meveddetin (8) müşâhede idicek ‘inâyet-i kerîm-i çâre-sâz ile âyîne-i ḳalbine nûr-ı şems-i hidâyet (9) pertev-endâz-ı nedâmet olup sebîke-i ‘aşḳ-ı mecâzî naḳd-i maḥabbet-i ḥaḳîḳî-i birâderî (10) ile mîzân-ı taşavvurda vezn u ‘ayâr itdi. Ve ikisinüñ daḫı ibrîz-i ‘alâḳaların (11) meḥekk-i mübeyyinü’l-mâhiyye-i idrâka urdı. Gördi ki ‘aşḳ-ı maḥâbîb ‘adîmü’l-vefâ (12) verd-i gül ü nâle-i andelîb gibi bî-beḳâ ve maḥabbet-i birâder-i mihrbân hemvâre sâbit (13) ü ber-ḳarâr-ı ‘âlem-i cândur. ‘Alâ hazâ’t-taḳdîr emr-i bâḳîyi şey’-i fânîye tercîḥ, (14) naḳdı nesî’eye tebdîl maḳûlesidür ve bu daḫı muḳarrerdür ki bir taḥt üzre (15) iki pâdşâḥ nâ-mutaşavver ve bir künc-i muḥaḳḳar iki şeh-r-yâr gencine maḳarr olmak nâ-müyesserdür. (16) Lâ-büdd

¹⁵ raḥne-i: ravza-ı H

¹⁷ eymu’llâḥ: ‘alîma’llâḥ H

¹⁸⁻¹⁹ ve merḥametüm... hergiz şereyân-ı: -B

⁷ meveddetin: maḥabbetün B

¹² bî-beḳâ: bî-beḳâdur B

ikisinden birin ihtiyâr ve enseb ü evlâ olan maḥabbet üzre (17) qarâr lâzım gelür diyü kendü kendüye naşîhat ve ecvibe-i müskite ile ilzâm-ı (18) tabîr at idüp **Nazm:**

Lâzım olan baña birâderdür
 Ki hemîşe muḥibb ü yâverdür
 ‘Aşq ola ‘aşq-ı ber-devâma hemân
 ‘Aşq-ı fânîyi n’eyler ‘âkıll olan (19)

(92b)

(1) **Neşr:** medlülî üzre maḥabbet-i yâr-ı ḥâlişü’l-fevâdı meyl-i maḥbûb-ı her-câyî-nihâda (2) tercîḥ ve ḥüsn-i zâ’ile müte‘allik meyl-i nâ-pâydarı terk ü izâle vücûbın taşrîḥ (3) idüp yâr-ı gâr-ı kadîmî ile tecdîd-i ḥubb-ı şamîmî kıldılar. Ve ḥâtîme-i ‘ömr-i ‘azîzlerine dek (4) âfât-ı kavâdiḥden sâlimen muvâzıb-ı tã’ât-ı cihân-âferîn oldılar. Zıkr (5) olan ḥikâyelerden münfehîmdür ki şaḥâyif-i sâlifede mezkûr olduğı üzre (6) mezḥeb-i Ebî Zerr eslem ü enseb ve qâ’ide-i mürüvvete aḳreb ola, zîrâ uḥuvvet-i (7) ḥaḳḳâniyye menzile-i qarâbet-i nesebiyyededür. Meşelâ irtikâb-ı ma‘âşî sebebi ile (8) aḳrabâdan rû-gerdân olmaq nâ-sezâ olduğı gibi şudûr-ı küstâḥî (9) ile birâder-i şadâkat-perverden tecânüb ve tenâ’î nâ-revâdur. Âyet-i kerîme-i (10) “*Fe-in ‘aşavke fe-ḳul innî beri’un mimmâ ta‘melün*”^{*} tefsîrinde müfâd-ı ḳalem-i ḥazret-i (11) mü’ellifü’l-aşl İmâm Ḥucetü’l-İslâm bu mażmûn-ı belâgat encâmdur ki ‘aşîret ve (12) ḥıṣn mürtekib-i şevâ’ib-i ‘işyân olıcaḳ ‘amellerinden bîzâr u nefür (13) olmaq ihtilâtlarından ictinâb u iftirâḳı müstelzim olmaz. Ebü Derdâ (14) raḳıya’llâhu ‘anh cenâbından menḳüldür ki ma‘a tecvîzihi el-inḳitã’ ‘alâ-mâ-merre tevâbi‘inden (15) biri “İrtikâb-ı ma‘aşıyyet itdükde n’içün ‘adâvet itmezsın?” didiler. “Ben anuñ (16) ma‘aşıyyetin düşmen tatarın, kendi birâderlerümdür.” diyü buyurmışlardur. (17) Nihâyetü’l-emr ol maḳûleyi ibtidâ’en dâḥil-i ḥalaḳa-ı uḥuvvet itmek, ya’nî tecrebe (18) vü imtiḥân itmedin rûtbe-i birâderiye götürmek lâyıḳ degüldür. Zîrâ ba‘de’l- (19) vuḳû‘ redd itmek ḥıyânet olur ve bu ma‘nâ daḥı veşâyâ-yı büzürgân-ı

⁶ eslem ü enseb: enseb ü elsem H

^{*} “Eğer onlar, sana asi olurlarsa (isyan ederlerse), o zaman; muhakkak ki ben sizin yaptıklarınızdan uzagım.” de. Kur’an-ı Kerîm (Şu’arâ 26/216)

(93a)

(1) ʔarīka-ı ʔaḫīkadandır ki her ʔend bir ʔadīk-ı mücrim irtikāb itdügi ʔaʔadan baʔı-ı
 (2) iʔ tizār ve izhār-ı semt-i istiġfār ide. “*İn şıdқан ve in kizben*”^{*} ʔözri ʔabüle mevşül
 (3) olmağ gerekdür. Ebü Süleymān Dārānī raḫmetu’llāhi ʔaleyh buyurmuşlardır ki
 “Aḫbābıñuzdan müşāhede-i (4) cefā itdigüñüzde zinhār ʔitāb u tevbīḫle muʔāmele
 itmeyesüz, zīrā muḫtemeldür ki (5) ʔaded-i ʔitābda sizden baʔz-ı kelimāt-ı nā-sezā
 ʔudür idüp andan gördigüñüz (6) cev̄r u cefādan ʔitābuñuz ile ziyāde cefā itmiş
 olasuz, ve bu taḫdīrce sizden taʔaddī ʔudür idüp rütbe-i ʔadāletden süḫūt icāb ide.”
Ḥaḫk-ı (7) pānzdehüm ḫayāt ve memātında birāderini ve etbāʔ mı duʔā-yı ḫayr ile yād
 itmekdür. (8) Cenāb-ı Faḫrūʔl-ʔĀlemīnden menḫöldür ki her kes ki iḫvānıñuz
 ġaybetinde duʔā eyleye, (9) bārgāh-ı ulūhiyyetden bir ferīşte meʔmūr-ı cevāb-ı āmīn
 olup “Ey müʔmin-i (10) ḫayr-ḫāḫ maʔlūm-ı ḫāḫır-ı āgāhuñ ola ki maẓmūn-ı
 münācātuñ resīde-i (11) semʔ-i ʔabūl-ı ḫāḫıʔl-ḫācāt olup dādār-ı Kirdgār-ı muḫteẓā-
 yı duʔān (12) üzre senüñ daḫı meʔāl-i ḫālūñi ḫayr u nikūyide ol birādere ber-ā-ber
 eyleye.” (13) diyü ḫiḫāb ider. Ve yine mervīdür ki ol maḫūle duʔā-verzān-ı iḫvān-ı
 (14) müʔminīne cenāb-ı ulūhiyyetden ḫiḫāb-ı müsteḫāb vārid olur ki ʔarındaşlarıñuz
 (15) ḫaḫkında niyāzmend olduġuñuz ḫasenāt ifāzasında sizden bedʔ-i mübāşeret (16)
 iderin, yaʔnī ol ümniyyeyi evvelā size ʔaḫā kı lup baʔdehu medʔuvvun lehe (17) iḫsān
 iderin. Taḫḫīk-kerde-i muḫaḫḫīkīn-i pāk-āyīndür ki her nesīm-i (18) duʔā ki ġaybet-i
 eḫibbāda meḫebb-i dehāndan vizān ola, elbette ġülşen-i (19) ʔabüle vuşul bulup
 bāʔ iş-i şüküfteġi-ı ġonçe-i iḫbāl olur ve her ʔaḫre-i

(93b)

(1) ʔenā ki verā-ı zāhr-ı aḫbābda zehāb-ı lisāndan rīzān ola, lā-büdd ʔemenistān-ı (2)
 icābete resīde olup mücib-i ser-sebzī-i berg-i nā-ḫiz-i āmāl olur. Ebü Derdā (3)
 raḫīya’llāhu ʔanh buyurmuşlar “Her gāḫ cebīn-i tazarruʔ ve niyāzum sūde-i ḫāk-ı
 secdegāḫ ola, (4) aḫbābdan heftād neferi ḫayr ile yād idüp elbette ser-nihāde-i secde
 iken (5) ol miḫdār dostuñ ḫuşul-ı murād-ı dāreynlerin der-ḫāst iderin ve baʔz-ı

* İster doġru ister yanlış olsun.

⁵ ʔudür: zuhūr B

⁶ ile: -U/Ş; cefā: -B

⁷ duʔā-yı: -Ş; itmekdür: itmek H

¹ zehāb: sehāb H; mīzāb B

³ taʔālā: -H/U/Ş

kibār-ı (6) ahyār ihvānınıñ terk-i metā⁶ -ı hayāt itdükden soñra yağmāgerān-ı vereşe nehb-i (7) muhalledfāta meşğul olduklarında anlar ser-i mezārında nüķūd-ı dürūd u senākārī (8) nişār idüp eyyām-ı ‘azā encām bulınca şubḥ u şām helvā-yı sükkerin-i du‘ā-yı rūḥ-ı (9) revānlarına ihdā vü īşār iderlerdi.” Aḥbār-ı seyyidü’l-ebrārdan me’ḥūzdur ki (10) fütāde-i deryā-yı fenā olan mevtā-yı ‘aceze meşābe-i ğarīķ-ı deryādudur ki eṭrāf (11) ve cevānibe püşt-i pā ururlar ve her ḥaşış-i ḥasīsden cüyān-ı meded ü ümmīdvār-ı (12) dermān olurlar. Ve du‘ā-yı ehl ü ‘ıyāl nürdan kūh u cezīre şeklin (13) bağlayup ol nā-tüvānları telāṭum-ı emvāc-ı raḥmet ol kūhistāna (14) ilķā idüp neheng-i ḥavf u bīm-i ḳahr-ı caḥīmden necāt bulurlar. Ke-zālik (15) mervīdür ki buyurmışlar sürüş-ı raḥmet ed⁶ iye-i ihvānı nihāde-i ed⁶ iye-i (16) nūrānī kılup pīşgāh-ı müsta‘iddān-ı mağfīret-i Sübhāniye ‘arz ideler (17) ve dār-ı fānīde terk itdüğüñ filān kesüñ armağānıdır diyeler. Ve zümre-i (18) emvāt-ı behişt-nişinüñ ‘ālem-i ḥayātda hedāyā-ı fāḥire-i yek-digerden (19) ferḥān oldukları vech üzre bu ḥālde daḥı melā’ike-i beşāret-resānuñ

(94a)

(1) ṭarīķa-i mezkūre üzre ‘arz itdükleri du‘ā hediyyelerinden şād u mesrūr (2) ve bir birine ibtihāc u mübāhātla ferīḥ u faḥūr olalar. **Ḥaķķ-ı şānzdehüm** (3) muḥāfaza-ı ḥaķķ-ı vefādur ve tevābi‘ ü levāḥıķ-ı yār-ı müteveffādan ğaflet olunmamaķ (4) daḥı bu cümleden ma‘düddur demişler. **Ḥikāye:** Mervīdür ki ‘ahd-ı (5) Resūlu’llāhda şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem bir pīr-zen-i pūr-ḥūzn berg-i ḥazān gibi lerzān (6) ve nihāl-i ḥayzerānāsā za‘īf ü nālān hezār pīç u tāb ve ḳalaķ u ıztırāb (7) ile meclis-i şerīf-i seyyid-i kā’ināta duḥūl eyledi. Ḥazret-i Faḥr-i ‘Ālem şalla’llāhu ta‘ālā ‘aleyhi ve sellem (8) daḥı mestūre-i mestūreyi mermūķ-ı nażar-ı iltifāt ve ma‘mūr-ı na‘mā-yı nevāziş-i (9) ‘amīmü’l-berekāt idüp ḳaṭīfe-i laṭīfe-i ḥüsn-i inbisāṭı za‘īfe-i ‘afīfe-i (10) mezkūreye pāy-endāz-ı ta‘zīm u talṭīf eyledi. Ve ṭabaķ ṭabaķ mīve-i gün-ā-gün-ı

¹⁰ mevtā-yı: -B

¹¹ püşt-i pā: püşt u pā B; cüyān-ı: cüyā-yı B

¹⁷ kesüñ: kimsenüñ B

¹⁸ yek-digerden: -H

³ vefādur: vefādār H

⁴ Ḥikāye: -B

⁷ ta‘ālā: -U/H/Ş

⁸ daḥı ı: -Ş

(11) taḥiyyeyi hediyyetü'l-ḳudüm ve űiűe űiűe ezhār-ı   anber-büy-ı űenāyı nihāde-i
 (12) pīűgāh-ı muḥaddere-i müűevveűü'r-ruküm itmekde mübālağa buyurdu. Ḥuằằār-ı
 (13)   ālī-maḳām-ı ifrāt-ı ikrām-ı ḥazretten ḥayrān olup müte  accibāne zebān-ı ḥāl ile
 (14) müteveccih-i pürsiű u su'āl olıcaḳ ḥazret-i suḥan-serā-yı űāfi-cevāb def  -i
 mülāḥaza-ı (15) aḥbāb idüp buyurdılar ki “Bu emetu'llāhuñ Ḥadīce-i merḥūme-i
   iűmet-penāh (16) ile farḫ-ı teveddüdi ve ḥāl-i űiḥḥatinde űoḥbetine gāh u bī-gāh
 tereddüdi olup (17) ḥayātında münādım u muűāḥibi ve ḥuằurunda ḥayli taḳarrüb
 űāḥibi idi. Ḥālā (18) ol ḥuḳūḳ-ı güzeűteyi ri  ayetde muűāmaḥa rūḥ-ı merḥūmeye
 cefādur.” buyurdılar (19) ve tetimmāt-ı vefādārīdendür ki ri  ayet-i ḥātır-ı iḥvānda
 cümle-i tevābi  ve levāḥıḳ

(94b)

(1) ḥiűűedār-ı tesāvī olup füzünī-i merātib ü irtikā-i derecāt-ı menāűıb (2) sebebi ile
 anlar zīr-i cenāḥ-ı tekebbüre almaya ve hīḳ gā'ileden miyāna tevaḥḥuű (3) ve teneffür
 ḥulül itmeye ki iblīs-i pür-telbīsüñ tefriḳa-ı aḥbābdan ehemm kār-ı (4) nā-űavābı
 yokdur. Ḥaḳḳ-ı űadīḳda kelām-ı nemmām-ı sā'ī bi'l-fesādı istimā  (5) ve ol bābda
 űudür iden dürüg-ı bī-fürügına i  timād daḫı menfūr-ı tıbā  -ı (6) erbāb-ı sedād idügi
 muḳarrer ve müsellel-suḥanān-ı   ıza u teằkīr ḳabül-ı kelimāt-ı (7) fāsidü'l-me'āl-i
 vüűātdan men  u taḥzīr buyurdıkları ḥaber-i mütevātirdür. **Ḥaḳḳ-ı hefdehum** (8) tarḫ-ı
 tekellüf ve ictināb-ı ḫavr-ı ta  assüfdür ve dostdan muḳābele-i maḥabbetde (9) bir
 ümniyye tevaḳḳu  itmekdür ki delīl-i noḳűān-ı maḥabbet olur. Fermüde-i emīrū'l-
 mü'minīn (10)   Aliyyü'l-murtaḫadur ki bedterīn-i eḥibbā oldur ki ḥuằurında baű-ı
 a  zār ve taḳdīm-i (11) isti  fā ve i  tizāra muḫtāc olasın ve anuñla mu  āmelede zānū-
 yı tekellüf (12) üzre niűest u ḳarār idesin. Seyyidü't-ḫā'ife Cüneyd-i Baĝdādī   aleyhi
 raḫmetu'l-meliki'l- (13) hādī buyurmuşlardur. Hezārān hezār dost ve eḥibbā
 görilmiűdür ki müddethā (14) zānū-be-zānū süfre-niűīn-i bezm-i ittihād ve űarāb-
 āűām-ı ḥubb u vidād olmuű (15) iken bezm-i ülfetlerine aĝyār-ı teneffür ü tevaḥḥuű
 ilkā-ı ḥas u ḥār-ı tenākür itdügi (16) müűāhede olınmuűdur. Lā-cerem bu ḥālet-i nā-

¹¹ nihāde-i: -B

¹⁴ def  -i: -B

¹⁶ űoḥbetine:-H

² anlar: -B

¹⁰ murtaḫadur ki: murtaḫa efendimizdirler ki B

¹³ buyurmuşlardur: buyurmuşlardur ki H

mütevakı¹⁸ -ı vuḳū¹⁷ (17) elbette miyānlarından birinüñ sâḩa-ı derünında muḡaylān-ı
 ‘illet u bıṭāne-i cāme-i nihādında (18) eṣer-i ḩāṣāk-ı zınnet bulunduḡı cihetdendir.
 Kibār-ı ebrārdan menḳüldür ki buyurmıṣlar (19) ehl-i dünyā ile edeb üzre zindeḡānī
 idüp ricāl-ı āḩiret ve ṣuleḩā-yı

(95a)

(1) ümmet ile mu‘āmele-i ‘alemīden ḡaflet itmiyesüz, ammā erbāb-ı ma‘rifet ya‘nī
 rāz-dānān-ı (2) ‘ālem-i ḩaḳīḳat ile gönlüñüz ne yüzden isterse eyle iḩtilāṭ u mu‘āṣeret
 idesüz, (3) ya‘nī ehl-i ‘irfān ḩuṣūr u noḳṣāna nigerān olmazlar. Ol zümre ḩuzūrında
 her ne (4) mertebede ḩaṭī’a ve ṭaḳṣīrūñüz zuḩūr iderse baṣṭ-ı külfе-i i‘tizāra muḩṭāc
 olmazsuz. (5) Farāzā ḩaṭā-yı zāḩir ṣādır olsa da muḩtezā-yı kerem-i cibillīleri üzre
 ‘aybuñuzı dāmen-i ‘afv ile (6) sātir ve kesr-i cerā’imi edevāt-ı ṣaḩḩ-ı cemīl ile cābir
 olurlar. Ṭā’ife-i ṣafvet-eṣer-i (7) ṣūfiyāndan bir ḩavm-i mu‘teber biri birine
 teba‘iyyet ve setr-i ‘ayb-ı zellet (8) mülāḩazasıyla bir vech üzre mu‘āṣeret
 ḩılımlılardur ki miyānlarından biri ḩ‘āb-ı rāḩata (9) müteveccih olsa cümlesi sevā’im-
 i ḩuvā-yı müteḩarrikelerini ṣerāḡāḩ-ı nevme ilḩā iderlerdi ve biri (10) ifṭār-ı ṣavm ile
 tenāvül-i ḡıdā murād eylese cümlesi ḩavāṣıl-ı nefis-i ṣereḩ-ālūdların nefā’is-i (11)
 eṭ‘imeden ḩiṣṣedār-ı ṣiba‘ u sīrī ḩılurlardı, tā ki ārzūmend-i terk-i riyāzet (12) ve
 maḩzūz-ı ḩuṣūl-ı murād-ı ṭabī‘at olan kimesne miyānlarından ḩangısı idüḡi mütteziḩ
 (13) ve ol hücne ile müftaziḩ olmaya. **ḩaḩḩ-ı ḩeṣṭdehum** kendüyi ṣadīḩ-ı ṣefīḩinden
 kemter (14) ve her ḩālde yār-ı ḡārından za‘īf ü aḩḩar ‘add itmekdür. ḩuzūr-ı
 Cüneyd-i Bağdadīde (15) aḩbābından biri ḩā‘ide-i merāsım-perestān-ı zamāne gibi
 ḩillet-i yār-ı ṣadīḩdan (16) baḩṣ idüp “Dirīḡ ki rüzḡārda bir celīs-i hemvār-kirdāra
 mālīk olmadum (17) ve ‘ömr āḩir oldu, bir ṣadīḩ-ı ṣadīḩ-nihāda rāst gelmedüm.” diyü
 taḩazzün eyledi. (18) Cenāb-ı Cüneyd ol ḩarīfi ta‘yīr idüp **Beyt:**

Ey hevesnāk-ı ārzū-yı muḩāl

‘Aḩluñı ḩīre eylemiṣ bu ḩayāl (19)

¹⁸ zınnet: ṣaffet H

² eyle: öyle B/H

⁵ cibillīleri: cibilliyetleri B

¹¹ eṭ‘imeden: ṭa‘madan H

¹⁵ ḩillet-i: -B

(95b)

(1) **Nesr**: “Eger senüñ bār-keş-i me’ünetüñ olur ve kendüsin Һammāl-ı eşkāl-ı havā’icüñ kıılır, (2) yār bulmağ isterseñ ve kendi murād-ı cānuña senüñ āmālüñi tercih ider, ādem taleb iderseñ (3) **Mışrā**: Zihī taşavvur-ı bāṭıl zihī ḥayāl-i muḥāl **Nesr**: ol maḳūle yār ezmine ve a’şāruñ (4) birinde bulunmaz yār isterseñ sīneñi sihām-ı merāmuna siper, vüçüdüñi aḥkām-ı (5) ālāmuna fermān-ber itmek gereksin ve illā tek ü tenhā maḥrūm-ı ülfet-i eḥibbā ḳalmağ muḳarrer olur.” diyü buyurdılar. (6) Ke-zālik tecrebekārān-ı rüzgār dimişlerdür, her kim kendüyi dostlarından mütefevviḳ (7) tıtuğ bülend-pervāz-ı evc-i kibr u nāz ola, elbette ‘uḳḳāb-ı ıztırār çengālinden (8) rehā bulmaz ve bu ğubār-ı efkār ile tīre-dimāğ olanlaruñ menhel-i ḥālī ḳat’ en (9) kesb-i şafā kıılmaz ve ol maḳūle erbāb-ı ta’azzum hem kendülerin mürteḳib-i vebāl hem (10) yārānı güneḥkār-ı sū-i fi’āl iderler ve eger ber-ā-ber farz idüp da’vā-yı tesāvī (11) iderler ise hem kendülere tekellüf ü zūr olur hem yārānı rencūr u bī-ḥuzūr (12) itmek lāzım gelür. Ammā yārāndan kendüyi denī vü ḥaḳīr farz idüp her ḥālde (13) tāb’-ı muṭlağ olursa ṫarafeyn müsterih ü āsūde olmağ muḥaḳḳağ olur. (14) Evvelā ma’lūm-ı dil-i dāniş-püjühān-ı mañṫuḳ u mefhūm ola ki her kesüñ nevāziş ve (15) iltifāta istiḥḳāḳı mertebe-i taḳarrüb ü intisābı ḳadardur. Ve derecāt-ı ḳurb u (16) nisbet mütefāvite olmağın mürā’ātı vācib olan ḥuḳuḳ daḥı müte’addid (17) olmağ lāzım gelür ve cümleden aḳvā vü evlā olan uḥuvvet-i ḥaḳḳāniyyedür ki

(96a)

(1) beyānı şaḥāyif-i sālifede tafşil olındı. Ba’de’z-ın mücerred ‘alāḳa-ı dīniyye (2) ve rābiṫa-ı münāsebet-i İslāmiyye muḳtezāsıyla ri’āyet olınacağ ḥuḳuḳ-ı cemīle (3) zikrine şürü’ olunur va’llāhu’l muvaffiḳ ve’l-mu’īn. **Ḥaḳḳ-ı evvel** kendi vüçüdına sezā (4) görmedügi aḥvālī müslim-i āḥere revā görmeye. Ḥazret-i seyyidü’l-verā buyurmışlar (5) “Efrād-ı mü’minīn cism-i vāḥid menzilesindedür ki bir ‘uzva işābet iden renc ü (6) zaḥmetüñ eşer u veca’ı tamām bedene sirāyet ider.” Nite kim enfās-ı şerīfe-i ‘ālī-ḥazretten (7) müstefādur ki “Her kim vüçüdına zindān-ı nīrāndan ümmīd-i rehāyī kııla ve bezm-i dem-i (8) vā-pesinde sākī-i ḥādımü’l-lezzāt ızāḳa-ı çāşnī-i nā-ğüvār-ı sekerāt itdüğde şarāb-ı (9) ḥanḳal-ı ‘azāb ve ma’cūn-ı semmü’l-

³ ezmine ve a’şāruñ: ezminenüñ B

⁵ ḳalmağ: kıılmağ B

fār-ı ıztırāb merāretinden selāmet ārzū kıla.” (10) Gerekdür ki taber-zed-i kelime-i şehādet mezāk-ı cānına hālavet-baḥş-ı imān ya‘ nī fehvā-yı (11) ğarrā-yı “*men kāne āḥirü kelāmihi lā-ilāhe illa’llāh daḥele’l-cennete*”^{*} reh-nümā-yı cānib-i cinān (12) ola. Pes āngāh kendüye lāyık görmedüğü huşuşı āḥere münāsib görmeye ve hīç (13) bir mü’minüñ şeh-rāh-ı hāline ḥafr-ı bi’r-i ihtilāl itmeye ki “*men ḥafere bi’reḥ li-āḥihi vaḥa’ (14) fih*”^{**} kelāmı delil-i bī-temvīhdür. Ḥāzret-i Mūsā ‘aleyhi’s-selām eṣnā-i münācātında (15) “Yā Rabbe’l-‘ālemīn ‘ibāduñdan şıfat-ı ‘ādāletle mevşūf olup ḥaḳıḳat üzre (16) ‘ādil ıtlāḳına kimler lāyıkdur? ” diyü iltimās-ı cevāb itdükde şavb-ı Ḥudādan (17) ḥıṭāb vārid oldu ki “Beyne’n-nās ‘ādil-i ḥaḳıḳı ol kimesnedür ki kendüden inşāf (18) idüp bir emr-i münkere mübāşir ve ḳaşd-ı ızrār-ı ğayra mütecāsir iken kendi nefesine kıyās (19) eyleye ve bu hāl benüm ḥaḳḳumda zuhūr eylese tekeddür ve tazaccur muḳarrer idi.” diyüp

(96b)

(1) āḥere ta‘ addīyi revā görmeye. **Ḥaḳḳ-ı şānī** dest u zebānından āḥere mazarrat-resān (2) olmamaḳdur ki medlül-ı ḥadīs-i meşhūr u maḳbül üzre şart-ı İslām yedinden (3) ve lisānından müslim-i āḥere āzürde-i ālām olmamaḳdur ve yine kelimāt-ı ḥikmet-āmīz-i ḥāzretten (4) müstefād-ı şıḳātdur ki buyurmışlardır. Mü’min ıtlāḳı ol şaḥşa mā-şadaḳdur ki (5) müslümānlaruñ dīnine ve mālına emīn ola ve muḥācir ol şāḥib-ḥulḳ-ı fāḥirdür ki (6) eḫ’āl-ı zemīmeden mübā‘adet ya‘ nī ḥıṭṭa-ı sū-i şānī‘adan muḥāceret kılıp (7) kār-ı bed u vaşf-ı mezmūmdan ihtiyārı ile inḳıṭā‘ide ve bir mü’mine (8) bā‘iṣ-i ḥavf u bīm olan vaż‘-ı zemīmden ictināb eyleye. Mücāhid (9) raḥmetu’llāhi ‘aleyh cenābından mervīdür ki; ṭaraf-ı ḳahhārīden ehl-i dūzaḥa (10) ḥāriş-i beden teslīt olunur. Şol mertebede ki üstüh‘ānları zāhir olunca (11) cesetlerin taḥdīs idüp ‘urūḳ u a‘şāb lūḥūm u a‘zādan müteşāḥḥış (12) olduḳda nidā-ı ḳahr-

* “*Son sözü lā-ilāhe illa’llāh olan cennete gider.*” (Hadis)

¹² āngāh: agāh H

** *Kardeşi için kuyu kazan (kişi) kendisi (o kuyuya) düşer.* (Türkçedeki kendi kazdığı kuyuya düşmek deyimini karşılığı.)

¹⁸ ızrār-ı: iḫrāz H

¹ Ḥaḳḳ-ı şānī: Ḥaḳḳ-ı düvüm H

³ ālām: -B

⁸ vaż‘-ı: mevzu‘ H

¹¹ müteşāḥḥış olduḳda: teşḫīs olunmaḳda H; müteşāḥḥış ola ba‘dehu B

¹² ola: olinmadıkda H; ba‘de: -H

iktizâ vârid olup “Bu zaḥmetüñ çâšnî-i ıztırârı (13) mezâķ-ı idrâkuñuza telḥ u nâ-ḥoş-güvâr gelür mi?” dinildükde, cānib-i miḥnet-keşān-ı (14) ‘azābdan feryād-ı mutazaccırāne ber-ḥāste olup ḥaķķā “Bu ‘azāb-ı elīmüñ (15) şu‘ūbeti beden-i miḥnet-zedemüz fena-pezîr idüp “*Kārd be-üstüḥ‘ān resîd*”^{*} (16) meşeli üzre tā mağz-ı cānımuza te’sîr itdi.” didiklerinde zebāniyān-ı ḳahr-endāz (17) zebān-ı zebāne-pāş-ı tevbiḥi dırāz idüp bu ḳahr u nikāl ol sū-i ḥālūñüz (18) şemeresidür ki dünyāda iḥvān-ı müslimîni āzürde vü rencide idüp reh-güzêr-i (19) ḥuzûrlarına ilķā-ı ḥārḥār-ı āzār iderdiñüz diyeler. Ḥāzret-i Seyyîd-i ‘Ālem

(97a)

(1) şalla’llāhu ta‘ālā ‘aleyhi ve sellem ešnā-i muḥākāt-ı tenbîhāt-ı Şamedānide müdārāt-ı nās ile (2) me’mûriyetlerin beyān buyurdıkları üzre ‘ibādu’llāha tevāzu‘ ve zîr-destāna (3) şefķat ve ser-fürü ile mu‘āmele buyurmaları bābında nüzül-i vaḥy-i Rabbānî ḥuşuşın (4) ber-āvürde-i zebān-ı şeker-pāş-ı taķrîr buyurdıkları müfād-ı elsine-i kilik-i (5) taḥrîrdür ve ol ber-güzide-i kā’ināt ‘aleyhi efḍalü’t-taḥiyyāt şaḥn-ı cennetde (6) bir āzāde-ḥırām-ı bî-bāk-reftāra nazārum düş oldı ki fezā-yı pehnā-yı firdevsi (7) keyfe-yeşā seyr ü temāşā ve bî-müzāḥim u ğarîm gül-geşt-i bāğ-ı na‘îm eyler diyü buyurdıklarında (8) aşḥāb-ı mükerrem-cenāb “Ey peyām-ber-i şaḥîḥu’l-ḥiḥāb ol kāmķār-ı şāḥib-nişāb (9) ne maķûle ‘amel-i ḥayr-ı mu‘cibü’s-şevāb ile bu ni‘met-i ‘amîmü’n-nef‘e fā’iz ve ne ğüne (10) ḥasene-i muḥayyirü’l-aḥbāb ile bu yüzden kām-yāb olmışdur diyü niyāzmend-i (11) taḥrîk-i leb-i cevāb oldılar. Ḥāzret-i Resûl-i mu‘cize-perdāz şaded-i beyān-ı (12) vāķı‘ da güher-pāş-ı rāz olup buyurdılar ki ḥāl-i ḥayātında reh-güzār-ı enāmdan (13) bir dıraḥt-pāre-i bî-endāmı ḳal‘ u ḳam‘ ve cüzû‘-ı pür-ḥārî āyende vü revendenüñ (14) ḥālîde-i dāmen-i ‘azîmetleri olmamağıçün maḥallinden iḥrāc u ḳaḥ‘ itmişdi (15) ki ebnā-i sebîl ol mevzu‘dan sühûlet ü āsānî ile mürür ideler. (16) “*Li’llāh derreḥu ḳubîle bi’r-rahmetihi ḥayruhu*”^{**} şüret-i zāhirde bir şecere-i ḥabîşe ki (17) zararı ancak teşādüf iden ba‘z-ı

* *Bıçak kemiğe dayandı.*

¹⁹ ilķā-ı: ilķā-yı H; āzār: -H

¹ ta‘ālā: -U/H/Ş

¹⁰ muḥayyirü’l-aḥbāb: mücri’l-aḥbāb H

¹⁵ sühûlet: -B

** *Ona helal olsun (bravo), hayrı rahmetle kabul edilsin.*

reh-revāna tārīdür. İzāle olunmağla (18) bu t̄abağada ihsāna bā' iş olıcağ reh-güz̄er-i 'āmme ve hāşşada nişānde-i (19) dest-i t̄abī' at olan ümm-i ğaylān-ı h̄abāşet ki efnān u ağşānı

(97b)

(1) bī-ḥadd u nihāyet olduğundan fesādı k̄at̄ıbe-i nāsa te's̄ir u sirāyet itd̄üğü (2) k̄arār-dāde-i mecmū' -ı ehl-i fiṭnatdur. Bürīde-i mincel-i himmet olduğda ne meretebede (3) in'ām-ı 'ām-ı z̄ī'l-celāl ve'l-ikrāmı istilzām idiceği ma'lūm-ı şavāb-endiṣhān-ı (4) 'ālī-rütbeddür. **Hak̄k-ı şālīs** h̄iç kese tekebbür itmemeğdür ki cenāb-ı z̄ī'l-'azamet ve'l-kibriyā (5) ol ḥāl ile ittişāfi zümre-i mü'minīne revā görmeyüp t̄ā'ife-i mütekebbirini silsile-i (6) düşmenān-ı müsta'idd-i nefrīne idḥāl idüp ol fırka-ı serder-hevānuñ (7) sūtūn-ı k̄ubbe-i ḥuyelā olan gerden-i ru'ūnet-intimāların zincir-i saḥt-gir-i (8) *inna'llāhe lā yuḥibbu'l-mütekebbirīn** ile bend ü sezāvār-ı aḡlāl itd̄üğü mansūş u (9) ma'rūf-i ehl-i ḥāldür ve lāzımdur ki ḥuşul-i merātib-i sürürdan ḥalk̄a izḥār-ı (10) faḥr u ğurūr itmeye ki ḥazret-i Faḥr-i 'Ālem şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem 'ulūvv-i şān u suṭū' -ı (11) bürhānī muḥarrer iken erāmil ü eyyām u fuḳarā-yı pür-ālāmuñ bi'z-zāt ḥāne-i (12) vīrānelerine varup incāḥ-ı merām u tedārük-i mehāmmaları ile taḳayyüd ü ihtimām (13) itdükleri ma'lūm-ı enāmdur ve h̄iç kese çeşm-i ḥaḳāretle nigāh itmeyeler ki bundan (14) büzürg cürm ü günāh olmaz. Cā'iz ki taḥk̄ir olınan merd-i 'āciz veliyy-i Ḥudā ve manzūr-ı (15) cenāb-ı Mevlā olup ridā-yı “*evliyā t̄ taḥte k̄ıbābī lā-ya'rifuhüm ğayrī*”** ile pūşide (16) vü mestür ve 'ayn-ı ḥaḳāretle nazar olınan kimesne 'ayn-ı 'ināyet-i ḥaḳk ile manzūr olmuş ola. (17) **Hak̄k-ı rābi'** suḥan-ı herze-ḥāyān-ı nemīmet-şī'āra tevcīh-i sem' -i ḳabūl itmemeğdür. (18) Haber-i sa'ādet-eşerde vārid olmuşdur ki heşt-behişt-i mürettebetü'l-esbāb (19) ki şuleḥā-yı mü'minīne müfetteḥatü'l-ebvābdur, t̄ā'ife-i dürüg-güyān-ı bed-dīn

¹⁸ ihsāna: iḥşā H

¹⁹ efnān: eştān H

² Bürīde-i: -B

³ 'ām-ı: -B; istilzām: müstelzim B

⁴ Hak̄k-ı şālīs: Hak̄k-ı siyüm H

⁷ gir-i: girān H

* *Allah büyüklenenleri sevmez.*”Nahl suresinde aynı anlamda “İnnehu lā yuḥibbu'l-müstekbirīn”

Kur'an-ı Kerim (Nahl, 16/23)

¹⁰ ta'ālā: -H/U/Ş

** *Kubbelerimin altında velilerim/dostlarım vardır ki onları benden başkası tanımaz.*

¹⁷ Hak̄k-ı rābi': Hak̄k-ı çehārum H

(98a)

(1) ve nemîme-kārân-ı fesād-âyîn dühül-ı huld-ı berînden memnû^ç ve kalem-i icâzet-i seyr-i cennet (2) ol zümreden merfû^ç dur. **Hakık-ı hâmis** kaçden hiç müslimi üç günden ziyâde şeref-i (3) muşâhabetden mahrûm itmemeğdür. Bi-hükmi'z-zarûre ba^çz-ı^ç avârîz-ı beşeriyye hasebiyle (4) bir iki gün terk-i mükâleme vâkı^ç olmuş ise lâzımdur ki üç güne kımayup (5) selâm-ı lâzımı'l-İslâm ile bed^ç-i kelâm eyleye. Emîrû'l-mü'minîn^ç Alî kerrema'llâhu vechehu (6) hikâye buyurmışlardır ki cenâb-ı ulûhiyyetden hâzret-i Yûsuf^ç aleyhi's-selâma (7) hitâb-ı Sübhânî vürüd itdi ki sen ki bu yüzden mazhar-ı cemâl ve rütbe-i^ç aliyye ile (8) azîz u hüceste-hâl olduğına sebeb-i zâhirü'd-delîl birâderlerüнден şudür (9) iden sâbıkaya raqam-keş-i^ç afv-ı cemîl olduğındur. Ba^çz-ı kibâr demişlerdür (10) zellât-ı ihvânı^ç afv iden âdem füzünî-i^ç izzet ü büzürgî vü devletden (11) gayrı nesne görmez ve bu mu'ameleyi pîş-nihâd-ı meşreb idenler zelîl u h'âr (12) olmaz. **Hakık-ı sâdis** mutlakâ luğf u niküyî mebzûl u bî-dirîğ olmağ bâbında (13) havâş u avâm ve hıyâr u li'am beynini fark itmeyüp vüs^ç-ı imkân mertebesinde (14) olan luğf u ihsân her müslim hakkında nümâyân ola ki haberde vârid (15) olmuşdur. Her kime kâdir iseñ luğf-ı haseneñi dirîğ itmeye ki eger ol (16) kimesne ihsâna lâyığ degül ise sen ibdâ^ç-ı kereme ehl olduğıñ muqarrer olur. (17) Ve yine haberde vürüd itmişdür ki vücûd-ı âdemîde aşl^ç ağıldur. Kemâl-i^ç ağıldan (18) sonra evvel lâzım olan imân bi'llâh ve Resüldür. Ba^çde'l-imân ehemmi mehâmm kâffe-i halk-ı cihâna dostî (19) vü niküyîdür; eger nîk u eger bed ve eger şâlih u eger tâlih. Ebû Hureyre rağıya'llâhu^ç anh

(98b)

(1) hikâyet buyurmışlardır ki her kim eşnâ-i muşâhabetde eydî-i kerîme-i Resûlü'llâha (2) teşebbüs idüp dest-i kerem-peyvestlerine yapışmağ olmuş ise kef-i

² Hakık-ı hâmis: Hakık-ı pencüm H

⁵ hâzretlerinden: -H/U/Ş

⁷ sen ki: senüñ B

⁸ azîz: -H

⁹ olduğındur: olduğındandır B

¹¹ hergiz: -B/U/Ş

¹² Hakık-ı sâdis: Hakık-ı şeşüm H

¹⁶ sen: -H

¹⁸ Resüldür: Resüle H

¹⁹ ta'âlâ: -H/U/Ş

mübâreklerin (3) keff itmeyüp kelâm-ı şerîfleri encâm bulınca taḥammül buyururlardı. Meger şahş-ı (4) muḥâṭab irâdetiyle şalivirüp cüdâ ola ve her kim ḥâzrete ḥiṭâben ‘arz-ı (5) merâm eylese cümleten rûy-ı müşgîn-būyların aña tevcîh idüp bi’l-küllîye ṭaraf-ı (6) mütekellime teveccüh iderlerdi. Tâ ḥarîfüñ müdde‘âsı peyveste-i ḥitâm olunca rû-gerdân-ı (7) i‘râz olmazlardı diyü taḥkîk itmişlerdür. **Ḥaḥḥ-ı sābi‘** pîrâna ḥürmet ve eṭfâla (8) merḥametdür, zîrâ ḥâzret-i sallallâhu aleyhi ve sellem bu iki ḥâlde taḥşîr idenleri “Bizden degüldür.” (9) diyü işâret buyurmuşlardur ve mûy-ı sefîde ta‘zîm ü ikrâm cenâb-ı kerîmi zî’l- (10) celâle ta‘zîm idügin ifâde vü taṣrîḥ buyurup hîç nev‘-i beşerden bir şâbb-ı (11) emced ihtirâm-ı pîrân-ı sâl-ḥürdeyi kendüye ilzâm eylemez ki ḥâzret-i Ḥudâvend-i (12) muḥaddirü’l-âcâl ol cüvân-ı sûtüde-ḥiṣâlî hengâm-ı pîriye iṣâl (13) itmeye ve zamân-ı erzel-i ‘ömrde bâliḡ-i şoḥbetleri olduḡı cüvânân-ı şâhib- (14) tâb u tüvânuñ ri‘âyet ü ikrâmlarına mazḥar olmaya diyü buyurmuşlardur (15) ve müttefaḡun ‘aleyh-i terebekârân-ı rûzgârdur ki zâbıṭa-ı ta‘zîm-i sâl-ḥurdegân-ı (16) dehri pîş-nihâd idenler elbette ber-ḥürdâr u mu‘ammer olup ḥilâfina zâhib (17) olanlar ne şecere-i devletden ictinâ-ı şimâr-ı murâd itmişler ne mezra‘a-ı (18) âmâlden iḡtîfâf-ı maḥşül-ı me‘mül kılmışlardur. Eṭfâl-ı ‘işmet-âyînuñ (19) nevâziş-i ḥâṭır-ı sâde-naḡşları daḡı bu ḡabıldendür ki ḥâzret-i

(99a)

(1) seyyid-i ‘âlem şalla’llâhu ‘aleyhi ve sellem ba‘z-ı sefer-i zafer-eşerlerinden ‘avdet buyurduḡlarında (2) küdegân-ı şehrden nicesin ḥuzûr-ı şerîflerine da‘vet ve kemâl-i şefḡatlerinden (3) kendi pîş-zîn-i sa‘âdet-ḡarînlerine alup âḡûş-ı ‘izzetlerinde güncâyiş-pezîr (4) olmayanların verâ-yı zâhr-ı mübâreklerinde iclâs idüp anlar daḡı pîş u (5) pes-i Resûlu’llâhda süvâr-ı semend-i burâḡ-reftâr-ı seyyidü’l-ebrâr olmaḡ sa‘âdetiyle (6) mübâhât u iftiḡâr iderlerdi. Ol ekrem-i kâ’inât ‘aleyhi eḡdâlü’ş-şalavât ḥâzretlerinüñ (7) farṭ-ı nüvâziş-i eṭfâl-ı mü‘mininde şudûr iden kerem-i zât-ı muḡaddes-şifâtların (8) şaded-i işbâtıda irâd itmişlerdür ki şeref-yâb-ı iltifât-ı ‘âlî-

⁵ cümleten: cümle H

⁷ Ḥaḥḥ-ı sābi‘ : Ḥaḥḥ-ı heftüm H

⁸ sallallâhu aleyhi ve sellem: sal‘am B/U

¹³ olduḡı: olan B

¹⁴ tâb u: -B

¹⁸ me‘mül: -H/B

hazret olmak (9) mülâhazasıyla henüz vücûda gelen tıfl-ı nâ-şüsteyi huzûr-ı hazrete götürürlerdi (10) ki ta'yîn buyurdıkları ism ile müşerref ü benâgûş-ı hâli kırtâ-ı du'âları ile (11) müşennef olup müddetü'l-ömr tesmiye-i cenâb-ı maḥbûb-ı İllâhî ile müfteḥir u mübâhî (12) ola. Hazret-i şeref-baḥş-ı eşrâf endâm-ı âlûde-be-evsâḥ-ı rağî' den istinkâf (13) itmeyüp kemâl-ı şefkatlerinden zânû-yı mübareklerine alup belki telaṭṭufen (14) kenâra çeküp kefi dest-i du'â ile nüvaḥt eşnâsında şabiyy-i ğâfil bî-bâk (15) mecrâ-yı âbı imsâk idemedüğinden telvîş-i dâmen-i pāk-âşârı zuhûr idicek (16) getüren dâye vü ḥademe feryâd-künân tıflı âġûş-ı hazretten aḥza şitâbân (17) olduklarında tâ maşlahat-ı şaġîr-i bî-ḥaber tamâm olunca virmezlerdi ve mebadâ taḥrîk-i (18) bî-vaḫt ile inkîṭâ'-ı âb mü'eddî-i zaḫmet u ıztırâb ve mürîş-i maraz-ı (19) mûcibü'l-it'âb olmaya diyü taḥammül iderlerdi ve tevâbi'-i şabî şermsâr-ı

(99b)

(1) küstâḥî olmasunlar diyü maḥmûl-ı infi'âl olmamak için yanlarında taḥîr-i reşâşe-i (2) şaġîre taḫayyüd itmeyüp getüren kimesnelerün yanlarında nişest-i iltifât-âmîz ile talṭîf-i (3) ḥâṭîr buyurup itmâm-ı ḥâcetlerinden sonra anlar ki revâne-i semt-i ḥâne olurlardı, (4) meclis-i 'âlîleri hâli kalup iḫâmet-i levâzım-ı şüst ü şüya ba' dehu iḫdâm (5) iderlerdi. **Hakḫ-ı şâmin** 'umümen ehl-i İslâma ḥande-rüy u besîm olmaḫdur ki cenâb-ı (6) ḥayru'l-verâ levḥ-i cebînde ḥuṭûṭ-ı ber-hem-zede-i çîn nümâyân itmeden men' u taḫzîr (7) idüp Hakḫ celle ve 'alâ güşâde-rüy u âsân-gîr olanları dost ittiḥâz (8) itmişdür diyü buyururlar ve Enes bin Mâlik rağîya'llâhu 'anh hazret-i Faḫr-i 'Âlem (9) şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem cenâblarına bir 'acüz-ı bed-nümâ-yı heftâda-resîde-i nâ-ḫabûl-ı dil-ḥırâş-edâ (10) ser-i râhda ref'-i 'aḫîre-i iştikâ kırup bed'en tevaḫḫu'-ı mükâleme-i dūr-â-dūr-ı (11) müdde'â idecek ol ḥâṭîr-nüvâz-ı erbâb-ı recâ pîre-zen-i şıḫlet-nümânuñ (12) evzâ'-ı nâ-der-ber-â-berinden istinkâf itmeyüp istimâ'-ı tefâşîl-i (13) maḫâlât-ı ṭavîlü'z-zeyline inbisât-ı tâmm ile tevcîh-i sem'-ı rızâ kıldı ve bir (14) küçede ferş-i ḥâk üzre nişest idüp tâ kelâmı peyveste-i ihtimâm (15) olunca ol câygâh-ı nâ-rüfteden kıyâm itmedi diyü ḥikâyet

¹² eşrâf: -H

⁵ Hakḫ-ı şâmin: Hakḫ-ı heştüm H

⁶ itmeden: itmedin H

⁸ ve: -Ş

¹⁰ 'aḫîde-i: 'aḫîre-i B

buyurmuşlardır. (16) **Hakk-ı tāsī'** dürüg ve hulf-i va' dden ihtirâzdur ki kelâm-ı pâki âlüde-i evsâh-ı (17) kizb ü güzâf ve şerbet-i 'ahdi mübeddel-i şereng-i hılâf idenler ve cevher-i emâneti (18) şikeste-i seng-i hıyânet kılanlar “*kā'inen men kâne*”^{*} şavm u kıyâm-ı şebân-rüzīye (19) müdâvim olup 'ibādât-ı zâhirede dağtka fevt itmedügi tağdırce zümre-i

(100a)

(1) münâfikiñden ma' düd ve halağa-ı ebrâr-ı şâdıkiñden merdüd u maṭrüd idüginde (2) râst-güyân-ı haber irâd-ı hadîş-i mu' teber ile şebât-ı müdde' â kılmışlardır. **Hakk-ı 'aşir** (3) her mü'minüñ derece-i ikrâmını mertebesine mülâyim kıilup ṭabağasında ri' âyetdür (4) ve bu maşlahatuñ vechi beyândan ganîdür ki esâfil-i nâs ve re' â'-ı re' âyâdan birine (5) ikrâm-ı ekâbir ve aşhâb-ı câh u celâl mu' âmelesi olınsa hücneti zâhir olup (6) tağbîh-i enâmdan kaç' -ı nazâr ol nâ-kesüñ tuğyân ve hizlânına mü' eddi olur. (7) Ve ber-' aks bir şâhib-tecemmül ve zî-şâna fuğarâ-ı bî-tâb u tüvân ikrâmın eyleseñ (8) hağkîkatde ihânet ve tezlil itmiş olursın. Hemânâ bu bâbda luğf-ı müfzü'n- na' mâ-ı (9) hağkîkiye teba' iyyet olunmağ münâsibdür ki cenâb-ı Hağdan ne mertebede mazhar-ı (10) ihsân olmuş ise lâyığ olan ṭaraf-ı beşerden dağı ol ṭabağada (11) sezâvâr-ı in'âm u ikrâm olmağdur, zîrâ haberde bu ma' nâyı mü'eyyid huğzürüñuza (12) e' ızze ve aqvıyâdan kimesne gelürse siz dağı anı ' azîz ve muğterem ṭutuñ, diyü tenbîh (13) olmuşdur ve cenâb-ı Fağr-i ' Âlem ba' z erbâb-ı istiğkâğa ridâ-yı mübâreklerin mebsüt (14) idüp cây-ı nişest âmâde idüp ve bir def' a bir pîre-zen-i ' afifeye ridâ-yı (15) şerîflerin gösterânide kıilup ba' de' l-iclâs pürsiş-i ḥâṭır-ğ' âhına âğâz idüp (16) “Merhabâ ey mâder-i hoş-siyer, her ne murâduñ var ise şefâ' at u recâ kııl (17) ki bî-dirîğ ve müheyyâdur.” diyüp ol eşnâda vâki' olan ğazâda kendi (18)

¹⁶ Hakk-ı tāsī': Hakk-ı nühüm H

* *Kim olursa olsun!*

¹⁹ itmedügi tağdırce: itmeyüp ol tağdırce B

¹ ebrâr: erbâb B

² şebât: işbât B

³ ṭabağasında: ṭabağasına H

⁶ ol nâ-kesüñ: -H

¹² aqvıyâdan: aqvıyân B

¹³ şalla'llâhu 'aleyhi ve selem: -H/U/Ş

¹⁸ bi-esrihi: bi-esrihâ B

hişşelerine düşen ğanā'imi bi-esrihi ol hātūna ihdā buyurdılar. (19) Ol dağı hazret-i zī'n-nüreyne yüz biñ dirhem bahā ile fūrūht itdügi

(100b)

(1) kütüb-i siyerde meşūr ve muharrerdür. **Hakḳ-ı hādī 'aşer** iki müslim beyninde ihsās-ı (2) vahşet itdükde ıslāh-ı zātü'l-beyne müsta'cilen himmetdür ki hazret-i şefiḳ-i (3) kā'ināt 'aleyhi atyebü't-taḥiyyāt bir gün vücūh-ı aşhābı viche-i ḥiṭāb idüp (4) “Nevāfil-i 'ibādātdan efḍal maşlahat ne idügin size ifāde vü taḥḳiḳ (5) ideyin.” buyurduklarında Hazret-i 'Ömer İbnü'l-Ḥaṭṭāb “Yā Resūla'llāh peder u māderüm fedā olsun.” diyüp (6) sā'ir aşhāb-ı güzīn şüküfte-gül-i āzānı iz'ān-ı müdde'ā için cānib-i 'andelīb-i (7) suḥan-serā-yı gülzār-ı hüdāya tūtop müteveccih-i kelām-ı sa'ādet-encāmları olıcaḳ (8) iki müslim beyninde āsar-ı 'adāvet peydā olduḳda miyānlarından izāle-i ḥas u (9) ḥār-ı şikāk idüp reh-güzer-i mu'āmelelerine gül-feşān-ı maḥabbet olmaḳ nevāfil-i (10) 'ibādāt u müvāzabet-i tā'ātdan bihter ve ḥuzūr-ı Ḥudāda mesā'i-i mezkūreden (11) mu'teberdür diyü buyurdılar. Sālik-i aḥsenü'l-mesālik cenāb-ı Enes bin Mālik (12) ḥikāye buyururlar ki “Yevmen mine'l-eyyām hazret-i ḥ'āce-i kā'inātuñ (13) ğonçe-i dehānları ḥandān olup bī-iḥtiyār tebessüm buyurdılar. Ḥuzẓārdan (14) hazret-i 'Ömer raḍīya'llāhu 'anh 'Yā Resūla'llāh peder u māderüm fedā olsun, bu luṭf-ı (15) şüküfteğiye ne bā'ış ve serā-perde-i ḥāṭır-ı 'atırlarında āsar-ı vahy u (16) müşāhedāt-ı ğaybiyyeden ne maḳūle sāniḥa-ı ḳudsiyye lāyih u ḥadīs oldu.’ (17) diyü recā-yı keşf-i rāz itdükde ol feşāhat-perdāz-ı i'cāz-tırāz (18) encūmen-i aşhāba bu maẓmūn-ı 'ibret-nümūn ile cevāhir-niṣār-ı taḥḳiḳ oldılar (19) ki ümmetümden iki nefer pīşğāh-ı ḳāḍi'l-ḥacātda zānū-zede-i beşş-i şekvā

(101a)

(1) ve taḳrīr-i da'vā idüp “Ey 'ādil-i bī-mu'ādil ḥarīfüm olan şahş-ı muḥāṭıl (2) baña ta'addī vü zūlm itmişdür. İḥḳāk-ı ḥakḳ idüp dādumı alıvir diyü feryād (3) idicek cenāb-ı Ḥudā ḥaşmına ḥiṭāb idüp “Şu maẓlūmuñ ḥakḳını edā (4) eyle.”” diyü fermān

¹ meşūr ve muharrerdür: meşūrdur H; Hakḳ-ı hādī 'aşer: Hakḳ-ı yazdehüm H

⁵ İbnü'l-Ḥaṭṭāb: Bin el-Ḥaṭṭāb H/B; efendimiz raḍīya'llāhu 'anh: -H/U/Ş

¹¹ Hikāye: -H/U/Ş

¹⁵ ne: -B; ḥāṭır-ı: -B

¹⁶ müşāhedāt-ı: şāhedāt H

eyledükde şahş-ı günehkâr-ı şermsâr dehen-güşâ-yı i‘tizâr (5) olup perverdigârâ “Cemî‘ hasenâtumı sâ’ir huşamâ alup gittiler ve her biri (6) kendi haqqına tuta meşübâtumı yağmâ itdiler. Hâlâ cerâ’im u zellâtdan ğayrı nesne (7) kalmayup “*El-muflisü fî-emâni’llâh*”^{*} mazmûnı imzâ-yı huccet-i iflâsumdur. Bâkî (8) fermân Hüdâ-yı fermân-fermânuñdur.” didükde hazret-i qahhâr-ı şedîdü’l-başş (9) cânib-i mazlûm-ı mutazallıma hitâb idüp “Ne dirsın haşmınuñ hasenesi yok (10) ki zulmı kadar saña virüp mütesellî ide.” diyü faşş-ı murâd idecek şahş-ı dâd-ğâh (11) tahtvîl-i dil-ğâh idüp “Yâ Rabbâh ol taqdîrce benüm seyyi’ât-ı bî-nihâyemden (12) bir miqdârın aña tahtmîl eyle ki hammâl-ı eşkâl-ı vizr u vebâlüm olup derekât-ı (13) düzağda baña bedel bâr-keş-i ‘azâb-ı nîrân ola.” didükde hâtır-ğâhı (14) üzre mazlûmuñ cemî‘-i cerâ’imi havâle-i gerden-i zâlim kırup bir mazleme bâkî (15) kaldı. Anuñ mücâzâtunda ne zâlimde hasene var ki mazlûma virile ve ne (16) mutazallimde cerîme kaldı ki cevrine bedel, zâlime tahtmîl olına. Bu mağallde hazret-i (17) seyyidü’l-ebrâr iki çeşm-i pür-nûrların lü’lü’-bâr idüp “Ol rûz-ı zâlim-süz (18) ‘aceb yevm-i hâ’ildür ki her kes anda tahtfif-i bâr-ı seyyi’âta mâ’il olup (19) mecmû‘-ı kâ’inât ol mağallde kayd-ı ‘işyânda ârzümend-i hâlâş u rehâyîdür.”

(101b)

(1) diyü biraz girye-i terahtum nişâr itdükden soñra yine itmâm-ı hikâye-i sâbıkaya ‘atf-ı (2) zimâm-ı güftâr idüp da‘vâ-yı mütehtâşımın fayşal-yâb-ı terâzî olmadın hazret-i (3) Rabbü’l-‘izzet taraf-ı mazlûma teveccüh-i hitâb idüp muqâbeleñe şarf-ı nigâh eyle. (4) Çeşm-i ‘iber-bînüñe neler görünür seyr u temâşâ kırup diyicek harîf-i dâd-ğâh nazâr-endâz-ı (5) pîşgâh olup görür ki bir şehristân-ı müferreğ-bünnyân ve zer u sîm u cevâhir-i (6) fevâhir ile muraşşâ nice kuşûr-ı müşeyyedü’l-erkân şunûf-ı zîb u zîver ile (7) ârâste vü fûrûş-i istebrağî-i gün-â-gün ile pîrâste olup turur. Yâ İlâhe’l- (8) ‘âlemîn bu menâzil-i ‘aliyye-i pür-zîb-i cevâhir-âğîn enbiyâ ve mürselîn ve etkıyâ-ı (9) muqarrebîn ve şühedâ-ı şiddîkînden ne maqûle devletmend-i kâmkâra

* *İflas edenler, Allah’ın güvencesi altındadır.*

¹⁰ faşş: mahtz B

¹⁸ tahtfif-i bâr-ı seyyi’âta: bâr-ı seyyi’âti tahtfife H

¹ itdükden soñra: itdükde yine B

⁴ kırup: eyle B; diyicek: diyücek H

⁷ fûrûş: fûrâş H

⁸ cevâhir-âğîn: cevher-ayâ H

müheyyâ vü sezâvârdur (10) diyü cür`et-nümâ-yı istifsâr olıcağ cenâb-ı ulühiyyetden “Bahâsın edâya şâhib- (11) iktidâr olanlar için müheyyâ ve her kim i`dâd-ı şemen bâbında der-miyân-sâz-ı (12) ser-mâye-i ihzâr ola, bu maqâm-ı `âlî aña menzil ü me`vâdur.” diyü hitâb-ı Şamedânî (13) vârid olıcağ harîf dem-beste-i veleh olup “Ey kıadir-i bedi`ü`l-mezâhir bu maqûle (14) câygâh-ı fâhirüñ edâ-yı şemenine kimler kıadir olur?” didi. Şavb-ı Hudâdan “Ey (15) faķır-i `âciz-i pür-ıztırâr hâlâ edâ-yı bahâsına sende kemâl-ı kudret vardur, eger (16) zimmet-i haşmuñda bâķi қalan haķķuñdan `afv ile mu`âmele iderseñ, ol cürm-i (17) haķır bu maqûle `izz-i keşire şemen-i yesirdür. Eyâvîn u kuşūr-ı mezkûre saña mu`ayyen (18) u maşşüş olup ebedü`l-abâd şaĥn-ı laţif-i dil-keş-bünyâdında teferrüc-künân (19) hıramân olursın.” diyü beşâret-i `aliyye şudür idecek cân u dilden

(102a)

(1) emr-i zî`l-celâle mutâba`at ve `afv-ı mazleme-i haşma mübâderet idüp hażret-i (2) ğaffârü`z-zünüb ol iki haşmuñ mâ-beyni mündefi` olduğundan ikisin daĥı (3) ziyâfet ü ikrâm ile mesrûr u şâd-kâm idüp ma`iyyet üzre ol maqâm-ı (4) `âlîde ârâm ideler diyü mażhar-ı maĥrifet ü in`âm buyurdıklarından ibtisâm (5) vâķi` olduğın ĥuzzâr-ı `âlî-maqâma tefhîm u i`lâm buyurdılar. Ba`dehu müşerrefân-ı (6) şöĥbet-i `âlî-şâna hitâb idüp “Zinhâr, ey gürüh-ı aĥyâr cenâb-ı perverdîğârdan (7) ĥavf u haşyeti her hâlde kendiñuze şî`âr u dişâr ve âb-rüy-ı a`mâl u kâr (8) eyleñ ve miyân-ı mü`minîne ilkâ-ı ĥüsn-i vifâķ ve miyânlarından izâle-i tenâkür ü (9) şikâķa sa`ydâr oluñ ki beyne`l-müslimîn şulĥ u şalâĥ vuķu`ını bi`z-zât (10) cenâb-ı kıadi`l-ĥacât murâd idinüp `afv-ı zellât ile mu`âmele idenlere (11) ne yüzden ifâza-ı derecât itdüĝi kıazıyye-i mezkûreden vâzıĥ u âşkâr (12) olur.” diyü buyurdılar. **Ĥaķķ-ı şâni** `aşer `uyüb-ı nâsı püşide ve ĥaţţ-ı (13) ĥaţâlarına raķam-ı teĝâfül keşide kıılmaķdur ki dünyâda setr-i ma`âyib-i mü`minîn (14) idenler ferdâ-yı kıyâmetde keder-i inkişâf-ı `uyübdan sâlim ü emîn (15) olurlar, diyü hażret-i şâdıķu`l-va`di`l-emîn ĥaber virmişlerdür ve hażret-i (16) Ebî Bekr-i Şiddîķ rağıya`llâhu `anh buyurmuşlardır ki

¹⁵ ıztırâr: ıztırâb B

¹ imtişâl: -H/U/Ş

⁵ maqâma: maqâmda H

⁸ izâle-i: -B

⁹ sa`ydâr oluñ ki: sa`y eyleñ ki B

¹² Ĥaķķ-ı şâni `aşer: Ĥaķķ-ı devâzdehüm: H

“Mürtekibān-ı şürūr ve ālūdegān-ı (17) levṣ-i fücūrdan birin aḥz u icrā-yı ḥudūd lāzım geldükçe cenāb-ı Rabb-i (18) ğafūrdan ricā iderin ki bir ḥālet ile ol derdmend-i müftaẓıhuñ (19) mürtekib olduğı māye-i ḥızlānın mestūr ide.” Ve ḥazret-i Resūl-i şefkat-penāh

(102b)

(1) ‘aleyhi şalavātu’llāh tecessūs-i ‘uyüb-ı nās idenlere tevbīḥen buyurmuşlardır ki (2) “Her kim bir mü’minüñ vuzūḥ-ı iftizāḥın revā göre, eger kendi menziline pinhān (3) ve mütevārī-i perdehā-yı nihān ise de cenāb-ı Kirdgār anuñ setr-i ‘uyübını (4) ber-dāšte ve ḥāl-i rüsvāyī-nümāsını ḥalkā ‘ayān ider. Ve elbette perde-i ‘işmetin (5) derīde kılp beyne’l-enām rüsvāyī vü bed-nām olması muḳarrer olur. İbn-i Mes‘ūd (6) raḍīya’llāhu ‘anh ḥikāye buyururlar ki eṣnā-i ḥükümet-i ḥazretde ibtidā ḳaṭ‘ -ı yed için (7) bir düzd-i bī-pervā ki iḥzār olındı ve töhmet-i seriḳa mübeyyen olup (8) icrā-ı ḥük-m-i şerī‘at-ı şerīfe lāzım geldi. Ḥazret-i risālet-penāhuñ levn-i (9) ‘izār-ı āftāb-āşarı müteğayyir olup bu ḥalde ḥazır fi’l-meclis olan (10) muḳarrebān-ı aşḫāb pürsiş-i vech-i te’essür idüp, “Yā Resūla’llāh yoksa bu kārda (11) nev‘-i kerāhiyyet rehyāb-ı tabī‘at oldı.” didüklerinde taşdıḳ-i aşḫāb idüp (12) nice olmasun ki kendi birāderimüz ḥaḳḳında şeyṭān-ı la‘net-me’ābuñ ḥāṭır-ḥāḥı (13) ḥayyiz-i zūhūra geliyor ḥālā bu derdmendüñ fażāḥatından iblīs-i (14) ḥabīs ferāḥnāk u şemātet-güzārdur ve ḳaṭ‘-ı yedi ḥuşūşunda ihtimāmımız (15) tamām ‘azāzilüñ ḥazḳı küşesīdür. İmdi ‘inda’llāhi ta‘ālā mağfūr ve ma‘āyıbıñuz (16) mestūr olmak, melḥūzuñuz ise siz daḥı taḳşīrāt-ı ḥalkı ‘afv ve günāhların (17) setr eyleñ ki ḥuzūr-ı ḥükḳāma iḥzārdan soñra setre mecāl ḳalmayup iḳāmet-i (18) ḥudūddan ḡayrı çāre vü tedbīr ber-ṭarafdur diyü buyurdılar. **Ḥikāyet** (19) Ḥazret-i ‘Ömer bin el-Ḥattāb bir gice muḥāfaẓa-ı maḥallāt-ı şehri için geşt-i esvāk

(103a)

(1) iderken bir ḥāneden şadā-yı sürūd gūş-zedi olup bām-ı ḥāneye (2) ‘urūc idüp istiṭlā‘-ı ḥāl itdükde gördi ki derūn-ı beyt-i maḥrūsü’l-ḥavālī (3) aḡyārdan ḥālī ve

⁷ mübeyyen: mütebeyyen H

⁹ ‘izār-ı: ‘izārı B; āftāb-āşarı: āftābdār B

¹² ḥāṭır: ḥavāṭır H

¹⁹ raḍīya’llāhu ‘anh efendimüz: -H/U/Ş

şadrında bir şahş-ı lâ'ubālī mesned-nişīn olup (4) kırābe-i mey der-pīş u bir zen-i şāhib-cemāl der-agūş ikisi daḥı neşve-i (5) cām-ı vişāl ile mest u medhūş, hemān-dem ḥāzret-i Fārūḳ-ı ḡayūr 'itāb-ı (6) tevbīḥ-āmīz ile laṭma-zen-i mürtekib-i fücūr olup “Ey düşmen-i Ḥudā! Nedür bu kār-ı (7) nā-sezā? Eyle mi kıyās idersin ki nihān-ḥānede tertīb-i mefsede (8) itdügüñ mestūr ola. Şimdi cezā-yı kār-ı nā-şavābuñı görür ve müstaḥaḳḳ (9) oldığüñ 'itāb u 'iḳābı bulursın.” diyicek ḥarīf-i ḥāzır-cevāb (10) “Yā emīre'l-mü'minīn tertīb-i muḳaddemāt-ı ḳahriyyede şitāb itme ki ben bir ṭarīḳle (11) mürtekib-i 'iṣyān olmuş isem cenābuñda üç vech ile muḥālefet-i ḥükm-i Ḳur'ān (12) nümāyāndur. **Evvelā** teccessüs-i 'uyüb-ı nās men' i emr-i manşūş iken benüm 'ayb-ı nihānumı (13) teccessüs itdüñ. **Şāniyen** “*Ve'tül büyüte min ebvābihā*”^{*} buyurulmuş iken bālā-yı (14) bāmdan düḥül-ı nihān-ḥāneye iḳdām gösterdüñ. **Şālişen** “*Ve lā-tedḥulu buyūten (15) ḡayre büyütikum ḥatta teste'nisū ve tūsellimu 'alā-ehlihā*”^{**} feḥvāsını yād itmeyüp henüz (16) benümle istīnās cilveger degül iken şerīṭa-ı ḳaşıde-i İslām belki muḳaddeme-i (17) risāle-i imān olan şart-ı İslām ri'āyetinde müsāmaḥa ḳıldıñ.” diyü cesāret-i (18) mu'ārazada izḥār-ı ḳuvvet-i ḳalb idicek ḥāzret-i Fārūḳ-ı müsellemlü'l-inşāf (19) kelimāt-ı mezkūreden müte'eşşir olup cenāb-ı cihān-āferīn celle celālühü

(103b)

(1) vāḳıf-ı cemī' -i esrār-ı kā'ināt iken mürtekibān-ı ma'āşīnūñ zīr-i kilīm-i ihfāda (2) pā-dirāzī-i küstāḫīlerin bilüp yine mestūr-ı bürde-i muḳaddesü'l-estār-ı (3) settārī iderken şahş-ı naḳīšekār-ı merḳūm ḥaḳḳında reh-rev-i semt-i (4) “*ṭaḥallaḳū bi-āḥlāḳi'llāh*”^{***} olmadıḳlarına nedāmet geldi. Ammā bu mertebeden şoñra (5) ḥarīfi ḡil ü lāy-ı fücūrdan taḥlīş itmeyüp ḥāl-i ḍalāl üzre terk itmek (6) daḥı himmet-i dīniyye-i 'ömeriyyeye nā-revā olmaḡın “*ba'de'l-lüteyyā ve'lletī*”^{****} teklīf-i (7) rücū' ve tevbekārī ḳıldı. Ol mücrim-i siyeh-rüy u şermināk der-ḥāl (8) ḳabül-i tövbe

⁵ 'itāb-ı: -B

* Ayetten alıntı. “*Evlere kapılardan girin.*”Kur'an-ı Kerim (Bakara 2/189)

** “*Kendi evlerinizin gayrı evlere (o evin sahibi ile isti'nas etmeden (ünsiyet kurup, ısınıp izinlerini almadan) ve o evin ehline selam vermeden girmeyin!*”Kur'an-ı Kerim (Nur 24/27)

¹⁸ ḳulüb: -Ş/B/H

*** *Allah'ın ahlakıyla ahlaklanınız.* (Hadis)

**** *Nice zahmet ve sıkıntıdan sonra.*

ile levş-i ma'âşiden pāk ve şüret-i mu'āmelesi hayret-engîz-i (9) ehl-i idrāk oldu. Şaded-i mezkûrda şudür iden tenbîhât-ı büzürgvārân-ı (10) ebrârdandır ki iki âdem güş-ı yek-digere hafıyyeten ismâ' itdüklere esrâra (11) tevcîh-i sem' ile istirāk-ı cevher-i râz-ı püşideden ihtirâz olma ki rûz-ı (12) cezâda ol maķûlenüñ şimâhına üsrüb-i güdâhte ilkâ olınup dünyâda (13) gencîne-i kelâm-ı ğayrı kef-i sem' ile ğaşb itdüğičün ser-i şandûka-ı üz-n-i (14) dâ' iyesi âhîretde üsribbüyyü'l-ĥatem olacaķdur. **Ĥaķķ-ı şālise** 'aşer mûcib-i (15) ta' yîb u ta' yîr olan mevâzî' -ı töhmetden ictinâb u girîz ve ĥalkuñ levm u teşnî' ine (16) bâ' iş mevâdd-ı fesâddan 'alâ-eyyi-ĥâlin perhîzdür. Tâ ĥavâtır-ı nâsı kendi ĥaķķında (17) sū-i zannadan ve elsine-i ehlü's-sünneyi levş-i ğıybetden şıyânet itmiş ola, (18) zîrâ her kim ki âĥerüñ irtikâb-ı ma'âşıyyetine bâ' iş ola kendi daĥı ol ma'âşıyyetde (19) şerîk olur. Ĥâzret-i seyyid-i kâ'inât-ı ĥuceste-şifât 'aleyhi efđalü't-taĥıyyât

(104a)

(1) zevcât-ı 'âlî-derecâtdan Şafıyye-i seniyyetü'l-ĥarekât ile âĥir-i ramazânda şuffe-i (2) mescidde mükâleme-i mühimmât iderken bir iki âdem ser-i râhdan mürür idüp (3) cenâb-ı risâlet-penâhî anları ĥuzûrına da'vet itdi ve bu muĥaddere-i (4) 'iffet-libâs maĥbûbe-i zevciyyetümle istînâs iden menkûĥa-ı maĥbûlüm Şafıyyedür (5) diyü def' -i şübhe-i nâ-maĥremiyyet buyurdılar. Cenâb-ı Şafıyye tedârük-i ĥayrû'l-berıyyeden (6) mutahayyîr olup "Yâ Resûla'llâh egerçi ğayrılar biri birine sū-i zann iderler, velî (7) cenâb-ı 'âlî-şânuña ĥiç kes ĥarf-endâz-ı töhmet olmaķ ihtimâli mi vardır?" (8) didükde Ĥâzret-i Faĥrû'l-'Ālemîn şalavâtu'llâhi 'aleyh iblîs-i teblîs-engîzünü (9) 'urûķ-ı âdemide hem-pây-ı dem-i seyyâl olduĥı mażmûn ile ilzâm ya' nî (10) mebâdâ ba'z-ı enâm tâbi' -i evĥâm olmaķ ma' nâların îhâm buyurdılar. Ĥâzret-i (11) 'Ömer rağıya'llâhu 'anh bir şaĥsı ser-i râhda bir zen-i mestüretü'l-ĥâl ile muşâĥabetde (12) görüp dest-i ğayret ile ser-i ĥarîfe dirre-i melâmet ĥavâle idicek

¹¹ istirāk-ı: isrāk B

¹³ kef-i: -H

¹⁴ Ĥaķķ-ı şālise 'aşer: Ĥaķķ-ı sîzdehüm: H

⁴ 'iffet: 'işmet H

⁵ Cenâb: -B

⁶ iderler velî: iderlerdi B

⁸ şalavâtu'llâhi 'aleyh: şalla'llâhu 'aleyhi ta'alâ ve sellem B

¹¹ 'Ömer: 'Ömer el-Farûķ B; ta'alâ: -H/U/Ş

(13) “Yā emīre’l-mü’minīn bu mer’e bīgāne degül dāhīl-i nihān-hāne-i izdivācum olan (14) menkūhāmdur. N’içün mu’āmeleden men’e taşaddī ve bī-sebeb baña ta’addī kılduñ?” (15) diyü zebān-dırāz-ı mu’āraza oldı. Cenāb-ı İbn-i Hattāb “Ol taķdīrce (16) halkı şübhe-i töhmete ilkā idecek mevāzı’ da rüy-ı āşnāyīden (17) def’-i bürķa’-ı hicāb şān-ı ehl-i imāna sezā mıdur?” diyü harīfī mazhar-ı serzeniş (18) ve ‘itāb itdiler. **Hakķ-ı rābi’** ‘aşer nāfızü’l-keām olıcaķ maķallinde şefā’ at-ı (19) ḥasene dirīg olınmamaķdur. Ḥazret-i Faḥrū’l-enām ‘aleyhi’ş-şalavāt ve’s-selām taḥrīz-i

(104b)

(1) recā yüzinden hem-şoḥbetān-ı ‘ālī-şāna bu gül-deste-i teşvīķi ihdā buyurup (2) “Benden emānī-i ḥatırınıuz recāsında tekāsül revā görmeñ ki derūnumda (3) incāḥ-ı merāmınıza taşmīm u niyyet müheyyādur. Fe-emmā bilā-ṭalebin murādātınıuzı baḥşış (4) ve i’ṭā itmeyüp şāyed miyānuñuzdan biri şefā’ at ve temenni eyleye.” diyü te’ḥīr ile (5) mu’āmele iķtızā ider. İmdi ma’lūm ola ki iltimās-ı şefā’ at-gūnede (6) iki fā’ide mutaşavverdür, ya’ nī şeft’-i niyāzımdüñ ḳabūl-ı recādan imtinān ile (7) ḳalbi mesrūr ve faķīr-i ḥācetmendüñ ḥuşūl-ı merāmdan ḥatırını ma’ mūr olup (8) iki vech ile şūret-i sūrūr cilveger ma’a-hazā şevāb-ı şefā’ at daḥı (9) zımnında muḳarrerdür buyurdılar. Şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem ḥazretleri (10) bir maķallde “Şadaķa-ı lisāna mu’ādīl şevāb olmaz.” diyü gül-feşān-ı mesāmi’-i (11) aşḥāb olduķda anlar daḥı tafşīl-i keyfiyyetinden ḥulvu’l-mezāk-ı iz’ān (12) olmaģıçün der-ḥ’āst-ı sūkker-i mükerrer idicek bu ‘aķīde-i taḥķīķ-i lezīzū’l- (13) feḥvāyı taķsīm-i ‘aķā’id-i eḥibbā buyurdılar ki şadaķa-ı lisān şefā’ at-ı (14) ḥaseneden ‘ibāret olup elbette zımn-ı şefā’ atda yā bir ādeme ḥuşūl-ı (15) menfa’ at veyā zevāl-ı renc ü meşakķat rū-nümā olduģından ğayrı aḥyānen (16) bā’ iş-i def’-i ḳayd-ı ırāķa-ı dimā olmaķ ma’ nāları peydā olur. (17) **Hakķ-ı ḥāmis** ‘aşer herze-ḥāyān-ı ṭama’ akārdan biri āḥer mü’minüñ ğaybetinde hezeyān-pāş-ı (18) ğıybet olduķça muḳtezā-yı ğayret-i dīniyye üzre

¹³ mer’e: mer’et B

¹⁸ Hakķ-ı rābi’ ‘aşer: -U/Ş, Hakķ-ı çehārdehüm H

¹⁹ ḥasene: -B; taḥrīz-i: taḥrīş H/B

³ Fe-emmā: Ammā B

⁸ şevāb: eşvāb B

⁹ ḥazret-i ḥ’āce-i şefi’ ü’l-ümem Resūl-i Ekrem B, Faḥr-i ‘Ālem H, Resūl-i Ekrem Ş: -U; ta’ālā: -H/U/Ş

¹⁷ Hakķ-ı ḥāmis ‘aşer B, Hakķ-ı pānzdehüm: -U/Ş,

¹⁸ ğayret-i: ‘ibret B

laṭma-zen-i i‘tirāz olup (19) veyā bi-ḥükmi’l-eş‘abiyye ızrār-ı mālīyye cesāret kıldukça dā‘iye-i ḥamiyyet-i İslāmiyye ile

(105a)

(1) def‘-i mażarratına sa‘y u himmetdür ki bu envār-ı hidāyet-āsār eşi‘‘a-ı güftār-ı ḥazretten (2) iktibās-gerde-i şikāt-ı aḥyārdur ki ġā‘ibāne bir aḥ-ı müslimūn nuşretinde der-kār (3) olan ve ġaybetinde ‘ırzına ve mālına ta‘arruz idenlerūn ḳavlen ve fi‘len def‘ine mertebe-i (4) maḳdūrın izhār iden elbette bu dār-ı mükāfatda muḥtāc-ı i‘ānet olduğça (5) ḥazret-i meded-res-i ‘ālemiyān celle şānühü ol ādeme ‘avn u nuşret-i bī-dirīġin nümāyān (6) ider. Ke-zālik mu‘āvenet-i iḥvān-ı müsliminde tesāmuḥ u tevānī idüp bī-sebeb (7) ehl-i imāndan birine buġz u ‘udvān ve ḥuşūmet u ızrār ‘alāyimin der-miyān (8) idenler lā-maḥāle şavb-ı Şamedīden cezā-i seyyi‘elerin müşāhede kıilup kendi (9) sū-i şānī‘alarından ziyāde mażhar-ı ḥizlān u ḥüsrān olurlar. (10) **Hakk-ı sādīs ‘aşere** şoḥbet-i sū‘ü’l-ḳarīne mübtelā olıcaḳ tā ḥalāş olunca müdārātile mu‘āmele idüp (11) vicāhen dürüstī ve saḥt-rüyī revā görmekdür. İbn-i ‘Abbās raḳīya’llāhu ‘anh (12) tefsīr-i āyet-i kerīme-i “*ve izā ḥātabehümü’l-cāhilüne ḳālū selāmen*”* taḥḳīķinde güher-pāş-ı mesāmi‘-i nās oldukları (13) ecnās-ı yevāķit-ı ma‘ānīdendür ki bī-sebeb şütüm u faḥş-ı mezmüm ile münkesir-sāz-ı (14) āyīne-i ḥāl-i bī-dilān olan ḥīre-serān-ı bed-zebāna bed‘-i selām ve luṭf-ı kelām ile (15) muḳābele itmek lāzıme-i tehzīb-i ḥışāldur. Ā‘işe-i Şiddīķa raḳīya’llāhu ‘anhā (16) beyān-ı nevādir-i nebeviyye ḥilālinde buyurmuşlardur ki yevmen mine’l-eyyām bed-ḥışālān-ı (17) enāmdan bir şaḥş-ı pür-naḳş-ı mezmüm ve bed-lehçe vü bed-sīret ü le‘im u şüm ḥuzūr-ı ḥazrete (18) icāzet-ḥ‘āh-ı düḥül ve meclis-i melā‘ik-celis-i Resül-i vālā-menziletde ruḥşat-cüy-ı (19) müşül oldu. Cenāb-ı risālet-penāh sū-i ḥulḳ-ı şaḥşdan āġāh iken müsā‘ade-fermā-yı

¹ eşi‘‘a: āşüfte-i H

² nuşretinde: taşarrufunda H

¹⁰ Hakk-ı sādīs ‘aşere: -U/Ş, Hakk-ı şānzdehüm: H

¹¹ Ḥazret-i: -B/U/Ş ; ta‘ālā: -H/U/Ş

* “*Cahiller onlara laf attıkları zaman, selām! der (geçer)ler.* Kur’an-ı Kerīm (Furkan, 25/63)

¹⁴ bī-dilān: hayān H

¹⁵ ḥazret-i: -B/U/Ş; ta‘ālā: -H/U/Ş

¹⁸ Resül-i: -H

(105b)

(1) kudüm olup “Destür virün gelsün ki kabilesi beyninde sü-i haşlet (2) ve fesād-ı tıynet ile ma‘rûf ve ma‘lûm bir şahş-ı mezmûmdur.” buyurdılar. Hasbe’l-icāze (3) şeref-yâb-ı duhûl-i encümen-i risālet-penāhî olıcağ ol kadar mazhar-ı nevāziş ve iltifāt-ı (4) Resûlu’llāhî oldı ki hayret-endāz-ı havāss-ı havāşş-ı aşhāb olup farazā huzûr-ı (5) hazretde menzile vü maḳām şāhibi olmağ ihtimāli hātırlarına reh-yâb olmağın(6) gülistān-ı meclis-i nebevî ol şahsuñ hāşāk-ı zıll-ı nā-pākinden munazzafü’s-sāha (7) olıcağ bebğā-yı şīrīn-edā-yı gülzār-ı taḳarrüb bī-ihtiyār zemzeme-pīrā-yı (8) istifsār olup “Ey Resûl-i ‘ālim ü ‘allām sâbıka bu mülteḳik-i gürûh-ı li’ām (9) haḳḳında ber-āvürde-i ṭabağ-ı ta‘bīr buyurılan cevher-i kelām-ı bedī‘ü’l-intizāmılarınuñ (10) muḳteżası hilāf-ı tevḳīr u ikrām iken muḳteżā-yı zāhirden ‘udûl buyurıldığı (11) zāhir budur ki bir nükte-i hafıyyeye mübtenī olmağ görünür ki naḳar-ı idrāk-ı huzzārdan (12) pūşide ve ma‘lûm-ı ‘ilm-i ‘ālem-şümûl-ı hazret-i rāz-dān-ı esrār-ı nā-şinīde ola.” (13) didüklerinde hazret-i suhan-serā-yı “*Ene efşah*”^{*} ve müşerref-sāz-ı kalem-rev-i ebṭāḥ ‘aleyhi (14) atıyebü’t-tahıyyāt bu ḫiṭāb-ı nükte-āmīz ile cānib-i müstaḫbire şeker-pāş-ı cevāb (15) olup bu maḳûle perīşān-suhanların ser-i ḫāl-i bī-sāmānını dā’imā ṭabānçe-i (16) dirīğ u efsûs maḫrûm-ı külāh-ı nāmûs itdügin iş‘ār için “Yā Ā’işe (17) huzûr-ı Ḥudāda bedteṛīn-i merdümān-ı cihān ol kes-i nā-kesdür ki bīm-i şirretinden (18) ri‘āyet ve iltifāt olma.” diyü eşḫāş-ı bed-lehçenüñ lüzûm-ı müdārātın iş‘ār (19) u ĩmā buyurdılar. Ḥilāl-i āşārda niğāşte-i kilik-i haber-nüvīsān-ı şadāḳat şī‘ardur ki

(106a)

(1) zebān-ı hezeyān-pāş-ı bed-güyāndan ‘ırz-ı lāzımu’l-viḳāye ḫimāyesi için şudür (2) iden evzā‘ u kelimāt kabīl-i şadağa-ı lisāndan ‘add olınmışdur. Siyāğ-ı (3) mezkûra muvāfiğ kelām-ı nāzik-ma‘nā-yı Ebū Derdā mü’eyyid-i müdde‘ādur ki ihtilāt (4) olunan gürûh-ı perīşān-meşrebden nice kimesnelere rüy-ı inbisātından (5) ‘arz-ı āşnāyī vü rīş-ḫand u mülāṭafat iderüz, ammā ḳalbimizle nefrīn ü la‘net

¹ virün: virin B

¹⁰ muḳteżası: muḳteżā-yı B; ikrām: ihtidām B

¹² şümûl-ı: şümür B

^{*} *Şüphesiz ben en fasihinizim.* (Hadis)

¹⁶ efsûs: efsün H

muqarrerdür (6) buyurmışlar. Mehmā-emken ‘alāka vu ihtilātı fırka-ı fuqarā ve dervīşān-ı (7) bī-nevāya maqşūr idüp tüvān-girān-ı māl-perest ve aġniyā-yı bād-be-dest (8) şöhetlerinden nefūr ve zarūret ilcā itmedükçe ālāyiş-i dünyeviyye ile (9) televvūşin miyāh-ı ehvāl-ı aġvāl-ı uġreviyye ile taḥhīrde müsāmih olan ġaflet-pīşegān-ı (10) zamāndan ḥazūr ola. Ḥazret-i Süleymān ‘aleyhi ve ‘alā-nebiyyinā şalavātul’lāhi’l- (11) ‘azīzi’l-mennān **Mışrā’**: *Süleymān bā-çünān ḥaşmet nazārḥā būd bā-mūreş** (12) **Neşr**: mışdākınca fermān-fermā-yı vühūş u tıyūr iken tenezzül-i muşāḥabet-i mürdan (13) ḥālī olmayup her kıanda bir faķīr-i nā-tüvān görse lā-büdd ḥuzūrına getürüp (14) ekşer-i ezminede şöhet-i ‘ālī-rütbeti mesākīn ü fuqarāya maqşūr idi ve zamān-ı (15) mücāleset-i nā-murādān-ı ülfete nihādda ibtihāc-ı tām̄m idüp miskīn miskīn ile (16) hem-zānudur diyü buyururlardı. Ve zinde-sāz-ı mürde-i ġüm-nām Ḥazret-i ‘İsā (17) ‘aleyhi’s-selām ešnā-i mükāleme-i enām̄da “Yā miskīn” ḥiṭābı ile muḥāṭab olmaķdan (18) inbisāt-ı tām̄m peydā idüp kelām-ı mezkūr ile muḥāṭabayı kemāl-ı ikrām ‘add buyururlardı. (19) Ḥuşūşā ‘aleyhi efdālū’t-taḥiyyeti ve’s-selām, şaded-i münācāt̄da

(106b)

(1) “*Allāḥümme eḫyini miskīnen ve emitni miskīnen vaḥşurni fī-zümreti’l-mesākīn*” ** du‘āsı ile (2) cām-ı şafā-baḥş-ı ta‘bīrlerin miskiyyü’l-ḥiṭām buyurduķları müfād-ı aķlām-ı kibār-ı ‘ālī-maķāmdur. (3) Ke-zālik cenāb-ı ‘aleyhi şalavātu’llāh mażhar-ı şeref-i ḥiṭāb-ı Rabbü’l-erbāb (4) olduķda “Yā İlāhe’l-‘ālemīn seni kıanda ṭaleb idüp nūr-ı vişālī kıaġı Tūr-ı (5) sürūr-āġinde müşāhede ideyin?” didükde (6) “*innā ‘inde münkesiretün ḳulübühüm*”*** medlüli üzre “Zücāc-ı ḥāṭırı inkisār-pezīr olanlar ḥuzūrundayum.” diyü (7) işāret-i beşāret-nümā-yı Sübhānī vürüd itdüġi taḥķīķ-gerde-i müfessirīn-i (8) kelām-ı melik-i ‘allāmdur. **Ḥaķķ-ı sābi**‘ ‘aşere incāḥ-ı merām-ı

¹¹ gird: -H/U/Ş

* *Süleymān bütün bu ḥaşmetine raġmen kıarıncayı görmezden gelmiyordu.*

¹³ ḥālī: ḥalās B

¹⁹ ḥazret-i Faḥrū’l-enām: -H/U/Ş; ḥazret-i seyyidü’l-enām H

** *Allah’ım beni fakir yaşat, fakir olarak canımı al ve fakirler zümresiyle ḥaşret.*

³ risālet-penāh: -H/U/Ş; ḥiṭāb-ı: -Ş

*** *Ben kalpleri kırıklarla beraberim*” (Kudsi Hadis)

⁷ işāret-i: -B

⁸ Ḥaķķ-ı sābi‘ ‘aşere: -H/U/Ş

müslimîne iḳdām ile ta^ccıl-i (9) meserrete ihtimām itmekdür ki mazāmīn-i aḥādīş-i celilü'l-ḳadr-i ḥazretten (10) müstefād-ı ezhān-ı kibār u müfād-ı kilik-i muḥaddişin-i ebrārdur ki bir müslimüñ ḥācetin (11) revā iden gūyā cenāb-ı Mevlāya ḥizmet itmişdür ve maḥall-i āḥerde bir mü'minüñ (12) ḳarīrū'l-^cayn-ı sürür olmasına bezl-i maḳdūr idenlerüñ zulemāt-ı ḳıyāmetde (13) dīdeleri pür-nūr ve rüşenāyī-yāb-ı şevḳ u ḥubūr olur buyurulmuşdur. (14) Ve cāy-ı digerde bir mü'minüñ ḥuşūl-ı merāmına evḳāt-ı leyl ü nehārdan bir sā^catin (15) bezl iden ol ḥācetüñ ^cadem-i zuhūrı taḳdīrince bile iki şehir-i kāmīl i^ctikāf-ı (16) mescid-i şerīf itmiş ḳadar şevāba nā'il olduḡı rivāyet olınmışdur. (17) Ke-zālik āzürdegān-ı zaḥmkārī-i ıztırābuñ a^cşāb u ^curūḳ-ı āmālinde (18) peydā olan evcā^c-ı ḥüzn ü ḡama merhem-sāy-ı tesliyet olup tiryāḳ-ı (19) tefriḥ ile izāle-i mazarrat-ı mār-ı ḳasāvet ve ilḳā-ı devā-i beşāret bābında i^cmāl-ı

(107a)

(1) muḳaddemāt-ı himmet idenlere ve ser-pençe-i hücum-ı sibā^c-ı teḫāvül-pīşegān-ı ḡaddārdan (2) taḥlīş-i vücūd-ı ^caceze-i bī-tāb u tüvāna der-kār-sāz-ı bāzū-yı ḳudret olanlara (3) yetmiş üç ḫarīḳle maḡrifet olınmasın mehere-i fenn-i ḥadīş taḫḫīḳ ve şaded-i (4) mezkūrda bir rivāyet-i şaḫīḫa tenmīḳ itmişler ki (5) “*Hādi'l-enām ilā-akvāmi's-sübül*”^{*} gürūh-ı aşḫāb-ı ^cālī-cenāba iḫvān-ı müslimîne (6) her ḫālde nuşret u zālīm u mazlūm olduḡı taḳdīrce lüzūm-ı yārī vü i^cānet (7) ḥuşūşına işāret buyurduḳlarında “Ey Resūl-i emīn faḳīr-i mazlūma her kes mu^cīn (8) olmaḳ mühimm ve-likīn mürtekib-i mazālīm olan cebbār-ı zālīme nuşret neden lāzım gelür?” (9) diyü müte^caccibāne istifhām-ı merām itdüklerinde “Mütecasīrān-ı zulm u ^cudvāna ḫarīḳa-ı (10) dest-gīrī-i şöhret-pezīrden mu^cāvenet olınmaz. Ol maḳūleye nuşret niyyet (11) itdüḡi fesād u şenā^catdan men^c ḫarīḳiyle şüret bulur ve anı defter-i zalemeye (12) lüşūḳdan ḥimāyede peydā olur.” diyü ifāde buyurmuşlardur ve mazāmīn-i (13) aḥādīş-i şerīfeden ḳulüb-ı mü'minīne ilḳā-ı sürürdan mu^cteber ḫālet-i behcet-eşer (14) nā-mutaşavver idüḡi istinbāḫ olınup bu ma^cnāyı mü'eyyid bir ḫadīş-i

⁹ meserrete: setre H

¹³ rüşenāyī: rüşenī B

¹⁸ evcā^c-ı: evzā^c-ı H

¹⁹ mār: bār H

⁴ itmişler ki: itmişlerdür B

⁵ ^cālī-cenāba: cenāba B

^{*} *Halkı en doğru yola ileten.*

¹⁰ pezīrden: pezīr olan B; mu^cāvenet: mu^cāmele B

(15) ‘izzet-müfād daḥı ĩrād olınmışdur ki vüçüd-ı beşerde iki ḥařlet muḳarrerdür ki
 (16) aḳřam-ı şürürdan hıç biri aña mu‘ādıl ve hergiz bir seyyi’e-i nā-marzıyye ol
 (17) fesāda mümāřil olmaz. Evvelā çirk bi’llāhi ta‘ālā, řāniyen ızrār-ı berāyā ne‘üzü
 bi’llāh (18) min şürüri enfüsinā. Ke-zālik ḥıřāl-ı ḥamīdeden iki ḥālet cilvegerdür ki
 envā‘-ı (19) tā‘āt-ı pesendīdeden bir ‘ibādet aña ber-ā-ber ḳılınmaz. Evvelā ĩmān
 bi’llāhi’l-

(107b)

(1) ‘azīzi’l-‘āllām, řāniyen rāḥat-ı enāma sa’y u ikdāmdur ve ğam-ı ehl-i ĩmānı
 çekmeyüp (2) tağayyür-i aḥvāl-ı müslimīnden ğamnāk olmayanuñ metānet-i bünyān-
 ı ĩmānında tereddüd (3) olınuğı buḫūn-ı mu‘teberāt-ı kütübde meřtūr ve Fużayl İbn-i
 ‘İyāzuñ kendüye (4) ta‘addī idenlerüñ rüz-ı cezāda ḥāli neye müncerr olup mes’ül
 olduğça āyā (5) ne cevāb tedārük ider ola diyü giryān olduğları miyān-ı
 muḥaḳḳıķında řāyi‘ (6) ü meşhürdur. Allāhümme eřliḥ ümmete Muḥammedin,
 Allāhümme erḥam ümmete Muḥammedin, Allāhümme ferric ‘an ümmete
 Muḥammedin ḳaddesa’llāhu rüḥehu bu siyāķda du‘āsına (7) iřtiğāl idenler defter-i
 abdāla ḳayd olınmak muḥaḳḳaḳdur buyurduğı ḥilāl-ı āřār-ı (8) selefde mezkürdur.
Ḥaḳḳ-ı řāmin ‘aşere her kime ya‘nī ehl-i İslāmdan ḳanğı ādeme rāř (9) gelürse
 selām ile bed’-i mu‘āmeledür ki ḥāzret-i ‘aleyhi’s-selām cemī‘ ḥużzār-ı sütüdekāra
 (10) ḥiḫāben taḳdīm-i selām itmeyen bī-edebān-ı ḫarīķ-i āřnāyīnūñ ḳablehu (11) řürü‘
 itdüķleri kelāmlarına cevāb virmeñ ve tā ol řarḫ-ı İslāmı (12) ri‘āyet ḳılmaya taḳrīr
 itdüķleri müdde‘ālarına ğuş-ı taḳayyüd tevcīḫ itmeñ (13) buyurmuşlardur . Ḥattā bir
 řaḫř-ı bīğāne pīřğāh-ı Resūlu’llāha gelüp selāmda (14) ihmāl göstermekle ḥużür-ı
 ‘ālīlerinden redd idüp meclis-i řerīflerinden (15) muşarif olduğdan řoñra ādāb-ı
 selām ile tekrār duḫūlüne ruḫřat virdiler. (16) Ve bu vech üzre emr-i celīlü’l-ķadrleri
 yerin bulmayınca pürsiş-i bā‘iş-i ḳudüm (17) itmediler. Rāh-rev-i aḫsenü’l-mesālik
 cenāb-ı Enes bin Mālik ḫizmet-i celīle-i ḥāzret-i (18) maḫdüm-ı kā’inātda sekiz sene

³ Fużayl İbn-i ‘İyāzuñ: Fużayl bin ‘İyāzuñ H

⁶ Ḳaddesa’llāhu rüḥehu: Ḳuddise sırruhu ḥāzretleri B, bu siyāķda: bu du‘āya müdāvet B;
 Allāhümme eřliḥ ümmete Muḥammedin... -H/U/ř

⁷ olınmak muḥaḳḳaḳdur buyurduğı: olınur buyurduğı B

⁸ Ḥaḳḳ-ı řāmin ‘aşere: -H/U/ř

⁹ ‘aleyhi’s-selām: ‘aleyhi’s-şalavat ve’s-selām B

hesābı üzre bezl-i naqdine-i evkāt itdükde (19) dāmen-i iz'ānuma bu cevāhir-i fevāhir-i hidāyet-āşarı kefi ta' bīr ile nişār itdiler.

(108a)

(1) Ya' nī “Yā Enes şahāret-i tāmme ye iqdām eyle ki 'ömrün dırāz ola ve her kime rāst (2) gelürseñ ibtidā selām vir ki menzilüne bī-şümār қаtār-ı hayr u bereket yol bula, (3) mefhūmunı tenbīh ve iş'ār buyurdılar.” diyü iftiḥārı müfād-ı elsine-i aqlām-ı kibār (4) olup şaded-i mezkūra muvāfiq ithāf-ı şimāḥ-ı cān-ı şahib-қаbūlān-ı nādiredān (5) olan 'ıkdü'l-cümān-ı aḥbār-ı Ḥāzret-i Faḥr-i 'Ālemiyāndandır ki şeref-yāb-ı meclis-i (6) cennet-naẓirlerinden biri ḥīn-i duḥūl-ı maḥfil-i iclālde (7) es-selāmı 'aleyküm kelāmını pīrāye-i zebān idicek ḥāzret-i risālet-penāḥ ol müslimün (8) şahife-i a' māline on ḥasene şebt olıduğın tebşīr idüp der-'aḳab (9) şahş-ı āḥer es-selāmı 'aleyküm ve raḥmetu'llāhu ve berekātühü ta' bīr-i dil-peẓīrin pīş-keş-i sem'-i şerīf-i (10) ḥuzẓār iderek pīşgāḥ-ı sulṫān-ı her dü-sarāya vaz'-ı ḳadem-i 'ubūdiyyet (11) ḳıldı. Ziyāde kelām müstelzim-i teraḳḳī-i ma'ānī olmaḳ tarīḳi üzre manzūme-i şevābı (12) müstezād olup cerīde-i ḥasenātına otuz mertebe şevāb ḳayd olıduğın (13) taḥḳīḳ ile müjde-fermā-yı aşḥāb olmışlardır. Ol peyām-ber-i mu'ciz-ḥiṫāb-ı (14) muḳaddes-cenāb 'aleyhi şalavātu'llāhi'l-'azīzi'l-vehhāb hem-şoḥbetān-ı ḥuceste-nişāba (15) tavşīye-i fi'āl-i ḥasene-i müstevcibü's-şevāb ḥilālinde her çend dervāze-i (16) ḥāne-i aḥbāba vaz'-ı ḳadem-i duḥūl iḳtizā ide, selām-ı müstetbi'ü'l-ıkrām ile (17) ibtidā itdügünüz gibi lā-büdd ḥāric-i bāba pā-nihāde-i rücu' ve iyāb oldıḳça (18) yine ke-mā fi'l-evvel edeb-i selāmu'llāhı ber-cā ya' nī zamān-ı vedā' da daḫı ol (19) ḳā' ideyi icrā itmek gereksiz ki selām-ı evvel şānīden bihter ve bu bābda

(108b)

(1) muḳaddem tālīden 'azīz ü mu'teber degüldür diyü buyurmışlardır. Uşūl-ı mes'ele-i (2) selāmu'llāhdan müteferri' olan nuḳūl-ı şahīḫu'l-medlūl-ı ḳarīnü'l-

³ buyurdılar diyü: buyurdılar H

⁵ 'ıkdü'l-cümān: 'ıkdü'l-cümāndan B

⁶ selām-ı lāzımü'l-İslām ile: -H/U/Ş

⁷⁻⁸ es-selāmı 'aleyküm: -B/H/Ş/U; ḥāzret-i risālet-penāḥ... tebşīr idüp: -B; ol müslimün: evvel silk-i H

⁹ es-selāmı 'aleyküm ve raḥmetu'llāhu ve berekātühü: -B/H/Ş/U

¹⁴ 'aleyhi: -H

¹⁶ duḥūl: -B

ķabül-i ‘ālī-ķazretgendür (3) ki her bār iki mü’min-i ŗadāķat-ŗi‘ār dest-be-dest ķulūŗ-endiŗ u vefā-peyvest (4) olup derūnlarında olan maķabbet-i ķālīŗelerin izķār ve tarz-i (5) yek-dilī vü ittiķād-ı derūnīlerin āŗķār ideler, beynlerinde yetniŗ nevc’-i raķmet (6) ķısmet olunur. Her ķangısı refiķinden ziyāde ķandān u besīm ve maķabbet u ķulūŗda (7) ķarīfine ğālib ‘ani’ŗ-ŗamīm ise ‘idād-ı heftāduñ altmıŗ toķuzı aña ve bir ķiŗŗe-i (8) bāķıyye refiķ-i āķere taķŗīm olunur. Ke-zālik iki mü’min-i diyānetķār ser-i rāhda (9) dūķār olduķça yek-digere taķdīm-i hediyye-i selām itdüklerinde yüz raķmet (10) nāzil olup toķsan ķiŗŗesi muķaddem selām viren kimesneye ve bāķıyyesi (11) ķarīf-i müte’ahķire naŗīb olur, medlūlin iŗ‘ār itmiŗlerdür. Büzürgan-ı dīn (12) u ekābir u aķyār-ı müslimīnūñ ķīn-i mulāķātda taķbīl-i dest-i mübārekleri daķı (13) ŗi‘ār-ı diyānet ve siyer-i mu‘teber-i kibār-ı ümmetgendür diyü taķķīķ olup (14) Ebu ‘Ubeydetü’l-Cerrāķ raķīya’llāhu ‘anh cenābınuñ fi’l u ķavli ile istidlāl olınmıŗdur ki ķazret-i (15) ‘Ömer bin el-Ĥaţţāb raķīya’llāhu ‘anh cenāb-ı ‘ālīlerinūñ dest-i kerem-peyvestlerin (16) taķbīl u iltiŗām idüp ķazret-i server-i ‘ālemden ŗalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem su’āl eyledüm (17) ki “Biri birimüzle ķīn-i mulāķātda rükū’a müŗābih ķamīde-ķadd olalum mı veyā taķbīl-i (18) yed u būs-ı ruķŗār idelüm mi?” didüm. İstiŗvāb itmeyüp men‘i müŗ‘ir cevāb (19) buyurdılar, lākin muŗāfaķa ķuŗūŗın tecvīz ü istiķŗān buyurup “Ĥuŗūŗā seferden

(109a)

(1) ķudūm idenlerūñ mu‘ānaķa vü taķbīlin münāsib gördiler.” diyü taķķīķ itdükden ŗoñra (2) İmām Ĥucetü’l-İslām ķuddise sırrıhu’l-‘azīz bu taŗŗīl-i celīlū’l-ķadr ile tezyīl-i baķŗ-ı (3) mezkūr idüp bilā-mūciḅ ķıyām ķuzūr-ı ķazretde ķendān muvāfiķ-ı ķāţır-ķ‘āh (4) olmadıĝın beyān eŗnāsında Enes bin Mālīkden naķl ile taŗŗīķ-i rivāyet (5) buyururlar ki “Hergiz cenāb-ı risālet-penāhdan ziyāde hiķ āferīdeye maķabbet (6) nā-mutaŗavver iken muţlaķā ol serv-i zībende-ķırām-ı ğülzār-ı nübūvvet iķün ķıyām (7) ŗudūr itmeyüp ol tarīķle ikrām menfūr-ı meŗreb-i semāķat-pīŗeleri (8) ma‘lūmum

⁵ nevc’-i: dürlü B

¹¹ müte’ahķire: aķere B

¹³ mu‘teber: -H

¹⁴ Ebu ‘Ubeydetü’l-Cerrāķ: -B/H/U/ŗ

¹⁵ raķīya’llāhu ‘anh: -H

¹⁶ iltiŗām: ittisām B; eyledüm ki: eyledi ki H; ta‘ālā: -H/U/ŗ

¹⁷ olalum mu: olup ta‘zīm idelüm mi H

⁴ raķīya’llāhu ‘anh: -H/U/ŗ B; taŗŗīķ-i: ŗaķīķ H

olduđı cihetden ol vech ile mu‘āmeleden ĥazır idüm.” diyü (9) buyurmuşlardur; lâkin mevāzı‘ -ı mu‘ tādede ‘örf-i enāma mülāyim olduđı (10) ŗüretde be‘is yokdur. Nihāyetü’l-emr tavr-ı ta‘ azzum u ĥuyelāyı mutazammın bir ādemüñ (11) muķābelede pāy-ı ‘ubūdiyyet üzre kıyāmına müsā‘ade menhī olup ĥattā ĥazret-i (12) Resül-i zī’l-celāl ve’l-ikrām maĥzūr-ı mezkürdan ĥazır u men‘i muĥtevī dürr-niŗār-ı (13) mesāmi‘ -i ebrār olmuşlardur ki “Her kim muķābelesinde bendegān-ı Ĥudāyı ĩstāde-i (14) pāy ve kendini bālā-ĥāne-i ta‘ azzum ve ĥod-kāmīde mesned-ārāy idüp vaż‘ -ı (15) mezkürdan maĥzūz u mesrūr ola; ĥa‘ r-ı düzaĥda vücūdına cāy-ı ĥarār (16) i‘ dād olunduđın muķarrer bilsün.” buyurmuşlardur. (17) **Ĥaĥķ-ı tāsi ‘aŗer** ŗudūr-ı ‘aŗse-i ĥarūriyyü’l-vuķū‘ dan yerĥamūka’llāh ile muķābele ve ŗaĥŗ-ı ‘ātıs (18) daĥı ol muķābelede ba‘de’l-ĥamdele yehdiyeka’llāh ile mu‘āmeledür ki rāvī-i ŗaĥĥu’l-ĥaber (19) bu müdde‘āyı kelām-ı seyyidü’l-enbiyā ile te‘yīd

(109b)

(1) idüp dimiŗlerdür ki cenāb-ı mürŗidü’ŗ-ŗaķaleyn ŗalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem bir kimesneden (2) ‘aŗse ŗudūr idicek lāzımdur ki el-ĥamdu li’llāhi Rabbi’l-‘ālemīn diyüp ĥuzzārdan (3) biri “*yerĥamūka’llāh*”** didükden ŗoñra yine ‘ātıs “*yaĥfira’llāhu lī ve leküm*”*** diye ve ŗöyle ki (4) ‘aŗse iden ĥamdelede ihmāl ide, yerĥamūka’llāh du‘āsına lāyık ve sezāvār (5) olmaz buyurmuşdur. Ol maĥzar-ı mażmūn-ı “*eddebenī Rabbi*”**** ‘aleyhi’ŗ-ŗalavātu’s-selām (6) cenābından ŗudūr-ı ‘aŗse muĥaĥķaķ olıcak nefes-i ĥayāt-reslerin kezme taķayyüd (7) ve izĥār-ı ŗadāsından iĥtirāz buyurup eydī-i kerīmelerin rūy-ı mübāreklerine (8) nihāde kılırlardı diyü taĥķıķ olınmışdur. Ve zıkr-i nām-ı Ĥudā muĥālif-i düstūr-ı (9) edeb görilen mevāzı‘ -ı müstehcenü’z-zıkrde ‘aŗse hücum idicek edā-ı (10) lāzıme-i ĥamduñ izĥār u iĥfāsında iĥtilāf olınup ba‘z-ı kibār yalñuz ĥalb ile (11) ĥamd eylemek kifāye ider diyüp İbrāhīm-i Neĥa‘ī raĥmetu’llāhdan lisān ile edāyı (12) mücevviz nuķūl ĩrād olınmışdur ve Ka‘bu’l-

¹⁵ düzaĥda: düzaĥdan H

¹⁷ Ĥaĥķ-ı tāsi ‘aŗer: -B/H/ŗ/Ü;

¹⁸ ol muķābelede: -B

¹ ta‘ālā: -B/Ü/ŗ

* Aksıran bir kiŗiye “*Allah sana merĥamet etsin.*” anlamında söylenir.

** (*Yaĥfıru’llāhi lenā ve leküm*) “*Allah sizi de bizi de bađıŗlasın.*”

*** “*Beni Rabbim terbiye etti.*” (Hadis)

¹¹ kifāye: kifāyet B/H; İbrāhīm-i Neĥa‘ī raĥmetu’llāhdan: İbrāhīm-i Neĥafiden B

Ah̄bārdan menķūldür ki zıkr-i hāfī vü celī (13) beyninde tereddüd idüp yā Rabbe'l-
 'izzet nezdīk misin ki maḥfi söyleyüm, dūr mısın (14) ki āvāz ile feryād eyleyüm
 medlūlı üzre münācāt itdükde şavb-ı hātifden (15) beni zıkr idenlerüñ hem-niṣniyüm
 maẓmūnı üzre cevāb-ı ilhāmı vürüd eylemişdür. Ḥazret-i Mūsā (16) 'aleyhi's-selām
 ve 'alā-nebiyyinā eṣnā-i du'āda “Ḥudāyā żarūrāt-ı beşeriyyeden cenābet (17) ve
 def' -i keşāfet maḥūlesi ba'zı ḥālet 'arız olduğça zıkr-i cemīlūñ ol resme (18) ṭahāreti
 muḥill maḥallerde ber-āvürde-i zebān-ı edā kılnmaḵ de'b-i edebe muḥālif (19)
 görünür.” diyü niyāzmend-i luṭf-ı İlāhī olıcaḵ her ne ḥālde iseñ beni zıkr

(110a)

(1) itmekde bī-bāk ol medlūlı üzre bāriḵa-ı ruḥşat şu'le-endāz-ı dil-i Kelīmu'llāh⁽²⁾
 olduğı rivāyet olınmışdur. **Ḥaḵḵ-ı 'iṣrūn** muṭlaḵā 'ıyādet-i ḥastegān-ı (3) ehl-i
 īmāndur ki ḥazret-i şifā-baḥş-ı teb-zedegān-ı 'ālem şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem
 terḡīb-i 'ıyādet-i (4) merzā-yı ümmet bābında reşehāt-ı āb-ı ḥayāt-ı suḥan-ı
 'amīmü'l-berekātın mezāri' -i (5) fehm ve iz'ān-ı aşḥāb-ı 'ālī-derecāta nişār idüp her
 mü'min ki pürsiş-i (6) ḥāl-i marīz-ı münkesir-mizāca 'azīm ola. Hemānā miyān-ı
 behište vaż' -ı ḳadem (7) itmiş olur. 'ıyādetden 'avdet itdükde yetmiş biñ ferişte (8)
 ol mü'minüñ selām u şenāsına müvekkel kılnup ol gün aḥşāma dek (9) edā-ı ḥizmet-
 i mezkūreye kıyām iderler maẓmūnıyla muṭarrā-sāz-ı çemenzār-ı mesāmi' -i (10)
 ḥuẓzār-ı 'ālī-maḵām olmışlardur ve ḵā'ide- mesnūne-i 'ıyādeti ḵānūn-nüvīsān-ı (11)
 diyānet bu vech üzre mebsūṭ-ı şaḥāyif-i rivāyet kılmışlardur ki ser-i bālīn-i (12)
 marīz-ı pister-nişine varılduḵda evvelā dest-i nüvāzişgerin ser-i bīmāra (13) nihāde
 ve kef-i rıfḵ u telaṭṭuf ile pīşānī-i derdmend-i şikeste-ḥāli mālīde (14) kılup zebān-ı
 tesliye-fermā birle su'āl-i keyfiyyet-i iḥtilāl-ı mizācı sebk-i (15) ḵāleb-i ḥüsn-i ta'bir
 eyleye ve bu du'ā-yı şifā-resānı külāb-ı müzīlü's-şudā' -ı (16) ḥaste-i sūḥte-cān ide
 ve gide. (17) Emīrū'l-mü'minīn 'Oṣmān bin 'Affān 'aleyhi rıḍvānu'llāhi'l-'azīzi'r-
 Raḥmān şikeste-mizāc (18) olduḵda ḥazret-i ṭabīb-i ḵulūb-ı 'ālemiyān şalla'llāhu
 'aleyhi ve sellem 'ıyādet

¹⁶ 'aleyhi's-selām ve 'alā-nebiyyinā: 'alā-nebiyyinā ve 'aleyhi's-selām H; cenābet: cenāyet H

¹⁷ ḥālet-'arız: ḥālāt-vāḵı' B

² Ḥaḵḵ-ı 'iṣrūn: -B/H/Ş/U

³ şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem: şal'am Ş/U

¹⁸ ta'ālā: -U/Ş

(110b)

(1) niyyeti ile vaż‘-ı kadem-i ziyāret buyurdukda du‘ā-ı icābet qarīn-i mezkūrı (2) ser-i bālīnlerinde kırā‘at ve kand-ı şīrīn-güvār-ı elfāz-ı sükker-mişāl-i merķūmı mükerreren (3) cemāl-i bā-kemāl-i zī‘n-nüreyne ihdā buyurdukların hikāyet itmişlerdür (4) ve huzūr-ı bīmār-ı şāhib-iztīrārda bu ta‘vīz-i bedī‘ü’t-te’sīrūñ kırā‘atı (5) dahı sünnetdür dimişler. “*Allāhümme’zhibi’l-be’sse Rabbe’n-nās ve’sfi ente’s-şâfi. Lā şifā’en illā şifā’üke lā-yügādirü seķamen*”^{*} (6) Ve haste olan derdnāk müşrif-i helāk ise de‘ıyādetde gelenlere ve pürsiş-i (7) hāl idenlere şikāyet ve iztīrāb-ı hālīn hikāyet cā‘iz degüldür; zīrā haberde (8) vardur ki şāhib-firāş olan haste hāl-i bī-mecāle şükr ü şikāyetin (9) hesāb için iki ferişte müvekkel u me‘mürdür. Eger dem-i ‘ıyādetde tefahhuş hālīyle (10) taķayyüd iden aķbābına çīn-i cebīn-i inķıbāzın mālīş-i dest-i taķammül ile mużmaķill (11) idüp cevāb-ı su‘āl-i hālde eş-şükrü li’llāhi’l-müte‘āl medlūhyla ‘arz-ı cemāl-i rāķat (12) ve irā‘et-i rüy-ı şihķat ile tesliye-fermā-yı ārzūmendān-ı ‘āfiyet ola, cenāb-ı (13) ĥayy u ķayyūm celle celālūh ol bīmār-ı pür-‘acz u iztīrārūñ terk-i dārü’l-bevār itmesi (14) muķarrer olduķı şüretde ģarķ-ı nūr-ı rahmet ve şeref-yāb-ı duķūl-i cennet olmasın (15) tebşīr idüp eger ķemenzār-ı selāmete ‘azīmet ve şāķn-ı şuffe-i ĥayāta ‘avdeti muķadder (16) ise marāz-ı mezkūrı keffāret-i zünüb ve cebīre-i şicāc-ı ‘uyüb idüp ‘ārīza-ı (17) bīmārīden muķaddem olan hey‘et-i behcet-nümāsından ziyāde nihāl-i tab‘ına (18) neşv ü nemā ifāza vü i‘tā ve laķm u şāķm ve ‘urūķ u a‘şābını evvelki mertebeden (19) i‘lā itmesi bī-reyb u mirādur.

(111a)

(1) Sevķ-i ‘ilāc-ı derd-i şikem itmişdür ki el-‘ıyāzū bi’llāhi ta‘ālā ol ‘ārīzadan mütekeddir (2) olanlar kābīn-i ĥālīlesinden birķaķ aķķe ricā ve ol bahā ile bir miķdār (3) ‘asel-i muşaffā iştirā ve āb-ı semā ile şerbet-i ĥoş-güvār itdükden şoñra bi-

^{*} Allāhümme’zhibi’l-be’sse...: -B/U/Ş; “*Hız. Aişe şöyle diyor: Bizden biri bir yerinden şikayet ettiği zaman Resula’llah (s.a.v) onu sağ eliyle sıvazlar, sonra da: ‘Ey insanların Rabbi! Şifa ver, sensin şifa veren. Senin şifandan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki geriye dert kalmasin.’ Şeklinde dua ederdi.*”

⁷ idenlere: idende B

¹⁰ taķayyüd: taķşīr B

¹⁶ şicāc-ı: şicā‘ H/B

² olanlar: olan H

³ idüp: -U/H/Ş; āb-ı semā: ismā B; bi-niyyeti’d-devā: niyyeti’d-devā H

niyyeti'd-devā (4) nūş idüp emr-i Hudā ile şifā bula ki қаатарāt-ı emtār ve engübīn-i (5) şīrīn-güvār mübārek idügi muқarrer ve zevcāt-ı 'işmet-şifātuñ ezvāc-ı (6) mihrbāna hibe itdükleri mehrlerinde dağı 'ayn-ı mübārekī muḥaққақ idügi emr-i zāhirdür. (7) Pes üç şey'-i mübāreküñ inzimāmı ol ḥasteye tiryāq-ı erba' a gibi müfid (8) olduğında iştibāh қalmaz ve ādāb-ı 'ıyādet tafşīlinde dimişlerdür ki **Evvelā** (9) der-i ḥāne-i bīmāra geldükde āheste daқq-ı bāb ve rıfқ ile ḥademe-i ḥasteye (10) sevқ-i ḥiṭāb idüp ve ḥizmetkārları verā-yı perdeden “Kimsin?” diyü (11) istifsār idicek “Benüm, 'ıyādete geldüm.” tarīki üzre taşrīḥ yüzinden cevāb virmeyüp bi'smi'llāh (12) sübhāna'llāh ve el-ḥamdu li'llāh ve lā-ilāhe illā'llāh ve Allāhu ekber tesbīhi ile 'ıyādete geldüğün (13) vaż'en ve қavlen telmīḥ itmesi tercīḥ olınmışdur. **Şāniyen** ḥuzūr-ı ḥastede dūr-ā-dūr (14) meқs u қarār ve mizāḥ u muḥḥikāt veyā feza' u feryād ile bīmāra īrāş-ı (15) 'acz u ıztırārdan ḥazer olınup ve beyt-i ḥastenüñ zevāyā ve dehālīz u cüft (16) u ṭāqına şarf-ı nigāh-ı temāşādan iḥtirāz olına ve ḥasteye қuvvet-i қalb īrāş idecek (17) müfid u muḥtaşar kelimāt-ı tesliye-baḥş ile du'ā-yı 'āfiyet ve recā-yı ḥuşūl-ı şihḥat idüp (18) zinhār iktināh-ı ḡavr-ı marazī ile tażyīq u ta'cīz veyā ḥikāyet-i aḥvāl-ı hā'ile-i maraz ve (19) zikr-i aḥbār-ı müdhişe-i emvāt ile ta'zīb u taḥvīf olınmaya.

(111b)

(1) **Ḥaқq-ı ḥādī** 'işrūn zamān-ı ḥayātda ri'āyet-i ḥuқūq olınuğı gibi ba'de'l-mevt dağı ḥizmet-i techīz u (2) tekfinde daқıқа fevt olınmamaқdur. Verā-yı cenāzede teşyī'-i meyyit iderek (3) mezāristāna gidenlere bir қirāt müzd 'ināyet olınup ve tā defn olınca tevaққuf (4) idenlere iki қirāt şevāb i'tā olınup her қirāt cebel-i Uḥud vezninde ola (5) diyü taḥқıq itmişlerdür ve ādāb-ı teşyī'-i cenāzeden biri ḥande vü tebessüm (6) itmeyüp kendi mevtin iḥtār ile ḡamnāk ve ḥazīn olmaқdur. A' meş 'aleyhi'r-raḥmeden (7) menқūldür ki, “Bir kerre teşyī'-i cenāze itdüm, ta'ziyet

⁴ bula: -B

⁷ şey'-i mübāreküñ: şey'üñ H

¹¹ taşrīḥ: -H; Bi'smi'llāh: -B

¹⁵ mebt-i: beyt H

¹⁸ ḥikāyet: hikāyat H

¹ Ḥaқq-ı ḥādī 'işrūn: - B/H/Ş/U

² tekfinde: tekfininde H

⁶ iḥtār: iḥzār H

idecek âdem (8) kangısıdır bilemedüm, ya^cnî cümle kavm biri birinden mahzûn ve ğamnâk olmağla teşhîş-i (9) mâtem-zedeye imkân olmadı.” demişdür. Ebrâr-ı selefden biri huzûrından bir (10) cenâze mürûr idüp ba^cz-ı huzzâr fikr-i ma^câdından müte[’]eşşir olduğda buyurdı (11) ki “Kendi ğamiñuz kaydına düşüp tedbîr-i cevâb-ı yevm-i su[’]âl itmek evlâdur ki hâlâ (12) bu merhûm ehvâl-i ^cazîmeden üç hevli verâ[’]-ı zahrına ilkâ idüp henüz sizlerde (13) ve sâ[’]ir ahyâda ol hâlât-ı mühîşe-i mütevaqqı^cu[’]z-zuhûrdur.” **Evvelâ** kudüm-ı melekü[’]l-mevt (14) ve müşâhede-i liķâ-ı mehîbinden hâlâş oldu. **Şāniyen** merâret-i merg (15) ki hâtıra geldükçe mülâhaza-ı keyfiyyetinden ^câlem-i hayâtı terk lâzım gelür. Çāşnî-gîr-i (16) zā[’]iķasını telh-kām itmeden kırtuldu. **Şālisen** ^cākıbet-i hâl nice olacağdur (17) fikri ile gâh u bî-gâh vesvese-i hayret-engîze ibtilâdan rehâ buldı. (18) Ft[’]l-vâķi^c şüret-i hayâtda zıkr olan ğam u endüh-ı segâne hâtır-ı (19) merdüm-i ^cavākıb-bîne reh-yâb-ı mütefekkire olup ba^c de teslîmi[’]l-vedî^c a ol üç

(112a)

(1) nev^c-i kederi ber-ṭaraf olup sâ[’]ir ihvân-ı müslimîn-i sâlimîne mîrâş olur. (2) Rezaķana’llâhu hüsne[’]l-^cākıbet. Emvât-ı mü[’]minîne du^câdur. İmâm Hucetü[’]l-İslâm (3) kıddise sırruhu ziyâret-i kıbûr-ı mü[’]minîni daķı bu şadedde îrâd idüp bermuktezâ-yı (4) âyet-i pür-hidâyet “*Elhakümü[’]t-tekâşür, hattâ zürtümü[’]l-meķābir*”^{*} maķalle-i hāmüşâne (5) vaz^c-ı ķadem-i ziyâret itdükçe her giyâh-ı nev-reste-i maķābirden bir güne ^cibret alınmaķ (6) lâzıme-i ^caķl u dirâyet-i erbâb-ı diyânetdür diyü buyurmışdur. (7) **Beyt:**

Her giyâhî ki ez-zemîn rüyed
Vaķdehu lâ-şerîke leh güyed**

¹³ ol: olan H

¹⁸ sekâne: bîgâne B

¹⁹ merdüm: dem B

* Elhakümü[’]t-tekâşür, hattâ zürtümü[’]l-meķābir : -B/H/U/Ş; (Mal, mülk ve servette) Çoklukla övünmek sizi tutkuyla oyalayıp kendinizden geçirdi. Öyle ki (bu mezarı ziyaretinize (kabre gidişinize, ölümünüze) kadar sürdü. Kur[’]ân-ı Kerîm (Tekasür 102/1-2)

** Yerden biten her ot, o birdir, onun şeriki yoktur, der.

Neşr: Süfyān-ı Şevrī (8) raḥimehu'llāh buyurur ki yād-ı gūristān iden kendi maḳberesin riyāz-ı cennetden (9) bir ravza bulur ve zıkr-i mevt u fikr-i maḳābiri ferāmūş iden ğāristān-ı (10) dūzaḥdan bir cāy-ı müḥiş görür ve Rabī' bin Ḥaysem ki Ṭūsda medfūn (11) büzürgān-ı tābi'inden ma' düddür. Mervīdür ki zamān-ı ḥayātında mümāşil-i maḳbere (12) bir ḥufre peydā itmiş idi. Her çend eşġāl-ı āmāl-ı dünyeviyye ḥātırına musallaḥ ola. (13) Ol maḥallde bir miḳdār ārām idüp tārkī-i gūrdan münevverü'l-ḳalb olıcaḳ, (14) “Yā Rabb yine beni dünyāya gönder ki telāfi-i taḳşirāt ve tedārük-i 'özr-i mā-fāt (15) eyleyem.” diyü kendini mürde farz idüp bu yüzden münācāt ve recā-ı (16) tekerrür-i ni' met-i ḥayāt iderdi ve ol mevzi' den ḥurūc idicek kendü (17) nefsine ḥiṭāben “Yā Rebī' işte dil-ḥ'āhuñ üzre seni cihāna gönderdiler, (18) cidd u cehd ile telāfi-i taḳşirāt bābında fırsatı fevt eyleme. Şāyed bir gün (19) ola ki tekrār seni dünyāya şalmayalar ve recā-i beḳā-ı ḥayātuñ laġv olup seni

(112b)

(1) maḥall-i iḳtidāruña getürmeyeler.” dirdi. Nevvera'llāhu merḳadehu İmām Ğazzālī ḳuddise rūḥehu (2) bu siyāḳda ḥazret-i Faḥr-i Kā'inātuñ şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem ḳabr-i māder-i güher-perverlerinde (3) lü'lü-pāş-ı dumū' oldukların irād idüp ḥazret-i 'Ömer-i Fārūḳ-ı şahīḥu'l- (4) ḥaberden naḳl olıduġı üzre 'an'ane-i rüvātı bu vech üzre şebt-i şahīfe-i (5) işbāt eylemiş ki yevmen mine'l-eyyām cenāb-ı seyyidü'l-enām ile a'del-i aşḥāb (6) 'Ömer bin el-Ḥattāb revāne-i ziyāret-i ḳubūr olduġda ḥazret-i Faḥr-i 'Ālem bir ser-i gūrda (7) nişest-i yek-deme ile şeref-baḥş-ı āsüdegān-ı buḳ'a-ı ḥāk olup bī-iḥtiyār (8) seḥāb-ı dīdelerin lü'lü'-bār idicek pürsiş-i dā' iye-i girye dil-i 'Ömerde bā' iş-i (9) ḥalecān olup leb-cünbān-ı tefahḥuş olıcaḳ “Yā 'Ömer ma'lūmuñ ola ki bu tūde-i (10) ḥāk maḳbere-i māderümdür. Anı ziyāret u iltimas-ı

⁸ 'aleyh: -B/U/Ş

⁹ ğāristān: ḥāristān B

¹³ gūrdan: kederden B

¹⁵ mürde: merdūd H

¹ rūḥehu: sırrıhu B

² ta'ālā: -B/Ş/U

⁴ an'ane-i rüvātı bu vech üzre: -B

⁵ 'aliye efdālū'ş-şalavātü's-selām: -H/U/Ş

⁶ şalla'llāhu 'aleyhi ve selam: -U/Ş

⁸ bā' iş: -Ş

mağfîret bâbında şavb-ı Şamedîden (11) taleb-i icâzet itdükde ruḥşat ‘inâyet olunmadı; lâkin iktizâ-ı mürûr ile (12) havâlîsi mevṫî-i kademüm olmağla ‘ırq-ı şefaḳat hareket idüp yed-i merḥamet (13) girih-güşâ-yı sübhâ-ı tâb u tākāt olduğundan bir nice mercân-dâne-i sirişkûñ (14) perîşân-ı zemîn-i rikḳat olması lâzım geldi.” buyurdılar. Buṫûn-ı şaḥâyif-i sâbıkada (15) ‘alâḳa-ı İslâmdan ğayrı beynlerinde râbîta-ı âşnâyî mutaşavver olmayan tâ’ifenüñ (16) cevâhir-i ḥuḳûḳî vetîre-i taḥḳîḳ-i muşannıfu’l-aşl üzre keşide-i rişte-i tafşîl (17) olup ba’de’z-în eşribe-i ta’alluḳ u dostîleri memzûc-ı tiryâḳ-ı ḥullet-i maḥşûşa (18) olan aḳârib u ḥîşân ve uşûl u fûrûc u hem-sâyeğân (19) ḥuḳûḳı beyânına şürûc olındı. Va’llâhu’l-muvaffaḳ ve’l-mu’în.

(113a)

Bâb-ı Şâlişe der-Beyân-ı Ḥuḳûḳ-ı Peder u Mâder ve Ferzend-i Birâderdür

(1) **Ḥem-sâyeğân ve ḥizmetgüzârân** ḥuḳûḳ-ı hem-sâye birkaç nev^c olmak üzre taḥḳîḳ olup meşelâ hem-sâye (2) ki müslim ola iki vechile ri’âyete müstaḥaḳḳ olur. Biri ḥaḳḳ-ı civâr ve âḥeri (3) ḥaḳḳ-ı İslâmdur ve ol hem-sâye ki hem müslim hem aḳrabâdan ola, üç tarîḳle (4) ri’âyete lâyıḳ u ḥaḳḳ olur. Biri li-ecl-i İslâmihi, şâniyen berâ-yı qarâbet, şâlişen (5) ‘alâḳa-ı civâr cihetindendir. Ḥazret-i Faḥr-i Ekrem şalla’llâhu ‘aleyhi ve sellem “Cenâb-ı Ḥudâya (6) dü-rûz-ı cezâya îmân getüren elbette cârını ‘azîz u girâmî tutar.” buyurup (7) ve bir kimesnenüñ hem-sâyesi emîn olmayıcaḳ ol âdem mü’min olmaz ve (8) hem-sâyesi kelbine seng-endâz olan hemân cârını rencide itmiş (9) olur diyü ızrâr-ı cârdan men^c u taḥzîr buyurmuşlardur, ḥattâ ḥuzûr-ı ‘âlîlerinde (10) bir ḥâtunuñ kemâl-i zühd ü şalâḥı yâd olınduḳda âzâr-ı hem-civâr itdüğinden (11) ğayrı naḳîşesi olmadıḳı zıkr olınıcaḳ me’vâsı nârdur buyurdılar. Ve ‘alâḳa-ı (12) civâr kırḳ ḥâneye dek i’tibâr olup ba’zî rivâyetde yemîn u yesâr (13) u ḳuddâm u ḥalef i’tibârı ile kırḳar ḥâneye dek ḥükmi vardur dimişler. (14) El-ḥâşıl ri’âyet-i ḥâṫır u tatyîb-i ḳulûb-ı hem-sâyeğânda bezl-i maḳdûr (15) ḥuşûş-ı kibâr-ı ebrâr tavşiyeye buyurmuşlardur. Ve rûz-ı kıyâmetde hem-sâyeleri

¹⁴ perîşân-ı zemîn-i: fütâde-i zemîn B

¹⁷ ḥullet-i: ḥulb H

¹ Bâb-ı Şâlişe der-Beyân-ı Ḥuḳûḳ-ı ..., Ḥem-sâyeğân ve ḥizmetgüzârân: -B/H/Ş/U

⁵ cenâb-ı Resûl-i Ekrem B, ḥazret-i Faḥr-i Ekrem H, Resûl-i Ekrem Ş: -U

⁶ elbette: -B

⁹ ızrâr-ı cârdan: ızrârdan B

¹² olup: olunur B

ile (16) bāb-ı h̄s̄n-i mu‘āmeleyi münsedd idenler p̄iṣḡāh-ı Rabbü’l-‘izzete ih̄zār (17) olduğunda sāye-i civār-ı tüvāngerān-ı şāhib-yesārda ittiḡāz-ı

(113b)

(1) cāy-ı qarār iden fuḡarā-yı bī-miḡdār ol cāy-ı hevlnāk ve maḡall-i ḡalāş u (2) helākda dāmen-i aḡniyā vü ekābire pençe-zen-i ḡuşūmet olup n’içün ‘ālem-i (3) ḡayātda erīke-nişīn-i faḡr u mübāhāt iken biz nā-murādlerden fużāla-i (4) ḡān-ı ih̄sānların dirīḡ idüp ḡaḡḡımızda īsār-ı mübārre iḡtidārları (5) āşkār iken nevāle-i keremden bizi ḡişşedār itmediler ve kendi emşāli (6) ekābir-i kāmkāra der-i devlet-medārları ḡüşāde olup faḡr ve ḡār olduğumuz (7) için ḡalīmūze niḡeh-endāz-ı i‘tibār olmayup bize nisbet der-i mu‘āşereti (8) dīvār itdiler diyü mażīḡ-ı teftişe ilkā ile mübtelā-yı ıztırār itmeleri (9) taḡḡiḡ-gerde-i kibārdur. Ri‘āyet-i ḡāḡır-ı hem-sāye bābında (10) rivāyet olinmişdur ki bir mü‘min-i sūtūde-siyer ḡānesini ḡāfile-i müş-ı (11) keşirü’z-zarar pey-siper itmekle rüfeḡāsından birine ızḡār-ı keder ḡıldı. Ol daḡı (12) sevḡ-i müdāfa‘aları mülāḡazasıyla ḡürbe-i şir-pençe-i şirīn-şemā’ilüñ mażḡar-ı ednā (13) iltifātı olıcaḡ ol cem‘-i keşirüñ kār-ı izāleleri yalnız bir ḡamle-i hizebrānesiyle (14) ḡāşıldur, yolından tedārük-i cevāb itdükde ḡarīf-i munşif-nihād el-‘iyāz- (15) ḡüyān ‘unf-ı ‘itāb-āmīz ile redd-i ḡiḡāb idüp “Nice mümkün bu mesleḡi (16) tecvīz idüp ḡānemde iskān-ı sinnevr idem, zīrā muḡarrerdür ki ḡaşm-ı cān-ı (17) müş olan hirre zevāyā-yı ḡānemde şebāt-ı şirāne ve ḡarekāt-ı dilirāne (18) birle cevelāna başlarsa fi’l-ḡāl şufūf-ı müşāhidü’l-ḡutūf-ı fāregirīzān (19) ve beyt-i hem-sāyegāna ilkā-ı rāḡile-i ziyān bābında şitābān olurlar.

(114a)

(1) Ol taḡdırce benden ızrār-ı cār ḡabāḡati şādır ve kendi mażarratımı hem-sāyegāna (2) revā gördiḡüm zāḡir ve bāhirdür. Bu ise ḡilāf-ı meşreb-i fütüvvet ve münāfi-i ḡavr-ı (3) mürüvvetdür.” didi. Allāhu a‘lem bu niyyet-i izāle-i mażarrat bābında kifāyet ḡılıp (4) ḡā’ife-i müş iḡtiyārları ile mesken-i ḡarīfdan perīşān olup bir daḡı

¹ ḡalāş: -B

⁴ ih̄sān: ḡisān H; mübādere: mebārre H/B

¹⁰ rivāyet: -B/H/Ş/U

¹² kūrbe: ḡirye B

¹³ bir ḡamle-i: -H

¹⁸ şufūf: şunūf H; müşāhidü’l-ḡutūf-ı: şāhidü’l-ḡutūf H/B

(5) ol maḥallde hīç kese zarar-resān olmamışlardır. Mübeyyin-i aḥkām-ı (6) ‘ālem şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem tafşīl-i ḥaḫḫ-ı civār idüp buyurmuşlardır ki taleb-i (7) yārī itdükçe mu‘āvenet ve zamān-ı zarūretde iḫrāz u i‘ānet faḫīr oldukları (8) şūretde nūzl u nafaḫalarında semāḫat ve vaḫt-i bīmārīlerinde ‘ıyādet u tesliyet (9) dem-i sūrūr u şādmānīde ikrām u tehniyet ḫālet-i mevt u muşībetde techīz (10) ve ta‘ziyet olınalar ve şerā’iḫ-i hem-sāye-nüvāzīden biri ebniyye-i menzilūñi refī‘ ve (11) bālā kıлмаğla ziyā vü hevā-yı cārı sedd itmek ve dest-res-i müyesser olan (12) mīve-i nev-bāveyi dirīğ itmeyüp ḫadr-i mümkin ḫişşelerin virmekdür. Eger (13) şey’-i ḫalīl olup taḫsīm u i‘ḫāya imkān olmazsa bārī pinḫān ideler (14) ki kendi ferzendān u ‘ıyālīñüz destinde görüp āh-ı ciger-sūz-ı taḫassürle nīlī-sāz-ı (15) künbed-i ārzū olmayalar ve ba‘z-ı eḫ‘ime-i maḫşūşa ḫabḫ olındukça büy-ı ḫa‘ām (16) dimāğlarına ru‘āf-endāz-ı ārzū olmadan ḫazer olıñup bi’z-zarūre resīde-i (17) meşāmları olıcaḫ elbette bir miḫdārın irsāl ile ikrām lāzımdur. Ez-īn cümle (18) der u bāmdan hem-sāye ḫaremīne tīr-endāz-ı nigāḫ olmaḫ daḫı şer‘-i mürüvvetde (19) ḫarāmdur ve ol cānibden şudūr-ı zellātı mehmā-emken tecerru‘ idüp ba‘z-ı

(114b)

(1) ḫavā’ic-i lāzimesi iḫün meşelā cidār-ı ḫāneñe vaż‘-ı çüp u heyzüm veyā ilḫā-ı (2) ḫas u ḫaşāk iderse müşātemeden iḫtirāz olıñup ‘alā-taḫdīri’z-zarar kelām-ı (3) leyyin ile iltimās-ı def‘i mümkindür ve seyl-āb u memerr-i nāvdānın sedd itmeyüp (4) ve ḫademe vü tevābi‘nüñ ‘uyūbın tecessüs ve evzā‘-ı bāridelerin tevbḫinden ḫazer (5) olına ve bi’l-cümle ikrām u ri‘āyetinde mertebe-i maḫdūrı der-miyān idüp (6) cānib-i cārdan bi-ḫükmi’l-beşeriyye ‘uḫūḫ şudūr itdükçe ‘afv ile iḫsān (7) lāzime-i şān-ı ehl-i īmāndur. ‘Aleyhi raḫmeti’l-Bārīden rivāyet (8) olınmışdur ki ḫazret-i Faḫr-i ‘Ālem şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem ikrām-ı cār bābında tavşīye (9) buyurdılar ki ḫabḫ-ı ḫa‘ām itdükçe ḫişşe-baḫş-ı hem-civārān olmağa māddenüñ (10) taḫammüli

⁵ olmamışlardır: olmamışdur B

⁶ ta‘alā: -H/U/Ş

⁷ i‘ānet: i‘āret H

¹⁰ olınalar: olına H

¹³ imkān: mümkin B

¹⁴ ferzendān: ferzende B

¹ cidār: civār B; veyā: ve H

² iderse: idüp B; iḫtirāz olıñup: ḫor olına B

⁸ cār bābında: cār ile H

olmayacağı bir miqdār āb-ı şāf ilķāsıyla tekşir idüp be-her-ħāl (11) ābī olursa da hem-sāyegāna birer miqdār irsāl olunmaķ gerekdür. (12) ‘Abdu’llāh bin Mübārekden bir kimesne su’āl itdi ki “Ġulāmumdan bir hem-sāyem (13) bī-sebeeb şikāyet itdi. Eger bi-lā ħuccecin ğarb idersem ta’addī ile āşim (14) olurun, tevaķķuf idersem hem-sāye münkesirü’l-ħātır ħalur, bābında naşīħat (15) ħaleb iderin.” didi. ‘Abdu’llāh bin Mübārek bu tedbīr-i dil-pezīr ile cevāb (16) buyurdılar ki “Ġulāmıdan bir te’dībī müstelzim vaż’-ı nā-maķūl şudūr (17) idince tevaķķuf ħıl, tā hem-sāye şemātet ve istihzāya başlaya, ba’dehu (18) cürmi müstevcib olduğı mertebe ğarb u te’dīb eyle ki ħarafeynüñ (19) ħaķķı mer’i olmuş olur.” **Ĥuķūķ-ı Aķrabā** ri’āyet-i ħavātır-ı aķrabā

(115a)

(1) bābında rivāyet olunan āşār-ı şerīfe lā-yuħşādır. Ez-cümle ħazret-i (2) seyyidü’l-verā buyurmışlardır “Ĥışāvendi ile ittişāl u peyvend (3) idenler ile ben daħı ittişāl ve munķaṭı’ olanlardan inķıṭā’ üzereyüm.” (4) Ve ol ber-güzīde-i kā’ināt ‘aleyhi efđalü’t-taħıyyāt cenāb-ı ‘ālīlerinden (5) rivāyet olunmuşdur ki “Ĥaķķ-ı aķrabā ħaleb olunan şey’üñ bi-lā-tereddüdin (6) i’ṭā vu ihdā olunmasıdır, diyü buyurup ve dirāzī-i ‘ömr ü ferāħī-i rızķ (7) murād idenler aķārib u ħışāvendine luṭf eylesün.” dimişlerdür (8) ve terġīb-i şıla-ı raħmde andan ziyāde şevāb olmaz, ħattā ālūde-i fişķ (9) u fücür iken şıla-ı raħm şudūr eylese, ol sīret-i zemīme indifā’ından (10) ğayrı māl-ı nāfi’ ve evlād-ı şuleħā zühür eyleye diyü, tebşir-i ümmet ve va’d-i (11) şefā’at u raħmet buyurmışlardır. Ve aķrabāya virilen şadaķa efđal-ı (12) şadaķat olup ħuşūşā fi’l-cümle münāza’a ve ħuşūmet idenlere (13) taşadduķ vücūh ile efđaldür dimişler ve aķrabāya ittişāl u şıla-ı (14) raħm-ı ħaķīķīyi bu vech üzre taħķīķ itmişlerdür ki aķrabāya ittişāluñ (15) ma’nāsı, anlar senden inķıṭā’ iderlerse sen anlara ittişāl itmeñdür ve aķrabādan (16) biri senden tecānüb ü tenā’ī gösterürse sen aña taķarrüb idüp (17) ħuzūrına varup ve her ķangısı nişāb-ı luṭfindan seni bī-naşīb (18) iderse behredār-ı ‘aṭıyye vü in’ām idüp ve miyānlarından biri saña zulm (19) ve ‘udvān iderse ‘afv u şefķat ve iħsāna mażhar itmeñdür. Bu taķdırce

¹³ itdi: ider H/B

¹⁴ bābında: bu bābda H

¹⁵ tedbīr: ta’bīr B

¹⁹ Ĥuķūķ-ı Aķrabā: -B/H/Ş/U

⁷ eylesün: eylesünler B

¹⁰ ümmet: -H

(115b)

(1) tamām ri‘āyet-i hūkūḳ-ı aḳārib icrā olınmış olur. Kezā ve kezā (2) **Hūkūḳ-ı vālideyn** ri‘āyet-i haḳḳ-ı vālideyn cümleden ehemmi ve zımme-i nāsa (3) cemī‘-i hūkūḳdan elzemdür. Hattā aḳsām-ı ‘ibādātta temşit-i kavā‘id-i ifrātdan (4) efdaldür dimişler. Ve bir mü’min ki ri‘āyet-i vālideynde taḳşır itmeye (5) bŷ-ı behişt beş yüz yıllık merhaleden istişmām ve rāh-ı pānşad sāleden (6) istinşāḳ-ı hevā-yı nefehātü’l-üns-i dāru’l-maḳām idüp ḳāṭ‘-ı raḥm (7) ve ‘āḳḳ-ı vālideyn olan fırḳa-ı bed-fercām ol şemīm-i rūḥ-efzādan (8) hırmān ile kesb-i taḥassür u ālām idecekdür diyü cenāb-ı seyyidü’l-enām (9) ve beşır u nezīr-i ḥāş u ‘āmm ‘aleyhi’ş-şalātü ve’s-selām haber virmişlerdür (10) ve pīş-vā-yı Benī İsrā’īl Mūsā ‘aleyhi’s-selāma vaḥy-i celīl vārid olup (11) ol kimse ki inḳiyād-ı emr-i vālideyn u itā‘at-ı fermān-ı ḥālīḳu’l-kevneyn (12) eyleye. Defter-i muṭī‘ān-ı İlähiye ḳayd olunup ‘alā-ṭarīḳ-i ‘aksi’l-ḳazıyye (13) defter-i muḥālifin-i aḳkām-ı Rabbü’l-‘ālemīne idḥāl olunurlar. El-ḡarāz ḥūkm-i (14) Ḥudāya itā‘at fermān-ı peder u mādere inḳiyād u teba‘iyyeti müstelzim (15) olup eḥādühümā āḥerden münfekk olmamaḳ lāzımdur ve i‘ṭā-ı şadaḳada (16) şevābı rūḥ-ı vālideyne ihdā olunmaḳ terḡtbi ḥilālinde taḥḳīḳ olınmışdur ki (17) şevāb-ı şadāḳatın ihdā-ı ervāḥ-ı uşul iden fūrū‘-ı ḳarīnü’l-ḳabūl (18) ticāret-i mezkūrede rābiḥlerdür ki hem anlara ihdā şevābına nā’il olurlar (19) hem kendülere ‘āid olan nişāb-ı şevāba noḳşān u ser-māye-i ḥasenelerine

(116a)

(1) ziyān terettüb itmez buyurulmuşdur. Mervīdür ki ḥuzūr-ı ḥazretde bir mü’min taḳrīr-i (2) merām idüp “Yā Resūla’llāh peder u māderüm rŷ-be-rāh-ı behişt olup dŷnyāda (3) benüm zımmetüme edāsı lāzım ne maḳūle haḳḳ-ı vācibü’l-ḳazā terk itdüklerinden (4) ḡāfilüm. Hālā edā-yı hūkūḳ-ı vālideyn emrinde ne maḳūle kāra teşebbŷ münāsibdür?” (5) diyü zemīn-bŷs-ı tefahḥuş olıcaḳ ḥazret-i şefiḳü’l-ümem şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem (6) “Anlar için şalāt u du‘ā ve istiḡfār idüp tenfiż-i vaşıyyetlerine himmet (7) ḳıl ve eḥibbā vŷ dostān-ı vālideyni mu‘azzez u mükerrem

² Hūkūḳ-ı vālideyn: -B/H/Ş/U

⁹ beşır: neşır B; ‘āmm: āvām B; efdal: -H/U/Ş

¹⁴ teba‘iyyet: -H

¹⁸ rābiḥlerdür: eryaḥlardur H; anlara: anda B

³ ne maḳūle: -B

⁵ ta‘ālā: -H/U/Ş

tut ve ak̄rabā ve muh̄lişin ve (8) yārānın nişāb-ı luţf u nikūyiden behredār eyle.” buyurdılar ve bu siyākda (9) haqq-ı māder zı‘ f-ı haqq-ı peder mertebesinde idügin ifāde-i sem‘-i hużzār (10) itdiler. **Huquq-ı ferzendān** huquq-ı ferzendān ve evlād mādde-i dağı huquq-ı (11) vālideyne kıyās olunup gerçi anlar muqaddem evlād u ensābdan mu‘azzez u (12) mükerremdür; lākin huquq-ı ‘ıyāl ri‘āyeti dağı zimem-i ābāya emr-i elzemdür ki (13) hażret-i Faḥr-i ‘Ālem şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellemden bir ādem “Kimlere luţf u kerem ideyin?” (14) mażmūnın su’āl itdükde ebeveyne bezl-i ni‘am olunması işāret buyurup (15) anlar müteveccih-i cānib-i ‘ademdür didükde “Ferzendüñe ri‘āyet eyle.” ḥiṭābıyla (16) müşerref u muğtenem olduğı müfād-ı kibār-ı sūtūde-şiyemdür. Ve huquq-ı (17) evlād meşāhir-i kütüb-i ahlāk u mevā‘ ızda taḥkīk olunup ez-cümle (18) tertīb-i levāzım-ı te’dīb bābında ol mertebede ta‘cīz u ta‘zīb olunmayalar (19) ki żarūret-i bed-ḥūyī-i peder püser-i bī-çāreyi ‘uquqa ilcā itmeye ki bu medlül-ı

(116b)

(1) ber-uşul muvāfiq-ı kelām-ı Resüldür ki rahmet-i Ḥudā ol şahşa ki ferzendini (2) terk-i inḫıyād u itā‘ at mertebesine getürmeye buyurmuşlardır. Fī-nefsi’l-emr (3) etfāl nümüne-i nev-res nihāldür ki tünd-bād-ı bīḥ-efkene taḥammül idemeyüp (4) nā-çār şarşar-ı kahr ile şikest olmazsa temāyül-i żarūrī ḥasebiyle şuret-i (5) i‘tidāldan çıķup bir cānib-i nā-me’müle meyelān ile küz-püşt ü nā-hemvār (6) olması muqarrer olur. Enes İbn-i Mālik raḍıya’llāhu ‘anh cenābından mervī (7) dür ki ta‘līm-i terbiyet-i evlād bābında bu vech üzre güher-pāş-ı tenbīh olup (8) tıfl-ı raḍı‘ yedi günlük olıcaķ ‘aķıķa vü tesmiye levāzımın göreler ve (9) tanzīf u taḥīrinde taķşīr itmeyüp şeş sāle olduķda ta‘līm-i ādāb (10) u tefhīm-i ḥaḫā ve şavāb ideler. Toķuz yaşına girdükde kendi mebtlerinden (11) çıkarup ḥābgāhını cāme-ḥāb-ı ebeveyn olan maḫallden cüdā kıllalar. (12) Sinn ü sāli on üçe irişdükde daķāyıķ-ı şalāt u levāzım-ı aķsām-ı (13) ‘ibādāt ifāde olunup mütereddid-i türrehāt-i tekāsül olursa (14) çarben idḫāl-i

¹⁰ Huquq-ı ferzendān: -B/H/Ş/U

¹³ kerem: -B

¹⁴ ni‘am: ni‘met B

² mertebesine: mertebelerine H

⁶ ta‘ālā: -H/U/Ş; Enes İbn Mālik: -B/H/U/Ş

⁹ ta‘līm-i ādāb: tefehhüm-i ādāb H

şāri⁶ -i iḳdām ideler. Zamān-ı bulūğ-ı ḥulm irişüp (15) senevāt-ı ⁶ömri nişāb-ı sitte ⁶aşere bālīg olıcak te⁷ehhül itdirile (16) ve vücūh-ı meşṭūre üzre zūhūra gelen luṭf-ı terbiyet ile imtinān (17) ya⁶nī ferzende ta⁶dād-ı vücūh-ı iḥsān idüp zimmet-i pedere lāzım olan (18) ta⁶līm-i ādāb ve tefhīm-i rüşd ü şavāb levāzımı icrā olıdukdan şoñra (19) tarīka-ı ḥelāldan enīs ve hem-ḥāl olıcak cüft-i ḥoş-ḥışāla ittışāl

(117a)

(1) maşlahatı daḥı himmetimizle şüret-pezīr-i ḥuṣūl oldı. Min ba⁶d ⁶ālem-i ḥayātda (2) fitneye mü⁶eddī ḥālūñden ve ba⁶de⁶l-memāt istiḥkāk-ı ḳahr u nekālūñden kerem-i zī⁶l-celāle (3) ilticā iderin diyüp du⁶ā-yı ḥayr-intimā ile umūrın Ḥudāya tefvīz ideler (4) diyü buyurmuşdur ve tetimmāt-ı ḥuḳūḳ-ı evlāddandur ki iltifāt u nüvāziş (5) ve ⁶atāyāda iḥvāniyla tesviye ḳılıp biri birinden tercīḥ itmiyeler ve aḫyānen (6) taḳbīl-i eṭfāl daḥı pesendīde-i kibār olup ḥazret-i Faḫr-i ⁶Ālemūñ İmām-ı Ḥasan (7) u Ḥüseyn raḫīya'llāhu ⁶anhümā ile vāḳi⁶ olan mu⁶āmelāt-ı celīleleri ile istidlāl (8) itmişlerdür. Ḥattā ol ber-güzīde-i kā⁶ināt ⁶aleyhi efdālüş-şalavāt taḳbīl-i Ḥasan (9) itdükde ḥużzār-ı kirāmdan Aḳra⁶ nev⁶-i ta⁶accübi mutażammın sevḳ-i kelām idüp (10) “Benüm on ferzendüm olup hergiz birin būs itmek olmamışdur.” didükde (11) cenāb-ı Resūlu⁶ş-şāḳaleyn “Her kim evlādına merḥamet ḳılmaya nice ümmīd-i raḫmet-i (12) Ḥudā ider.” diyü buyurmuşlardır. Ve yine bir gün bālā-yı minberde iken İmām Ḥasanuñ (13) zelḳa-ı ḳademine nazar-ı ⁶ālīleri düş olup fi⁶l-ḥāl nüzül buyurup (14) İmām Ḥasanı kenār-ı mübāreklerine alup “*innemā emvālüküm ve evlādüküm fitnetün*”¹⁵ āyet-i (15) kerīmesin ḳırā⁶at buyurdılar ve İmām Ḥüseynūñ eṣnā-i secdede gerden-i mübārek-i (16) ⁶ālī-ḥazrete teşebbüş itdüğü ḥālde dūr u dırāz secdegāhdan ser-i enverlerin (17) ber-dāşte ḳılmayup ḥattā derūn-ı aşḫāba nüzül-ı vaḫy-i celīl secdede bā⁶iş-i meḳş-i ṭavīl olmaḳ iḥtimālī reh-yāb (18) olduḳda ser-

¹⁵ senevāt-ı: mestūrāt H

¹⁶ terbiyet: tertīb B

⁷ ta⁶alā: -H/U/Ş

¹² iken: -H

* “*Mallarınız ve evlatlarınız sizin hasımlarınızdır.*” Kur’an-ı Kerīm (Teğabün 64/15)

¹⁷ bā⁶iş-i meḳş-i ṭavīl: vāḳi⁶ olmak B

¹⁸ imām: enām H; olmamaḳ: olmaḳ B

rişte-i murād-ı imām ber-hem-zede-i infişām olmamak için secdeden (19) ref'-i cebîn itmedüm, buyurdukları dağı nüvâziş-i evlād u mihrbānī-i ferzendāne

(117b)

(1) delīldür. Ve hūkūğ-ı birāderī dağı minvāl-ı sâbıka kıyās (2) olup ağı-ı büzürgvār meşābe-i pederde ve birāder-i kemter menzile-i püserde i' tibār (3) olup ehadühümā āherüñ ri' āyet-i hūkūğın ol vech üzre ber-cā kılmak (4) gerekdür. **Hūkūğ-ı huddām** Cenāb-ı Resūl-i Hudā haşyet-i qahhār-ı bī-çün ü çerāyı (5) tavşiyeye şadedinde bu maẓmūnı işāret ü tmā buyurmışlardur ki bendegān (6) u zīr-destān haqqında havf u hirās lāzıme-i zimmet-i nāsdur ve melābis u me'ākilde (7) her kes kendi nefsine muḥammaş itdüğinden anlara dağı taḫsīm-i (8) hışaş idüp ve kendüler taḫat götürmedüğü hizmetleri ol zümreye (9) taḫmīl revā görmeyeler ve lāyığ-ı hizmet olanlarına ri' āyet olup (10) 'uhde-i hizmet-i hudāvendāndan hurūca kādir olmayan zu'afā ve 'acezeye (11) ta'zīb u ihānet itmeyüp bey' tarīkiyle ḫalāş olmak münāsibdür. (12) Ve bi'l-cümle ḫāl-i hūddāmı kendi nefislerine kıyās ideler ki meşiyet-i İlāhiye (13) 'aks-ı kazıyye üzre cereyān idüp anlar ḫākim-i hudāvendān ve sizler (14) maḫkūm-ı bendegān olsañuz ma' lūmdur ki taḫammül-i āzār itmeyüp hücūm-ı ıztırār cāna (15) kār iderdı. İmdi lāzımdur ki bu ma'nāyı mülāḫaza idüp şükr-i ni' met-i (16) Hudāvendī muḫabelesinde ol nā-çārlarla mu'āmelede mücāmele ihtiyār olına. (17) Cenāb-ı risālet-penāhiden şalla'llāhu 'aleyhi ve sellemden “İbādımızuñ ne mertebeye dek (18) cerā'imın 'afv ve taḫşīrātına şabr idelüm?” diyü su'āl olınuğda “Yetmiş mertebeye dek.” (19) buyurmışlardur. “Bürdbārī ve taḫammül ve ḫavşalakārīyi kimden

(118a)

(1) öğrendüñ?” didüklerinde “Ḳays bin 'Āşımdan.” didi. İktināh-ı sebep itdüklerinde (2) bir cāriyesi ālet-i taḫmīl-i lūḫūm olan ḫullāb-ı āhenīni bir maḫallden naql iderken (3) sehven elinden düşüp bir ferzend-i cān-pesendini helāk eyledi ve memlūke-i

¹⁹ nüvâziş-i: -B

⁴ Hūkūğ-ı huddām: -B/H/Ş/U

⁷ muḥammaş: muḫtaş H/B; sellemden: sellem H

¹⁶ mu'āmelede: -Ş

¹⁷ mu'āmelede: -Ş

meflûke (4) havfindan dehşet-i helâka qarîb bir vaz' -1 mühişe düş ve vehm ü bîmden (5) bî-hüş olıcağ, Qays tesliye-bağş-ı cāriye olup “Ġam çekme, senüñ ne günāhuñ (6) var. Bu nāzile şavb-ı Hudādan bir kazā-yı miñnet iktizādur, diyüp te'kîd-i tesliyet (7) için fi'l-hāl i' tāk eyledi.” didi. Her çend hademesinden (8) hilāf-ı rızā eşer-i ser-keşî müşāhede kıla. Yine hudāvendîñüñ hulķı ile tağalluğ (9) itdüñ diyü kināye idüp ya' nî hudāvendüñ kendi hudāvendine muṭī' olmayup (10) fermānına inkıyād itmedügi gibi sen dağı emrine rām olmaz olduñ ma' nāların (11) telmîh iderdi. Pes mu'āmele-i memālîkde münāsib-i hāl budur ki anı dağı (12) sâ'ir ahrār-ı benî-âdem gibi farz idüp haṭā itdükçe ' ubdān-ı Hudānuñ fermān-ı (13) İlahîde olan tağşîrātına ḥaml ideler ve her hâlde kıyās-ı nefis idüp (14) nān u idām u cāmede ri'āyet-i ḥadd-ı i' tidāl olma ve niğāh-ı ğāzab-ālūd (15) u nazar-ı ḥuşmgîn ile manzūr ve pençe-i qahr u ızdırāda maḫhūr kılınmaya (16) ki ber-muḫtezā-yı **Mısrā'**: *Benî-âdem a'zāyı yek-digerind* (17) **Neşr**: maḫām-ı hizmetde olan tevābi' ve ḥuddām hemān âdemüñ dest u pāy (18) maḫāmındadır ki bir maşlahatuñ itmāmında bî-dest ü pā olanlar (19) pāy-merdî-i ḥuddām ile itmām ve hücum-ı huşūmda dest ü girîbān

(118b)

(1) olmağa ol dırāz-destān-ı nîrūmend iḳdām-ı tām (2) iderler ve's-selām.

Qad temme İksîr-i Devlet fi'l-yevmi'l-ḥāmis ' aşer min zi'l-hiceti'ş-şerife li-seneti sitte ve şelāsîne ve mi'e ve elf min yedi'l-faḫîr Aḫmed Lütfi ibn el-ḥācc Ḥasan

Efendi sene 1136*

⁴ vaz' -1: mevzu' B

⁵ bî-hüş: medhüş B

⁸ hilāf-ı rızā: -B

¹⁰ rām: münḳād B

¹⁵ nazar: naql B

¹⁷ hemān: tamām B

* Yalnızca H nüshasında var.

DİZİN

A

- āb, 42, 55, 76, 79, 80, 88, 91,
 93, 94, 107, 111, 124, 125,
 132
 āba, 39
 ābāya, 134
 abdāla, 120
 ābdār, 31
 ābı, 107
 ābī, 132
 āb-rüy, 111
 açıldı, 28
 ādāb, 35, 81, 120, 126, 134
 ādem, 54, 58, 62, 66, 84, 101,
 105, 114, 127, 129, 134
 ādemdür, 66
 ādeme, 50, 52, 65, 67, 115,
 116, 120
 ādemi, 38, 76
 ādemīde, 105, 114
 ādemiyāne, 50
 ādemiyān-sāz, 35
 ādemīye, 53
 ādemūñ, 54, 65, 67, 123, 137
 āfāk, 58
 āfāt, 96
 āferīdeden, 56
 āferīdegāndan, 39
 āferīdeye, 122
 āferīn, 52
 āftāb, 41, 42, 78, 87, 112
 āftāb-āşarı, 112
 āgāh, 43, 54, 70, 71, 75, 82,
 95, 116
 āgāhuñ, 97
 āgāhuña, 45
 āgāz, 83, 93, 94, 108
 āgdiye, 93
 āgāl, 104
 āgñiyā, 51, 118, 130
 āgşān, 41, 79
 āgşānı, 104
 āgüş, 39, 70, 106, 107
 āgvār, 76
 āgyār, 76, 99
 āgyāra, 77
 āgyārdan, 112
 āgyārdan, 31
 aḡ, 39, 44, 67, 73, 74, 78, 80,
 82, 91, 116, 136
 āh, 41, 131
 aḡādīs, 70, 119
 ahālī, 28
 ahālī-pesend, 30
 aḡbāb, 40, 70, 72, 73, 89, 99,
 103
 aḡbāba, 91, 121
 aḡbāba, 60
 aḡbābda, 78, 97
 aḡbābdan, 58, 89, 97, 99
 aḡbābı, 28, 89
 aḡbābına, 54
 aḡbābından, 44, 70, 73, 100
 aḡbābıñuzdan, 97
 aḡbār, 44, 98, 126
 aḡbārından, 44
 āhenīni, 136
 āhenīn-pence, 52
 āher, 34, 47, 70, 71, 115, 121
 āherde, 119
 āherden, 133
 āhere, 36, 49, 70, 71, 85, 101,
 102, 122
 āheri, 48, 129
 āherine, 54
 āherūñ, 54, 83, 114, 136
 āheste, 126
 āhi, 64
 āḡhir, 63, 93, 100, 114
 āḡhıret, 36, 41, 50, 51, 52, 82,
 100
 āḡhıretde, 48, 114
 āḡhırın, 49
 aḡkām, 52, 101, 131, 133
 aḡkām-nüvīsān, 66
 aḡkar, 100
 aḡlāk, 73
 aḡlāk, 46, 50, 58, 64, 65, 73,
 82, 85, 134
 aḡlākına, 84
 aḡlāki'l-kirām, 35
 aḡlāt, 66
 aḡmaḡ, 62, 64
 aḡmaḡa, 62
 aḡmaḡda, 62
 aḡmaḡuñ, 62
 Ahmed-i Muḡtārdan, 67
 aḡrār, 28, 137
 aḡsenü'l-mesālik, 109, 120
 aḡşāma, 124
 aḡvāl, 53, 72, 81, 118, 120,
 126
 aḡvālde, 67
 aḡvāldendür, 90
 aḡvālı, 101
 aḡvālī, 42
 aḡvālīmüz, 46
 aḡvālını, 73
 aḡvālümnden, 83
 aḡyāda, 127
 aḡyāna, 66, 93
 aḡyānen, 115, 135
 aḡyār, 27, 72, 98, 111, 122
 aḡyārdur, 74, 77, 83, 116
 aḡz, 35, 58
 aḡza, 107
 aḡkall, 32
 aḡkārīb, 129, 132, 133
 aḡçe, 68, 71, 125
 aḡdāḡ, 82
 aḡdāmunı, 86
 aḡlām, 68, 118, 121
 aḡlāma, 35
 aḡrabā, 132, 134
 aḡrabādan, 96, 129, 132
 aḡrabāya, 132
 Aḡra', 135
 aḡreb, 96
 aḡşā, 33, 70
 aḡşā'l-gāyāt, 33
 aḡsām, 53, 66, 120, 133, 134
 aḡtār, 92, 94
 aḡvā, 101
 aḡvıyādan, 108
 āl, 26
 ālām, 102, 133
 ālāmuna, 101
 ālāyiş, 92, 118
 aldum, 39
 ale't-tevālī, 93
 ālet, 136
 alınmaḡ, 127
 alıvir, 109
 Allāhu, 126, 130
 Allāhu ekber, 126
 almaya, 99
 altmış tokuzı, 122
 ālüde, 54, 55, 79, 108, 132
 ālüde-be-evsāḡ, 107
 ālüde-dāmān, 61
 ālüde-dāmen, 63
 ālüdegān, 112
 alup, 70, 79, 106, 110, 135
 ālüfte, 47, 68
 ālüftegān, 56
 āmāde, 49, 87, 108
 āmāl, 70, 97, 128
 āmālden, 106
 āmālinde, 119
 āmāline, 94
 āmālūñı, 101
 āmed, 47, 81
 āmıḡte, 79
 āmīn, 97
 ammā, 35, 45, 54, 56, 64, 82,
 85, 87, 88, 100, 101, 113,
 115, 117
 ān, 47, 49, 56, 69, 85, 87, 93,
 94
 āña, 38, 47, 63, 75, 89, 106,
 110, 111, 120, 122, 132
 āna, 89
 ancak, 55, 61, 103
 anda, 62, 110, 133
 andan, 47, 88, 89, 97, 132
 andelīb, 29, 95
 angāh, 47
 āngāh, 102
 anı, 76, 78, 108, 119, 128, 137

- anlar, 39, 48, 72, 98, 99, 106,
 107, 115, 132, 133, 134,
 136
 anlara, 46, 59, 132, 133, 136
 anlardan, 68
 anları, 114
 anlarla, 60
 anlarsız, 66
 anları, 47, 56, 59, 69, 72, 82
 an'ane, 128
 anuñ, 27, 61, 76, 80, 86, 91,
 96, 110, 112
 anuñla, 89, 99
 a' del, 128
 a'ib, 72
 A'ışe, 116, 117
 a'lada, 39
 a'lem, 27, 130
 a'mâl, 111
 a'mâlimüz, 46
 a'mâline, 121
 A'meş, 126
 a'nâk, 59
 a'râz, 78
 a'sâb, 69, 94, 102, 119
 a'sâbımı, 125
 a'sâr, 28, 31
 a'sârüñ, 101
 a'sâr, 74
 a'zâ, 67
 a'zâdan, 102
 a'zam, 27, 53
 a'zâr, 99
 a'zârda, 88
 arağın, 46
 ârâm, 41, 42, 82, 111, 128
 ârâma, 87
 ârâmiş, 45
 ârâste, 110
 ârâyiş, 28, 56
 ârâyiş-yâb, 32
 âremidesün, 47
 armağân, 52
 armağânıdır, 98
 armağânları, 59
 arz, 85
 ârzü, 39, 52, 73, 91, 100, 102,
 131
 ârzümend, 56, 69, 100, 110
 ârzümendân, 125
 âşâm, 49
 âsân-gîr, 107
 âsânî, 103
 âşâr, 28, 31, 35, 50, 52, 53, 94,
 109, 120, 132
 âşârda, 73, 117
 âşârı, 45
 âşârunda, 50
 âsâyiş, 93
 âsâyişgede, 85
 aşdâf, 76
 aşdıqâsınıñ, 72
 aşdıqâya, 89
 aşdıqâ, 79
 aşdıqâyı, 79
 aşhâb, 26, 40, 46, 49, 50, 53,
 61, 62, 63, 70, 73, 76, 77,
 87, 103, 108, 109, 112, 115,
 117, 119, 121, 124, 128
 aşhâba, 109, 135
 aşhâbı, 60, 64, 109
 aşhâbına, 75
 âşim, 132
 âsîme-dimâg, 65
 aşl, 34, 35, 105
 aşlı, 37
 aşluñ, 32
 âsmân, 64, 78, 83
 âsmânda, 87
 âsmândan, 48
 âsmân-peyvend, 78
 âstânın, 52
 âstânında, 77
 âsüde, 39, 101
 âsüdegân, 128
 âsüdegî, 39, 86
 âsyâ, 39
 âşkâr, 75, 111, 122, 130
 âşnâ, 32, 89
 âşnâyân, 52
 âşnâyî, 50, 61, 117, 129
 âşnâyiden, 115
 âşnâyileri, 63
 âşnâyilerine, 66
 âşnâyinüñ, 120
 âşüftegân, 57
 âteş, 42, 47, 56, 61, 80, 91, 92
 âteşden, 48
 âteşin, 39
 âti'l-beyânuñ, 41
 âtiyenüñ, 39
 atup, 28
 atlas, 51
 atyebü't-tahıyyât, 109, 117
 âvâre, 91
 âvârelik, 92
 âvâz, 124
 âvîhte, 45
 âvîhte, 95
 âvîhtegân, 68
 âyende, 103
 âyet, 59, 84, 96, 116, 127, 135
 âyîn, 43, 77, 90
 âyîne, 38, 49, 65, 66, 74, 95,
 116
 âyinesi, 83
 azâbe'n-nâr, 47
 âzâd, 69, 93
 âzâde, 39, 44, 59, 93
 âzâde-ıdırâm, 103
 âzâdı, 70
 âzânı, 109
 âzâr, 42, 57, 60, 61, 85, 103,
 129, 136
 âzârdan, 74
 âzâr-resânı, 90
 âzerm, 68
 azherdür, 36
 âzmâyân, 76
 âzürde, 85, 102, 103
 âzürdegân, 119
 âzürdegî, 88
 Abbâs, 77
 Abdu'llâh, 86, 87
 Abdu'llâh bin Mübârek, 131
 Abdu'llâh bin Mübârekden,
 131
 Abdu'llâh Râzî, 86
 Abdu'llâha, 77
 abede, 46
 aberât, 44, 81
 âbid, 94
 abîr-ta'firi, 52
 abîr-te'sirlerinden, 90
 abkârî-türâz, 48
 acâyib, 48
 aceb, 110
 aceze, 42, 59, 98, 119
 acezeye, 136
 âciz, 43, 62, 65, 104, 111
 âcizâne, 30
 âcizeler, 51
 acüz, 107
 acz, 80, 126
 adâlet, 27, 51
 adâletden, 97
 adâletdür, 69
 adâletle, 102
 adâvet, 54, 55, 59, 96, 109
 adâvetdür, 54
 adâvete, 88
 add, 52, 58, 100, 117
 adem, 34, 58, 60, 85, 119
 ademdür, 134
 ademe, 69, 91
 âdet, 42, 52
 âdeti, 75
 âdetinüzdür, 45
 âdil, 42, 45, 102, 109
 Âdil Hüseyin Efendi, 28
 adimü'l-mişâl, 47
 adimü'l-vefâ, 95
 adl, 31, 75, 83
 adü, 54, 58
 adüvv, 54
 affeye, 108
 âfiyet, 95, 125, 126
 âfiyetleri, 32
 âfiyetlerine, 32
 afüvv, 55
 afv, 35, 55, 69, 75, 77, 88,
 100, 105, 111, 112, 131,
 132, 136
 ahd, 61, 66, 86, 93, 94, 98
 ahdı, 79
 ahdi, 108
 âid, 85, 133
 âiddür, 45
 aqabınca, 55

- ʿakāʾid, 115
 ʿakd, 41, 62, 66
 ʿakıbet, 63, 85, 127
 ʿakıbetü'l-ʿakıbe, 62
 ʿakıl, 32, 54, 62, 78, 96
 ʿakıldan, 105
 ʿakıde, 107, 115
 ʿakıdelerine, 56
 ʿakıdesi, 54
 ʿakıdesinde, 76
 ʿakıka, 134
 ʿakım, 93
 ʿakıre, 107
 ʿakık, 132
 ʿakl, 57, 64, 92, 94, 127
 ʿakluñı, 100
 ʿaks, 63, 80, 136
 ʿaks-endāz, 63, 80
 ʿaksi'l-kažiyye, 133
 ʿalā, 40, 49, 67, 89, 95, 107, 113, 123, 131
 ʿalā-ālihi, 48
 ʿalā-eyyi-hālin, 114
 ʿalā-hazāʾt-takdīr, 37
 ʿalāka, 44, 50, 91, 101, 117, 128, 129
 ʿalākaların, 95
 ʿalā-mā-merre, 96
 ʿalāmet, 84
 ʿalā-nebiyyinā, 118, 123
 ʿalāʾıkdan, 87
 ʿalāʾıkdan, 93
 ʿalāʾim, 32
 ʿalā-takdīri'l-vuķūʿ, 83
 ʿalā-ṭarık, 133
 ʿalāyimin, 116
 ʿale'l-fevr, 69
 ʿale'l-ıtlāk, 93
 ʿale'l-amyā, 89
 ʿale't-tevālī, 34
 ʿālem, 27, 33, 37, 38, 40, 43, 48, 50, 52, 62, 69, 74, 82, 86, 87, 94, 95, 98, 100, 106, 117, 124, 127, 129, 130, 134
 ʿālem-ārā, 48
 ʿālemde, 92
 ʿālemden, 74, 122
 ʿālemi, 41
 ʿālemīden, 100
 ʿālemiyān, 33, 89, 116, 124
 ʿālemiyāna, 32
 ʿālemiyāni, 37
 ʿālem-küşi, 69
 ʿālem-neverd, 87
 ʿālem-şümül, 117
 ʿālem-şümülleri, 33
 ʿālemüñ, 32
 ʿaleyh, 49, 53, 71, 106, 114, 127
 ʿaleyhi, 34, 37, 41, 45, 46, 47, 48, 53, 56, 58, 61, 62, 67, 71, 75, 83, 90, 98, 99, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 112, 114, 115, 117, 118, 120, 121, 122, 123, 124, 128, 130, 131, 132, 133, 135
 ʿaleyhi rahmeti'l-Bārīden, 131
 ʿaleyhi'r-rahmeden, 126
 ʿaleyhi's-şalātü, 133
 ʿaleyhi's-şalavāt, 115
 ʿaleyhi's-şalavātu's-selām, 123
 ʿaleyhi's-selām, 46, 75, 102, 118, 120, 123
 ʿaleyhi's-selāma, 46, 47, 105, 133
 ʿaleyküm, 121
 ʿAlī, 71, 81, 86, 105
 ʿālī, 30, 33, 48, 73, 81, 94, 101, 104, 111, 119, 135
 ʿālī-binānuñ, 94
 ʿālī-cāh, 30
 ʿālī-cenāba, 119
 ʿālīde, 111
 ʿālī-derecāta, 124
 ʿālī-derecātdan, 114
 ʿālīdür, 52
 ʿālī-ḥazret, 33, 48, 107
 ʿālī-ḥazretten, 101
 ʿālī-ḥazretkendür, 121
 ʿālī-ḥazrete, 30, 135
 ʿālī-ḥazretüñ, 30
 ʿālīleleri, 81
 ʿālīleri, 33, 107, 135
 ʿālilerinde, 78, 129
 ʿālilerinden, 41, 120, 132
 ʿālīlerinüñ, 122
 ʿālīm, 117
 ʿālīm, 65
 ʿālī-maķām, 99, 124
 ʿālī-maķāma, 111
 ʿālī-maķāmdur, 118
 ʿālīmden, 90
 ʿālimü'l-gaybi, 38, 53
 ʿālī-rütbedür, 104
 ʿālī-rütbeti, 118
 ʿālī-serāy, 81
 ʿālī-şān, 33
 ʿālī-şāna, 111, 115
 ʿālī-şānuña, 114
 ʿālīye, 87
 ʿāliyedür, 57
 ʿaliyye, 105, 110
 ʿaliyyeleri, 58
 ʿaliyyü'l-murtażadur, 99
 ʿallām, 46, 117
 ʿallāmdur, 118
 ʿallāmü'l-ğuyūba, 77
 ʿām, 35, 104
 ʿamel, 85, 103
 ʿamellerinden, 96
 ʿamīk, 64, 89
 ʿamīm, 48
 ʿamīmü'l-berekāt, 80, 98
 ʿamīmü'l-berekātın, 124
 ʿamīmü'l-elṭāf, 83
 ʿamīmü'l-fütūḥı, 32
 ʿamīmü'l-menāyiḥden, 79
 ʿamīmü'n-nef', 32
 ʿamīmü'n-nef'e, 103
 ʿāmm, 41, 133
 ʿāmmda, 42
 ʿamme, 32, 35, 67, 104
 ʿamüd, 48, 69
 ʿamüdda, 48
 ʿan, 63, 90
 ʿanādıl, 28
 ʿanber-büy, 99
 ʿandelīb, 109
 ʿanhı, 73
 ʿani'l-iftirā, 34
 ʿani's-şamīm, 121
 ʿanīf, 84
 ʿan-ḳarībın, 90
 ʿār, 51, 80
 ʿaraķ, 33, 40
 ʿaramram, 35
 ʿaraşāt, 41
 ʿaraz, 50
 ʿārdur, 64
 ʿarız, 123
 ʿarıza, 32, 80, 92, 93, 125
 ʿarızadan, 125
 ʿarızın, 42
 ʿarların, 61
 ʿarşa, 41
 ʿarş, 39, 42
 ʿarż, 38, 41, 48, 49, 98, 106, 117, 125
 ʿaşā, 61, 68
 ʿasel, 125
 ʿaşerāt, 74
 ʿasirü'l-ri'āye, 70
 ʿaşıyān, 41
 ʿaşre, 75
 ʿaşere, 116, 118, 120, 134
 ʿaşıķ, 52, 93, 95
 ʿaşıķāneleri, 29
 ʿaşıķdan, 93
 ʿaşir, 108
 ʿaşire, 33
 ʿaşiret, 96
 ʿaşirī, 73
 ʿaşķ, 44, 47, 52, 53, 90, 91, 93, 94, 95, 96
 ʿaşķuñ, 90
 ʿaṭā, 97
 ʿaṭāyā, 44
 ʿaṭāyāda, 135
 ʿaṭf, 76, 79, 110
 ʿaṭırlarında, 109
 ʿaṭıs, 123
 ʿaṭıyye, 51, 56, 132
 ʿaṭse, 123
 ʿavākıb, 63
 ʿavākıb-bīne, 127
 ʿavām, 57, 60, 105
 ʿavāṭık, 93

ʿavārız, 105
 ʿavāṭıfıdan, 56
 ʿavdet, 106, 124
 ʿavdeti, 125
 ʿavn, 75, 116
 ʿavretini, 75
 ʿayān, 29, 42, 45, 77, 112
 ʿayār, 95
 ʿayb, 74, 85, 91, 100, 113
 ʿayb-cūy, 75
 ʿaybını, 83
 ʿaybuñuzı, 100
 ʿayn, 52, 63, 75, 89, 91, 104, 125
 ʿayne'l-yaḳīn, 41
 ʿayne'l-yaḳīndur, 47
 ʿayyār, 57, 74
 ʿazā, 98
 ʿazāb, 65, 101, 103, 110
 ʿazābdan, 103
 ʿazāzile, 62
 ʿazāzılūñ, 112
 ʿazb, 47, 79, 91
 ʿazīm, 43, 53, 65, 75, 124
 ʿazīme, 62
 ʿazīmeden, 126
 ʿazīmet, 33, 36, 44, 45, 79, 84, 91, 125
 ʿazīmetleri, 103
 ʿazimü'z-ziyāret, 44
 ʿaziz, 35, 91, 105, 108, 121, 129
 ʿazizdür, 72
 ʿazize, 66
 ʿazizi, 31, 82
 ʿazizī, 73
 ʿazizin, 68
 ʿazizinden, 53
 ʿazizlerine, 96
 ʿazizü'l-ʿallām, 120
 ʿazm, 37

B

bāb, 68, 72, 126, 130
 bāba, 121
 bābda, 55, 71, 99, 108, 121, 132
 bābında, 34, 35, 59, 72, 88, 89, 103, 105, 111, 119, 124, 128, 129, 130, 131, 132, 134
 bāc, 59
 bād, 42, 49, 64, 91, 134
 bād-be-dest, 118
 bāde, 90
 bādiye, 40
 bādiyede, 86
 badiye-peymā, 86
 bāğ, 29, 30, 45, 53, 103
 bağdā, 76
 bağlayup, 98

bahā, 109, 125
 bahāne, 75
 bahāne-fürüşī, 79
 bahār, 27, 28, 94
 bahāsm, 111
 bahāsına, 111
 baḫīl, 64, 65
 bāhirdür, 130
 bāhire, 33, 48
 bāhirü'l-aşāle, 34
 baḫr, 85
 baḫş, 56, 61, 68, 78, 85, 100, 122
 baḫş, 32
 baḫşış, 115
 baḫtiyār, 45
 baḫye, 40, 54, 95
 baḫye-zen, 54
 bā-īn, 80
 bā-inşāfları, 55
 bā-intibāhını, 43
 baḫara, 81
 bā-kemāl, 125
 bāḫıyye, 122
 bāḫıyyesi, 122
 bāḫıyyetü's-süyüf, 59
 bāḫī, 88, 110, 111
 bāḫıyi, 95
 bāl, 41, 42, 52
 bālā, 48, 54, 74, 87, 113, 131, 135
 bālādan, 50
 bālā-ḫāne, 48, 123
 bālāter, 52
 bālīg, 33, 61, 106, 135
 bālīn, 41, 124
 bālīnlerinde, 125
 bālū'a, 60, 89
 bām, 112
 bāmdan, 113, 131
 baña, 72, 83, 86, 92, 93, 96, 109, 115
 bāng, 82
 ba'd, 39, 86, 91, 135
 ba'de, 56, 68, 89, 96, 102, 108, 113, 123, 126
 ba'de'l-ḫamdele, 123
 ba'de'l-iclās, 108
 ba'de'l-īmān, 105
 ba'de'l-memāt, 135
 ba'de'l-mevt, 126
 ba'de'l-vaḫū', 96
 ba'de'l-yevm, 84
 ba'de'z-īn, 89, 91, 101, 129
 ba'dehu, 86, 97, 102, 107, 111, 132
 ba'īd, 47, 84, 90
 ba'īddür, 65
 bā'ir, 69
 bā'is, 45, 46, 47, 51, 62, 64, 66, 74, 75, 79, 80, 84, 85, 88, 91, 93, 97, 102, 104,

109, 114, 115, 120, 128, 135
 bā'isıyyete, 50
 bā'izzetden, 48
 ba'z, 45, 57, 58, 62, 64, 68, 70, 77, 94, 97, 103, 105, 106, 108, 114, 123, 127, 131
 ba'zı, 30, 34, 35, 37, 61, 70, 73, 76, 124, 129
 ba'zılar, 53, 55
 ba'zıları, 53
 bār, 41, 47, 49, 80, 85, 110, 119, 122
 bārānı, 87
 bā-reyb, 46
 bārgāh, 46, 54, 78, 97
 bārī, 92, 131
 bārīde, 85
 bārīdelerin, 131
 bārīka, 124
 bār-keş, 101, 110
 bār-keşıye, 86
 başar, 56
 başiret, 62
 başireti, 41, 63
 baş, 70, 97, 99, 100
 başlarsa, 130
 başlaya, 132
 bāṭıl, 101
 bāṭıllarına, 60
 bāṭnında, 80
 bay, 32
 bāyi'ūñ, 84
 bāzār, 26
 bāzārda, 84
 bāzil, 95
 bāzū, 45, 77, 119
 bebğā, 117
 bed, 47, 65, 102, 105
 bed-baḫt, 75
 bed-baḫtuñ, 63
 bed-cā'iz, 75
 bedden, 89
 bed-dīn, 104
 Bedeḫşān, 31
 bedel, 93, 110
 beden, 31, 32, 66, 74, 77, 83, 84, 102
 bed-endişān, 69
 bed-endişüñ, 72
 bedene, 101
 bedeninden, 64
 bed-fercām, 133
 bed-fi'āl, 75
 bed-güyāndan, 117
 bed-ḫ'āh, 54, 74
 bed-ḫışāla, 85
 bed-ḫışālān, 116
 bed-ḫulk, 65
 bed-ḫūy, 63, 65
 bed-ḫūyī, 134
 bedīdār, 87, 94
 bedihıyyāt, 63

- bedîhiyyü'z-zuhûra, 31
 bedî'ü'l-intizâmlarına, 58
 bedî'ü'l-intizâmlarınıñ, 117
 bedî'ü'l-mezâhir, 111
 bedî'ü'n-nizâma, 31
 bedî'ü't-te'sirüñ, 125
 bed-kirdârdan, 75
 bed-lehçe, 116
 bed-lehçenüñ, 117
 bed-nâm, 112
 bed-nihâd, 68
 bed-nümâ, 107
 bed', 97, 105, 116, 120
 bed'en, 107
 bed-pertevüñ, 84
 bedr, 36, 41
 bedri, 36
 bed-sigâllarına, 54
 bed-sîret, 116
 bedter, 82, 85
 bedterin, 99, 117
 bed-zebâna, 116
 behâyim, 57
 behcet, 29
 behcet-efzâlarına, 48
 behcet-eşer, 119
 behcet-nümâsından, 125
 be-her-hâl, 46, 54, 85, 132
 behişt, 48, 133
 behište, 124
 behiştî, 133
 behişt-nişinüñ, 98
 behiyye, 57
 behredâr, 132, 134
 be-hükmi'z-zarûre, 105
 beķâ, 60, 95, 128
 be-ķadr, 53
 be-ķahr, 39
 belâ, 40, 65, 90, 91, 92, 95
 belâdur, 91
 belâġat, 31, 96
 belâġatda, 35
 belâġatdan, 35
 belâġatı, 30
 belâġat-me'aşiri, 31
 belâ-keş, 40
 belâ-keşe, 91
 belâ-medârüñ, 92
 belki, 32, 37, 42, 44, 52, 54, 64, 66, 68, 77, 82, 86, 89, 91, 95, 107, 113
 bellaġa'r-resül, 58
 ben, 56, 68, 71, 72, 86, 91, 92, 93, 96, 113, 132
 benâġuş, 107
 benân, 75, 88, 92
 bend, 43, 59, 104
 bende, 28, 86
 bendegân, 48, 86, 123, 136
 benden, 49, 69, 70, 91, 94, 104, 115, 130
 bendergâh, 37
 benefşe-deste, 30
 benem, 86, 87
 beni, 45, 68, 95, 124, 128
 Benî İsrâ'îl, 133
 Benî İsrâ'îlden, 94
 benî-âdem, 37, 67, 71, 137
 benî-âdemden, 42
 benî-âdemi, 66
 be-nişin, 52
 benüm, 40, 45, 46, 69, 83, 91, 92, 95, 102, 110, 113, 126, 133, 135
 benümle, 113
 benve, 59
 beñzer, 74
 be'is, 123
 ber, 68, 90
 berâ, 129
 ber-â-ber, 62, 86, 92, 97, 101, 120
 be-raġmet, 41
 berâ'at, 35
 berât, 70
 ber-âvürde, 32, 103, 117, 124
 berâyâ, 120
 berâyâdan, 42
 ber-câ, 86, 121, 136
 ber-câdur, 92
 berd, 51
 ber-dâşte, 30, 39, 43, 51, 58, 69, 75, 82, 112, 135
 ber-der, 45
 ber-devâma, 96
 ber-devâmî, 95
 ber-düş, 86
 berekâtühü, 121
 bereket, 121
 berere, 51
 berfden, 48
 ber-fehvâ, 52, 57, 89
 berg, 30, 49, 97, 98
 ber-geşteġân, 68
 ber-güzâr, 70
 ber-güzide, 32, 38, 71, 103, 132, 135
 ber-güzide-şifât, 32
 ber-ġaste, 103
 ber-hem-zede, 43, 107, 136
 ber-hem-zedenüñ, 34
 ber-ġurdâr, 106
 beri, 68, 74
 berîķ, 34, 39, 74, 80
 berîn, 48
 berînden, 105
 berk, 87
 ber-ķarâr, 77, 88, 95
 ber-ķarârî, 91
 ber-ķarârum, 92
 ber-kemâl, 90
 Bermekî-heves, 44
 ber-muķtezâ, 30, 67, 127, 137
 ber-aks, 108
 ber-pâ, 87
 ber-ter, 48
 ber-ķaraf, 31, 62, 84, 86, 94, 127
 ber-ķarafdur, 63, 112
 ber-ķaraf-sâz, 42, 64
 ber-uşül, 34, 38, 134
 besic, 30
 besim, 107, 122
 beşş, 109
 beste, 30
 be-süy, 47
 beş, 64, 133
 beşâret, 33, 45, 98, 111, 118
 beşâret-nümâ, 118
 beşâret-resânüñ, 98
 be-şarķ, 85
 beşer, 39
 beşerde, 120
 beşerden, 64, 75, 106, 108
 beşeriyye, 105
 beşeriyyeden, 124
 beşeriyyet, 75, 89
 beşeriyyetden, 51, 60
 be-şerr, 64
 beşinci, 32
 beter, 73
 bevâr, 73
 be-yâ, 52
 beyân, 29, 42, 83, 103, 116, 122
 beyândan, 108
 beyânî, 101
 beyânına, 129
 beyânındadır, 50
 beyhüdeden, 43
 beyne'l-enâm, 112
 beyne'l-müslimîn, 111
 beyne'n-nâs, 75, 102
 beynehâ, 49, 91
 beynimüzde, 91
 beynimüze, 80
 beyninde, 50, 109, 117, 124
 beynini, 105
 beynlerinde, 48, 122, 129
 beynlerine, 48
 bey', 68, 136
 beyt, 29, 30, 31, 33, 36, 37, 45, 47, 49, 55, 64, 65, 73, 79, 90, 94, 100, 112, 126, 127, 130
 beyyinü'l-ġilâfları, 56
 beyyinü'l-i' vicâc, 72
 beyz, 59
 beyzâ, 36
 bezl, 32, 37, 40, 44, 51, 53, 61, 68, 82, 119, 121, 129, 134
 bezm, 49, 52, 99, 101
 bezmgâh, 35
 bîġâne, 82, 100
 bi'l-aġire, 56
 bi'l-cümle, 33, 41, 77, 131, 136
 bi'l-fesâd, 68
 bi'l-fesâdı, 99

- bi'l-ḥaḳḳ, 46
 bi'l-küllīye, 44, 47, 61, 93, 106
 bi'llāh, 57, 75, 76, 105, 120
 bi'llāhi, 60, 64, 120, 125
 bi'l-ma' nā, 34
 bi'smi'llāh, 126
 Bi'smi'llāh, 126
 bi's-sāḳ, 79
 bi't-tafṣīl, 76
 bi'z-zarūre, 54, 85, 131
 bi'z-zāt, 67, 72, 104, 111
 bi-bāk, 30, 70, 107, 124
 bi-bāk-reflāra, 103
 bi-baṣireti, 56
 bi-behre, 60
 bi-beḳā, 95
 bi-çare, 61
 bi-çarelerüñ, 39
 bi-çareyi, 134
 bi-çün ü çerā, 40
 bi-çün ü çerādan, 36
 bi-çün ü çerāyı, 136
 bi-dār, 47
 bi-dest, 137
 bi-dilān, 116
 bi-dimāḡ, 91
 bi-dimāḡdan, 56
 bi-dīm, 52
 bi-dirīḡ, 105, 108
 bi-dirīḡin, 116
 bid' at, 60, 63
 bid' atdan, 60
 bi-edebān, 120
 bi-emāna, 69, 90
 bi-emāni, 92
 bi-emānī, 68
 bi-endāmı, 103
 bi-eşerleri, 63
 bi-esrihā, 65, 108
 bi-esrihi, 108, 109
 bi-fürügina, 99
 bi-gāh, 61, 99, 127
 bi-gāne, 32, 80, 89, 94, 115, 120, 127
 bi-gāneden, 58
 bi-gānegī, 39
 bi-ğarazāneden, 45, 50
 bi-ğarazāneleri, 67
 bi-günāh, 68
 biḡ, 79
 bi-ḡaber, 107
 bi-ḡadd, 55, 95, 104
 biḡār, 76
 bi-ḡātem, 33
 bi-ḡayā, 68
 bi-ḡayr, 64
 bi-ḡazīne, 94
 biḡ-efkene, 134
 bi-hem-tāya, 52
 bi-hem-tāyı, 43
 bi-hengām, 29
 bihimden, 76
 bihter, 109, 121
 bihterīn, 37, 51
 bi-hūṣ, 137
 bi-huzūr, 66, 79, 82
 bi-huzūrliḡuñ, 88
 bi-ḡukmi'd-diyānet, 61
 bi-ḡukmi'l-beşerīyye, 49, 72, 75, 90, 131
 bi-ḡukmi'l-eş'abiyye, 116
 bi-ḡukmi'l-muvāfaka, 38
 bi-iḡtiyār, 81, 85, 109, 117, 128
 bi-iḡtiyārāneye, 33
 bi-insicāmuñ, 33
 bi-ḡararı, 90
 bi-ḡaydāneleri, 57
 bi-kesiye, 76
 bikr, 76
 bi-ḡuşūrdan, 48
 bil, 88, 95
 bi-lā, 132
 bilā-mūcib, 122
 bi-lā-tereddüdin, 132
 bilā-talebin, 115
 bildi, 90
 bildiñüz, 45
 bile, 42, 72, 73, 81, 92, 119
 bilemedüm, 127
 biline, 75
 bilmek, 52, 76
 bilmekdür, 67
 bilmeyüp, 65
 bilmez, 64
 bilmişdür, 78
 bilsün, 123
 bilüp, 57, 73, 113
 bilür, 52
 bilürin, 72, 73
 bīm, 40, 43, 60, 64, 98, 102, 117
 bi-ma' nā, 77, 91
 bīmār, 125
 bīmāra, 124, 126
 bīmārīden, 125
 bīmārīlerinde, 131
 bīmnden, 137
 bi-mecāl, 80
 bi-mecāle, 125
 bi-me'āl, 77, 80
 bi-meze, 42, 59
 bi-miḡdār, 28, 130
 bi-miḡdārdur, 86
 bi-mişāl, 41
 bi-mişlī, 85
 bi-mu' ādil, 109
 bi-müzāḡim, 103
 biñ, 48, 51, 68, 109
 binā, 54, 60, 77
 binā-ber-in, 29
 binā'en, 34
 binā'en 'aleyh, 37, 67
 bi-naşīb, 35, 132
 bi-nebve, 42
 bi-nevāya, 118
 bi-nihāye, 38
 bi-nihāyemden, 110
 bi-nihāyet, 40
 bi-niyeti'd-devā, 126
 bi'ād, 85
 bi-'aynihi, 34, 35, 70, 81
 bi-'ilāc, 54
 bi'r, 102
 bi-pāyān, 55
 bi-pervā, 112
 bi-pervāyum, 56
 bi-pürsiş, 79
 bir, 29, 30, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 61, 62, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 91, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136
 birāder, 38, 67, 70, 72, 75, 93, 95, 96, 136
 birāderā, 90
 birāderān, 71, 81
 birāderāne, 92, 93
 birāderānemüz, 79
 birāderdür, 96
 birādere, 75, 97
 birāderi, 91
 birāderī, 62, 66, 67, 68, 74, 77, 80, 91, 92, 95, 136
 birāderimüz, 112
 birāderini, 97
 birāderinüñ, 67, 81
 birāderiye, 70
 birāderiye, 68, 96
 birāderlerümdür, 69, 96
 birāderlerüñden, 105
 birāderüm, 93
 birāderüñ, 44, 89
 bi-ḡābeti, 61
 biraz, 28, 70, 92, 94, 110
 birer, 132
 bi-reyb, 48, 83, 125
 biri, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 48, 53, 54, 55, 61, 67, 68, 70, 71, 81, 83, 94, 96, 100, 110, 114, 115, 120, 121, 123, 126, 131, 132, 135
 biri birinüñ, 37, 67
 birimüzle, 122
 birin, 40, 44, 45, 48, 78, 96, 112, 135
 birinde, 83, 101
 birinden, 127, 135

birine, 40, 41, 43, 54, 58, 67, 68, 81, 89, 98, 100, 108, 114, 116, 130
 birini, 45, 67
 biriniñ, 49, 54, 56, 69, 73, 90, 100
 biriyle, 41
 birkaç, 67, 73, 125, 129
 birle, 39, 50, 90, 124, 130
 bîrûn, 77, 82
 bîrûn-ıhırâm, 77
 bi-rümmeihâ, 70
 biryân, 70
 biryânı, 70
 bî-sâmânını, 39, 117
 bî-sâmânıña, 92
 bî-sârbân, 57
 bisâf-bûsî, 33
 bî-sebeb, 115, 116
 bişe, 71
 bî-şekîbüñe, 93
 bî-şübhe, 74
 bî-şümâr, 121
 bî-tâb, 39, 93, 108, 119
 bî-tağşîr, 43
 bî-tehâşî, 57
 bî-temvîhdür, 102
 bî-tereddüd, 68
 bî-tüşede, 87
 bî-taleb, 72
 bî-tarîki'l-evleviyyet, 82
 bî-vefâyî, 75, 78
 bî-vefâyîdür, 89
 bî-vesvese, 42
 bî-vücüd, 53
 biz, 89, 130
 bizâ' a, 46
 bizâr, 54, 61, 96
 bizden, 86, 106
 bize, 46, 130
 bi-zükâ'ihî, 33
 bizüm, 64, 91
 bostânın, 52
 böyle, 29, 34
 bu, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 127, 128, 130, 132, 134, 136, 137
 budur, 74, 78, 80, 117, 137
 buğz, 46, 54, 59, 88, 116
 buğzıla, 46
 buhbûha, 38

buhl, 68
 buķ' a, 128
 bula, 121, 126
 bulamayup, 74
 buldı, 127
 bulduğı, 70
 buldum, 46
 bulıcaķ, 51, 53
 bulınca, 98, 106
 bulınduğı, 100
 bulunmaķ, 93
 bulunmamağla, 32, 69
 bulunmasa, 46
 bulunmaz, 101
 bulunmazsa, 92
 bulmağla, 36
 bulmaķ, 80, 101
 bulmayınca, 120
 bulmaz, 46, 101
 bulmuş, 79
 bulsunlar, 41
 bulüg, 135
 bulup, 76, 97
 bulur, 26, 77, 119, 128
 bulurlar, 98
 bulursın, 113
 buña, 35
 bundan, 30, 83, 104
 bunlar, 40, 61
 bunlardan, 81
 bunlaruñ, 82
 bu' ülelerine, 51
 burâķ-reftâr, 106
 bûs, 122, 135
 buñun, 120, 129
 bûy, 34, 131, 133
 buyurdı, 99, 127
 buyurdıkları, 83, 99, 103, 107
 buyurdıklarından, 111
 buyurdılar, 56, 61, 62, 70, 71, 72, 76, 81, 84, 89, 99, 101, 103, 109, 111, 112, 114, 115, 117, 121, 122, 129, 131, 134, 135
 buyurduğı, 120
 buyurduķda, 125
 buyurduķları, 34, 103, 118, 136
 buyurduķların, 125
 buyurduķlarında, 103, 106, 109, 119
 buyurulan, 117
 buyurıldığı, 117
 buyurulmuşdur, 45, 133
 buyururlarmış, 83
 buyurmaları, 103
 buyurmuşdur, 60, 123, 127, 135
 buyurmuşlar, 34, 80, 97, 100, 101, 118
 buyurmuşlardur, 48, 49, 67, 72, 75, 77, 79, 81, 88, 96, 97, 99, 102, 105, 108, 111, 112,

116, 119, 121, 123, 129, 131, 132, 134, 135, 136
 buyurulmuş, 113
 buyurulmuşdur, 119
 buyurup, 58, 71, 84, 106, 107, 115, 122, 123, 129, 132, 134, 135
 buyurur, 40, 128
 buyururlar, 65, 71, 72, 85, 88, 107, 109, 112, 122
 buyururlardı, 53, 106, 118
 buyururlarmış, 89
 bülbül, 28, 47
 bülend-mertebe, 27
 bülend-pervâz, 101
 bün, 40, 79
 büngâhına, 41
 bünyân, 32, 38, 67, 77, 79, 88, 92, 120
 bürbârî, 86, 136
 bürde, 38, 74, 113
 bürehne, 55, 87
 bürhânî, 104
 bürheten, 82
 büride, 104
 bürķa' , 84, 115
 bür' , 32
 bür'ü's-sâ' a, 46
 büzürg, 104
 büzürgân, 51, 88, 96, 122, 128
 büzürgî, 105
 büzürgvâr, 136
 büzürgvârân, 114
 büzürgvârüñ, 64
 büzürgvârüña, 86

C

câbir, 69, 100
 câdde, 56, 89, 95
 câh, 44, 50, 60, 78, 89, 108
 câhına, 28
 câhını, 28
 câhîmden, 98
 câlib, 51
 câm, 65, 92, 113, 118
 câme, 50, 54, 82, 84, 100
 câmede, 137
 câme-h'âb, 134
 câmi' , 33
 cãn, 31, 38, 40, 43, 48, 52, 59, 68, 69, 72, 77, 82, 90, 91, 93, 94, 111, 121, 124, 130
 cãnâna, 94
 cãn-bağş, 48
 cãndan, 80, 84
 cãndârî, 69
 cãndur, 95
 cãn-güdâz, 65
 cãni, 64, 93
 cãnımuza, 103
 cãnına, 43, 73, 102

- cānib, 36, 44, 46, 48, 51, 54,
 57, 59, 94, 102, 103, 109,
 110, 117, 131, 134
 cānibdārī, 81
 cānibden, 94, 131
 cānibe, 75
 cānibeyn, 43
 cānibine, 58
 cā-niṣīn, 31, 83
 cānla, 69
 cān-pesendīni, 136
 cān-rübāya, 68
 cān-sipārī, 69
 cān-sitān, 59, 69
 cān-sitānide, 68
 cānumī, 70
 cānuñ, 70, 93
 cānuña, 95, 101
 cānuñi, 92
 cā'ir, 69
 cā'iz, 78, 104, 125
 cā'izdür, 62
 cār, 130, 131
 cārdan, 129, 131
 cārī, 131
 cārımı, 129
 cārī, 50, 67
 cāriye, 137
 cāriyesi, 136
 cārüb, 74
 cāvidāni, 62
 cāvidānide, 36
 cāy, 42, 56, 63, 64, 77, 80, 85,
 86, 87, 108, 119, 123, 128,
 130
 cāygāh, 45, 107, 111
 cāy-gīr, 56, 63, 85
 cebābire, 41, 68
 cebbār, 119
 cebbārīden, 41
 cebel, 126
 cebīn, 33, 52, 56, 94, 97, 125,
 136
 cebīnde, 107
 cebīre, 49, 125
 cedel, 73
 cedīr, 62
 cefā, 58, 75, 97
 cefādan, 97
 cefādur, 99
 cefākārī, 57
 ceffe'l-kalem, 32
 cehd, 128
 celāl, 52, 108
 celālūdūr, 53
 celālüh, 125
 celālühü, 113
 celālühü, 78
 celb, 50
 celī, 33, 124
 celīl, 66, 133, 135
 celīle, 120
 celīleleri, 135
 celīli, 63, 75
 celīline, 45
 celīlü'l-i' tibār, 67
 celīlü'l-ḳadr, 119, 122
 celīlü'l-ḳadrleri, 120
 celīlü'ş-şāna, 84
 celīs, 100
 celī-şa'şa'a, 33
 cellād, 68, 69
 cellādān, 69
 celle, 36, 40, 48, 53, 107, 113,
 116, 125
 cemāl, 34, 41, 46, 47, 52, 57,
 90, 94, 105, 125
 cemāle, 41, 91
 cemāli, 27
 cemālinden, 52
 cemālleri, 38, 39
 cemā'at, 68
 cemīl, 37, 55, 58, 100, 105
 cemīle, 101
 cemīlelerinden, 71
 cemīlī, 31
 cemīlüh, 124
 cemī'c, 67, 72, 80, 89, 110, 113,
 120, 133
 cemi'yyetgāh, 78
 cem'c, 50, 54, 130
 cem'ciyyet, 47
 cem'ciüh, 68
 cenāb, 27, 33, 34, 38, 39, 40,
 41, 43, 45, 46, 47, 56, 60,
 71, 77, 78, 83, 86, 93, 97,
 100, 103, 104, 105, 106,
 107, 108, 109, 111, 112,
 113, 114, 116, 118, 120,
 122, 123, 125, 128, 129,
 132, 133, 135, 136
 cenābet, 124
 cenābına, 55
 cenābından, 70, 96, 102, 123,
 134
 cenābını, 70
 cenāblarına, 107
 cenāblarınüh, 58
 cenābuña, 92, 95
 cenābuñda, 113
 cenābuñla, 92
 cenāh, 77, 79, 99
 cenāze, 126
 cenāzede, 126
 cenāzeden, 126
 cengel, 68
 cenīn, 93
 cenkden, 59
 cennet, 105, 121, 125
 cennetde, 103
 cennetden, 128
 cennete, 69, 102
 cennet-naẓırlerinden, 121
 cennetü'l-me'vā, 81
 cerā'im, 110
 cerā'imi, 100
 cerā'imin, 136
 cerā'iminde, 56
 cerā'imine, 55
 cerebnāk, 52
 cere'ātına, 69
 cereyān, 44, 136
 cerīde, 55, 121
 cerīme, 110
 cesāret, 33, 113, 116
 cesedi, 43, 77
 cesetlerin, 102
 cevāb, 39, 44, 46, 47, 56, 69,
 87, 89, 97, 102, 103, 117,
 120, 122, 124, 125, 126,
 127, 130, 132
 cevāb-fermā, 40
 cevābı, 93
 cevāhir, 28, 31, 34, 38, 70, 95,
 109, 110, 121, 129
 cevāhir-āgīn, 110
 cevāhir-niṣār, 109
 cevāhiru'l-ḥurūf, 33
 cevāmi'den, 43
 cevānib, 60
 cevānibe, 98
 cevāsīs, 76
 cevdet, 51
 cevelān, 32
 cevelāna, 130
 cevher, 28, 31, 50, 53, 65, 108,
 110, 114, 117
 cevr, 97
 cevrinden, 69
 cevrine, 110
 cevv, 76
 ceyb, 32, 64
 ceys, 35
 cezā, 43, 57, 113, 116
 cezāda, 114, 120
 cezālet, 84
 cezāya, 60, 129
 cezb, 77
 cezīre, 98
 cezr, 31, 40
 cibāl, 76, 84
 cibillī, 63
 cibillīleri, 100
 cidāla, 85
 cidār, 94, 131
 cidd, 56, 91, 95, 128
 ciger-güdāz, 59, 80
 ciger-süz, 41, 131
 cihān, 36, 51, 78, 117
 cihāna, 105, 128
 cihān-āferīn, 96, 113
 cihān-āferīnde, 36
 cihānda, 28, 39, 94
 cihān-dīdeye, 78
 cihāni, 27
 cihāniyān, 32
 cihāniyāna, 32
 cihāniyāndur, 38
 cihāniyāni, 56

cihān-neverd, 87
 cihet, 33, 52, 73
 cihetden, 35, 45, 80, 123
 cihetdendir, 53, 57, 100
 ciheti, 54
 cihetindendir, 57, 129
 cihetiyle, 89
 cilā-dāde, 26, 38
 cilvegāh, 87
 cilveger, 31, 113, 115
 cilvegerdür, 120
 cilve-künān, 49
 cinān, 48, 102
 cināndan, 48
 cins, 27, 56, 65, 67, 93
 cirm, 56
 cism, 82, 83, 92, 101
 cismüñi, 78
 civār, 129, 131
 Cūdī, 40
 cumhürdur, 53
 cū^ç, 51
 cüyā, 56, 92, 98
 cüyān, 98
 cüdā, 53, 59, 85, 95, 106, 134
 cüdāyidür, 47
 cüft, 126, 135
 cül, 51
 cülesā, 46
 cümle, 28, 32, 41, 47, 58, 70,
 74, 80, 99, 106, 127, 131
 cümleden, 35, 98, 101, 133
 cümleñüñ, 45
 cümleñüzden, 75
 cümlesi, 100
 cümlesinüñ, 69
 cünbiş, 44
 Cüneyd, 65, 99, 100
 Cüneyd-i Bağdādī, 65, 99
 Cüneyd-i Bağdadīde, 100
 cününü's-şebāb, 42
 cürm, 55, 56, 88, 104, 111
 cürmi, 132
 cürmini, 55
 cürm-püş, 55
 cürmüñ, 55
 cür'et, 69
 cür'et-nümā, 111
 cüsmāndan, 35
 cüşā, 85
 cüvān, 36, 42, 43, 106
 cüvānān, 106
 cüvāni, 36
 cüvān-merdīden, 65
 cüz^ç, 75
 cüzü^ç, 103

Ç

çāder, 75
 çāha, 95
 çāk, 42, 54, 78

çāker, 28
 çār, 31, 33, 73
 çār-deh-şebah, 39
 çāre, 69, 87, 112
 çāre-perdāz, 69
 çāre-sāz, 95
 çarḥ, 27, 31, 51, 64
 çār-sū, 31
 çāşnī, 79, 85, 101, 103
 çāşnī-gūr, 127
 çehārdehüm, 88, 115
 çehārüm, 75
 çehre, 54, 60, 84
 çehre-ḥırāş, 81
 çehremi, 86
 çekem, 92
 çekilür, 66
 çekme, 137
 çekmek, 70
 çekmeyüp, 120
 çeküldüm, 91
 çeküp, 41, 93, 107
 çemen, 30, 60, 84
 çemenistān, 97
 çemen-şoffa, 60
 çemenzār, 124, 125
 çemen-zār, 30
 çend, 34, 49, 53, 62, 85, 87,
 93, 97, 121, 128, 137
 çendān, 53, 95, 122
 çendāndur, 88
 çendīn, 36
 çend-rūze, 37
 çengāl, 90
 çengālinden, 101
 çengelistan, 89
 çep-rev, 56
 çerāgāh, 100
 çerāg-efrüz, 62
 çeşm, 44, 47, 53, 92, 104, 110
 çetr, 40
 çevgān, 68, 70
 çıkarup, 134
 çıkamaz, 64
 çıkşa, 64
 çıkup, 134
 çille, 93
 çin, 107, 125
 çirk-āb, 60
 çirkīn, 54
 çözildi, 28
 çün ü çerā, 70
 çüp, 131

D

dād, 30, 31
 dādār, 27, 97
 dād-ḥ'āh, 110
 dād-i' tiyād, 30
 dādumi, 109
 dāfi^ç, 51

dāğ, 28, 76
 dāğ dāğ, 91
 dağdağa, 51, 79
 dāğdār, 84
 daḥı, 30, 36, 38, 39, 41, 45, 48,
 50, 51, 53, 59, 61, 62, 63,
 64, 65, 69, 70, 74, 77, 80,
 81, 85, 86, 88, 89, 93, 95,
 96, 97, 98, 99, 101, 106,
 108, 111, 112, 113, 115,
 120, 121, 122, 123, 125,
 126, 127, 130, 132, 134,
 135, 136, 137
 dāḥil, 50, 59, 77, 78, 96, 115
 dāḥildür, 50
 daḥāyık, 134
 daḥīka, 55, 58, 71, 108, 126
 daḥīka-sencān, 66
 daḥḥ, 126
 ḡalāl, 60, 63, 113
 ḡalālet, 60
 ḡalāli, 84, 85
 dāll, 46
 dām, 41, 60, 68
 dāmen, 37, 44, 45, 54, 56, 57,
 60, 63, 100, 103, 107, 121,
 130
 dāmen-ber-zede, 45
 dāmen-būs, 56, 91
 dāmen-çide, 60
 dām-üftādeves, 41
 dāne, 59
 dānesin, 51
 dāniş, 33
 dāniş-āmüzān, 37
 dānişe, 30
 dāniş-püjühān, 101
 dā^ç, 85
 dā^çī, 60
 dā^çimā, 60, 117
 dā^çir, 56, 83, 88
 dā^çirdür, 73
 dā^çire, 31
 dā^çıye, 33, 44, 69, 116, 128
 dā^çıyesi, 114
 dā^çvā, 56, 58, 68, 77, 101, 109,
 110
 dā^çvet, 60, 106, 114
 dār, 49, 91, 98, 116
 ḡarb, 81, 132
 ḡarben, 134
 dāreyn, 45
 dāreynden, 66
 dāreynlerin, 97
 ḡarr, 51
 dārū, 60
 dārū'l-bekā, 81
 dārū'l-maḡām, 133
 ḡarūriyyū'l-vukū^ç dan, 123
 dārū'l-bevār, 125
 dārū'l-ḡarār, 36
 dārū^ç-şifā, 92
 dārū^ç-ziyāfe, 69

- däverîdür, 64, 86
 Dävud, 47
 dāye, 107
 debīristānda, 50
 dedükde, 69
 defātir, 57
 defīn, 74
 defn, 126
 def^f, 51, 60, 61, 66, 84, 85, 93,
 99, 114, 115, 116, 124
 def^f a, 108
 def^f aten, 58
 def^f i, 83, 89, 131
 def^f inde, 62
 def^f ine, 116
 defter, 38, 65, 91, 119, 120,
 133
 degme, 90
 degül, 50, 52, 61, 62, 68, 75,
 86, 105, 113, 115
 degüldür, 54, 61, 70, 75, 84,
 96, 106, 121, 125
 degülüm, 56, 92
 degülüz, 92
 dehālīz, 49, 126
 dehān, 58, 75
 dehāna, 77
 dehāndan, 97
 dehāni, 74
 dehānna, 76, 93
 dehānından, 49
 dehānları, 109
 dehānum, 93
 dehen, 34, 84
 dehen-güşā, 46, 81, 110
 deh-merre, 75
 dehr, 73, 76, 92
 dehre, 28, 29, 51
 dehri, 106
 dehşet, 39, 137
 dehşet-endāz, 39
 dehüm, 80
 dek, 61, 72, 89, 93, 96, 124,
 129, 136
 delālet, 60
 delīl, 53, 57, 58, 75, 99, 102
 delīldür, 75, 136
 dellāl, 76
 dem, 27, 29, 30, 49, 101, 114,
 125, 127, 131
 demār, 58
 dem-beste, 28, 32, 111
 demde, 58
 demidür, 29
 demişler, 98
 demişlerdür, 105
 demlerde, 29
 denes, 54, 63
 denī, 101
 de^b, 69, 81, 124
 der, 37, 41, 42, 43, 44, 47, 48,
 49, 52, 53, 56, 58, 61, 62,
 65, 66, 72, 79, 89, 90, 93,
 95, 97, 104, 107, 111, 113,
 115, 116, 119, 121, 126,
 130, 131
 der-agüş, 76, 113
 der-be-der, 41
 der-ber., 48
 derd, 51, 92, 93, 125
 derddür, 52
 der-dest, 49
 derdmend, 89, 112, 124
 derdmendāne, 93
 derdmendden, 88
 derdmendüh, 112
 derdnāk, 62, 125
 derdüñe, 92
 derecāt, 50, 59, 99, 101, 111
 derece, 50, 51, 52, 61, 80, 88,
 108
 derecede, 32, 95
 derece-i ülä, 50
 dereceye, 50, 59
 derekāt, 58, 110
 dergāh, 32, 44, 63
 dergāhi, 28
 dergāhın, 52
 dergāhınuñ, 52
 der-ğ^häst, 97, 115
 der-ğāl, 44, 69, 78, 113
 derīçe, 48, 77
 derīde, 60, 112
 der-kār, 42, 56, 65, 79, 95, 116
 der-kār-sāz, 119
 der-kenār, 95
 dermān, 46, 72, 92, 98
 der-māndegān, 93
 der-māndelerine, 72
 dermān-resi, 46
 der-miyān, 43, 47, 53, 95, 111,
 116, 131
 der-miyān-kün, 95
 der-miyān-sāz, 111
 der-^caķab, 44, 121
 der-piş, 49, 113
 derrāka, 31
 derrākuñ, 77
 derün, 58, 69, 76, 82, 112, 135
 derüna, 88
 deründan, 86
 derünü, 27, 76, 81
 derünımız, 79
 derünına, 65, 80
 derünında, 62, 74, 100
 derünını, 70, 76
 derünī, 68
 derünide, 52
 derünilerin, 122
 derünlarında, 122
 derünuma, 47, 85
 derünümde, 115
 derünüña, 92
 derünüñi, 47
 dervāze, 57, 121
 dervişān, 51, 71, 118
 deryā, 35, 40, 44, 76, 98
 deryādadur, 98
 deryāyı, 55
 deryūze, 30
 dest, 31, 35, 43, 44, 51, 53, 54,
 58, 65, 67, 69, 70, 71, 75,
 78, 79, 87, 89, 91, 102, 104,
 105, 107, 114, 122, 124,
 125, 131, 137
 dest-be-dest, 71, 122
 dest-būs, 71
 destgāh, 89
 dest-gīrī, 35, 89, 119
 destinde, 131
 dest-res, 131
 destür, 117
 dest-yārī, 51
 deşt, 87
 deştde, 81
 devā, 71, 119, 125
 devāb, 68
 devām, 89
 devā^p, 85
 devāⁱ, 29
 devāt, 26, 28
 devāzdehüm, 111
 devlet, 27
 devletden, 105, 106
 devleti, 27
 devlet-medārları, 130
 devletmend, 110
 devr, 28, 31
 deycūra, 41
 deyri, 47
 dıraht-pāre, 103
 dırāz, 103, 121, 135
 dırāz-destān, 137
 dir^c, 46
 dībā, 51, 83
 dībāce, 30, 32, 37
 dībāce-bend, 32
 dībācesi, 31
 dībāce-tırāz, 30
 dīdār, 41, 48
 dīdārları, 48, 72
 dīde, 32, 41, 52, 63, 84
 dīdeleri, 119
 dīdelerin, 128
 dīdelerinden, 81
 dīdem, 47
 dīdesinden, 44
 didi, 39, 44, 45, 69, 70, 83, 86,
 91, 93, 94, 111, 130, 132,
 136
 didikde, 75
 didiklerinde, 103
 didiler, 89, 96
 didükde, 39, 56, 83, 110, 114,
 118, 134, 135
 didüklerinde, 46, 112, 117, 136
 didüm, 86, 122
 dīg, 93
 diger, 90

- digerde, 119
 digerden, 77, 82, 98
 dîk, 42
 dil, 28, 38, 43, 47, 49, 51, 52, 55, 61, 65, 70, 71, 72, 74, 84, 90, 101, 124, 128
 dil-ber, 91
 dil-beste, 47, 52
 dildeki, 29
 dilden, 69, 77, 111
 dile, 65
 dil-gırliginden, 56
 dil-güşâları, 49
 dil-güşâyâ, 38
 dil-ğ`âh, 110
 dil-ğ`âhuñ, 128
 dil-ğaste, 93
 dil-ğırâş-edâ, 107
 dilîr, 27
 dilîrâne, 130
 dil-keş, 83
 dil-keş-bünyâdında, 111
 dil-nümüdegîhâ, 72
 dil-pesendi, 28
 dil-pezîr, 71, 93, 132
 dil-pezîrin, 121
 dimâ, 115
 dimâğ, 31, 39, 73, 92
 dimâğına, 76, 80
 dimâğında, 82
 dimâğından, 44
 dimâğını, 62
 dimâğlarına, 131
 dimâğunuñ, 47
 dimâlarına, 69
 dimişdür, 127
 dimişler, 55, 125, 129, 132, 133
 dimişlerdür, 101, 123, 126, 132
 dîn, 27, 31, 33, 46, 48, 64, 81, 84, 122
 dinâr, 44
 dînde, 47
 dînden, 72
 dîni, 54
 dînî, 72
 dînîden, 71
 dînildükke, 103
 dînine, 102
 dîniyye, 38, 50, 55, 59, 101, 113, 115
 dîniyyede, 56, 81
 dîniyyeyi, 72
 dînüñi, 84
 dînüp, 30
 dirâyet, 127
 dirâzî, 132
 dirdî, 128
 dirhem, 44, 71, 84, 109
 dirîğ, 35, 54, 68, 88, 100, 105, 115, 117, 130, 131
 dîrîn, 52
 dîr-mürdegân, 46
 dîr-pervâzî, 69
 dirre, 114
 dirsîn, 110
 dişâr, 111
 dîvân, 36
 dîvânu'l-ğükme, 61
 dîvâr, 130
 dîvârına, 52
 diyânet, 122, 124
 diyânetden, 63
 diyânetdür, 58, 127
 diyânetkâr, 122
 diyeler, 98, 103
 diyicek, 45, 69, 70, 110, 113
 diyü, 31, 35, 37, 40, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 53, 56, 60, 61, 62, 67, 68, 70, 71, 73, 75, 77, 79, 83, 84, 87, 88, 89, 94, 95, 96, 97, 100, 101, 102, 103, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 135, 136, 137
 diyüp, 48, 64, 69, 70, 75, 84, 86, 87, 91, 92, 93, 102, 108, 109, 123, 135, 137
 dost, 45, 60, 88, 99, 107
 dostân, 46, 49, 73, 133
 dostânı, 35
 dostdan, 99
 dostı, 46, 54
 dostına, 70
 dostî, 37, 54, 59, 62, 77, 89, 105
 dostleri, 129
 dostiye, 37
 dostlarından, 101
 dostlarumdan, 45
 dostum, 91
 dostuñ, 75, 81, 97
 döndürüp, 41
 dönüp, 39, 41
 dört, 59, 68, 77
 düçâr, 122
 düd, 41, 62, 64, 74
 duğân, 64
 duğûl, 83, 98, 117, 121, 125
 duğûlüne, 120
 dumûc, 94, 128
 dünüñ, 78
 du`â, 32, 97, 98, 107, 124, 125, 126, 133, 135
 du`âda, 124
 du`âdur, 127
 du`âları, 107
 du`ân, 97
 du`âsı, 118
 du`âsına, 120, 123
 du`â-verzân, 97
 dūr, 36, 52, 62, 82, 124, 135
 dūr-â-dūr, 107, 126
 dūr-â-dürnüñ, 52
 dūr-â-dürları, 36
 dūrdur, 82
 dūrî, 47
 dūş, 56, 76, 81, 86
 dūşına, 87
 dūşîze, 34, 76
 dūzağ, 58, 59
 dūzağâ, 102
 dūzağ-cüydan, 58
 dūzağda, 110, 123
 dūzağdan, 82
 dūzağdan, 128
 dü, 44, 53, 62
 dü-dest, 52
 düğûl, 105, 113, 116
 dühür, 31
 dü-kes, 50
 düm-bürîdeyi, 52
 dūnbâle-rev, 79
 dünyâ, 31, 33, 35, 52, 84, 100
 dünyâda, 41, 68, 71, 103, 111, 114, 133
 dünyâdan, 45
 dünyâyâ, 128
 dünyeviyye, 66, 118, 128
 dūrc, 77
 dūrer-bâr, 34
 dūrretü`l-tâc, 42, 51
 dūrri-nişâr, 58, 123
 dūrüd, 98
 dūrüg, 78, 79, 99, 108
 dūrüg-güyân, 104
 dü-rüyî, 74
 dü-rüz, 129
 dūrüst, 50, 71, 83
 dūrüstî, 116
 dūrüst-`ayârân, 50
 dü-sarâyâ, 121
 düstür, 123
 düstürü`l-`amel, 42, 76
 dūş, 29, 35, 94, 103, 135, 137
 dü-şâğâ, 59, 93
 dūşen, 109
 dūşmen, 45, 96, 113
 dūşmenân, 60, 72, 104
 dūşmeni, 46, 54
 dūşmenlerümden, 45
 dūşmişsin, 95
 dūşüp, 39, 80, 127, 136
 dūşürmemek, 35
 düvâzdeh, 48
 düvâzdehüm, 81
 düvüm, 72, 102
 düyün, 71, 80
 düzd, 112

E

Ebā Hureyre, 70
 Ebā-Bekr-i Şiddîk, 53
 ebede, 37
 ebedü'l-abād, 111
 ebeveyn, 134
 ebeveyne, 134
 ebhîre, 84
 ebhîre, 76
 Ebî Bekr-i Şiddîk, 111
 Ebî Derdānuñ, 81
 Ebî Hureyre, 70
 Ebî Zerr, 96
 ebleh, 54
 ebnā, 103
 ebniyye, 131
 ebr, 87
 ebrār, 63, 73, 108, 123, 127,
 129
 ebrārdan, 100
 ebrārdandur, 114
 ebrārdur, 119
 ebrāş, 46
 ebrū, 33
 ebtaħ, 117
 Ebū Bekr-i Kettānī, 85
 Ebū Derdā, 88, 96, 97, 117
 Ebū Hureyre, 70, 105
 Ebū İdris-i Havlānī, 39
 Ebū 'Alī, 62, 86
 Ebū 'Alī-i Ribāfī, 86
 Ebū Süleymān Dārānī, 79, 97
 Ebū Zerr, 88
 Ebu'l-Hasen, 68
 Ebu'l-Hasen-i Nūrī, 68
 ebūhüm Ādem, 37
 ecelden, 80
 ecille, 77
 ecma'ın, 48
 ecnās, 41, 64, 116
 eesād, 59
 ecvibe, 39, 96
 eczā, 26, 80, 88
 edā, 30, 34, 35, 42, 46, 51, 57,
 71, 81, 109, 111, 123, 124,
 133
 edādan, 82
 edāma'llāhu, 33
 edāsi, 71, 88, 133
 edāsında, 39
 edāya, 35, 111
 edāyı, 123
 edeb, 78, 100, 121, 123
 edebe, 124
 edevāt, 59, 80, 100
 ednā, 85, 130
 ednādur, 92
 ed'ıye, 98
 efā'ı, 62
 efdal, 109, 132, 133
 efdaldür, 132, 133

efdal-penāhuñ, 30
 efdalü'ş-şalavāt, 106
 efdalü't-taħıyyāt, 103, 114,
 132
 efdalü't-taħıyyeti, 118
 efdalüş-şalavāt, 135
 efgār, 61
 efhām, 38
 efkāra, 76
 eflāke, 28
 Eflāfün, 62
 efnān, 79, 104
 ef'āl, 67, 102
 ef'ālī, 64
 efrād, 71, 101
 efrādından, 68
 efrādınıñ, 57
 efrāşte, 40
 efsūs, 117
 eger, 58, 60, 61, 66, 72, 75, 76,
 82, 85, 88, 91, 92, 95, 101,
 105, 111, 112, 125, 131,
 132
 egerçi, 56, 114
 ehadühümā, 133, 136
 ehadühümāya, 38
 eħakk, 70
 eħakkdur, 70
 ehemme, 99, 105, 133
 ehemme, 43
 eħıbbā, 70, 72, 99, 101, 115,
 133
 eħıbbāda, 97
 eħıbbādan, 89
 eħıbbāsi, 53
 eħıbbāsından, 69
 ehl, 27, 30, 31, 32, 33, 39, 48,
 49, 52, 54, 55, 56, 57, 59,
 61, 63, 65, 72, 77, 90, 98,
 100, 102, 104, 105, 107,
 114, 115, 116, 120, 124,
 131
 ehlü's-sünneyi, 114
 ehlü's-sünnedür, 40
 ehvāl, 82, 118, 127
 ehvālī, 41
 ekābir, 89, 108, 122, 130
 ekābire, 130
 ekber, 40
 ekdār, 29, 57, 85
 ekdārdan, 42
 ekīde, 52
 ekl, 93
 ekmeħ, 46
 ekrem, 106
 ekşer, 118
 el, 33, 37, 45, 46, 48, 49, 53,
 58, 76, 77, 80, 92, 93, 109,
 114
 elbāb, 77, 88
 elbette, 37, 38, 74, 97, 100,
 101, 106, 112, 115, 116,
 129, 131

ele, 46, 47
 elem-zede, 72
 elfāz, 34, 35, 38, 125
 el-fāzıl, 33
 el-ğaraż, 53, 66, 133
 el-hāleti, 71
 el-ħamdu, 123
 el-ħamdu li'llāh, 126
 el-ħaşıl, 59, 78, 79, 129
 el-hedāyā, 53
 elīm, 65
 elinden, 136
 eline, 70
 el-inkıta', 96
 elķābından, 80
 el-kışsa, 37
 ellezi, 33
 elli, 73
 el-müteħabbüne, 48, 49
 el-'ıyāz-güyān, 76, 130
 el-'ıyāzü, 125
 elsine, 40, 68, 83, 103, 114,
 121
 elţāfihi'l-cemīle, 33
 elüñde, 78
 elzemdür, 133, 134
 emānet, 73
 emāneti, 108
 emānī, 57, 62, 115
 emāret, 87
 emced, 77, 106
 emel, 95
 emera'llāh, 58
 emetu'llāhuñ, 99
 emīn, 60, 64, 76, 102, 111,
 119, 129
 emīr, 86, 87
 emīrāne, 94
 emīre'l-mü'minīn, 113, 115
 emīrü'l-mü'minīn, 77, 80, 99,
 105, 124
 emīrü'l-mü'mininde, 78
 emlāk, 68
 emmārelerine, 57
 emr, 36, 53, 59, 61, 62, 65, 67,
 70, 75, 81, 82, 84, 85, 95,
 102, 111, 113, 120, 126,
 133, 134
 emrāz, 92
 emrinde, 35, 133
 emrine, 69, 78, 137
 emrümde, 86
 emrüñe, 86
 emşāli, 45, 130
 emşāline, 61
 emţār, 126
 emvāc, 44, 76, 98
 emvāl, 50, 70
 emvālde, 67
 emvāt, 98, 126, 127
 enām, 39, 69, 114, 118, 119,
 135

- enāma, 32, 35, 60, 88, 120, 123
 enāmda, 82, 83, 88, 118
 enāmdan, 103, 108, 116
 enāmdur, 104
 enāmi, 57
 enāmīl, 53
 enāmuñ, 57
 enbān, 39
 enbāšte, 39
 enbīk, 26, 44
 enbiyā, 53, 110
 enbiyāya, 45
 encām, 62, 98, 106
 encāmdur, 96
 encūmen, 72, 76, 109, 117
 endāhte, 59, 66, 76
 endām, 60, 78, 107
 endek-sālenūñ, 90
 endūh, 72, 127
 Enes, 107, 109, 120, 121, 134
 Enes bin Mālik, 107, 109, 120
 Enes bin Mālikden, 122
 Enes İbn-i Mālik, 134
 enfās, 39, 101
 enfūsinā, 120
 engübīn, 126
 engüşť, 93
 enīs, 43, 135
 enmūzecü's-şimā'a, 34
 en'āmdan, 57
 ensābdan, 134
 enseb, 96
 envā', 64, 66, 120
 envār, 27, 48, 116
 envāri, 87
 enver, 31
 enverlerin, 135
 e'izze, 77, 108
 erāķım, 63
 erāmil, 104
 erbāb, 29, 30, 38, 49, 56, 63, 65, 76, 77, 85, 88, 99, 100, 101, 107, 108, 127
 erba'a, 126
 erħame'r-raħimīn, 49
 erīke-nişīn, 81, 130
 erre, 79
 erşedi, 77
 ervāh, 35, 68, 133
 ervāhehum, 88
 erzāk, 67
 erzākuña, 70
 erzānī, 30, 38, 48, 78
 erzel, 106
 esāfil, 108
 esās, 89
 esātize, 50
 esb, 68
 esbāb, 29, 44, 68, 69, 95
 esen, 91
 eşer, 29, 64, 74, 94, 100, 101, 137
 eşer-tırāzān, 29, 64
 eşerühü, 53
 eşkāl, 86, 101, 110
 eşkālī, 86
 eslāf, 55
 eslāfa, 34
 eslem, 96
 esliħa, 39, 79
 esmā, 80
 eşnā, 73, 81, 102, 103, 105, 112, 118, 124, 135
 eşnāda, 108
 esnān, 58, 78
 eşnāsında, 107, 122
 esrār, 27, 35, 76, 77, 95, 113, 117
 esrāra, 114
 esrārda, 57, 73
 esrāruñ, 78
 es-selāmi, 121
 esterān, 51
 eşvāb, 87, 115
 eşvābında, 68
 esvāk, 112
 eşbāħa, 36
 eşcār, 49
 eşfākdan, 56
 eşģāl, 128
 eşħāş, 84, 117
 eşħāsuñ, 77
 eşi'ca, 116
 eşkāl, 85, 86
 eş'ār, 30
 eşrāf, 107
 eşrārī, 42
 eşribe, 79, 129
 eşribeden, 93
 eş-şükrü, 125
 eşyā, 67, 84, 85
 eşyā'ı, 74
 eşyā'm, 81
 etbā', 74, 81
 etbā'umdan, 72
 etemm, 53
 etķiyā, 110
 etķiyādan, 63
 et-teġafül, 35
 etfāl, 106, 134, 135
 etfāla, 106
 etfāldan, 92
 et'ime, 79, 131
 et'imedden, 100
 etrāf, 39, 92, 94, 98
 etvār, 36, 60
 etvārını, 65
 evāmīr, 54, 57
 evc, 33, 36, 48, 82, 101
 evcā', 119
 evfākđur, 93
 evhām, 57, 114
 evķāt, 31, 66, 93, 119, 121
 evlā, 85, 96, 101
 evlād, 72, 132, 134, 136
 evlāddandur, 135
 evlādına, 135
 evlādından, 54
 evlādur, 55, 127
 evliyā, 53
 ev'ıye, 63, 84
 evrāk, 49
 evreng-nişīn, 30, 94
 evşāf, 52, 82
 evşāfihi'l-celīle, 33
 evsāh, 55, 65, 108
 evşala'llāhu'r-revħa, 34
 evvel, 50, 53, 67, 68, 77, 91, 101, 105, 121
 evvelā, 42, 50, 56, 59, 62, 64, 65, 68, 73, 74, 76, 78, 81, 92, 97, 101, 113, 120, 124, 126, 127
 evvelde, 71, 81
 evvele, 54
 evvelen, 26
 evvelīn, 87
 evvelki, 125
 evzā', 52, 65, 85, 92, 107, 117, 119, 131
 ey, 45, 47, 48, 68, 70, 77, 83, 94, 97, 100, 103, 109, 111, 113, 117, 119
 eyā, 46
 eyāvīn, 49, 111
 eydī, 105, 123
 eydīleri, 39
 eyemu'llāh, 95
 eyle, 49, 68, 70, 83, 88, 92, 100, 109, 110, 113, 121, 132, 134
 eyledi, 27, 39, 45, 49, 68, 69, 70, 80, 86, 93, 94, 95, 98, 100, 122, 136
 eyledükde, 110
 eyledüm, 44, 88, 122
 eyleme, 128
 eylemek, 103, 123
 eylemekđür, 67
 eylemeyüp, 61
 eylemez, 38, 64, 65, 82, 106
 eylemiş, 37, 100, 128
 eylemişđür, 78, 124
 eylemişsin, 84
 eyleñ, 68, 75, 86, 111, 112
 eyler, 36, 62, 75, 103
 eylese, 54, 79, 81, 82, 100, 102, 106, 132
 eylesem, 70
 eyleseñ, 108
 eylesün, 132
 eyleye, 52, 55, 56, 65, 77, 78, 82, 83, 97, 102, 105, 115, 124, 132, 133
 eyleyem, 73, 128
 eyleyen, 45
 eyleyesüz, 72
 eyleyüm, 124

eyleyüp, 27, 57
 eyyâm, 29, 77, 90, 94, 95, 98,
 104
 eyyâmda, 83
 ez, 28, 47
 ez-cümle, 132, 134
 ezdâd, 54
 ezelden, 37
 ezeli, 50
 ezeliyesinde, 52
 ezhân, 119
 ezhâr, 99
 ez-in, 59, 131
 eziyyetkârân, 82
 ez-kâf, 58
 ez-karîn, 47
 ezmine, 66, 90, 101
 ezminede, 118
 ezvâc, 126

F

fâhir, 48
 fâhirdür, 102
 fâhire, 98
 fâhîrûñ, 111
 fâhişeden, 43
 fahl, 43
 fahr, 46, 104, 130
 Fahr-i Kâ'inatûñ, 128
 Fahr-i 'Älem, 53, 71, 83, 98,
 104, 107, 108, 115, 128,
 131, 134
 Fahr-i 'Älemiyândandur, 121
 Fahr-i 'Älemûñ, 135
 Fahrü'l-enâm, 115
 Fahrü'l-'Älemîn, 114
 Fahrü'l-'Älemînde, 61
 Fahrü'l-'Älemînden, 97
 faşş, 94, 110
 faşş, 116
 fahûr, 98
 fâka, 72
 fâkadan, 80
 faķir, 34, 52, 71, 86, 91, 111,
 115, 118, 119, 130, 131
 faķire, 93
 faķiri, 68, 89, 95
 fânî, 36, 49
 fânîde, 98
 fânîden, 69
 fânîye, 95
 fânîyi, 96
 fâ'ide, 52, 62, 115
 fâ'idemend, 86
 fâ'idesi, 35
 fâ'ih, 71
 fâ'iz, 103
 fâ'izleri, 40
 farazâ, 78, 87, 91, 100, 117
 fâre-girîzân, 130
 farizâ, 73

farîza, 59, 64, 67
 fark, 40, 87, 105
 fart, 49, 99, 106
 Fârûk, 83, 113
 Fârûk-ı Gayür, 113
 farz, 78, 101, 128, 137
 fâşık, 65
 fâşıla, 54
 fâsid, 84
 fâsidenüñ, 66
 fâsidü'l-medlûlını, 56
 fâsidü'l-me'âl, 99
 fâsidü'l-me'âlî, 92
 faşl, 27, 49
 faşluñ, 32, 35
 fâtırlarına, 57
 faţim, 93
 fâyiğdür, 50
 fayşal, 61, 90
 fayşal-yâb, 110
 fazâhatından, 112
 fażalât, 66
 fâzîlü'd-dehri, 27
 fażl, 28, 46
 fażla, 27
 fe'hbiñü, 36
 fedâ, 32, 109
 fe-emmâ, 50, 115
 fehmi, 37, 62, 124
 fehmi, 62
 fehminde, 57
 fehvâ, 34, 75, 102
 fehvâsı, 87
 fehvâsını, 113
 fe-keyfe, 65
 felâh, 95
 felek, 36
 feleke, 62
 felekü'l-eflâk, 31
 felevât, 39
 fe-li-zâlik, 50
 fenâ, 98
 fena-pezir, 103
 fenâya, 69
 fenn, 73, 119
 ferâdis, 38
 ferâğ, 28, 47, 52, 88, 90
 ferâğa, 76
 ferâğına, 89
 ferâhî, 132
 ferâhnâk, 112
 ferâhûr, 54
 ferâmüş, 72, 94, 128
 ferâ'iz, 42
 ferd, 43, 58
 ferdâ, 40, 111
 ferdâda, 89
 ferde, 75
 ferdûñ, 41
 ferhân, 98
 ferhunde-fâl, 28
 ferîd, 28
 ferîdü'd-dehr, 30

ferîdü'l-evâhir, 33
 ferih, 98
 ferişte, 48, 97, 124, 125
 fermân, 36, 52, 54, 84, 101,
 109, 118, 133, 137
 fermân-ber, 52, 101
 ferman-berüm, 86
 fermân-fermâ, 36, 118
 fermân-fermânüñdur, 110
 fermânına, 137
 fermüde, 62, 74, 77, 99
 ferr, 27
 fersah, 64
 ferş, 107
 feryâd, 103, 109, 124, 126
 feryâd-künân, 107
 ferzend, 77, 136
 ferzendân, 131, 134
 ferzendâne, 136
 ferzende, 131, 135
 ferzendi, 54
 ferzendir, 32
 ferzendini, 134
 ferzendüm, 135
 ferzendüñe, 134
 fesâd, 55, 79, 84, 89, 117, 119
 fesâda, 37, 120
 fesâd-âyîn, 105
 fesâddan, 114
 fesâd-endiş, 60
 fesâdi, 65, 104
 feşâhat, 35
 feşâhat-perdâz, 109
 fesâne, 58, 69, 92
 fesekeya, 55
 fesihâtü'l-ercâ, 36
 fesihâtü'l-ercâ, 57
 Feth-i Mevşîlî, 69
 Fethü'llâha, 69
 fetvâ, 33, 61
 fetvâ-penâh, 30
 fevâd, 65
 fevâhir, 31, 70, 110, 121
 feverân, 42, 93
 fevr, 77
 fevrî, 28
 fevt, 55, 58, 71, 108, 126, 128
 fevtünden, 73
 feyezân, 28
 feyyâz, 52
 feyz, 26, 27, 28, 30, 31, 48, 95
 fezâ, 80, 103
 fezâhat, 75
 feza', 126
 fezâ'il, 33
 Fhhrü'l-'Älemîn, 61
 fiğdân, 85
 fırka, 48, 56, 60, 104, 118, 133
 fırkaya, 75
 fisk, 54, 132
 fiskı, 55
 fiţnat, 77
 fiţnatdur, 104

fi'l-cümle, 34, 64, 132
 fi'l-evvel, 121
 fi'l-ḥaḳīka, 84
 fi'l-ḥaḳīka, 57
 fi'l-ḥāl, 70, 79, 80, 130, 135,
 137
 fi'llāh, 39, 40, 48, 49
 fi'llāhuñ, 67
 fi'l-meclis, 112
 fi'l-vāki', 127
 fidā, 53
 figān, 29
 fthe, 50
 fikr, 92, 127, 128
 fikretiden, 92
 fikri, 60, 127
 fikrine, 80
 filān, 70, 75, 89, 98
 filze, 77
 fi-nefsi'l-emr, 134
 fi'āl, 101, 121
 fi'ālī, 83
 fi'l, 57, 122
 fi'le, 81
 fi'len, 74, 78, 86, 116
 fi'liyye, 81
 fi'liyyeleri, 57
 firāk, 93
 firāş, 82
 firāz, 48, 68, 76
 firdevsi, 103
 firifte, 52
 firistāde, 44, 70
 firiştegān, 44
 firkat, 85
 fi-simāti, 33
 fiten, 95
 fitne-biz, 43
 fitne-ḥiz, 64
 fitneye, 135
 fitrāk, 52
 fuḳarā, 104, 108, 118, 130
 fuḳarāya, 50, 118
 fu'āk, 93
 furḳān, 84
 fużāla, 130
 Fużayl İbn-i 'Iyāzuñ, 120
 fużül, 66
 fücür, 54, 65, 113, 132
 fücūra, 64
 fücürdan, 112, 113
 fücür-endişe, 58
 fücürü, 55
 fühülüh, 51
 fülān, 44
 fülānide, 37
 fülül, 59
 fünündan, 50
 füsān, 42
 fūrū-güzāşte, 42
 fūrūht, 84, 109
 fūrū', 129, 133
 fūrüzān, 74

fūrüş, 110
 füşhat-serāy, 41
 füsün, 43, 85, 92
 füsürde, 26
 füşürde, 43
 fütāde, 61, 69, 98, 129
 fütādegān, 68
 fütür, 59, 69, 92, 94
 fütürndan, 65
 fütüvvet, 130
 fütüvvetinde, 43
 füyüzāt, 31
 füzünī, 53, 99, 105

G

ğabāvet, 62
 ğabāvetden, 62
 ğaddārdan, 119
 ğadr, 62
 ğaffār, 55
 ğaffārü'z-zünüb, 111
 ğāfil, 47, 78, 107
 ğaflet, 56, 61, 75, 98, 100, 118
 ğafletden, 47
 ğafleti, 72, 84
 ğafletinde, 82
 ğafürdan, 112
 ğāh, 54, 60, 61, 94, 97, 99, 127
 ğalebe, 33, 80
 ğaleyān, 42, 93
 ğālib, 78, 122
 ğaltān, 68, 70
 ğam, 26, 120, 127, 137
 ğama, 119
 ğamdan, 95
 ğam-güsār, 45, 89
 ğam-güsārā, 90
 ğam-güsārī, 66, 80
 ğam-ḥ'ār, 43, 74
 ğam-ḥ'ārīde, 95
 ğamñuz, 127
 ğamnāk, 120, 126
 ğamz, 68, 74
 ğanā'imi, 109
 ğanīdür, 108
 ğāniye, 62
 ğā'ib, 73
 ğā'ibāne, 116
 ğā'ile, 37, 74, 92, 93
 ğā'ileden, 99
 ğār, 79, 96
 ğār, 38, 45, 94
 ğarām, 51
 ğaraż, 50, 52, 85
 ğārda, 94
 ğārna, 70
 ğārndan, 100
 ğārını, 94
 ğarīk, 98
 ğāristān, 128
 ğarḳ, 33, 125

ğarrā, 102
 ğars, 60
 ğaşb, 114
 ğaşş, 62
 ğavġā, 39, 82, 93
 ğavr, 126
 ğayb, 36, 52
 ğaybet, 81, 97
 ğaybetinde, 97, 115, 116
 ğaybetlerinde, 72
 ğaybiyyeden, 109
 ğāyet, 70
 ğāyetde, 87
 ğaylān, 104
 ğayr, 36, 47, 50, 55, 64, 78
 ğayra, 102
 ğayret, 59, 80, 114, 115
 ğayrete, 63
 ğayrı, 32, 35, 44, 47, 50, 59,
 65, 67, 80, 82, 83, 86, 93,
 105, 110, 112, 114, 115,
 129, 132
 ğayrılar, 114
 ğayrı, 47, 104
 ğayırına, 93
 ğayür-meşreb, 60
 ğayür-süz, 80
 ğayz, 57
 ğazāb, 43, 54, 57
 ğazāb-ālūd, 137
 ğazāda, 108
 ğazavāt, 58
 ğazel, 30
 geçmiş, 94
 gedā, 32
 geldi, 28, 29, 30, 69, 112, 113,
 129
 geldüġi, 81
 geldüġin, 94, 126
 geldükçe, 112, 127
 geldükde, 36, 126
 geldüm, 126
 gelen, 75, 107, 135
 gelenlere, 125
 gelicek, 43, 68
 gelince, 77
 geliyor, 112
 gelmedi, 27
 gelmedüm, 100
 gelmemek, 34
 gelmeyüp, 70, 91
 gelmez, 93
 gelmiş, 91, 92
 gelmişdür, 89
 gelsün, 117
 gelü, 43
 gelüh, 48
 gelüp, 31, 34, 41, 70, 83, 86,
 87, 120
 gelür, 75, 79, 80, 88, 92, 96,
 101, 103, 119, 127
 gelürse, 108, 120
 gelürseñ, 121

- gelürsin, 94
 genc, 28
 gencine, 95
 gencîne, 34, 43, 68, 114
 ger, 30
 gerçi, 50, 134
 gerd, 47
 gerdân, 78
 gerde, 85
 gerden, 42, 45, 59, 93, 95, 104, 110, 135
 gerden-efrâz, 68
 gerekdür, 37, 39, 46, 59, 62, 63, 65, 74, 81, 85, 97, 102, 132, 136
 gereksin, 101
 gereksiz, 121
 germ, 41, 51
 germ-iltihâb, 42
 germiyyet, 44
 geşt, 36, 57, 71, 81, 87, 92, 94, 112
 getür, 47
 getürdi, 27
 getürdüm, 46
 getüren, 60, 107, 129
 getürmeye, 134
 getürmeyeler, 128
 getürüp, 85, 118
 gevher, 58, 78, 83
 gevher-efşânları, 58
 gezer, 93
 gezlik, 73
 gezüp, 41
 ğidâ, 51, 66, 93, 100
 ğidâdan, 93
 ğilmân, 48
 ğıybet, 60, 74, 78, 81, 115
 ğıybetden, 73, 114
 gibi, 27, 28, 48, 49, 50, 52, 57, 60, 63, 77, 80, 81, 82, 83, 89, 91, 95, 96, 98, 100, 121, 126, 137
 gice, 112
 gide, 43, 124
 gidenlere, 126
 gider, 81
 giderken, 44
 gil, 113
 girâmî, 129
 girân, 38, 78, 85, 104
 girân-bahâ, 38
 girân-bahâya, 78
 girân-cân, 85
 girân-cânîyi, 86
 girânda, 75
 girân-seyr, 85
 gird-â-gird, 36
 gird-bādāsâ, 64
 girdükde, 134
 giribân, 42, 137
 girift, 90
 giriftâr, 90
 girih-bend, 46
 girih-güşâ, 129
 girince, 87
 girîve, 56
 girîz, 59, 60, 76, 114
 girizân, 64
 girüp, 41
 giryân, 93, 120
 girye, 110, 128, 130
 ğişâve, 56
 gitdükçe, 85
 gitmelerin, 73
 giyâh, 52, 77, 127
 ğonçe, 27, 97, 109
 gönder, 128
 gönderdiler, 128
 gönli, 43
 gönlünüz, 100
 gördi, 95, 112
 gördigüm, 130
 gördigünüz, 97
 gördiler, 122
 gördükde, 41
 göre, 112
 göreler, 134
 göresin, 76
 göricek, 52, 75
 görilen, 123
 görülmüştür, 99
 görölüp, 67
 görindi, 32
 görünmeyüp, 85
 görünmiş, 31, 92
 görünür, 50, 110, 117, 124
 görürin, 73
 görürler, 48
 görmedügi, 101
 görmedükleri, 57
 görmekdür, 116
 görmekle, 70
 görmeñ, 79, 115
 görmeye, 101, 102
 görmeyeler, 90, 136
 görmeyen, 55
 görmeyesin, 78
 görmeyüp, 35, 104
 görmez, 105
 görmüşlerdür, 56
 görse, 118
 görsünler, 81
 görüldü, 32
 görölüp, 88
 görüñ, 45
 görüp, 83, 93, 114, 131
 görür, 81, 94, 110, 113, 128
 görürler, 40
 gösterdi, 94
 gösterdüñ, 113
 göstere, 77
 göstermekle, 120
 göstermeyesin, 78
 gösterüp, 51, 52
 gösterür, 83
 gösterürler, 69
 gösterürse, 132
 götürmedügi, 136
 götürmek, 96
 götürürlerdi, 107
 gözine, 85
 gû, 83
 ğubâr, 29, 52, 73, 101
 ğubâr-âlüd, 42
 ğubâr-efşân, 58
 ğubârından, 41
 ğufül, 38, 78
 ğulâm, 69
 ğulâmdan, 132
 ğulâmumdan, 132
 ğull, 69
 ğün-â-ğün, 92, 98, 110
 ğüne, 54, 55, 64, 103, 127
 ğunüde, 75
 ğür, 59, 85
 ğürda, 128
 ğürdan, 128
 ğüre, 41
 ğüristân, 128
 ğür-nümâyişinde, 64
 ğurretihi, 33
 ğurufât, 40
 ğurür, 84, 104
 ğuş, 37, 114, 120
 ğuşdan, 78
 ğuş-ğüzârüm, 83
 ğuşımdan, 82
 ğuş-zed, 39, 48
 ğuş-zedi, 112
 ğuş-zedüñ, 83
 ğüyâ, 86, 119
 ğüdhâte, 26, 114
 ğüdâz, 62, 93
 ğüft, 83
 ğüftâr, 27, 110, 116
 ğüher-pâre, 42, 77
 ğüher-pâş, 44, 103, 116, 134
 ğüher-perverlerinde, 128
 ğüher-rîzden, 26
 ğül, 28, 62, 95
 ğül-âb, 44
 ğül-âb-efşân, 94
 ğül-berg, 52
 ğül-bün, 28
 ğül-deste, 34, 90, 94, 115
 ğüldi, 28
 ğül-feşân, 109, 115
 ğül-geşt, 103
 ğül-ğonçe, 48
 ğül-ğuş, 29
 ğülistân, 94, 117
 ğülşen, 48, 97
 ğülşen-serây, 48
 ğülzâr, 48, 74, 93, 109, 117, 122
 ğüm-nâm, 118
 ğüm-râh, 58
 ğüm-râhları, 64

gün, 83, 93, 105, 109, 124,
128, 135
günâh, 104
günâhkârlar, 41
günâhların, 56, 112
günâhuñ, 137
güncâyiş, 70, 80, 106
güncâyiş-pezir, 70, 106
günciş, 90
günden, 105
güne, 72, 105
günehkâr, 101, 110
günehkâriden, 39
günehkârlardur, 61
günlük, 134
gürbe, 130
gürisne, 93
gürüh, 36, 50, 54, 59, 65, 68,
111, 117, 119
güsiste, 91
güsistegi, 61
güsterânide, 49, 108
güşâd, 61, 78
güşâde, 54, 77, 87, 130
güşâde-rüy, 107
güşâyende, 51
güvâhdur, 63
güzâf, 79, 108
güzâr, 57, 66, 71, 92, 94
güzerân, 66, 93
güzergâh, 84
güzeşteyi, 99
güzide, 27, 70
güzin, 40, 83, 109

H

h`ab, 75, 83, 93, 100
h`abgâhını, 134
h`ace, 109, 115
h`an, 79, 130
h`ar, 90, 105, 130
h`ışân, 96, 129
h`ışâvendi, 132
h`ışâvendine, 132
habâset, 88
habâset, 104
habâyâ, 73, 77
habbât, 38
habbe, 64
habbeye, 84
habbezâ, 28
haber, 34, 83, 99, 104, 108,
111, 133
haberdâr, 69, 73
haberde, 105, 108, 125
haber-nüvisân, 117
habîb, 71
habîr, 80
habîs, 112
habîse, 103
hablû'l-metîn, 43, 66

hacâlet, 55
hacât, 32
Haccâc-meniş, 68
hacere, 87
hâcet, 44
hâcetin, 119
hâcetlerinden, 107
hâcetmendüñ, 115
hâcetüm, 80
hâcetuñ, 119
hâcize, 51
haclet, 39
haclet-engîzi, 30
haclet-keşine, 61, 62
hadâ' a-girân, 43
hadd, 48, 61, 79, 137
hademe, 35, 68, 72, 107, 126,
131
hademesinden, 137
hadesân, 79
hâdî, 31, 109
hâdî 'aşer, 109
Hadîce, 99
hâdimü'l-lezzât, 101
hadîs, 34, 60, 102, 108, 109,
119
hadîsde, 34
hafâda, 55
hafakân-engîze, 39
hafâyâ, 42
hafîza, 73
hafîzadan, 77
hafîzası, 77
hafîzu'l-beyt, 69
hafî, 124
hafîyyeten, 114
hafîyyeye, 117
hafîr, 102
hâk, 74
hâk, 30, 61, 97, 107, 128
hâkâret, 54
hâkâretle, 104
hâk-bînüme, 47
Hağda, 38
Hağdan, 63, 108
hâkîk, 129
hâkîkadandur, 97
hâkîkat, 68, 76, 100, 102
hâkîkatde, 108
hâkîkatleri, 37
hâkîkat-me'âl, 68
hâkîkî, 52, 95, 102
hâkîkîde, 73
hâkîkîye, 53, 108
hâkîkîyi, 132
hâkîm, 93
hâkim, 75, 136
hâkîr, 66, 101, 111
hâkîrlerinden, 59
hâkister, 61, 80
hağğ, 37, 57, 66, 67, 72, 73,
75, 78, 79, 80, 81, 85, 88,
97, 98, 99, 100, 101, 102,

104, 105, 106, 107, 108,
109, 111, 114, 115, 116,
129, 131, 132, 133
Hağğ, 63, 73, 104, 105, 107,
108, 109, 111, 114, 115
hağğa, 53
hağğâ, 103
Hağğâ, 63, 65
hağğânîleri, 48
hağğânîye, 43
hağğânîyenüñ, 50
hağğânîyye, 50, 53, 68, 88, 96
hağğânîyyeden, 44
hağğânîyyedür, 101
hağğânîyyet, 50
hağğânîyyetden, 47
hağğânîyyete, 50, 51, 72
hağğânîyyeye, 67
hağğı, 132
hağğıdur, 40
hağğımızda, 130
hağğına, 110
hağğında, 74, 75, 81, 97, 105,
112, 113, 117, 136
hağğında, 71
hağğını, 109
hağğumda, 102
hağğıñda, 88
hağğıñdan, 111
hâk-pây, 30
hâl, 48, 50, 53, 54, 57, 58, 73,
76, 83, 84, 85, 86, 87, 88,
91, 92, 93, 94, 99, 102, 103,
104, 112, 113, 116, 117,
124, 125, 127, 136
hâl, 35
hâlâ, 35, 39, 41, 48, 62, 86, 87,
89, 99, 110, 111, 112, 127,
133
halâka, 38, 68, 108
halâka, 96
halâs, 42, 57, 72, 89, 95, 110,
116, 127, 130, 136
hâlât, 48, 77, 124, 127
halâvet, 79, 80
halâvet-bağş, 102
halâyık, 41
halâyıkdan, 47
halâyıkdan, 71
hâlde, 36, 77, 78, 89, 95, 98,
100, 101, 106, 111, 112,
119, 124, 125, 135, 137
hâldedür, 69, 93
hâlden, 60, 69, 70, 88
hâldür, 104
hâle, 42
hâle, 65, 85, 90
halecân, 128
halef, 129
halel, 34, 92, 95
hâlet, 43, 45, 49, 50, 61, 70,
82, 89, 91, 99, 112, 119,
124, 131

- hāletdür, 36
 hāleti, 54
 hālîku'l-kevneyn, 133
 hāli, 47, 101, 107, 120
 hāli, 52
 hālî, 59, 93, 107, 112, 118
 hālîde, 60, 103
 hālîfe, 56
 hālîfenüñ, 78
 hālîfetu'llāha, 47
 hālîlesinden, 125
 hālîmüze, 130
 hālîni, 36, 125
 hālînde, 92
 hālîne, 90, 94, 102
 hālîni, 80
 hālîşedür, 50, 52
 hālîşelerin, 122
 hālîşü'l-fevâdi, 96
 hālîşü'l-fevâduñ, 95
 hālîyle, 125
 hālî, 28, 36, 59, 105
 hālîka, 85, 104, 112
 hālîda, 83
 hālîki, 60, 64, 112, 115
 hālîkla, 35
 hālîk-râ, 41
 hālîkuñ, 56, 114
 hālî, 43
 hālîlak, 48
 hālîleri, 59
 hālîleridür, 46
 hālîlerine, 40
 hālîüñ, 75
 hālîüñden, 135
 hālîüñi, 97
 hālîüñüz, 103
 hālîvet-hâne, 73
 hāmāme, 69
 hāmîd, 26, 32, 123
 hāmîdelede, 123
 hāmîden, 92
 hāmîduñ, 123
 hāmîe, 54
 hāmîe, 26, 28, 33, 34
 hāmîede, 27
 hāmî-ender-hām, 62
 hāmî, 92
 hāmîde, 50, 66
 hāmîde, 71
 hāmîdeden, 120
 hāmîde-ğadd, 122
 hāmîr-māye, 52, 64
 hāmîs, 105
 hāmîsînen, 43, 65, 74, 78
 hāmîyyet, 80, 116
 hāmî, 57, 137
 hāmîle, 130
 hāmîmâl, 101, 110
 hāmîmâletü'l-hâtab, 61
 hāmîr, 61
 hāmîsede, 78
 hāmîsededür, 78
 hāmîş, 29
 hāmîşâne, 127
 hāmîşer, 51
 hāmîşer-keş, 69
 hāmîdân, 109, 122
 hāmîde, 107, 126
 hāmîdeğ, 64
 hāmîde-rüy, 107
 hāmîne, 64, 70, 85, 104, 107,
 121, 126
 hāmînen, 112
 hāmîne-ğarâb, 64
 hāmînelerine, 72
 hāmînemde, 130
 hāmîneñe, 131
 hāmînesini, 130
 hāmîneye, 112, 129
 hāmîzal, 101
 hāmî'îben, 72
 hāmî'îfenüñ, 54
 hāmî'îldür, 110
 hāmî'île, 37, 92, 126
 hāmî'îr, 69
 hāmîr, 39, 42, 47, 60, 74, 109
 hāmîrâb-sîne, 94
 hāmîrâc, 59
 hāmîrâm, 77, 84, 93
 hāmîrâmdür, 131
 hāmîrân, 51
 hāmîrâret, 39, 80, 91
 hāmîrbe, 59
 hāmîrîleri, 59
 hāmîrekât, 130
 hāmîreket, 60, 79, 129
 hāmîreketde, 81
 hāmîreketimüzi, 87
 hāmîreketleri, 46
 hāmîremine, 131
 hāmîrîf-endâz, 114
 hāmîrîf-endâzî, 35
 hāmîrîğâr, 103
 hāmîrîc, 50, 56, 82, 121
 hāmîrîdâr, 84
 hāmîrîf, 44, 68, 110, 113, 122,
 130
 hāmîrîfden, 130
 hāmîrîfe, 70, 114
 hāmîrîfi, 44, 85, 100, 113, 115
 hāmîrîfine, 122
 hāmîrîfuñ, 93
 hāmîrîfüm, 109
 hāmîrîfün, 106
 hāmîrîm, 45
 hāmîrîş, 69
 hāmîrîş, 102
 hāmîrî-mühreler, 31
 hāmîr, 41, 51
 hāmîr-ğab'ân, 57
 hāmîrün, 43
 hāmîs, 39, 42, 47, 52, 60, 74, 76,
 99, 109, 131
 hāmîş, 133
 Hāmîsân, 72, 135
 hāmîşânîet, 64
 Hāmîsân-ı Başrî, 72
 hāmîsb, 46
 hāmîsbe'l-icāze, 117
 hāmîsbe'l-îktîzâ, 34
 hāmîsbe'l-işâre, 44
 hāmîsbe'l-ğader, 32
 hāmîsbe'l-merâm, 33
 hāmîsbemâ, 58
 hāmîsbeten, 41, 43, 45
 hāmîsbî, 39
 hāmîsbiyle, 36, 53, 54, 57, 62,
 105, 134
 hāmîsenât, 38, 75, 97
 hāmîsenâtda, 45
 hāmîsenâtına, 121
 hāmîsenâtımı, 110
 hāmîsene, 38, 54, 103, 110, 115,
 121
 hāmîseneden, 115
 hāmîsenelerine, 133
 hāmîseneñi, 105
 hāmîsenesi, 74, 110
 hāmîşîl, 93
 hāmîşîldür, 130
 hāmîşîr, 73
 hāmîsîs, 56
 hāmîsîsden, 98
 hāmîsîse, 84
 hāmîsîseden, 84
 hāmîsîseye, 84
 hāmîsîsine, 55
 hāmîşîyyet, 77
 hāmîşîyyetleri, 30
 hāmîşlet, 117, 120
 hāmîşm, 42, 62, 130
 hāmîsma, 31
 hāmîşma, 111
 hāmîşmîna, 109
 hāmîşmuñ, 111
 hāmîşmuñda, 111
 hāmîşmunuñ, 110
 hāmîsnâ, 38
 hāmîs-püş, 61
 hāmîsretü'l-ibâd, 38
 hāmîşş, 52
 hāmîşşa, 57, 63
 hāmîşşada, 104
 hāmîste, 40, 80, 124, 125
 hāmîstede, 126
 hāmîste-dilân, 40
 hāmîstegân, 124
 hāmîste-hâl, 80
 hāmîstenüñ, 126
 hāmîsteye, 126
 hāmîşâ, 51
 hāmîşâk, 30, 52, 76, 100, 117,
 131
 hāmîşâk-âlîd, 30
 hāmîşer, 39
 hāmîşîş, 98
 hāmîşv, 73
 hāmîşyet, 43, 136

- haşyeti, 111
 hatâ-âludda, 35
 Hâtem-menişân, 51
 Hâtem-ıtab^c, 44
 hâtifden, 124
 hâtime, 96
 hatk, 43
 hattâ, 83, 120, 123, 127, 129,
 132, 133, 135
 hâtûna, 109
 hâtunuñ, 129
 hatve, 75
 hatâ, 55, 56, 62, 75, 88, 100,
 134, 137
 hatâ-bahş, 55
 hatâdan, 89, 97
 hatâları, 75
 hatâların, 75
 hatâlarına, 58, 111
 hatâ-puşlarına, 56
 hatâsına, 75
 hatâyâ, 89
 hatır, 37, 39, 57, 60, 72, 74, 85,
 91, 97, 99, 106, 107, 109,
 110, 112, 127, 129, 130
 hatıra, 127
 hatırdan, 92
 hatır-h`âh, 67, 122
 hatır-h`âhı, 112
 hatır-h`âhına, 108
 hatırı, 29, 56, 115, 118
 hatırına, 82, 128
 hatırınıuz, 115
 hatırla, 47
 hatırlarına, 117
 hatır-nişân, 37
 hatır-nüvâz, 107
 hatır-şiken, 67
 hatırımı, 70
 hatı`a, 100
 hatı`a, 74
 hatı`aların, 76
 hatı`asını, 85
 hatırine, 74
 hatı, 84
 hatı, 35, 58, 111
 hatıât, 27
 hatı, 42
 hatı, 112
 hatıu`l-istivâ, 78
 hatveden, 86
 havâle, 42, 55, 68, 76, 92, 110,
 114
 havâlî, 39
 havâlîsi, 129
 havâ`ic, 37, 43, 51, 68, 71, 72,
 76, 79, 131
 havâ`icinde, 65
 havâ`icüñ, 101
 havâriyyün, 46
 havâş, 105
 havâşıl, 100
 havâss, 78, 91, 117
 havâşş, 52, 78, 117
 havâssda, 65
 havâssını, 84
 havâtır, 54, 77, 112, 114, 132
 havf, 43, 98, 102, 111, 136
 havfindan, 137
 havfiyla, 71
 havşala, 70, 85
 havşalakârîyi, 136
 hayâl, 76, 100, 101
 hayâlât, 91
 hayâlin, 95
 hayât, 40, 46, 49, 62, 68, 69,
 73, 79, 80, 97, 98, 124, 128
 hayâta, 69, 125
 hayât-bahş, 40, 49
 hayât-bahş, 46
 hayâtda, 98, 126, 130, 135
 hayâtdan, 68
 hayâtı, 69, 127
 hayâtında, 99, 103, 128
 hayât-reslerin, 123
 hayâtuñ, 128
 hayfâ, 87
 hayl, 28
 hayli, 99
 hayr, 38, 62, 89, 97, 103, 121
 hayrân, 29, 47, 93, 94, 99
 hayr-endîş, 89
 hayret, 40
 hayretden, 93
 hayret-endâz, 117
 hayret-engîz, 114
 hayret-engîze, 127
 hayr-h`âh, 97
 hayr-intimâ, 135
 hayru`l-verâ, 107
 hayruñ, 81
 hayrû`l-beriyeden, 114
 hayrû`l-verâ, 60
 haysiyyâtı, 30
 haysiyyet, 29
 haysiyyet, 52
 hayşü, 53
 hayvân, 81
 hayy, 125
 hayyâm, 87
 hayyiz, 112
 hayzerânâsâ, 98
 hazâ`t-tağdır, 95
 hazân, 49, 98
 hazef-pârehâ, 30
 hazef-rîzeler, 31
 hazer, 31, 78, 126, 131
 hâzır, 73, 112
 hâzır-cevâb, 113
 hâzihi, 41, 71
 hazîn, 126
 hazm, 57, 85
 hazr, 123
 hazret, 27, 34, 37, 40, 45, 46,
 47, 48, 52, 53, 55, 56, 58,
 62, 67, 68, 70, 71, 75, 77,
 78, 79, 80, 81, 83, 89, 93,
 96, 98, 99, 101, 103, 104,
 105, 106, 107, 109, 110,
 111, 112, 113, 114, 115,
 116, 117, 118, 120, 121,
 122, 123, 124, 128, 129,
 131, 132, 133, 135
 hazretde, 112, 117, 122, 133
 hazretten, 34, 99, 102, 107,
 116, 119
 hazrete, 48, 61, 106, 107, 116
 Hazret-i Fahr-i `Alemler, 37
 Hazret-i İmâm, 34
 Hazret-i İmâm Muhammed (3)
 Gazzâlî, 34
 hazretleri, 40, 64, 65, 115, 120
 hazretlerinüñ, 31, 38, 44, 64,
 65, 106
 hazretüñ, 32, 58
 hazür, 90, 118, 123
 hedâyâ, 98
 hedef, 60, 78
 hediyye, 53, 57, 59, 70, 122
 hediyyelerinden, 98
 hediyyetü`l-kudüm, 99
 hediyyeye, 70
 hedm, 88
 hefdehum, 99
 hefevâti, 74
 heft, 48
 heftâd, 88, 97
 heftâda-reside, 107
 heftâduñ, 122
 heftüm, 79, 106
 hefve, 49, 75
 helâhil-rîz, 43
 helâk, 125, 136
 helâka, 69, 137
 helâkda, 130
 helâkdan, 69
 helâl, 84
 helâldan, 135
 helâlinden, 71
 helvâ, 49, 98
 hemân, 78, 86, 95, 96, 129,
 137
 hemânâ, 68, 74, 108, 124
 hemân-dem, 32, 86, 113
 hem-bezm, 46
 hem-civâr, 129
 hem-civârân, 131
 hem-dem, 37, 44, 66
 hem-demî, 38
 hem-demîye, 62
 heme, 47, 91
 hem-hâl, 46, 135
 hemîşe, 42, 45, 65, 77, 96
 hem-ğadr, 31
 hem-nişiniyüm, 124
 hem-pây, 114
 hem-râh, 37, 86
 hem-reng, 31
 hem-sâye, 129, 130, 131, 132

- hem-sāyegān, 129
 hem-sāyegāna, 130, 132
 hem-sāyegānda, 129
 hem-sāyeleri, 129
 hem-sāyem, 132
 hem-sāye-nüvāziden, 131
 hem-sāyesi, 129
 hem-şoḥbet, 74
 hem-şoḥbetān, 115, 121
 hem-şoḥbetāni, 85
 hemvār, 67, 71
 hemvāre, 43, 45, 95
 hemvār-evzā', 67
 hemvār-girdāra, 100
 hemvārını, 72
 hemyān, 64, 78
 hemyāni, 78
 hem-zānudur, 118
 hengām, 41, 43, 49, 77, 83, 106
 henüz, 32, 68, 70, 89, 107, 113, 127
 her, 27, 32, 34, 36, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 51, 53, 54, 60, 61, 62, 66, 70, 71, 72, 74, 78, 81, 84, 85, 86, 87, 89, 97, 98, 100, 101, 105, 108, 110, 111, 112, 114, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 132, 135, 136, 137
 her kes, 32, 38, 62, 89, 97, 110, 119
 her kese, 38
 her kesüñ, 55, 101
 her-cāyī-nihāda, 96
 hergiz, 27, 29, 38, 46, 66, 95, 105, 120, 122, 135
 herze-gūyān, 64, 74
 herze-ḥ'ār, 81
 herze-ḥāyān, 104, 115
 ḥesāb, 125
 ḥesābı, 121
 heşt-behişt, 104
 heştdehum, 100
 heştüm, 80, 107
 hevā, 42, 63, 77, 90, 93, 131, 133
 hevācis, 57
 hevādan, 61
 hevām, 82
 hevesde, 77
 hevesini, 43
 hevesle, 42
 hevesnāk, 100
 hevli, 127
 hevlnāk, 130
 hey, 61
 hey'et, 125
 heyzüm, 51, 131
 heyzüm-keş, 51
 hezā't-taḫdīr, 89
 hezār, 27, 33, 36, 62, 85, 92, 98, 99
 hezārān, 36, 86, 99
 hezār-bār, 95
 hezār-dāne, 80
 hezerān, 75
 hezeyān, 91
 hezeyān-pāş, 91, 115, 117
 hezl-āmiz, 91
 ḥıfz, 78
 ḥıl'at, 55, 68
 ḥıl't, 84
 ḥırām, 37, 74
 ḥırāmān, 30, 48, 111
 ḥırāmānuñ, 91
 ḥired, 31
 ḥırmen, 64, 91
 ḥırzü'l-emān, 40
 ḥışāl, 62, 120
 ḥışāldur, 116
 ḥışālī, 67
 ḥışālīñüz, 46
 ḥışaş, 136
 ḥışn, 67, 77
 ḥışm, 46, 59, 69
 ḥışmgīn, 137
 ḥitām, 106
 ḥıtta, 102
 ḥıyānet, 78, 96, 108
 ḥıyār, 105
 ḥibāl, 76
 hibe, 126
 ḥicāb, 43, 94, 115
 ḥicābindan, 94
 Ḥicāz, 37
 hicr, 85
 hicret, 80
 hicv, 60, 73
 hıç, 42, 44, 45, 56, 60, 64, 71, 75, 99, 102, 104, 105, 106, 114, 120, 122, 131
 hıç kes, 44, 64, 71, 114
 hıç kese, 42, 60, 104, 131
 hıç kesüñ, 78
 hıç-kāre, 91
 hidāyet, 95
 hidāyet-āşār, 116
 hidāyet-āşārı, 121
 hidemāt, 51
 ḥıffet, 93
 ḥikāye, 44, 68, 94, 98, 105, 109, 110, 112
 ḥikāyelerden, 96
 ḥikāyet, 90, 105, 107, 112, 125, 126
 ḥikemendür, 84
 ḥikem-pejūhān, 48
 ḥikmet-āmiz, 38, 102
 ḥikmetdür, 62, 69
 ḥilāf, 48, 63, 68, 73, 79, 108, 117, 130, 137
 ḥilāfdan, 73
 ḥilāfına, 106
 hilāl, 36
 ḥilāl, 117, 120
 hilālī, 36
 ḥilālinde, 46, 49, 116, 121, 133
 ḥıle, 64
 ḥılkatları, 56
 ḥılkatleri, 54
 ḥilye, 34
 ḥimām, 69
 ḥimāye, 41, 82
 ḥimāyede, 119
 ḥimāyesi, 117
 hime, 59
 himem, 67
 himmet, 30, 40, 42, 44, 47, 53, 56, 59, 64, 72, 80, 82, 95, 104, 113, 119, 133
 himmetdür, 109, 116
 himmetimüzle, 135
 himmetin, 42
 himmetine, 86
 himmetleri, 51
 himmetleridür, 51
 himmetlerine, 37
 himmetüm, 92
 himmetüñ, 78
 ḥin, 121, 122
 Hindüstān, 37
 hirās, 136
 ḥıre, 64, 65, 68, 73, 100
 ḥıre-keş, 68
 ḥıre-ser, 64, 65, 84
 ḥıre-serān, 116
 hirre, 130
 ḥışse, 122
 ḥışse-baḥş, 131
 ḥışsedār, 65, 81, 99, 100, 130
 ḥışşelerin, 131
 ḥışşelerine, 109
 ḥışşesi, 122
 ḥitāb, 39, 41, 44, 46, 47, 69, 73, 75, 83, 86, 97, 102, 105, 109, 110, 111, 117, 118, 126, 130
 ḥitābda, 73
 ḥitābdan, 56, 80
 ḥitāben, 106, 120, 128
 ḥitābı, 118
 ḥitābıyla, 134
 ḥiyel, 78
 ḥızān, 93
 ḥızb, 58
 hizebrānesiyle, 130
 ḥızlān, 62, 64, 74, 116
 ḥızlānın, 112
 ḥızlānına, 108
 ḥızmet, 119, 120, 124, 126, 136
 ḥızmetde, 49, 137
 ḥızmetdür, 35
 ḥızmeti, 86
 ḥızmetkār, 70
 ḥızmetkārına, 69

- hizmetkârları, 126
 hizmetleri, 136
 hizmetüm, 85
 hod-fürüşân-râ, 45
 hod-kâmîde, 43, 123
 hod-pesendî, 84
 hoşka, 58
 hoş-güvâr, 125
 hoş-güvârî, 79
 hoş-hışâla, 135
 hoş-nevâ, 47
 hoşnûdî, 50
 hoş-nümâ, 30, 34
 hoş-siyer, 108
 hoş-tab'âna, 82
 hoş-tab'âne, 61
 hûb, 35, 63, 81
 hubb, 76, 77, 92, 96, 99
 hûbs, 59, 88
 hûbs-âlüdların, 59
 hûbsından, 89
 hûb-şiyem, 63
 hûbûb, 29, 76
 hûbûr, 119
 huccet, 37, 110
 huccetin, 132
 hucerât, 62
 huçeste-bürüz, 29
 huçeste-fâl, 46
 huçeste-fâluñ, 71
 huçeste-fercâmı, 40
 huçeste-hâl, 105
 huçeste-nişâba, 121
 huçeste-şifât, 114
 huçest-nesîm, 29
 Hudâ, 33, 37, 39, 40, 43, 45,
 47, 50, 52, 54, 58, 60, 71,
 83, 90, 104, 109, 113, 123,
 126, 134, 135, 136
 Hudâda, 71, 84, 109, 117
 Hudâdan, 38, 53, 57, 102, 111,
 137
 Hudânuñ, 137
 hudâvend, 70
 Hudâvend, 31, 32, 33, 87, 106
 Hudâvendâ, 86
 hudâvendân, 136
 hudâvendândan, 136
 hudâvendi, 69
 Hudâvendî, 87
 Hudâvendî, 136
 hudâvendine, 137
 hudâvendinüñ, 69
 hudâvendinüñ, 137
 hudâvendiyi, 86
 hudâvendüñ, 137
 Hudâya, 38, 46, 54, 64, 75,
 129, 133, 135
 Hudâyâ, 124
 Hudâyı, 43, 123
 huddâm, 137
 hudûd, 51, 57, 58, 112
 hudüddan, 112
 huñfâş-hâşiyet, 63
 huñfre, 39, 59, 128
 huñfte, 75
 huñfyeten, 61
 huñkûk, 35, 37, 55, 58, 66, 67,
 71, 72, 75, 88, 92, 99, 101,
 126, 129, 133, 134, 135,
 136
 huñkûkdan, 133
 huñkûkı, 129
 huñkûkın, 136
 huñkûkı, 129
 hul, 48, 105
 hul, 79, 108
 hul, 63, 116
 hul, 93
 hul, 66
 hullet, 59, 73, 129
 hulletleri, 37, 61
 hulm, 135
 hulül, 76, 99
 hulülü, 80
 hulüş, 38, 39, 72, 95
 hulüş-âyinüñ, 40
 hulüşda, 122
 hulüş-endiş, 122
 hulüş-endişân, 48
 hulüş-engiz, 45
 hulüşü, 92
 hulüşimuza, 79
 hulüş-itışâf, 38
 hulvu'l-mezâk, 115
 humâr, 61, 82
 hum, 62
 hûn, 42, 58
 hunyâger, 74
 hûr, 48
 hurde-bîn, 31
 hûriş, 93
 hurra, 50, 61
 hurrem, 29
 hursend, 93
 hürşid, 31, 33
 hürşid-eşerlerinde, 31
 hürşid-lemma'âna, 94
 hurûc, 82, 128
 hurûca, 136
 hurûf, 54, 82
 hurüş, 28
 huşül, 31, 37, 44, 63, 68, 77,
 97, 100, 104, 115, 119, 126,
 135
 huşüle, 70, 80
 huşülü, 68
 huşüm, 137
 huşümet, 116, 130, 132
 huşümetimiz, 64
 huşüş, 129
 huşüşâ, 30, 52, 54, 63, 118,
 122, 132
 huşüşda, 67
 huşüşü, 102
 huşüşin, 103, 122
 huşüşma, 119
 huşüşunda, 112
 hûş, 37, 137
 hûş-ber, 90
 hûşî, 94
 huşk-çüb, 29
 hûş-mend, 62
 huşam, 84
 huşî, 107
 huşvân, 42
 huşy, 65, 89
 huşelâ, 84, 104
 huşelâyı, 123
 Huzeyfe-i Mar' aşî, 84
 huşür, 28, 32, 47, 61, 70, 71,
 72, 78, 93, 100, 101, 106,
 109, 112, 116, 117, 120,
 122, 125, 126, 129, 133
 huşürü, 64
 huşürüna, 53, 114, 118, 132
 huşüründe, 68, 80, 99, 100
 huşüründan, 127
 huşürünuza, 108
 huşürlerine, 103
 huşürumdan, 72
 huşüründe, 99
 huşüründe, 83
 huşürundayum, 118
 huşzâr, 46, 75, 78, 99, 111,
 120, 121, 124, 127, 134,
 135
 huşzârdan, 109, 117, 123
 hüçne, 100
 hüçnet, 69, 73, 91
 hüçnet-engiz, 76
 hüçnet-fezâ, 69
 hüçre, 47, 74, 77
 hüçüm, 52, 64, 119, 123, 136,
 137
 hüçetü'l-izâr, 43
 hüdâ, 38, 47, 49, 60
 hüdâdan, 56
 hüdâ-leme'ân, 38
 hüdâya, 46, 109
 hüdâdâmı, 136
 huñkâma, 112
 hükm, 50, 61, 75, 86, 112, 113,
 133
 hükm, 50, 60
 hükmî, 38, 49, 54, 61, 72, 75,
 83, 129, 131
 hükmünde, 79
 hükmüt, 112
 hükmütdeki, 42
 hükmümete, 42
 hümâyunuma, 86
 hünere, 31
 hüneri, 29
 hünerver, 27
 hünkâr, 27
 hürmet, 61, 106
 Hüseyin, 27, 135

hüsn, 35, 63, 89, 90, 96, 98,
111, 124, 130
hüsne'l-‘ākıbet, 127
hüsran, 84, 116
hüsranı, 62
hüsyar-saz, 61
hüve, 41, 53, 81
hüveydâdur, 35
hüviyyetden, 47
hüzni, 119

I

irāka, 115
ışgā, 73
ışlāh, 35, 65, 90, 109
ışlahına, 33
ışrār, 61, 85
ıştıbārı, 85
ıştıkkāk, 39, 50
ıtlākına, 102
ıtır-sāy, 38
ıttılā, 62, 85
ızdırāda, 137
ızrār, 83, 102, 116, 120, 129,
130
ızrārı, 57
ızrārına, 81
ıztırāb, 39, 64, 92, 98, 102,
107, 111, 125
ıztırāba, 92
ıztırābdan, 41
ıztırābına, 80
ıztırābuñ, 119
ıztırābuña, 93
ıztırār, 101, 111, 130, 136
ıztırardan, 126
ıztırārı, 103
ıztırārlarına, 56
ıztırārıñ, 125
‘ıkdü'l-cümān, 121
‘ırāş, 36
‘ırk, 128
‘ırz, 78, 81, 117
‘ırzına, 116
‘ıtır-sāy, 72
‘ıvażdan, 52
‘ıvażın, 37
‘ıyādet, 72, 124, 125, 130
‘ıyādetde, 125
‘ıyādetden, 124
‘ıyādete, 125, 126
‘ıyādeti, 124
‘ıyāl, 98, 133
‘ıyālî, 28
‘ıyālinden, 72
‘ıyālîñüz, 131
‘ıyālümnden, 72
‘ıyāzen, 57, 60, 64, 75
‘ıza, 35, 99
‘ızārı, 94

I

ibāhat, 64
ibdā, 37, 64, 105
iblag, 69
iblagı, 74
iblis, 54, 84, 99, 112, 114
iblise, 62
İbne, 46
İbn-i Haṭṭāb, 83
İbni Haṭṭāb, 115
İbn-i Mes‘ūd, 112
İbni ‘Abbās, 116
İbn-i ‘Ömer, 70
İbn-i Semmāk, 49
ibni'l-fazıl, 33
İbrāhīm-i Neḥa‘ī, 89, 123
ibrāzına, 31
ibriz, 26, 95
ibtidā, 32, 81, 90, 112, 121
ibtidā‘en, 87, 89, 96
ibtihāc, 98, 118
ibtılā, 90, 91
ibtılādan, 127
ibtılā-engizi, 93
ibtisām, 49, 111
İcāb, 97
icābet, 78, 125
icābete, 97
İcād, 64
icāle, 42
icāzet, 105, 129
icāzet-ḥ‘āh, 116
iclālde, 121
iclālinde, 53
iclālinden, 78
iclālün, 87
iclās, 106
icrā, 50, 57, 89, 112, 121, 133,
135
icrāsında, 55
ictihāddan, 57
ictihāddur, 64
ictimā, 91
ictimā‘ı, 62
ictinā, 106
ictināb, 58, 60, 75, 96, 99, 102,
114
ictinābı, 73
ictirā, 57, 75
içün, 30, 34, 35, 36, 37, 39, 40,
42, 44, 45, 46, 48, 51, 77,
81, 83, 87, 89, 93, 94, 107,
109, 112, 117, 122, 125,
130, 131, 133, 136, 137
İd, 29
idām, 137
idāme‘d-devleti, 33
iddi‘ā, 77
ide, 29, 43, 46, 55, 56, 61, 68,
73, 79, 81, 84, 87, 97, 102,
110, 112, 121, 123, 124

idebilir, 65
idecek, 41, 47, 107, 110, 111,
115, 126, 127
idecekdür, 133
idegelüp, 30
ideler, 29, 48, 57, 68, 69, 72,
98, 103, 111, 122, 131, 134,
135, 136, 137
idelüm, 48, 122, 136
idem, 30, 69, 130
idemedüğinden, 107
idemeyüp, 85, 134
iden, 36, 37, 39, 41, 44, 50, 54,
56, 57, 61, 62, 63, 76, 77,
82, 85, 99, 101, 103, 105,
106, 114, 116, 117, 119,
123, 125, 128, 130, 133
idenler, 105, 106, 108, 111,
116, 120, 130, 132
idenlere, 84, 111, 112, 119,
125, 126, 132
idenleri, 106
idenlerüñ, 116, 119, 120, 122,
124
ider, 36, 38, 49, 55, 73, 75, 76,
81, 97, 101, 112, 115, 116,
120, 123, 132, 135
iderdi, 68, 87, 128, 136, 137
iderdiñüz, 103
iderek, 62, 90, 94, 121, 126
iderin, 48, 65, 71, 72, 97, 112,
132, 135
iderken, 62, 71, 94, 112, 113,
114, 136
iderler, 37, 40, 54, 61, 69, 72,
101, 114, 124
iderlerdi, 41, 90, 98, 100, 106,
107, 114
iderlerse, 60, 132
iderse, 63, 78, 82, 100, 131,
132
idersem, 132
iderseñ, 92, 95, 101, 111
idersin, 61, 68, 113
idersün, 61
idersüz, 76
iderüz, 117
idesin, 56, 76, 78, 99
idesüz, 100
idevüz, 89, 92
ideyin, 109, 118, 134
idḥāl, 104, 133, 134
idi, 26, 27, 31, 49, 58, 69, 71,
77, 79, 80, 89, 91, 95, 99,
102, 118, 128
idicegi, 104
idicek, 40, 64, 94, 95, 107,
109, 113, 114, 115, 121,
123, 126, 128
idince, 28, 36, 39, 42, 71, 87,
132
idinüp, 70, 111
idrāk, 64, 114, 117

- idrāka, 95
 idrākı, 56, 57, 62, 94
 idrākları, 57
 idrākuñuza, 103
 idrāküm, 92
 idügi, 53, 66, 67, 77, 82, 84, 99, 100, 119, 126
 idügin, 106, 109, 134
 idüginе, 75
 idüp, 26, 27, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 93, 94, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 116, 118, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137
 ifāde, 34, 50, 63, 71, 80, 82, 84, 106, 109, 119, 134
 ifādede, 82
 ifādur, 72
 ifāza, 111, 125
 ifāzasında, 97
 iflāsumdur, 110
 ifrāğ, 31, 35, 64, 76, 77
 ifrāt, 35, 43, 79, 99
 ifrātđan, 133
 iftāya, 27
 iftiḥār, 106
 iftiḥāri, 121
 iftinān, 90
 iftirākārī, 68
 iftirākđa, 43
 iftirākı, 96
 iftizāḥı, 82
 iftizāḥın, 112
 iftizāḥıma, 75
 iğbirāruñ, 88
 iğmāz, 35, 55
 iğrā, 34
 iğzāb, 76
 İhām, 114
 ihānet, 54, 58, 59, 108, 136
 ihānetden, 60
 ihāta, 42
 iḥbār, 80
 iḥcām, 31
 ihdā, 53, 70, 83, 85, 98, 109, 115, 125, 132, 133
 iḥfā, 44, 73, 75
 iḥfāda, 61, 113
 iḥfāsında, 78, 123
 iḥkāk, 109
 iḥlāş-aytınuñ, 38
 iḥlāş-verzān, 32
 ihmāl, 120, 123
 iḥrāc, 66, 76, 77, 89, 92, 103
 iḥrāz, 42
 iḥrāz, 102
 iḥsān, 40, 42, 50, 55, 71, 97, 105, 108, 130, 131, 135
 iḥsāna, 104, 105, 132
 iḥsānını, 44
 iḥsānların, 130
 iḥsānum, 69
 iḥsās, 51, 85, 109
 iḥticāb, 72
 iḥtidām, 117
 iḥtidām, 41
 iḥtiḫā-kerde, 38
 iḥtilāf, 34, 43, 55, 92, 123
 iḥtilāl, 92, 102, 124
 iḥtilāl-mizāc, 92
 iḥtilātı, 118
 iḥtilātları, 61
 iḥtilāt, 61, 65, 66, 100, 117
 iḥtilātđan, 64
 iḥtilātı, 35, 91
 iḥtilātlarından, 96
 iḥtimāl, 63, 90
 iḥtimāldür, 85
 iḥtimāli, 91, 114, 117, 135
 iḥtimāliyle, 88
 ihtimām, 35, 37, 72, 73, 78, 104, 119
 iḥtimām, 107
 ihtimāmdur, 74
 ihtimāmımız, 112
 iḥtirām, 106
 iḥtirāz, 55, 73, 77, 80, 82, 114, 123, 126, 131
 iḥtirāzđur, 78, 80, 108
 iḥtirāzen, 34
 iḥtirāzi, 83
 iḥtişāş, 67
 iḥtişāşı, 67
 iḥtişāşından, 69
 iḥtitām, 35
 iḥtiyāc, 31, 66
 iḥtiyāca, 50
 iḥtiyār, 35, 46, 47, 66, 85, 87, 91, 94, 96, 136
 iḥtiyārı, 55, 102
 iḥtiyārımızla, 91
 iḥtiyār-kerde, 35
 iḥtār, 30, 126
 iḥvān, 35, 72, 97, 103, 116, 119, 127
 iḥvānda, 99
 iḥvāndan, 68
 iḥvāni, 89, 98, 105
 iḥvānınuñ, 97, 98
 iḥvānımız, 75
 iḥvānıyla, 135
 iḥvānuñı, 47
 iḥyā, 33
 İhya`u'l-`Ulüm, 32
 iḥzār, 61, 69, 111, 112, 126, 130
 iḥzāra, 69
 iḥzārdan, 112
 iḥzārı, 94
 iḫād, 68
 iḫāmet, 43, 51, 107, 112
 iḫbāl, 50, 97
 iḫdām, 31, 33, 69, 72, 85, 107, 113, 119, 121, 135, 137
 iḫdāmdur, 120
 iḫdāminuñ, 61
 iken, 28, 31, 36, 39, 40, 42, 51, 54, 62, 65, 73, 75, 81, 88, 93, 97, 99, 102, 104, 113, 116, 117, 118, 122, 130, 132, 135
 iki, 35, 38, 43, 44, 50, 52, 66, 67, 71, 74, 81, 83, 84, 90, 94, 95, 105, 106, 109, 110, 111, 114, 115, 119, 120, 122, 125, 126, 129
 ikiñüze, 45
 ikisi, 113
 ikisin, 111
 ikisinden, 38, 96
 ikisinüñ, 95
 iḫlīm, 48
 ikrām, 51, 53, 72, 81, 86, 87, 99, 106, 108, 111, 117, 118, 122, 131
 ikrāmđa, 74
 ikrāmın, 108
 ikrāmında, 79
 ikrāmından, 77
 ikrāmını, 108
 ikrāmlarına, 106
 ikrāz, 72, 131
 iksir, 26
 İksir-i Devlet, 34
 iḫtibās-gerde, 116
 iḫtidār, 87
 iḫtidārında, 32
 iḫtidārları, 130
 iḫtidāruña, 128
 iḫtifā, 70
 iḫtināh, 76, 126, 136
 iḫtiḫāf, 94, 106
 iḫtizā, 35, 103, 115, 121, 129
 iḫtizāđur, 137
 ilā-ḫāl, 36
 İlahe'l-`ālemīn, 110, 118
 İlahī, 44, 49, 59, 107, 124
 İlahīde, 137
 İlahīnuñ, 49
 İlahīye, 46, 53, 54, 133, 136
 İlahiyye, 52, 58
 İlahiyyeden, 57
 İlahiyyedür, 52
 ilā-rūḫihi, 34
 ilā-tavr, 36
 ilbās, 55
 ilcā, 33, 66, 77, 85, 86, 89, 118, 134
 ile, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 44,

- 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137
- ileyh, 70
ilhād, 64
ilhāh, 86
ilhāmı, 124
ilkā, 26, 34, 42, 60, 98, 99, 100, 103, 111, 114, 115, 119, 127, 130, 131
ilkāsın, 48
ilkāsıyla, 132
illā, 66, 85, 101, 125
ilticā, 41, 75, 135
iltifāt, 30, 51, 63, 80, 98, 106, 107, 117, 135
iltifāta, 101
iltifāt-āmiz, 107
iltifātdan, 28
iltifāt-engiz, 63
iltifātu, 130
iltihā, 42
iltihāk, 75, 84
iltihākı, 51
iltikāt, 31, 44
iltimās, 65, 102, 115, 128, 131
iltişām, 53, 122
iltizām, 61, 73
ilzām, 37, 39, 61, 73, 87, 96, 106, 114
îmā, 67, 117, 136
imāle, 82
imām, 42, 56, 64, 68, 135, 136
Îmām, 34, 55
Îmām Aḥmed-i Ḥanbel, 55
Îmām Ca'fer-i Şādiq, 64, 72
Îmām Gazzālî, 128
Îmām Ḥasanı, 135
Îmām Ḥasanuñ, 135
Îmām Ḥucceṭü'l-İslām, 96, 127
Îmām Ḥucceṭü'l-İslām, 34
Îmām Ḥüseynüñ, 135
Îmām-ı Ḥasan, 135
Îmām-ı Ḥucceṭü'l-İslām, 122
îmān, 53, 60, 74, 90, 102, 105, 113, 120, 129
îmāna, 45, 115
îmāndan, 116
îmāndur, 53, 64, 124, 131
îmānı, 53, 120
îmānında, 120
îmānla, 83
imdi, 70, 71, 91, 112, 115, 136
imiş, 65, 71, 72, 73
imkân, 66, 90, 105, 127, 131
imlā, 31
imrār, 33
imrûzi, 89
imsāk, 64, 107
imtidād, 69
imtiḥān, 96
imtiḥānāt, 57
imtinān, 71, 115, 135
imtināc, 43, 87
imtişāl, 69, 86, 111
imtiyāzı, 67
imtizāclarınuñ, 31
imzā, 37, 110
inā, 56, 77, 93
inbisāt, 49, 107, 118
inbisātdan, 117
inbisātu, 98
incāh, 37, 80, 104, 115, 118
incizāb, 39, 52, 72, 91
incizābum, 49
indifāc mndan, 132
infi'āl, 87, 94, 107
infişām, 43, 61, 77, 136
infişām-peziir, 43
inhidām, 77
inhidām-peziir, 92
inḥilāl, 88
inḥilāldan, 43
inḥirāf, 32, 56, 89
inḥirāfi, 32
inḥizāl, 88
inkār, 68, 90
inkāra, 73
inkāri, 90
inḫıbāzın, 125
inḫıṭāc, 28, 89, 91, 93, 102, 107, 132
inḫıṭāc'a, 88
inḫıyād, 86, 133, 134, 137
inkisār, 72, 88
inkisār-peziir, 118
inkişāf, 111
in'ām, 104, 108, 111, 132
in'āma, 56
in'āmlarında, 51
ins, 90
inşāf, 74, 84, 102
inşāfa, 89
inşāfdan, 82
insāniyyet, 95
inşā, 34
inşā'allāhu, 95
intibāh, 33, 54, 64
intihāsı, 32
intiḫāli, 90
intiḫālleri, 36
intisāb, 67
intisābı, 101
intiżām, 32, 58
intiżār, 94
inzimāmı, 126
inzi'ac, 92
inzivā, 94
inzivāda, 47
i'āde, 32
i'ānet, 52, 80, 89, 116, 119, 131
i'ānete, 40
i'āre, 72
i'cāz-ṭirāz, 109
i'dād, 45, 111, 123
i'lā, 125
i'lām, 111
i'lān, 55
i'lānda, 85
i'māl, 119
i'rāz, 55, 106
i'tāk, 137
i'tibār, 74, 129, 130, 136
i'tibāra, 29
i'tibārda, 26
i'tibāri, 129
i'tidāl, 82, 137
i'tidāldan, 134
i'tidāldur, 79
i'tikād, 54
i'tikāf, 119
i'tilāf, 48
i'timād, 63, 99
i'tirāz, 81, 116
i'tirāzından, 55
i'tizāl, 56
i'tizār, 56, 74, 88, 97, 110
i'tizāra, 99, 100
i'tā, 115, 125, 126, 132, 133
i'tāya, 131
îrād, 106, 108, 120, 123, 127, 128
irāde, 27, 34, 38, 58, 62
irādet, 87
irādete, 70
irādetiyle, 106
irāka, 69
irā'et, 125
îrās, 82, 126
irḥā, 94
irişdükde, 134
irişüp, 135
irsāl, 45, 84, 131, 132
irşād, 89
irşāda, 61
irşād-engiz, 89
irtiḥāl, 49
irtikā, 99
irtikāb, 49, 54, 61, 64, 69, 85, 87, 88, 96, 97, 114
irtikābında, 93
irtişā, 60
işābet, 60, 61, 101
işābeti, 82
işābetünden, 44
îşāl, 106
isāle, 42, 67, 81, 84

- isā'et, 75
 İ̄sār, 28, 51, 53, 68, 69, 70, 71, 72, 95, 98, 130
 işbāt, 30, 66, 72, 108, 128
 işbātda, 106
 ise, 49, 66, 72, 76, 85, 87, 91, 92, 101, 105, 108, 112, 122, 125, 130
 iseler, 72
 isem, 113
 iseñ, 105, 124
 iskān, 130
 İslām, 54, 59, 102, 113, 121
 İslāma, 107
 İslāmdan, 59, 120, 129
 İslāmdur, 129
 İslāmı, 120
 İslāmihi, 129
 İslāmiyye, 59, 101, 116
 ismā', 114
 ismine, 38
 isnād, 68
 is'āf, 65
 is'āfa, 84
 isrāf, 85, 92
 isrāfdan, 31
 işre, 70
 İstāde, 123
 istebrakī, 49, 110
 isterse, 100
 isterseñ, 101
 istibkā, 69
 isticāze, 68
 istidlāl, 34, 122, 135
 istifhām, 119
 istifsār, 40, 111, 117, 126
 istiġfār, 55, 97, 133
 istiġnā, 86
 istiġnāda, 56
 istiġbār, 94
 istiġdāmdan, 59
 istiġkāk, 135
 istiġkāka, 108
 istiġkākı, 54, 101
 istiġkākılarınna, 50
 istiġkār, 41, 60
 istiġlāf, 43
 istiġlāk, 58
 istiġsān, 122
 istiġzāda, 62
 istiġzāya, 132
 istiġāmet, 50, 78
 istilā, 90, 92
 istilāsından, 84
 istilzām, 104
 istimā', 74, 99, 107
 istimā'ide, 77
 istinās, 113, 114
 istinbāt, 119
 istinkāf, 51, 56, 89, 107
 istinşāk, 133
 isti'ārāt, 35
 isti'dād, 46
 isti'dādı, 54
 isti'fā, 56, 74, 99
 isti'fādan, 83
 isti'māna, 59
 istirāhat, 87
 istirāk, 114
 istirākāk, 59
 istiskāl, 86
 istişvāb, 85, 122
 istişāre, 31
 istişmām, 34, 133
 isti'tā'afidür, 85
 isti'tlā', 76, 112
 İşān, 66
 işā'a, 75
 işāret, 33, 36, 52, 60, 67, 69, 79, 84, 86, 106, 118, 119, 134, 136
 işāretinden, 78
 iş'ār, 39, 80, 117, 121, 122
 işte, 128
 iştibāh, 126
 iştidād, 79, 93
 iştidād-pezir, 91
 iştiġāl, 43, 120
 iştikā, 107
 iştirā, 125
 itāve, 59
 itdi, 28, 45, 46, 68, 70, 71, 77, 83, 86, 87, 92, 95, 103, 105, 114, 132
 itdigün, 48, 71
 itdigünden, 61
 itdigünüzde, 97
 itdiler, 68, 94, 110, 115, 121, 130, 134
 itdirile, 135
 itdügi, 38, 44, 49, 53, 54, 55, 68, 77, 81, 84, 87, 88, 97, 99, 104, 109, 111, 118, 119, 126, 135
 itdügiçün, 114
 itdügün, 64, 117
 itdügünden, 129, 136
 itdügün, 98, 113
 itdük, 86, 87, 137
 itdükçe, 44, 127, 131, 137
 itdükde, 32, 43, 46, 56, 58, 68, 70, 73, 74, 88, 90, 96, 101, 109, 112, 121, 124, 129, 130, 134, 135
 itdükden, 84, 98, 110, 122, 125
 itdükleri, 30, 45, 50, 53, 57, 58, 64, 72, 73, 84, 98, 104, 114, 120, 126
 itdüklerinde, 119, 122, 136
 itdüklerinden, 133
 itdüm, 28, 39, 86, 87, 126
 itdün, 113
 itdürdiler, 61
 itdürüp, 70
 itmām, 32, 43, 69, 107, 110, 137
 itmāmında, 137
 itme, 94, 113
 itmeden, 78, 107, 127
 itmedi, 107
 itmediler, 71, 120, 130
 itmedin, 96, 107
 itmedügi, 108, 137
 itmedükçe, 118
 itmedüm, 136
 itmege, 65, 87
 itmegi, 79
 itmek, 31, 32, 37, 50, 52, 56, 64, 68, 70, 71, 74, 80, 81, 85, 89, 94, 96, 97, 101, 113, 116, 121, 127, 131, 135
 itmekde, 99, 124
 itmekden, 79
 itmekdür, 79, 80, 89, 97, 99, 100, 119, 132
 itmekle, 29, 33, 38, 45, 46, 60, 64, 68, 80, 82, 130
 itmemek, 72
 itmemekdür, 104, 105
 itmemişdür, 71
 itmeñ, 79, 120
 itmesi, 75, 81, 125, 126
 itmesinden, 90
 itmeye, 44, 61, 77, 78, 85, 99, 102, 104, 105, 106, 133, 134
 itmeyeler, 35, 38, 104
 itmeyen, 41, 46, 120
 itmeyenlerün, 88
 itmeyesin, 70, 78
 itmeyesüz, 97
 itmeyüp, 55, 58, 61, 65, 67, 68, 70, 76, 78, 79, 82, 88, 105, 106, 107, 108, 113, 115, 122, 126, 131, 134, 136
 itmez, 38, 66, 68, 71, 133
 itmezdi, 93
 itmezlerse, 60
 itmezsin, 96
 itmiş, 49, 56, 66, 68, 76, 82, 97, 108, 114, 119, 124, 128, 129
 itmişdi, 75, 79, 103
 itmişdür, 48, 62, 89, 92, 105, 107, 109, 119, 125
 itmişler, 53, 72, 81, 106, 119
 itmişlerdür, 36, 40, 55, 66, 73, 76, 89, 106, 119, 122, 125, 126, 132, 135
 itmişsin, 84
 itmiyeler, 78, 135
 itmiyesüz, 100
 itseler, 37, 51
 itsün, 77
 itsünler, 41, 81
 ittifaq, 73
 ittifaqa, 60
 ittifaqen, 90
 ittifaqımızda, 79

ittihād, 39, 66, 99, 122
 ittiḥāda, 66, 85
 ittiḥādı, 73, 91
 ittiḥādları, 43, 90
 ittiḥāz, 38, 39, 45, 70, 88, 107, 130
 ittikā, 94
 ittişāf, 55
 ittişāfi, 104
 ittişāl, 79, 132, 135
 ittişāluñ, 132
 itā'at, 81, 86, 133, 134
 itā'atdur, 87
 itfā, 61, 80
 iyāb, 121
 izā, 65, 74, 80, 116
 izāḥ, 34
 izāka, 85, 101
 izāle, 42, 65, 66, 72, 77, 83, 92, 93, 96, 104, 109, 111, 119, 130
 izāleleri, 130
 izāleye, 72
 izā'at, 78
 izdiḥām, 39, 42
 izdirā, 74, 76
 izdivācda, 66
 izdivācum, 115
 izdiyād, 80, 93
 izhār, 27, 55, 70, 73, 77, 81, 84, 85, 97, 104, 113, 116, 122, 123, 130
 izhārda, 63
 izid, 27
 izmiḥlāl, 80
 iz'an, 37, 63, 64, 65, 70, 77, 82, 90, 115, 124
 iz'anı, 109
 iz'anuma, 121
 'ibād, 38
 'ibādāt, 37, 46, 108, 109, 134
 'ibādātda, 132
 'ibādātdan, 109
 'ibāddan, 55
 'ibādet, 42, 45, 51, 52, 120
 'ibādet-āmiz, 52
 'ibādeti, 42
 'ibādetkār, 43
 'ibādımızuñ, 136
 'ibādu'llāh, 33
 'ibādu'llāha, 103
 'ibāduñdan, 102
 'ibārāt, 35
 'ibāret, 115
 'ibāretdür, 45, 52
 'iber, 76
 'iber-bīnūñe, 110
 'ibret, 43, 109, 115, 127
 'ibret-nümālarıdur, 43
 'ibret-nümün, 109
 'idād, 121
 'idāsāda, 32
 'iffet, 42, 43, 114

'iḳābı, 113
 'ilāc, 65, 125
 'ilāc-peżir, 82
 'ilel, 41, 54, 84
 'illet, 44, 50, 66, 73, 100
 'illiyyın, 48
 'illiyyından, 36
 'ilm, 49, 56, 117
 'inād, 43, 70, 86, 88
 'ināından, 43
 'inān, 37, 43, 76, 79, 94
 'inān-der-'inān, 37
 'inān-keşide, 43
 'inān-riz, 76
 'ināyet, 30, 33, 44, 50, 72, 95, 104, 126, 128
 'ināyetin, 78
 'inda'llāhi, 112
 'inde't-taḥkik, 54, 82
 'irfān, 33, 100
 'irfāna, 31
 'irfānuñ, 31
 'İsā, 46, 62, 75, 118
 'işar, 51
 'İsī, 29
 'işmet, 43, 114
 'işmet-ayınuñ, 106
 'işmetin, 112
 'işmet-penāh, 99
 'işmet-sıfātuñ, 125
 'işyān, 88, 96, 113
 'işyāna, 54
 'işyānda, 110
 'işyāni, 54
 'itāb, 33, 56, 97, 113, 115
 'itāb-āmiz, 130
 'itābda, 97
 'itābuñuz, 97
 'ivaz, 58
 'izāmdan, 32
 'izār, 112
 'izār, 48, 112
 'izz, 42, 111
 'izzet, 105
 'izzetihı, 33
 'izzetlerinde, 106
 'izzet-müfād, 119
 'izzetümde, 46
 'izzetümden, 47

J

jāj-ḥādan, 64
 jāj-ḥāy, 81

K

k'odur, 27
 ḳabā, 40, 51
 ḳabāçe, 61
 ḳabāḥat, 64, 75

ḳabāḥati, 130
 ḳabā'ih, 85
 ḳabih, 73, 74, 84
 ḳabıl, 50, 117
 ḳabıldendür, 106
 ḳabilesi, 117
 ḳabılinden, 50, 91
 ḳabılindendür, 60, 92
 ḳabın, 66, 125
 ḳablehu, 120
 ḳabr, 128
 ḳabül, 26, 29, 32, 39, 46, 50, 63, 65, 70, 73, 74, 82, 85, 88, 97, 99, 104, 107, 113, 115
 ḳabülden, 56
 ḳabüle, 29, 30, 46, 97
 ḳabüli, 78
 ḳabülinden, 59
 ḳabülleri, 33
 ḳabülünde, 56
 ḳabüsü, 85
 ḳabzü'l-ervāḥ, 68
 ḳaç, 37, 86
 ḳadar, 69, 72, 84, 88, 110, 117, 119
 ḳadardur, 101
 ḳaddes'allāhu, 65
 ḳaddesa'llāhu, 65, 88, 120
 ḳadem, 34, 38, 55, 68, 72, 86, 92, 121, 124, 125, 127
 ḳademine, 135
 ḳademlerin, 52
 ḳadem-nih, 72
 ḳademüm, 129
 ḳader, 54
 ḳadḥ, 73
 ḳādī, 32
 ḳādī'l-ḥacāt, 97, 111
 ḳādī'l-ḥacātı, 109
 ḳādīmī, 96
 ḳādir, 48, 65, 105, 111, 136
 ḳadr, 78, 131
 ḳāf, 44
 ḳāffe, 39, 40, 105
 ḳāfil, 76
 ḳāfile, 57, 86, 87, 130
 ḳāfile-sālār, 57, 87
 ḳāfile-sālārı, 86
 ḳāfirāne, 59
 ḳāfirı, 78
 ḳāgaz, 63
 ḳāḥ, 48
 ḳahhār, 110, 136
 ḳahhārı, 43, 54, 58
 ḳahhārıden, 39
 ḳahhārıden, 102
 ḳahr, 41, 43, 56, 58, 63, 82, 92, 98, 102, 134, 135, 137
 ḳahr-endāz, 103
 ḳahriyyede, 113
 ḳal, 91
 ḳāl, 58

- ala, 29, 62
 alak, 98
 alan, 94, 111
 alb, 41, 42, 43, 45, 49, 113, 123, 126
 alben, 70
 albi, 115
 albimüzle, 117
 albine, 95
 albini, 43
 alb-rā, 41
 aldı, 110
 aldıgından, 74
 aleb, 26, 31, 64, 73, 124
 älebe, 76
 alem, 26, 32, 34, 40, 49, 65, 96, 105
 alemi, 29
 alem-arī, 26, 65
 alem-rev, 117
 ālīb, 35
 ālīben, 70
 ālīl, 66, 86, 131
 ālīlü'l-bizā'a, 34
 ālīlü'l-müfād, 35
 alma, 101
 almayup, 58, 110, 112
 almaz, 126
 al', 103
 alup, 43, 107
 alur, 79, 132
 kām-başı, 30
 āmet, 91
 kāmīl, 32, 119
 kāmīne, 33
 kāmkar, 103
 kāmkarā, 110, 130
 kām-nih, 75
 am', 103
 kām-rānī, 33, 62
 kām-rānīde, 29
 kām-rānīleri, 48
 kām-yāb, 73, 103
 kān, 31, 51, 71
 anā'at, 72
 and, 125
 anda, 118
 andedür, 41
 kāne, 41, 67, 102, 108
 anğı, 75, 118, 120
 anğımız, 86
 anğısı, 100, 122, 132
 anğısidur, 127
 kānūn, 56, 64, 74
 ānūn, 42, 62, 69, 74
 ānūn-nūvīsān, 124
 ka'beteyn, 66
 Ka'bu'l-Abārdan, 124
 ā'ide, 55, 56, 67, 76, 81, 82, 89, 95, 96, 100, 124
 ā'idesini, 46
 ā'ideyi, 121
 ā'idü'l-ceys, 57
 ā'im, 67
 kā'ināt, 32, 39, 40, 103, 106, 109, 110, 113, 132, 135
 kā'ināta, 98
 kā'inātında, 120
 kā'inātdandur, 44
 kā'inātuñ, 109
 a'a'a, 39
 a'r, 123
 kār, 43, 45, 55, 68, 70, 76, 92, 99, 102, 111, 113, 130, 136
 kārā, 43, 133
 arābet, 44, 96, 129
 arār, 31, 43, 67, 71, 76, 81, 86, 87, 88, 93, 96, 99, 123, 126, 130
 arār-dāde, 104
 arārgāh, 36
 arārgāhi, 43
 arārgāhları, 48
 kārban, 64, 66
 kārda, 112
 kār-dān, 89
 kāredür, 91
 kārgāh, 65
 kārger, 82, 86, 88, 89
 kār-hāne, 52
 arındaımı, 75
 arındalarıñuz, 97
 arīb, 137
 arīn, 32, 47, 62, 66, 75, 125
 arīnin, 64
 arīninūñ, 65
 arīnü'l-abūl, 34, 70, 122, 133
 arīr, 41
 arīrü'l-ayn, 119
 ar', 72
 kārūña, 70
 aşaba, 66
 aşabü's-sab, 42
 aşāvet, 119
 aşāyid, 30
 aşd, 37, 58, 66, 102
 aşden, 105
 āşır, 62
 āşırı, 62
 kāsīd, 78
 aşīde, 80, 113
 kāsīdū'l-iz'āndan, 81
 aşr, 38, 48
 atlüme, 69
 atār, 121
 atarāt, 44, 81, 126
 atıbe, 69
 atıbe, 39, 46, 67, 75, 104
 atı' u'l-ır, 72
 atıfe, 98
 at', 31, 37, 86, 87, 89, 103, 108, 112
 at'ā, 44, 52, 91
 at'en, 101
 atre, 97
 avādiden, 96
 avāfil, 36, 71
 avānīn, 51, 57
 avā'id, 57, 133
 avāzīb, 59
 avī, 42, 53
 avī-bat, 42
 avl, 46, 56, 82
 avlen, 74, 78, 86, 116, 126
 avli, 122
 avliyye, 57, 81
 avm, 46, 100, 127
 avmin, 65
 ayd, 59, 93, 94, 110, 115, 120, 121, 133
 aydna, 127
 ays, 136
 ays bin 'Aımdan, 136
 ayyūm, 125
 azā, 54, 66, 68, 78, 87, 91, 92, 137
 azf, 76
 azıyye, 58, 76, 111, 136
 kebidī, 77
 keder, 111, 130
 kederi, 127
 kef, 31, 44, 54, 86, 90, 94, 105, 107, 114, 121, 124
 kefāle, 72
 kefen, 82
 kefere, 59
 keff, 43, 106
 keffāret, 49, 125
 keh-keşāna, 41
 keh-rübā, 77
 kej-düm, 82
 kej-dümüñ, 82
 kelāl, 94
 kelām, 31, 34, 39, 51, 55, 74, 77, 78, 83, 99, 105, 106, 108, 109, 114, 116, 117, 118, 121, 123, 131, 134, 135
 kelāma, 61
 kelāmi, 35, 79, 102, 107
 kelāmından, 85
 kelāmını, 65, 73, 121
 kelāmları, 46
 kelāmlarına, 120
 kelāmlarından, 34
 kelāmlaruñ, 39
 kelbine, 129
 kelef, 44
 kelimāt, 34, 49, 91, 97, 99, 102, 113, 117, 126
 kelime, 54, 102
 Kelīmu'llāh, 124
 kelle, 70
 kellelerin, 68
 ke-mā, 41, 42, 49, 50, 58, 80, 81, 121
 ke-mā-kān, 93

- kemâl, 27, 46, 53, 78, 80, 81,
 85, 87, 105, 106, 111, 118,
 129
 kemâlât, 33
 kemân, 60, 78
 kemân-küre, 60
 kemer, 43
 kemer-beste, 86
 kemhâ, 83
 kemîne, 28, 30
 kemîngâh, 87
 kemiyetinden, 80
 kemter, 52, 64, 75, 100, 136
 kemtere, 71
 kenâr, 135
 kenâra, 107
 kenârda, 94
 kenâre, 44
 kenâre-gîrân, 85
 kendi, 32, 43, 45, 55, 58, 67,
 70, 71, 73, 75, 81, 88, 89,
 96, 101, 102, 106, 108, 110,
 112, 114, 116, 126, 128,
 130, 134, 136, 137
 kendilerün, 61
 kendime, 45
 kendimi, 88
 kendin, 32
 kendini, 123, 128
 kendiñi, 47, 78, 94
 kendiñüze, 45, 111
 kendü, 79, 96, 128
 kendüde, 86
 kendüden, 67, 95, 102
 kendüler, 60, 72, 136
 kendülere, 101, 133
 kendülerin, 101
 kendüme, 39, 45, 70
 kendüñe, 88
 kendüsin, 101
 kendüye, 38, 87, 93, 96, 102,
 106, 120
 kendüyi, 41, 100, 101
 kerâhet, 59, 61
 kerâhiyyet, 112
 kerâmet, 31
 kerem, 39, 40, 64, 75, 100,
 106, 134, 135
 keremden, 130
 keremdür, 30
 kereme, 105
 keremkâra, 51
 keremkârûña, 71
 kerem-peyvestlerin, 122
 kerem-peyvestlerine, 105
 kerem-şi'ârûñi, 39
 kerîm, 45, 95
 kerîmânenüñ, 57
 kerîme, 55, 59, 96, 105, 116
 kerîmelerin, 123
 kerîmeyi, 72
 kerîmi, 106
 kerîmüñ, 86
 kerre, 61, 74, 126
 kerrema'llâhu, 71, 105
 kerremma'llâhu, 81
 keşâfet, 62, 124
 kesb, 50, 71, 101, 133
 keşîr, 56, 66, 86
 keşîre, 111
 keşîrû'z-zârar, 130
 keşîrû'z-zihâm, 35
 keşîrûñ, 130
 kesr, 49, 100
 keşret, 47, 79
 kesûñ, 98, 108
 keş-â-keş, 43, 67
 keşf, 80, 109
 keşîde, 38, 87, 93, 111, 129
 keşti, 31, 85
 keşti-nîşin, 31
 keşudâyî, 64
 ketm, 73, 75, 78
 kevâkibe, 87
 kevkeb, 31
 kevn, 37
 kevn, 27
 kevsel, 31
 keyf, 66
 keyfe-yeşâ, 103
 keyfiyyet, 33, 50, 77, 124
 keyfiyyeti, 93
 keyfiyyetinden, 115, 127
 kezâ, 66, 70, 133
 ke-zâlik, 40, 46, 54, 98, 101,
 116, 118, 120, 122
 kezîm, 58
 kezme, 123
 kezzâb, 64
 kıdvetü'l-ibrâr, 72
 kııl, 47, 70, 95, 108, 110, 132,
 133
 kııla, 42, 43, 79, 82, 95, 101,
 137
 kıılâde, 95
 kıılalar, 66, 72, 134
 kıılam, 68, 86
 kıılanlar, 108
 kıılasın, 76
 kıılavüz, 92
 kııldı, 45, 49, 56, 68, 70, 87,
 107, 113, 121, 130
 kııldılar, 75, 96
 kııldıqça, 85, 116
 kııldıqları, 38
 kııldıqlarında, 36
 kııldum, 86
 kııldıñ, 113, 115
 kııldıñuz, 45
 kıılma, 74, 81
 kıılınca, 42
 kııldı, 32
 kıılınmağla, 26
 kıılınmağ, 124
 kıılınmayup, 59
 kıılınmışdur, 34, 77
 kıılınup, 34, 54, 124
 kıılınur, 39
 kıılınurmuş, 83
 kıillet, 62, 100
 kıılmadan, 78
 kıılmadın, 32
 kıılmağla, 42, 43, 131
 kıılmağ, 51, 59, 60, 76, 101,
 136
 kıılmağdan, 51
 kıılmağdur, 85, 111
 kıılmañ, 79
 kıılmaya, 38, 42, 120, 135
 kıılmayup, 78, 135
 kıılmaz, 101
 kıılmış, 38, 76
 kıılmışlar, 76
 kıılmışlardur, 53, 56, 76, 100,
 106, 108, 124
 kıılsalar, 58
 kıılsuñ, 46
 kıılunur, 95
 kıılup, 30, 38, 40, 42, 43, 45,
 54, 55, 64, 69, 70, 74, 75,
 76, 77, 78, 84, 86, 87, 91,
 93, 94, 97, 98, 102, 107,
 108, 110, 112, 116, 124,
 130, 135
 kıılur, 55, 101
 kıılurlar, 67
 kıılurlardı, 53, 100, 123
 kıınâ, 47
 kıırâbe, 113
 kıırâ'at, 125, 135
 kıırâ'atı, 125
 kıırq, 93, 129
 kıırqar, 129
 kıısım, 35, 53, 66
 kıısmet, 122
 kıısmı, 35, 50, 66
 kıısmına, 51, 53
 kııt' a, 26, 33
 kııt' ası, 51
 kııyâm, 107, 122, 124
 kııyâmet, 40
 kııyâmetde, 40, 41, 111, 119,
 129
 kııyâmetden, 41
 kııyâmına, 123
 kııyâs, 62, 102, 113, 134, 136,
 137
 kibâr, 32, 73, 74, 77, 83, 98,
 100, 105, 118, 121, 122,
 123, 129, 134, 135
 kibârdur, 62, 75, 130
 kibârı, 34
 kibr, 101
 kifâye, 123
 kifâyet, 123, 130
 kııl ü kıale, 35
 kıılîm, 113
 kıılîm-pâreyi, 87
 kıılîk, 26, 29, 64, 103, 117, 119

kim, 27, 47, 81, 84, 101, 105,
111, 112, 114, 123, 135
kime, 105, 120, 121
kimesne, 100, 104, 105, 108,
132
kimesneden, 123
kimesnedür, 102
kimesnelere, 117
kimesnelerle, 65
kimesnelerüñ, 107
kimesnenüñ, 129
kimesneye, 122
kimler, 102, 111
kimlerdür, 40
kimlere, 134
kimse, 82, 133
kimsin, 94, 126
kimüñ, 74
kimüñle, 62
kimyâ, 26, 30
Kîmyâ-yı Sa'âdet, 32, 34
kîn, 39, 46, 59
kinâye, 137
kînever, 76
kirâm, 51, 74
kirâmdan, 53, 61, 71, 135
kîrâf, 126
kirdâr, 91
kirdârlarına, 60
kirdârlarında, 64
Kirdgâr, 97, 112
Kirdgârî, 36
kîse, 64, 73, 78
kitâb, 30, 32, 35
kizb, 78, 108
k'ar, 89, 95
qomayup, 92, 105
qonılmamak, 59
qoyup, 86
kör, 63
qubbe, 39, 62, 82, 104
qubür, 127, 128
küçede, 107
quddâm, 129
quddise, 34, 72, 122, 127, 128
küdegân, 106
qudret, 30, 52, 53, 85, 111, 119
qudretüm, 32, 70
qudsiyye, 109
qudüm, 117, 120, 122, 127
qıfl, 43
qıflımı, 69
küh, 67, 81, 98
küh-efken, 67
kühistâna, 98
qullâb, 39, 136
qulle, 77
qulüb, 46, 47, 48, 113, 119,
124, 129
qumâr-bâzî, 31
küpâl, 54
kür- dilân, 57
Qur'ân, 113

qurb, 46, 53, 101
qurbân, 32, 91
qurbet, 62
qurş, 83
qurtuldu, 127
qurta, 107
quşür, 49, 73, 76, 81, 82, 100,
110
quşürdan, 59
quşürını, 77
küşe, 31, 33, 63, 73, 87
küşede, 94
küşe-gır, 31, 63
küşesîdür, 112
küşiş, 43, 63
küteh-âsfinlerüñ, 51
kütvâl, 77
qıtb, 31, 78
qıttân, 46
qıvâ, 62, 84, 100
qıvâya, 91
qıvvet, 30, 42, 53, 66, 93, 113,
126
qıvvetden, 81
küyında, 52
küz-püşt, 134
kübrâ, 32
küfir, 54
külab, 124
külah, 117
külahımı, 28
küleh-küşe, 31
külfе, 86, 100
külfet, 88
külfе, 26, 83
külliyyeti, 52
künc, 47, 64, 94, 95
küncide, 57
küngüre, 48, 76
küre, 58, 85
küremâ, 50, 66
küreng, 42
kürî, 70
kürsî, 39
kürsiler, 40
küstâhî, 56, 90, 96, 107
küstâhîlerin, 113
küstâhînüñ, 55
küştegân, 68
kütüb, 32, 73, 109, 134
kütübde, 120

L

lâ-büdd, 38, 49, 54, 77, 95, 97,
118, 121
lâ-cerem, 99
lafza, 80
lağv, 58, 128
lağde, 39
lâhık, 51
lağm, 125

lağza, 30
lağzaten, 69
lâ-ilâhe illâ'llâh, 126
lâkin, 31, 50, 61, 84, 85, 122,
123, 129, 134
lâl, 28
lâlâyân, 52
lâ-mahâle, 116
lâ'imden, 46
la' l, 31
la' lîn, 58
la' n, 61, 62
la' net, 62, 117
la' net-me'âbuñ, 112
lâ'ubâlî, 61, 113
lâ'ubâlî-nihâd, 61
laţif, 34, 45, 111
laţife, 56, 98
laţifedür, 82
laţifi, 83
laţiflerin, 73
laţma-zen, 62, 113, 116
lây, 113
lâ-yefhemden, 57
lâ-yefî, 33
lâyih, 109
lâyık, 48, 66, 67, 71, 77, 96,
102, 105, 108, 123, 129,
136
lâyıkdur, 102
lâyihâ, 56
lâ-yuğşâdır, 132
lâzım, 30, 31, 34, 36, 43, 55,
68, 71, 73, 75, 81, 83, 85,
86, 87, 88, 91, 92, 93, 96,
101, 105, 112, 119, 127,
129, 133, 135
lâzımdur, 54, 55, 58, 59, 60,
62, 66, 72, 73, 76, 78, 82,
88, 89, 90, 104, 105, 123,
131, 133, 136
lâzıme, 35, 51, 53, 54, 64, 72,
81, 92, 116, 123, 127, 131,
136
lâzimesi, 67, 131
lâzimesin, 63, 72
lâzımeye, 59
lâzımu'l-İslâm, 105
lâzımu'l-vikâye, 73, 117
lâzımu'l-inkıyâdı, 86
leb, 29, 42, 103
lebân, 71
leb-cünân, 128
leb-rîz, 29, 42
leccâcdan, 73
lehe, 97
lehib, 91, 93
lehv, 56
lek, 45
leked-zede, 54, 86, 94
leme'ân, 34
leme'ât, 50

lemḥatü'l-başarı, 69
 lenger-endâz, 31, 85
 le'âlî, 38, 78
 le'im, 63, 75, 116
 leḥâfât, 35
 lev, 67, 69
 levâhık, 74, 98
 levâzım, 49, 93, 94, 107, 134
 levâzımın, 134
 levḥ, 38, 65, 77, 107
 levḥ-dilden, 77
 levlāk, 71
 levm, 46, 88, 114
 lev'a, 80
 levş, 54, 60, 63, 89, 112, 114
 leyāl, 90
 leyl, 119
 leyyin, 131
 lezizü'l-feḥvâyı, 115
 lezzet, 79
 li'llâh, 38, 41, 43, 44, 45, 46,
 54, 70, 88, 92
 li'llâhi, 45, 68, 86, 94, 123
 li'llâhi'l-müte'âl, 125
 libās, 48, 51, 54, 83, 114
 libāsuñda, 82
 li-ecl, 129
 li-eclî, 40
 li-fiskıhi, 55
 li-ğarażın, 37
 liḥāfe, 56
 li-iḥşāi, 33
 liḳā, 46, 127
 liḳāları, 46
 li'am, 105, 117
 li-'iṣyānihi, 55
 lisān, 34, 78, 88, 115, 123
 lisāna, 73, 115
 lisāndan, 97, 117
 lisānında, 74
 lisānından, 102
 li-şānihi, 86
 li-tarş'ı, 33
 liyāḳat, 50
 lüle, 44, 81, 84
 lu'b, 56
 lu'bet-bāzî, 55, 66
 lu'm, 63
 luṭf, 41, 42, 44, 49, 51, 70, 75,
 80, 82, 105, 108, 109, 116,
 124, 132, 134, 135
 luṭfi, 82
 luṭfından, 132
 lücce, 33, 76
 lüḥüm, 102, 136
 lü'lü, 31
 lü'lü'-bār, 110, 128
 lü'lü'-pāş, 128
 lüşükdan, 119
 lüyüş, 52
 lüzüm, 67, 117, 119
 lüzümü, 82
 lüzümün, 45

lüzümünden, 75

M

mā, 28, 30, 31, 33, 43, 44, 47,
 49, 50, 53, 62, 65, 67, 80
 mā-beyne, 43
 mā-beyni, 111
 mā-bihi'l-ibtihāc, 92
 mā-cerā, 70
 mādde, 55, 75, 81
 māddeñüñ, 131
 māddeşi, 134
 māder, 61, 65, 108, 128, 134
 mādere, 133
 māderüm, 109, 133
 māderümdür, 128
 māder-zād, 65
 māfāt, 128
 mā-fi'l-bālumdur, 70
 mağfiret, 45, 49, 98, 129
 mağfiretümde, 41
 mağfür, 112
 mağlaṭa, 35
 mağlüb, 78
 mağribe, 87
 mağrifet, 111, 119
 mağrür, 57, 64
 mağz, 103
 māh, 39, 42, 90
 māha, 87
 maḥabbet, 37, 40, 45, 47, 48,
 49, 50, 52, 53, 54, 58, 60,
 66, 68, 72, 77, 79, 80, 91,
 95, 96, 99, 109, 122
 maḥabbetde, 95, 99
 maḥabbeti, 51, 80
 maḥabbetinde, 90
 maḥabbetinden, 93
 maḥabbetleri, 73
 maḥabbetlerinden, 53
 maḥabbetu'llāhdan, 53
 maḥabbetüm, 40
 maḥabbetüñ, 91
 maḥabbetüñden, 80
 maḥābīb, 43, 95
 maḥalinde, 115
 maḥall, 119, 128, 130
 maḥallāt, 94, 112
 maḥallde, 62, 85, 110, 115,
 128, 131
 maḥallden, 134, 136
 maḥalle, 35, 50, 127
 maḥallerde, 34, 124
 maḥallerinde, 59
 maḥallesinüñ, 52
 maḥallinde, 57
 maḥallinden, 103
 maḥāric, 82
 mā-ḥaşal, 44
 maḥbüb, 52, 71, 90, 96, 107
 maḥbübe, 114

maḥbübu'l-ḳulüb, 32
 maḥbübüñ, 54
 maḥdüm, 38, 58, 89, 120
 maḥfaza, 57
 maḥfi, 71, 77, 124
 maḥfil, 121
 maḥfüzda, 38
 māhî, 41
 māhî, 49, 74
 māhiyyet, 57, 76
 maḥkî, 73
 maḥkiyye, 77
 maḥküm, 136
 maḥlük, 52, 64
 maḥmedet, 30
 maḥmül, 107
 maḥrem, 76
 maḥrüm, 56, 84, 85, 93, 101,
 105, 117
 maḥrür, 91
 maḥrüsü'l-ḥavālî, 112
 maḥrütî-şifat, 85
 maḥşül, 38, 80, 91, 106
 maḥşüş, 55, 111
 maḥşüşa, 66, 129, 131
 maḥşüşasından, 52
 maḥşerden, 39
 maḥv, 84
 maḥz, 37, 39, 45, 53, 57, 58,
 62, 75, 87, 94
 maḥzā, 52
 maḥzün, 127
 maḥzür, 60, 123
 maḥzüz, 84, 100, 123
 mā-ibtihācce'd-dehrü, 33
 maḳābirden, 127
 maḳābiri, 128
 maḳāl, 34, 35, 73
 maḳālāt, 107
 maḳāle, 94
 maḳāllerinden, 34
 maḳām, 35, 38, 49, 111, 117,
 137
 maḳāmāt, 36
 maḳāmı, 81, 111
 maḳāmına, 32
 maḳāmında, 42, 67
 maḳāmındadır, 66, 67, 137
 maḳārih, 57
 maḳarr, 36, 95
 maḳbere, 128
 maḳberesin, 128
 maḳbü, 34, 46, 71, 102
 maḳbüle, 57, 65
 maḳbülenüñ, 67
 maḳbüleñüzi, 75
 maḳbüüm, 114
 maḳdür, 32, 44, 95, 119, 129
 maḳdüddür, 61
 maḳdüri, 131
 maḳdürrin, 28
 maḳdürrin, 116
 maḳdürrarın, 53

- maḫhūr, 137
 maḫhūriyyetlerin, 57
 maḫrūn, 46, 73
 maḫşadgâhından, 44
 maḫşūd, 56, 62
 maḫşūdūñ, 68
 maḫşūr, 118
 maḫūle, 29, 31, 34, 46, 47, 51,
 56, 61, 64, 66, 75, 77, 82,
 83, 84, 86, 88, 94, 97, 101,
 103, 109, 110, 117, 133
 maḫūleler, 55
 maḫūlelerle, 63
 maḫūlenūñ, 55, 114
 maḫūlesi, 70, 84, 124
 maḫūlesidür, 66, 95
 maḫūlesinden, 66, 82
 maḫūleye, 86, 119
 maḫūleyi, 96
 maḫzi'l-merâm, 72
 māl, 34, 50, 53, 62, 70, 84, 132
 māl-â-māl, 34, 62, 70
 māl-lâ-ya'niye, 31
 māl-dirîg, 68
 māl-lezime, 72
 mālma, 102, 116
 mālde, 124
 mālîk, 100
 mālîkânesin, 67
 mālîkü'l-mülk, 52
 mālîş, 125
 mālîyye, 50, 116
 mālîyyede, 40
 mālîyyenūñ, 51
 māl-perest, 118
 māl-melek, 28, 53
 māl-meleke, 70
 māl-meleklerin, 53
 māl-naḫnū, 50
 mancınîk, 88
 mânend, 39, 70, 83
 mâni', 51, 80, 87, 92
 mâni' iyyetin, 51
 mâni' ü't-ta'yr, 35
 mâni' yyeti, 91
 mañşıb, 45, 87
 mañşüş, 104, 113
 mañtaḫatu'l-bürüc, 31
 mañtūḫ, 101
 manzūme, 73, 121
 manzūmeḫâ, 30
 manzūr, 104, 137
 ma' a, 96
 ma' âdından, 127
 ma' a-hazâ, 65, 115
 ma' an, 74
 ma' ânî, 26, 28, 84, 121
 ma' ânîdendür, 116
 ma' ârifden, 32
 ma' ârifdür, 28
 ma' aşıyyet, 96
 ma' aşıyyetde, 114
 ma' aşıyyetin, 96
 ma' aşıyyetine, 114
 ma' âşi, 54, 60, 61, 96
 ma' âşide, 49
 ma' âşiden, 114
 ma' âşinūñ, 113
 ma' âşi-verzân, 61
 ma' âş, 57, 72
 ma' âşların, 73
 ma' âyibūñuz, 112
 ma' âyib, 57, 111
 ma' âyibden, 74
 ma' âyibe, 85
 ma' âza'llâh, 32, 92
 ma' cūn, 101
 ma' delete, 29
 ma' delete, 29
 ma' düd, 108
 ma' düddür, 50, 98, 128
 ma' düdeden, 67
 ma' en, 81
 ma' hūde, 67, 74
 ma' hūdını, 69
 mâ'il, 110
 ma' iyyet, 37, 93, 111
 ma' küñ, 66, 82
 ma' lüm, 34, 39, 50, 54, 62, 65,
 66, 77, 85, 88, 90, 97, 101,
 104, 115, 117
 ma' lümdür, 136
 ma' lümları, 35
 ma' lümum, 122
 ma' lümüñ, 128
 ma' mūr, 49, 73, 98, 115
 ma' müre, 94
 ma' müreye, 94
 ma' nâ, 30, 34, 41, 50, 65, 83,
 93, 96
 ma' nâ-âşnâya, 35
 ma' nâları, 115
 ma' nâların, 114, 137
 ma' nâsı, 46, 132
 ma' nâya, 57
 ma' nâyı, 108, 119, 136
 ma' nen, 50, 63
 ma' rifet, 30, 35, 100
 ma' rifeti, 28
 ma' rûf, 53, 104, 117
 ma' rûfdür, 72
 ma' şiyet, 49
 ma' şiyetleri, 61
 ma' şer, 39
 ma' şük, 95
 ma' şüş-tabr' atun, 77
 ma' tūf, 74
 mâ'u'l-verd, 44
 ma' zeret-ḫ'âḫî, 74
 ma' zül, 57
 ma' zūr, 91
 ma' zürda, 83
 mâr, 79, 82, 119
 maraž, 66, 91, 107, 125, 126
 maraži, 126
 mâr-dendân, 79
 marîz, 124
 mârrü'l-beyândan, 52
 māl-şadaḫ, 30
 māl-şadaḫdur, 62, 102
 maşbüñ, 77
 maşdar, 27
 maşdür, 91
 māl-selef, 49
 māl-sivâyı, 47
 maşlaḫat, 62, 69, 81, 94, 107,
 109
 maşlaḫatı, 135
 maşlaḫatına, 43
 maşlaḫatuñ, 70, 80, 108, 137
 maşnū', 53
 maşnū' dur, 48
 maşrûf, 34, 52
 maşün, 37, 43, 46, 74
 maşündür, 59
 maşrıḫdan, 87
 matbü' a, 74
 mâtem-zedeye, 127
 maḫyâ, 36
 maḫr, 87
 maḫla', 27
 maḫlûb, 90
 maḫlûbân-râ, 47
 maḫlûbı, 68
 maḫrûd, 63, 108
 mâye, 30, 38, 42, 45, 63, 92,
 112
 māl-yeteḫallelden, 93
 mažâlîm, 119
 mažâmîn, 46, 119
 mažarrat, 64, 102, 119, 130
 mažarrat-engîze, 64
 mažarratımı, 130
 mažarratına, 116
 mažarrat-resân, 102
 mažaz, 69
 mažbüñ, 35
 mažhar, 47, 54, 57, 59, 73,
 105, 106, 108, 111, 115,
 116, 117, 118, 123, 130,
 132
 mažharı, 57
 mažîk, 41, 72, 130
 mažleme, 110, 111
 mažlemekâra, 42
 mažlüm, 110, 119
 mažlûma, 110, 119
 mažlümünden, 68
 mažlümîni, 42, 68
 mažlümüñ, 109
 mažmün, 31, 34, 35, 38, 40,
 42, 44, 48, 49, 58, 67, 73,
 83, 96, 97, 109, 114, 123
 mažmûni, 37, 51, 110, 124,
 136
 mažmünün, 80, 134
 mažmününe, 60, 71
 mažmününde, 61
 mažmünıyla, 32, 124

- maẓmūn-tirāş, 31
 mebdā, 56, 80, 107, 114
 mebgūz, 54, 80
 mebhāş, 73, 76
 mebtlerinden, 134
 meb'ūs, 46
 mebsūt, 108, 124
 mebzül, 60, 68, 105
 mecāl, 62, 87, 88, 112
 mecālleri, 60
 mecāmi', 50
 mecārī, 58
 mecāz-ālūdi, 93
 mecāzī, 53, 95
 mecāziden, 93
 mecbūr, 52, 63
 mecerreyi, 87
 meclis, 46, 78, 98, 107, 116,
 117, 120, 121
 meclüvve, 81
 mecmā', 82
 mecmū', 37, 53, 104, 110
 mecmū'a, 61, 91
 mecnūn, 32, 92
 mecrā, 107
 meczūb, 32
 medār, 27, 45, 91
 medd, 31, 40
 mede'l-eyyām, 31
 meded, 98
 meded-res, 116
 meder-endāzān, 58
 medfūn, 128
 medh, 30
 medhūş, 29, 94, 113, 137
 medīh, 26, 73
 medlül, 34, 43, 102, 134
 medlūli, 29, 59, 67, 74, 96, 124
 medlūlına, 30
 medlūliyla, 125
 medlūlin, 122
 med'uvvun, 97
 medrese, 37, 39
 mefāriķ, 38
 mefāsīd, 64
 mefāsīde, 60
 mefāsīdüñ, 65
 mefhūm, 32, 34, 66, 101
 mefhūmindan, 45
 mefhūmunı, 121
 meflūke, 137
 mefrūzaya, 51
 mefsede, 113
 meftūni, 52
 meger, 59, 91, 106
 meh, 83
 mehālikden, 36
 mehāmm, 72, 73, 105
 mehāmmıları, 104
 mehāsin, 42
 mehebb, 49, 97
 mehekk, 95
 mehere, 73, 119
 mehībinden, 127
 mehmā-emken, 35, 85, 118,
 131
 mehrlerinde, 126
 mekārih, 42, 65
 mekārim-nişāni, 52
 mekāsib, 39
 mekhül, 47, 53
 mekīdet, 64
 mekīdetlerinden, 60
 mekīn, 40
 mekr, 60
 mekremetin, 27
 mekrūh, 65
 mekrūhdan, 54
 mekrūmāt, 33
 meks, 126, 135
 mektüb, 84
 mektūbdan, 84
 melābis, 136
 melāl, 57, 94
 melāldur, 85
 melāl-me'āline, 94
 melām, 59
 melāmet, 55, 62, 76, 114
 melāmet-peymāsi, 75
 melāmet-zedenüñ, 55
 melā'ib, 92
 melā'ik-celīs, 116
 melā'ike, 98
 melāz, 27
 mele, 82
 melek, 44, 45
 meleke, 30, 35, 93
 melekü'l-mevt, 68, 127
 melhūz, 44, 50, 52, 66, 84
 melhūzāt, 76
 melhūzuñuz, 112
 melīha, 73
 melik, 45, 46, 68, 69, 118
 melsā, 36
 memālikde, 137
 memātında, 97
 memdūh, 32, 71
 memerr, 36, 131
 memerrdür, 84
 memerrleri, 59
 memlūk, 70
 memlūke, 136
 memnūn, 82
 memnū', 57, 105
 memzūc, 129
 men, 63, 71, 74, 102, 108
 menāciķ, 67, 92
 menāfi', 50, 52, 66
 menāhīden, 64
 menāl, 53
 menāşib, 50, 99
 menāşır, 37
 menāzil, 36, 110
 menba', 44
 menfa'at, 38, 91, 115
 menfa'atda, 64
 menfa'atı, 53, 66
 menfez, 74, 77, 82
 menfür, 60, 99, 122
 menfüri, 80
 menhec, 46
 menhel, 47, 79, 101
 menhī, 123
 menküha, 114
 menkühamdur, 115
 menkül, 34
 menküldür, 70, 94, 96, 97, 100,
 124, 126
 men', 43, 62, 64, 70, 77, 88,
 89, 99, 107, 119, 129
 men'e, 115
 men'i, 113, 122, 123
 mensī, 75
 mensiyyende, 74
 meşşūr, 87
 menvī, 50
 menzil, 36, 45, 56, 111
 menzile, 66, 78, 96, 117, 136
 menzilesindedür, 37, 101
 menzilesindendür, 66
 menzilinde, 112
 menzilüme, 85
 menzilüñe, 87, 121
 menzilüñi, 131
 me'ākilde, 136
 me'āl, 34, 35, 97
 me'haş, 34
 me'hūzdu, 98
 me'lūf, 36
 me'lūfin, 69
 me'mül, 106
 me'müldür, 55
 me'mün, 37, 43
 me'mür, 97
 me'mürdür, 125
 me'müriyetlerin, 103
 me'ünetüñ, 101
 me'vādur, 111
 me'vāsı, 129
 me'yūs, 90
 merāhil, 90
 merāhim, 56
 merām, 35, 80, 104, 106, 118,
 119, 133
 merāmdan, 77, 115
 merāmına, 119
 merāmıñuza, 115
 merāmların, 37
 merāmuna, 101
 merāret, 93, 127
 merāretinden, 102
 merāsim, 30, 37, 70, 83
 merāsim-perestān, 100
 merātib, 37, 50, 59, 99, 104
 mercān-dāne, 129
 mercüdur, 35
 merd, 42, 44, 69, 90, 104
 merdān, 51, 93
 merdāne, 43

- merdūd, 57, 63, 78, 108, 128
merdūdān, 54
merdüm, 43, 45, 52, 127
merdümān, 117
merdüm-firīb, 43
merdüm-şikār, 52
merdüñ, 43
meretebede, 104
merfū' dur, 105
merg, 59, 65, 69, 73, 127
merğüb, 48, 55
merğübda, 35
merhabā, 108
merḥabā, 52
merḥaleden, 133
merḥamet, 54, 56, 94, 129, 135
merḥametdür, 106
merḥamete, 33
merḥamet-tırāzları, 58
merḥametüm, 95
merhem, 51, 54, 58, 92
merhem-bahā, 51
merhem-nih, 54
merhem-sāy, 119
merḥüm, 127
merḥümda, 73
merḥüme, 99
merḥümeye, 99
merḥadehu, 128
merkez, 31, 92
merküm, 113
merḳūma, 56
merḳūmeden, 44
merḳūmı, 77, 125
merḳūmuñ, 70
mermüḳ, 98
mer'e, 115
mer' i, 132
mer' i, 81
merre, 61, 81, 83
mersüm, 76
merşüsa, 77
mertebe, 52, 53, 57, 61, 80, 82, 95, 101, 116, 121, 131
mertebede, 31, 35, 37, 44, 52, 79, 80, 87, 92, 100, 102, 108, 134
mertebeden, 88, 113, 125
mertebedür, 67, 73
mertebeleri, 32
mertebesinde, 53, 67, 105, 134
mertebesine, 108, 134
mertebeye, 70, 75, 136
mertebeyi, 81
mervīdür, 41, 67, 84, 89, 97, 98, 102, 128, 133
Meryem, 46
merzā, 124
merzübüm, 32
meşābe, 66, 98, 136
meşābesinde, 67
mesācid, 42
mesāfeye, 86
mesākīn, 118
mesākine, 71
meşālih-güzār, 67
mesālik, 36
mesāmi', 115, 116, 123, 124
mesāmmı, 40
meşā'ib, 57
mescid, 43, 119
mescidde, 43, 114
mescidī, 47
mesdūd, 57
meşel, 85
meşelā, 50, 52, 54, 58, 66, 81, 96, 129, 131
meşeli, 103
meserret, 29
meserrete, 119
Mesih, 46, 75
mesihī- nefes, 44
mesken, 69, 130
meskenet-cūyum, 86
meslegi, 130
meslek, 60
meslūk, 34, 55, 71
mesned, 27
mesned-ārā, 48
mesned-ārāy, 123
mesned-ārāyān, 48
mesnedgāh, 33, 94
mesned-nişin, 113
mesnüne, 124
mes'ele, 72, 121
mes' üduñı, 70
mes' üduñuz, 45
mes'ül, 71, 120
Mesrük, 71
mesrür, 98, 111, 115, 123
mest, 29, 61, 94, 113
mestür, 42, 55, 56, 77, 104, 112, 113
mestüre, 61
mestüretü'l-ḥāl, 114
mestüreyi, 98
meşür, 49, 109, 120
meşürdür, 73, 109
meşüre, 65, 98, 135
meşübāt, 37, 38
meşübātumi, 110
meşāhir, 134
meşākḳ, 45
meşākḳat, 93
meşākḳatuñ, 95
meşām, 38, 48
meşāmları, 131
meşāyih, 28, 32
meşāyihden, 55
meşekḳat, 115
meşgāleye, 65
meşgül, 69, 76, 98
meşhün, 73
meşhür, 72, 73, 102
meşhürdür, 53, 58, 83, 120
meşhürede, 58
meşib, 42
meşid, 48
meşiyet, 36, 42, 136
meşḳ, 92
meş'al, 64
meşreb, 30, 55, 56, 73, 91, 105, 122, 130
meşrebde, 69
meşrebleri, 63
meşrebüñ, 70
meşşāta, 76
metā, 67
metānet, 120
metā', 61, 68, 69, 75, 98
metā' ib, 82
metin, 48, 53
mevādd, 67, 84, 114
mevākib, 87
mevā' ızda, 134
mevā' id, 64
mevāşik, 86
mevātin, 66
mevāzi', 34, 114, 123
mevāzi' da, 115
mevcüd, 62, 69
mevcüdeyi, 70
meveddet, 37, 72
meveddetin, 95
mevfür, 95
mevḳüf, 68
Mevlā, 26, 40, 43, 50, 71, 104
Mevlāya, 119
Mevlāyi, 46
mevsim, 29
mevşüf, 102
mevşükun, 76
mevşül, 70, 97
mevt, 128, 131
mevtā, 98
mevtin, 126
mevfi, 129
mevzi' den, 128
mevzün, 61, 71
mevzün-ḥirām, 61
mevzünü, 53
mevzu', 48
mevzu' dan, 103
mey, 29, 42, 61, 113
meydān, 36, 42, 43, 48, 64, 69, 70, 92
meydānü's-sa' ādeden, 44
meyelān, 51, 52, 84, 94, 134
meyelāni, 90
mey-fürüşān, 45
meyḥāne, 45
meyl, 60, 84, 90, 91, 96
meyyaluñ, 91
meyyit, 126
mezāheb, 88
mezāk, 80, 102, 103
mezāk-āšnā, 29
mezāmīn, 75
mezārında, 98

- mezâri^ç, 80, 81, 124
mezâristâna, 126
mezbûre, 59
mezbûruñ, 61
mezemmet, 61, 74, 76, 78, 81
mezemmet-güyü, 81
mezheb, 96
mezîd, 77
mezkûr, 36, 52, 53, 56, 67, 85,
96, 118, 122
mezkûra, 72, 94, 117, 121
mezkûrda, 114, 119
mezkûrdan, 82, 123
mezkûrdandur, 79
mezkûrdur, 120
mezkûre, 65, 68, 98, 111
mezkûrede, 77, 133
mezkûreden, 91, 109, 111, 113
mezkûreye, 70, 98, 124
mezkûreyi, 44
mezkûri, 70, 125
mezkûruñ, 32, 51
mezlağa, 60
mezmûm, 85, 116
mezmûmdan, 85, 102
mezmûmdur, 117
mezmûmenüñ, 54
mezra^ç a, 38, 106
mişdâkıncâ, 69, 91, 118
mişrâ^ç, 29, 30, 39, 51, 61, 62,
67, 79, 87, 91, 101, 118,
137
miştar, 32, 56
mî, 49, 51
mişfervâr, 87
mihmân, 64
miñnet, 57, 93, 137
miñnetini, 80
miñnet-keşân, 103
miñnet-zedemüz, 103
mihir, 27, 33, 39, 40, 48, 49,
72, 74, 80, 83, 87
mihrbân, 33, 95
mihrbâna, 126
mihrbânı, 77
mihrbânî, 136
mihrbân-peder, 33
mihir-cânda, 49
miğdâf, 91
miğdâr, 71, 79, 80, 86, 97, 125,
128, 132
miğdârı, 73
miğdârın, 110, 131
miğrâz, 54, 91
millet, 41
min, 35, 36, 39, 40, 41, 49, 53,
54, 58, 74, 86, 91, 113, 120,
135
minberde, 135
mincel, 104
mine'l-eyyâm, 46, 80, 94, 109,
116, 128
mine'z-zamân, 83
minnetdâr, 84
minvâl, 51, 53, 136
mi^ç de, 85
mi^ç desin, 93
mi^ç e, 33
mi^ç mâr, 92
mi^ç şâr, 73
mîr, 39, 86
mirâ, 84
mirâdan, 46
mirâdur, 125
mirâren, 30, 61
mîrâş, 127
mirât, 38
mir-livâ, 87
mir^çât, 81
mir^çatü'l-mü^çmin, 83
mirvağa, 33
mişfirinüñ, 36
mişâk, 77
mişâl, 54, 87
miskî-fâm, 83
miskî-fâmını, 87
miskîn, 67, 118
miskiyyü'l-ñitâm, 118
misvâk, 71, 72, 75
misvâkı, 71
misvâkzârda, 71
mîve, 77, 98, 131
mîveden, 53
miyâh, 61, 118
miyâlarında, 37
miyân, 40, 43, 47, 48, 50, 59,
66, 68, 83, 92, 94, 95, 111,
120, 124
miyâna, 99
miyân-bend, 40
miyânda, 67
miyâne, 32
miyânımızda, 80
miyânlarından, 100, 109, 111,
132
miyânunuzdan, 115
mizâc, 31, 72, 79
mizâcı, 124
mizâh, 56, 79, 126
mîzân, 65, 95
mîzbân, 69, 87
mü, 42, 57, 79, 106
mücib, 46, 63, 66, 74, 85, 97,
114
mücibü'd-demâr, 51
mücibü'l-helâk, 54
mücibü'l-it^ç âb, 107
mücibü't-tedmir, 93
mucid, 57
mucidd, 91
muğhikât, 126
müdi^ç a, 74
muğâyir, 83
muğaylân, 60, 100
muğlâ, 92
muğtenem, 134
muhâceret, 102
muhâcir, 102
muhâdât, 59
muhâdâtda, 70
muğaddere, 99, 114
muğaddişin, 119
muğâfaza, 98, 112
muğâkât, 103
muğâkâk, 101, 123, 126
muğâkâkdur, 84, 120
muğâkâkar, 52, 75, 80, 95
muğâkâkereye, 81
muğâkâkıñ, 97
muğâkâkıñinde, 120
muğâl, 54, 62, 80, 100, 101
muğâlaçada, 79
muğâlefet, 113
muğâlefeti, 43
muğâlîf, 123, 124
muğâlîfân, 59
muğâlîfin, 133
muğâllefâta, 98
muğammaş, 136
muğammer, 52
muğannâ, 43
muğâriz, 77
muğarrer, 73
muğarrerdür, 109
muğarrerü'r-rağabe, 70
muğâsebe, 39
muğaşşal, 95
muğât, 77
muğâtab, 106, 118
muğâtaba, 34, 81
muğâtabayı, 118
muğâtı, 109
muğayyirü'l-ağbâb, 103
muğbir, 40
muğhibb, 96
muğhill, 124
müñiş, 128
müñişe, 127, 137
muğñîtdür, 49
muğkem-bend, 64, 78
muğliş, 89
muğlişân, 69
muğlişânemüzden, 39
muğlişîtdür, 39
muğlişin, 134
muğlişinüñ, 73
muğsinîne, 50
muğtâc, 68, 81, 89, 99, 100,
116
muğtaşar, 126
muğtaşşân, 77
muğtelife, 42
muğtelifedür, 88
muğtemel, 63, 89
muğtemelât, 52
muğtemeldür, 89, 97
muğterem, 108
muğterik-sâz, 94
muğtevi, 123

- muḳābele, 51, 58, 59, 94, 99, 116, 123
muḳābelede, 123
muḳābeleñe, 110
muḳabelesinde, 136
muḳābelesinde, 45, 70, 82, 123
muḳābil, 75
muḳaddem, 30, 68, 93, 121, 125, 134
muḳaddemā, 56
muḳaddemāt, 44, 70, 113, 119
muḳaddeme, 80, 91, 113
muḳaddemetü'l-ceys, 68
muḳadder, 125
muḳaddes-cenāb, 31, 35, 121
muḳaddese, 39
muḳaddes-şifātların, 106
muḳaddes-şifātuñ, 47
muḳaddesü'l-erkān, 36
muḳaddesü'l-estār, 113
muḳaddime, 37, 56
muḳaddirü'l-ācāl, 106
muḳārenet, 63, 65
muḳāreneti, 66, 91
muḳarreb, 70
muḳarrebān, 53, 77, 112
muḳarrebīn, 110
muḳarrebīnde, 83
muḳarrer, 32, 58, 62, 86, 89, 90, 99, 101, 102, 104, 105, 112, 123, 125, 126, 134
muḳarrerdür, 36, 81, 82, 95, 115, 118, 120, 130
muḳāteleden, 59
muḳayyed, 94
muḳtedih, 50
muḳtezā, 51, 58, 63, 74, 78, 83, 86, 90, 97, 100, 115, 117
muḳtezāsı, 117
muḳtezāsınca, 55, 61
muḳtezāsıyla, 101
mulākātda, 122
munazzafü's-sāha, 117
munfaşım, 67
mūnis-cenāblarına, 46
munḳatı', 132
munşabb, 84
munşarif, 120
munşıf-nihād, 130
muntazım, 65
muntazır, 86
munḳafı, 93
mu'ādāt, 60, 88
mu'adelet, 42
mu'ādil, 115, 120
mu'āḫāt, 67
mu'allā, 26, 30, 48, 94
mu'allā-cenāb, 26, 30
mu'allā-şürfe, 48
mu'āmelāt, 32, 135
mu'āmelātdur, 37
mu'āmele, 54, 58, 61, 62, 70, 86, 97, 100, 103, 111, 115, 116, 119, 137
mu'āmelede, 55, 99, 136
mu'āmeleden, 81, 115, 123
mu'āmeledür, 81, 120, 123
mu'āmelelerin, 60
mu'āmelelerine, 109
mu'āmelesi, 108, 114
mu'āmelesin, 77
mu'āmelesinden, 43
mu'āmelesiyle, 94
mu'āmeleyi, 105, 130
mu'ammer, 106
mu'ānaḳa, 122
mu'ānese, 50
mu'anven, 34
mu'āraza, 81, 115
mu'ārazada, 113
mu'āşırları, 51
mu'āşırlarından, 71
mu'āşeret, 35, 100
mu'āşerete, 63
mu'āşereti, 130
mu'āşeretine, 54
mu'āvenet, 116, 119, 131
mu'ayyen, 81, 111
Mu'āz, 39
Mu'āza, 39
mu'azzez, 48, 133
mu'cibü's-sevāb, 103
mu'ciz, 29
mu'cize-perdāz, 103
mu'ciz-eşer, 84
mu'ciz-gü, 45
mu'ciz-ḫitāb, 121
mu'īn, 51, 119
mu'tād, 30
mu'tāddan, 79
mu'tādede, 123
mu'teber, 52, 78, 100, 108, 119, 121, 122
mu'teberāt, 120
mu'teberden, 67
mu'teberdür, 109
mu'tedil, 79
mu'tekif, 43
mu'tezile, 55, 56
mū'zīnūñ, 82
mūr, 59
murād, 31, 32, 35, 50, 63, 65, 70, 76, 92, 97, 100, 101, 106, 110, 111, 132, 136
murāda, 78
murādāt, 70
murādātınuzı, 115
murāduñ, 108
murāduñı, 78
murāfaḳat, 71, 72, 81, 90
murāfaḳata, 79
murāfaḳatda, 37
murāfaḳatdan, 71
murāfaḳatın, 93
murāfaḳatımla, 95
muraḫḫaş, 52
muraşsa', 39, 110
mūrçe, 42
mūrdan, 118
mūris, 107
mūrisü'l-fezāyıḫa, 85
murtāzīn, 94
Mūsā, 102, 124, 133
muşādaḳatda, 79
muşādaḳatı, 70
muşādif, 35, 51
muşāfaḫa, 122
muşāfāt, 63
muşāfātı, 41
muşaffā, 125
muşāḫabe, 81
muşāḫabet, 50, 78, 118
muşāḫabetde, 78, 105, 114
muşāḫabetden, 60, 105
muşāḫibi, 99
musallaḫ, 128
muşāmaḫa, 73, 99
muşannıfı, 35
muşannıfu'l-aşl, 129
muşannıfu'l-aşlı, 35
muşannıf, 60
muşannıflerinden, 55
muşibetde, 131
mūşilü'l-emāniye, 33
mustaḳīm, 89
mustaḳīmü'l-iyār, 65
muşḫalaḫāt, 57
mūş, 130
mutāba'at, 79, 111
mutaḫayyilede, 26
mutaḫayyileyi, 57
mutaḫayyir, 114
mutaşarrıfesi, 42
mutaşavver, 44, 50, 52, 119, 122, 129
mutaşavverdür, 115
mutazaccırāne, 103
mutazallıma, 110
mutazallimde, 110
mutazammın, 35, 53, 66, 123, 135
mutazammındur, 83
mutaza'zı', 67
muttaşıl, 59
muḫābıḳ, 51
muḫaḫhara, 60
muḫārede, 81
muḫarrā, 52
muḫarrā-sāz, 124
muḫarrazdur, 61
muḫī', 54, 78, 86, 137
muḫī'ān, 54, 133
muḫlaḳ, 62, 63, 79, 101
muḫlaḳā, 35, 40, 60, 105, 122, 124
muḫlaḳaya, 86
muḫlaḳu'l-inān, 35, 70

- muṭlaḳuñ, 52
 muvāfaḳat, 60, 71, 90, 91, 93
 muvāfaḳatı, 81
 muvaffıḳ, 101
 muvafıḳ, 38, 67, 69, 117, 121, 122, 134
 muvafıḳ-mezhebüñ, 69
 muvāḥāt, 41, 71
 muvāḥātı, 38
 muvālāt, 66, 67, 79, 88
 muvālāta, 77
 muvālātı, 74
 muvālātından, 89
 muvāneset, 81, 89
 muvāşalata, 72
 muvāzıbet, 70
 muvāzıb, 96
 müy, 41
 mużāhı, 37
 mużmaḥıll, 75, 92, 125
 mużtarr, 62
 mü'minîne, 127
 mübādere, 130
 mübāderet, 111
 mübāḥāt, 46, 106, 130
 mübāḥātla, 98
 mübāḥı, 107
 mübālağa, 53, 76, 88, 99
 mübālāt, 88
 mübā'adet, 102
 mübā'adettür, 91
 mübārek, 126, 135
 mübārekı, 126
 mübārekleri, 122
 mübāreklerin, 106, 108
 mübāreklerinde, 106
 mübāreklerine, 107, 123, 135
 mübāreküñ, 126
 mübāşeret, 43, 85, 97
 mübāşir, 81, 102
 mübeddel, 29, 32, 88, 108
 müberrā, 51
 mübeyyen, 112
 mübeyyin, 35, 131
 mübeyyinü'l-māhiyye, 95
 mübtedi'adur, 60
 mübtelā, 41, 56, 66, 84, 89, 116, 130
 mübtelāları, 65
 mübtenı, 117
 mücāhededen, 84
 Mücāhid, 49, 102
 mücālese, 50
 mücāleset, 65, 118
 mücāmele, 136
 mücāzāt, 45, 52, 75
 mücāzātında, 110
 müceddid, 33
 mücerred, 34, 51, 52, 93, 101
 mücessem, 32
 mücevher, 31, 39
 mücevher-tıḳşār, 31
 mücevviz, 123
 mücrim, 97, 113
 müctehidın, 31
 müctemi', 36
 müdāfa'a, 91
 müdāfa'aları, 130
 müdāfa'aya, 85
 müdāḥale, 50
 müdāhene, 73
 müdārā, 66
 müdārāt, 103
 müdārātın, 117
 müdārātıle, 116
 müdārese, 50
 müdāvim, 108
 müdde'ā, 31, 32, 107, 108, 109
 müdde'adur, 117
 müdde'ası, 106
 müdde'āya, 26, 63
 müdde'āyı, 123
 müddet, 36, 63, 72, 88
 müddettür, 93
 müddethā, 99
 müddeti, 93
 müddetü'l-ömr, 37, 107
 müdhışe, 126
 müdür, 27, 31
 müdrikesi, 62
 müdrikesine, 84
 müfād, 40, 46, 64, 68, 96, 103, 118, 121, 134
 müfareḳat, 85, 91
 müfareḳatdur, 63
 müfareḳatı, 66
 müfāvaza, 62
 müfekkiyelerini, 57
 müferreḳ-bünyān, 110
 müfessirın, 118
 müfessirinden, 84
 müfetteḫatü'l-ebvābdur, 104
 müfid, 62, 85, 126
 müfız, 35
 müfızü'l-berekāt, 84
 müfızü'l-birr, 38
 müfızü'n-na' mā, 108
 müfriḫa, 91
 müftazıḫ, 100
 müftazıḫıñ, 112
 müfteḫir, 107
 mühdihā, 53
 müheyā, 48, 51, 83, 111
 müheyādur, 108, 115
 mühimm, 73, 82, 119
 mühimmāt, 114
 mühimmdür, 81
 mühimme, 51
 mühimmenüñ, 63
 mühimme-perdāz, 89
 mühimmi, 68
 mühimterın, 42
 mühr, 78
 mühre, 59
 mühre-endāz, 60
 müjde, 28
 müjde-āmız, 39
 müjde-fermā, 121
 müjde-resān, 45
 müjde-resāna, 28
 müjde-resāndan, 44
 mükābere, 43
 mükābereden, 73
 mükāfāt, 45
 mükāfatda, 116
 mükaleme, 105
 mükāleme, 73, 107, 114, 118
 mükedder-sāz, 91
 mükellef, 48
 mükerrerem, 48, 53, 103, 133
 mükerrermdür, 134
 mükerrerlerinde, 32
 mükerrer, 115
 mükerrere, 33
 mükerreren, 125
 mülabesesiyle, 89
 mülahāzasına, 39
 mülahāzasından, 35
 mülahāzasından, 51
 mülahāzasıyla, 130
 mülahāzasıyla, 30, 51, 87, 90, 100, 107
 mülahḫaşı, 39, 41
 mülahḫaşı't-tafşıl, 58
 mülakāt, 61
 mülakātı, 66, 122
 mülaḫafat, 117
 mülayim, 35, 56, 65, 108, 123
 mülayimdür, 50
 mülazeme, 38
 mülazemet, 44, 89
 mülazım, 85
 mülevveşleri, 88
 mülhāḳ, 63
 mülşāḳ, 63
 mültecā, 27
 mülteffetü's-sāḳ, 79
 mülteḫıḳ, 38, 117
 mültemesdür, 35
 mültezim, 59
 mülük, 68
 mümārāt, 38, 67, 80
 mümāşıl, 120, 128
 mümāzaḫa, 79
 mümāzaḫa, 38
 mümevvehesine, 56
 mümidd, 30, 35
 mümkin, 33, 51, 65, 130, 131
 mümkindür, 73, 131
 mümkinü'l-ilzām, 61
 mümtedd, 69
 mümtelı, 84
 mümteni', 54
 mümteni'u'z-zevāli, 41
 mümteni'ü'l-ilācdan, 82
 münācāt, 124, 128
 münācātı, 32, 118
 münācātında, 102

- münācātuñ, 97
 münādım, 99
 münāfık, 72, 74
 münāfıkından, 108
 münāfı, 85, 130
 münāfidür, 89
 münāfıñ'ı-mürüvve, 95
 münāķız, 55
 münāķaş, 40
 münāķaş-süfre, 83
 münāsebet, 44, 50, 69, 89, 101
 münāsebeti, 91
 münāsib, 32, 35, 50, 59, 85, 86, 91, 94, 102, 122, 137
 münāsibdür, 29, 31, 46, 86, 89, 108, 133, 136
 münāsibü'l-maķāmdur, 35
 münāvebe, 86, 87
 münāza'a, 67, 132
 münāzara, 73
 münccerr, 120
 mündefı', 88, 111
 münēbbih, 38
 münēverü'l-ķalb, 128
 münfehim, 34
 münfehımdür, 57, 96
 münfekķ, 85, 133
 münhaşır, 66
 münhedım, 67
 münhel, 73
 münhezım, 87
 münır, 39, 48, 87
 münķād, 78, 137
 münķasım, 53, 59, 66
 münķasımdur, 50
 münķatı'-nefes, 32
 münķerden, 90
 münķere, 102
 münķesif, 78
 münķesir-dilān, 32
 münķesir-mizāca, 124
 münķesir-sāz, 116
 münķesirü'l-hātır, 132
 münķeşif, 76
 mün'im, 40
 münsedd, 130
 münselik, 46
 münşiyāne, 35
 münţeft, 93
 münţehā, 36
 mü'eddı, 46, 51, 66, 85, 89, 91, 107, 108, 135
 mü'ekkel, 39
 mü'ellifü'l-aşl, 34, 96
 mü'eşşir, 53, 82
 mü'eyyid, 108, 117, 119
 mü'eyyidine, 67
 mü'min, 38, 74, 97, 102, 122, 124, 129, 130, 133
 mü'minın, 101, 111
 mü'mininde, 106
 mü'minine, 47, 97, 104, 111, 119
 mü'minini, 127
 mü'minüñ, 102, 108, 112, 115, 119, 124
 mürāfaķat, 50, 91
 mürā'āt, 41, 67, 71
 mürā'atı, 101
 mürde, 118, 128
 mürebbı, 33
 müreccaķ, 52
 mürettebetü'l-esbāb, 104
 mürettebetü's-şufuf, 36
 mürr, 79
 mürsel, 46
 mürselın, 110
 mürselün, 70
 mürsil, 71
 mürsidü's-saķaleyn, 123
 mürtēķib, 57, 60, 85, 89, 96, 101, 112, 113, 119
 mürtēķibān, 65, 112, 113
 mürür, 103, 114, 127, 129
 mürüvvet, 55, 69, 74
 mürüvvetde, 79, 131
 mürüvvetdür, 85, 130
 mürüvvetde, 96
 mürüvvetinden, 64
 mürüvvetine, 75
 müşādif, 29
 müsāfir, 31, 87
 müsāfirān, 87
 müsāfirine, 51
 müsāhim, 67
 müsāmaķa, 40, 113
 müsāmaķadan, 58
 müsāmıķ, 118
 müsā'ade, 42, 123
 müsā'ade-fermā, 116
 müsā'adelerin, 57
 müsā'id, 64, 67
 müselleme, 38, 71
 müsellemdür, 67
 müselleme-suhanān, 99
 müselleme'l-inşāf, 113
 müsemmä, 34
 müsevvedāt, 57
 müskite, 39, 96
 müslim, 38, 54, 77, 83, 101, 102, 105, 109, 129
 müslime, 44
 müslimi, 105
 müslimın, 40, 127
 müsliminde, 116
 müsliminden, 78, 120
 müslimındür, 59
 müslimine, 119
 müslimini, 103
 müslimünün, 122
 müslimün, 116, 119, 121
 müslümānlaruñ, 102
 müstāgnı-dilden, 51
 müstāķaķķ, 113, 129
 müstāķaķķān, 63
 müstāķaķķu't-tezlıl, 64
 müstāķbire, 117
 müstāķsen, 83
 müstāķsenü'l-medlül, 26
 müstāķzirü'l-bitāne, 54
 müsta'cilen, 109
 müsta'idd, 104
 müsta'iddān, 98
 müsta'iddü'l-ilāc, 89
 müsta'iddü's-sürürına, 42
 müstefād, 102, 119
 müstefāddur, 38, 90
 müstefādur, 101
 müstehcen, 74, 83, 95
 müstehcenü'z-zikrde, 123
 müstelzim, 90, 96, 104, 121, 132, 133
 müstemı', 73
 müstenid, 75
 müstenkeri, 85
 müste'id, 71
 müste'idd, 50
 müste'iddü'l-helāka, 62
 müste'iddü't-tezlılden, 65
 müsterıķ, 42, 101
 müstetbi', 51
 müstetbi'ü'l-ikrām, 121
 müstetāb, 69, 97
 müstevcib, 132
 müstevcibü's-sevāb, 121
 müstevcibü's-sürür, 48
 müstezād, 121
 müstezıll, 42
 müsthaķķu'l-melāme, 54
 müstmendāne, 74
 müstmendāneyi, 30
 müşül, 83, 116
 müsvedde, 34
 müşābih, 122
 müşāhedāt, 109
 müşāhede, 30, 33, 38, 41, 48, 63, 78, 95, 97, 99, 116, 118, 127, 137
 müşāhedeleri, 57
 müşāhidü'l-hütuf, 130
 müşāreketüne, 67
 müşārik, 67
 müşāteme, 85
 müşātemeden, 131
 müşennef, 107
 müşerref, 61, 71, 107, 134
 müşerrefān, 111
 müşerref-sāz, 117
 müşerrez, 61
 müşevveşü'r-ruķüm, 99
 müşevviķ, 38
 müşeyyedü'l-erkān, 110
 müşfiķāne, 61, 72, 82, 88
 müşfiķānelerinden, 75
 müşfiķ-nihād, 31
 müşg-bār, 34, 53
 müşgın-büylarin, 106
 müşgınlerinden, 38
 müşkil, 70

müş'ir, 82, 122
 müş'irü'l-hikemden, 38
 müşrif, 55, 125
 müşrikîn, 39, 58
 müşrikîndür, 59
 müşrikîne, 58
 müşt, 60
 müştākān, 41
 müšta'il, 50
 müstemil, 66
 müşterî, 74
 mütebeyyin, 76, 77
 mütecānib, 61, 89
 mütecānibdür, 59
 mütecāsir, 102
 mütecāsirān, 119
 mütefāhîş, 44
 mütefāvite, 59, 101
 mütefekkiye, 127
 mütefekkiyesi, 42
 mütefekkiyeyi, 31
 müteferri', 121
 mütefevviş, 101
 müteğayyir, 112
 mütehaqqıq, 51
 mütehammil, 70
 müteharrikelerini, 100
 mütehaşımın, 110
 mütehattem, 31
 mütehadimindendür, 55
 mütekebbirini, 104
 mütekeddir, 125
 mütekellime, 106
 mütelehhas, 46
 mütelehhas, 76
 mütelālî, 39
 mütelātim, 76
 mütelehhişen, 33
 mütemetti', 69
 mütemmim, 31
 mütenāsibe, 34
 mütenebbih, 60, 83
 müteneffis, 58
 müte'accibāne, 99, 119
 müte'addi, 55
 müte'addid, 101
 müte'addidede, 66
 müte'ahhîre, 122
 müte'ākıbü'l-vürüda, 36
 müte'āl, 45
 müte'allıq, 96
 müte'allıqāt, 54, 55
 müte'assır, 80
 müte'ayyin, 76, 77
 müte'azzir, 80
 müte'eşsir, 61, 87, 113, 127
 müterākım, 76
 müterakkıb, 33
 mütercemeyi, 35
 mütereddid, 54, 134
 mütereşsih, 79
 mütereşsihdür, 75
 müteretteb, 53

müterettib, 57, 85
 mütesā'id, 76
 mütesellî, 110
 müteşahhîş, 102
 müteṭābi'ü'n-nüzüle, 36
 mütevaqqı'u'z-zuhürdur, 127
 mütevārî, 42, 72, 112
 mütevārid, 76
 mütevātirdür, 99
 müteveccih, 70, 85, 91, 94, 99,
 100, 109, 134
 müteveffādan, 98
 müteveffānuñ, 73
 müttefaun, 53, 106
 müvāzabet, 109
 müvekkel, 124, 125
 müyesser, 95, 131
 müzāb, 58
 müzāhim, 92
 müzcāt, 46
 müzd, 126
 müzdehim, 57
 müzebzebîn, 57
 müzerkeş, 87
 müzevver-fehvāları, 77
 müzîlü's-sudā', 124
 müzîlü't-ṭāqadan, 72

N

n'eyler, 96
 n'eylersin, 55
 n'eyleyelüm, 75
 n'ičün, 96, 111, 115, 130
 nāb, 42
 nā-be-hencārların, 55
 nā-ber-cāyüñe, 61
 nā-ber-hendese, 56
 nābız, 95
 nā-büd, 27
 nabz-gır, 93
 nāciyye, 48
 nācüh, 80
 nā-çār, 27, 134
 nā-çārlar, 55
 nā-çārlarla, 136
 nā-çespān, 80
 nā-çiz, 30, 68, 97
 nā-çizlerinde, 51
 nā-der-ber-ā-berinden, 107
 nādire-dān, 121
 nādire-güftār, 28
 nādire-pirāları, 29
 nafaqa, 50
 nafaqalarında, 131
 nā-fehmiden, 64
 nāfi', 61, 92, 132
 nāfizü'l-emr, 86
 nāfizü'l-kelām, 87, 115
 nā-gāh-gır, 64
 nā-geh, 27
 nā-gehān, 31

nā-gehānî, 68, 91
 nağme-serā, 47
 nā-güvār, 79, 101
 naħcır, 68
 nā-hemvār, 35, 60, 134
 nā-hemvār-ħıram, 35
 naħl, 29, 77
 nā-ħoş-güvār, 103
 nā-ħudā-terse, 63
 nā-ħudā-tersün, 75
 nāħun, 43, 73, 78
 naħvet, 41, 54, 59, 84
 naħvet-keş, 59
 naħvet-pişe, 41
 naħvet-pişeye, 54
 naħkale, 90
 naħb-zen, 73
 naħd, 43, 56, 64, 65, 67, 68,
 76, 95
 naħdı, 95
 naħdine, 31, 68, 85, 121
 nā-kes, 32, 51, 62, 75
 nā-kesdür, 117
 nā-kesiden, 81
 nā-kesün, 108
 nākış, 54
 naķisekār, 113
 naķisesi, 129
 naķl, 34, 86, 122, 128, 136,
 137
 naķş, 52, 63, 77, 91
 nālān, 98
 nāle, 29, 95
 nām, 31, 34, 81, 123
 nā-maħremiyyet, 114
 nā-maħşürede, 44
 nā-maķül, 132
 nā-marzıyye, 75, 120
 nāme, 53
 nā-me'mül, 75
 nā-me'müle, 134
 nāmileri, 31
 nā-murād, 95
 nā-murādān, 118
 nā-murādı, 68, 89
 nā-murādlardan, 130
 nā-muraħhıaşdur, 82
 nāmüs, 61, 117
 nā-mutaşavver, 95
 nā-muvāfiķ, 62
 nā-mülāyim, 69
 nā-müstahsendür, 74
 nā-mütevaki', 100
 nā-müveccihden, 62
 nā-müyesser, 42, 91
 nā-müyesserdür, 95
 nāmzed, 76
 nān, 83, 84, 137
 nā'il, 38, 50, 119, 133
 na'im, 48, 103
 na'imde, 45
 nā'ire, 61, 68, 80, 84, 93
 na'mā, 98

- na^ct, 26
 nā-pākinden, 117
 nā-pāydārı, 96
 nā-pesend, 74
 nā-pesendi, 61
 nā-peydā, 40
 nā-peydādur, 41, 86
 nār, 44, 50, 64, 82
 nāra, 48
 nārdur, 129
 nā-revā, 52, 89, 113
 nā-revādur, 59, 96
 nār-mişāl, 80
 nā-rüfteden, 107
 nās, 39, 58, 63, 82, 103, 108,
 112, 113, 116, 125
 nāsa, 61, 104, 133
 nā-şavāb, 88
 nā-şavābı, 99
 nā-şavābuñı, 113
 naşāyih, 79, 82, 84
 naşāyihde, 85
 naşāyihı, 76
 nāsda, 50
 nāsdur, 136
 nā-sezā, 72, 96, 97, 113
 nā-sezādur, 89
 nāsı, 111, 114
 nāşıha, 85
 nāşıhdan, 84
 naşiyelerinde, 49
 naşıb, 122
 naşıhat, 34, 60, 77, 82, 88, 89,
 96, 132
 naşıhata, 61
 naşıhat-fermā, 56
 naşıhatı, 77
 naşıhat-nümün, 44
 nāşiye, 40
 naşş, 63
 nāsuñ, 67
 nā-şāyeste, 68
 nāşı, 85
 nāşıdır, 81
 nā-şinide, 117
 nā-şüsteyi, 107
 nā-tüvān, 43, 118
 nā-tüvānları, 98
 nāţıka, 49
 naţ^c, 66
 nāvđānım, 131
 nāvek, 61, 78
 nāz, 41, 92, 101
 nażar, 30, 31, 33, 56, 62, 63,
 69, 74, 81, 98, 104, 108,
 117, 135, 137
 nażar-ber-şavāb, 89
 nażar-endāz, 110
 nażarı, 90, 94
 nażarları, 35
 nażarum, 103
 nāzenini, 31
 nāzenimüñ, 52
 nāzımü'l-eş^cār, 27
 nāzır-firīb, 51
 nāzik-edānuñı, 28
 nāzik-ma^cnā, 117
 nāzil, 45, 46, 50, 122
 nażm, 26, 27, 36, 38, 40, 41,
 49, 96
 nāz-perverān, 41
 nāz-perverdüñi, 92
 nażra, 32, 56
 ne, 31, 32, 36, 37, 43, 46, 47,
 52, 54, 56, 61, 64, 65, 69,
 73, 75, 76, 79, 80, 83, 87,
 90, 91, 92, 93, 94, 100, 103,
 104, 106, 108, 109, 110,
 111, 120, 124, 133, 136,
 137
 nebevı, 34, 117
 nebeviyye, 116
 nebıh, 78
 nebiyy, 46
 nebiyya'llāh, 75
 nebve, 78
 necāt, 40, 45, 98
 nedāmet, 41, 76, 87, 90, 95,
 113
 ne-dāniste, 77
 neden, 92, 119
 nedım, 30
 nedür, 91, 113
 nefā'is, 100
 nefehätü'l-üns, 133
 nefer, 109
 neferi, 97
 nefes, 31, 38, 44, 46, 66, 69,
 74, 123
 nefes-dirāzi, 35
 nefese, 69
 nefha, 48
 nefha-pāş, 90
 nefis, 56
 nefise, 67, 79, 85
 nefisine, 70
 nefislerine, 136
 nefislerine, 71
 nef^c, 35
 nefret, 54, 62, 91
 nefirın, 46, 54, 117
 nefirne, 104
 nefirni, 56
 nefirınlerin, 52
 nefis, 43, 44, 55, 57, 65, 70, 71,
 79, 85, 88, 100, 137
 nefsanıye, 93
 nefse, 57, 63, 69, 91
 nefsi, 39
 nefsiden, 39
 nefisine, 58, 67, 102, 128, 136
 nefisini, 43
 nefsiyye, 49
 nefsi'l-emr, 65, 68, 89
 nefsiñüze, 45
 nefür, 54, 61, 90, 96, 118
 nehārdan, 119
 nehb, 98
 neheng, 98
 neħzatda, 79
 nekālünden, 135
 nekbet-hāne, 64
 neler, 110
 nemā, 125
 nemed-pāre, 61
 nemek, 79
 nemıme-kārān, 105
 nemımet, 60
 nemımeti, 68
 nemımet-şı^cāra, 104
 nemmām, 99
 ne^cüzü, 120
 nerd, 66
 Nergisi, 28
 nesebiyyededür, 96
 nesic, 30
 nesim, 28, 49, 82, 97
 nesı'eye, 95
 nesne, 93, 105, 110
 neşr, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
 36, 37, 39, 40, 41, 45, 47,
 48, 51, 55, 61, 62, 65, 67,
 79, 87, 90, 91, 94, 95, 96,
 101, 118, 128, 137
 nesyen, 73
 neşāt, 29, 33, 72
 neşāt-efzā, 29
 ne-şenide, 77
 neşimengeh, 36
 neş^cet, 35
 neşşāf, 63
 neşv, 125
 neşve, 65, 90, 113
 neşve-baħş, 82
 netā'ic, 45, 52
 netice, 42, 65, 70, 80, 90
 netice-baħş, 62, 63
 nevādir, 116
 nevāfil, 109
 nevāfilden, 42
 nevāhi, 54
 nevāhıde, 57
 nevāl, 53
 nevāle, 130
 nevāziş, 30, 54, 94, 98, 101,
 106, 117
 nev-bāde, 53
 nev-bahār, 29
 nev-bāveyi, 131
 nev-be-nev, 31
 nevbetüñe, 87
 nevıd, 28
 nevme, 100
 nevmid, 90
 nev^c, 31, 50, 53, 58, 62, 66, 79,
 106, 112, 122, 127, 129,
 135
 nev-peydā, 31
 nev-res, 77, 134

nev-reste, 127
 nev-rüz, 29, 30
 nev-sinn, 42
 nevtî, 31
 nevvera'llahu, 128
 ney, 28
 neye, 120
 neyl, 50, 51
 nezâlet, 84
 nezâletleri, 63
 nezdik, 124
 nezr, 32
 nişf, 48, 68
 nibâl, 79
 nice, 26, 37, 51, 53, 68, 76, 79,
 85, 90, 93, 94, 110, 112,
 117, 127, 129, 130, 135
 niceler, 32
 nicesin, 106
 niceye, 61
 niçün, 47
 nidâ, 47, 102
 nifâk, 40, 60, 74
 nigâh, 27, 33, 104, 110, 126,
 131, 137
 nigâhlarına, 30
 nigâşte, 40, 52
 nigâşte, 117
 nigeş-dârî, 77
 nigeş-endâz, 74, 130
 nişerân, 47, 100
 nihâdda, 118
 nihâde, 39, 49, 70, 77, 83, 86,
 87, 98, 99, 123, 124
 nihâdında, 50, 85, 100
 nihâdlarında, 54
 nihâl, 71, 98, 125
 nihâldür, 134
 nihân, 61, 76, 86, 87, 112
 nihân-hâne, 76, 86, 87, 115
 nihân-hânede, 113
 nihân-hâneye, 113
 nihânımı, 77
 nihânî, 82
 nihânımı, 113
 nihâyet, 36, 42, 65, 104
 nihâyetü'l-emr, 61, 96, 123
 nîk, 45, 65, 81, 105
 niqâ, 81
 niqâb, 42, 43
 niqâb-endâz, 94
 nikâh, 66
 nikâl, 103
 niqâle, 57
 nîk-cüy, 45
 nîk-hüy, 65
 nîk-sigâl, 93
 nikû-hulk, 63
 niküyî, 38, 49, 105
 niküyide, 97
 niküyiden, 134
 niküyidür, 105
 nîlî, 81

nîlî-sâz, 131
 nîme, 48
 nîm-lağza, 39
 nîm-râh, 76
 nîm-zarîfe, 68
 ni'am, 134
 ni' met, 32, 40, 41, 48, 103,
 128, 134, 136
 ni' metde, 81
 nîrân, 110
 nîrândan, 101
 nîrûmend, 137
 nişâb, 53, 65, 132, 133, 134,
 135
 nişâbü'l-ulûf, 33
 nişâr, 28, 30, 37, 38, 98, 110,
 121, 124
 nisbet, 67, 101, 130
 nişân, 52, 53, 57, 84
 nişânde, 104
 nişest, 78, 87, 99, 107, 108,
 128
 nişeste, 66, 72
 nişestengeh, 63
 nişîbgâh, 58
 nişîmengeh, 49
 nite ki, 53, 63, 79
 nite kim, 101
 niyâz, 32, 68, 70, 86
 niyâza, 68
 niyâz-âmîz, 32
 niyâzkâr, 65
 niyâzmend, 71, 97, 103, 124
 niyâzmendi, 94
 niyâzmendûn, 115
 niyâzum, 97
 niyyet, 81, 91, 94, 115, 119,
 130
 niyyete, 56
 niyyeti, 42, 44, 60, 125
 niyyetûn, 81
 nizâm, 50
 nizâ', 84
 nizâr, 26
 nokşân, 35, 74, 99, 133
 nokşâna, 100
 nokta, 37
 nufûs, 39, 58
 nuşbetü'r-rivâyât, 44
 nuql, 55, 76
 nuqûd, 70
 nuqûl, 121, 123
 nuqûş, 42, 55, 58
 nûn, 44
 nu'ût, 50
 nûr, 33, 36, 39, 49, 73, 74, 80,
 83, 84, 95, 118, 125
 nûrânî, 98
 nûrdan, 98
 nûr-pâş, 50
 nuş, 82, 85
 nuşret, 40, 116, 119
 nuşretinde, 116

nüş, 62, 126
 nüş-dârî, 62
 nübüvvet, 122
 nüh, 36
 nüh-tüy, 62
 nüहुfte, 75
 nühum, 80, 108
 nükheth, 38
 nükte, 29, 35, 57, 117
 nükte-âmîz, 117
 nükte-sencî, 35
 nükte-şinâsân, 57
 nükte-şinevle, 29
 nükd, 32, 98
 nümayân, 32, 41, 47, 51, 64,
 79, 82, 84, 105, 107, 116
 nümayândur, 113
 nümayende, 50, 51, 77, 90
 nümüdâr, 49, 83
 nümüdesi, 67
 nümunê, 134
 nüşha, 34, 35, 49, 53
 nüşhadan, 35
 nüvaht, 107
 nüvâziş, 106, 135, 136
 nüvâzişgerin, 124
 nüzhethgâh, 38
 nüzl, 50, 131
 nüzü, 36, 64, 87, 103, 135
 nüzü, 32

O

oçına, 30
 ol, 28, 30, 31, 32, 34, 36, 38,
 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
 46, 47, 48, 50, 51, 54, 55,
 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62,
 63, 65, 66, 68, 69, 70, 71,
 73, 75, 77, 78, 81, 83, 84,
 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92,
 93, 94, 96, 97, 99, 100, 101,
 102, 103, 104, 105, 106,
 107, 108, 109, 110, 111,
 113, 114, 115, 116, 117,
 119, 120, 121, 122, 123,
 124, 125, 127, 128, 129,
 130, 131, 132, 133, 134,
 135, 136, 137
 ola, 29, 33, 34, 37, 38, 39, 40,
 41, 43, 45, 46, 50, 51, 53,
 54, 55, 59, 60, 62, 65, 66,
 74, 75, 76, 77, 80, 83, 84,
 85, 87, 89, 90, 92, 95, 96,
 97, 101, 102, 104, 105, 106,
 107, 110, 111, 113, 114,
 115, 117, 118, 120, 121,
 123, 124, 125, 126, 128,
 129
 olacağ, 67, 135
 olacağdur, 114, 127
 olalar, 40, 48, 59, 60, 69, 98

- olalı, 47, 71
olalum, 122
olam, 47
olan, 26, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 40, 42, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 73, 74, 76, 77, 78, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 92, 95, 96, 98, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 108, 109, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 119, 121, 125, 127, 129, 130, 131, 133, 134, 135, 136
olanın, 71
olanlar, 59, 106, 111, 118, 125, 137
olanlara, 50, 119
olanlardan, 132
olanlarına, 136
olanları, 90, 101
olanı, 85
olasın, 99
olasuz, 97
olavuz, 89
oldı, 44, 46, 47, 62, 68, 70, 71, 83, 85, 86, 87, 90, 91, 93, 94, 100, 103, 109, 112, 114, 115, 116, 117, 127, 135
oldığı, 32, 77
oldığından, 129
oldığım, 91
oldığı, 113
oldığına, 105
oldığından, 91
oldığıdır, 105
oldıkça, 120, 121
oldıkları, 98, 116
oldılar, 40, 56, 81, 96, 103, 109
olduğu, 34, 45, 48, 51, 52, 62, 69, 78, 81, 85, 89, 96, 106, 112, 114, 119, 123, 124, 125, 132, 134
olduğumuz, 130
olduğın, 64, 111, 121
olduğında, 126
olduğundan, 31, 35, 50, 54, 67, 82, 104, 111, 115
olduğunuz, 97
oldukça, 35, 75, 115, 116, 122, 124
oldukda, 38, 40, 41, 58, 73, 102, 104, 109, 115, 118, 124, 127, 128, 134, 135
oldukdan, 35, 120
oldukları, 33, 35, 49, 56, 60, 64, 90, 120, 131
olduklarında, 30, 51, 98, 107
oldum, 45, 46, 86, 87, 88
oldu, 137
oldur, 27, 80, 99
olıcak, 39, 43, 44, 48, 50, 53, 61, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 75, 76, 80, 82, 86, 88, 89, 91, 93, 95, 96, 99, 104, 109, 111, 115, 116, 117, 123, 128, 130, 131, 133, 134, 137
olına, 54, 66, 73, 75, 77, 80, 82, 110, 114, 117, 126, 131, 136, 137
olınacak, 101
olınalar, 131
olınan, 63, 104, 117, 132
olınca, 36, 42, 93, 102, 106, 107, 116, 126
olındı, 33, 84, 101, 112, 129
olındıkça, 61
olındığı, 33, 120, 126, 128
olınduğın, 34, 121, 123
olındukça, 26, 30, 131
olındukda, 47, 74, 129, 136
olındukdan, 135
olınacak, 129
olınmadı, 88, 129
olınmadığı, 34
olınmağla, 26, 51, 104
olınmak, 51, 59, 66, 88, 108, 120, 132, 133
olınmama, 98
olınmama, 75, 81, 115, 126
olınmasa, 58
olınması, 31, 35, 134
olınmasıdır, 132
olınmasın, 84, 119
olınmasından, 32
olınmaya, 54, 126
olınmayalar, 134
olınmayup, 89
olınmaz, 63, 119
olınmış, 32, 34, 85, 88, 133
olınmışdır, 35, 44, 99, 117, 119, 120, 122, 123, 124, 126, 130, 131, 133
olınmışken, 88
olınsa, 50, 51, 53, 108
olınup, 35, 61, 88, 114, 119, 122, 123, 126, 129, 131, 133, 134, 136
olınur, 35, 101, 102, 120, 122, 129
olınurlar, 133
olma, 47, 62, 94
olmadan, 31, 57, 64, 77, 78, 131
olmadı, 83, 85, 86, 127
olmadığı, 129
olmadığın, 122
olmadıklarına, 113
olmadın, 32, 56, 110
olmadum, 100
olmağa, 52, 60, 62, 66, 79, 131, 137
olmağı, 61, 77
olmağıcün, 31, 34, 51, 59, 83, 115
olmağın, 34, 59, 62, 69, 101, 113, 117
olmağla, 30, 31, 34, 35, 40, 43, 45, 50, 51, 56, 60, 65, 80, 84, 88, 89, 91, 93, 127, 129
olmak, 32, 35, 42, 45, 46, 50, 51, 52, 55, 57, 58, 60, 62, 63, 65, 71, 75, 76, 82, 84, 85, 86, 88, 90, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 101, 105, 106, 109, 112, 114, 115, 117, 119, 121, 129, 131, 135, 136
olmakda, 89
olmakdan, 118
olmakdır, 58, 63, 74, 92, 107, 108, 126
olmaların, 72
olmamağıcün, 103
olmama, 107, 133, 135, 136
olmama, 102
olmamış, 76, 95
olmamışdır, 131, 135
olmamışlardır, 131
olması, 36, 50, 63, 68, 85, 112, 129, 134
olmasın, 125
olmasına, 32, 72, 119
olmasında, 35
olmasun, 112
olmasunlar, 107
olmaya, 38, 44, 47, 52, 61, 63, 67, 68, 71, 74, 90, 100, 106, 107
olmayalar, 90, 131
olmayan, 41, 67, 73, 129, 136
olmayanların, 106
olmayanın, 120
olmayasın, 78, 82
olmayacak, 82, 88, 94, 129, 132
olmayup, 29, 32, 33, 44, 50, 56, 57, 60, 61, 63, 66, 68, 74, 82, 85, 86, 88, 89, 91, 118, 130, 137
olmaz, 27, 44, 46, 47, 56, 60, 64, 65, 73, 79, 82, 96, 104, 105, 115, 120, 123, 129, 132, 137
olmazlardı, 106
olmazsa, 88, 131, 134
olmuş, 31, 52, 75, 89, 91, 99, 104, 105, 108, 132
olmuşdu, 29
olmuşdur, 34, 38, 46, 53, 79, 89, 91, 92, 103, 104, 105, 108

olmuşlardur, 37, 60, 89, 121, 124
 olmuşuz, 37
 olmuş, 31, 113
 olmuşlardur, 123
 olsa, 53, 54, 79, 81, 100
 olsalar, 51
 olsañuz, 136
 olsun, 84, 93, 109
 olunup, 59
 olup, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 46, 49, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 95, 97, 99, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 114, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 127, 128, 130, 132, 133, 134, 135, 137
 olur, 26, 35, 50, 51, 52, 53, 54, 58, 60, 64, 65, 68, 70, 71, 74, 77, 79, 80, 81, 82, 88, 90, 95, 96, 97, 99, 101, 105, 108, 111, 112, 114, 115, 119, 122, 124, 127, 129, 132, 133, 134
 olurdu, 79
 olurın, 132
 olurlar, 42, 54, 66, 83, 98, 100, 111, 116, 130, 133
 olurlardı, 107
 olurmuş, 83
 olursa, 30, 38, 61, 75, 82, 85, 88, 101, 132, 134
 olursın, 108, 111
 on, 75, 121, 134, 135
 otuz, 121
 otuz iki, 78
 ʿOsmān, 82
 ʿOsmān bin ʿAffān, 124

Ö

öğrendüñ, 136
 özge, 45, 59, 65, 80, 93
 ʿÖmer, 78, 81, 83, 109, 112, 114, 122, 128
 ʿÖmer bin el-Ḥattāb, 112, 122, 128
 ʿÖmer bin el-Ḥattābdan, 78
 ʿÖmer İbnü'l-Ḥattāb, 81, 109
 ʿÖmerde, 128
 ʿÖmere, 83
 ʿÖmer-i Fārūḳ, 53, 128
 ʿömeriyyeye, 113
 ʿömr, 31, 38, 66, 96, 100, 132
 ʿömrde, 106
 ʿömre, 93

ʿömri, 134
 ʿömr-şikāfdan, 80
 ʿömrüñ, 120
 ʿörf, 122
 ʿözr, 35, 49, 74, 75, 90, 128
 ʿözr-ḫʿāh, 35, 75, 90
 ʿözri, 97

P

pā, 36, 55, 60, 63, 89, 94, 98, 121, 137
 pā-dāş, 55, 63
 pā-dirāzī, 113
 pādşāh, 36, 41, 53, 55, 95
 pāk, 42, 47, 54, 114
 pāk-aşarı, 107
 pāk-āyīndür, 97
 pāk-bāzān, 64
 pāki, 108
 pākīze, 48, 76
 pākīze-siriştüñ, 48
 pāküm, 46
 pāküñ, 90
 pā-lağzīde, 60, 64, 89
 paleng-āheng, 42
 pālheng, 43
 pālūde, 79
 pā-māl, 94
 pā-nihāde, 36, 94, 121
 pāñsad, 133
 pānzdehüm, 97, 115
 pārçe, 78
 pāşīde, 80
 pāy, 30, 35, 61, 72, 95, 98, 123
 pāy-endāz, 98
 pāyī, 86, 137
 pāyīdar, 88
 pāyīn, 68
 paymāl, 54
 pāy-merdī, 72, 95, 137
 pāy-taḫt, 30
 peder, 61, 77, 109, 133
 pederde, 136
 pedere, 135
 pedīdar, 31
 pehnā, 36, 103
 pehnāda, 86
 pehn-deşt, 42
 penāhuñ, 31
 penbe, 58, 91
 pencüm, 78, 105
 pençe, 42, 43, 90, 137
 pençe-zen, 130
 pend, 61, 64, 75, 82, 85, 88
 pend-āmīz, 85
 per, 42
 perçem, 62
 perdāht, 32, 35
 perdāhte, 26, 52
 perde, 38, 55, 82, 112
 perdede, 73

perdeden, 126
 perdehā, 112
 perde-keş, 43
 pergārvār, 92
 perhīzdür, 114
 perhīzkār, 43
 perīşān, 37, 44, 49, 79, 129, 130
 perīşān-evrāk, 61
 perīşānī, 32, 58, 78, 91
 perīşānīye, 33
 perīşānīyi, 62
 perīşān-meşreb, 37
 perīşān-meşrebden, 117
 perīşān-sāza, 91
 perīşān-suḫanlaruñ, 117
 perniyān, 44, 55
 pertev, 27, 39
 pertev-endāz, 33, 38, 49, 65, 66, 94, 95
 pervāz, 90
 perverdgar, 45
 perverdīgārā, 110
 perverdīgārdan, 111
 perverīleri, 30
 pes, 36, 37, 47, 52, 55, 58, 69, 73, 74, 80, 90, 102, 106, 126, 137
 pesendīde, 45, 50, 77, 135
 pesendīdeden, 120
 pesendīde-şifātıdur, 81
 pest, 62
 peşimānī, 90
 peyām, 28, 69
 peyām-ber, 103, 121
 peydā, 32, 37, 43, 54, 79, 81, 95, 109, 115, 118, 119, 128
 pey-der-pey, 61, 89
 peyk, 28
 peyker, 85
 peymāl, 86
 peymāne, 55
 pey-siper, 130
 peyvend, 132
 peyveste, 64, 68, 106, 107
 pīç u tāb, 43, 98
 pīçān, 43
 pīç-der-pīç, 62
 pīçiş, 41
 pinhān, 77, 80, 82, 112, 131
 pīr, 36
 pirā, 47
 pīrāmen, 38, 39, 42, 44
 pīrān, 78, 106
 pīrāna, 106
 pīrāste, 110
 pīrāye, 31, 121
 pīrechen, 83
 pīre-zen, 107, 108
 pīriye, 106
 pīr-zen, 98
 pistān, 93
 pister, 41, 72

pister-nişine, 124
 piş, 28, 30, 67, 69, 72, 76, 105, 106
 pişānī, 124
 pişegān, 118
 pişenüzdür, 45
 pişesi, 74
 piş-ez-în, 28
 pişgāh, 30, 58, 83, 87, 98, 99, 109, 110, 120, 121, 130
 pişgāhında, 94
 piş-keş, 51, 70, 121
 piş-nihād, 30, 67, 72, 76, 105, 106
 piş-tāk, 28
 piş-vā, 133
 piş-zin, 106
 puhteyi, 70
 pülād-nihādlarına, 61
 püşide, 56, 74, 104, 111, 117
 püşideden, 114
 püşiş, 75
 püşişten, 83
 püte, 26
 püyān, 37, 92
 pür, 34, 36, 44, 93
 pür-ālāmuñ, 104
 pür-çin, 56
 pür-girih, 61
 pür-hārı, 103
 pür-hevl, 39
 pür-hidāyet, 84, 127
 pür-hikmet, 34
 pür-hikmetüñ, 83
 pür-hüzn, 98
 pür-iztirār, 111
 pürkār, 49
 pür-mār, 59
 pür-melāluña, 95
 pür-naqş, 116
 pür-naqşa, 81
 pür-nür, 119
 pür-nürları, 40
 pür-nürların, 110
 pür-nürlarına, 53
 pür-^cac, 125
 pür-^canāya, 90
 pür-^cibret, 48
 pür-piç ü táb, 30
 pür-piç ü tábı, 64
 pürsiş, 44, 69, 72, 77, 94, 99, 108, 112, 120, 124, 125, 128
 pür-sūza, 41
 pür-telbīsüñ, 99
 pür-tanin, 39
 pür-yāküt, 58
 pür-zib, 110
 pür-zür, 42, 95
 püser, 134
 püşt, 98

R

Rabb, 55, 112, 128
 Rabbānī, 26, 27, 40, 47, 103
 Rabbe'l-^cālemīn, 102
 Rabbe'l-^cizzet, 124
 Rabbenā, 47
 Rabbü'l-erbāb, 118
 Rabbü'l-^cālemīne, 133
 Rabbü'l-^cizzet, 110
 Rabbü'l-^cizzete, 51, 130
 rābiṭa, 101, 129
 rābiḥlerdür, 133
 rābi^c, 104
 Rabī bin Ḥaysem, 128
 rābi^c aşer, 115
 rābi^can, 43, 61, 65, 74, 78
 rācil, 57
 rāci^c, 50, 58
 raği^c, 134
 raği^cden, 107
 rağiya'llāhu ^canh, 39, 64, 70, 72, 77, 82, 83, 88, 96, 97, 105, 107, 109, 111, 112, 114, 116, 122, 134
 rağiya'llāhu ^canhā, 116
 rağiya'llāhu ^canhümā, 53, 135
 rağbet, 32, 53, 84
 rağbeti, 27
 rağib, 85
 rağıbsın, 69
 rāh, 30, 37, 44, 45, 47, 52, 64, 68, 71, 75, 81, 86, 87, 94, 133
 rāhat, 33, 40, 41, 42, 49, 66, 86, 93, 120, 125
 rāhatda, 83
 rāhatıñuzdur, 45
 rāhat-resāndan, 65
 rāhda, 107, 114, 122
 rāhdan, 86, 114
 raḥik, 33
 rāhile, 130
 raḥim, 93
 raḥimehu'llāh, 85, 128
 raḥm, 132, 133
 Raḥmānda, 42
 raḥmde, 132
 raḥmet, 55, 83, 98, 122, 125, 132, 134, 135
 raḥmetde, 41
 raḥmeti, 54
 raḥmeti'r-Rabbü'l-ğafür, 56
 raḥmetu'llāh ^caleyh, 49, 84
 raḥmetu'llāhdan, 123
 raḥmetu'llāhi ^caleyh, 39, 55, 68, 69, 71, 72, 79, 86, 89, 97, 102
 raḥmetu'llāhu, 121
 raḥmetu'l-meliki'l-hādī, 99
 raḥmetüñ, 48
 raḥne, 95

rāh-rev, 120
 raht-nādān, 37
 raḥabelerin, 69
 raḥam, 55, 105, 111
 raḥam-keş, 55, 105
 raḥde, 75
 rāḥımu'l-huruf, 35
 rām, 137
 ramaḥ, 49
 ramazānda, 114
 rāndegān, 63
 rā^ciyyet, 50
 ra^ciyyetdür, 86
 ra^cnāya, 38
 raşānet, 79
 rāşiḥ, 53
 raşinü'l-erkān, 67
 rāst, 29, 64, 71, 83, 100, 120, 121
 rast-gerdiş, 78
 rāst-güyān, 108
 rāst-^ciyārān, 64
 rāst-rev, 60
 rātibe, 56
 rāvī, 70, 123
 ravza, 44, 95, 128
 ravza-ı rıdvān, 52
 rāy, 62, 64
 rāygān, 51
 rāz, 77, 100, 103, 109, 114
 rāza, 73
 rāzdan, 80
 rāz-dān, 117
 rāz-dānān, 100
 rāzi, 77
 rāzına, 76
 Rebī^c, 128
 rebübiyyetden, 82
 recā, 27, 30, 65, 72, 86, 107, 108, 109, 115, 126, 128
 recādan, 115
 recāsında, 115
 redd, 55, 60, 69, 73, 89, 96, 120, 130
 refākatdan, 71
 refākatları, 71
 refik, 37, 47, 85, 90, 93, 122
 refikinde, 91
 refikinden, 122
 refikuñdan, 71
 refi^c, 131
 ref^c, 43, 84, 107, 136
 refitār, 60, 81
 refte, 52
 refte refte, 85, 89, 90
 refthen, 45
 rehā, 101, 127
 rehāyī, 45, 101
 rehāyī-baḥş, 45
 rehāyīdür, 110
 reh-güm-kerde, 89
 reh-güzār, 103
 reh-güzārda, 59

- reh-güzârına, 52
 reh-güzer, 36, 42, 60, 103, 104, 109
 rehînü'l-ķabûlî, 34
 reh-nümâ, 82, 102
 reh-rev, 86, 113
 reh-revân, 37
 reh-revâna, 104
 reh-yâb, 57, 77, 112, 117, 127, 135
 reh-zen, 64, 87
 remîde, 47
 renc, 65, 101, 115
 rencide, 103, 129
 renciş, 60
 rencür, 82, 101
 reng-â-reng, 49
 re^c â^c, 63, 108
 re^c âyâdan, 108
 re^sü'l-cebelden, 87
 resâ'il, 37
 resen, 89
 reside, 36, 44, 80, 91, 97, 131
 reşişe, 59
 resme, 34, 55, 57, 64, 66, 75, 92, 95, 124
 resmini, 38
 Resül, 26, 46, 70, 71, 79, 83, 103, 112, 115, 116, 117, 119, 123, 129, 136
 Resüla'llâh, 109, 112, 114, 133
 Resüldür, 105, 134
 Resülu'llâha, 105, 120
 Resülu'llâhda, 98, 106
 Resülu'llâhî, 117
 Resülu's-řaķaleyn, 135
 reşâd, 76
 reşâdını, 84
 reşâşe, 107
 reşehât, 42, 44, 61, 80, 84, 124
 reşha, 56, 80
 reşha-pâş, 56
 reşk, 73
 revâ, 35, 40, 55, 78, 79, 88, 101, 102, 104, 112, 115, 116, 119, 130, 136
 revâc, 27
 revâca, 26
 revân, 36, 37, 44, 92
 revâne, 43, 86, 107, 128
 revânlarına, 98
 revendenüñ, 103
 revnaķ, 32
 revzene, 77, 82, 94
 reyb, 84
 reyyân, 40
 rezaķana'llâhu, 127
 rezâlet, 63
 rezânet, 64
 rıdvan, 44
 rıdvanide, 49
 rıdvanu'llahi'l-^c azîzi'r-Raķman, 124
 rıfķ, 124, 126
 rızâ, 37, 39, 40, 45, 46, 50, 51, 63, 73, 86, 90, 107, 137
 rızâda, 77
 rızâm, 45
 rızķ, 132
 ribât, 36, 68, 87
 ricâ, 48, 70, 112, 125
 ricâda, 77
 ricâl, 46, 57, 100
 ricâlden, 57
 ricâya, 68
 ridâ, 33, 56, 104, 108
 rif^c âtühüzdür, 45
 riķ, 84
 rikâb, 36
 riķkat, 129
 rindân, 29
 ri^c âyet, 40, 46, 51, 54, 57, 66, 67, 79, 82, 93, 99, 101, 106, 117, 120, 126, 129, 130, 132, 133, 134, 136, 137
 ri^c âyetde, 86, 99
 ri^c âyetden, 55
 ri^c âyetdür, 108
 ri^c âyete, 129
 ri^c âyeten, 34
 ri^c âyeti, 134
 ri^c âyetinde, 113, 131
 ri^c âyetinden, 78
 risâle, 113
 risâlesinde, 55
 risâlet, 39, 59, 118, 121, 136
 risâlet-penâh, 116, 121
 risâlet-penâhdan, 122
 risâlet-penâhî, 114, 117
 risâlet-penâhiden, 39, 136
 risâlet-penâhuñ, 112
 riş-ķand, 117
 rişe, 30, 61, 64, 78, 89, 129
 rivâyet, 77, 83, 86, 119, 122, 124, 130, 131, 132
 rivâyetde, 129
 rivâyet-gerde, 45, 75, 83, 90
 riyâ, 44
 riyâ-güne, 73
 riyâķârân, 77
 riyâya, 83
 riyâz, 49, 128
 riyâzâtı, 46
 riyâzet, 100
 riyâzetine, 93
 rızân, 44, 49, 84, 97
 rîze, 43
 rûbahanelerine, 77
 rubâ^c î, 47
 rû-be-râh, 44, 58, 133
 rub^c, 84
 rubûbiyyetde, 57
 rû-gerdân, 59, 89, 96, 106
 rûķ, 31, 32, 45, 66, 74, 77, 82, 98, 99, 133
 rûķânî, 93
 rûķâniyyet, 35
 rûķâniyyetine, 93
 rûķ-efzâ, 45
 rûķ-efzâdan, 133
 rûķehu, 120, 128
 ruķsâr, 38, 122
 ruķřat, 36, 57, 116, 120, 124, 129
 ruķřat-fermâ, 64
 ruķřat-yâfta, 36
 rûķu'llâh, 75
 rûķu'llâhdan, 46
 ruķûm, 40
 Rûm, 30
 Rûmiyâne, 32
 rumüz, 57
 rû-nümâ, 38, 115
 ru^c âf-endâz, 131
 ru^c ûnet, 42, 84
 ru^c ûnet-intimâların, 104
 ru^c ûnet-medâr, 42
 ru^c ûnet-medârlarından, 59
 rû-siyâh, 75
 rû-siyâhuñ, 74
 rû-siyehân, 58, 63
 rusta-ķîzde, 39
 rûşenâyi-yâb, 119
 rûşenı, 41
 rûy, 51, 56, 62, 81, 86, 91, 94, 106, 115, 117, 123, 125
 rûyîn, 59
 rûz, 39, 41, 43, 60, 83, 85, 110, 114, 120, 129
 rûzân, 91
 rûzgâr, 38, 76, 79, 87, 91, 93, 101
 rûzgâra, 51
 rûzgârda, 100
 rûzgârdur, 106
 rûzgârı, 42, 57
 rûbûde, 90, 91
 rûcû^c, 113, 121
 rûfeķâdan, 69
 rûfeķâsından, 130
 rûfeķâyı, 85
 rûfte, 39, 74
 rûfüger, 95
 rûkn, 32
 rûkû^c a, 122
 rû^c yet, 41
 rûsûķ, 53, 70, 79, 93
 rûsûm, 40, 57, 63, 65, 77
 rûsvâyî, 90, 112
 rûsvâyî-fezâsından, 90
 rûsvâyî-nümâsını, 112
 rûsvâyîsinden, 55
 rûtbe, 26, 46, 96, 97, 105
 rûtbede, 95
 rûtbesinden, 57
 rûvâtı, 128

S

- şabābe, 91
 sābiq, 86
 sābiqa, 44, 51, 75, 117, 136
 sābiqada, 129
 sābiqadan, 52
 sābiqaya, 105, 110
 şabırdan, 93
 şabî, 107
 sābi‘, 106
 sābi‘ aşere, 118
 sābi‘an, 44
 şābit, 89, 91, 92, 95
 şābit-kadem, 89, 92, 95
 şābitü'l-aşl, 69, 79
 şabiyy, 107
 şabr, 42, 43, 136
 şabra, 94
 şabri, 85
 şābūn, 63
 şad, 33, 36, 42, 53, 88, 95
 şād, 38
 şadā, 45, 112
 şadaqa, 50, 115, 117, 132
 şadaqada, 133
 şadākat, 32, 78, 79, 80, 92, 96,
 117, 122, 132
 şadākatda, 92
 şadākat-güsteri, 92
 şadākatı, 89
 şadākatın, 133
 şadākat-perverden, 96
 şadākat-şī‘ār, 79
 şadāret, 30
 şadāsi, 44
 şadāsından, 123
 sāde, 56, 63, 70
 şaded, 49, 56, 78, 82, 94, 97,
 103, 106, 114, 118, 119,
 121
 şadedde, 127
 şadede, 50
 şadedinde, 48, 56, 79, 80, 136
 sāde-levh, 56
 sāde-levhūn, 63
 sāde-naqşları, 106
 şadık, 44, 67, 87
 şadıka, 82
 şadıkāneye, 92
 şadıkdan, 40, 100
 şadıkinden, 108
 şadıq- nefes, 44
 şadıq-nihāda, 100
 şadıq-nihādān, 67
 şadıku'l-va‘di'l-emīn, 111
 şadıkuñ, 87, 93
 şadırd, 34, 75, 88, 100, 130
 şadık, 39, 70, 74, 80, 81, 82,
 83, 85, 87, 88, 90, 91, 97,
 100
 şadıka, 85, 89
 şadıqda, 99
 şadıkdan, 82, 88
 şadıqde, 81
 şadıkı, 79
 şadıkımdan, 68
 şadıkıını, 70
 şadıkuñ, 74, 80
 şadıkuñı, 78
 sādīs, 105
 sādīs aşere, 116
 sādīsēn, 43, 74
 şad-pāre-ciger, 51
 şadrında, 113
 şaf, 68, 77, 83
 şāf, 55, 61, 73, 132
 şafā, 30, 49, 56, 72, 80, 81, 93,
 101, 118
 şafā-baḡş, 30, 118
 şafāda, 40
 şafā-meşhūn, 49
 şafā-meşhūnında, 74
 şafāyı, 77, 93
 şāfdan, 48
 şafh, 58, 100
 şafīha, 42
 şāfi-şıfat, 76
 şafiyye, 114
 şafiyyedür, 114
 şafsata, 56
 şafvet, 76, 100
 şāğ, 91
 şāğar, 55
 şāğir, 107
 şāğire, 107
 sāha, 36, 39, 74, 90, 92, 100
 şahābi, 72
 şahābī, 71
 şahābīye, 71
 şahābīyi, 62
 şahāyif, 31, 96, 101, 124, 129
 şahāyife, 26
 şahb, 71
 şahbā, 29
 şahbihi, 48
 şahib-cemālden, 43
 şahib-firāş, 125
 şahib-hāne, 69
 şahib-hulq, 102
 şahib-iztirārda, 125
 şahibi, 66, 77, 99, 117
 şahib-iqtidār, 111
 şahib-kabūlān, 121
 şahib-kemāl, 28
 şahib-ma‘rifet, 29
 şahib-mecāl, 113
 şahib-mürüvvet, 66
 şahib-nişāb, 103
 şahib-rikkat, 43
 şahib-rüsūh, 42
 şahib-tāb, 106
 şahib-taşarruf, 33
 şahib-tecemmül, 108
 şahibü'l-māl, 71
 şahib-yesārda, 130
 şahife, 37, 42, 121, 128
 şahih, 54, 122
 şahīha, 119
 şahīhu'l-ḡaber, 123
 şahīhu'l-ḡaberden, 128
 şahīhu'l-ḡitāb, 103
 şahīhu'l-medlül, 121
 şahīhu'r-rivāye, 94
 sāhil, 31, 76
 şahn, 39, 87, 94, 103, 125
 şahn, 111
 şahnında, 76
 şahrā, 36, 40, 47, 57, 80, 86
 şahrā-neverd, 92
 şahre, 65
 şaht, 49
 şaht-āvız, 65, 90
 şaht-gır, 104
 şaht-rüyī, 116
 sāq, 72
 şakf, 36
 şākıb, 50
 şakınup, 44, 78
 sākı, 101
 sākin, 81
 sākit, 29
 sāil, 42, 90
 şalābet, 55
 şalāh, 42, 63, 111
 şalāh-endiş, 42
 şalāhi, 129
 şalāt, 133, 134
 şalavātu'llāh, 112, 118
 şalavātu'llāhi, 48, 71, 114
 şalavātu'llāhi'l-‘azizi'l-
 vehhāb, 121
 şalavātu'llāhi'l-‘azizi'r-
 raḡman, 90
 şalavātul'lāhi'l-‘azizi'l-mennān,
 118
 sāle, 71, 134
 sāleden, 133
 sāleleri, 38
 sālhā, 79
 sāil-ḡurdegān, 106
 sāil-ḡurdeyi, 106
 şalındı, 91
 şalvirüp, 106
 sāli, 134
 sālifde, 94
 sālifede, 90, 95, 96, 101
 şālih, 105
 şālihīn, 55, 72
 sālik, 109
 sālim, 54, 64, 111
 sālimēn, 96
 sālimīne, 127
 şāliš, 66, 104
 sālise, 54
 şālise aşer, 114
 şālišēn, 42, 60, 63, 64, 73, 78,
 81, 113, 127, 129

- şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem,
 34, 45, 53, 58, 61, 62, 67,
 71, 83, 98, 104, 106, 107,
 115, 122, 123, 124, 128,
 129, 131, 133
 şalla'llāhu 'aleyhi ve
 sellemden, 134, 136
 şalla'llāhu 'aleyhi ve sellemūn,
 75
 şalla'llāhu ta'ālā 'aleyhi ve
 sellem, 37, 38, 40, 41, 44,
 71, 98, 103
 şalmayalar, 128
 şalmışdur, 92
 şal'am, 106, 124
 sāmān, 43, 80
 sāmān-rübā, 43
 sāmān-suz, 91
 Şamedānī, 41, 46, 53, 111
 Şamedānīde, 103
 Şamedīden, 116, 129
 şamīmī, 96
 şāmin, 107, 120
 şāmin 'aşere, 120
 sāmī', 78
 sāmī' a, 44
 sāmī' adan, 80
 sāmī' ası, 77
 şammā, 62, 65
 şammā-güdāz, 62
 şamşām, 78
 şamşāme, 69
 saña, 47, 77, 83, 86, 87, 92, 93,
 110, 111, 132
 şanavberīsi, 42
 şandal-sāy, 94
 şandūķ, 69
 şandūķa, 63, 74, 114
 şandūķada, 70
 şandūķı, 69
 şānī, 35, 66, 67, 102, 111
 şānī 'aşer, 111
 şānīden, 53, 121
 sāniha, 109
 şanī', 57, 75
 şanī' adan, 102
 şanī' alarından, 116
 şanī' i, 64
 şāniye, 52
 şāniyen, 26, 35, 42, 60, 63, 64,
 73, 74, 78, 81, 113, 120,
 126, 127, 129
 şanup, 62
 sa' ādet, 27, 30, 31, 51, 60, 71
 sa' ādet-encāmları, 109
 sa' ādet-eşerde, 104
 sa' ādetiyle, 106
 sa' ādet-ķarīn, 61
 sa' ādet-ķarīnlerine, 106
 sa' ādet-nişānları, 48
 sā' atin, 42, 119
 sā' ī, 68, 99
 şā'ib, 41, 50
 şā'ib-nazarān, 41
 sā' id, 32, 42, 95
 sā' iķ, 38
 şā' iķa, 91
 sā' ir, 38, 53, 59, 63, 82, 83,
 109, 110, 127, 137
 sa' y, 37, 66, 69, 78, 89, 111,
 116, 120
 sa' ydār, 111
 şār, 58
 şarf, 31, 51, 110, 126
 şarfından, 71
 şarfını, 71
 şarīh, 74
 şarşar, 76, 134
 sātir, 100
 sātūr, 76
 saşvet, 39
 şavāb, 31, 50, 134
 şavāb-dīd, 62
 şavāb-endīşān, 104
 şavāb-endīşūn, 39
 şavābı, 78
 şavāb-intimā, 47, 50
 şavāb-intisābuñı, 56
 şavb, 44, 50, 57, 74, 102, 111,
 116, 124, 129, 137
 şavm, 93, 100, 108
 şavma' a, 43
 sāye, 41, 42, 130, 132
 sāye-mişāl, 85
 şayķal, 26
 şayrafiyān, 26
 sāz, 79
 sebā' ik, 26, 31
 şebāt, 85, 92, 108, 130
 sebeb, 45, 50, 105, 132, 136
 sebebi, 35, 48, 64, 76, 88, 96,
 99
 sebebiyle, 92
 sebebiyyet, 50
 sebebiyyeti, 51
 sebel, 41, 84
 sebīke, 95
 sebīl, 103
 sebk, 73, 124
 şebt, 63, 121, 128
 sebū, 29, 42
 sebz, 30
 secde, 97
 secdede, 135
 secdeden, 136
 secdegāh, 52, 97
 secdegāhdan, 135
 sedād, 50, 65, 76, 99
 sedād-āšnā, 50
 sedāddan, 89
 sedd, 49, 58, 131
 sedīd, 47, 56
 sedīde, 77
 sedīdini, 56
 sefer, 36, 37, 106
 seferden, 122
 seferlerde, 50
 seffāk, 68
 sefīde, 106
 sefīh, 78
 segān, 52
 şehāb, 42, 72, 87, 128
 şehī-nefs, 44
 sehl, 60
 sehv, 88, 95
 sehven, 136
 sekāne, 127
 sekerāt, 101
 sekiz, 120
 sekr, 61
 selām, 61, 81, 105, 116, 120,
 121, 122, 124, 128
 selāmda, 120
 selāmet, 63, 102
 selāmete, 125
 selāmu'llāhdan, 121
 selāmu'llāhı, 121
 şelāse, 62
 şelāşeden, 81
 şelāşeye, 66
 selāsil, 59
 selb, 35, 44
 şelc, 48
 seleb, 79
 selef, 72, 83
 selefde, 120
 selefden, 51, 68, 89, 127
 sell, 78
 Selmān, 83
 Selmāna, 83
 Selmānı, 84
 Selmān-ı Fāris, 83
 semā, 66, 125
 semāhat, 66, 71, 73, 122, 131
 semāhatı, 64
 semāhat-pesendüm, 73
 semāhat-pīşe, 71
 semāhat-pişeleri, 122
 semāvātı, 46
 şemen, 68, 111
 semend, 43, 56, 94, 106
 şemenden, 84
 şemenine, 111
 şemere, 80
 şemeresidür, 103
 şemīnde, 62
 semmü'l-fār, 102
 sem', 34, 73, 77, 78, 82, 91,
 97, 104, 107, 114, 121, 134
 semt, 31, 34, 43, 44, 47, 55,
 61, 72, 76, 79, 82, 85, 97,
 107, 113
 semtin, 55, 56
 semtine, 36
 semüm, 58, 62
 sen, 62, 69, 92, 94, 105, 132,
 137
 şenā, 26, 97
 senābil, 80

- ŧenākārī, 98
 ŧenāsına, 124
 ŧenāyı, 99
 sencide, 31, 65
 sencide-edānuñ, 31
 sende, 111
 senden, 70, 77, 132
 sene, 42, 120
 senevāt, 135
 seng, 52, 59, 108
 seng-endāz, 129
 sengin, 65
 sengsār, 55
 seni, 39, 45, 78, 87, 118, 128, 132
 seniyyetü'l-ħarekāt, 114
 senün, 47, 70, 71, 76, 87, 88, 93, 97, 101, 105, 137
 senünle, 92
 ser, 28, 31, 33, 36, 38, 39, 41, 42, 46, 48, 50, 52, 54, 55, 56, 57, 61, 64, 65, 66, 70, 73, 76, 77, 78, 88, 90, 91, 92, 93, 94, 97, 107, 114, 117, 122, 124, 125, 128, 135
 ser-ağāz, 28
 serā-perde, 40, 109
 serāsime, 60
 serāy, 94
 serāya, 94
 ser-be-ceyb, 94
 ser-be-mühr, 73
 serd, 42, 51
 ser-der-hevānuñ, 104
 ser-efrāz, 48
 ser-engüŧ, 46
 sereyān, 60
 ser-fürü, 38, 41, 103
 ser-fürü-bürde, 38
 ser-gerdān, 39, 52, 71, 91
 ser-girān, 65
 seriķa, 112
 ser-keŧ, 54
 ser-keŧān, 54
 ser-keŧi, 137
 ser-keŧün, 88
 ser-kīse, 51
 sermā, 26
 ser-māye, 31, 92, 111, 133
 ser-menzil, 76
 ser-mestī, 33, 65, 90
 ser-nihāde, 97
 ser-nüviŧ, 91
 ser-pençe, 119
 ser-püŧ, 42, 55
 ser-püŧ-endāz, 42
 ser-riŧte, 43, 61, 77, 136
 ser-sebzī, 97
 serseri, 41, 92
 ser-ŧār, 42
 ser-tā-pāy, 90
 ser-tizi, 78
 serümde, 87
 serv, 122
 server, 122
 servistān, 41
 setr, 56, 61, 94, 100, 111, 112
 setre, 112, 119
 settārī, 55, 113
 settārü'l-uyüb, 77
 ŧevāb, 115, 121, 126, 132, 133
 ŧevāba, 119, 133
 ŧevābı, 121, 133
 ŧevābına, 133
 ŧevābit, 87
 sevālif, 29
 sevā'im, 100
 sevdā, 92
 sevķ, 78, 89, 125, 126, 130, 135
 seyf, 59, 78
 seyl, 41, 77
 seyl-āb, 131
 seyr, 36, 48, 55, 92, 93, 103, 105, 110
 seyri, 47
 seyyāh, 87
 seyyāhān, 87
 seyyāl, 114
 seyyāle, 44
 seyyāle-feŧān, 94
 seyyāle-feŧānı, 44
 seyyār, 87
 seyyi'e, 60
 seyyi'ekārūñ, 63
 seyyi'esinün, 54
 seyyid, 44, 98, 106, 114
 seyyide'l-beŧer, 71
 Seyyid-i 'Älem, 103
 seyyidü'l-beŧerden, 34
 seyyidü'l-ebrār, 106, 110
 seyyidü'l-ebrārdan, 98
 seyyidü'l-enām, 118, 128, 133
 seyyidü'l-enbiyā, 123
 seyyidü'l-evvelin, 48
 seyyidü'l-verā, 101, 132
 seyyidü't-ŧā'ife, 99
 seyyidü't-ŧā'ife, 65
 seyyi'āt, 74, 110
 seyyi'āta, 110
 seyyi'e, 75, 120
 seyyi'ekār, 75
 seyyi'ekārdan, 47
 seyyi'elerin, 116
 seyyi'enün, 82
 seyyi'esinün, 75
 sezā, 57, 101, 115
 sezādur, 77
 sezāvār, 54, 86, 88, 104, 108, 123
 sezāvārdur, 71, 86, 111
 sezāvārlardur, 60
 ŧiddiķa, 116
 ŧiddiķından, 73
 ŧiddiķinden, 110
 ŧıdķ, 77, 80, 95
 ŧıdķa, 64
 ŧıfat, 55, 102
 ŧıfāta, 53
 ŧıhħat, 95, 125, 126
 ŧıhħatdür, 66
 ŧıhħatinde, 99
 ŧıķlet, 85
 ŧıķleti, 85
 ŧıķlet-nümānuñ, 107
 ŧıla, 132
 ŧılāt, 56
 ŧımāh, 39, 121
 ŧımāhđan, 77
 ŧımāhđına, 114
 ŧımt, 65
 ŧımf, 42, 59, 64, 72
 ŧınfā, 66
 ŧınfuñ, 47
 ŧınv, 71, 79
 ŧırfđan, 56, 91
 ŧırr, 29, 47, 57, 77
 ŧırran, 80
 ŧırrıhu'l-aziz, 122
 ŧırrıhu, 34, 72, 120, 127
 ŧıyānet, 81, 114
 ŧi, 78
 sibā', 119
 sıfariŧ, 68
 ŧiġa, 54, 55
 sıhām, 101
 ŧıķāt, 116
 ŧıķātđur, 45, 68, 102
 ŧilī, 54, 60, 81
 silk, 46, 121
 silkü'l-le'al, 34, 44, 58
 silsile, 104
 sim, 110
 ŧimār, 44, 106
 simāŧ, 87
 simātuñuzda, 83
 sime, 51
 simin, 84
 simünı, 70
 sinān, 59
 sine, 31, 50, 61, 78, 85, 93
 sine-ħırāŧ, 51
 sineñi, 101
 sine-ŧāf, 38
 sine-ŧāfuñ, 74
 sinesinde, 65
 sinesinden, 64
 sinesine, 44
 sinn, 134
 sinnevr, 130
 si'āyet, 60
 sipāh, 78
 sipeh-sālār, 36
 siper, 85, 87, 101
 sirāyet, 101, 104
 sıret, 132
 sıretinde, 63
 sıri, 100

sirişk, 44
 sirişküh, 129
 sirişte, 48
 sirrehu'l-azîz, 65
 sitte, 135
 sivāk, 71
 sivār, 43
 şiyāb, 59
 şiyābda, 82
 şiyāha, 95
 şiyāk, 117
 şiyākda, 120, 128, 134
 şiyākında, 52, 89
 şiyāset, 42, 55
 şiyāsete, 69
 siyeh-fām, 74, 87
 siyeh-kāsenüh, 59
 siyeh-rüy, 58, 113
 siyeh-rüyān, 63
 siyer, 55, 122
 siyerde, 109
 siyüm, 73
 siz, 108, 112
 sizdehüm, 81, 114
 sizden, 75, 97
 size, 97, 109
 sizi, 72
 sizler, 136
 sizlerde, 127
 şöhet, 46, 60, 62, 65, 71, 77, 85, 89, 111, 118
 şöhetbeti, 89
 şöhetbetinden, 88
 şöhetbine, 99
 şöhetbini, 88
 şöhetbetleri, 106
 şöhetbetlerinden, 118
 şöhetbetlerine, 66
 şöhetbetüm, 85
 şöhetbetümle, 95
 şöhmaq, 39
 şöhra, 35, 42, 46, 73, 77, 83, 84, 86, 88, 95, 98, 105, 107, 110, 112, 113, 120, 122, 123, 125, 135
 söyleyüm, 124
 söz, 78
 sözdür, 56
 sü, 57, 64, 75, 83, 88, 101, 102, 114, 116, 117
 subh, 87, 98
 şudā', 61
 süde, 53, 58, 86, 97
 südmendde, 82
 südmenddür, 85
 südmendini, 64
 şudür, 49, 53, 56, 57, 58, 74, 90, 96, 97, 99, 105, 106, 111, 114, 117, 122, 123, 131, 132
 şudürü, 75
 şudürümdan, 75, 86, 95
 şudürü'l-hta'at, 89

şuffe, 48, 114, 125
 şuffe-nişin, 48
 şüfyyāndan, 100
 şufūf, 39, 130
 suhan, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35, 45, 85, 90, 99, 104, 109, 117, 124
 suhana, 68
 suhan-ārā, 28
 suhanda, 78
 suhan-fehmān, 35
 suhan-perdāz, 27
 suhan-perdāzī, 35
 suhan-senc, 31
 suhan-serā, 29, 45, 99, 109, 117
 sühte, 91, 94, 124
 sühte-cān, 91
 sü-i zanndan, 114
 sük, 78
 şulehā, 55, 60, 100, 104, 132
 şulehādan, 63
 şulehāya, 53
 sulţān, 121
 Sulţān Murād, 27
 şunūf, 39, 53, 65, 110, 130
 su'āl, 46, 80, 93, 99, 122, 124, 125, 127, 132, 134, 136
 şu' bān, 43
 şu' übeti, 103
 sü'ül-ķarīne, 116
 şüret, 27, 32, 35, 41, 43, 52, 57, 59, 63, 76, 81, 88, 103, 114, 115, 119, 127, 134, 135
 şüret-bend, 65
 şüretde, 51, 81, 82, 123, 125, 131
 şüretidür, 54
 şüretinden, 94
 şüret-nümā, 27, 50, 59
 şüret-pezir, 32, 63, 135
 şürī, 58
 şürüyyeden, 82
 suţū', 104
 süz, 68, 93
 süzān, 47, 61, 74, 80, 92
 sübāt, 47, 56, 84
 sübha, 49, 129
 sübhāna'llāh, 32, 126
 Sübhānī, 47, 105, 118
 Sübhānīden, 44
 Sübhāniye, 98
 süfre-nişin, 99
 Süfyān-ı Sevrī, 128
 süheyl, 30
 sühület, 103
 sükkān, 48
 sükker, 115
 sükkerin, 98
 sükker-mişāl, 125
 sükkün, 42, 76, 79, 81, 93
 sükküt, 58, 78, 81, 82

süküt, 97
 Süleymān, 33, 118
 süllim, 78
 sündüsī-tarz, 48
 sünnetdür, 125
 sü' adā, 63
 sürüd, 112
 sürür, 29, 40, 48, 115, 131
 sürür-āgīnde, 118
 sürürdan, 33, 104, 119
 sürürümdan, 70
 sürüş, 98
 süst-iz' ānı, 35
 süst-peymānīden, 78
 sütüde-ħışālı, 106
 sütüdekār, 45
 sütüdekāra, 120
 sütüde-amel, 46
 sütüde-siyer, 130
 sütüde-şiyemdür, 134
 sütün, 104
 sütürde, 43
 süştür, 30, 46
 süştürlāb, 66
 süvār, 44, 106

Ş

şād, 73, 81, 98, 111
 şād-āb-sāz, 81
 şādiha, 63
 şād-kām, 73, 111
 şādmān, 44
 şādmānī, 29, 62
 şādmānīde, 131
 şāfi, 46
 şāfi-cevāb, 99
 Şāfi't-mezheb, 60
 şāfi' iyü'l-mezheb, 35
 şāgil, 31, 47
 şāhī, 27, 51
 şāhid, 35, 61, 62
 şāhīde, 68
 şāhm, 125
 şaḥş, 33, 54, 58, 78, 80, 81, 85, 106, 109, 113, 116, 117, 120, 121, 123
 şaḥşa, 54, 102, 134
 şaḥşdan, 116
 şaḥşuñ, 44, 117
 şākirde, 50
 şāl, 87
 şām, 41, 83, 98
 şāmī, 87
 şāmīl, 35
 şān, 48, 104, 115, 131
 şāndur, 42
 şānühü, 36, 48, 116
 şānzdehüm, 98, 116
 şā'ibe, 62
 şā'ir, 27
 şā'şā', 38

- şa^ç şa^ç a-paş, 39, 48
 şarâb, 61, 101
 şarâb-âşâm, 99
 şâri^ç, 36, 60, 135
 şart, 89, 92, 102, 113, 120
 şatranc, 66
 şâyân, 61
 şâyed, 115, 128
 şâyeste, 26, 32
 şâyeste, 62
 şâyi^ç, 73, 83, 120
 şeb, 64, 85
 şebakın, 43
 şebân, 91
 şebân-rûziye, 108
 şeb-çerâğ, 64
 şebîh, 35
 şebî-ğün, 87
 şecâc, 54
 şecer, 49
 şecere, 44, 49, 69, 79, 80, 103, 106
 şeceri, 87
 şedîdü'l-baş, 110
 şedîdü'l-hübüb, 49
 şefaķat, 129
 şefâ^ç at, 108, 115, 132
 şefâ^ç atda, 115
 şefâ^ç at-günede, 115
 şefekâat-penâh, 33
 şeffâf, 48
 şefîķ, 62, 75, 91, 109
 şefîķe, 81
 şefîķi, 78, 80
 şefîķin, 67
 şefîķinden, 71, 90, 100
 şefîķuñ, 74, 80
 şefîķü'l-ümem, 133
 şeff^ç, 35, 115
 şefķat, 58, 94, 95, 103, 132
 şefķatlerinden, 106
 şefkat-penâh, 112
 şegâbı, 42
 şehâdet, 102
 şeh-bâz, 68, 90
 şehd, 79
 şehd-âmîzi, 49
 şeh-nişîn, 94
 şehir, 95, 112, 119
 şeh-râh, 57, 87, 94, 102
 şehrdede, 94
 şehrden, 106
 şehre, 94
 şehristân, 37, 69, 110
 şeh-r-yâr, 95
 şehvâr, 31
 şehvetde, 77
 şekâseti, 88
 şekâvetüñ, 88
 şeker-feşân, 73
 şeker-pâş, 103, 117
 şeker-rîz, 71
 şekîme, 43
 şekk, 37
 şekl, 62
 şeklin, 98
 şekvâ, 109
 şemâtet, 62, 132
 şemâtet-güzârdur, 112
 şemîm, 48, 133
 şemme, 50, 51, 71
 şem^ç, 78
 şems, 63, 95
 şemşîr, 59, 68, 78
 şenâ^ç atdan, 119
 şenî^ç leri, 57
 şen^ç â^ç 'ı, 75
 şe^çâmat, 64
 şerâ^ç it, 37, 41, 70, 131
 şerâre, 50
 şerbet, 61, 65, 66, 92, 108, 125
 şeref, 30, 33, 45, 56, 73, 105, 118, 128
 şeref-baş, 30, 33, 107, 128
 şeref-yâb, 106, 117, 121, 125
 şereh-âlûdların, 100
 şerehi, 42
 şereng, 79, 108
 şerer, 61
 şereyân, 95
 şerîf, 43, 45, 98, 119, 121
 şerîfe, 45, 67, 101, 112, 132
 şerîfede, 34
 şerîfeden, 57, 119
 şerîfinde, 60
 şerîfleri, 106
 şerîflerin, 108
 şerîflerinden, 46, 120
 şerîflerine, 106
 şerîfüñ, 49
 şerîfüñüz, 83
 şerîk, 114
 şerî^ç at, 57, 61, 67, 79, 112
 şerî^ç ata, 61
 şerîṭa, 80, 113
 şerm, 68, 94
 şermnâk, 113
 şermsâr, 107, 110
 şermsârî, 33, 40
 şer^ç, 57, 61, 131
 şer^ç iyye, 55
 şer^ç iyyede, 58
 şerr, 61, 64
 şeş, 134
 şeşüm, 78
 şetm, 61, 74, 76
 şettâne, 91
 şetaṭ, 88
 şevâ^ç 'ib, 74, 96
 şevķ, 29, 51, 119
 şevķile, 28
 şeydâyî, 92
 Şeyḥ^ç Atṭâr, 72
 şeyḥe, 34
 şeyḥü'^ç şüyüh, 34
 şeyḥüñ, 69
 şey^ç, 47, 95, 126, 131
 şey^ç e, 84
 şey^ç üñ, 126, 132
 şeyṭân, 62, 112
 şiba^ç, 100
 şiba^ç dan, 93
 şicâc, 125
 şiddet, 42
 şifâ, 72, 93, 124, 126
 şifâ-baş, 93, 124
 şifâ-resâmı, 124
 şifâ-sâzî, 72
 şifte, 77
 şihâb, 50
 şikâf, 78, 80
 şikâķ, 40, 60, 109
 şikâķa, 111
 şikâyet, 125, 132
 şikâyetin, 125
 şikem, 93, 125
 şiken-der-şiken, 62
 şikest, 80, 134
 şikeste, 26, 108
 şikeste-beste, 28
 şikeste-hâli, 124
 şikeste-mizâc, 124
 şimaliyye, 76
 şimdengirü, 86
 şimdi, 89, 113
 şimdiki, 95
 şime, 42, 45, 55, 72, 83
 şî^ç âr, 111, 122
 şî^ç ârdur, 117
 şî^ç r, 26, 29, 32
 şîr, 52, 68
 şîrâne, 130
 şîrâze, 91
 şîrîn-cemâl, 35
 şîrîn-edâ, 117
 şîrîn-güvâr, 125, 126
 şîrîn-şemâ^ç ilüñ, 130
 şîrk, 120
 şîrket, 62
 şîr-pençe, 130
 şîr-perestân, 52
 şîrretinden, 117
 şîrzime, 54
 şîrzimesine, 63
 şîşe, 44, 99
 şitâb, 33, 113
 şitâbân, 36, 44, 130
 şitâbân, 107
 şîve, 35
 şol, 102
 şöhret-peziirden, 119
 şöyle, 67, 79, 81, 123
 şu, 75, 109
 şü, 67
 şümdan, 85
 şu^ç le, 47, 50, 64, 74, 94
 şu^ç le-âşâmuñ, 91
 şu^ç le-endâz, 124
 şu^ç le-pâş, 47

şu'ür, 85
 şu'ürdan, 62
 şür, 42, 64, 93
 şurb, 93
 şürde, 61
 şürdeğide, 90
 şüya, 107
 şübhe, 114
 şücün, 73
 şüdde, 81
 şüdi, 47
 şühedā, 110
 şükr, 33, 81, 125, 136
 şükranē, 28, 32
 şükürinde, 81
 şüküfe, 53
 şüküh, 27
 şüküfte, 27
 şüküftegī, 97
 şüküftegīye, 109
 şüküfte-gül, 109
 şümār, 95
 şürb, 61
 şürbinde, 61
 şürdeğān, 58
 şürü', 101, 120, 129
 şürür, 54, 112
 şürürda, 65
 şürürdan, 120
 şürüri, 120
 şürürlerine, 61
 şürüt, 67
 şürüfāt, 40
 şüst, 67, 107
 şütüm, 52, 85, 116
 şütüm-āmizini, 52
 şütürān, 57
 şüyüh, 42

T

tā, 44, 65, 70, 76, 87, 93, 100,
 103, 106, 107, 114, 116,
 120, 126, 132
 tāb, 26, 64, 76, 106, 129
 tābān, 39, 74
 tabaşbuş, 77
 tāb-dāde, 26
 tābdār, 94
 tābdārdan, 38
 tābdāri, 52
 tābe, 41
 tāb-efken, 48
 tā-be-key, 61
 tāb-ḥāne, 36
 tābi', 74, 79
 tābi'inden, 128
 tābiş, 26
 tābnāk, 83
 tāb', 101, 114
 tab'ına, 125
 tācdār, 71

taḍa'ḍu', 32, 79
 tafşil, 34, 41, 51, 101, 115,
 122, 129, 131
 tafşilinde, 126
 tağayyür, 31, 79, 88, 91, 120
 tağayyürini, 76, 85
 tağvā, 51
 tağyür, 74, 92
 taḥalluḡ, 137
 taḥammül, 81, 86, 88, 91, 93,
 106, 107, 125, 134, 136
 taḥammül, 43
 taḥammüldür, 85
 taḥammül-güdāz, 91
 taḥammüli, 85, 131
 taḥammülüne, 94
 taḥaşşuna, 87
 taḥassür, 29, 41, 133
 taḥassürle, 131
 taḥaṭṭi, 68
 taḥaṭṭīye, 57
 taḥavvül, 90
 taḥayyür, 75
 taḥazzün, 100
 taḥdīş, 102
 taḥfif, 110
 taḥiyye, 72
 taḥiyyeyi, 99
 taḥkik, 35, 37, 46, 52, 56, 72,
 106, 109, 115, 119, 121,
 122, 123, 126, 129, 132,
 133, 134
 taḥkika, 76
 taḥkik-gerde, 118, 130
 taḥkikinde, 116
 taḥkikinden, 84
 taḥkik-kerde, 97
 taḥkik-nümā, 46
 taḥkik, 59, 79, 88, 104
 taḥliline, 66
 taḥliş, 89, 90, 113, 119
 taḥmül, 86, 110, 136
 taḥrık, 33, 36, 68, 71, 103, 107
 taḥrıkde, 79
 taḥrımıyye, 59
 taḥrür, 55
 taḥrürdür, 103
 taḥrüz, 115
 taḥşil, 31, 42, 45, 50, 84
 taḥsın, 31, 73
 taḥsın-eşerleri, 31
 taḥşis, 51, 71
 taḥt, 39, 95
 taḥte, 66, 104
 taḥtgāh, 68
 taḥvif, 82, 126
 taḥvıl, 89, 110
 taḥzır, 99, 107, 129
 taḥaddüm, 69
 tā-kāf, 58
 taḥarrüb, 99, 101, 117, 132
 taḥarrübleri, 47

taḥayyüd, 30, 35, 80, 104, 107,
 120, 123, 125
 taḥbīh, 108
 taḥbıl, 53, 122, 135
 taḥbılın, 122
 taḥdım, 45, 56, 67, 68, 78, 83,
 86, 99, 120, 122
 taḥdür, 67
 taḥdırce, 59, 75, 77, 78, 97,
 108, 110, 115, 119, 130,
 132
 taḥdiri'z-zarar, 131
 taḥdırince, 119
 tāḫına, 126
 taḥlīdüñ, 57
 taḥrīb, 76
 taḥrür, 36, 53, 83, 86, 90, 103,
 109, 120, 133
 taḥrürden, 48
 taḥrürüñi, 82
 taḥsım, 115, 122, 131, 136
 taḥşir, 43, 49, 75, 79, 81, 82,
 85, 90, 92, 106, 125, 133,
 134
 taḥşirāt, 112, 128
 taḥşirātına, 136, 137
 taḥşirden, 37
 taḥşirdür, 74, 88
 taḥşiri, 89
 taḥşirlerin, 76
 taḥt', 51
 taḥtür, 26, 44, 48
 taḥvā, 45, 51
 taḥvā-ittişāfdan, 61
 taḥvāya, 83
 taḥvım, 66
 taḥaṭṭufi, 58
 tālīden, 121
 talīf, 98, 107
 tamām, 71, 77, 80, 82, 93, 101,
 107, 112, 133, 137
 tamgā, 26
 tāmm, 32, 33, 107, 118, 137
 tāmmesi, 67
 tāmmeye, 121
 tañşis, 45
 tanzif, 51, 134
 ta'ab, 69
 ta'accübi, 75, 135
 ta'addi, 60, 97, 109, 115, 120,
 132
 ta'addisi, 43, 55, 85
 ta'addiye, 58
 ta'addiyi, 102
 ta'ālā, 33, 37, 38, 40, 41, 43,
 44, 45, 58, 60, 64, 67, 68,
 71, 86, 94, 95, 97, 98, 103,
 104, 105, 112, 114, 115,
 116, 120, 122, 123, 124,
 125, 128, 133, 134
 ta'alluḡ, 47, 54, 56, 58, 67, 91,
 129
 ta'alluḡı, 77

- ta^c alluqları, 53
 ta^c alluqum, 95
 ta^c allül, 70
 ta^c allüle, 78
 ta^c allüm, 52, 81
 ta^c allümde, 82
 ta^c arruz, 74, 116
 ta^c assüfdür, 99
 ta^c ayyün, 36
 ta^c azzum, 86, 101, 123
 ta^c azzuma, 79
 ta^c bîr, 35, 39, 48, 57, 71, 78, 80, 117, 121, 124, 132
 ta^c bîrât, 31, 32
 ta^c bîrâtüñ, 35
 ta^c bîrdür, 35
 ta^c bîrinden, 34
 ta^c bîrlerin, 118
 ta^c cîl, 119
 ta^c cîz, 126, 134
 ta^c dâd, 135
 tâ^c 'ifenüñ, 129
 ta^c kîb, 90
 ta^c lîm, 52, 134
 ta^c lîmdür, 81
 ta^c n, 55
 ta^c nîf, 76
 ta^c rîf, 50, 62
 ta^c rîfine, 50, 78
 ta^c rîfîni, 73
 ta^c rîk, 82
 ta^c rîl, 91
 ta^c vîz, 31, 77, 125
 ta^c yîb, 114
 ta^c yîn, 51, 84, 87, 107
 ta^c yîr, 55, 59, 62, 88, 100, 114
 ta^c zîb, 76, 85, 126, 134, 136
 ta^c zîm, 52, 53, 73, 74, 78, 79, 98, 106
 ta^c zîmen, 86
 ta^c zîm-encâm, 81
 ta^c zîr, 56
 ta^c ziyet, 126, 131
 târ u mâr, 87
 târâcina, 74
 târda, 94
 târîk, 47
 târîkî, 62, 128
 târ-mâr, 49
 tarşî^c, 31
 taşaddî, 58, 60, 115
 taşadduq, 132
 taşarruf, 67, 70
 taşarrufât, 67
 taşarrufumuz, 64
 taşarrufuña, 87
 taşavvur, 43, 77, 80, 91, 101
 taşavvura, 76
 taşavvurda, 95
 taşavvuru, 51, 57
 taşdıq, 112
 taşdıqden, 46
 taşdı^c, 82
 taşdı^r, 82
 taşdı^r, 81
 taşhîh, 122
 tâsî^c, 108
 taşmîm, 115
 taşrîh, 60, 96, 106, 126
 tastîr, 35
 taşvîrdür, 35
 taşarruq, 58, 78
 taşarruqından, 73
 taşhîr, 51, 63, 107
 taşhîrde, 118
 taşhîrinde, 134
 taşyîb, 37, 47, 129
 tavşîfîni, 73
 tavşîfîñi, 76
 tavşîye, 121, 129, 131, 136
 tâz, 43
 tazaccur, 102
 tazarru^c, 97
 tâze, 27
 tâze-res, 42
 tâze-zuhûr, 31
 tâziyâne, 30
 taşyîk, 59, 126
 taşyî^c, 63, 66
 tebâh, 58
 teba^c iyyet, 60, 63, 79, 81, 86, 93, 100, 108
 teba^c iyyetdür, 86
 teba^c iyyeten, 93
 teba^c iyyeti, 81, 133
 tebâ^c üd, 43, 46, 85
 tebâ^c üdi, 66
 tebdîl, 71, 95
 tebessüm, 109, 126
 teb-lerze, 92
 teblîs-engîzüñ, 114
 tebşîr, 28, 44, 121, 125, 132
 tebyîn, 84
 teb-zedegân, 124
 tecânüb, 78, 96, 132
 tecârîb, 66
 tecävüz, 79
 tecdîd, 72, 77, 96
 tecellüd, 80
 tecemmül, 50
 tecennün, 94
 tecerru^c, 58, 85, 131
 teccessüs, 76, 112, 113, 131
 techîz, 126, 131
 tecrebe, 96
 tecrebekârân, 101, 106
 tecrîd, 87
 tecvîz, 34, 122, 130
 tecvîzihi, 96
 tedârük, 31, 39, 63, 69, 72, 73, 79, 89, 92, 95, 104, 114, 120, 128, 130
 tedbîr, 62, 63, 65, 79, 85, 89, 92, 95, 112, 127, 132
 tedkîk, 50
 tedmîr, 60
 tedmîrden, 89
 tedvâr, 82
 tefahhüş, 125, 128, 133
 tefahhüşdur, 80
 tefâşîl, 39, 66, 107
 tefehhümi, 63
 tefekkürine, 76
 teferrüc, 48
 teferrüc-künân, 71, 111
 tefhîm, 70, 82, 111, 134
 tefhîm, 82
 tefrîh, 48, 119
 tefrîk, 59, 67, 69, 80, 88
 tefrika, 91, 99
 tefrî^t, 35
 tefsîde-leb, 93
 tefsîde-lebân, 40
 tefsîr, 57, 116
 tefsîrinde, 96
 tefvîz, 86, 87, 135
 teğâfûl, 56, 74, 111
 teğâbb, 48
 teğakküm, 64
 teğâlük, 69
 teğânî, 30
 teğävün, 82, 88
 teğavvül, 36
 tehçinleri, 59
 tehçinüñden, 76
 tehdîd, 56, 82, 88
 tehdîd-âmîz, 56
 tehdîdi, 82
 tehniye, 44, 45
 tehniyet, 131
 tehzi^c ede, 73
 tehzîb, 46, 85, 116
 tek, 43, 92, 101
 teğâbü^l, 38
 tek-â-pü, 72
 teğâpü, 92
 tekâsül, 115, 134
 tekdir, 74
 tekebbür, 104
 tekebbüre, 99
 tekeddür, 85, 102
 tekellüf, 68, 80, 86, 99, 101
 tekellüfât, 46
 tekellüfâtına, 31
 tekerrüm, 35, 54
 tekerrür, 84, 128
 teklîf, 60, 68, 80, 84, 87, 113
 tekrâr, 47, 93, 120, 128
 tekrîr, 32, 44, 86
 teksîr, 132
 tekvîn, 36
 telâfi, 128
 telâqda, 43
 telâmize, 50
 telâşî, 92
 telâşî, 57
 tela^ttuf, 124
 tela^ttufdan, 82
 tela^ttufen, 107
 tela^ttum, 98

- telbīs, 54
 telefe, 83
 televvūs-güdāzları, 51
 televvūşin, 118
 televvūs-pezir, 92
 telh, 55, 79, 103
 telh-āb, 93
 telhkām, 127
 telmih, 126, 137
 telvīs, 107
 temāşil, 65
 temāşā, 47, 48, 103, 110
 temāşādan, 126
 temāyül, 78, 134
 temāyülleri, 60
 temelluk, 52
 temennā, 68
 temenni, 115
 temennī, 48, 49
 temevvüc, 33
 temme'l-kitāb, 32
 temşilāt, 61, 82
 temşit, 64, 73, 133
 temşiyet, 37, 43
 temyīz, 29, 38
 temyīzdür, 66
 tenākür, 99, 111
 tenā'ī, 85, 89, 96, 132
 tena'umda, 41
 tenāvül, 55, 100
 tenāyī, 46
 tenbīh, 36, 60, 79, 84, 88, 108, 121, 134
 tenbīhāt, 46, 103, 114
 tenbīhe, 82
 teneffür, 84, 89, 99
 tenezzül, 118
 tenfīz, 51, 133
 teng, 94
 tenhā, 92, 101
 tenhāsında, 73, 76
 tenhāyīde, 43
 tenkīh, 33
 tenmīk, 119
 tennür, 42, 93
 ten-perver, 51
 te'dīb, 132, 134
 te'dībī, 132
 te'ehhül, 135
 te'eşşür, 81, 91, 112
 te'hīr, 56, 115
 te'kīd, 86, 137
 te'lif, 34
 te'shīr, 26, 61, 62, 80, 82, 87, 88, 103, 104
 te'sīs, 92
 te'sşürini, 85
 te'yīd, 123
 ter, 29
 terahhüm, 54, 56, 110
 terahhümdan, 94
 terāhī, 69
 terākīb, 35
 terakķī, 80, 93, 121
 terakķī-yāb, 80
 terāne, 29
 terāne-perdāzī, 38
 terāne-senc, 28
 terāzī, 110
 terbiyet, 79, 134, 135
 terceme, 32, 35
 tercih, 55, 65, 67, 70, 71, 88, 95, 96, 101, 126, 135
 tereddüd, 120, 124
 tereddüdi, 47, 80, 99
 tereşşüh, 56
 terettüb, 133
 terğīb, 35, 124, 132
 terğibi, 133
 terhīb, 35
 terk, 85, 86, 88, 89, 93, 96, 98, 100, 105, 113, 125, 127, 133, 134
 terkībi, 35
 terkīk, 82
 tertīb, 55, 79, 113, 134, 135
 tesābuk, 42
 teşādüf, 29, 59, 103
 tesāmuh, 33, 55, 64, 69, 74, 78, 116
 tesāmuh-pişenuñ, 64
 tesāvī, 99, 101
 teşhīrde, 43
 teskīn, 41, 80
 teskīnine, 42
 teslīm, 74, 86, 91
 teslīmü'l-vedī'a, 127
 teslīt, 102
 tesliye, 72
 tesliye-bahş, 126, 137
 tesliye-fermā, 124, 125
 tesliyet, 72, 95, 131, 137
 tesmiye, 107, 134
 teşfīr, 63
 tesviye, 135
 teşebbüs, 57, 76, 105, 133, 135
 teşhīş, 62, 94, 127
 teşmīr, 72
 teşne-ciger, 93
 teşnīf, 37
 teşnī', 55, 60
 teşnī' i, 35
 teşnī' ine, 114
 teşrif, 69
 teşfih, 88
 teşvīk, 34, 48, 72
 teşvīş, 42, 72
 teşvīşleri, 43
 teşyīd, 77
 teşyī', 126
 tetimmāt, 79, 99, 135
 tetimme, 85
 teṭāvül-pişegān, 119
 tevābī', 73, 74, 98, 107, 137
 tevābī' inden, 96
 tevābī' nūñ, 131
 tevāfukımuñı, 79
 tevahhüş, 99
 tevaķķuf, 126, 132
 tevaķķu', 85, 91, 99, 107
 tevāzu', 103
 tevbekārī, 113
 tevbīh, 55, 61, 82, 84
 tevbīh-āmīz, 113
 tevbīhen, 112
 tevbīhi, 103
 tevbīhinden, 131
 tevbīhle, 97
 tevbīhlerin, 55
 tevcih, 88, 104, 106, 107, 114, 120
 teveccüh, 32, 36, 43, 79, 106, 110
 teveccühden, 76
 teveccühi, 44
 teveddüdi, 99
 teveddütlerinde, 40
 teveffür, 29
 tevehhüş, 33
 tevhid, 57
 tevhide, 57
 tevki', 87
 tevkīr, 87, 117
 tevzi', 51
 teyaķķuz, 35
 tezāhüm, 29
 teza' zu', 79
 tezāyüd, 53, 93
 tezebzübünden, 39
 tezkīr, 35, 46, 72, 99
 tezlil, 60
 tezlilden, 59
 tezyīfüñe, 56
 tezyil, 122
 tezyin, 34
 ticānı, 33
 ticāret, 133
 tīg, 68, 85
 tīgdan, 69
 tilmīzün, 50
 timşāl, 84
 tinnīn, 78
 tūr, 59, 60, 87
 tūr-bārān, 87
 tūre, 47, 65, 73
 tūre-dilān, 59
 tūre-dimāğ, 101
 tūr-endāz, 131
 tūr-endāzān, 87
 tiryāk, 43, 62, 66, 119, 126, 129
 tūşe, 65
 tūz, 42, 69, 80
 tūz-nāhün, 73
 toķuz, 134
 töhmet, 112, 114
 töhmetden, 114
 töhmete, 115
 tövbe, 113

tövbekārīsin, 90
tu, 41, 47, 90
tüde, 128
tuḥfe, 59
tuḥm, 64, 80
tuḳā, 49
tu-rā, 47
tütiyā, 47, 52, 53
tüyī, 47
tüfeng, 59
tünd-bād, 92
tünd-rev, 43
türābda, 82
türrehāt, 56, 134
tüvān, 108
tüvāna, 119
tüvāngerān, 130
tüvān-girān, 118
tüvānuñ, 106
ṭabak, 70, 98, 117
ṭabaka, 52, 57
ṭabakada, 70, 104, 108
ṭabakasında, 108
ṭabakāt, 59
ṭabakçe, 73
ṭabānçe, 117
ṭaba^ç, 88
ṭaber-zed, 102
ṭabḥ, 131
ṭabīb, 71, 124
ṭabī^r at, 31, 63, 96, 100, 104
ṭabī^r atları, 51
ṭabī^r atuñ, 88
ṭabī^r atuñda, 70
ṭab^ç, 32, 73, 88
ṭāgīyyedür, 60
ṭahāret, 121
ṭahārete, 51
ṭahāreti, 124
ṭāk, 49
ṭākat, 42, 92, 129, 136
ṭākat-güdāz, 91
ṭākat-şiken, 45, 80, 92
ṭaḳşırūñuz, 100
ṭaleb, 68, 85, 101, 118, 129, 131, 132
ṭalebe, 56, 57
ṭālib, 56, 69
ṭālibān, 47
ṭāliḥ, 105
ṭāli^ç, 28
ṭal^ç at, 38, 48
ṭal^ç ātı, 42
ṭal^ç atları, 39
ṭal^ç atuñı, 78
ṭama^ç akārdan, 115
ṭama^ç ı, 84
ṭāmme, 32
ṭa^ç ām, 131
ṭā^ç āt, 96, 120
ṭā^ç āta, 49
ṭā^ç ātdan, 109
ṭā^ç atlarıñ, 46

ṭā^ç ife, 39, 40, 41, 48, 54, 59, 60, 63, 69, 100, 104, 130
ṭā^ç ifeye, 40
ṭa^ç n, 35, 60
ṭaraf, 33, 42, 49, 54, 64, 70, 78, 82, 102, 106, 108, 110
ṭarafa, 79
ṭarafdan, 62
ṭarafeyn, 101
ṭarafeynden, 86
ṭarafeynüñ, 132
ṭarafında, 34
ṭarafından, 56
ṭarafumdan, 95
ṭareyānı, 92
ṭarḥ, 26, 74, 89, 99
ṭārī, 61, 87, 95
ṭārīdür, 104
ṭārīḥü't-tekellüf, 33
ṭarīḳ, 38, 53, 70, 82, 89, 120
ṭarīḳa, 51, 68, 83, 88, 92, 94, 97, 98, 119, 135
ṭarīḳası, 34
ṭarīḳile, 78
ṭarīḳiyle, 74, 119, 136
ṭarīḳle, 43, 113, 119, 122, 129
ṭarz, 35, 122
ṭās, 62
ṭavā^ç if, 42
ṭavīl, 135
ṭavilü'z-zeyline, 107
ṭaviyyet, 72
ṭavr, 46, 52, 99, 123, 130
ṭavırın, 36
ṭayy, 36, 86, 90
ṭebāyi^ç, 61
ṭibā^ç, 50, 60, 84, 99
ṭıfl, 93, 107, 134
ṭıflı, 36, 107
ṭıflı, 90
ṭıynet, 58, 88, 117
ṭıynetı, 63
ṭıynetleri, 54
ṭıynetlerinde, 84
ṭokındıḳça, 54
ṭoḳsan, 122
ṭop, 59, 70
ṭübā, 45
ṭuḡāt, 54
ṭuḡyān, 77, 108
ṭuḡyāna, 54
Ṭūr, 118
ṭurur, 94, 110
Ṭūsda, 128
ṭut, 134
ṭuta, 110
ṭutar, 129
ṭutarın, 96
ṭutduḡı, 53
ṭutuñ, 108
ṭutup, 43, 87, 92, 101, 109
ṭuyūr, 118

U

uḡlūṭa, 91
uḡrayup, 94
uḡreviyye, 38, 118
Uḡud, 126
uḡuvvet, 44, 66, 67, 70, 76, 81, 89, 91, 96, 101
uḡuvvetde, 92
uḡuvvetden, 70
uḡuvvete, 37, 39, 88, 91
uḡuvvetı, 67
uḡuvvetleridür, 37
ülā, 32, 50, 56
ülāsından, 90
ülāyı, 52
ulemā-perver, 27
ülü'l-ebşār, 41
ülü'n-nühādur, 46
ulūhiyyetden, 97, 105, 111
umūr, 27, 40, 42, 56, 64, 65, 67, 68, 72, 73
umūra, 62
umürda, 58
umürdandur, 63
uracaḡın, 65
urasın, 78
urdı, 95
urup, 41
ururlar, 98
uşül, 82, 121, 129, 133
uşülünden, 32
^çubbād, 51, 94
^çubdān, 32, 136
^çubūdiyyet, 30, 121, 122
^çubūdiyyete, 86
^çubūdiyyetüñe, 48
^çubūr, 36
^çucāletü'l-vaḳt, 33
^çudül, 117
^çudvān, 116, 132
^çudvāna, 119
^çudvānı, 55
^çudvānına, 88
^çuhde, 136
^çuhūd, 86
^çuḳalādur, 85
^çUḳbetü'l-Āmir, 68
^çuḳde, 40, 43, 88
^çuḳḳāb, 90, 101
^çuḳūḳ, 75, 92, 131
^çuḳūḳa, 134
^çukūḳdan, 37
^çuḳül, 62, 77
^çulemā, 51, 53
^çulūm, 81
^çulūma, 27
^çulūmden, 50
^çulüvv, 104
^çulyāda, 38
^çumūmen, 107
^çunf, 130

˘unfuvāni, 42
 ˘unvān, 37
 ˘ūr, 87
 ˘urķūbiyye, 64
 ˘urūc, 112
 ˘urūķ, 69, 76, 84, 94, 102, 114,
 119, 125
 ˘uryān, 35, 55, 68
 ˘uṣāt, 46
 ˘uṣāta, 55
 ˘uṣūr, 84
 ˘uṣṣāķ, 53
 ˘uṣṣāķa, 91
 ˘utūvv, 77
 ˘uyūb, 49, 56, 84, 111, 112,
 113, 125
 ˘uyūbdan, 111
 ˘uyūbın, 131
 ˘uyūbını, 112
 ˘uyūbumı, 83
 ˘uyūbuñı, 82
 ˘uzmā, 40
 ˘uzmāya, 75
 ˘uzva, 101

Ü

üç, 54, 72, 80, 105, 113, 119,
 126, 127, 129
 üçe, 134
 üftāde, 60
 üftān, 93
 ülfet, 37, 46, 48, 60, 62, 77, 90,
 101
 ülfetde, 63
 ülfetden, 65, 85
 ülfetdür, 79
 ülfete, 118
 ülfetgerīye, 74
 ülfeti, 80, 88
 ülfetleri, 43, 61, 62, 67
 ülfetlerinden, 60, 61
 ülfetlerine, 99
 ülkerden, 51
 ümem, 38, 67, 75, 115
 ümm, 104
 ümmet, 60, 100, 124, 132
 ümmetdendür, 122
 ümmetdür, 48
 ümmete, 67
 ümmeti, 40
 ümmetümden, 109
 ümmīd, 27, 28, 40, 44, 101,
 135
 ümmīdden, 94
 ümmīddür, 33
 ümmīdvār, 98
 ümniyye, 70, 99
 ümniyyeyi, 97
 üns, 66
 üslüb, 55
 üsribbüyyü'l-ḫatem, 114

üsrüb, 114
 üsrübī-nihād, 59
 üstāda, 50
 üstüh˘ānları, 102
 üstüh˘ān-pāre, 52
 üstümüze, 87
 üstüvār, 67
 üstüvārterīn, 45
 üṣnān, 63
 üzereyüm, 132
 üzñ, 82, 114
 üzre, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35,
 37, 40, 53, 58, 59, 60, 61,
 67, 68, 70, 71, 73, 74, 75,
 76, 78, 79, 80, 81, 82, 86,
 87, 88, 90, 92, 93, 95, 96,
 97, 98, 99, 100, 102, 103,
 107, 110, 111, 113, 115,
 118, 120, 121, 123, 124,
 126, 128, 129, 132, 134,
 136
 üzredür, 55

V

v˘ey, 70
 va˘llāhu'l, 101
 va˘llāhu'l-muvaffāķ, 129
 vā-beste, 68, 87
 vācīb, 31, 73, 81, 101
 vācībdür, 61
 vācībü'l-izmārı, 77
 vācībü'l-ķaṭ˘, 58
 vācībü'l-ķazā, 133
 vācībü'l-ķazāyı, 71
 vācībü'r-rı˘āye, 37, 66, 73
 vādīsin, 94
 vaḫdete, 85
 vaḫdetüñ, 57
 vāḫid, 79, 101
 vāḫide, 79
 vāhime-perestān, 35
 vaḫšet, 109
 vaḫšetdür, 62
 vaḫy, 45, 46, 47, 103, 109,
 133, 135
 vaķār, 78
 vāķıf, 113
 vāķı˘, 105, 124, 135
 vāķı˘ā, 60
 vāķı˘ayı, 64
 vāķı˘da, 103
 vāķı˘, 108, 111, 135
 vāķı˘den, 78
 vaķt, 27, 32, 63, 77, 107, 131
 vālā-menziletde, 116
 vālid, 54
 vālideyn, 35, 133
 vālideynde, 133
 vālideyne, 133, 134
 vālideyni, 133
 vālih, 94

vālihler, 52
 vā-māndegān, 79
 vām-ḫ˘āha, 71
 va˘d, 132
 va˘dden, 108
 vā-pesīn, 49
 vā-pesīnde, 101
 var, 49, 70, 108, 110, 137
 varalum, 48
 vardur, 60, 91, 111, 114, 125,
 129
 varıldıķda, 124
 varınca, 75
 vārid, 34, 41, 47, 93, 97, 102,
 103, 104, 105, 111, 133
 varup, 32, 69, 72, 104, 132
 vaṣf, 81, 102
 vāṣıl, 56
 vaṣıyyetlerine, 133
 vāsi˘-mezhebān, 64
 vaṣl, 43, 85
 vaṣme, 43
 vaṣan, 37
 vāveylā, 29, 39
 vāye-gīr, 53
 vāyelerine, 51
 vāzıḫ, 35, 85, 111
 vāzıḫu't-ta˘assürdür, 57
 vaz˘, 38, 45, 48, 61, 68, 74, 75,
 84, 86, 90, 93, 95, 102, 121,
 123, 124, 125, 127, 131,
 137
 vaz˘a, 86
 vaz˘en, 126
 vazū˘, 67
 ve˘l-āḫırīn, 48
 ve˘l-buĝzu, 46
 ve˘l-evā˘ıl, 33
 ve˘l-icmāl, 76
 ve˘l-ikrām, 123
 ve˘l-ikrāmı, 104
 ve˘l-kibriyā, 40, 104
 ve˘l-mu˘īm, 101, 129
 ve˘l-ümmü Ḥavvā˘, 37
 ve˘r-rūsūḫ, 34
 ve˘s-selām, 35, 115, 118, 120,
 133, 137
 ve˘s-sır, 38
 ve˘ṣ-ṣehādedür, 53
 vebāl, 31, 75, 79, 101
 vebāldür, 72
 vebāllerin, 49
 vebālüm, 110
 veca˘, 82
 veca˘ı, 101
 vech, 34, 51, 73, 74, 75, 81,
 87, 88, 93, 98, 100, 112,
 113, 115, 120, 123, 124,
 128, 132, 134, 136
 vechehu, 71, 81, 105
 vechi, 108
 vechile, 40, 43, 59, 62, 69, 79,
 81, 87, 129

vechin, 54
 vecih, 34, 51, 88
 vedā', 49, 91
 vedā' da, 121
 vedī' a, 73, 74
 vefā, 49, 80
 vefādār, 39, 43, 45, 79, 89, 91,
 94, 98
 vefādārī, 76, 77, 81, 88
 vefādārīdendür, 99
 vefādāruñ, 72, 90, 94
 vefādur, 98
 vefā-güstere, 75
 vefā-peyvest, 122
 vefāsi, 75
 vefā-sigāl, 94
 vefāya, 76, 78
 vefkınca, 49, 53
 vehm, 137
 velā, 37
 ve-lā, 33
 ve-lā, 40
 velālarında, 40
 velāmızı, 92
 velāya, 76
 velāyı, 77
 veleh, 90, 91, 111
 velev, 78
 velī, 27, 90, 114
 ve-likin, 119
 veliyy, 104
 verā, 55, 97, 106, 126
 verā', 127
 verd, 95
 verese, 98
 vesāvis, 57
 veşāyā, 96
 vesīle, 50, 52
 vesvese, 127
 vetīre, 129
 veyā, 34, 37, 44, 50, 51, 52,
 80, 92, 115, 122, 126, 131
 vezān, 97
 vezn, 54, 95
 vezni, 30, 61, 79, 90
 vezninde, 126
 vicāhen, 116
 viche, 109
 vidād, 43, 61, 66, 99
 vidādı, 73, 79, 92
 vifāk, 111
 vifāka, 60
 viķāye, 82
 virānelerine, 104
 virdi, 70
 virdiler, 93, 120
 virdük, 87
 virdükde, 41, 44
 vire, 78
 vireler, 43
 viren, 50, 52, 122
 virildükde, 61
 virile, 110

virilen, 132
 virilmeye, 77
 virilmeyicek, 90
 virilmeyüp, 50, 61
 virilüp, 54, 75
 virilürse, 67
 virince, 93
 virme, 94
 virmekdür, 67, 131
 virmeñ, 120
 virmeyüp, 126
 virmezlerdi, 107
 virmişlerdür, 76, 83, 111, 133
 virün, 117
 virüp, 35, 69, 85, 86, 92, 110
 virür, 76, 91
 visāde, 48
 vişāl, 93, 113
 vişālī, 118
 vişālīn, 43
 vizān, 49
 vizr, 49, 110
 vuķū', 51
 vuķū' a, 74
 vuķū' ı, 50, 100
 vuķū' ını, 111
 vuşül, 26, 31, 46, 97
 vuzū, 67
 vuzūh, 112
 vücübin, 96
 vüçüd, 31, 32, 35, 36, 42, 45,
 49, 53, 70, 77, 80, 91, 92,
 95, 105, 119
 vüçüda, 107
 vüçüdi, 48, 52
 vüçüdına, 90, 101, 123
 vüçüdında, 65
 vüçüdını, 80
 vüçüdiñi, 101
 vüçüdları, 66
 vüçüdlarına, 69
 vüçüdlarında, 54
 vüçüdum, 73
 vüçüduma, 93
 vüçüdümdan, 85
 vüçüh, 81, 109, 132, 135
 vüfüd, 36, 87
 vühüş, 118
 vülüc, 82
 vürüd, 46, 47, 105, 118, 124
 vürüdların, 69
 vüs', 105
 vüs' ata, 60
 vüşük, 57
 vüşül, 38, 76, 80
 vüşāt, 68
 vüşātđan, 99

113, 114, 115, 117, 118, 121,
 124, 128, 133
 yād, 38, 43, 68, 97, 113, 128,
 129
 yādgāra, 52
 yāfte, 32
 yağmā, 110
 yağmāger, 73
 yağmāgerān, 98
 yağ-beste, 28
 Yaħyā, 56
 Yaħyā bin Ma' n, 56
 yakīn, 48
 yakīnda, 53
 yakīđanđ, 63
 yākūt, 48
 yalñuz, 52, 123, 130
 yanlarında, 107
 yanumđan, 73
 yānuñca, 92
 ya' nī, 32, 34, 38, 39, 40, 43,
 46, 59, 75, 77, 78, 83, 84,
 85, 87, 90, 94, 96, 97, 100,
 102, 114, 115, 120, 121,
 127, 135, 137
 yapışmaķ, 105
 yār, 37, 38, 39, 43, 45, 52, 62,
 66, 70, 72, 74, 75, 79, 89,
 94, 96, 98, 100, 101
 yāra, 53
 yārān, 37, 68, 76, 81
 yārāna, 35, 69, 74, 91
 yārāđanđ, 66, 101
 yārānı, 60, 101
 yārānın, 134
 yārānını, 65
 yārānuñ, 78
 yārı, 77
 yārī, 62, 76, 80, 89, 119, 131
 yārīye, 90, 95
 yaşına, 134
 yatur, 94
 yāver, 38, 62, 70
 yāverdür, 96
 yāzdehüm, 81
 yed, 67, 112, 122, 129
 yedi, 42, 48, 112, 134
 yedinden, 102
 yegān, 70
 yegāne, 28, 31
 yegānegī, 39, 77
 yehdiyeka'llāh, 123
 yek-bāre, 53
 yek-deme, 69, 128
 yek-demedden, 65
 yek-diger, 90
 yek-digerden, 98
 yek-digere, 38, 40, 49, 67, 81,
 90, 114, 122
 yek-digeri, 71
 yek-dilī, 122
 yekke-süvārān, 44
 yek-rengān, 45

Y
----

yā, 29, 39, 46, 49, 55, 70, 71,
 75, 83, 95, 102, 109, 110, 112,

yek-sā' a, 71
 yeksere, 89
 yek-süvāre, 44
 yektefī, 33
 yemīn, 60, 129
 yemīnden, 54
 yemīninde, 44
 yenbagī, 49
 yerā' a, 46, 84
 yerde, 78
 yerden, 37, 41
 yere, 41
 yerhamūka'llāh, 123
 yerin, 120
 yesār, 129
 yesārdan, 54, 60
 yesārī, 44
 yesīr, 65
 yesīrdür, 111
 yeter, 62
 yetmiş, 88, 119, 136
 yetmiş biñ, 124
 yetmiş, 122
 yevākīt, 116
 yevm, 41, 110, 127
 yevmen, 46, 80, 94, 109, 116, 128
 yevmü'l-feza' i'l-ekberde, 39
 yıllık, 133
 yigirmi, 71
 yine, 29, 38, 40, 45, 48, 50, 59, 60, 70, 89, 92, 97, 102, 105, 110, 113, 121, 123, 128, 135, 137
 yiter, 57
 yok, 110
 yokdur, 45, 51, 57, 64, 70, 99, 123
 yoksa, 112
 yol, 121
 yolından, 130
 yumazsa, 55
 Yūsuf, 84, 105
 Yūsuf bin Esbāta, 84
 yübüset-girifteleri, 39
 yürür, 93
 yüz, 71, 92, 109, 122, 133
 yüzden, 76, 88, 100, 103, 105, 111, 128
 yüzünden, 35, 115, 126

Z

zabiṭa, 50
 zabiṭa, 76, 106
 zabiṭayı, 76
 zabṭ, 43
 zād, 39, 79, 86
 zafer, 53, 74
 zafer-eşerlerinden, 106
 zāhib, 88, 106

zāhir, 45, 50, 61, 72, 73, 80, 82, 100, 102, 108, 117, 130
 zāhirā, 37
 zāhir-bīn, 60
 zāhir-bīnūñ, 57
 zāhirde, 103
 zāhirden, 117
 zāhirdür, 53, 75, 85, 126
 zāhire, 33
 zāhirede, 52, 81, 108
 zāhirine, 57
 zāhirü'd-delīl, 105
 zaḥm, 58, 92
 zaḥmet, 93, 107
 zaḥmeti, 31
 zaḥmetinden, 87
 zaḥmetüñ, 101, 103
 zaḥmkārī, 119
 zaḥmkārīleri, 82
 zaḥm-res, 78
 zāhr, 97, 106
 zāhrına, 127
 zākirīn, 38
 zāl, 36
 zālāl, 57
 zālāldan, 64
 zālām, 49, 62
 zālāmı, 63
 zālemeden, 42
 zālemeye, 119
 zālīm, 110, 119
 zālīmde, 110
 zālīme, 110, 119
 zālīm-süz, 110
 zamān, 26, 27, 28, 31, 48, 56, 69, 70, 72, 73, 77, 85, 86, 87, 88, 92, 94, 106, 118, 121, 126, 128, 131, 135
 zamāna, 36
 zamānda, 75, 85
 zamāndan, 118
 zamāne, 43, 100
 zamānı, 77, 89
 zāmīle, 87
 zāmīn, 76
 zāmīr, 74
 zāmīrinde, 76
 zāmīrūñden, 95
 zām'an, 40
 zan, 75
 zann, 75, 78, 114
 zānū, 83, 99, 107, 109
 zānū-be-zānū, 99
 zānū-zede, 83, 109
 za' f, 58, 72
 zā'id, 85
 zā'idden, 84
 zā'ide, 34
 za'if, 98, 100
 za'ife, 82, 98
 za'ifi, 43
 za'ifü'l-ma' rife, 57
 zā'ika, 80, 93

zā'ikasımı, 127
 zā'ika-süz, 80
 zā'il, 83, 86, 88
 zā'ile, 96
 za' n, 79
 zār, 52, 71, 90
 zarar, 62, 64, 91
 zarar dur, 62, 91
 zararı, 82, 103
 zararları, 60, 61
 zarar-resān, 131
 zarar-resāndan, 82
 zarf, 83, 86
 zārların, 72
 zārūrāt, 124
 zārūret, 66, 77, 80, 85, 89, 118, 134
 zārūretde, 131
 zārūrī, 134
 zārūriyyü'l-vürüdi, 58
 zāt, 32, 39, 45, 46, 47, 53, 71, 86, 106
 zātına, 90
 zātü'l-beyne, 109
 zāviye, 87
 zāyi' a, 39, 58
 zebān, 44, 54, 73, 83, 99, 103, 117, 121, 124
 zebān-dırāz, 115
 zebāne-pāş, 103
 zebāni, 76
 zebānından, 102
 zebāniyān, 39, 103
 zebānuñı, 78, 91
 zebān-zede, 73
 zebercedī, 49
 zebün, 39, 43, 62, 80
 zecr, 43, 64
 zecrinde, 88
 zehāb, 97
 zehrā, 74
 zehr-ābe, 85
 zehr-eşān, 63
 zehzeḥa-yāb, 38
 zeleden, 54
 zelīl, 105
 zelqa, 35, 89, 135
 zellāt, 105, 111
 zellātdan, 110
 zellāti, 131
 zellātına, 74
 zellet, 88, 89, 90, 100
 zelletin, 88
 zelletinden, 43
 zelletüñ, 56
 zelzele, 38
 zemīmden, 102
 zemīme, 82, 132
 zemīmeden, 102
 zemīn, 31, 48, 69, 84, 129
 zemīn-būs, 133
 zemīn-būsī, 46
 zemīnde, 58

- zemīnū'l-me'mūr, 83
 zemzeme, 28, 47, 82
 zemzeme-pīrā, 117
 zen, 54, 73, 113, 114
 zend, 50
 zende, 50
 zendeqadur, 57
 zeneb, 78
 zengār, 73
 zeng-beste, 78
 zengīvār, 41
 zer, 39, 41, 44, 51, 70, 110
 zer-beft, 41, 44
 zer-ender-zer, 39
 zer-keş, 41
 zerre, 51, 55, 79
 zerrīne-ḫāqından, 94
 zevāda, 79, 86
 zevāde, 39
 zevāhirdendür, 53
 zevāl, 43, 73, 91, 92, 115
 zevāyā, 43, 58, 73, 126, 130
 zevcāt, 114, 126
 zevciyyetümle, 114
 zeyl, 77
 zıll, 41, 85, 117
 zımn, 115
 zımnında, 115
 zındıqadur, 64
 zınnet, 100
 zı' f, 134
 zırām, 41
 zī'l-celāl, 45, 46, 57, 104, 123
 zī'l-celāle, 106, 111, 135
 zī'l-celālī, 57
 zī'l-azamet, 40
 zī'l-azamet, 104
 zī'n-nüreyne, 109, 125
 zīb, 110
 zībā, 43, 51, 83
 zībende, 39
 zībende-ḫırām, 122
 zihī, 30, 41, 101
 zihn, 31, 56, 77, 90
 zihnine, 63
 zıkr, 31, 38, 40, 44, 49, 96,
 123, 126, 127, 128, 129
 zıkr-ḫ'ān, 44
 zıkrine, 101
 zıkrīne, 76
 zillet, 56, 77
 zimām, 35, 36, 67, 76, 87, 110
 zimām-be-gerden, 57
 zimem, 59, 67, 133, 134
 zimmet, 37, 53, 59, 64, 71, 73,
 82, 88, 111, 135, 136
 zimmetine, 30
 zimmetlerine, 73
 zimmetüme, 133
 zincir, 104
 zincir, 59, 89
 zindān, 101
 zindegānī, 100
 Zinderūd, 40
 zinde-sāz, 46, 118
 zīnet, 34, 51
 zīnet-yāb, 34
 zinhār, 47, 57, 61, 74, 77, 78,
 84, 85, 97, 111, 126
 zīr, 41, 73, 75, 79, 87, 99, 113
 zīr-destāna, 103
 zīrā, 35, 51, 54, 57, 62, 68, 74,
 77, 79, 81, 82, 85, 88, 89,
 96, 97, 106, 108, 114, 125,
 130
 zīrā' at, 81
 zīr-destān, 42, 50, 136
 zī-şāna, 108
 zi-tu, 47
 ziver, 110
 ziyā, 33, 48, 63, 131
 ziyāde, 35, 57, 65, 69, 73, 79,
 85, 97, 105, 116, 121, 122,
 125, 132
 ziyādedür, 88, 95
 ziyādegī, 46
 ziyāfet, 111
 ziyāfetden, 86
 ziyā-güster, 48
 zī-yāl, 41
 ziyān, 130, 133
 ziyā-pāş, 33
 ziyāret, 40, 44, 125, 127, 128
 ziyāreti, 44
 ziyāretine, 45
 ziyāretleri, 72
 ziyinet, 35
 ziyiy, 59
 zūd-te'sīri, 92
 zühür, 27, 32, 36, 50, 53, 71,
 88, 97, 100, 102, 107, 132
 zühūra, 112, 135
 zühürü, 53, 119
 zulemāt, 119
 zulm, 55, 60, 109, 119, 132
 zulmet, 64
 zulmı, 110
 zu'afā, 40, 136
 zu'afāda, 42
 zūr, 63, 64, 101
 zübül-yäfte, 84
 zücāc, 118
 zühd, 45, 129
 zühhād, 61
 zühhāduñ, 46
 zühre, 74
 zühül, 38
 zükā, 80
 zükādan, 36
 zükire, 50
 zülāl, 40, 79
 zül'f, 52, 62
 züll, 59
 zümre, 46, 98, 100, 104, 108
 zümreden, 105
 zümreye, 136
 zümürdī, 49
 zünüb, 49, 56, 125

SONUÇ

Asıl adı Mehmet olan Nergisî, 17. yüzyılın ilk yarısında Saraybosna'da doğmuştur. 15. yüzyılda Sinan Paşa ile başlayan süslü nesir geleneğini 17. yüzyılda zirveye taşıyan isim olmuştur. İyi bir eğitim alan yazar, çeşitli yerlerde kadı ve müderrislik yapmıştır. Bir sefer sırasında atından düşerek hayatını kaybetmiştir.

Nergisî, Klasik edebiyatta 17. yüzyıla yazdığı eserlerle damgasını vurmuştur. Süslü nesrin önemli bir temsilcisi olmayı başarmış olan Nergisî'nin şiir yazdığı bilinse de onu meşhur eden asıl eseri mensur hamsesidir. Edebiyatımızdaki tek mensur hamse sahibi olan Nergisî'nin hamsesi içerisinde yer alan eserlerinden biri de İksîr-i Sa'âdet'tir.

Nergisî İksîr-i Sa'âdet'i, İmam Gazâlî'nin Kimyâ-yı Sa'âdet adlı eserinin "muamelat" kısmından beşinci "asl"ının tercümesini yaparak meydana getirmiştir. Yazar eseri tercüme ederken asıl esere bire bir bağlı kalmamış, esere kendi yorumunu da katmıştır.

Eserin dili ağırdır. Arapça ve Farsça kelimeler, uzun cümleler, Arapça, Farsça tamlamalar ve sanatlı söyleyişler, pek kullanılmayan veya anlamları bilinmeyen kelimeler, eserin dilini ağırlaştıran önemli etkenlerden biri olmuştur. Bütün bunlara rağmen sağlam Türkçe cümle kurgusu göz ardı edilmeyecek önemli bir noktadır.

İksîr-i Sa'âdet, içeriği bakımından dinî ve ahlakî unsurların ağır bastığı bir eserdir. Bu nedenle eserde ayet ve hadislerle sıkça yer verilmiş ve böylelikle eser zenginleştirilmiştir. Ayrıca Nergisî, metin aralarına konuyla ilgili olarak Farsça şiirler ekleyerek esere akıcılık kazandırmıştır.

İksîr-i Sa'âdet, çevri eser olması bakımından tam anlamıyla Nergisî'nin üslûbunu yansıtmasa da 17. yüzyılda adından sıkça söz ettiren bir eser olmuştur.

KAYNAKÇA

- Ahmed Asım (Mütercim), *Okyanusu'l-Basî fi-Tercemeti'l-Kamûsi'l-Muhit*, İstanbul, 1305.
- Ahmed b. Muhammed en-Nîsâbûrî, *Mecma'u'l-Emsâl*, Kahire, 1310.
- Aksoy, Ömer Asım, *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, C. I/II, TDK Yayınları, Ankara, 1984.
- Akün, Ö. Faruk, “Nergisî”, *İslam Ansiklopedisi*, C. 9, MEB. Yayınları İstanbul, 1993.
- Atik, Kayhan, *Gazâvât-ı Mesleme*, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Entitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), 1990.
- Banarlı, Nihad Sami, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, Doğan Ofset, İstanbul, 2004.
- Çaldak, Süleyman, *Nergisî ve Nihâlistân'ı*, İstanbul, 2010.
- , “Nergisî'nin Horos-nâmesi”, AÜ, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 13, Erzurum, 1999, s. 243-250.
- Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003.
- Gazali, Muhammed, *Kimyâ-yı Sa'âdet*, (Trc. Ali Aslan), İstanbul, 1981.
- Haksever, Halil İbrahim, *Eski Türk Edebiyatında Münşe'âtlar ve Nergisî'nin Münşe'âtı*, İnönü Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora tezi) Malatya, 1995.
- İsen, Mustafa, “Erken Dönem Nesir” *Türk Dünyası Edebiyat Tarihi*, C. 5 AKMB Yayınları, Ankara, 1985.
- İz, Fahir, *Eski Türk Edebiyatında Nesir*, 3. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 2011.
- Köksal, Fatih, “Nesir”, *Klasik Dönem Osmanlı Nesri*, Kesit Yayınları, İstanbul, 2011.

Mütercim Âsım Efendi, *Burhân-ı Katı*, (Haz. Mürsel Öztürk, Derya Örs), TDK Yayınları, Ankara, 2002.

Nergisî, *İksîr-i Sa'âdet*, Bayezit Umumi Ktb., No: 5499/2.

—————, Bayezit Umumi Ktb., No: 5520

—————, Hüdâyî Azîz Mahmud Ef. (Selim Ağa Ktb.), No: 1844/1

—————, Şehit Ali Paşa Ktb., 1529

Okumuş, Ömer, *Türkçe-Farsça Atasözleri ve Deyimler*, AÜ, Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları, Erzurum, 1989.

Parlatır, İsmail, *Osmalı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınevi, Ankara, 2009.

—————, *Deyimler*, Yargı Yayınevi, Ankara, 2008.

Redhouse, Sir W., *Turkish and English Lexicon*, 2. Baskı, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.

Steingass, F., *Persian-English Dictionary*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2005.

Selçuk, Bahir, *Meşâkku'l-Uşşâk*, Salkımsöğüt Yayınevi, Erzurum, 2009.

Şemseddin Sami, *Kamusu'l-A'lâm*, C. 6, İstanbul. (Tıpkıbasım: Kaşgar Neşriyat, Ankara, 1996.

Uzun, Mustafa, "Nesir-Türk Edebiyatı" *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, C. 33, İstanbul, 2007.

TIPKIBASIM

۵۰

الطقات سنة عذاب عصاة امت ابيه سن اولي بن اول
 ياد شاه كبري كرم سنة كرم باج انال سباهكاران امنه ستمحي و
 اوليه سين سبب پرشاني امت كد رناب اسارتد لغز شسته
 علمه لوي اولدوغين عليه عليه سين پيرده درصفت ستماري
 عيوب استان طرولوي بچ كرم ستم سبب عبادت غفاري
 بجا بركه پناه ارزنده كنف رحمت اولان جرحان اهل ايمان
 شجده سبب استگاه دوزخه و بر مهم
 عزت عامست مانوبه ان رحمت نام شفقني زما كره الاني شفقني نام
 نركنا به النسجه حليه بفضل الله و نيا حليه
 في اواخر شعبان العظم ربيع بن الف

اگر در دست کسی از این کلمه

فوقه کلمه کماله العظمی علی

مرکز العظمی
عنه العظمی
و غیره

سعدیه العظمی علی بن ادریس

العظمی کماله العظمی

الفطر العظمی علی بن ادریس
بن النبی کلبیا بن ادریس
عظمی

۸

پخته تاب داده بخیزد که کافه تابش فیض ربانی اولاد
 اجزای کیمای معانی اینمن خانه کهر زدن قالب صیقله تقطیر
 اولد بقیه اولاد که محمد و نهای مولی کلجی البریز مدعی طریح
 الفنا اولمنقله سبک سخن مستحسن الدوله شایسته

نیراده رسد
 عطف جان بر آرزوی کلمه سینه
 اوزان دله طایفه نری در مضمر اوشن اوزان
 مستنعم طعم اولور دوا ایشد اولور مستنعم
 اوشد اولور مستنعم طعم اولور مستنعم
 طعمه دلو اولور اوزان مستنعم اولور
 نهدا سر اولور اوزان مستنعم اولور
 اوشن اولور طعمه اولور اوزان مستنعم
 اولور مستنعم اولور اوزان مستنعم
 برجه اولور اوزان مستنعم اولور
 طعمه اولور

تغای قبول اولور
 ای هر چه برسد واریده در کن نیکون تو آفریده
 یک دزد ز کیمای اغلاص کربس منی شهر خاص
 تا نیا صیقل نبت رسول معلا جناب و قلکاری مدح آل و صحابه
 ابر پر دافت و جلاداده قیلنقل بازار هر بنیان اعتبارده

رتبه رواج وصول بولور
 ای خاک تو کیمای مینش بزر ز تو کنج آفرینش
 کسیر تو داده خاک رالون وز مهر تو آفریده شد کون

نیچه زمان ایدی سرمای غم ایوب تاثیر
 فسده آیدی دوات بسکت کلک زار
 سکنده اولور ایدی تازه فنجی امید
 هزار خار ده نابود ایدی دم کنتار
 ولی که مهر عطای ششم ششم عادل
 جهانی ابدی صورتی فیضل بچار

دلدار بر نه غارت شای کیم

حار

جناب حضرت سلطان مراد اعظم کیم
 بگوونه گلوی هرگز آنک کبی خشکار
 بهر و ره علمای پرور و سخن پر داز
 دل پر و شاد و خوش طوط و ناظم اشعار
 مدبر برج فصاحت مدار فر و سکنه

علاذ اهل رجا ملتجای هر ناچار
 زمان دولتی جس علومه وقت رواج
 نگاه رغبتی مردم ظلم و فضل مدار
 ایوب اراد نظم امور دولت وین
 کمال مکر متن ناکر ایوب اظهار

کتوردی شند افکار فاضل الذهیری
 که اولدر انکم عالم کزیده اخصیار
 عالی مطلع انوار فیض ربانی

درونی مقصد راسته ایزد دادار
 بلند مرتبه عادل حسین لغوی که آودر
 فرید دور زمان و یکانه انحصار
 عالی ضیل امانی مشایخ اجبابی
 کسینه پاکرد گاهی جلد اجزار
 پیام جهانی تشبیر ایدیکه یک امید

(52a)

(51b)

ابن کاتب روح عالمی حضرت دیباچه طراز محبت اولوب و اختصار
 عودت ملاحظه سیل برنفته بسته طاعت کالو دماغ بلاغی برنفته
 بترتیب و تاب سطر ایلمسته قلوب رحانی در یوزة العتات ایلم
 اول ناچیز برک سبب ستمدانی بر دسته سبب که فتوی بنام
 علاء حجاب عالجه ایدم زهی سعادت اولور سوره اوله از سبب
 خصوصاً بوندن خدمت دمی اول عالمی حضرت کمره انتر فیض صدارت
 روم اوله قلندره نوازین ارباب جنبیتی پیش نازمشب
 داد اعتقاد ایلمکلی مشاهده اولند قیض عینی سبب ناچیز و حق
 بار ایلمت کلمتیکری حاکم راه ندم تکلمه نثار ایلمت
 آنان که خاک بنظره کیمیا کشته مدلوله ماصدق اولان کلمه
 غایت سببنا فایتاری ایلم بر حقیقتی سبب
 که خوب بکلان است کرسوره کلام که آن خاک دیکلمت بر حقیقت
 اول فرقه اوله تک لولوی شهوار و حرف ریزه الله جواهر بدار
 اوله و فندان قطعه زمین سینه جوهر نازکان و علمای حضان
 اولوب ترصیح جوهر نقض کلام بیع الزمانه لازم کلن جواهر فخر
 بلاغت نازی جاسوی آثار افشاردن کف دست مضمون تراش
 التقاط ایلم نازک و تحویل تکلفانته احتیاج زخمی زلف اولن
 منت کشم ز سناغریس هم سانی خود ستم درین
 بو مرتبه بیوفات برهنی الظهوره و حصول اول شخص جناب کرامت

بلک

بناکت فیض نرس حسن انزلی ایلمه که حصول اولن سبب
 فیه دراک تعزیه اوقات نازنین فارمازی مالابینی سر اولن
 هر لایم کلوب اول کلمه دور زمان و صرا و نیشن ناز اولن
 ذکر جلیل بی ایلام بر ایلمت محایف اخصار و دور اولن
 تعزیه کلک کلمه بیاجسی اولن آثار نونوماز ظهور ایزد سربار
 عزیزی حرف ایلمک واجب و محکم کورنشی ایلمی کلک سبب ایلمک
 غیرت سنجیده ادانک ز منوله مدعی لوبید اوزره اولن قالب
 اعلا اولن سبب مناسب دیو جز و مد اولن و انعام سبب کشتی
 سرانجه متکونی ساحل ستمه لک اوزر اولان اولن سبب
 اولن کوشنه کوشل دمان اولن لونی فرخنده بین ایلمت
 سبب صواب اوزره ایلمن نامکان اولن بر جرح مراد و قلب تک
 الاغلاک خال داد اولان جانشین خجیدن و جان بون دنیا اولن
 حضرت تک کوی طبیعت انور خجیدن از ندره نوح و بل تمسیر
 بدیار اولوب حادی مرکز روح و نهم دایره وجود علم الفتوحی
 اولان منطقه البروج مزاج سعادت انتر ایلمت که اخانی بر درجه
 کورنی که معاد اتمه دیده جهانیه آثار طاهره کرمه و علمای تقصیف
 بیان دین و دنیا نمایان اولوب بای و کوا ایلمک نوستنا مجنون و
 عاقل مجنون و کامل بر کس ناکس دیمسته و منقطع اولن
 واروب بخیر فرزندین کلک کوزی کوزین اولن سبب انظره عالیان قربان

وذا انك تترى قمر اولوب بجزا كايات نزل نورد وصدقات
 اينكده باقل عياد حركت هيب قوتارنه نورد معادن غيلا
 ثابته نذر عايقري بوناغوا عانه انامه عوم النعم اولان كسب
 مشايخ عظامون منهم اجاب العالم اولوق اوزره رغبت يافته
 كباير مردون اولان كتاب كباير سعادت ان رفصك يعني ركن
 معاملات اهل اولاد بنسج افسك ميانه تعيرات روميا اير اولاده
 مستطرح اولان سندن ماسر كرا نوقت عايقري ندره قدرتم
 اولوب هاندم كه دعوى جهانيان و توهين ايزه ننگه دلان اهل اولاد
 حضور قاضي حاجات و درگاه مردوخ اهل ماجانه فرين قبول اولاد
 اول روج چشم علك وجود مكرانه عارضه اعتراف منزل برانام
 اولدوغى كوردى ليله لوب العطايا و لك لادغ البليان مضمونلا
 ديار بنده خرد اولونه اولوب مدعاى نكوك صورت نيز ظهور اولاد
 حسب القدره جلاله و ذيلدى سبحان انه نوقت سعيد
 آساده انزا او نيشك همنه نتهاسى آرايش باب الاصل و صبح
 الايام نكاتب اولادين و پرتشاقى نظره اولوق اولان طبع
 قلم اعاده و كرايل پر داقت انام و روقى انظام بيد ايلادين
 روج دن عافان و مدوح عالم عالمان اولان ذات بر كزده عفا
 هومر شيد على شعده اوج كرامات مهران بدر اهل الرش و ابتاه
 عربى شوق بناه جالته بي فاقم سليمان هانم عرف حذو و عالقا

قوله تعالى يا ايها الذين آمنوا
 انزلوا من كل ثوب مما جعلنا
 لكم من الثياب خفافا فجاءوا
 بغير ثياب خفاف

الذوق الاول نشأه شعده
 على شعده كره در رش
 مهران بر كزده

عالم
 انهم من رشت

طرح الكفاف تجده مار عاشره جامع فضائل كامله و ظاهره
 بالغ اقصى الغايات كالات بايره فريد الاواخر والاويل الناحل
 ابن الفاضل ابن الفاضل الذى لا يلقى جواهر الحروف لترصع سبحان
 او ضافه الجليله ولا يكتفى بعباب الالوه لادها الطاهر الجميله
 ادم الله تعالى ادم الاله في سماط عتره ما يهيج الدهر بكائه
 وغرته حباب عالى شرفه من شخص مسكه كنهى و مهر عنيات
 عالم نولدى ضيايش جار جهت دين و دنيا و بالبل شخص عالير تو
 ادر از نور احيا اولدوقى مشاهير اولدى
 هزار سكره خادهمه ريشك خندا انوم ردت على الدنيا نشا
 و از صفى الكلفه السلام نطقه كعبت حتى سرور دن بو خيال اولوش
 بلى السجده حبل سلام تنقيح و اضلاله نوبت نام اوزره امرار
 خانه نظر مكره اقدم مكن اولوب ريشى ناطه كاهر سب
 شتاب بى اختيار از به الى ايجك تملكه ناعزيت ساطولوى
 حذو نوبه موصى الامانى بر حسات اولدوغى اميدور كه ايسه
 توج بلى جبين عاب اولوب بوقوق عرف نرساى بر شاقى
 طرف رداى ساج و مفاصل عال حضرت مروحه رافت و مرفب
 نگاه مرجه تحريك كوشه ازوى قبول كشارت بشت اولدنه
 هميشه تاود آنا ريشيان كلام سلام نامى ارباب مكرت مشوره
 ماز كمشه نام تو باد چه در اماكن غيبت جدر عقلم حضور

واضح الكلفه و انهم و انهم

بوسه و در نزدک اصل اصول و تاخیر بین القبولی تا نیت
 امام محمد اسلام شیخ شیخ باهر الاصله و التوسع حضرت امام
 غزالی اوصل التوسع الی روح علی التالی یعنی کیمیای سعادت نام تفسیر
 کیمیای سعادت بر جملہ احوال العالین بواضع القضاة
 غیر قابل البضاة نام کبیر دولت ابر معنون و مستی و مضموم اداء
 حضرت شیخ غلظت اوزر و حسب الاقتضا جمال و شیرین
 معنی زینت باب طیبہ چو شمای انشا قلب و نقل حدیث ثلثی
 باندہ وارد اولان اختلاف سلفہ باء عدم تجویز طرفہ
 اولان کلام کباری رعایت هر چند کہ جناب مولی الاصله
 نقل مورد قلمی بواضع شریفه تفصیل اولی و ثانی حضرت علی طیب
 و سلم بولید سورت کعبه عزیزان سان فار معروف است اوقیله
 مال مقال اراده اولند و غنی افاده ایچون کلمتہ کلانند
 بو معقولی معنی استعمال اولمش و باسک اللال مقال لرند
 بوسه برین و لعان مضمون است لان قلمین در طریقہ سوسک
 قدم قلم اولمش در این حضرت امام شافعی الذہب اولونی چندان
 مستمردان عدول شمول برده و لازمه نظر و تکر اولان ترفیع و ترمیم امره منظر بود نظر
 قرب القبولی است اولونی
 معلوم اولمشون جزئیة الشرح
 مرتبه مهم امکان رنام حاضه ملان العمان مضبوط دست تیغظ
 و معنی است اولونی و دو بوسه
 برین اولونی و دو بوسه

از سخن امام شافعی واضح و پدید آمدن مطلق ترویجی نام اولوب بر شیخ ابوالمزین علی بن ابراهیم
 از نظر اولی توفیق اولاد اوله غده فرس بر سرین حال شمول مشهور الحالت و طاق الحالت و طاق الحالت
 در شفاکی مال کلان اخذ بر سر شفاکی بن عصفه الاصلی بن شفاکی اولاد اولاد اولاد ماب تمام ان کلام الحالت
 در آنک و استخارات ابرو داشت نیت و بر سر اولی و شفاکی سرت خوب و در توفیق شفاکی صورت حال اخذ کرد
 از توفیق شفاکی اولاد انشا عطفه شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد
 بر شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد شفاکی اولاد
 اولاسنیه تعبد اولوب افراط و تفریط ابر و اهر بر شفاکی است
 آقانی مغلطه قبل و قاله دو سورت یک اوزر بر تغییر مانع التعبیر ابر و اهر بر شفاکی است
 ادا و اهر ابر باندہ اتمام اولمش دره و اصل کتاب برداری اسرار
 و دنیاکی انار اولوب جلود بونضک اختار و التامی خلقه ادر
 معاشرت و اختلاطی اجین و مضمون الدین و احوال و هدمه و دوستان
 منضم اولمش عامه نام نفع و فایده سی شفاکی عام اولمش ملاحظه
 نشات اولوب روحانیت و نیز مقدس جناب خدا خاتم و افعال
 نسخ و وجود خطا اودده مضمون مکتبه تعبد و اتمام اولمش در التام

چشم مردم کثیر الزحام اذواج آدمیان سازد سلب صورت و خندان
 عریان اولد تلمی حاله دیوان محض لاکان باستانه جهان افزون
 جل شانه تیبه سبالار شیت کرداری ابر مرتبه القصد و کردا
 کرد و جمیع و مالوف ایکی جانب فرمان ایچون و جرادن رخصت
 نامه اشاعت نامبط اولوب بهر بری سرمدان اولمش علیین ان
 منهای منازل خلق و کمون اولان فرارگاه نژدده ناه اسفل
 ساحلین مستنه نجه لازم کلر که کثرت ساهه کفای غیب و افریقا
 بیضای امر لوبخه هزاران هزار مقامات و اطوار سیر اتمش در
 بین که چند نشیب و فراز در است زمستان عدم تا برینکاه مشهور

بوسه و در نزدک اصل اصول و تاخیر بین القبولی تا نیت
 امام محمد اسلام شیخ شیخ باهر الاصله و التوسع حضرت امام
 غزالی اوصل التوسع الی روح علی التالی یعنی کیمیای سعادت نام تفسیر
 کیمیای سعادت بر جملہ احوال العالین بواضع القضاة
 غیر قابل البضاة نام کبیر دولت ابر معنون و مستی و مضموم اداء
 حضرت شیخ غلظت اوزر و حسب الاقتضا جمال و شیرین
 معنی زینت باب طیبہ چو شمای انشا قلب و نقل حدیث ثلثی
 باندہ وارد اولان اختلاف سلفہ باء عدم تجویز طرفہ
 اولان کلام کباری رعایت هر چند کہ جناب مولی الاصله
 نقل مورد قلمی بواضع شریفه تفصیل اولی و ثانی حضرت علی طیب
 و سلم بولید سورت کعبه عزیزان سان فار معروف است اوقیله
 مال مقال اراده اولند و غنی افاده ایچون کلمتہ کلانند
 بو معقولی معنی استعمال اولمش و باسک اللال مقال لرند
 بوسه برین و لعان مضمون است لان قلمین در طریقہ سوسک
 قدم قلم اولمش در این حضرت امام شافعی الذہب اولونی چندان
 مستمردان عدول شمول برده و لازمه نظر و تکر اولان ترفیع و ترمیم امره منظر بود نظر
 قرب القبولی است اولونی
 معلوم اولمشون جزئیة الشرح
 مرتبه مهم امکان رنام حاضه ملان العمان مضبوط دست تیغظ
 و معنی است اولونی و دو بوسه
 برین اولونی و دو بوسه

در کتاب مطاباً استجاباً با نادر ظهور او بلی عارضه سحر الارباب
 تعین ~~چون~~ کریم زلم عزیزت قلند نظره صد جبین مساک
 بزور کس که عبور او ب رسیده از القرا اخذ او لیس خود را
 دور لری نایت بولما غلامن ظهور الی ظهور من حال الحال محول
 و انتقالی اثر مغز در **ر**
 جوان ایلک کلمت جوانی بر زال الی **ر** نه خالید صلاحی را بر برین بیان
 پس نظیر که حسیله شایع بهنای وجود اول و فود معانی الی **ر**
 رکند و غیر و کجانه ز سلف زمانه اول و اقل مشایخ الزوال برده بشیک
 و مغز اول باط فانی بر جاودانی ده زوال این گروه سافینک
 منزل آخره شتابان روان اولماسی ذی نور ذکا دن الظهر **ر**
 جلند کربی دوران زود چون **ر** هر که در دایره کربش ایلم انقار
 علی بن القدر مجموع بی آدم بر بردن غم سفر ایلش بر غیر بار و
 مقدم نمر کسند در که عنان در عنان قطع راه چند روزه ایچون
 معیت اوزره بویان و دو ان اولمشدر و ظاهر بر قاج ماران
 بکله بعضی بریشان غیب رهنما نادان رفیق اولوب غم سفر
 حجاز و یا همد راه بندگستان استه لسته میاندند حقوق اخوة
 مضای برحق واجب الزام پیدا اولوب سفر فلان ده همراه
 اولمشوز بونده العزم مشیت مراسم دوستی و اهتمام و بری بریک
 نطیب خاطر و ایچ مرادین ذمت متکلیله الزام لیدر اربعین وطن

اصل

اصل اولان نهستان از لدن بندرگاه ایدر بر بردن غم خاتم ایدر
 بر بردن عالم کون و فدا که ایچم آدم و اللهم خا مضمون اصفای
 خجنت اخوت بر ایدر ایشاید رالفقه ~~مضمون~~ مضمون ~~مضمون~~ مضمون ~~مضمون~~ مضمون
 اینک کرک که مجتهد خجین صیقلی غلط استک تعصیر دن
 مضمون و حصول ایچ خلقتی قابل با یاقوتدن مامون اول
 زان همه کادوب نکو کار است **ر** باید اول ادب باریست
 بناد علیه بونده خاطر نشان دانش آموزان مدرسه نهم و
 اذعان اولاکه خص رضای هذا ایچون دوستی و الفت و لغرض
 عوض محبت و مودت و با جادرس ایل عبادت و عنوان مسائیر
 مشابهاً الفقه بهترین مراتب معاملات در حضرت موعظ اصفای
 علیه السلام کوش بوش علیانی تشفی ایچون تقاردا من روزگار
 ایندوکی جوهر الفاظ نادان بدن بوشندنی لغمان بر تو اندازد ایچون
 جهاناندر که جناب فیض عالم الغیب و السه هر که اراده غیر
 تکوینی قلوب بر این اسسه دین لوم مخطظه السبعین فی اللان
 رسمت کسند بیلش اوله است که بر بار غار موافق ارزانی ایدر که
 باید خادان سرز و برده برده غمغول و اخفا کرده برده نهم
 اولور سه منته و سانی اولوب حکم الموافقة طبعی خلقتی اکرین
 اولد فده زلزله بر داری بر اصول الهی ایل ملامت ذکر خدایه مشوق
 اولر بومضمون مسلم دینی اول خدمت بر کزیده عالم اصفای علیه السلام

در این کتاب
خاتمه

عالم اصفای

هرگز یک نار غریق افکار از غلغله قری لای که انهای منم کلید
 مستند در که هرگز یکی برین آینه که عادت جلاده جانوری تقابل
 ایزمینی یکی نسبه حقایق خلوص انصاف بگذر که عرض آینه
 رخسار ایتر که لایحه اهدایه طلق است آینه درینیه زونا و نایبه
 والیه ایک بند بری شتاب منصف اخیره فلیه . بنه
 اول جان عالم صلی الله علیه و سلم هرگز یک نفس مشکلی ندان بگفت
 حکایت ایزمینی شام جان ارباب نیز اولش که هرگز یک طرفی
 خنده بر آبی کند بر بار و بار و تو بر آید و آید و بستان
 نغمه و جیتی هم آخانی ز غریب زلزله مازنه و عمارت
 اولیه کجوه فرادیس علیاده بر مقام رخسار نایب اول که اول حسه
 العباد اولان ز غمگانه اولکست با بر عباد حصول ز غریه
 غم حسد لرزی اولان جات حسدات و ماری نایب مشابست
 نایب نطق وضع قدم و رسول آینه
 راز درین برده ز زمان است یک کین است ایزمینی انام را
 احواد رس جلای در آن علیه خاب خباب عباد ادوب با معاذ
 معلوم خاطر صواب ازیست اولاک حال استی نفس رضای خدا ایجان
 کند یه باز و افغ فی الله و صدیق وفادار تا ابد ایتم و ذات که شتابی
 قلاب الخراب جسی ایله آغوش اتمه آکم من بعد ساد اتحاد
 مخلصا بزوزن حس و خار بیکانگی دهنه و برده بسته و لایان جانم

زاده

زاده زواده طلق و یکانگی برله انباشته کر که در و یکده معاذ
 رضی الله عنه دخی جواب برده آیزمینی استخار قبول کلام بار وفادار
 ایزمینی و بدی که انفاست منصف رسات نایب من بو تفاسیل
 آینه یک مخلص کوشش ز غلغله در که روز بر نوبل استخاره اصفا
 صفوت صفت آینه کا زین فیه صفا کاباست بر طین و معتقد
 استخاره آینه ز نایبان مامل هرگز یک دهنه انداز نفوس شایده
 مستدین اویج اول یوم الفزع الاکبر ده غوغای و اولی نفسی نایب
 آرزوی آسودگی مخلص ایله کس سببی سامانی خیره طره صلی
 ملاحظه سده و شوب ز جان قرار و نسبت کر زنده شدن کر که
 علوات اضطراب کین بر لب بر پیش علاده بر زمین و کبری غیر
 یعنی برین وضع زنده زنده زنده و نکلور بر طایفه ایجان که بر تو هر
 جانوری مانند ما **بسته** نایب و منلالی و برین نور طلق نایب
 شعشع پیش اطراف محال ادوب کا و معنی زنده از وحلم شمش
 اهل خشدین زبون وی تاب کین المرآسوده و آزاده و فایده
 ناس حیاسه میکاس ایجاری اولسده و دهنه سلطوت
 قهار دن اضطراب خفتان آیزمینی و شوب و سخن بر سر جهانده
 احوال مسئله ایله انام اولن بر کلانک حرارت سخن کینک
 و ما بگوست کفر نایب اسبابی بی آبر و ادوب چه خطاب
 لمن الکک ده تدارک تعبیر بر نه الواهاتهار ایزمینی عیاره کرک

اسودگی اوله کسود
 نایب اوله کسود
 نایب اوله کسود

ایلی ای ادوب از زین انام
 تیه انام ایله انام
 ایلی ای ادوب از زین انام

نیز ایچان امر مایه در سطر واکور رز و میگردد حضرت و اعانت یافت
 ایچر لره کنگ مناد است انا است در حضرت خدی ذی الطول
 واکبر با و در ان قیامت است سزون کجک کارون القوی لیلو البدر دن
 جمل مشاقان جلال عمن ایدار ایوب نعت روسته بار علم غیر دکه
 و دیده فریضی و من کان فی ینح العلی لکان فی الآخرة اعلی منزله
 مستکای سبل علی اولیان صاحب نظران اولی البصائر حال بی مثال
 پادشاه منتع از دالی عن البیتین مشایخ ایوب کوره که خطاب
 صمانی وارد اولاک اول طایفه فقه در کوه دنیا و بری بر طایفه مؤذنت
 ایوب حبه نه شرایط معانی مرعات ایچر زوی حالاکه هر کجک
 صحیح قیامت ان الخا ایه یک ساید جلال با ایدار کلمت نظر جنده
 راحت بوسه نوزیر انصاف سر وستان معتقد ارام بوسه نوز
 نهی ساید لطف و خلق آرام زهی برکت عام توکل است کین
 بر نصب اتی البیانک شخصی ذمی اول پادشاه صورت و معنی علی آت
 علیه السلام عالیترین مردی که یوم قیامت و اخذ ام هم قدر خیار دن
 غرضه عرصات تا بکرم پرستنده دونوب کفکار را مانی ادا فایده
 بچیش انظر ابدن کزوی بیرون بره ایدوب و دو راه ذلت عالمیا
 اول زور و شکنج که نغازه فین الفسنه در سنام و کجوره او دوز
 بار و نگاهند فتنه سزای علی استخوان ایدان جباره کجوت پیش
 در بدر و سر سوزی کزوب استکام ننده بالین زککش آفتاب و پهنر

نیز ایچان امر مایه در سطر واکور رز و میگردد حضرت و اعانت یافت
 ایچر لره کنگ مناد است انا است در حضرت خدی ذی الطول
 واکبر با و در ان قیامت است سزون کجک کارون القوی لیلو البدر دن
 جمل مشاقان جلال عمن ایدار ایوب نعت روسته بار علم غیر دکه
 و دیده فریضی و من کان فی ینح العلی لکان فی الآخرة اعلی منزله
 مستکای سبل علی اولیان صاحب نظران اولی البصائر حال بی مثال
 پادشاه منتع از دالی عن البیتین مشایخ ایوب کوره که خطاب
 صمانی وارد اولاک اول طایفه فقه در کوه دنیا و بری بر طایفه مؤذنت
 ایوب حبه نه شرایط معانی مرعات ایچر زوی حالاکه هر کجک
 صحیح قیامت ان الخا ایه یک ساید جلال با ایدار کلمت نظر جنده
 راحت بوسه نوزیر انصاف سر وستان معتقد ارام بوسه نوز
 نهی ساید لطف و خلق آرام زهی برکت عام توکل است کین
 بر نصب اتی البیانک شخصی ذمی اول پادشاه صورت و معنی علی آت
 علیه السلام عالیترین مردی که یوم قیامت و اخذ ام هم قدر خیار دن
 غرضه عرصات تا بکرم پرستنده دونوب کفکار را مانی ادا فایده
 بچیش انظر ابدن کزوی بیرون بره ایدوب و دو راه ذلت عالمیا
 اول زور و شکنج که نغازه فین الفسنه در سنام و کجوره او دوز
 بار و نگاهند فتنه سزای علی استخوان ایدان جباره کجوت پیش
 در بدر و سر سوزی کزوب استکام ننده بالین زککش آفتاب و پهنر

صفتها

برای ایچانکشته اول
 بر آستان فنادن که جان کز برای شرت و کشته اند خود
 اصحاب کزین اول غیر صادقان بونعت عظمی غازی کیلدر و دیو
 استنار ایدیک الفخانون فی آت در جرح برای اجاب اول اول
 بجز اول طایفه که مطلقا رضای مولی ایچان بر اینه خفت فیلوب
 میابند تو در دنده عقده غفاق و قای و لالنده بخیمه مشتاق
 ناپید اول

بنا اول حیات بخش خسته دلا ن عالم صلی الله علیه و سلم حضرتی ظان با در
 حیرت اولان تشبیه لبان اتعی بوز لال احسان ایلر ریان نیشک
 جناب منوی چون و چرا جل و علا بوضون حسته زخمی عز الامان
 جان صغفا ایدوب بورر که تم ختم اول سلیمان طلوس اسیک
 حق در که لاصلی برین دارت ادر برینه رعایت و هر وقت فیلوب

وگسار و فادار آنجا از انکه حال حسنه نه شازمانه دانم برزده
 عزیت اولدم دیجک تک صمدی روح افزای طوبی کک ایل تقدیم
 نجات و توبه منسوب مغرت قلوب ای هم بخیار وای بگویی
 سستده کار مکانات حسنه غش آنانی ابر عبادت ایلین عالی
 پروردگار بی جناب شریف زده رسان اولم و رسال ایلین قلب
 آنجا بکار و عیان اولم که حضرت تک فعال و کریم ذی اجمال سنی بو
 وضع پسندیده متا پسندیده کنی ذات جلیله دوست نیوی وار ایش
 وجود مسود که ایچون عرم باغ غنچه ایلکنه دفعی بر منزل شریف
 هر جا که لطیف اعدا ایلدی دمی
 بروردیچانه چمن کار کیکر مکان خود فریضه از کوی برستان راه
 روایت کرده آنقدر که بعضی انبیایه و حق خدا نازل اولوب
 سینه زده و تقوی که همیشه پسته کرد دست بق طاقت شکر دنا
 ربانی بخش اولمغله مایه را حکم زده و حالت عبادت که همواره عادت کرد
 نماز تحصیل شرف دارین اولدونی همدن سب رعیت کرد بوجله تک
 نایچ و آناری کدی فکره عاید در اما کور که هیچ نهم رضام ایچون
 دوستمدن برین کده بکده دوست قیلد کجری و دستمدن
 برین دشمن بیلد کجری دیو سوره شرف در سینه اول سخن ایلدی
 صلی الله علیه و آله استوارترین باز و ایل که الحیف نده بعضی نه نهون
 عبادت در کردن ایاز اوچسته اولمق از من تفصیل اینه و کلمی

مردم

دردسان

دین بخش

مصلحت

مصلحتین تیهات فریضه من مخلص اولمش در ککک خدا بر اولم
 تحقیق نای اولی الهی در ک نفس در مان رس برهال اینه که و
 ابرض اولان جناب سیح علی السلام یونان الیام و حق ملک ملام
 نازل اولوب یا این مرم عبادت قاطبه فغان ارضین و سماواتی
 مؤدی قیلک و خالنده نهم رضای ذات باکم ایچون دوستی و سنی
 بولنه هر که اولمغله تک با کله عتده مقبول ایلار معنی اکت
 و بعضی نه قاعده سنی رعایت ایتیم عتده و زیاده ک تکلف است
 ریاضاتی رسنه قبول وصول بولماز دو خطاب سمدانی در و در ایل
 و حضرت زنده ساز دیرمه حصار طمس حصار ایلون مونس جلیله
 خطاب ایدوب عفتات خیاره غنچه سبک اوستان الهی منسک
 اولدم و اول نمره بارب و ولدن که وسیع الی کونوا الی جنتهم
 حسب حال در بنای و ناکلی اختیار اتمکله قرب خیاره استعداده
 و رضای مولایی الهی چشم و کین و بعضی و نوزن ایلد کسور دم
 دیو نوز و ملمات اینه که حکم حضرت عیسی ادا ی زمین بوکلی
 تصدیقن حکم دهین کشای سوال اولوب انجیلی رسول و مسعود
 بالحق سنوده عمل زده ز مقوله قوم ایل صحبت و الفت مناسب
 سطور احوال سر کنکت لوم لاندن مضمون و بعضی اعلی حاکم
 قبول رسول و رضای خیاره مقرون اولد دیکلر نه جاب روح الهی
 بوجواب سنی جانشین قلوب اصحاب اولدی که اول رحمان حسته

دین بخش

مخبر

بارت و خلاف میان پنج و ناره اثناف از زانی اینک کی نیست
 عبودتیک لایق اولان ندکان هفت و نینله هر وقت انک
 در جای برین دو عرض قلی سوز مطب سینه اول عالیهت با عدل
 بو مضمون بر عت کوش بر حکم بر زبان است در که طایفه ای
 التجا بون فی اندر ایچون میدان آفرنده با قوت هاندن بر عوم شتاف
 نیبا و موضوع و بالای عموده بی یک قهر منته مکلف مضمون
 هر قدر بی قصور دن اول فرده مستحب سرو تماشای کلزار جهان
 و شایع دوازده عثمان صهر ایده لر و هر نیز عالم آرا فراز کاغ
 دوازده لنگره آسمان صبا کس آوج علیین و شغف پیش
 زمان مخلص زمین اول و دوی کی اندر دخی در یک قهر معنی سرفرد چنان
 عرض عذار ایدوب انوار با بره دبار لری تاب افکن ظلم برین اولار
 و اهل ضمیر برین اول سنه آرایان بالا خاذه رنگ شایع
 بخت افزا زین شوقین ایدوب کلف داره ام تحت هتانی از سی ایلی
 حال سر افزا اهل بهشت اولان طوفان ایزان با کوره سسک نروج
 حالت کامرانی از ایله نروج قلب و سیر وضع و غوب ایدوب
 خوان جانب فراز کاغذی اولیچ کور که بر معز و مکرم طایفه که
 شان سعادت نشاندی حلقه تغییر و تغیر دن بر زلباس فخر سنی
 طهر عبقری طراز در بر و ساده رنگارنگ استی کسرتین و نهاده
 و لوازم منگین طایفه شین بطا نهان سترق کاشنی آماده طغان و حور

علم بده رسد نه چون کس
 خالده چاره طایفه ای
 فراده عیون صراحتی

مطالعه است هر دو
 در این صحنه

بجز شربت

شیر طراز رسد در اهل طایفه
 و طایفه هم صفت ایزد و کمال اولان
 و کمال صفت علم از معنوی و زانلو

(63b)

دوازده

حور دایله قصورده با کرباب و ابار بق لطفون بنها و بین جمیع آن
 و فخر مقام هوندزه جلوه گمان مضمون صفا شون التجا بون فی اندر
 قلم نوز ایله ناصیرانده مشهور شینکه دلگناری طایق زهر جی
 و آیایون بکار زردی ایله نمودار بیت مومر این سناک
 رحمت علیه حالت و دایق دار فانی و صد دار خیال باضض صوفی
 عذر تقصیر سلف خالنده بو کلمات حیاجش ایله سدر من
 ناظره ایدوب بو مضمون شهد آیدی خلایق آفرین بر دم و ایدوب
 ایلی و با رسم الراهین علم شینک خطه که منکام ارتکاب
 معاصی ده ارباب طاعان فرط حجت و انجرام و اربابی و هر چند
 بنون حکم الشریع بر موقوفه نسبه حدود اینست ایله لایسته
 مهر و وفا ایلی بی در پیش و سخط ذکر اصحاب تنی در دست
 ایلی الهی بو حالتی کفارت دنوب و جیره کسرت عیب ایله و پیش
 قنی و مغرت فیلی . کله هر چه اید علیه سورت که دوستان
 الهی تک آینه قلب بیکر بر تو انما ز انبساط و انسا اولد کس
 ما حق نظام انام اولوب هر بیکر هبت دماندن طرف شجره
 وجود آفره و زان اولان نسیم لطف و کلوبی برک بار و زور
 و بال برین فصل فخرانده باوشدیده الجویب اوراق اشجار بار
 ایله و کی کی دیزان بریشان ایدوب
 نسیم راحت بر دجوعی و زد بیکار . خانه از شجره محبت با و با

نیمه در شکله کرد از این طرز

هم در این صحنه

هم در این صحنه

نصیر طغان

(64a)

فصل طریقت خفایه تک کینیت و قومی بایته در

اول بومسای صواب انما معلوم طباع درنت جبارن سدا آگشتنا
اولا که آثار طریقت با طریقت هفتادیه الصطکاک زین سبب وزنده
عفت ایلر متضیع اولابوب سناپ ثانی کی صوب عالم بالادن میرا
آدمبا ز صواب و بازل و مستعد قبول نزاره طریقت اولان حرافه
سینه دو کس اول شعل نور بخش انی برلا شتمعل اولور

اولان سر و ایلر سناپ
فصل طریقت و نام اولان اول طریقت
بیشک طریقت نایب و نایب طریقت
در اولابوب و در اولابوب
در اولابوب
بهر اولابوب اولابوب اولابوب
کلمه اولابوب اولابوب اولابوب
بهر اولابوب اولابوب اولابوب
در اولابوب اولابوب اولابوب

دو حالت طریقت دیر سنده مناسبه موانس و با سزاده مرافقت
و موانس و با سزاده و جامع ناسده مصاحبت و مجالس ایلر طریقت
مراتب آشنالی شیلندن و کل و بر آرد لاجل مال و جلال او متضیل
و کلام طریقت از تک نفی تعریف مانع نبوده و اخل کر چه بر قسی
نوع موانس سبب ایلر موانس اولین کور موانس مانع نبوده اولنسه
بینه هفتادیه راجع اولعل اول علاقه با عفتیه علم و بر یب بینه صده

ملا بدر فلذک طریقت خفایه اکی درجه بر تقسم در **درجه اول**
اول طریقت خالهر که ظاهر آثار سنده طریقت دینیه نایب در کین
رضای مولودن خارج اولابوب اول عرض نایب طریقت
اولعل معنی بینه قبل طریقت فی عرفانه دن معوده در مثلاً نمایده
و اسنده بینه جاری اولان طریقت تحصیل علمون سنا کرده جا
عالم و مجمل و افعال تصدرا اولابوب نیندر حاجت آختر مراد اولابوب
و اناده فثون دن اسنده جلب نافع مایه مکتوب اولابوب بیکدی

ک

کسب اطلاق نموده و قیاس طریقت بسنده ایلر نایب طریقت خدای
اولابوب صهی اولابوب نایب طریقت هفتادیه تعریفند داخل اولابوب
احتیاج مرآت استخفا قدره مناسب انوار و مناسب احسان ایوان
کرده و تقریر نزل و لغفه و جامه و صدفه و برن کما فی طریقت
دخی عنایت ایلر کلامی مال جاه و سبیل انظام خانز برستان و عفت
اولر و غندن غری نایبده استقامت و اجر آختر طریقت اولان لیره
رعایت مستح اقامت خود و تنبیه قوانین عدالت اولابوب
عظمت مالیک دخی دفعه خود جمع طریقت طریقت طریقت طریقت
و طریقت اولر و غندن طریقت طریقت و با حواج در دینان در سزایه
صرف اولان طریقت طریقت رضای رب العزیزه و با عفت نایل سعادت آختر
اولابوب و احسان ایلر کلامی طریقت طریقت طریقت طریقت
بیر اولابوب مجرد دانم در در حور برد و مانع طریقت کرم و اولعل
آدای عنایت معروضه بر مودی اولابوب تصوری ایلر وقوع اولابوب
حال متوال سابقه طریقت و طریقت هفتادیه فسیله الحاقی متحقق
اولور زیر علما و علماء سلندن پیچیده کرام معاصر لری اولان
حکم نشان رکناه مقابل طریقت اولان طریقت طریقت طریقت و اکرام
و کتیب سبب کسب ثوق و غرام اولان طریقت کلام بودر اولان طریقت
بزرگان طریقت طریقت طریقت طریقت طریقت طریقت طریقت
اولان طریقت طریقت طریقت طریقت طریقت طریقت طریقت

متصفای مبتدی هم پای خدا اولیا بچون برادر من برداشته
 قیامتند عار کین و دیبای ربیای چون اطلال شکستش کس و ماس
 نعلین ایچون قطع و نوزع او سخته جان او کون بهترین قطعی
 دار بر به خصص و تعیین اولیسه لازم بودت طیبیای جل استران
 بهم کس قلمون استخفاف ایوب قرآن تو برورد به و انبار کین
 وجه و چه مذکور که خزانته نتمه مانعین اصحاب امیر ار حاشا که
 انبیای روزگار و روی دل کو سرب مقابله لطف با جبر از به اول
 مردان مستغنی دلان که رسانند و بداند سرش منتهای مظهری در
 التاج مبتدی در درزه میلان و التفات نمایان اوله فیک بولایزه
 محبتی در فی عباد و موجب الامار بستر بدن حاجز اولوب نه در نظریه
 بقیف اول کوه استبداد سستاری دست تلوت کدازری ایل
 مهیا اولعلی مبین تقوی و مایع طغوی اولیج ملاحظه سیر وقوع
 بولجی تفصیل سلف لایق اولور در **بیتنامه** مرتبه سابتون مرجع و
 معتبر و طمعه تفصیل یار الیاذن بالار تر بر محبت کیده خالصه در که
 اوصاف ناروای غرض و محکمات مجازات و عوضدن حال بطورائی
 و درجه اولی بقیق سیانده مذکور اولان داعیه طلب و علم و فایده
 فزاع مال و نتایج اعانت عبادت و منافع دنیا و آخرت قطعاً مخطوط و
 منصور اولایه مثلاً بر آدم همنا و مانع احکام الهیه اولوب کمالیجات
 مالک الکلب لفتا به صرف اولو و فی حیثیت ابرو با جود خلق خدا

ملحیح صبح اولو اولو اولو

اولو اولو اولو
 کوه استبداد سستاری
 دستین در سستاری

ناروا غیورین نزاری

تکلیفی

اولو

در کفر غمناقی خمرت طینه آدم برقی اربعین حسابا جبر مایه وجودی حضرت
 فیاض مطلق کار خازن قدرت از بر سنده دودست مکارم نشانی ایل
 که جلالت و جلالند عبادت در خمر و در خسته اولمش از معان عالم غیب
 اولو و فی جهت ایل محبت ایلید بویکی مرتبه بقی محبت الهیه در که دفتر زنده
 وسیله اشقی حقیقی اولور مثلاً صورت ظاهر و نه در خیر نازیک دست
 نکرک لطف غیر قطعی اولان عاشق زار و فقیر با کوه زینت نقش جمال
 تباری اولوق و کل محاسن سنگ در دو دیوار بند و خلد افشاکن کما
 میلان درونی ده مجبور اولوب کتر عبادت استان تو نیای دیده جان
 و خیر کیم راه بوستان بگر طغوی روضه رضوان مبلور بگر سیر
 گوینده آرزوی استخوان باره ایل سر کردان اولان سکن چو نایک
 دم بر بدنی لیوت آهین بچم مردم شک آرزوب سیر برستان
 چلیچین لیون کی کفیه عبادت امیر ایلان نشان قلمدین عیده کجه جهین
 ایتمک ولایان در کاکامک اوضاع ستم آهین مرجع و آفرین و هجوم
 نغزین انشانت با و نشین بکامک عادت ابرین اهل درد در پس
 استنایان دورا در بک زمانه و متوالی اولمده جان ورن والار
 مخص **بیت** خاتون زار اولان خواص در کاهن کور یک نه مرتبه اولو
 و ملحق کوسر و بخصصا آثار خصم حسدن بر باد کاره و با کما ستم
 انامل موزونی اولان نامرستگار باره نظر بولجی بجه تمیل و انشام
 و عظیم و اگر ام ایوب سخی جان عزیزان مکرّم طومر و فی ظاهر زنده

عظیم نظیر اولو

احوال عشق بخاری بوصل اول اوزره اوچون نصاب محنت آلدن و بیکر کیم دهر
اولان قیاس حقیقه معنیست دست کلام اولان سخن وجود آدمی
مشق اولان کیم دهر کیمین
صوفیان محبت و رعیت لازمه است محبت اولور بوجنه ندر که حضرت
فرعاعلم استقامت علیه السلام حضور نبوت سکون و میوه دن برنوبانوه
مانع ظهورها اولور عظیم واجلانده مبالغه ایوب و حضرت فرزند
که کمال آتیش مانع البصر و ماضی رسیده فیکورادی و هدیه پادشاه
عالم الغیب و الشاه در رقبه خاندان نبینده جان اولمش در دیهوت
اکرام ایله التام بوردادی الغرض لوطی اوزره آنا حضرتین حضرت
نورانه زاید محبت ظهوری نشان فرمودی محبت نور خجلا در نور
مکرم حساب محبت خانه تسمیه قسم اولور بری نفس جوهر ذات
وری آثار و صفات مرتب اولور و قسم اول نایدن اتم و اعظم
ابدی که ظاهر در و روح محبت و دل قوت یاندر هر چند محبت شیخ
و قوی اولد ایمان دخی عظیم و معین اولور و معین الحق محبت نوع معنی
مغنی اولور که انبیا و اولیا و علماء و صلحای اجناسی ایتار نال مال
و مال ملک و مثال اینکای مودف و مشهور در نیت که حضرت ابابکر صدیق
و عمر فاروق رضی الله عنهما و سایر اصحاب که مدینه و اینه کی منق علیه
جهود در و هر کس بر نیت محبت و قوت ایمانی مرتب شده بزل ایتار اوست
بفضیله کمال مبتلادن جمع ماملقین کبار دوزمان ایتار و حضرت
لهدایانده رهبرها و غیر مرتبه نقلقدی اوزره مودورین فراتیلند

الشمس

کتاب راویان

ظاهر

نامو

معلوم خواطر آگاه اهل انبیا اولمک طبعان اوامر و نواهی الحق بر محبت
ایده طائفه بالعمود سرکش فرمان خدا اولان طغایرت کومت بسینه به
بمدد و بدخواه اولور خصوصاً دامن خلقی آلوده کومت فسق و
فجور و لباس طینتاری بر کین کوس کوشور اولمک کرده مکر و دین
بباز و غمور اولوب زاول ندر مذموم مک بار مستحق الملامه
وجودانده کوبال غنبت آری بپایندگی شجاع بی علاج عیبایز هم
نرم و زاول طائفه خاندک جبار مشهور الطمانه اوزره معارض
فضا و قدرگاه اندکی جاک موجب لظا که طینتایز بخیران مکر اولور
بکرا اولور مردودان بارگاه برحق به حال کنده و باقبال ایدر
زبالا ندر محبت محبوبک مسلفات و اجهانه تلقی و دوستی و خیرانه
برسکالریه نوزن و هداوتدرا تاسلم بک انصاف که بنای کلامه سینه
حرف علق زلزلن صحیح و سالم اکن تبسلیس ایله ابر کتاب
معاصی قبول و زن مستعدی ناقص اولور و ندر صیغه معوض
خدا به مثال اولد لازمه که هسته است کسکلی بر بربوب اسلام و
دینی همین ایزر او بر محبت و رعایت و عشق و عیسای حبیب ظاهره است
نورت قلبی حالتی دوستی و دشمنی همدرد معاول اولور و هر اینه
طرف بسیار دن سبیل حقارت طوقند که جانب بیندن کفر دست نازان
و معرفت دروغ اولمبار و به حال کج انصاف صورتی در عند التحقیق

بدر شکل کلمه بار صابغ
دفعه سینه
بیکر کیم دهر

متبع و حال دکل در شلار آدم شغل آخرک اولاد دن بر بنه رعایت
 و اخیره احانت ایله والدا اول شخصه من وجه حق من وجه
 عدو و اولور کونک بر ادک اوچ فرزند اولوب بری عاقل
 و مطیع و بری ابر و سرکش و بری ابل و مطیع اوله لایق اولقت
 نمانی بر عدوت ناله کاه بعضی و کاه رعایت اربوب بر بریک
 فرخورد بالی اسخانی متفکرا کاه اکتس بر زبان احسان ایله
 و کاه خلعت رعایتدن بره و بریان قبول بر بر کسک سوس
 تقاطره بوست مرغوب سنا کوندم اختیار اولوب عساکه تعصبات
 عداوت و فتنه بلغم احانت لار ندر و هیجیه نظم و عدو والی لازم
 غیر متقدی اولان با جبار که حقوق عباددن احرار اربوب علم
 و توفیق ایچی کندی نفس فیه مضمون اوله و عینا زنی تجوی و رای
 برده خفا و ترتیب اربوب بیاز نفسی بر نفس جمالت ابرستور اید
 و بر ساقه تخلف و عینا ناول عقل استغفار الیه سیکسک طبع و
 تشیع اولی مناقض قاعد و حوت اولوب اولموقه کسک بر نفوس
 رسوا بسندنا غاض و اولور ملامت زده یک و هیچ و اعترافند
 اعراض بر صلی ای متقدین دن ذکر که حضرت عفو و عفا اول رسد
 اولوره اوساق کسک تانی کسک بر بره جرایمه فکس عو عیال اولن مال
 بود سب رحمت ابر کسک بر نفی با اول بجه و بی ایمان اولان درانی
 و بود بر سب اسلاف اولور در بعضی اصابت دینه کسک

دو فرزند

نفس فیه مضمون اوله و عینا زنی تجوی و رای
 برده خفا و ترتیب اربوب بیاز نفسی بر نفس جمالت ابرستور اید
 و بر ساقه تخلف و عینا ناول عقل استغفار الیه سیکسک طبع و
 تشیع اولی مناقض قاعد و حوت اولوب اولموقه کسک بر نفوس

رکعتش

شرعیه ابر اسنده دقیقه فوت ایتمیب غیر و تو بجز این اظهار و اعلان
 اولی در بدیند و بعضی صفت استناری ابر انصاف سخن مشیر کبر
 در انصاف بالانصاف قلوب با پیش کار با بنجارین بادشاه
 خطا بخش حرم پیش جنبانه حواله سخن ز صبح ایشاد در بو ماده
 ذره تساع در اکرین مشایخند امام احمد حنبل در ذمه غلبه متفکرات
 علم کلام مستفیدند بری بخیر اید و کسک رسا رسد و کلام معتزله
 قول اهل اعترافی تقدم اربوب بوده لایق اید بر سیدین تحقیق اید کده
 امام حسین غرضی بر چین اربوب بوده سوزدر که اوله الکرک مسلمانه
 قبولان خارج مسئله فاعل اولونقی تقدم اربوب جوب سید صاحب
 اسکا که تاخیر اید حسین جاد ایشاد و نظر اولی ابر بکتابت
 غفلت اولان طلبه ساره لوج دی و ماندن بر یک غیر بی تعبیر قی مقنا
 الکرک مقدمه نومه سلف خلق اید که هاکیم خاوری اولوب سزا در
 سر سزل تربیکه و اصل اولادین جیب و کبر و کبریات بین اختلاف ای
 اولموقه جاده بدی دن انحراف الیه دو بوضوح فرما اولور بر
 معنی صد بخت حق و دعوی استغفاده بی هیچ آفریده دن آرزو نم
 عطیه و راتبه اولاب حسین و نفس حسن و فدا انعام طالب و جویا
 دکلم اما عطیه زمان طرفین صدور اید سلامت و عواطفدن مستقل
 ایتمیب قبولده بی بر و ام دید که امام ماکور علم رخر اربوب الغفور
 بجای مرقوم اظهار روی غائب اربوب زمان کبر و کبر کن شریف

تا بر هندسه نزدیک

المنظرة الاولى

کبریه
 انصاف ایشاد اولی ایشاد
 کسک بر نفوس
 جیب و کبر و کبریات
 بین اختلاف ای
 اولموقه جاده بدی دن انحراف
 الیه دو بوضوح فرما اولور بر
 معنی صد بخت حق و دعوی
 استغفاده بی هیچ آفریده دن آرزو
 نم عطیه و راتبه اولاب حسین
 و نفس حسن و فدا انعام طالب
 و جویا دکلم اما عطیه زمان
 طرفین صدور اید سلامت و
 عواطفدن مستقل ایتمیب
 قبولده بی بر و ام دید که
 امام ماکور علم رخر اربوب
 الغفور بجای مرقوم اظهار
 روی غائب اربوب زمان کبر
 و کبر کن شریف

خطاب من مردم نمیدی بالاخر کسی سخن را میسوزاند اولوب بزای
 و لطیفه مقصود امتش ایدم زبان که انما بعد صوفیون شرح آید و پهنه
 کسافی اینکه حضرت امام محمد زین العابدین و طه اولاد بودیم
 نمود آیز ایله عزیز بودیم که هر چه را با هم و استقامت بر فرقه
 عیب همایانی خانه مرتب ایستادیم که سینه سینه خطا پند
 ملایم گوشت در و خلقت صفای عیب در نظر آید و آب آرایش و خوش
 خلقی اولاد را در آن تعاقب ایچرم هر دو کتا بلین به سینه فیض
 انانوا فاهمه شیهه دایر اولوب اولمور سلطان عیب ذنوب اولان
 دلت را فکس مشهور عیب در کار و آنش اخطار آید رفته پیش بر حرم
 اعتدال اولمور کانون قدر برین متهور ترین من به در
 چه نکرده بر طمانی کنی که در سینه بکن اولمور عیب عیب حسیله
 خطای عیب ذنوب اولان اولمور حجت و ملال و دست سوه حال بر زاده
 نور و نکلا سینه کورنی تحقیق و بر تهنیه و طبقه عالی در استقامت
 بوایس و سانس اولان که در آن ملاشی و خجسته ان کاشی زینار
 معنور اولمور بجز حال نظری اولان رجالدن صد در آن مرحمت
 که مانده کس ظاهرین و نوق ایله اجز و ککار و نصیری خاطر نماز زاده
 اولمور در واره منکره بری شود و عیار تحقیقی مانده پیش او
 اولمور بر بنسند معنور اولمور در واره بر زاده کس شناسان رنور و
 مسودات مصلحت فایده و خاز قوایین غلبه ری طله ضعیف المور

اشرف المصنف

ظاهر

ظاهر بیک کجده خطه اولمور اولمور و اولمور اولمور
 این حال و تو ای عاصمه رجال عینه راجل اولان علم انما که نسبت
 دامن عمل معاش اولمور با و انعام خلاص اولوب اولمور کس
 اولمور بخت ادر کالی غیر لایمور در شمشیر ان ساربان
 زانم کردن می صوری سحر اولمور سر زده کشت و کدر کب قیاداری
 جانب فایس اولمور در منوع اولوب عدد و هزاره شریف زنده
 سر و خطی بر رخت برده بعضی در بین انمور کس انانی فایس
 مساعده این توجیه عمل انمور کس و عیاد انانه نشان
 زنده در زبانه اولمور اولمور و اولمور رعایت شمع عیب اولوب
 نفس تربت اولان آزار و افزای صوب خداوند اولمور
 و عرض فعل شمع عیب اولمور روز کاری استقامت تصدیق
 بر عیب به عیب عیب کس انانی عیب و قلعه و بعضی ضروری
 الوردی کظم اولمور خطای عیب انانی عیب اولمور در کمال
 حال و کاتین العیب و العافی عن الناس اللهم حفظ عباده
 العافیون بکس من نور اولمور حضرت خذوم انانی در نثار عیب
 لایمور خاسر الاطلاق صلی علیهم و آله و سلم جمله کس بعضی غزوات
 مشهوره انتظام کس انانی سنان بیع الاخطار برنده دست
 واجب العقیق عدد انانان عدوی سید روی دوزخ صومی دن فرج
 برت انی صوری نظرق ایروب خود علمین دکان کویرف انمور

در سار

بر بافتن مزاب اوله فیه تنقیحی شریف است رحمت طرازی اوزره
 تجرد بیور و بینه مضمون القلم بعد قوی قائم لایعلمون ایله سید
 جاری خون و درم لطفی سوده زخم درون این کار می کشید
 چه چیزی به پیشانی که چشمه است که در کراول چه تک را ده
 علیه لری استهلاک و سپهان جزیه است لعل ایوب فی اجلا اخذ تار
 و قدر و مار ملاحظه بر دوشه شکاه قاری قبله در حال زوایا
 گره زمین ده ارفاق تا مانع نبرد منفس قالیب نفوس ضایع
 مستیکن کراه دفعه سوم قهر ابل تاه و شبکاه در کات ایتم
 و سبل الصیر جابسه روبراه اولم مفرزای می فصل الفضل آدم کنی
 نسته راج اولان امورده صبا امر انه و بلع الرسول دینه فوت
 ایندوب حقوق الهیه و عهد و نذر عده و ساجدون اجتاب لازمدر
 و شور بر کات فخور انیزه عدم عداوت دلیل ضعف دیانت در مثلا
 اجابدن برینه نفس سیکانه نوع عدا و اهانت صور ایتره سکوت
 ابل معامله ایوب مقابل اعتدی به نهدی اونسه دعوی تحت ضانه
 و لکن و نفس ایوب ~~...~~ طهارت طایفه مزوره است خائفا
 امر الهی درت درجه منقسم اولمین لازمدر که درجات چشم دین
 و طهارت تغییر و تحجین لری دخی متناوه اوله اولاکوه کفره
 هوشن کین در که آنکه نفس و کین فریضه دیم مسلمان در عربی لری ایلی
 معالما سیف و سنان جابستان ایله صورتها اولوب متاکردن

فوق است و بینه مضمون القلم بعد قوی قائم لایعلمون ایله سید
 جاری خون و درم لطفی سوده زخم درون این کار می کشید
 چه چیزی به پیشانی که چشمه است که در کراول چه تک را ده
 علیه لری استهلاک و سپهان جزیه است لعل ایوب فی اجلا اخذ تار
 و قدر و مار ملاحظه بر دوشه شکاه قاری قبله در حال زوایا
 گره زمین ده ارفاق تا مانع نبرد منفس قالیب نفوس ضایع
 مستیکن کراه دفعه سوم قهر ابل تاه و شبکاه در کات ایتم
 و سبل الصیر جابسه روبراه اولم مفرزای می فصل الفضل آدم کنی
 نسته راج اولان امورده صبا امر انه و بلع الرسول دینه فوت
 ایندوب حقوق الهیه و عهد و نذر عده و ساجدون اجتاب لازمدر
 و شور بر کات فخور انیزه عدم عداوت دلیل ضعف دیانت در مثلا
 اجابدن برینه نفس سیکانه نوع عدا و اهانت صور ایتره سکوت
 ابل معامله ایوب مقابل اعتدی به نهدی اونسه دعوی تحت ضانه
 و لکن و نفس ایوب ~~...~~ طهارت طایفه مزوره است خائفا
 امر الهی درت درجه منقسم اولمین لازمدر که درجات چشم دین
 و طهارت تغییر و تحجین لری دخی متناوه اوله اولاکوه کفره
 هوشن کین در که آنکه نفس و کین فریضه دیم مسلمان در عربی لری ایلی
 معالما سیف و سنان جابستان ایله صورتها اولوب متاکردن

اوز که و جهل ما بل تار دارد و اول نصف ایله ماده بانیه ازین جانب
 رسالت کرک ایله دانه روین طوط و مهره اسری ناید تنگ و نیز
 حبه و شیره و سکن و سایر ادوات حکم کذا از جنک نای غری بدیه
 نامناسب و الملک کتبه جان حیرت زبون اوز که ارغمانی بولاند
 منت اسبابه و غیرت دینیه روگردان و متعجب در احوال بعض
 تواضب اهل اسلام که بنوه شور و فلول قصورون مصون در
 اول نزه دلان سیه کاسه نیک افتاق کونکشت رعوت مدال زون
 جدا فیله یوب همیده و دروغ اولما عین افسا دقت اولدرین
 متصل از اخته حظه کور بر بار و دور طبع کرکر و بونی لیب
 اولان مجرمانی فرقه مظهر است کریمه و بل لکله نزه داخل
 سلسله استرقاق اولوب کردن حال لری غیر ذل و سلام و دستا خط
 تحفه و استخدام دن خالی قولما حق لازمدر مکرم باغ و فلاح و اناوه
 لازم بر علمتم اولوب میان اهل استمانه کر ز ابل داخل بر غیر تحفه
 اولال اول قهر جبر اعطا اجزیه و تم صلحون مدلولی اوزره
 یند فید و بند امانت و نزل لکان آزاده فیله یوب رهکارده تصادف
 مخلد نزه قزای قضیب و ثواب خلق ریشنه کافرا ابل برنی اهل
 اسلام نوبین اولم و بر و ابل نیت ابل دوستی و خلق کره لعی کرامت کبریه بین درجه حدیثه کبریه
 پیوسته ریشه حمت اولم اوزره تمام غالی مصلح بر المعزیز
 متخلص و نشانی و حضرت منیع بن نبین است حدیثه نزه فیله

فوق است و بینه مضمون القلم بعد قوی قائم لایعلمون ایله سید
 جاری خون و درم لطفی سوده زخم درون این کار می کشید
 چه چیزی به پیشانی که چشمه است که در کراول چه تک را ده
 علیه لری استهلاک و سپهان جزیه است لعل ایوب فی اجلا اخذ تار
 و قدر و مار ملاحظه بر دوشه شکاه قاری قبله در حال زوایا
 گره زمین ده ارفاق تا مانع نبرد منفس قالیب نفوس ضایع
 مستیکن کراه دفعه سوم قهر ابل تاه و شبکاه در کات ایتم
 و سبل الصیر جابسه روبراه اولم مفرزای می فصل الفضل آدم کنی
 نسته راج اولان امورده صبا امر انه و بلع الرسول دینه فوت
 ایندوب حقوق الهیه و عهد و نذر عده و ساجدون اجتاب لازمدر
 و شور بر کات فخور انیزه عدم عداوت دلیل ضعف دیانت در مثلا
 اجابدن برینه نفس سیکانه نوع عدا و اهانت صور ایتره سکوت
 ابل معامله ایوب مقابل اعتدی به نهدی اونسه دعوی تحت ضانه
 و لکن و نفس ایوب ~~...~~ طهارت طایفه مزوره است خائفا
 امر الهی درت درجه منقسم اولمین لازمدر که درجات چشم دین
 و طهارت تغییر و تحجین لری دخی متناوه اوله اولاکوه کفره
 هوشن کین در که آنکه نفس و کین فریضه دیم مسلمان در عربی لری ایلی
 معالما سیف و سنان جابستان ایله صورتها اولوب متاکردن

و در هر روز جزای ایمان کثرت در سخنان خدا ببرد دست اولی مضمون است
 دلالت دارد بر دو تنبیه و توضیح بیرون در **ثانی** طالع مضمون است
 سر کسب داری و صلاح اولی است و در سماع بی اولی و طالع اولی
 اولی و رفتن با هموار اولی است و سوسه نایل بی اولی و در سماع
 بالو عبود بالو عبودت و افتاده چه که با طالع اولی و مفسر
 مشهور طالع مظهره صلی است اولی است اگر مکتب اولی و مکتب
 مناسبه طالع دعوت و مشک با طالع مکتب بیعت اولی است
 اولی طالع بیعت و مکتب و مکتب اولی است و اولی است و اولی است
 دانایا کاکر اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 طالع و مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 و کاه مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 اجتناب لازم که عوام ظاهر بی بحال مکتب اولی است و مکتب اولی است
 الغلظت کز اینک اصابت مکتب مکتب اولی است و مکتب اولی است
 کند و بی مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 تکلیف مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 بنا بر این دفع مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 طالع مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 با مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 نیست و سعادت بی و طالع مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است

کاره رنگی در کتب
 است مکتب اولی

(70b)

دریده قلیق بنی البرصه و نایه مکتب اولی است و مکتب اولی است
 خلیه اولی کوی البرصه و نایه مکتب اولی است و مکتب اولی است
 بود در فی شبان و داد و آشنایی او با یوب طبع بر شبان اولی است
 خلیه رسته بر کز کرامت البرصه و نایه مکتب اولی است و مکتب اولی است
 النندی نایه مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است
 در شب کرامت اخلاقی بالیغ در مکتب اولی است و مکتب اولی است
 شرات و انک اشانه مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است
 خزان طالع مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است
 آتش مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 سوزان اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 رنجت مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 نایه مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 فیصل مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 نایه مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 حکم اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است
 زمین مکتب اولی است و مکتب اولی است و مکتب اولی است و اولی است

سخن اصغر از خندان
 کفر ناسی و حسن نیت
 است و اولی است
 در کتب مکتب اولی

نایه مکتب اولی

بر لایه مکتب اولی
 مکتب اولی است و مکتب اولی است
 اولی است و مکتب اولی است
 مکتب اولی است و مکتب اولی است

(71a)

هر چه سکر و کوزه نموده حضور حضرت اهدار اولدی قی مشتی ایش
اولوب شربت بشیار ساز خدای بدین صلح کار اندر دیر احباب
کرمان بری از نوک بو حیات البری دزدی است و انکار بی دیوان علم
انگ شربت اهدار اولوب سوره اقرانک کا هر بکاه ملاقات
شاه موزون فرام غصا اندکن نمانز اولوب بی بجاره بوغلت
واهدار تا کی بچی دک بو وضع ناپسندای التزام وای ناز جا کجا
اولدی الزام ابریس مضمونه تویج و تویج ابریک روی غلگت
لغز زان لغت اولدی حضرت شیخ هر دو عالم صلی الله علیه و آله صحابی بی وضع
منع اولوب حال اولد روناک سلسله الحاکم سلطان نعم اولد و غی
خلدان بز بر طرفین حسن دخی من و سلامت ابر الیسه یار و باور نما
بجاسته زاده عزایم بر بار اولد و بو جور دیر
معلوم اولد که بر آدم تبری و همی بر سینه و کل اهر کس ابر غلگت
عاقبت برادری اهر شکل در هر کیمکه که صحبت و لغت حضور اولد که کرد
انده بو خصلت نمانده موجود اولد اولد اعاقل و همشده اولدی لار ندر که صحبت
احده و شایر فایده بر طرف اولوب هر چند لولا اعاقل بطلت کمانه
اهر نوزاکی دوستی و الفتی ناموافق قانون حکمت در زرع اعاقل العاقبه
شکل اجماعی بوی خوش نوزت و وحشت در
زاهقان بگری چون کسی بخت ز اوئی احمی جا در که بر صلیت صوم
رای قاصدی اولوب اراده خیر ایدر کن قکت فتمی ابر بر ضرر عظیم بخت

شربت شایر زاده

اولد که

اولد که خبر دغنه عموال هزار بوعلی و اعلایان مفضل و نون قال ز انک
قبه بست دماغی دو دظلام انجام عباتت بر وجه مال مال ایش که
در دنده چایغ افروز بصیرت اولدی حال حال اولوب تاریکی جرم است
قوی تدرگی حساب شخیص غت و فینه عاجز اولغین بعضی غله انان
بیج تویج غدر و سولانی زان مستان در کس غایبه امانی و بر چرخ اندر
هم شاه کلوی کارانی جانبی حاس زوی تکرار با نیر ایدن نوم هم کار
پرستان بی بزبان منبخت امانی و نوش داروی حیات وانی فیس
فرموده کبار در که احباب حق و غنا و تن نوزت نوزت و روی
احمد نظایعین خطا و خضر هر در و توفیق احمد اولان کس شکر هم و فیه
عواقب نوره اطلع و شعور دن نهر و ادراکی قاصد و دور و مشا به
شایر شمس نغین دن دبه خفاش خاست بصیرتی کور اولد و اگا بر اولد
تغیبه ای اضعی وقت ایدن ساره لو حکم کوشش فی انزوی بوی خوش
ادعای اولوب کاغذ شایف ذمینه بنت و خطیر اولان رسوم فاده
مراد کالغش علی الما جاکیر قبول و صورت بوی حصول اولد با تا کیم
بو خوب شایر اولدی که در که بدهوی ابر الفنده افعال سلامت بر طرف
زیر انهم بکیم که کس بر خنده و قوی طبعی اولان از اقم نوم جلی عاقبت
متفقان خاضع لاریس اظهارده جمهور و خطار اولوب بر مده
حسین معاشره خلاف طبیعت زور ایدر سده آفر اولد که خطای اوعیه
مضامات اولدی بر هبات امور دندر شایف ارباب حلال و

تولدی ام رب
جایغ انور
بکسر

خفاش خاست
بکسر

آخر زلفان او بجهت سکی

داندن اولی که در کشتاد خدای سینه برفت بخون سپاه ظلمی
 عکس از اولان در کسبان نادر سه نهاد او نماز نه که اول قطع من غلغله
 عنی ذکر تا وسیع مویه بصر طلیق بود عابد گواه در خاک اول ملول لرزه عارض
 معنی رضای خدای معارف در طایفه اهل برکت دخی متضای هوای نسیه
 تبعیت ابرو را نکان در کاه صبح و مستحمان هر طلیق سز خسته طلیق
 و معلق اولوب بادهش ز ذات و نزل الکی سایر عارض ایس کی نشسته
 سحر اهل آه و مطرد و نظر القنات انکیز آرزو افتاد در مردود اولی
 که اول سینه ز بان سینه کاک کوشش سبزی آشنان و صابون تار
 هیز بر ایلخنی نظیر اولاب و نیش آشنای ری ابو الوده دانی اولی
 اعیان غیر نه موجب عار در خود صا اولتوله واسع نه جان تنای بزمین
 نفس کز ای حلقی منامیدن ز جو و سوغ انکین خلق خدای حکم و دلوری
 بزم مجلس ایلخوتیز و کردار زنده کتالی و غیر فزوق در بزم مشیت
 جود عار و رخصت بود کار کتاب مناسب اول لقای عیاد امانه متعا
 تخم اباحت و غیر ما یطالاد و زنده در کون نه بره کوبان زان خادان
 و نضیح فریح کریمان اولی لا زنده منت راست عیازان اوغان کله بزمین
 منت بکباران عیازان در اولان در امام صبر صادق رضی الله عنده علی
 اجناس نشدن پیش صفی غیر و نشت ایل اختلاط من مع ایل کله مناد
 کلفت از نظر ان اجتهاد در کف ایجا احصای عقل و زانت رای اهل عالی
 اول امام زکوار ک شجر ای بنده مندی مشعل راه انبیا ای کله زنده

نا خوارسی
 انده نور زنده

بر طاع ناک
 غلغله کوشش زنده

الفت کز
 کله

رخصت نادر

جیرایر

حون

خضرت عین خدای اولاد ان سالم و کار بان اخلاق و افعال خیر کله
 مکیدت زین خدای اولان ایلی اولور اول کتاب خانه خراب که موافق
 عرقوتیا بلقرین مغز و ایدوب امور غیر و تقوی قالب صدقه افران
 ایتمکله یادست صبر و زور ایل بر طرف از فرین حضوری اولور اول کتاب
 اخی خیر سر که جان صغده سوه سستی ایل ابراع افران هر قلب
 خلک قباحت ناهن دن اضطراب حضرت انکیزه باعث اولد و من
 دخی سیز و ندر سو نمود و ترقت غیر ایجاد اید و کن ادر اک ایل
 بخیل سخی التذلیل که سر که صامی رسته بزمین و اب انک ایل
 حکم بنیاد و ایمان بنندن نزل جانی جیفه حسیب و نندن کتر
 حبه ذکر جمیاز و کانون سینه سندن دود آهی کرد با آسایسته
 خرف آسان اولولونکچ کیمکنا کور نایسند و بزم نزل همان ایل
 شعلا نار و انز دخان نایمان اولاز
 فود ادا استیج الاضاف کلیم قالوا لانهم بول علی انار
 حاکم ایلد اول کت بخیل مسند الله لیلدن او که عراب لیم و آدم
 اول کرده مکروه ایل منارنت یکدم دن زیاد بلاء عظیم اولاز و
 صوفی رنگبان مکاره و مناسک بزمین سیر ایل از اول اساف
 فسادی کله اکین نورچ ما زنده مبتلاری شربت عاکله از ک
 راحت رساندن غیر علاج ایل اصلاح قبول ایلز
 خوی بدر طبعی کشت رزود تا وقت حرکت از دست

کله کله

فاحش نام

شده غیر کله نور زنده

رسته بزمین و اب

کود او است

کله نایسند

رخت کله

ارجاع عمومی بر ذوال کله و هفتاد و دو روز است و سبب آن نیز کار
 ایجاب بود که سبب سینه قلکاری التماس ارباب رجاست
 بند قائل است که اولاد اهل ناسا قاسمی غیره سرگشته سرگران
 جام خوراه لوب نشو سستی اسیر دماغ و لغو نه مشغول به
 دست اوراجف بیایب ندیر امور کارگاه جوامده نایب عجز و
 فتور دن بزخم کلانی مستظم سطر سدا اوده بلور و نه فوجس
 اوضاع و الطاری سبجه سیزان مستقیم العیار نفس لدر ایتمه قادر
 اولور کفیف قریبک اسحاق جوایمده در کار اولوب بارانی نسا
 جالندی دن حصه دار ایسبع به ناسبه الطافه جنید بعدای نرس
 سره العزیز حضرت کرمی ناسی نیکوی ایلجینی عالم بخلق ایل العزیز ترجیح
 ابرین بور لریش بو معنی دخی بر تو اندازنیز اذعان اولاکه برادگت
 دفتر وجود نه رسوم اخلاق مذکوره بکسر هاسطوره اولق ایلجینی
 غایه مانی الباب السور لاسقط بالمعسور اولاصحت والتمه لمراد و نتیجه
 فواد معلوم اولق کرگ در که اول حال سلام اولان کیمسه لدر اخلاط
 اولنه مثلا انس و نمک ای مخلوط اولجی اخلاق حمیده صاحبی افشار
 اولنه اگر نافع دنیویه مراد ایسه ارباب سماعت و کرمای صاحب
 ابله اخلاط اولنه که اولاد احکام نویسان تعویج تجاریه امور افواج
 بنی آدمی افسام نتمه بزخم ایش لدر که بر قسمی غذا منور ایسیر که جهول
 قوت رده و قوت بان اولوب آلکمر کنه زان احیان امکان اولمده

بحث ارباب
 حوسه
 کله ناسا
 اسیر دماغ
 کله ناسا
 کله ناسا

کلان

(73b)

کلان نفس بخصور ایشان قصبه هلقه مران کله لدر تقسیم ثانی
 کیف و تریاق نزل رسیده در که مجتهدین از منزه مخصوصه و موطن
 منزه بوده احتیاج چکلور قسمة ثلث مرض و علت خامنه در که هر که
 استثنای لریه ضرورت اجمالی نیز بلکه اولمده اخلاط فاسده تک
 بتاعری موجب راحت و منارتی بان اتحاد باهت صحت در
 نقصا ابله بوضف مثلا اولجی شربت مدار ابله دفع و تحلیل سبی
 ابروب اول سه فضائل منور رسندن اولان قرین فاعل ایمان
 باران زلاله و افواج اولنجی لازمه العرض بار و هموم و کسایه
 محرم اولمده لایق اول ادر که منارتی منافعه دار بندن طلیل کثیر
 جلیل و غیره نوبت منفعی مشتمل و مضمین اوله و الا تضییع اوقات
 عمر عزیزه مودی ابرو کی بر تو انداز ایسیر تمیز در **در تهاصیل**
حق لازم العایه الخوت و برادری معلوم دقیده سخنان
 سطر لای معلول و منوم اولاکه قصه بعینتانی سطر غر اخاذ ابله
 هر ایکی آدم که شسته سطر قطع و داد اولوب خسته لدر ملاقاته
 کعبین مولات لرافضه قبلا رمنه لدر عقد نکاح و منایب نمده کلبین
 از دو واجده بر حق واجب العایه انبات ایش اولور کر که
 لوبت اجمال اول شفق السهال حبیل السهیل محبت فی غرضانه لری
 کت کت کت و معنی ایمنفصم و بنیان رضین الازکان حسن الفتدی
 مناجیح کوه افکر خاطر کتب منازعه و فوارت ابله منضع و هم

(74a)

ایده امانت اول بیک اولاد من اودهن نوری روانه علیه بیان
 صف مظلومین خطی ایوب کردن افرازمی اولوی و تقویم نیاز
 درونی مندی که تعلیمی مقدمه پیش کشکان و امام جماعت
 برکشکان ایک که شیر شیر باران و اهو اندن مقدم بن نوری نجر
 ایوب را باطله اند اول موضع قدم و نه برستان فغایه
 رفقا دن مقدم و ارب بیام در درین میان دار الضیاعه
 جنته ابلغ ایوم دید که هکت دایم هکت هکت هکت هکت هکت
 ایوب نه خالده که قاطبه نام چاره پرواز ترا می ترک و ایوب
 نزار که سبب دیر بر واری همانده ام ایدر و بر آن است اید
 حیات جان و ایوب هم العود الی العود فرج مصداق و لوظه
 استغفار لغت اقدام که سر بر زمین مضمض سبب است جان طالب
 و مقدم عقب بملکه درون دلن جریض نفسین دیک ایوب حسن
 که فرد میان جانب جاری ایدی بوجای مستطاب ایدر خطاب
 ایدی که بو طایفه برادر سردار زومند اها هم که حیات بکرم
 و خاداری لمح البصری یارانه ایتار ایدم که جلا دان نیز دست جانشان
 هم اقام معلوت قلمه منقول اولاد منی قدر زمان الکر نفس جانی
 مستد اولوب بن زاده متاع حیات فانی منسج اولاد بیک
 پس تکس جابرو جابرو جالدهن جابرو با اولوب عروق و لغت
 جانش بر وجه فتور کوی که دست نجر کش جور دن مصداق ششم

گروه اول

ویرود که کس که در آن
 جانی اودن در دست
 با ارسب است

عالمگر

عالمگشتی نشانه زمین شایع اولوب بخرشده اولان طهسان بواقی نه بند
 نه بیک نوری شجره ثبات الیصل وجود زینه سلی ایوب و فایه برین
 ایله ارا اذ و مالینه ادر کتک ملایم قانون مروت و صحت فانی و آب
 عدالت در ایوب در حال جلا در ایمانه اشارت غمنا و ایوب بملکه
 رقیب برین علی نغدن آزاد ایدی **نخ موصی** روانه علیها حسنه
 بریکشکان مالوفی شریف ایوب صاحب خانه موجود بونا منسل
 حافظه البیت اولان هنر مکارنه خاوند نیک صدوق مهو و بی احضار
 اشارت ایوب غلام خد اودی ایلر شکرک مناسبت و اختصار من
 خردار اولین علی العو اری نه امثال ایوب صدوقی **سید علی**
بهر علی اول فی نقلی برده است دست حرمت قیوب درون
 صدوق و بولوغی **بهر علی** بر متهیا اولوب متوجه درین
 آخر اولری صدوق خانه ملک ماجرای خالدهن آله اولیجی غایت
 سرور دن هر مکاره کوی بوعامله مکاره سنده فی الحال بر الزمه
 و مطلق العنان ایوب زاده برات آزادی و مکاره قلمک
 صدوق درونی چهار فواجر اداست ایله مال ایدی **حرمت اولی**
 رضایت عینه جانی اجهان دن بعضی انوش برادی به کلک مراد
 ایوب نب ای که بده اصحاب رسول وی راوی احادیث نیرین القبول
 وجود مسعود کی که بر یار و باور و نه صدیق و برادر اخا ایتک
 اقصای آمال و نیجه یانی بالبلده لطف ایلر بوجای خاطر قبول

مواقی حدیب در

پس نوری اینه اینه ایلر

دوا نسیه دل و جانی حصوله و حصول ابرو به سبب منقعات نیاز اندک
 حضرت این شهر بر سبب عسیر از عارضه تصادفی یکجا بکام حریف تقسیم
 وادغان آید و در بجهت رسم خودن بری احوال و از آنکه سینه
 مرتب اولوب زرد و سبکی با کشف مراد ایلم چون و چرا
 اینتوب نمل و غالباً اظهار عقل و عناد اینتوسن بوی تیره مرتب یک
 منجلی اولوب بو حالت حصوله طبعیست که کجایش بوی اولوبی
 دیک با باهر بره هنوز بو طبعه در ادره رسوخ کلیم ب
 لوطین اوزره اینار ماکله فورتم یوقدر دیری ابوهر بره دنی
 ای ساده دل و ارمادی کدی کار کمو اظنت قیل که از نفوس
 منتهای کار شکل دافنی سکنه سکنک دکله در دیوشم بود
از رضی الله عنه خاندان معقوله که بر سر برانی بعضی اجبا
 ناده طبعی با قبولی غصه افره و فستاده ایدی منسل الیه
 بو عهد تیره فلان کس ندان حق در دوب آفره دستنایار الیه
 اول دنی عینه بوازه افتنا اوب بر بار غار نه بر کار ایدی
 اول دنی مستحق نفس لغیره ترجیح بیا بر منجلی بی چو بیکس
 قیلدی که او که هر بری صریقی بدینه کور به بر حق کور مکل
 کلیم برمان مانند طوب کریمیدان هسان داده چو کمان دست
 احباب ایل بر از زمان عطفان اولوب نایه در سبیل اولوه قرار
 ابو بخت دست دست سرگردان اولوی **سوق** رولانه طبع عام

معاصر لرندن بری ایلر موافقات اوزره اولوب هر بری ذمت آفره
 اداسی لانه اولان دین واجب الفغانی صنو شقیقندن منجلی احباب
 اللال اولان و ادم خواهد کدی کس عطا لادن ادا و ایضا ایدوب شمش
 استان حاج اولن فوفیله میبارندن بگری آکا **ایده بر حضرت**
 کرم آند و عهد برادران دینی بری خنده بگری در هم حرفی حواج
 درویشان و مسکینه بوز اقره هفتدن ترجیح بادی بیورر الیش
حضرت **فخالم** هلی آند علی کیم برینده مسوک زارده محب
 کردن بری ایلر نفع کمان کشت و کدار ایدکن اکی نال سوک
 شرف مشتمل بر ناچار لولاک اولدی جناب رسول سعادت پیشه
 مملوات آند علیه اول اکی محال خسته فلک در دست و راست
 اولان سعادت رفائلی ایلمستند اولان محالی بی ایتار بیورر
 بر مقدار حمیه اولان سوک نفس لغیره تخصیص بو بر طبع محالی
 با سینه بشرین فقیرتره احسان اینه کله موزون و هموار و تمام
 ذات که کما که لایق و سزاوار در دیونا نمانند تبیل اوجی حضرت
 فخر عالم بوقیمر دیند بر ایلر تحریک بان شکر بر زبانی که بیکس
 آفر ایا صحبت یکسان اینه که رعایت حقوق و اقدان مسئول
 اولما بر حال زنده دیناره راه موافقت و موافقت مشکک تو افیل
 بنی آدم اولالی حضور خداه سنگ رینکدن محبوب و مقبول
 ظهور ایتمند و انیز امدی افراد خلایقین کابن کمان حقوق

سواد مسوولان
 معاصر و ذوق بران
 نایه هم الفغانی
 اولوب لاهور اول
 سواد مسوولان

سواد مسوولان
 معاصر و ذوق بران
 نایه هم الفغانی
 اولوب لاهور اول
 سواد مسوولان

رفاقتن سئل الیجیب خدایه و طیب سید دو اولان نمود
 بگرزیده حویلی بمانده دقیقه فوت ایک اولوی جو سور و ب
 سوک بی باله حاج ایگو کور قناعت **بظلمه هموار** ایوانت
 حقوق تلفت بود **دیلم** **دم** بار و فاداک جمع حاج لازم
 بل طلب و دعا صفای خاطر و نشاط ظاهر ایلم تا ک و ایفاد که
 سلف صالحین بوشینه کریدی بنش بخاد ایوب احباب و اصدفا
 حضور و عیبتلنده در خانه لرینه بالذات و ارب و خدمه و جانان
 پیشش لازم آید کوری شهر و معروف در **حسن بصری** در **عقیده**
 بود زانش برادر دینی کمال و عیالمن و اولاد و اتانعدن
 عزیزد که اثر امور دینی نیک و نیک و نیک و نیک و نیک و نیک
عزای ابن اشیا فده لایر شیخ عمار فوس بر بوشینه
 احوال اخوان دین و خلقی اوج کونک از الیتمک و مال و مدت
 ماکوره قدر زمان مهر دیار ری متاری صحاب احجاب اولیج
 لازم که کماوی مواصلة اقامت **بصیرت** **بصیرت**
بصیرت **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت**
 دست **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت** **بصیرت**
 در مانده لرینه در مان و عنایت قبله الم رده تشویش و طماننص
 معاش ایسر بیدوی افاض و اعاره و کمال ایوضیق فاذن لرین الط
 خلص ایوب اندوه دل لرین از الیتمک ایوه لر حکم البشیرة

دو تار بهام اندوه

دو تار بهام اندوه

بمردی بر سر کتک

می

سزی فوامیش لبتش ایسه قدم نه زیارتی اولوب کجید خجبت
 و انبات خلوص **صفت** ایلم تحقیق مست لایز ایوب و مودت ایلم
 قاطع العرفی بر منافق **نام حضرت** رضی الله عنه بود رک بر صنف
 دشمنان بر اندیشک معنی الرام او کاسنه تشبیر سابق اهتمام
 ایدرین و آنک بر حضور مدن خانما آب و مالین ناشری
 مشرب ساحت بسند بلورین و نه حال ایسه بائیدن کامیاب
 و شاد کام کتکین ذمت عالی عقده لازم و مهم کورین پس نکلند که
 امور دوستان حقیقی در حضور ایوب نور تجلید ایچار حمت
 وجودم رشک زوایای بیت عمور اولان احباب خلقتک
 آرزوی طبع لطیندن تحیه ده مسامحه و حضور ایلم دیوبور لریش
 بعضی کبار از اربابان بر نیک فوندن حکمه الی مقداری قواع
 متوفائک التزام نسبت امور میثاقین کنی دمنلیر الزام ایوب
 زمان حیات در حومه معشای عارضی ظاهر اولیان و جه اوزه
 ذاک تمام ایند کوری شایع و مشهور و کتب آثاره محرر و موطور
قی سیر سانه از در و نوحی و اوج الی عایه بر قاع در تبه در
 اول انشاء مکالمه و خطابه و طبعی زبان ایلم شرفان تنظیم
 اولوب رف عزیزی غیبت نا اهر از ایوب و فضا غایب کن کما
 بلوب تناسله **نخست** احوالی **بصیرت** زبان رده تحقیق با نکره
 پس برده ده کجی **نخست** مقال و فخر در حال ملاحظه ایوب

ز نظره تو بینی بی کلاه و خجسته و کلاه بر سرش چون در منسوب
 نویسنی غالب هم میسنگ ایوب مشو قیوم و منت ایوب چون
 کلاسی جنت زد و نگاره نمودن ایوب **نایاب** حدیثی در ظاهر شریف
 خطاب اولاده لازم که معقول و رضا ایوب اصفا ایوب ضابط
 و مناظره و جعل و مکاره در اجتنابی واجب بیکر نهی صاف
 و دادی غبار خندان بر تبره و و مانع اتحادی زنگار جان ناز
 غیره بیدر علت زوال قنلت اولاد و بومرود فی اخلاق اتقان
 اینست در **نایاب** کم و اخفاء حجاب با و اسرارده اهتمام ایوب و بی
 حافظ اولان کسبه بر شهر راز کوشه از لنگ اظهار نظر قنطن
 اهر از اوله که عیار نیز نایاب در اتفاق بکار کربک ایوبه خاند
 جانته نغزین لوار اوجی اول امانت لازم الو قایه زیر جهر
 سنیاستاده پوشیده قانعند تارجه ظفر بویا پوب و بی
 روح سبب مودع در تسلیم اولد قمره امانت مهوره هند و قد
 برین پوسه ایلمعاد فین خاک اول **ایمان** الیه اذ انبت بنت
 بلوازم مدلولی اوزره حدیثک اتباع و اشباع دخی غایبند
 و ازاردن حضور اولوب جملد توایه و لواح تعظیم و اگر اکره فعل
 و قول مشهوره تا بومعطف قیلند **فلسا** ای حدیثی مضمونه برز
 کویکن عالمان بر کلام نایبند استماع اینکه زینار ابلاغی ایوب
 ضمیر و نگار خاطر خطیرنه باعث اولیه که بود مع فیج ایوب ایله

بزم برزخ

تیر تانی در بکار

تعبیر

۲۴

موجب از در صرح اولور اولاسک کن قنک طریقی است
 مستحق نمانا غیر ناکستی **ایمان** قبول عقد تقصیر در بر استواب
 معاینه بری بار و غبار ایطرح برادری همانا هر و مشتی ایله
 مصلحت اولوب خیار عالم بالا اولان زمره زهر ایله التکری
 بکزیب مصلحتی قانون مروت عیب و نقصان باران کوناز
 تعرض اولایوب برده التفات من اخلاق اکرام ایوبت زلات
 اهتمام در خطبه حد و رایتکه جاروب اعتدال ایله ساحت کلزار
 موالاتی رفته قلب خصل و غارت و صفاتی شغل معذور
 مستند از ایلم سوزان آنگ کرک فرموده کبار خیار که هر کیمیک
 مجرده در صفا مشحونه اثر لوی ایمان اولد ایشهر آینه ل انده
 برین اعتدال و استغنا تامان اولور و هر کیمیک کلون در و سنده
 هرام دوروی و نفاق فروزان اولد البت مفضلده فی دورس
 غیبت و منت ایله سبب فام خذلان اولور مومن سینه هانک
 عادی حد خواه و منافق روسیه یک پیشه سی عیب جوی و بد خواه
 اولون در نظر انصاف بود که حدیث شفق کس حسنی ایغی اختیار
 سببات اولوب بر کره و قوه کس لطف و وفاسی متا تقصیر و هیا
 ده حره میلند و حکم بشریه مخطوه خطایه کام راه اساس است
 حکمی و بر یوب خون سابقه مضمی و منس اولور مخلص یوفانی و
 عین حضور اولور لا تغیر جسته نامرینه یوفانی بوجانب

خبر بوی

سوز و شک برزه لطف تیری ایله
 خطا سینه متا اولوب بر تقصیر
 معاد اولور تقصیر کلان زانما و قوه
 برکم ایچشور و بر اولان
 وارده خیار مفضلده

سند اولی لازم کلمه حضرت شینق ام سلمی علیه السلام است
 پندش نشان از آن مریخ در که قرین سبک کار و بار بر کردار دن
 علون هدایه العجا ابلک که سزدن بر کتبه غره و محقره صوره
 آگاه او لیج اشاعه قلوب هزاران حسانت منور که کی کم و انفا
 ایدر سوزن در عیاد با نه بفرقه القمق از مژدن اجتناب
 اولی **حق بیجا** هم بر ماده در برادر و فاکت و سوره طین او نمند
 برادره و کل قاطبه سزدن هیچ فرده طین بد جایه کل که آن بعض
 الطین **ام** خوانی طیلی اولی مالک **عظیم** ایدر که دلیل قوی در
 روایت کرده کبار در که حضرت عیسی علیه السلام همان خطای است
 اولی اناس بد فعال غصه و حاکم عمل بر دست زوجه او زده حکم کار است
 ایدر که بر تر نشانی غصه در بر جازر خواب بر آنده غصه کور یکجک
 پوششی عورتی بر داشته قلوب بین اناس افتخار بافت اولی
 دیگر که هفتاد بیانی الله نه منور بد بخت روسیاه بوقاحت خطای
 اجزا ادب و رسه فضا صفت سمنفا غنی نیم ناخدا رسک سوره
 صبح دست ملامت بجای اولی دیو بان نجی سوک دهان خیر خیل بر
 حضرت سچ روح الله بووض نام مول سزدن صادر و جل کردن هود
 آنرا هر در که کنی احد اکبر غنوده رفته غفلت نسبت این خطای
 آشکار و جزئی همان ایل شاع غصه بر آن ادا خنده و مشن دلایل و دکا
 ایدر بفرشته بخت کبر خطبه برین فعلی انجمن انبار ایدر سزد دیو

۱۰۲

بهر در **تله** کار از ما بان در کین ذکر اغوار کجا افکاره غرض اید
 اخراج اصداف غیر نشکر و تشبیه حال احوال ایل فرزند کنگر بقصود
 تصویر و صور ایلوب سخته و پنجه و مشیزه پاکیزه مضامین در غرض
 اینست که در بوضاط بطریقی پیش از ارباب سزاد و دستور العمل حکما
 رشاد اولی اوزره قرار و بر سزد که بر آوی نامزد اخوت
 و باری و مرسوم داغ و فاداری بقیق و نقد و فایده امین و خویش
 خب و ولایه کافله ضمن یکله ادا و لیج لازم که اولی لانی بر
 تریب ایل اغصاب و تعویب ایدر بین و نهاسنه و سخت نویسی
 نه قالیه افزان ایدر و فایده زبانی صورت کرد که کبره بوزدن
 آب و تاب و دیر در محسوس ایدر بکوه سیم و نهاسنه بر از سینه
 جو اسیر اسرار اولی باران موثوق به درن بعضی خرم قیاسین
 تا که عروق تکثره خلول ایدر بکتابه ملحوظات غیره و استطلاع
 ماهیت عینه بسنده بمالغله ایدر بجنفت حال التفصیل و الاجمال
 مکلفین و متیقین و متکلمین و متعین اولی اگر مشغول ملامت اولی
 سر خطبه ساطره مذمت جلال قبلت ایسه العباد کویان را قیاسین
 الغیبه بالایاب نیم راه توجه دن سمت فرزان عطف زمام ملامت
 قیوب سر منزل یکله به عنان ریز کر بر ایدر سیم و اگر سبک حال
 شتابه تعقیف و تحقیر کین محبوب ایدر ضرر از در آنکه طبع خوردن
 مناظر و احوال غیرین منرا کم ایتوب سکون در باری در و فی

عنان بر اسرار اولی
 و صفت اولی

مسلمین دن کت لیب بمسکاه سباه غرض و وفار اولان مجلس
 عالیارنده ز نارسل سیفال ابرو به چکک اندام نونه زخم
 صحت و صفت او بجهین نالناشیر زانکی زکست کوز و دفع
 اولادن صاقوب اول مصاص مرتب نو کلام نبر و اقدون حفظ
 ابرهسین رابعاجاب خلفه تک هر ابره مطیع و منفاد اولوب کمان
 اشارندن حالک برناو کبر ادره کت و بره در حال سینه توبی بن
 اجاب قلوب زنا طرف تعلیم جانب و تامل و اکر سیر خلسا
 حیات و صفت بیانی دن هدر ابره سوات کتسمان راست کت
 کویکس تنک قطب هدایت و خط الاستوا استقامت اوزر کت
 اولوب ذوق سیرین حیل و یوفایی آفتاب طلعتی نلسف انیمه **بسم**
 صد مهاجنه کلام رخ شبنم مردود و کاسه قیلادن احرار ذوقی
 سون سون خنده کدی کبی غالب و صریح مغلوب کور سیر سبک اخطا
 مجلسین عاقل و نبی و آنی عاقل و سفید ظن انیمه الحاصل متفکری
 ادب مصاحبت هر جمله سوزنا رنگ اولوب و لوسلم حق الکره
 اوله و فی قدر جبر لارند که مراد کی بطریق انیمه ابرهسین که سامع
 طرف صوابی کلام عبادت و شایع الیه **بسم** قول و فعله انظیر
 اگر انده سیر نونه انیمه سب بر حاله رعایت جبر اعتدال در نونه
 مردونه صریح زین صراط غلبه اولوب بدین نیال تحفه نکلن زیاده
 و بال اوله نتجات صد مذکورند که اهد طایر لراط فانه عیش

نور
 کت

است
 کت

نور مزاج فوالات اولور زبیر مزاج معتدل نیک خوان الفت در سبیل
 کج هر معادون کجا و ابره منهل عرب و اودی انجمنه شریک فساد
 ابروب ز الطوبه نوبه خالطه دلالت و به چاشنی اثر بر مفا و قد
 حضرت کوی و حرارت قلمور کت آب حیات ضایع حضرت رسول عم
 المناجین بو زلال نسیه شریک اولش که شکر مودی بر خلف و خلیف
 الیر تلخ و ناگوار انیمه و اهد قابل دغه کت مزاج ابرهسین
 و به حضور فلک و با لوده کلای اوده در دفع و کلاف انیمه و اکر
 دیو اشارت سیر شدر **بسم** نایم مطلق اولوب سکون و حرکت
 و ظن و خشنده تبیت انیمه شکر بر طوطی عطف عثمان عزیمت
 صد و نه کله و ایلر انقشه اشارت ایلد بهار نونه زیاده و زواده
 و نزارک حواج و اما کت بیت و تدبیر نیت ایلدی و ساز و سبک
 انیمه بی پریش سبب توجه فی الحال دنیا دیو با وفادار اولونه عیبت
 قیل **بسم** دارانی رحمة علیه سیر شدر بر صحنه صفت شعار ایل
 بجز روزگار **بسم** حسان و لاد و واحد و زنی اوزره نفس واحده
 یار غار اولوب بنیان محبت برادرانه بر وجه رحمت و استنداد
 بولش ایدی که شجره ثابت اصل نوا فیزی بخبر که دست هدایتان ایل
 در کار اوله مقدار ذره نرسج وین خلوصه تعوض کلور و ذائقان
 و اعصاب ملطفه الساقی باساق انا لوده نوع نرسج نایمان اولور
 احاصل انصال در نونه بر برده رسوخ بیا انیمه که آره مار دنیا

انده مار دغان کت
 بیهوش اینه و ایلر

تاج کرمین و نور
تاج کرمین و نور
تاج کرمین و نور
تاج کرمین و نور

اجلن غری ایلتون قبال و نایح نیز شکافون او که ادوات
فازات ایلتون بولق تصورلی نال اولوب نیزه نوردکا و
درخوندا جلوی سینه و غصص تکلیف و جودیکانکی سانه
جای کجایش بولق تصور لیدی باین جلو بولام لایم حضور نه
برخیز حاتم ظاهر اولوب آنچه مرام مدینه کیتدن سوال اید
نمقدار ایلمه سینه تک عالم اولور مضنون اشعار لیکل بو مرتبه ده زدی
بایت اضحلال حست اولوب فی الحال خلوت الفنی مدایق جاذن حضرت
ایدی **میشتم** لطف غیر ایلمه سینه جفتکن صدیق شفیق خیر
ایتمک کار و دردی کیت ادا ایت اهدکم آخاه فلنخیره نره نوره
اخبار اولدر که برین افاده حبت شکاف سامعون قضای کانه
کلس ایز و اصول العجم ایک دفعی همای درونه نایم لیب و مزاج
باطنه باطنه اولان تخم صد ایت رسیده درجه کمال اولوب
سنا لیز ایز درانه نوردنا و کھول علم لیکات صدق و صفای کھول
کلور **حق** صد تک جمع عالی ستر شخص در ساد اعراض فاده
حس حال و با بار طافت سکن بدون ایلمه بون و بی حال اولوب
سامان غرت مانع کشف ضرورت اولغل انش غبور سوز حمت
اجاز وجودنی سوزان ایدوب نایم به حمتی خاکس تجله ایلمه بھان
ایتمک کفرینه دو شوب کشف رازدن قلبه عازنا مثال ایلمه خراز
اوره اوله بس سینه بطه قفیده ننگساری و نتیجه مقدمه برادری

کائنات کون
آتش کیمور سوز

دیاری

دانه سوز

باسمان خریف نامون

دیاری بودر که رشحات آب حیات نمیه و لغات ایلمه لوطه
حکمرگاز اضطرار نه تمت و تکین حرارت دانه سوز عجز و اضطرار
اعانت اولد **حق** اناه و القابن بصفوض و مضوری اولان
لفظه نایجان ایلمه خطابن اهراز در کایم المومنین حضرت عمر
این خطاب بوسند ان شقیق محبتی اوج جسدن ترقی آیب
از دیار اولوب برات کلمه درونی اول و جوده نمدن صفا
و نقابیدا ایدر که اولانام نیک و صف خوب ایلمه خطابه
نایجان سلام نطق ایلمه ایلمه اصحابه نایجان آمد و شده اگر ام
و مقصد ایلمه معالجه و اشیاع و استیاضه و جی بو و جوده معالجه
حسد دار لغات ایتمک لازمه باین بسنده صفا **حق** یازدم
ادای سکر نمیه تفسیر اولمن در کحضرت علی کرم الله وجهه بوسند
هر کیم برادر نیک کنی خصمه اظهار اید و کی نیت خیر کنی سکره تصور
ایده اول نیتک فو بون فعله کله و کی صورت و دفعی تفسیر ایتسی غیر زدر
حق دوازدهم غیبت صد بنده قاعده جانبداری و صفیات عرض هر
و ناداری کما هو الواجب علی کرک در سوبیک بر هر زده خوار زانجا
دین کشای غیبت اولسه سیاهی جیره فراموش اعراض ایلمه روی فرست
کوی بی نیلی سیکر بو مقادیر سکوت و تحمل کمال کنی نامشی در
متلا صورت ظاهره برده برد و ستمک ضرب و اهزار نه جمانه
اولان شخص برفقه معارضه فعلیه لازم اولد و بی کی بوماده

اعیان
جهنم فو
نیت کله

دنی نیست طارده قویتر از هم دور از یکدیگر دار القادوس است
 عاقل است نسبت لادی حضرت ابی دره آنکه انشا گفته بود داشته
 مصلحت زراعت چون معین کنی بقره محقره بر نظیر عالی دیوش
 اولور که بری بری ایل کمال بوانست ایوب سکون و حرکت
 بگره بر وجه نبوت باشد که بری رفتار است اول فی معاکید
 قرار ایله اولده میل قرار ایدر بی اختیار یکی لوله دیوه لریدن
 قطرات برات ایله شاد آب از خارج تا از اولدیله و سوره که
 بردارن راه دین آداب آخرت و آداب رفقت و موافقی بوی
 جهان کاسد الاذعان قلم ایستور و بری بر طاعت و عینی
 بوناردن کورستند هر سیرتیم علوم دینی با معنی اول و دینی
 مرتبه بی صدیق شقیف تعلیم در زیر احوال ایستورده کافر تفصیل
 ذمت اخ عزیز می نمایند صور بدن جالبه لرینی بی نارد و زحان
 وقایع دفعی لطیفی الا ولوبه تهم و لازم در اگر افاده و تفسیر ایستوب
 قبول و تعلیم طرف صدیقان محاور و قصور غایان اولور
 مخانی بزم شفا و تشبیهات خوش طبعانه ایله است لطفدن
 احوال آخرت و احوال تهر بوسیدن آگاه ایله کارگرا و ملاجین
 تخوف و تهدید ایله تهر یک اذن غفلتند به اذیت قبله اگر روز
 کوشندن و لوح ایون نسیم نصیحت قبشه دمانده آرام ایتمیوب
 منفذ سماع دیدن خروج ابرسه قول حضرت عثمان رضی الله عنه

شاد آب ز شاد آب
 سوره سوره ایستوب
 جلاله افقی ز شاد
 نقاش

اذا نضحت لاهد فلم یقبل منك فتعرب الی الله ربهمای است سکوت
 اولور انما تدر ورا حجاج فصاح ملأ ناس وجمع اناده نامرخص
 ریزانسته بخش تاثیر اولوب حجاج انصاحی علاج بریز اولماز
 وصدقه تهم بنرسود منده حروف تفرکی حجاج تخیم او زره
 ادادن اهراز ایوب رعایت قاعده ترفیق ایله امانه خاطرینه
 امت اولده ومانک تیه وهدیه بر داشته اوج نوبج ایتمکل
 مشتمل عوفا اولیسین که زفره الفصح ویند شفا برون برده
 اعتدالی و خارج الفصول معتدل اوجی مؤثر جان اذعان اولماوب
 تصدیق منشی العلاهون عینی حالت ابراز ایله و عیبکی بخانی
 افاده ایون صدیق همدانم بر بخور و بصنور اولوی مرتبه انصاف
 دور در بیکر بولطفی متا بسنده نمون اولیق لار ندر که بر کس
 درون جاده و بطا نه لاسکده مار و کزدم و سایر بولم ضرر
 رساندن بر نمون می تک بهمان اولده و غندن آگاه ایله تا لطف
 ایتمش اولور و اوصاف ذمیه اذیت کاران عدکوردن بدتر
 ایدوکی امر قزدر ریزا مار و کزدم تک هر زنی جسم ضعیفه
 و اخلاق سینه تک اساتجی روح لطیفه در و انک ز فکلا ری
 فزاش و نیابده لانک کنی و زابده ظاهر اولوب عالم صورته
 اولان و وجه بر عتق من الزمان زایل اولور عالم معنی اولان اولی
 و سرمدی قالد حضرت فرخا صلی الله علیه و سلم المؤمن برات المؤمن

نوار مصدق اولی
 اولور اولور

خیر است
 تمام ضرر رساندن

بیرون از دم نوزدهم

بود در غزای کلام بر ملک علی بن ابراهیم بن مفضل در کربلا تا آنکه
 تا با کمالان مسلم آنکس که بر او برتری بود از او بگریزید
 فعلی بری بر نه که در بستانه اولو را در بومعنی و در مشهور
غزوات در غزوات حضرت خدا اول صدیق بی رب و زیار که بوی
 بکاهد امیر دیو بهر روز شش حتی روایت کرده که انبیا در که
سکات می نمودند بر کون بستانه حضرت که در دخول و میان
 تشریف و مشعل انبی حساب بن خطاب سلامه خطاب ایوب
 با سلام درست و راست بیان ای که بر احوال انبیا آمده
 ساز و در آن زمان که گوشت و گوشت اولدی که اول حال
 علی تقدیر الوقوع سکا سخی کلوب از او دفعی حضرت که در سخن
 اول دی که سلمان دلگش بیان تقدیم بر اسم استعمال حکم و
 المأمور معذور و زانو زده آغاز تفرای ایوب ای جانین رسول
 گزین زبان مقلد و شام و مشهور در که بود از آن سخن سره امان
 اولان سکا که در روز و در وقت و در هر ای که کلیر انان باور
 اولورش و ناسر هم شکر او لا یجوز الی برین هیا او کس
 بری دیالی ربانی روزی که با بدنه بو شش تی وری سانه کلای سکی
 نام شام و حکم جواب راحه طرف کوه برین غنای مشهور
 همی سرف و قلعه و از و منصفای طایفه تفرای معابر خورش کرام
 اولادی و بی حضرت فاروق هم الاطاف منصفای شیره اول

کوی اول
 نام و در
 معانی و در

الصفار

و انصاف اولو مظلوم اول سلمانی اعطاء عزیت بهر بوی فی الحقیقه
 بود ای حال زیاده دن و درین خرم اولیخ از سر سبیل بهر اولوم
 کثره طاهر و نانی بر طرف اولوسون دیو تشریف و اشانت بهر دیو
عزیزه در غزوات حضرت بن اسباط اسرا سلک کتبه تو بیخ
 عیوب ایوب استماع اولو که در یکی ای که در فرودت المبتدیان
 باز آورده بر شیره عزیر اولوب با همکس عین انده کی تمدن تو در مع
 قدر خط اولو ناسر و تکلیف اولو الطهار وضع منیف اینست میان
 در طهارت سبب غنای دفعات و جهره ظاهر دن برقع علی
 رفعت در کرم معانی بنحو از زمان جلیل انشا و تحصیل عو از آنکه
 سکر در صلح حلام و رفعت از احوال و حرام نمایان ای بهر مد که
 اول آن آیات خداوند رب و بر الاطرافه الثاقی ای و اهدا فرست
 دین و دنیا اولو و نوموه الاستیاء حیدر دن مظلوم و سینه از ان
 علامت سلطان مال نشان رفعت دنیا ای و کی غنای در ایوب
 همین زبول اتمنه اعطاء اولو سبب مکتوب دن اسالار شحات
 منافع ای که کلای روی در آیت بعبادت و کلن لا یجوز التعمین
 تحقیق و نایزه بر او تفسیر شدن بران زمین اناده و سبب
 اولان رفعت منصف از بکات حکم دند که نامحن منظر طبع
 حسیه به اعل اولو اولو اکملین خبر بهر بر کون و درق بلندند
 که ایس منصف که در کاه و در قدر خطا ماسر غنوت و در حق غنوت

ایوب اولو
 در آن
 در آن
 در آن

در غیر تیر و عا

استبلان سدن آنچه هیلا و غور و هو پستی اذین هوائی منلی
 قلوب قوی بود که سینه منقب اولان مواد مذلت و ف اذین
 جرات و رشادین فی جوی ایدوب استلای سبیل علی اولعلی بمشال
 جمال مشولسی اولان اشکال صلا لی کو زین کو رفیب اطلاق معانی
 عدم قدرت و فقدان استطاعتی و الا نهاده احساس و اکتیاج
 نورث الضایق قدرت اولانک طلب دو ارضایج فی اختیار
 اولاسی واضع و ظاهری بود که در دفعی معلوم از باب
 شعور اولانکه صد بقدر اذین چاشنی دفعی و بد اول زمانه مضید
 و سودمند در مرکب اوله فی غیب و تفسیر حق آفرین مرتب
 اوله که غیبی نفس ناطق عاید است اول حله الهی فی تفسیر
 سخن پیدا نیز از زیاد اولوب مناسب حال تجرید طلال در بشرط
 آن تجریدی اظهار و عدم قبول کلانند نامنی تکوین تا زین اعلانه
 اتمیه ریاضت که بعد از ایا ایدوب رفیق رفیق هوائی فی قدرت
 اولی احتمال در و اگر خطیب سنی حوصله منلی عظم ایدوب بالظهوره
 معدیه الصغار منلی اولوس هزار زینهار حشا استنوم منوم ایا
 غیب صریح اتخاذ باعث اولایوب خازجه که اوله استل
 بی منلی ایل علی ابرین کناره کیران محبت و حدی متوجه اولعلی و اول
 آسایشکه هجر و عباد اوله که تجرید حال ارتکاب شتوم شومون اختیار
 تنالی و با عدا اولی و صحبت رفیق منومون محروم اولی استفسار

انجود حیو غار
تذات ذلت لی انطالی

عدم قدرت و فقدان استطاعت
بهر چه بود اوله اول
نورث الضایق قدرت اولانک طلب دو ارضایج فی اختیار

تقدیر

کناره کیران محبت و حدی متوجه اولعلی و اول

تنالی با عدا اولی و صحبت رفیق منومون محروم اولی استفسار

کده

استخوان کده

کرده عتقاد اما بحال یعنی ترک رفیق در مصالح حال ضرورت
 الجای تنگ کر که که اذنی موجب ایا اختیار معارف تنالی
 مردود و لازم اولان هم امکان زهر آیه اوضاع بارده تنالی
 تجرید و بارکران اکرار همچنانی تحمل در زیارت و التذوق
 عرض غیب اطلاق ایدوب تیغ آزار غلبه سینه صبر با سینه
 فلی در **ابو بکر کن** در عدا بود که بر شخص کراخان را نبی جسم
 اولوب بخیر مان مایه مثال ملازم خدمت اولدی کن دره نو بیکری
 مستندی نقلت و یوب هر چند ندم بر لغوی باشرت اولمنس است
 دفعی زیاده جایگزین ابوب که در کشتی کراخان سینه نقلی تکونند
 تجرید اولدی منس ایدوب سینه ایدوب تیغ آزار غلبه سینه صبر با سینه
 دفعی در آرزو و ثبات ایدوب است و در نظر غیبی صفت است از ارض بود
 اکثر حوصلا حکم بر کوه غلبه عاقبت حریفی منزه که توب و با خاز
 رعایت که اکر در مضایق حکم اقدار توم که اقدار تنالی ناده روی است
 صبر توب من دفعی جبهی سود کف بانی بیطر فیندن هزاران طالع
 استغنا صدوزن کبر و وضعه ضایق و یوب متضای بجایر جبا
 اولیجی در وزن اول حال استنقال زایل اولوب کوبا بو معاملا ایا
 استنقال کراخان فی کده زده و با مال ایلری **ابو علی باجی** رفیقانه علیه
 روایت بود که عبد الله رازی ایلر ایدوب در ده عمره اولی لار کلام
 قطع سینه برابر وضع قدم ایدوب یکس بر مقدار حق را بعدن

کراخان سینه زین اذین کراخان

منزل اوله

سکنت جسم

باعت از دگر و بخر اولدم دو کدیوم و غیر ایوم و غیر ایوم **چهارم**
 غنایوت و تقصیر دگر بزرگان طریقه و فواری نفس اماره هم
 بویشتار در صدیقان سگ حمله تا اون ظهور اند که هسان
 حال ایله کوی کند که هفت و جوارزه اعتدال ایله اگر قبول
 اندازده نفس ترک عناه ایوب بنان توجیه و جبر ایله احوال
 غنچه آرزو ز جمال اولمسه و بویشتار در هر طرفه بخت لطف منفع
 اولایوب صورت انکار برقرار اولمسه میل کسکه کلمه طیبیت
 و غنیت لیستک آن قش برجه زیاده در زبیر اول در مدان
 سهو ایله بر خطا صادر اولوب بوقدر یوزون توجیه و اعتدال اولمشکان
 کارکر اولایوب تغیر و انحراف ای و بایدار بویجی معلم اولور که
 سسک هشت و شفا و تک صد هجده در امارتکاب انده کی خطای
 نامحسوب حقوق انا و الراجیح منوع و برجه مزه جالقه لازمه اگر
 نجین تبه و همد بر ایله همد بنیان عند و انچه جمال اولمسه محبتی
 ترک باینده ما ذمب ارباب الباب مختلفه در **دور** در ضی انعمه
 ترصیح انقطاع ذمب اولوب اولمسه حقوق انا و به مناسلات
 ایتمک طبع طبع ملوکتری آب نصیحت ایله زایل اولمسی مجتهدان
 اغزال لاندرد بویور بر بر بدست صدیق و دوست آقا اولمسه
 دمت اخوت اولمسی لازم اولان بنده مستغنا در دفع اولمادی تا تیر
 ایتموب شط و شکستی برقرار اولمسه بر زمان دفعی بده نفس و

برقده لوم در

برقده لوم در

طبع توجیه اخوت معنی

احوال ایله

غلام

و عداوت سزاوار کویوب مولات حقایق بنده اعداوت حقایق
 اولوق لازم کلور دویور **دور** در ضی انعمه جرم و غلبه
 صدیق سبب ایله احوالی لغتی تشیح و تفریق اولمسی و اگر کیوب
 اولمسه حالان در انچه امتیاز کلمه کلمت لطف بر صبح انچه
 دویور در که هر کس ایله است ادر طبع کلمه اخوت ناز اولمسه
 کی علی لغتی ابتدا اولمسی تصدیق هجده زکدان اولوق و به مناسله
 زیرا منور دستبندی اصدقا بر حجاب اولوب و تک زکدان
 دفعی باینده اعانت هدیه لایق ضرورت الحاقیت در بحالده
 نامرادی ترک ایتمک حین یونانی بر کل لازم اولان شرط اخوت
 و صدیقی ایله ایوب فقیح حین تیر ایله بر تیر در حلال
 ایتمک و بعد صدور خطیته ترک اولماید به ملازمت صحبتی
 مترا اولمسی محتمل که دوام حالت دوستی ملازمت بر حقیقی
 الضحیه نمونه رفته رفته نصیحت و ارشاد بی درنگ کار اولوب
 حوی بودن و فایده مودتی اولور **دور** اگر برسدن برینه فلان
 برادرک طریق مستقیم سدادن انحراف ایوب زکم کرده خطیته
 فساد اولمسی در بعد ازین رسکاه مولا لاندن قطع مرسته نیست
 مناسبه دیله اول کار در ان غیر انیش نظر بر صوب بوسوق
 ناز و ای احسانی دایله مدار کویوب ایوب علی بنه التبر اول
 در دست سعاد علاج هموز یار و صدیق حجاب اولمش و انکه

دور کرد بول اولمش ایتمک

جزایر ایله

دفعه اخوت و اتحادی دست روزگار بریشان سازد تسلیم بر اختیار
 مصلحت در عین جمله مضاعف حال امی قربان اولی در دلب
 نیت و داع و عزیت انقطاع ایلمنوجر دایموس ایغ عزیز اولی
 بو معتد که گفته معتد و زو نه یان خور قبیلدن ایدی رسید
 هیچ برادی اولی مگر ساز مشرب غلب وقت و انجذاب اولی ب
 و قطعاً کلمات مذکوره نماند و غیر تکلیب روی چه ضررند مدافع
 اعلو طه برل امیر رفیقده نجه اولی و دیکی کای ایغ شفقین
 و وفادار صبیح هیب ساجا ایلمرض سبل و کم اشتداد بیزیر کله
 اولیله حرارت نرطه عشق حالت کد از تعریف زبانی بهمان پیش
 بریشان قلب بی دماغ و داغ داغ اولی و نکلدن خیالات بی معنی
 فطصل جواسن قوایه نواری اولش کی معدود بار
 این اقل در کبر خستت مگر ابلای عشق و وقت آدر بمانت غیب
 جنت و بیازنه مدار تفرقه و نرفت اولی اضمالی و در در حالت تنگ
 بر فراری اخوت مایعنی و معلق دله ایک زوال علاقه برادری
 مناسبی در ششمان بنها اگر خاطر عیاک که روی نشی حاله
 نروده ایسه که دار اخوت نضر و بر فرضا روزان و ششان آواره
 سرگردان اولی لازم گلشن ایسه بزم نبرده ثابت اولان حقوق
 اخوت صدا قاریه خلق طربانی ندن لازم کلور صفا دانه بسودای
 خالی دماغ ~~بسیار~~ ازلا و بو فکر فاسد لالی خاطر دن احوال ایلم
 نکلدن

تصمیم بریشان سازد دست روزگار بریشان سازد تسلیم بر اختیار

کله ساجا

اشتهای جزو

عاشقانه کلام

اگر چنانکه تلاش اولی بر و ب سر بل ساملو کور سری اولی کورن ایسه
 شدانه نیم مایه فعلی وار که بر خادار اگر کما آواره کب یوز طوف
 بر از زمان صراخوز دشتیالی اولی لازم گلشن ایسه میدان صفا
 ثبات قدم بکار ادا نادر سن حال اولی کشت و کلا در ادا ایسک
 مانع و مزاج دکلم اگر بکار و از هر اطراف واقعا سیر ایسک
 بین نیه مرکز اخوت و ثابت قدم و بر قرار مکار قضایان حب اولی
 اولی بر تده بی مایس پیش در کما جیب ساق و فسون و ما تنه
 اوضاع کوناگون ایله انعام بیزیر زوال اولی اهلان کلام کور سن
 و داری بنان طوشت بیزیر عشق ایلمرضی اولی تغییر ایوه وز
 جنبونی یوز کس مایه لایتنه ج طوطی ارفان مایه شوق
 تغییر قیلا و زود در طاعت شکی که حواله سیر ملائکه کلام
 غایب المرض بیزیر قبیلدن در کج جسم و چاک کت نرزه اضطراره
 صلحش در شرط برادری و لازمه طریقه صداقتی وجود
 ناز بروردی بوسه اختلا مزاج و استیلا عارضه از علاج کلام
 تنگ و تنها قویوب یا کجی بویان و دوران و در در کج بویان
 اولی در اگر تکابوی متمم سبیله دارانشای عله درم در و نک
 مزاج بونفرسه باری سکلر بر بر سوزان نشی اضطراب اولوب
 حالم قهر در بی المانی جناب بکار برادر ایلم حکیم دیوب اولی بیزیر
 نرود نامیزی معلوی شربت نافع ایدی و بنان تدارک

صفا

بر خادار سیر ایسک

شوق

انعام بیزیر

کلام

شکرت کلام

نار برورد

اولی بیزیر

دلبه بر ابله موقوم بغیر که در حقش موجب التذیر اولوی دردی
 که خراب کلیم علی الاطلاق و حضرت شفاش در مانده کابل فوای و فای
 عارضه انظر اکر خفت و بیستین بی شکبک سکون و راحت
 و بر بخت خدا اولسون که خصل دما بستان عدان ظفر و در چشم کشم
 خبیثه سجدان بغیر اولوب سستک کردن جاگم دو شافه غرض
 کما زین آزاد اولوب خواب و غرض حضور و آسایش وجودم
 حرام اولسون دوی بوکله او زره قرق کون علی الهی انانی موده
 بولای تخلفان عالی قلب نسیه لب و نشه جگر بخیر در دستر جویب
 جلد کردن نام اولوب جرق کتبت غلمان دیکت غشت و قولان
 شوی غرض و جسدان سوال ایلی جان عاشقان الان کاکان
 جوانی وارد اولوب برادر نیک کمال کرامت عارضه هم و معال ادره
 دهانه انگشت چیدن او ز کشته کلمه و ذائقه جانی تخلیب
 صبردن غیری ابدن حرارت معلوم کمال انزوی برادر عاشق رضی
 صادق بود و بوزره زلفت و شوق از کمانه کند و به موافقت
 و رعایت لوازم مرا فتن کور و ب نه خالدر که برادرم آزاده غرض
 اکی خرد کما سمیت و در جملگی ده معانی سمیت بونی چون
 بخیر مقرر که کرسه ولی تاب خرم عداوب افغان و غیران
 کربان و حیران کز یوزر بوجال او زره اولوب بن فقیره اوفی در
 دیوب اول فنی برادر غیور بنه تسبیح جنس اغیار و انشردن

نیم کبر

نشه جگر

نیک کمال برادر صانع
جوان و دست اول

مخاشنی

الحمد

بالکلیه انقطاع ایوب مدتی خیز بود و وضع در مدانه ایله فرسند
 اولوبی کسک اولوب مشرب بله قوت ریافته رسوخ و رسته او مکتله
 روحانینه زرقی و از دایه حاصل اولوب زالیه صفا و روحانی از الیه
 بولی نفسانی بر باعت اولمغله نایه سور نو کلاز کماز الودی منطقی
 و غایب شور و غوغای ابتدا کیکری منشی اولوب افرودنک برادرانه
 گذران اوقات و احیانه قرار دیدر و غوغایین علامتین آزاده سیر
 کلزار و روزگار و محفل کستان جهاده اقتضای چهار انار ایدر
حکایه صد مذکوره مناب بر حکایه صحیح الزوایه منقوله که
 عند ساندیه عبادت متاضین بنی سر لیلان کیک بر بختار نکند کرده
 اختیار از او قرار ایوب بولامس الیام اول کیک بار و فادارک
 بری بعضی لوازم اغضاری چون جانب مودیه متوجه اولوب میان
 محلات شهره گذار ایدر کن برسته ای عالی نایک روزنه شمنین
 زینده طاقندن بر تو انداز عالم جان بر جمال تا بار خورشید لغمانه
 نظری دوش اولوبن مشغله عذاری محزون ساز عقل و بهوش اولوب
 مست و مد بهوش کوشنده قرار ایوب ز نمونه صلیت چون شمس
 کله و کن زالمش ایلی کتبخ غارده قالی بار و فادار خیر الیم سر کجب
 انتظار اولوب سوله امیدان از بریدار اولوب کتبت فصل و صحنی ایله
 باغشاده راه عموره اولوب کشت اطراف و افطار ایدرک اول اصلا
 سرباه اولوب پش کمانده کور ک

خوشه لمان

مخوش ساز

سر کجب افکار

ان سوخت از آب سینه . اوزنک شش بی غریب
 مسکه منع جانانه امرا ز کوشش طور یعنی قید غفل و ادراکی
 بزهر قلوب و الر و حیران برکنارده انکای جلا را به وب یا تور
 طریقه تر تمدن پریش حال طلال مانده آغاز ای یک جانان روی
 مقاله نقاب انداز بختن اولوب بار غایتی شخصی ایتمک صورت
 سنک کسین و ز جانان کلور سین دیو بیکتا ز معانی سید مقابل
 کوستری بار طالع بر آرزو زمان سبایشان دمنوع اولوب کاه کف
 نوازش ایوبین حاله نسل سالی شفقت و کاه کلمه نیانندی ای
 آچکروی آمانه کلر بانشان مرحمت اولدی و دیدی ای یار و فاکل
 نه خالی کندی کی با مال طلال و گل زده انفعال ایتمه و سینه صبر و ای
 عثمان ایوب بروق و انصاف تحکم فتور و کلال بر بر و بندن
 شرم و حجاب ایوب بر حال ای معتقد اولمه
 بر برای سیاه پوششین . سهوا بر قهر جابه دو شمشین
 اولاکر فیض صحبت و وجود بر ملا کرمحت و با بر دی مر افقکلر
 بوغدن خلاص و عافیت بیست اولوب رخنه ام شنگ رنوکر
 تمبر ایلم خیمه و فلاح پیدا فیله اگر بنظر ندن قاعده یاری به
 خلق طاری اولق خیال ایررنگ ایم الله شمشیدی حاله و چاکر
 شفقت و رحمت صد جان و در نه خلص و تعاقب هزار بار زیاد
 بکله آیام لنده هر که شربان شفقت بود در جوده نایض اولان ش

حال کلمه

نقاب انداز کلمه

کلر بانشان کلمه

دلاستار کلمه و عاصی کلمه

باز در سار سینه

روم کلمه رنو و کلر زده کلمه
فرا ایوب جانان درت کلمه
نخبه یار کلمه و کلر کلر کلمه

شربان طلال کلر کلر کلمه

ط

فصل فی ذک اسباب غماریه باذل مقدور و در میان کلمه
 بیل جان سراسر خنک کن بی کاه قیل ان شاء الله تعالی ساهر
 بیت در کار او بیج با میان معنی اول در کنار اولور با گردن چاکر
 آویخته اولان قلاوه فین خدا قلیور دیو سید و شمار جوا هر
 سبک ایتار ایلی عاشق نامرادر برادر خالط العاد کلمه برده
 استانبین و کندورن بوسمه وضع مستقیم منافی لکرده صدور
 سکره جاده خفته ثابت قدم اولوب و حاله بر دوا ای عشق و مودت
 سنا بر ای یک خایت که به جاره ساز ایوب آسینه غلبه نور عشق بدایت
 بر نواز اناز اولوب سبک عشق بجای نمد خفت حقیقی بر اداری
 ایوبین انصوره وزن و عباراتی و اکیسک دفعی از بر طلال
 محکم شبنک الما سینه ادراک اولدی کوردی عشق حجاب غیر لوفنا
 در دکل و ناله غلبه کی بی خا وقت برادر مهران همواره ثابت
 و برقرار عالم جان در علی بنه القدر از برای کسینی خانی به ترجیح
 نمدی سینه به تبدیل مقول سیر و بود فی موزر کلمه بر نخت اوزره
 اکی بد شاه نامقصور و کلر کلر کلمه شهر بار کلمه مؤولوق نامبسته
 لایه کبسن برین اختیار و انب و اولی اولان خفت اوزره
 قرار لازم کلور دیو کند و کدوب نصیحت و اجوبه شمشیدی بل الزام
 طبیعت ایوب لازم اولان شکار در در کلمه شمشیدی باورد
 عشق اوله عشق برده و امغان . عشق خانی بی نیلر عاقل اولان

در میان کلمه

ساهر برده کلمه

ایوب

اولی و زره گفت باطلش انوائی میل خوب بر جای نهاد
 ترجیح و حسن را بل متعلق میل با داری ترک و از او بر بی طرح
 ایوب با غار قبیله ای که در حبس قید بود و خانه او در غار بود
 آنجا که در آن سالها نواب طاعت همان آفرین اولد بلر ذکر
 اولان تکباردن منهدم که صحافی سالوده مذکور اولدی اوز
 غیب انی در آنم و انب و قاعده معرفت اولدی اوز از انوقت
 حقانیه منزل اوقات نسبتده در مثلا از کتاب معاصی سی ایله
 اوزان زوکران اولدی تا شخصی اولدی کی صد و کستانخی
 ایله برادر صفت بروردن کتاب و تانی نار و ادر آیت کرمه
 فان عسک فعل انی بانی فاعلمون نسبتده نهاد فاعلم حضرت
 مؤلف الاصل امام حجة الاسلام بو مضمون طاعت انکار که غیر
 خویشان و رنگ شارب عسایان اولدی عکسندن بیز اولور
 اولدی اختلافلردن اجتناب و افراتی ستایم اولماز اولوردا
 رضی الله عنه چناندن منهدم که معجزه الانقطاع علی با بر تو اعدان
 بری از کتاب معصیت ایز که همچون عداوت ایز بین دیر برین آنک
 معصیت دشمن طواری کندی برادر برادر بو بو برادر
 خیار الامر اولمولا لی ابدأ اهل خلقه الخوت ایتک یعنی بجز
 و امتحان ایتدین رتبه برادری بکورتک لایق دکلور بیز اعد
 الوقوع رة ایتک هیات اولور بو مضمونی دخی و صایای بزرگان

(92b)

طریقه تحقیق ذکر که بر بند بر صدیق مجرم از کتاب اید و کی خطان سید
 اعتدال و اظهار محبت استغفار اید این صدق و ان که با عدلی قوی اولدی
 اولدی که کدر **بسیار** اولدی و از آن بعد بو برادر که ایا کبر و است
 جنان ایز کلر زه زار غاب و تو بخلمه معاصی ایز سیز بر ایتد که
 صد و عتبه سزین بعضی کلمات نامه ایز و ایوب ان کور و کلر
 جور و جفادن زیاد **بسیار** رسیده ان کور مستوط ایتد ایوه **حج**
بازدم حیات و فائده برادرین و ایتد غنی دعای خیر ایله ایتد که
 جناب فر العالمیندن منهدم که هر کس که ایتد آنک نیستد و عالمیه
 بارگاه الهیبتدن روزنه نامور جواب آیین اولوب ای مؤمن
 خیر خواه معلوم خاطر آنک ایتد او که مضمون منا جاک رسیده
 سنج قبول قاضی کلمات اولوب ادا کر که کار منتضای دعاک
 اوزره سنگ دخی نال کلمی خیر و کلمی ده اول برادره برابر ایسه
 دیو خطاب ایدر و بنه مروی در که اولمولا دعا و زبان اخوان
 مؤمنینه جناب الهیبتدن خطاب مستطاب وارد اولور که فرموده
 حقنه نیاز من اولد و عکس حسنات افاضه سزین مؤمنان
 ایدرین یعنی اول امتیه بی اولاسنه عطا قلوب معده مدعوا
 احسان ایدرین تحقیق کرده تحقیقین بلک آیین در که هر نسیم
 دعا که غیبت ایتد ده غیبت دما نوزان اول البت کلشن
 قبول وصال اولوب باعث تکلیف غیبت اقبال اولور و هر نظر

در روز رکعت اوله
 در روز رکعت اوله

(93a)

نگاه و آرزوهای بسیار از زبان اولاد چستان
 اجابت سید اولوب موجب سرسبزی برگ ناپخته مال اولور بود
 رضی الله عنه بویست از هرگاه چنین نفع و نیازم سود خاک سجده کماله
 اجابت در منقاد نفی خیر ایل با ایدوب البته سرزاده سجده آیین
 اولم تار و دستک معلول برادر نیکل در خواست آیدین و مصلحت
 اخبار احوالک ترک شاه حیات آید که در صکره نیکران در نهیب
 معلقه دستغزل اوله قلنده آنکس برزنده نمود و دوشاکاری
 نشان ایدوب ایام با انجام بویست و شام حلهای کین دعای بوع
 روانگر ایدوب او انیا را بر روی **اجابت اولاد** ما خودر که
 فاده در بای فنا اولان مومانی غمزه شایه عین در یاد که کاط
 و جلالیم بشت با اورر و هر شمس حسین جهان بود ایدوب وار
 در مان اولور و دعای اعلی نمودن کوه و جزیره مشکین
 با غلابوب اول تا آخری تاظم انواع رحمت اول کومستانه
 القایوب آنک خوف و بیم تهر محمد کلمات اولور **کاک**
 روی در کور بویست از خوش حمت اذینه اخوانی نهاده اذینه
 نورانی قلوب بيشکاسته مستغان مغزنت سحالی بر عرض ایدوب
 و در فانی ده ترک آید ملک فلان کک ارغمانی در دیر و زمره
 انوات بشت ششنگ عالم عبادت هدایا و خافه که کردن
 و خان اوله قلای وجه او زره بوجاله دخی ملاک کوبت تر سگ

اولوب چیره مومانی
 ایام با مومانی بویست

حرف

طریقه مذکور اوزر و ماضی ایته کای دعایه بر آردن شاد و مسرور
 و بر بر بنه استیاج و ساجها تا فرخ و فخر اولور **شانه رسم**
 مخافه نفع و فاد و تواج و لواحق باره موقدان غفلت اولم تان
 دخی بوجلدن معدود در دین **کاک** روی در کور
 رسول الله دهلی است علیه السلام بر بر بنه بفرخن خزان کی نرزان
 و نهال خیزران کس صغیف و نالان هزار بیج و تاب و فخر و مظهر
 ایل کلس شریف سید کانا زه دعول ایلوی حضرت خرم عالم علی علیه السلام
 دخی مسطره مستوره ای موقوف نظر التفات و مملو نعمانی بوارش
 عیم البرکات ایدوب قلیفه الطیفه حسن البنا فی الضعیفه العقیفه
 مذکور به بانی انداز تقطیع و لطیف ایلوی و طبع طین سیه کونا کون
 تجیدی بینه العرفه و سینه شیشه از بار بوی نشان سیه
 بيشکاه مخدره شمس الزقوم اینکده جاننده بوردی هفتار
 عالم مقام افراط کرام حضرتان اولوب شبنمانه زبان حال ایل
 متوجه بر سن و سال اولی حضرت سخنی شالی جواب دهم علام
 احباب ایدوب بوردی که بواره التماس بویست در جمعه حضرت پناه
 ایل فرط قوزدی و حال مجتهده مجتهده گاه و بیگاه زردی اولوب
 حیانه شادم و ساجی و حضوره خلیفه نبی صاحب ایدی حالا
 اول صوفی که نشسته بی رعایت و ساجی و روح و جود به جفا در بوردی
 و تنات و فاداری دگر که رعایت خاطر اعانه و جلال تواج و لواحق

خال خزان است
 جود و کرامت
 اولاد از رنگ در نورانی سینه در کور
 ایدوب خال صغیف که کانه سینه

حده دارست ای اولوب فزونی مراتب و ارتقاء درجات مناسب
 سبب طائر زین جاع کبره انبیه و بیچ غایبون میان توختن
 و نغز طول انبیه کرا ایس برتیک نغز احباب انتم کار
 ماصول بود قدر حق صدقه کلام نام ساعی بالفی استماع
 و اول ابد صد و ریون درونی فروغ اعتقاد دخی منظور طوع
 ارباب سد اید و کفر و کسب سخنان غلط و نذکر قبول کلمات
 فاسد لال و شادین منع و تحذیر بر در قلی خیر سوار تر در **مقدم**
 طرح تکلف و اجتناب طور تعسف در و دستن مقابل مجتهد
 برائتیه توقع ایتمک که دلیل نقصان محبت اولور و صوره الیومین
 علی الرضی در کبرترین احباب اولور که حضورنده بسط اعتقاد و تقسیم
 استغناء و اقتداره محتاج اولاسین و آنکه معاماده زانوی تکلف
 اوزره نشست و قرار ایومین **سید القایه** جنبه بخاری علیه و کمالک
 الهادی یوسف نذر نزاران هزار دوست و احباب کور شد که در تها
 زانوی نوزده نهمین نهم آنجا و شکر آشام حجت و وود المش
 ایمن نهم العنکریه اغیار نغز و توختن ساجه لایق و صحت
صفت استقامت نام او نغز در لاجرم بو حالت نامتوق و قتل
 البتیر نیک ساجه در روضه میلان علت و بطار حاده نمانده
 از خاک نشست بود و دخی بخت نذر **کبار ابراردن** منقوله که بر مشا
 اهل دنیا ایلادب اوزره زندگانی ایوب رجال آفت و صلحای

امت

انت ایلر معامله علمون غفلت انبیه اما باب معرفت یعنی بر از دان
 علم حقیقت ایلر کو کلک زینورن اسر سیه ایلر اخلاط و معاشرت ایوب
 یعنی ایلر فان حضور و نقضه کران اولر اول زمره حضوره هر نه
 مرتبه در خطبه و تفسیر که ظهور ایوب بسط کلمه اعتداله محتاج اولور
 و غنا خطای ظاهر صادر اولور و مشتقای که جعلی لری ایوب سیکر
 ساز و کسبه ایلر اولر ایلر جبار اولور **لایحه** صفت
 صوفیاندن بر قوم معتبر بری بر نه تعبت استر عیب زلت
 علاظت سیلر و هر اوزره معاشرت فلاندر که میانندن بری است
 سنجده اولور جمله ای ای محکم این چه گاه نوم القاب براری و بری
 اظهار صوم ایلر تناول ایلر اولور جمله ای نفس شیره الودلرین فایس
 الطورن حقه در شمع و برین قبولرادی تا که آرزو نذرنگ ریاست
 و خطوط حصول بر طبیعت اولان سینه نوزدن نفس ایوب کی منصف
 و اول نجه ایلر منصف اولور **حج** که اول صوفی شریفندن کس
 و هر حاله یار غارندن صغیر و آخر عا یک در حضور حیدر ایلر
 احبابندن بری فاعده ماسم پرستان زانوی قلیت بار صادقدن
 بخت ایوب درج که روزگار ده بر طیس هموار کرده مالک اولامد
 و غر آخر اولدی بر صدق صادق نژاده راست کلمه د بو سخن ایوب
 جناب حقینی تعبیر ایوب **س**
 ای بو سنک آرزوی محال **عکلی** خیره ایلیش بو خیال

مستشار

مجلس
شهرت
نور

عزاد

اگر سبک بکش تو سنگ او نور و کند و سن حال افعال چو ایچک قیلور
 بار بولن مستر سگ و نیز آد جانه سنگ ناما کنی بر صبح ایدر آدم طلب
ع نهی تصور باطل نهی خیال خالی اول خود را با آرنده و افسارک
 بر نه بونیز با آستر سگ سینه کنی سهام اندر سپهر و هر دو کی احکام
 آله نه فرما بزم ایچک کسین و الا تک نهی خالی غور آرد بود بر
ک کجرب کلا دیشاور هر کیم کنونی دستلندن مشوق
 طوبت بلند بر و از اوچ کربناز اوله البته عقاب اضطرر چکا لاندان
 ربا بولور و بوغبار افکار ایله تیره مانع اولان تک نهی خالی قطع
 کتب مشافیه و اولموتله ارباب عظیم هم کند و ترکوب وبال هم
 یاران که کار چک **ع** و اگر بر لر زوض ایدوب دعای ساری
 ایدر ارباب هم کند و لر تکلف و زور اوور هم یارانی بر خور و بجنور
 ایچک لازم کلور اما یاراند کنونی دنی و حیرت فخر ایدوب هر حاله
 تابع مطلق اولور سه طریق مستر سگ و آسوده اولی محقق اولور

خور کاران در قاف

آن معلوم دل دانش بر زبان مطلق و مفهوم اولاک هر کس نوازش
 عوالتفاستحقاقی مرتبه تقرب و اشتیاقی قدر در درجات تقرب
 نسبت متفاوت اولمفین مراعاتی واجب اولان حقوقی دفعی متعدد
 اولی لازم کلور و جلدن قوی و اولی اولان اهورت حقانیه در که

دانش بر زود

بانی

بانی صحایف سالنده تفصیل اولوری بوز این مجر و علاقه ایست
 در رابطه مناسبیت اسلامیة متفاسیل رعایت اولان حق حقوق جمیل
 ذکر نه شروع اولور و الله الموفق والمعين **ع** اول کنونی وجود بر سه
 کور مدوی احوالی مشتمل آخوره و اکوریه حضرت سید الوری بر مشرف
 افراد مؤمنین جسم و اهل ذمه آسنده در که بر غرض اصحاب ایران بر پنج
 عازر ختمک اثر و وضع تمام بمذنبات ایدر نه کیم اناس تیره نوا جانفردان
 مستفاد در که هر کیم وجود نه زمان تیر اندان انبیر با فی تسلیم و بریم دم
 و پسینه و سانی با دم لذات ادا نه جانشنی تا کوار سگرت ایدر که نه
 حفظ عذاب بی چون تم التوا اضطرار در آمدن سلامت آرزو قیام
 کک در که طرز کلام شهادت مذاق جانانه طهارت و تقوی مانع غیابی
 غایبی کن گمان آفر کلام لا اله الا الله دخل هجته رضای جهان جنان
 اوله بپس آنگاه کند بنه لاین کورده کی خصیصی آفره مناسب کوریه و بیج
 بر سونک شیره حاله خضر بر اهللال البینه کیم خضر غیر الایفه وضع
 فییه کلای در سلیم فی تنویر در **ح** حجت می علیه السلام آینه آینه جاننده
 یارب العالمین عباد کن صفت عدالتی و صوف اوله حقیقت ایزه
 عادل اطلاقه بجهت لایق در دو التماس جواب ایدر که صوب خداوند
 خطاب وارده اولدی که عادل حقیقی کیمینه در که کند و در انصاف
 ایدوب بر اثر مستکره جانه و عقده افره غیره بجا نبره کیم کنونی نفس بیک
 ابدیه و بوحال هم حتمه ظهور ابدیه کند و وضع غیر زایدی دیوبوب

هم و ایچین مصلحتی در حق اوست
 طرز
 بر سه
 تیره
 حقیقت

لی صد و نه ابیات اوله و غندن فسادی قاطبه ناسر تا نیر سیرت ابیات کما
 قرار داده مجموع اهل طه در زبیده مختل اوله نه نه مرتبه
 انعام عالم دی اجمال و الا که ای استقام ایه کجی معلوم صواب ازین
 عالی رست در **حق ۳** بجگسه کبر ایتمکه که جناب ذی العظیمة و الکبریة
 اول حال ایله آصفانی زفر مؤمنینه و او کرموب طایفه تکبر بنی سلسله
 دشمنان سبعة تفریبه اذخالی ابوب اول فرقه سدره جو انک
 ستون قبه خیل اولان کردن در غنوت انما لربین زنجیر کبر
 ان الله لا یحب للکفرین الیه یندوسه و اذ اذخالی انده کی مخصوص و
 معرفت اهل حاله و اوله زمره که خطا کرامت سرورن مطلقه اظهار
 فر و غرور ابیه که حضرت فرغ علامه صلی الله علیه و سلم علمت ان و مطوع
 برهانی غیرت کبر ای را ط و ایام و فخر ای بر الا تک بالذات خانه
 و بران زبیده و ارب و انعام مراد و نوارک مهابری ایله تقیه و اهتمام
 ایله کفری معلوم انام در و بجگسه جنم حصار تلنگا ابیه که کورن
 بزرگ جم و کناه اوله جانیه که کفر اولانن مرد عاقر و بی خدا و غنور
 جناب مولی اولوب ردای اولیائی کتبت قالی لایوه فرجی ایله پشیده
 و مستور و حقین حصار تلنگا اولانن کمنه عین غایت ایله منظور اولم
حق ۴ سخن هرزه خایان نیت شماره توجیه ستم قبول ایتمکه
 خیر سعادت نزهه وارد اولمشه که پشت پشت مرتبه اسباب
 که ضلکی مؤمنینه مضمونه الالباب طایفه در و کویان بدین

سوزن موارک

بلی

۹۸

و نیر کاران فاداین اذخالی طه بریدن منوع و قلم اجازت سیرت
 اول زمره در مرفوع در **حق ۵** تعلیق مشایخ اوج کونکون نایه شرف
 معا جندن عوم ایتمکه حکم القور و بعضی عوارض سینه خسیله
 بر ایکی کون نکر مکالمه واقع اولمشه لایه لایه لایه کونکون فایه
 سلام لازم الاسلام ایله بیکلام امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه
 حکما یورمشه که جناب الوهیدن حضرت بو سلفه السام
 خطاب سجانی و رود ایله کس که بو یوزن ظهر حال و زب طایفه
 عزیز و خسته حال اوله و عکس سبب ظاهر الدلیل برادر کردن صدور
 ایله سابقه رنگش غنوجمل اوله و تک بعضی کبار دینت در
 دلالت احوالی نمونان آدم فرونی عزت و بزرگی و دولت
 غیرت سنه کورن و بو معامله بی پیش نایه مشرب ایله نزل ذلیل و خوار
 اولم **حق ۶** مطلقا لطف و کونلی سبزل و بی دروغ اولم بایله
 حواص و عوام و حیار و نام بنی فرق ایتوب و ستم مکان بر سینه
 اولان لطف و احسان هر ستم حنده فایان اوله که خنده وارد
 اولمشه در هر کیمه قادر ایسک لطف حسنی در بیجه که اول
 کینه اهل باقی و کل سبب ایلان کرم اهل اوله و عکس غنور
 و بخرده در و دینت در که وجود آدمیه اصل عقاید کمال عقیده
 مکره اول لازم یان بانه و رسوله لایان کجا و خلق دراز دوستی
 و کونلی در اگر نیک اگر نه و اگر صالح و اگر خالی او هر چه رضی عنه

حکایت یوم شکر که هر کس افتاد مصاحبتی از وی کرد یا رسول الله
 نسبت ابوب دینار که پیوسته با پیش او نشسته است که بارگاه
 کتب آیتوب کلام شریفی از کلام بود و چون سخن بود که شخص
 مخاطب را در میانها بود و هر کس که حضرت خطابا عرض
 مرام المیر علیه زوی من کنین بولین اکتا توجیه ابوب النکیرین
 منکله توجه ابودردی تا هر یک در عاقبت پیوسته ختام بود و کرد
 احوال اولاد زوی بوخنیق ایشمارد **ص ۷** بر از حضرت و اطاعت
 معرفت در زین حضرت صلح بوا یکی حاله تقصیر از زوی زدن و کل
 دیوانت یوم شکر در دومی سینه عظیم و اکرام حساب کردی
 اجلا عظیم ابودین افاده و تفریح بیورب هیچ نوع نشودن بر
 انجا احترام بران سالوده بی کلام ایله که حضرت خداوند
 نهدن الاقبال اول جوان سوده خصال منکام بر بی ایصال
 اینه و زمان از دل غمزه بالغ صحبتی اولدوغی جوانان حساب
 نایب و توانک رعایت و اگر مالیه نظر اولیه بیور شکر در
 و مشق علیه بر کاران روزگار در ضابطه عظیم ساغور دکان
 دهری پیش نهاد ایله البته بر جور دار و توراوب طافه ذاب
 اولانله شجره دولدن اختار غار را ایشماره مرزعه
 مالدن حصول **ص ۸** ایشماره فلندر در اطفال حضرت ایک
 ایشماره نوازش خاطر ساه نشانی دخی بوقیبه ندر که حضرت

مشکلی بود

صاحب آن دیوان
 در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

بسم الله

سینه عام علی انه علی السلام بعض سفر نظر از زدن نمودت یوم شکر
 کوه کاه شکرین بیخسین حضور شریفه دعوت و کمال شفق از آن
 کوهی پیشین برین سعادت فرزندیه الوب آغوش و تلوزن کنایه
 بجز اولیا نبرین و رای طهر مبارک زده اجلاس ابوب اندر کل پیش
 پس رسول الله صواب شکر بران رفتار رسیده الارا اولی سواد
 نایب از انظار ابودردی اول که کانیات علی افضل الصلوات حضرت یک
 فرط نوازش اطفال مؤمنینده صدور ایدن کردات معترضا ترین
 صلوات نایب ایدر ایشمارد در کفر قیاب القنات عالی حضرت اولی
 ملا خط سیر بمنور وجوده کلن طلق با شسته بی حضور حضرت که زدن
 که عین یوم شکر اسم ایشماره و بنا کوشن حال فرطه دعا را بیل
 مشتقا اولوب مده الوتسبیه حساب حبیب الهی بلوغت و نایب
 اول حضرت شریف انشرف اندام آلوده باد ساج رضیفون استکفا
 ایشماره کمال شفق زدن زانوی مبارک زین الوب بیکر تطفن
 کناه جلوس کف دست دعا علیه نواخت اقتاسه صحن غافل بی یک
 حوای ابی اساک ابود و کون تلویش دلم بک اناری ظهور ایک
 کون وایه و خدمه فریاد کتان طغلی آغوش حضرتان اده شتابا
 اوله طره نامصلحت صغیر بجز تمام اولی و بر زردی و سواد او یک
 بی وقت ایله انقطاع آب مودی زحمت واضطرار استیاض مرض
 موجب الاغاب اولیه دیو تحمل ابودردی و نایب سبب شکر

بانی قدر کرده

مستحبات

کتاب فی الاما سندر دو بحول النصال اولاسن اچون بانکرده نظیر نشانده
صغیره فیه اعیوب کتورن کینه رک بانکرده شست الفتات امیر الی غطف
فاطر سوب اتمام جملین صکره انکر کرده اسمیت خانه اولور
فجاس علیلی خالی قابس اقامت لوازم شست و مشوبه صوره اقام
ایدردی **حق** ۱۱ عمو اهل اسلام خنده روی و سیم اولی ذکر جناب
خیر الوری لوح مجسده خطوط بر خنده چمن نمایان اینه نام و خیر
ایروب حق جل جلاله عکاشه روی و آسان کبر اولان لری دوست انخاز
ایتمش در دیو بورر و انسن بی باک دفعی اندوه حضرت خیر عالم
صلی علیه وسلم خاندن بر غفور و غفار و منقاد و سیده با قبول ایشرا
سره راهبر رفیع عقیده استنک قلب بر نوحه تکلمه او وارد
مخا اید یک اول خاطر فوار از اب رجایره زن قلمت نامک
فناک اوضاع نادر بر بزنه استنکافی اعیوب استنکافی اصل
مسالت طویل التزمینه استنکافی اید تو جیب سیم رضا قلی و بر
کوچده و شش فناک او زده شست ایروب تا کلامی بویسته افشام
اولیخ اول جا کجا مار فزیدن فنام انیمی دیو حکایت جویشتر در
حق ۱۲ دروغ و ظف و عدون احراز در کلام باکی اوده اوساف
کرب و کلاف و شست کنکی بول شنگ خلاف اید لری و جوهر المانی
شکسته استنک خیاست جلاله کایان کان صوم و قیام سباز اولی
مد اوم اولوب عبادت ظاهر و ده دقیقه فوت اید کی تو بر چه زهره

استنکافی رک
دوران اول رک
دوران اول رک
دوران اول رک
دوران اول رک

انعام

۵

فنا فین دن معدود و لطفه ازار صاوقین دن مردود و مطرود اید و کنده
راست کوبان خیر اید حدیث نمونیه ایل انبات مدعا قلمشدر **حق** ۱۰
هر مونک درجه اگر کنی بر بنده طایه قلب طبعه سنده رعایت در
و بوسه تک و بھی بلندن غمی در که اسافل ناس و رعایه عالیان بر
اکرام کار و اصحاب جاه و جلال معاملی اولنسه عجمی ظاهر اولوب
تبیح انامدن قطع نظیر اولنک تکلفیان و خذلانه نمودی اولور
و بر نکس بر صاحب عمل و ذی شان فخر آید تاب و توان اگر المیسک
حقیقده امانت و تزییل ایش اولور سن هانا با بوباید لطف مفیض انعام
الغیبه حقیقی به تعبت اولونق مناسب در که جاهدن نه مرتبه در نظیر
احسان اولنک سیم لایق اولان طرف بشردن دخی اولنک سده
سزاوار انعام و اکرام اولنق در زیر خنده بو معانی بوید حضور کنده
اغتر و قوم اید کینه کلمه سزونی ائی عزیز و قوم طمک بو تسمیه
اولش در و جناب خیر عالم فضل ارباب استحقاقه در ای مبارک لای بسوط
ایروب حلی شست آماده ایروب و بر دفعه بر بر زن مغنیبه در ای
سشر طیلین کسرنده قلوب سوا لاجس پیش خاطر خواهند آغاز اید
مرهبا ای باور خوش سیر هر از رک دار اید شاعت و در جافیل
که بر دروغ و مهادر ایروب اولناده واقع اولان عواده کنده
حصه سزید دهنش صحت نمایان با سرتا اولنخا تو نه اید ایروب و بیلر
اولن فی حضرت ذی النورینیزه بویک در هم با ایل نر و وقت اید رک

خاطر خواه رکده اگر استنکافی الله
خویش سیر رک

کتاب سیده مسطور و محرر در حق **۱۱** اکی مسلم سینه اصحاب
 و حش ابتکده اصلاح ذات البینه سجد امت در کحضرت شیخ
 کابیات علیه الطیب العجبت بر کون و حوضه اصحابی و حوضه خطاب بود
 توانی عبادت آن افضل معاصی زاده و کین سزه افاده و تحقیق
 ایدین پیور و قلینده حضرت عمر بن الخطاب بار سوال تهر پر و ما دم
 ما اصحاب کرین شکسته کل آذانی از دعای مدعا ایچون جان عزیز
 منحنی کلار بر بطوبت سوجه کلام سعادت اجمالی اولیج
 اکی مسلم سینه آثار عبادت پیدا اولد قده مایلیندن از اولد حسن
 خارشاق ایدوب ریکمدر معاملا کرینه کلفینان تحت اولیج نازل
 عبادت و موالفت طاعتون بهتر و حسن و خلاد هک ای مذکور
 معتبر در دیو سورد بر سگ اخص اس الک جناب انس بن ملک
کلام بو رر کر بو مانن الایام حضرت خواجه کابناک
 غنی دیو بلری خندان اولوب بی اختیار بنسم سورد بر حضرتان
 حضرت نهر صیانه عنه بار سوال تهر پر و ما دم خدا اولسون و لطف
 شکفتگی بی زبان و سراسر پرده خاطر عطر کرنده آثار روحی و
 مشاهدت غیبیه ز منقوله سابقه در سینه لایح و عبادت اولد
 دیور جای کشف رازانیکره اول فضاحت برداز اعجاز طراز
 ایچن اصحاب بو معنوی عبرت نمون ایدو هر شایسته تحقیق اولد
 که انتمدن اکی نفر سبکاه قاضی ایا حاکم زانورده بنش شکلی

و غیر

و تفر بر دعوی ایدوب ای عادل بل معادل جریم اولان شخص ماملول
 بکامعدی و نظیر ایندر احقاق حق ایدوب و ادنی آیدوب دیو فریاد
 ایدیک جناب خدا هضمه خطاب ایدوب شو مظلومک معنی ادا
 ایدو دیور زمان الملکه شخص کیمکار نرسار و کیمش ای اعتداز
 اولوب پروردگار جمیع حسنهائی ساریضه اولوب کند بر و هر بر
 کردی حقه طوره مشو باقی نیما ایندیر حال جرم و زلاتدن فریاد
 قالیوب لکنش فی امان الله مصون ایضای تحت انعامه باقی
 فرمان حقای فرمان فرما کند ردیکه حضرت قهار سید البشر
 جان مظلوم مظلوم خطاب ایدوب ز در سینه خصمک حسنه بی یوق
 که ظلمی قدر سکا و بر بست ایده دیو نفس را ایدیک شخص داوود
 هضمه کجول دطواد ایدوب بار بانه اول قدر بر چه سببات ان نامه
 بر خندان کاکامخیل ایدو که حال انتقال وزر و وبال اولوب در کات
 دوزخده بکامجل برکش غراب نیز اولد بر که خاطر خواهی
 او زره مظلومک جمیع حلالی حوالا کردن ظالم قبول بر نظر باقی
 قالدی آنک مجازاننده نه ظالم ده حسنه وار که مظلوم و بر طرود
 منتظله جرمه قالد که خورنده بل ظالم کخیل اولد بو حله حضرت
 سید الارز اکی چشم بر نورین لوله با ایدوب اول روز ظالم کرد
 عجب نوم با یاد که هر کس آنده تخفیف بار سببات مایل اولوب
 مجموع کابیات اول حله قید عیسانده از زومند خلاص و برمان در

دمش

فغان زار

ادوار رس

ظالم سوز

دیو بر آن که زخم نماند کن حکم به با تمام حکم به سابقه عطف
 زخم کننا را دیو بدعوی نماند همین فصل باب تراضی اولاد این حضرت
 رب العونی طرف نظر و توجیه خطاب دیو به مقابل که حرف نگاه ایله
 چشم غیر سیکه نگویسیر و نماند قبل دجک حرف داد خواه نظر انداز
 انچه بیکه اولوب کور که بر سر نشان تو فرخ نشان و زو بسیم چهار
 فواجر ابره وضع خجی تصور مشبه لاکان صوف زب و زبور ایله
 آراسته و فرست سیر و کونان ایله بر سر است اولوب بطور یا ال
 العالمین بوستان علیه بر زب صهر الکن انیا بر سرین و انشاء
 متفرین و شمشاد بر سرین دن نه مقوله و تمهید کا مکه نه نه با و زوار
 دیو جرات نامی استنسا را و بیخ جانب الوهیدن با حسن اوار صبا
 اقتدار اولاد لاجون مهیا و بر کیم اعداد حق مانده در میان ساز
 سر مایه اخصار اوله نون مقام عالی کانترا و ماموی در دیو خطاب صبا
 وارد او بیخ حریف بسته و نه اولوب ای قادر بر بیع المظاہر بو مقوله
 جا کجا ناخرک اوان شسته کبیر قادر اولوب دیوی صوب خداون ای
 غیر عاقد بر اضطرار حال ادا ای با بر سر سنده کمال قوت وارد در کور
 دست خصم کده باقی قائل مصلدن غنوا ایله تمام ابر سیک اولان هم
 حضرت بو مقوله بر کفره نون بر سر در ایله دین و مقصود مذکور مکن صحت
 و مخصوص اولوب ابدال با محض لطیف دلکش نیانده تفریح کسان
 خزان اولور برین دیو شارت علیه صد و رایج یک جان و ولدن

عزیزین رسد

امسال

استقلال امر دن اجماله شامت و غنوا نظمه مضمره مبارک است ابرو حضرت
 غنوا را لذت اول کی خشک نامی منفع اولو و غنوا یکسین دنی
 ضیانت و اکرام ایله سرور و شاد کلام ابرو حضرت اوزره اول مقام
 عالی ده آرام اوده ابرو بو مقوله مغفرت و انعام بود نظر ندان استام
 واقع اولدوغن حضرت عالم مقام نمید و انعام بود بر همه مشرف ای
 صحبت عالمت از خطاب ابرو بر زهار ای کرده اختیار صواب بود در کما
 خوف و خشیت بر حاله که مذکوره مضار و دنار و آروی عالی حکم و کما
 ابلک و میان بو مشرف لقا و حسن و فاق و میا بلندن از لاله تارا کرد
 محسنانه سحر دار اولک که بین السلبین مطیع و صلاح الکو علی بلا است
 جانب تاضی الحاجات مراد ابرو صوب غنوا زانت ایله معامله ایدنله
 اهل طهظ نه بوزدن در حاجت ایدو کی غنیه مذکور دن واقع و اشکا
 اولور ابرو بود بر **ح ۱۲** غیب نامی بر شیده و خط
 خطا بر زرق قفا غل کشیده غلنی زر که دنیا ده بر سر کتاب مونسین
 ایدنله فرود ای قمانده کور لاکتانی عبودین سالم و امین
 اولور در بو حضرت صادق الوعد الامین خبر و بر شتر در حضرت
 ال بکر صدیق رضی الله عنده بود بر شتر که مکنان شتر و اولو و کما
 لوت خوردن برین اخذ و اجرای حدود لازم کله کچر خیار است
 غنوا زدن رجای ابرو برین که بر حالت ایله اول در دمنده مستحق یک
 مرکب اولدوغی مایه غنوا لانی مستور ایده و حضرت رسول شفقت مایه

چهار علیه صلوات الله بخشش عیب باس ایلمه و توجیح بوشمدر که
 هر کیم بجهت نمک وضع افتخار زو کوره اگر کنی منزله بهمان
 و ستاری بر روی زبان ابرو و جناب کرده کار انگ ستر عیبی
 بر داشته و حال رسوبی ناسی خلقه عیان ابرو و البته برده بصفت
 در بره و قیوب بین الامام رسوبی و بدنام اولی منزله اولو اب سوره
 رفی از عهده حکایه بر سر کرک انشا حکومت خنده بر اقطاع بر لایحه
 بر روی پروا که احضار اولی و تهنیت سر سرتین اولوب
 احوال حکم شریعت منزله لازم حکای حضرت رسالت با یک لایحه
 عذار آفتاب اناری ستر اولوب بر حاله و حاضر فی المجلس اولان
 ستر بان احوال پرستش و غیره تا از ابرو بار سال ایندونه کاره
 نوع که ایش را یاب طیبیت اولوی در کلیده و صریح الحال ابرو
 بخیر او ماسون که کنی برادر بر خنده بشیطان لغت با یک خاطر خنده
 خدیجی خرم ظهور وجه کلیدر حال بود در دنگ نفاختن ایس
 خیش زحناک و شماتت کزادر و قطع بی خصوصه و اینها نیز
 تمام غزایک خلقی کوشی در احوی عذرا نه متعده و معصوم و معاصی
 ستر اولی علی کلیدر ابرو ستره فی تفسیرت خلقی غم و نا بدین
 ستر ایک که حضور حکای احضار در حکم ستره حال قالیب امانت
 حدودی غیری چاره و توبه بر طرف در دوسور دبلر **کلاس**
 حضرت عربی الخطاب بر کجی حافظه خلاصت منزله کجی کت اسما

ایرک

ایرک بر خانه دن هدای سده و کوشی زدی اولوب نام خانیه
 عروج ایدوب استطلاع حال تنگده کوردی که درون بیت خروک
 احوالی اخبار دن حالی و صورته بر شخص لا اله الا الله ستر اولوب
 فرا بر می در پیش و بر زن صاحب جمال در عرضش ایک ذمی نشوه
 جام وصال ابروت و در پیش ما ند حضرت فاروقی غمور عباس
 توجیح آینه ایل طریقه زن مرکب مجر اولوب ای دشمن خاندانر بوکا
 ناسر ایلدی قیاس ابرو سینه که نانا خانه ده سرت منفه
 ایندک ستر اولو شمی جزای کار ناصوابی کورر و مستحق
 اولو ونگ عتاب و عقاب بولوسین در یک عیب حاضر جواب
 طایر المؤمنین سرت منقذات فخره دره شتاب ایندک بر طرف
 مرکب عیبان اولش ابرم چنانکه اوج وجه ایلو حال کیم کون
 نماندر اولو لا بخش عیب باس منعی ابر منصوص ایکن غیرت نانی
 بخش اینک نایا و انو ابوت من ابوا با سورش ایکن با یک
 با عد دخول بها خایره اقدام کوسرک نانا و لانه مظلوم
 غیر سیم حتی سنا سواستلو علی اهلها شو سنی با دایمیه بمنور
 بنه استیناس جلوه که دکل ایکن ستر بطله قصیده اسلام مکر مقدمه
 رساله ایمان اولان مشرط اسلام رعایتی فاکر دیو حسرت
 معارضه ده اظهار قوت قیلب ابریک حضرت فاروقی مسلم الفتن
 کلمات مذکور دن سنا اولوب جناب جهان آفرین جل جلاله

کوشی در رساله

لا اله الا الله
 کلمتی که در کتب
 رساله است
 اظهار
 معارضه

واقف جمع اسرار کائنات این در کتب معانی کسب بر علم اخفا
 پادری گستاخی این بلوب نیز منور بود به متوسل استار
 ستادی ابدی که شخص نقیضه کار فرموده ربه دوست
 تخلیقه باخلاق الله اولد فطرینه خلقت کللی انما هو من دن که
 حریفی کللی انما هو من دن خلص انیب حال صلال اوزره ترک کلمتک
 دخی مت دینیه بر بیدارید اولمین بعد اللبیا والی تکلیف
 رجوع و توبه کاری فعدن اول خرم سبه روی و شتر ناک در حال
 قبول توبه ابلووت معاصی دن باک و صورت معاصی حیرت کبر کل
 اهل ادراک اولدن صند و مذکورده صند و زاریدن تندیات بزکوار
 ابرارند که ای آدم کوشم یک که خفیه استماع اید کل اسرار
 توحید سیم اید استرق صبر راز پوشیده دن اهرزاز اولد که روز
 جزاده اول متول تک صماخذت سرب که اشته الفا اولوب دینا
 کعبیه کلام غریب کنس ایل غیب اید و کون سر صند و قد اذن
 و اعیسی آفریده اسرئی انجم اول اصدق **حج ۳** موجب
 غیب و تفسیر اولان مواضع نهندن اجتناب و کبر و غفلت لوم و تفسیر
 بابت توافقه دن علی ای حال بهر در ناخواطر نامی کنی خفته
 سو و نظدن و البته اهل السنه لی کونت غیبندن صیات اینش اول
 ریزه کیم که آخر کار کتاب معصیته بامون اولد کنی دخی اول غیبت
 شریک اولور حضرت سید کاینات بحسب صفات علی افضل التیات

ادعای

روحیات عالی در جاذبه صفتیه سینه الحکامات ایلر آخر و صفا صفتیه
 مسجدده مکانه نهات ایدر کن بر ایکی آدم سر ایدن مرور ایدوب
 جناب رسالت نباهی آنکی صفتیه دعوت ایدن و بو خذره
 عفت لباس محبوبه زو جیند استیناس ایدن منکوجه معصوم شیده
 دیو دفع شیده ناخوبیت بودر بلر جناب صفتیه اکر غیر البریزدن
 متحیر اولوب بار سوال اکر چه غیر بری برین سو نظن ایدر اولی
 جناب عالیه کله چکس حرف ایدر نکت اولن احتیاجی واردر
 دیو که حضرت خراعالین صلوات الله علیها ایسلس لیس اکر کون
 بودق آدمی ده عیالی دم سبال اولد دخی معصومان ایلر الزام معنی
 مبارک العیض انام تابع اولم اوق معنارین ابراهیم بودر حضرت
 عرض الله بر شخصی سر ایدر بر وزن مستوره احوال ایلر مصفا
 کوروب دست بریت ایلر سر حریفه ذره ملامت هم ایلر ایدر چک
 یا ابراهیم المؤمن بودر میکانه دکل داخل ناخانداز و اوج اولان
 سکه هر بدر تخون معاصی دن منته نصدی و بی سبب بکاتعدی فکلک
 دیو زبان دراز معاخذ اولدی جناب اسن خطاب اول تبریح
 خلقی شیده اشته الفای ایدر جک مواصفه روی آشنایی دن
 رضع برقع جناب شان اهل با نه سز ایدر دیو جرمی مظهر سز نش
 و عتاب ایدر نافرذ الكلام اولنجی حلقه شتاعت
 حصه درج اولنم در حضرت خرا انما علی الصلوة و ال کلام تحریف

حرفه غلام برک طبع استبرک
 تکریم های آنی کلام

نیک و از سر

درگاه بزرگان مصلحتیان عایشه بود که دست نشانی او بود
 بنده ای که خاطر بزرگوار منگاسه واکورمک کرد و غنچه
 آنجا که مکره نصیب و نیت هتیا در غایت طلب در او انگریز
 و اعطای تنبیه نماید بکنار آن شایسته و نعلی امیه در تو با خبر ایل
 معامله اقتضا ایدر ایدر معلوم اولاد که انما س شایسته گویند
 یکی نماید و مقصود در بعضی شایسته بماند که قبول رجاء است
 تعلی مسرور و فخر حاصلت حصول ارمان خاطر مکر او بود
 یکی وجه ایل صورت بر فرجه که مرغ بناد تو ب شایسته دخی
 ضمیمه متور در سوردیل صلی الله علیه و سلم حضرت علی
 بر مقلده صدقه است معادل آن تو ب اولاد و ب کلفتان سماع
 اصحاب اولاد تو اندر دفع نصیب کینتند که طوالتان اذعان
 اولاد تو چون در خواست مسکنگر ایدر یک بود بعد که بخت لوبند
 الطحالی قسم عقاب ایدر ایدر بیدر که صدق اولان شایسته
 همدان عبارت اولوب استه ممن شایسته یا بر آید حصول
 منتفی و یاز اولی بری و منتفی رونما اولاد و غنچه بوی اهیانا
 باقی دفع قید ایدر ایدر اولی معنای پیدا اولور
 برزه خایان طموکلان بوی آخر مونسک غنچه بزمان پیش
 عیب اولاد تو معنای عیبت دینیه اوزره لظنه زن اعراض اولاد
 و با حکم الشیبه اهرار مالی به حسرت فخر تو داعیه حمت سلامت ایل

داغ اولور

دغ

دفع مقصود سح و همت در کونوار هدایت آنار شایسته گفتار حضرتان
 اقتباس کرده نجات ایدر در کونیا بزرگ فتنه کفر کرده در کار
 اولان و غنچه و غنچه و مالیه تفریق ایدر مکر تو کما و غنچه بر سه
 مقدر برین اظهار ایدر استه بود در حکما ناده و تمامت اولاد فیه
 حضرت مدد رس عالیان جل شاز اول آدم عون نبوت لی در بعضی نمایان
 ایدر که لگت معاوت اخوان سلیمه است فم و توانی ایدر ب سبب
 اهل ایامان برینه نعل و عدوان و خصوصت و اضرا اعلام در میان
 ایدر لامل محال حسب نموی دن جز آب سبب ایدر شایسته قلب کنیزی
 سو و ضمیمه ازین زیاد و ظمیر خندان و سحران اولور
 صحبت سواد لقرینه است او بحتی تا خلاص اولجه خدا را تا ملامت ایدر
 و جاها در شایسته و نخت روی واکور مکر ابن عباس رضی الله عنه
 تفسیر است که بیدر تحقیقده که بخت سماع اولاد تو
 آنجا سبب بواقیت معانی دندر که سبب شایسته و نخت مذموم بکنار
 سحر ایینه حال جوان اولان غیر سحران بوزمانه بر سلام و طلق کلام ایل
 متامل اینک لازمه تهنیت حاصل ایدر عایشه صدقه بفرزانهها
 بیان تو ایدر نبویه خاندان بوشکر در کونماز الامام بخت ایدر
 اماندن بر شخص بر نفس مذموم و بدلجه و بپریت و لیدر شایسته حضرت
 اعزازت خواه دخول و طلب ملائک طیس رسول الامم شایسته و نخت چهل
 منزل اولاد جناب رسالت پناه سواد خلق شایسته انگاه ایدر سماع ایدر

اعزازت خواه اعزازت خواه
 مدد رس رس
 سواد رس

فوقی قدم اولوب دستور ویرک کلمه ن کر قیادی بننده سه غصلت
 و فضا ایست ایلمه سوف و معلوم بر شخص بنوم در سورده برب اجاز
 شرفیاب دهنل علی رسالت بنایی اولین اول کدر ظهور نوازش و التماس
 رسول آلهی اولدی که خیرت انرا دهمس خوش اصحاب اولوب زینا
 حضرتده منزله و مقام صاحب اولیق اضلاع خاطر لیره یاب اولغین
 کلمستان جلس نوی اول شخصک خاکش خلق ناکندن منظرک
 السکه اولیجی بطله شیرین ادا کلاز نوبت بی اختیار زمره برای
 استنار اولوب ای رسول علم و علام سابقا بولنجی کزوه ایلام
 حضرتده بر آورد طبع غیر سوریلان جوهر کلام بر مع الاتظار ملک
 متفصالی خلاف توقیر و اکرام ایکن متفصالی ظاهر دن عدول بوردون
 ظاهر بورد که نوکرتده غصیه بر منجی اولیق کورینور که نظر دار کفشار
 پوشیده و معلوم علم عالم نزل حضرت رازدان اسرار بنشینده اوله
 دی کلزده حضرت سخنسرای انا فصیح و مشرق ساز قلم و ایلم علیله
 اظیب التجات بو خطاب نکته آیز ایلم جانب نشیند بکربان حبیب
 اولوب بو معجزه برشان سخلک بر حال ای سامانی و ایماط بخر
 در نوح و انفس خرمه کلام ناموس اندون اشعار ایچون یا عایشه
 حضور خواجه برترین مردمان اول کس ناکس که بیتمه تیزان
 رعایت و التفات اولند دیوا اشخاص بر لویه تک ازوم عواران اشعار
 و ایامیر دیلر حلال آنارده نکاشته کلک غیر نوبت نه حدائق شکار

فرد کلمت

زبان

زبان بدان پیش بگو باذن عرض لازم الوقایه جاری ایچون صدور
 ایدن اوضاع و کلمات قبیل صدوزل ندن غدا و نیش در سبایان
 مذکور موافق کلام ناکس معنای بودردا موید مدعا کرا اختلاف
 اولسان کزوه بریشا نمنه دن بخر کیمسه زره روی انبساطن
 عرض آشنایی در سینه و مساطفت اوردن تا تقییر نون و ملون تیزرد
 بیورسلد هما امکان علاقه و اختلافی فرت قفا و درویش
 بی نوبت مقصود ایدوب تو انکران مال برست و انضای با دیارست
 صحتکندن مقصود و حضرت لبی ایتمه کج آلاش دنویز ایلمه کج
 نون میاه اهل احوال افزویه ایلمه تطهیر در سراج اولان غصلت برینک
 زماندن حور اوله حضرت سیدان علیه علی بنی اهل کلمات انه
 العزیز المنان سلیمان باچنان حشمت نظر خاص بود با نورش
 مصداقیز فرمان فرمای و حضرت و طوبی انک نزل صاحب موردن
 خالی اولوب بر قنده بر تقیر نانو ان کورسه لایه حضورینه کورس
 اکثر ازنده و صحبت عالی رستی ساین و تقییر مقصود ایدی و زمان
 مجالست نامرادان الغنه ناده با تراج نام ایدوب ساین مسکین ایلم
 همز اولودردیو بوردردی و زنده ساز مرده کلام کلام حسیس
 علیه السلام اتقاد مکالمه نایمده یا مسکین خطابی ایلمه خالی اولد
 انبساط نام ایدوب کلام مذکور ایلمه خطابی کمال کلام تیزرد
 خصوصاً علیه افضل النجیه و السلام صد دینا جاتده

العزیز العلام تا نیرات نامد سعی و اقدام در و غم اهل یابی کیوب
 غیر اهل سلیمان نمک اهل ملک تانت بیان ایمانه تردد
 اولاد فی بطون معتبر کتبه مسطور و فضیل ان عیان کد و
 نوری ایندک روز جاده حالی نه منجر اولوب مسؤل اولو فی آیا
 نه جواب نازک ایر اولو د بو کر بان اولو غری میان محققه شیاع
 و مشهور در ندس انه روحه بوسیا قد و عاسنه
 اشتغال ایر ندر اقله اونی محقق در بود فی خلال آثار
 سلطه مذکور در هر کیم یعنی اهل اسلام ن فعلی آدم راست
 کلور سه سلام ایله به معامله در که حضرت علی السلام جمع خدایه
 کلمه خطا با تقدیم سلام بقیه بی اذ بان طریق آشنای تک قبله
 شروع ایندک ای کلمه نه جواب دیر مک و تا اول شرط سلامی
 رعایت قلبیه تو بر ایندک ای کلمه نه کوشن قیده لوجه اینک
 یور مشهور در حق بر شخص یکا ز بی شکا رسول الله کلوب سلامه
 اهل کوشن کل حضور عالی ندر نرد ایوب جلس نر ندر ندر
 منصف اولو ندر مکره آداب سلام ایله کرا در خون نر ندر ندر
 و بود و اوزر اهر جلیل الغرری برین بولایت بر سرش یافت قدم
 ایدر بلر نهر و افسس ال کک جناب اش بن مالک حضرت جلیل حضرت
 خدمت کاشانه سکرته حسابی اوزر ندر ندر ندر اوقات ایندکه
 دامن اذعانه بود اهر فواجر هایت اثنای کف تغییر بلر ندر ندر

مغنی

یعنی بالنس طرات نامد با اقدام ایله که عوگ دراز اولو و هر کد راست
 کلور سک ایندک سلام و بر که ندر کدی ندر ندر قطار غیر و برکت یول بولم
 منو منی قتیبه و اشعار بود دیر دیو افتخاری معاد الیه انکلام کبار
 اولو بسند مذکور و موافق الحاق صحاح جان صاحب قولان نادره
 اولان عقد ایمان اخبار حضرت موعظ عالمیا ندر که ندر جناب مجلس
 جنت نظیر لندن بری جن دخول نخل اهل الله
 کلامی بیله زبان ایندک حضرت رسالت پناه اول اسکند
 صحیفه اعلانه اون حسنه نب اولو ندر ندر بنسبه ایوب در عقب
 شخص آخر تعبیر بلس دین بر نکلش مع نر ندر
 حضا ایدرک بی شکا سلطان هر دوسه ایر وضع قدم محمودیت
 نیدی زیاده کلام سکرته زنی صغالی اولو ندر ندر اوزر ندر ندر
 مستر اولو بوب جیره حسنه اوزر ندر ندر ندر ندر ندر ندر
 تحقیق المیزده فرمای اصحاب اولمش ندر اول بیله ندر ندر
 منصف جناب علیه صلوات الله العزیز الیه همتی جان حسته ندر
 ندر ندر ندر ندر ندر ندر ندر ندر ندر ندر ندر ندر
 خانه اعبار وضع قدم دخول اقتضایه سلام مستع الا کرام ایله
 ایندک ایدر کلر کسی لانه خارج باب با نادره رجوع و اباب ایندک
 ندر کانی الا اول آداب سلام اللقی بر جان معنی زمان و انصه دفع اول
 قاعده بی اجر اینک کس که سلام اول ندر ندر ندر ندر ندر ندر

مقدم عالی دن عزیز و معتبر و کل در یو بورت شرور اصول مسلام
سلام اللهدن متفق اولان نغول صحیح المدلول ترین القبول علیهم ذر
که هر از یکی مومن صرافت شمار دست بدست خلوص ادرش و وفا بپرت
بهیست اولوب در دوزخ نره اولان تحت حاله درین اظهار و طرز
کیدی و اتحاد درونی رین آشکارا بده برینلر نره پیش نوع رحمت
نست اولوز هر نفسی رفیقان زیاده خندان و سیم و نخت و خلوص
حرفه غایت علی الصمیمی بده بده امتاک التمس طغوری آکا و حقه
بانیه رفیق آفره نسیب اولوز که لک لکی مومن دانات کازم را بده
دو جبار اولوز بی بکره ندمیم بده بسلام ای کل نره بوز رحمت
نازل اولوب لسان جفسی مقدم سلام وین کجسته و با نسی
حرفه صافه نصیب اولوز مدلولی انصار بپرت در بزرگان دین
و اکابر و اخبار سبک صین ملاقاته نسیب دست مبارک لای فی
شمار دبات و سیم موبه کار امتد ندره بوجتق اولوب
رضی الله عنه جابنک فضل و قولی ایله استدلال او نمن در که حضرت
عزیز انخطاب رضی الله عنه جناب عالی بک دست کرم بپوستلرین
تقیب انشام ایوب حضرت سرور عالم دن صلی الله علیه و سلم سوال الیم
که بری برینلر صین ملاقاته رکوع مشایخ حیده قدا اولامی و با نسیب
یلد و جوی اخبار ایده نمی ددم استصواب اتیب منی منته حساب
بوردلر لکن مضامنه خصوص تجویز و استحسان بورد بده صفا سوزن

مقدم عالی دن عزیز و معتبر و کل در یو بورت شرور اصول مسلام
سلام اللهدن متفق اولان نغول صحیح المدلول ترین القبول علیهم ذر
که هر از یکی مومن صرافت شمار دست بدست خلوص ادرش و وفا بپرت
بهیست اولوب در دوزخ نره اولان تحت حاله درین اظهار و طرز
کیدی و اتحاد درونی رین آشکارا بده برینلر نره پیش نوع رحمت
نست اولوز هر نفسی رفیقان زیاده خندان و سیم و نخت و خلوص
حرفه غایت علی الصمیمی بده بده امتاک التمس طغوری آکا و حقه
بانیه رفیق آفره نسیب اولوز که لک لکی مومن دانات کازم را بده
دو جبار اولوز بی بکره ندمیم بده بسلام ای کل نره بوز رحمت
نازل اولوب لسان جفسی مقدم سلام وین کجسته و با نسی
حرفه صافه نصیب اولوز مدلولی انصار بپرت در بزرگان دین
و اکابر و اخبار سبک صین ملاقاته نسیب دست مبارک لای فی
شمار دبات و سیم موبه کار امتد ندره بوجتق اولوب
رضی الله عنه جابنک فضل و قولی ایله استدلال او نمن در که حضرت
عزیز انخطاب رضی الله عنه جناب عالی بک دست کرم بپوستلرین
تقیب انشام ایوب حضرت سرور عالم دن صلی الله علیه و سلم سوال الیم
که بری برینلر صین ملاقاته رکوع مشایخ حیده قدا اولامی و با نسیب
یلد و جوی اخبار ایده نمی ددم استصواب اتیب منی منته حساب
بوردلر لکن مضامنه خصوص تجویز و استحسان بورد بده صفا سوزن

مقدم

مقدم ای بک عاقده و تقیین مناب کوردلر دیو نختق ای بک لکن کرم
امام جمعه اسلام بوس تره عزیز بونفس صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم
مذکور ایوب بلا موجب قیام حضور نره جنان موافق خاطر خواه
اصلا دغنی بیان اناسنده اش بن ماکون نقل ای بقیه و ای
بوردلر که هر که جناب رسالت ناید زیاده بیجا فزیده به محبت
انصورتا کین مطلقا اول سر فزینشده خرام کلزار نوبت ایچون قیام
صدور ایستوب اولوز بقا کرام منصور شرب ماحت بیست لری
معلوم اولدوغی جھندن اولوز جرایب معاملدن هوز ایدم دیو
بپورتلر لکن مواضع معناده ده ~~ملاحظه~~ حرف انامه ملاک اولوز
صورتده بکس بو قدر نایزه آلام طرور نظیر و خیالی منصفین بر آرمک
متقابلده پای عبودیت اوزره قیامت ساعده نهی اولوب جتی حضرت
رسول ذی الجلال والا کرام حضور مذکور دن حظ و منعی نمنی در نغول
مسامح ابرار اولوز که هر کیم متا بکس نه بدگان خدای استاده
بایی و کنن بنی بالا خانه نظیر و خود کانی ده سزا آئی ایوب وضع
مذکور دن حظ و منعی در اولوز قهر در فزده وجودیه جای قرار
انعداد اولوز وضع مقدر بلیسون بپورتلر در
ضد و عطف خردی الوتوقعه بر حرکت لایه ای مقابله و نخت عطف
دغنی اول مقابلده بعد ائمه کبیر یک ایله ایضا ملودر که راوی صحیح
عزیز ~~ملاحظه~~ بوردلر عالی کلام سید الانبیا ایله نایید

زینده فرام زلیه زمانه نختق ایچون
ماحت بیست لری
خیلی خیره و دور معنی
خط نمن سزا نایه کجا اولوز
که همه خط و ایچون
روسان واحد
خود کانی رازر خود بوردلر
صحیح صحیح

(109a)

(108b)

زمان حیاطه رعایت حقیق اوله و فی کبی فو الموت دفع حضرت محمد و
 سوکنیده و بقدرت اوله و فی در و رای جهان ده تشیع مبت ایوبک
 فرارستانه کی لره قراطه و غایت اولوب و نادقی او بخو توقف
 ای لره ای قراطه ثواب اعطا اولوب هر قراطه ای و در خانه اوله
 دیو کتخین ایبتش در و آداب تشیع جنازه دن بری خنده و تشیم
 ایوب کوی توفی افطار ای غناک و حرم اولمقدر انش علی
 ایوب کوی سوله کر که تشیع جنازه ایتم عزت ایه جک آدم
 نفسی در بیلدم یعنی جلا قومی برین بخون و مشک اولمقدر تقص
 مانم زده یا مکان اولدی دیش در ارا رسکدن ری حضوره نماز
 جنازه و در ایوب نفس حقا کور معاذن متا از اولمده یوردی
 که کنی نکلر قیدیه و شوب تیر جواب بوم سوال ایمل ائی که حالا
 بوم حرم ایوال عظیمه دن ائی بولی و آلهه بنه الف ایوب سوز سوز
 و سایر اشیاء اوله حالات بوحسره متوقع الظهور در اوله فو کمال
 الموت و شایع نماه ایسندن خلاص اولدی نایا مرات مرگ
 که خاطر کله کی مشاهده کنمشندن عالمهائی مرگ لازم کله جاشیک
 دائیه سنی تخلم ایسندن قوری ثالث عاقبت حال نچو اوله
 فکری ایلگاه و بیگاه و سوسه حیرت انجیره ابلان زما بولدی
 فی الواقع صورت حیاطه ذکر اولان غم و اندوه و سکا خاطر هر
 مردم عواقب بنیه تریاب متفکره اولوب نمده تسلیم اولوب اوله

اندره سکا آج در دم اولمده
 جان و دکانه سکا

لی

نوع کوری بر طرف اولوب سبارخوان سلیمین سالیه میراث اوله
 رزقنا آنه حسن العاقبه اوسته بنینه دعا دار امام محمد اسلام
 فاس سزه زیارت شور بونیشی دفع بومده ایدار ایدوب بنفکلی
 ایبت بر هدایت فلو عاقبت
 وضع قدم زیارت ایچیکه هر کبایه نوسه مقارن بر که عزت لیس
 لازم عقل اولیت ایوب دیانت دیو بومر مش در غم و در ایبت
 هر کبایه که از زمین روید و حوه لاشیکه کوید سفیان نوری
 روحانه بیور که با کورستان ایون کوی بزمس ریاض حسندان
 بر روضه بولور ذکر موت و فکر متاری فرا بکش ایون غارستان
 دو زندن رجالی خوش کور و ربع بن خشم که طوره مد فون
 بزرگان تا بسندن معدود در روی در که زمان حیاطه نماز بوم
 برضه بوالرش ایوبی هر چند کشمال آمال بنه خاطر بنه سله اوله
 اول عله بر مقدار ایدوب تارکی کوزدن سوز القاب او بچی
 یارت بی بی دنیا کوندر که خلاقی تعقیبات و تارک غم ماناست
 ایلم دیو کونین مرده فرض ایوب بویوزون نجات ورجاه
 تکمیرت عبات ایوردی و اول موصندن فروع ایوبک کور
 نفسه خطا با بر سع اولمده خطا ایوبک اولمده سنی جان کوندر و لیر
 جد و جهاد ایلمانی تعقیبات باند و فرضی فوت ایبتش بر کون
 اوله که تکمیر سنی دنیا به صلیه لرو رجاه نما ایوبک لغوا اولر سنی

غم و در ایبت

نقل شده که گویند در بردی نورانه مرده امام عزالی فاسد بود
 و سباده حضرت فزکانیا تک مملی اندک سباده که بر بردارنده
 نوبت پیش ازین اولی قلعین ارادید و ب حضرت فزکانی صحیح
 اخیران نقل اولی از زره غنینه و توانی بود و از زره غنینه
 اثبات الهی که یومانی امام ضابطه الامام ابو اهل الحجاب کلیم
 عمر بن الخطاب روایت زینت قهر اولی و حضرت فزکانی بر سر کرده
 کوه هشتت یکده ایله نمر نقش اسوکان بنوعی خاک اوب بی اختیار
 صاحب دیو لرین لوبار یو چک بسش داعیه کردید ل غزوه هشت
 خلیان اوب لب خندان شخص اوجین با بکر معلوم اولی کوه بوده
 خاک مغزیه مادر مکرز بارت و القاس مغزیه باند هسب همدی
 طلب حاجت اندکه و حضرت غنایت اولی اندی لکن اقتضای دور ایله
 خواست موغلی قدم اولی غنایت غنایت حرکت اوب بدی حرکت کوه
 که نیکای سحراناب و طاعت اولی غنایت بر نهم جان دانه سر شک
 برشان زمین برقت اولی لانه کلدی بود و بر طمان مخایف سباده
 علامه اسلام مغزیه سباده و رابطه استقامت اولی انان طایفه تک
 جاپر حقوق و بزه خلیق حضرت الاصل اوزره کشته زنده تفصیل
 اونیوب عوارضی انتره خلیق و دوستی لری مزوج زینت خلیق
 اولان آثار و طویشان و اصول و فروع و عساکان
 حقوقی بیانیه شروع اولدی و انده الوقف و العین

سر کرده
سوزار باشد

رجان دانه

حقوق حساب بر قیاس نوع اولی اوزره خلیق اولیوب نماسه
 کرم اولی و بجهل رعایت سستی اولی بری حق جوار و آخری
 حق اسلام در و اولی حساب که هم مسلم از زبان اولی اوج طریقه
 رعایت لایح و ضعیفی اولی بری لاجل اسلام ثانیاً برای قرابت ثانیاً
 علامه جوار جمتدن در صلی الله علیه و آله حساب خود ایله
 و روز جلاب ایمان کورن البته جابری عزیز و کرامی طور سوزو
 و بر کینه تک مسایمی امین اولی اوج اولی آدم نمون اولی و
 حساب سبک سبک انداز اولان همان جابری رنجیده انفس
 اولی و جوار جابری در سنغ و تحذیر سوزش در حق حضور عالیله
 برخانه تک کمال زده و صلاح اولی و اولی و اولی و اولی و اولی
 عزیز نقیضی اولی و اولی و اولی و اولی و اولی و اولی و اولی
 جوار قرق خانه بدک اعتبار اولیوب بعضی روایتده یهین و سار
 و تمام و خلف اعتباری ایله قرق خانه بدک حکم وارد دیدمشد
 الحاصل رعایت خاطر و طلب قلب حساب کفایه بدل معذور
 خصوص کبار ابرار توهمیه سوزش در روز قیامتده حساب
 باب حسن معاملتی سبده ایله نرسب کاهرت العزیزه اهنار
 اولی و سبده جوار تو انکران صاحب بسارده انجا

طواعی لازم می آید چون مثلا جلد خانه که وضع خوب و بهریم و با انفسا
 خس و خانک ابره مستند در احراز اولوب علی تقدیر الفکر کلام
 لیکن انقاس دفعی ممکن در وسایل آب و قراودان سده انیسوب
 و قدوم و توانیک عیون بحسن و وضاع بایر درین توخیرن حد
 اولنه و بالبله اکر ام و رعایتند و نه مقدوری در میان ایدوب
 جانب جاردن حکم بشریه عمیق صدور ایدوب که عموما ایدوب
 لازم نشان اهل بان در علی رفته الباری دن روایت
 اولنه که حضرت فرما عالم صلی الله علیه و سلم اکر ام جار بایند و
 سپرد که طبع علم ایدوب که حضرت جعفر از ان اولنه ماده تک
 تملی اولوب این بر مقدار آب صفای الفاسد کنیز ایدوب بحال
 آبی اولور سده هسایکانه بر مقدار ارسال اولوب کرک در
 عبدالله بن مبارک دن بر کینه سمال ایدوب که علام دن بر هسایم
 با سبب شکایت ایدوب اگر ملاجه ضرب ایدوب سمدی ایدوب انم
 اولورین توقف ایدوب سمسایک خاطر قالدور بوباید به نیت
 طلب ایدوبین دهی عبدالله بن مبارک لوتوبیر دلوز ایدوب
 سپرد که علام دن بر نادبی مستلزم و منقنا معمله صدور
 ایدوب توقف قبل تا هسایک نجات و استهزایه بشمار بعد
 حرمی مستوجب اولور و غی مرتبه ضرب و نادوب ایدوب که در وقت
 حتی غرض اولوش اولور رعایت خواطر اولور با

توضیح

بایند

بایند روایت اولمان آثار شریفه لایحیی در از تقی حضرت
 سید الوری بوسر در در خویشاوندی ایدوب انصال و بویوند
 ایدوب اولورین دفعی انصال و منقطع اولور در انقطاع اولور و
 و اولوز که بایند کابیات علی افضل الخبایات جناب عالی لیدون
 روایت اولور که حق اقری بطلب اولمان سببک بلا تردید
 اعطاء اولور و ایدوب در دیوبوب و درازی و فراخی در
 حواد ایدوب اقراب و خویشاوندی لطف ایسون دیشتر در
 و زنجیر صلوات رحمة اندن زیاد و ثواب اولور حتی اولور
 و فخر ایدوب صلوات رحمة صدور ایدوب اولور سبب دیشتر ایدوب
 غیر کمال نافع و اولاد صلوات ایدوب دیوبوب سبب ایدوب
 شفاعت در سنت بوسر شد در و افزایه و برین هدیه افضل
 صدقات اولوب خصه صافی ایدوب نازده و خصومت ایدوب
 تصدق و جموع ایدوب افضل در دیشتر و اقراب انصال و صلوات
 رحمة حقیقی بی بود او زه تحقیق ایدوب در که اقراب انصال
 معناسی انکرسدن انقطاع ایدوب رسدن انصال ایدوب اولور
 بری سندن کتاب و تنالی کوسر رسدن کاتوب ایدوب
 حضوره و ایدوب و هر نفسی نصاب لطفندن سنی بی نصیب
 ایدوب در عظمه و انعام ایدوب و میان لیدون بری سکاظم
 و عدوان ایدوب عنون و شفقت و احسانه عظمه ایدوب بونقدیر

انقطاع

بر ائمه و اهل بیت علیهم السلام رسول الله که رحمت خدا اول شخصه که فرزند نبی
 ترک افتاد و اطاعت مرتبه که در مرتبه بود در نفس الامر
 اطفال نموده و در نفس حال در کشید با هیچ افکنه تحمل بود و محبوب
 نماز هر نماز است اول از سر تا پای هر فریضه است
 اهل الدن محبوب بر جانب امامان است و اولی که در زینت و نماز
 اولی است مقرر اولی در نفس است همانند در وی
 در که تعلیم زینت اولی باشد بود و در که پیش تنبیه اولی
 طفل در صبح میل کو تک اولی عقیقه و تسبیح او از سر کرده و
 تنظیف و نظیر نه تقصیر است و شش سال اولی که در تعلیم آداب
 و تقوی و صفات ابدیه را طوطی یا شکر که در کندی بیشترند
 چنانچه در خواب با بنی جاد خواب اوین اولان بخندن جدا قیام
 سن و سال اوین اوچه ایشد که در فایض صلوٰه و نماز تمام
 عبادات افاده اولی و نیز در هر حالت تکامل اولی و
 نماز با خال شایع اقدام بود در زمان بلوغ علم ایشد
 سننات کبری نصاب است عشره مانع اولی تا اهل ایند ریل
 و وجود سطره و اوزر ظهور و کلمه لطف زینت اهل انسان
 یعنی فرزند نهاد وجود ابرو و دست پاره لایه اولی
 تعلیم آداب و تقوی و صوب او ازنی اجرا اولی که در صکره
 طریقه حلالان اینس و هم حال اولی صحت خوش فضائل اتصال

در کتب معتبره
 در کتب معتبره
 در کتب معتبره
 در کتب معتبره

مصلحتی

مصلحتی در حق است و صورت پذیر حصول اولی من بعد عالم حیاته
 فتنه نمودی حال کن و معالجات استحقاق فخر و کمال کن که در دنیا
 التماس ایدرین دیوب دعای خیر است اما با امورین خدا به توفیق ایدر
 دیوب و برضی در و ثنات حقوق اولاد ذکر التفات و نوازش
 و عطایه اهل انبیا تسویه قلب بری زمین صریح است بر و اعیان
 قبیل اطفال در فی بسند به کبار اولی حضرت فر عاتک امام حسن
 و حسین رضی الله عنهما ایلوا و انوع اولان معاملات جلیلی ایلوا
 اینست در حق اولی که در کتب کتابت علی افضل الصلوٰه تسبیح
 ایند که مختار کردان نوع توفیق منجی مضمون سون کلام ایدر
 بنم اون فرزند اولی و اولی که برین کس اولی است و ایدر
 جناب رسول تعالین هر کم اولاد بر رحمت خلیا نبی است در حق
 خدا ایدر دیوب و برضی در و نیز بر کون ای میزده اکن امام حسن
 زینت قدسه نظر عالمی در و ش اولی فی الحال نزول بود
 امام حسن کنایه بار کلمه لب الوب انما اولاد که فتنه است
 که برین آت بود ایل و امام حسن کنایه سجده ده کردن مبارک
 علی بن محمد نسبت ایدر کی حاله دور در سجده کلان بر ایزد
 بود است قبلای بعضی درون اصحاب نزول و فی جلی اطفال زینت
 اولاد قدسه سر رشته مراد امام بر حده انقسام الماسی چون سجده
 رفع صبر ایندم بود در حق و نوازش اولاد و مهربانی فرزند

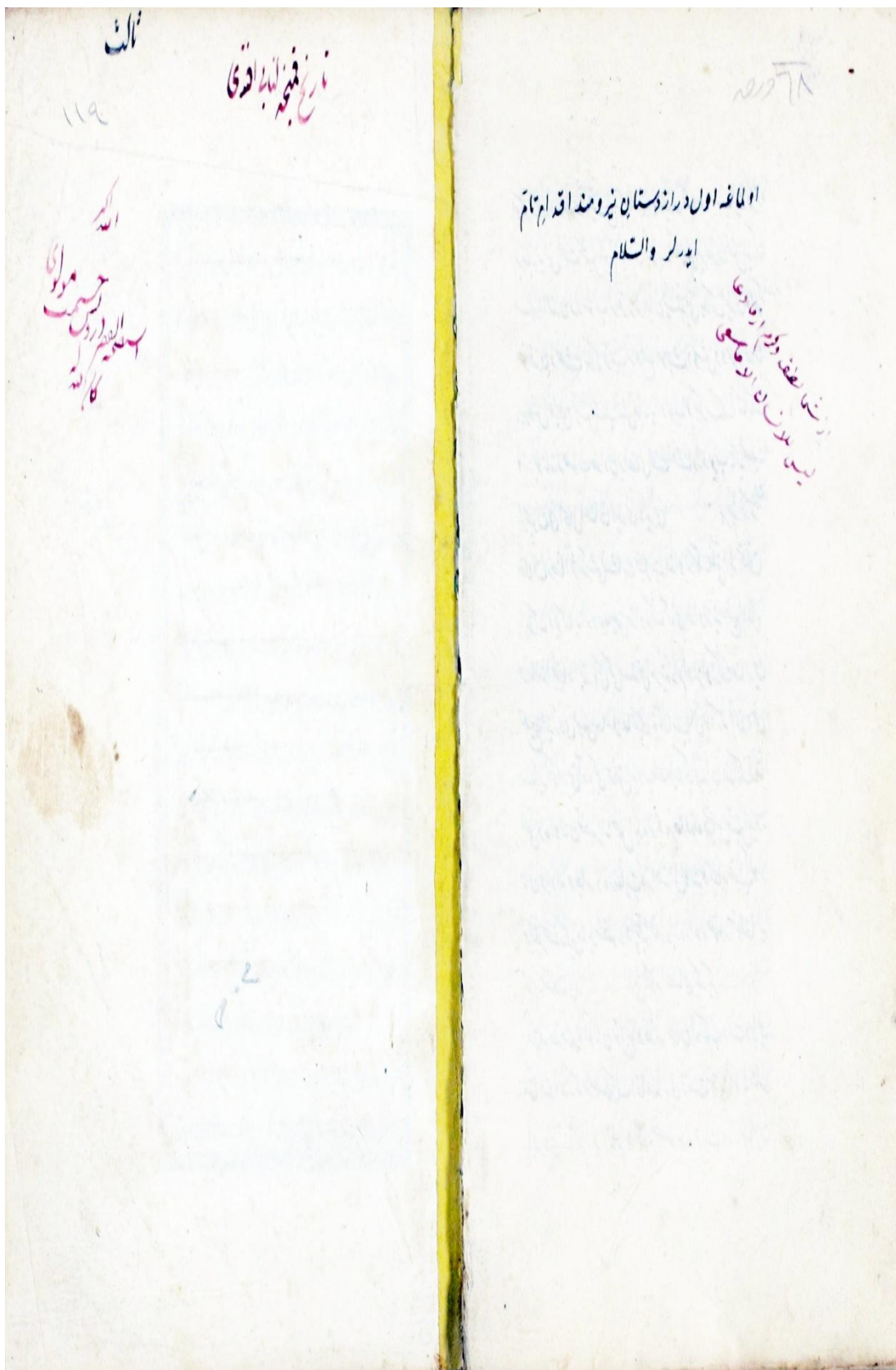
در روز ازین اوقات
 در روز ازین اوقات

دلیل بر حقوق برادری دخی سوال سابقه قبایس
 اولوب انج بزرگوار مناب پرده و بزرگتر منزه بسره اعتبار
 اولوب احد اما آخرک رعایت حقوق اول وجه اوزره بر جاتین
 کرک در جناب رسول خدا حضرت خاتم النبیین و جلالی
 توحید صمد زده یومنون اشارت و ایما بر مشرک در کنگار
 وزیرستان خنده خوف و هراس لازمه وقت ناسر در و ملامت
 و مملکت لیسره کس کنی نسته مختص ایندو کنان آنکه دخی تقسیم
 حصص ایدوب کند و در طاعت کورد و کی خدمت اول زمره به
 تحمیل و او کور بر او لایق خدمت اولاندر رعایت اولوب
 عمدت خدمت خداوندان جزو جودار اولیان ضغفا و عجزه
 تعزیه و امانت ایتوب بیع طریقیه خلاص اولق مناسب
 و باطل حال خدای کنی نسته نیکس ایدو که مرتبت لجنه
 عکس قضیه اوزره جومان ایدوب انرا حکم خداوندان و سزای
 حکوم اوله که معلومدر که تحمل آثار ایتوب محموم اضطرار جانه
 کار ایدوبدی ایدی لازمه که بو معنای ملاحظه ایدوب بشکر نیست
 خداوندی متابک بسره اول با جلاله معامله ده محال اختیار اولنه
 جناب رسالت بنامین صلی الله علیه و سلم دن عبادتک در مرتبه یک
 جرایس مغفور و تقصیراته جبر ایدوب دو سوال اولنده و بخش مرتبه یک
 بر مشرکورد بر دباری و تحمل و حوصله کاری بی کیدان

ادامک

اورنگ دید کلنده قیس من عاصمون دیدی اکتساب سب ایندو کلنده
 بر جاری سی الت تحمیل محرم اولان قلوب آهینی بر محرم فعل ایدوب
 سهوا الذن و شوب بر فرزند جان بسندنی ملاک ایدی و کلمه کلمه
 خوفدن دهشت ملاک قریب بر وضع موجبه و بخش و و هم و میدان
 بی بیض اولیجی قیاس سید بخش جاره ایدوب بوجوه کما کما کما
 وار بو نازل صوب خدا دن بر قضای تحت اقتضای دیوب با کسبت
 ایچون فی احوال ایتوب ایدی
 خلاف رضا ایزر کشتی من قیله ده اوزر کما خلق ایدو خلق
 ایزرک دیو کتا ایدوب یعنی خداوند کوی خداوندی مطیع اولان
 و مانند انقیاد ایتوب کی بسندنی امریه رام اولان کما معنای
 تلحج ایدوبدی بس معاملا کما کما مناسب حال بودر که آنی دخی
 سیر ایتوبدی آدم کی فرض ایدوب خطا ایتوب عبادان خدا کما کما
 الطی ده اولان تقصیراته تحمل ایدوب و هر حاله و کس نفس ایدوب
 نان و ادام و جامه ده رعایت خدا اعتدال اولنده و کما غضب ایدوب
 و نظیر شمشکین ایدو منظور و بنجه تفر و از درده مهور قیلینا
 که بر مقتضای بنی آدم اعطای یکدیگرند
 مقام خدمته اولان توابع و خدام همان آدمک دست و پایی
 متاخذ در که بر مصلحتک اتاخذ بی دست و یا اولاندر
 پایدی خدام ایل اتمام و محموم خصومه دست و کریبان

ثالث

۱۱۹

تاریخ فخریه

الحمد لله
محمد بن حسین
بن علی بن ابی طالب
کاتب

۱۱۹

اولمغز اول درازستان نیرمند اقدام تام
ایدلر والسلام

رضا محمد وکیل افغان
بیت مکتب انجمن اسلامی

ÖZGEÇMİŞ

1984'te Yozgat'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Yozgat'ta tamamladı. Lise öğrenimine Yozgat Anadolu Lisesi'nde devam etti. 2003 tarihinde Kafkas Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü kazandı. Bu lisans programından 2007 Haziran ayında mezun oldu. 2009 yılında Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde yüksek lisansa başladı.